

MIHAI PREPELIȚĂ

CONDAMNAT LA VIAȚĂ

(n u v e l e)

S U M A R :

Un măr roșu, Viorica și singurătatea... ..

O noapte cât un veac de singurătate sau
Frica de Dumnezeu.....

Condamnat la viață.....

În stilul lui Mariengof... ..

Răzlețe... trăite la Parcova.....

La Zlatna, a doua oară... ..

MOTTO: „Puterea cugetătoare a sufletului nu se poate desfășura în viața trupească decât numai prin mijlocirea simțurilor. Dar, fiindcă simțurile au existat mai înainte în natura ființelor necugetătoare, în chip necesar sufletul nostru, unindu-se cu trupul, se unește și cu cele legate de trup, adică, cu simțurile; iată dar toate acele fenomene lăuntrice pe care le numim „patimi”.

Sf. GRIGORIE al NYSSEI

UN MĂR ROȘU, VIORICA ȘI SINGURĂTATEA...

L-am mâncat abia astăzi...

Meticulos, „cu încetinitorul”, l-am tăiat, felioare-felioare, cu cuțitașul și l-am înfulecat, flămând, de parcă n-ași mai fi pus nimic în gură de-un veac, de-o veșnicie...

Desigur, l-am primit de la Viorica. Din mânuța ei delicată, tremurândă.

Basarabeanca „mea”, de la Vălenii poetului Gheorghe Vodă, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace...

Numai Tu, Doamne, ne-ai îndemnat, ne-ai încrucișat (încâlcit?) drumurile bucuriei (acțiunea are loc la București...), ca să ne întâlnim pe platoul de filmare.

Viorica este actriță.

O actriță foarte talentată.

Dar n-am spus (scris...) nimic, deoarece talentul poate fi, uneori (deseori?) nici mai mult, nici mai puțin, decât o cutie goală de conserve, legată de coada unui câine...

Și câinele poate fi unul turbat!

Viorica este o actriță de caracter.

Are darul acesta din naștere.

A fost înzestrată cu Har de la Bunul Dumnezeu...

M-am uitat în ochii ei și am văzut totul, Totul!

Până și firicelele de nisip, stârnite de „buranul” din Asia Mijlocie și pripășite în ochii fetelor din Bugeagul Basarabiei multpătimate...

Nu căutați cuvântul „buran” în DEX: pre limba noastră ar însemna un vânt puternic, o vântoasă, o adevărată furtună, dezlănțuită în pustietatea stepei fără de margini, undeva, în Kazahstan sau Turkmenistan, care te doboară la pământ, te acoperă cu un val de nisip, cu un munte întreg, te omoară, dacă nu ai nici un Dumnezeu...

Ecourile unei asemenea furtuni ating deseori hotarele Basarabiei, mai la sud de Cahul, împotmolindu-se în apele Prutului; altelei năpustindu-se asupra Dobrogei, adică, Dincoace, atâta timp, cât va mai dura blestemul românesc: Dicoloul și Dincoacele...

Nu știi dacă mărul roșu este un semn divin... Poate, mai mult. O obsesie! Sufletul meu încărcat, împovărat, împotmolit, dezrobot și din nou scufundat într-o robie mistuitoare (vai, femeile...), înstrăinat de Țară și de Neam, sângerând...

Culoarea! Posibil... De la culoare mi se trag toate. Patima are și ea culoare. Roșie. Ca și mărul. Primit din mânuța actriței Viorica...

Am numărat semințele. Dacă am mâncat mărul – am cules șapte semințe, una ca una, pline, sănătoase. Le-am așezat pe o scândură. Un raft cu mai multe cărți. Foarte multe. Câteva sute. Un perete întreg. În limba rusă. De la Dostoievski, Cehov, Tolstoi, Pușkin, Lermontov, Blok, Esenin – până la Vladimir Nabokov (romanul scandalos „Lolita”...), Varlam Șalamov și... Aleksandr Korjakov („Boris Elțin: de la răsărit până la asfințit”). Desigur, și un volumaș modest de Eminescu. În rusește. Cu cele mai reușite traduceri. Realizate, în special, de către Yuri Kojevnikov. Am recitat „Luceafărul”. M-am îmbolnăvit de frumusețea și bogăția limbii ruse. Dintr-o pornire neînțeleasă, am recitat și poemul lui Mihail Lermontov „Demonul”. Între acești doi mari poeți a existat (și există...) o comuniune de taină... Un Dumnezeu. Un singur Dumnezeu.

Volumașul lui Eminescu (71 de poezii...) este bine legat, cartonat, îmbrăcat în pânză, colecția „Biblioteca poetică a elevului” (Editura „Detskaya Literatura” din Moscova, adică, „Literatura pentru copii”, a.1979) și are un tiraj de 100.000 ex.

Povara insuportabilă, destinul chinuitor de a fi scriitor bilingv, cu asemenea „întâmplări literare”, este ceva mai dulce...

Pe Yuri Kojevnikov l-am cunoscut în viață. I-am oferit volumul meu „Tânguiosul glas de clopot...” (Eminescu și Bucovina. Evocare documentară, a.1858-1869), am avut bucuria să discutăm de mai multe ori despre poetul, care ne-a legat sufletele pentru totdeauna... Dar, mai ales, m-a impresionat moartea lui... S-a stins din viață chiar în ziua sa de naștere (19 octombrie), la împlinirea

vârstei de 70 de ani... Mă aflam la Bahrinești, în satul meu natal din Bucovina ocupată... Auzind la radio trista veste, după ce mi-am sărbătorit ziua mea de naștere (19 octombrie), am plecat, în toiu nopții, spre Cernăuți, am urcat în primul tren spre Rusia și am ajuns la Moscova în ziua înmormântării, la ȚDL (Casa Centrală a Literaților). Apoi l-am urmat pe celebrul traducător al lui Eminescu până la cimitir, unde a fost incinerat... Era născut în anul 1922, chiar anul de naștere al mamei mele Saveta, care a însușit limba rusă ca „pedeapsă”, în timpul celor șase ani de deportare, la început, în stepele pustii ale Kazahstanului, apoi, în Siberia... Bilingvismul meu (român-rus) are sute și mii de firicele: legături de sânge, încrângături de suflete...

Și de data aceasta: iată că mă aflu în Rusia de peste două săptămâni, dar continui să visez (noapte de noapte la rând...) pe românește... O perioadă obligatorie de „aclimatizare”? De reaclimatizare?...

Iar la București, de câte ori revin din Rusia, primele săptămâni visez „pe rusește”, deși nu sunt rus, nu m-am rusificat...

Ține de domeniul psihiatriei, însă nu mi-am pus în gând să scriu un tratat de medicină, de psihanaliză, ci o nuvelă, un fel de povestire (destăinuire?) cu mai multe elemente autobiografice, pentru că proza mea (proza unui poet...) „se scrie” (de la sine?), mai ales, de la persoana întâi... Este dreptul meu! Al autorului. Al scriitorului... Scribii impotenți n-au decât să se mire, să mă judece, să mă bârfească... Desigur, de citit, mă citesc. Și eu îi lecturez. Ca să fiu la curent... Grafomanie!

Șapte semințe extrase din mărul roșu, primit în dar de la Viorica...

Încolonate, aidoma unor soldați pregătiți de luptă. Un fel de pluton (dar nu „de execuție”). Deși aceste semincioare de culoare brună vor putezi în pământ, se vor face una cu pământul, ca să crească din ele niște puiți. Puiți de măr... Nu știu, dacă vor fi niște mere roșii, peste mai mulți ani. Posibil, va trebui să-i altoiesc...

Deocamdată pământul (puțințel...) din jurul casei de vacanță (vilei, cu toate comoditățile) a Fiicei Mareșalului este înghețat. „Munții” de zăpadă (în special, cea căzută de pe acoperiș) se topesc cu greu. Zilnic robotesc cu lopata, cu hârlețul, cu toporul... Împrăștiți omătul, tai gheața. Îmi croiesc drum spre WC-ul din fundul curții. Chilioara mea n-are decât șapte-opt metri pătrați. Ieșire separată (ușă de metal, ermetică). O mică terasă, deschisă, din care urcă scara spre cerdac. O scară „boierească”... Pereții camerei sunt îmbrăcați în lemn natural. Respir-transpir (aici lucrez din greu, zilnic, la masa de scris...), trăiesc, luni de zile, cu aerul înmiresmat de rășină, care îmi picură în suflet și în trup ca lacrimile unei lumânări... Geamul (termopan) îl țin mereu deschis, indiferent de temperatura de afară. Am nevoie de aer. Aer! Pentru că la București mă sufoc... E Patria mea Istorică, dar Bucureștii nu mă bucură... Doar iarna, pentru câteva luni. Ca să-mi tipăresc noile cărți...

Soarele devine tot mai prietenos. Ieri, când mă întorceam de la Sfânta Biserică din Obraztovo, pe „cărărușa mea”, am descoperit primii ghiocci. Firavi. Gingași. Abia și-au scos frunzișoarele din pământ. De sub zăpadă. Au și înflorit! M-am aplecat și am cules trei ghiocci. Cu sentimentul că, iată, fac un rău, comit o crimă. Față de Natură... De dragul frumosului am greșit...

Ghiocci i-am pus în apă. Într-un fel de bărcuță (nu am găsit în chilioară măcar un pahar, doar cana, adusă din București, în care îmi fac un ceai, o cafeluță, cu fierbătorul electric, plonjorul, cum îi spune, mai corect, regizorul

Silviu Fusu, din Basarabia, prietenul meu; suntem legați-condamnați pe viață, prin teatru...).

Ghioceii stau „cuminți” pe pervaz. Parcă, îmi zâmbesc. Au devenit și mai vii. În genere, mă împac de minune cu florile. De câte ori ajung în Regiunea Moscova, dacă am noroc de niște flori de cameră, neîngrijite, cu pământul uscat – mă apropiu de ele, le curăț de uscături, le ud regulat, le vorbesc zilnic și nu trec două-trei săptămâni, că încep să înflorească... Uneori, chiar și cactușii, care nu-și slobod florile, decât o dată la șapte ani... Se bucură și se minunează Fiica Mareșalului de rezultatele mele horticole... Deși eu nu „comit” nimic mai mult (multe), decât îmi dictează sufletul. Și ochii... Văd, Doamne! Și mă vezi, mereu...

Azi m-a vizitat și prima verighetă. Posibil, cea de anul trecut. Mi s-a „arătat” în copacul de peste drum – un drumușor printre case și copaci: mesteceni, brazi, pini, arțari... Unde și unde câte un tei. Teiul se află chiar în curte. Aproape toți copacii sunt de trei ori mai înalți decât rândul de case... O adevărată pădure! Noțiunea de „dace” la ruși mai înseamnă și „casă în pădure”. În jurul Moscovei, tot păduri și păduri... M-am ascuns nouă ani de zile, în sânul acestor păduri, după ce am fost alungat din Basarabia! Inginerul Victor Negară, neoprotstantul, a scris și comentat, pentru prima oară, despre acești (acei...) ani cumpliți ai vieții mele tinere. Numai tinerețea m-a salvat. Rusoaicele... Și Bunul Dumnezeu...

Acum am de gând să pun în pământul (tot mai despădurit...) din jurul Moscovei niște semințe de măr roșu. Șapte la număr. Dacă va răsări măcar una, voi fi împlinit. Și fericit. Un semn, că nici Viorica nu m-a uitat. Puietul va crește chiar sub geamul meu. O să-l ajut (încălesc...) cu suflarea mea. O să-l ud zilnic. Poate, voi ajunge să-l văd înflorit. Să culeg prima roadă. Primele mere. Să mă conving, dacă vor fi și ele de culoare roșie. Numai nu culoarea revoluțiilor...

Viorica, de una singură, crește și ea o fetiță. Am văzut-o, pentru câteva clipe, la Salonul de Carte „AMPLUS”, când am lansat trei cărți noi... N-am reușit să stabilesc ce „culoare a sufletului” are copila actriței Viorica. Nu i-am reținut nici numele. Doar expresia, puțin alarmată (poate, doar curioasă...) a ochilor. Cam plânși...

Dar, mai întâi, despre maică-sa. Ne-am întâlnit absolut întâmplător. Pe platoul de filmare. Scurtmetrajul artistic „Schers amis”. Doar titlul e în limba franceză. Pentru că subiectul este basarabean. Acțiunea are loc în Basarabia. Într-o școală... Și toți interpreții (11 roluri) au fost selectați după un singur principiu: născuți în Basarabia... Doar eu, care sunt bucovinean, m-am trezit, cumva, mai străin...

Mi s-a oferit rolul paznicului școlii, un bătrânel, zis badea Colea...

Viorica s-a ales cu rolul unei tinere mame, mama unui elev, mai obraznic și care, s-ar părea, că a spart geamul școlii... Simplu de tot: acțiunea se desfășoară în cancelarie, un fel de proces de conștiință...

Mama elevului obraznic e îmbrăcată modern. Pentru că e tânără. Totuși, la prima apariție în cadru, mi s-a părut mult prea elegantă... Eu, cu ochiul meu de pictor-scenograf, am încercat s-o întreb...

- Domnul Mihai, dar n-ați văzut cum se îmbracă astăzi femeile tinere în Basarabia?

Mi-am mușcat limba în gură. Aveam impresia că știu. Sărăcia cumplită din această provincie românească... Totuși, tânăra femeie lucrează (vinde) într-un butic din sat (după scenariu...).

Viorica m-a săgetat cu niște ochi... Dintr-o singură privire m-a convins. N-am mai insistat. Eu – într-o cufaiță jerpelită (din filmul „Peste dealuri” al lui Cristian Mungiu...), cu o căciulă rusească, din cele „cu urechi”, moștenită de la fostul meu socru, căpitan de rangul doi al unui vas militar bazat la Vladivostok (regretatul poet Gicu Vodă, până la sfârșitul vieții, tot povestea, aburit, la barul uniunii scriitorilor din Chișinău, că „banditul de poet Mihai Prepelită s-a însurat, la Moscova, cu fiica unui general rus...”, adică mă tot învinuia, prin cea de a doua căsătorie a mea, că imposibil să nu fi fost atras, „cu trup și suflet”, în odiosul k.g.b.), mi s-au potrivit și o pereche de cizme, numai pantalonii vătuiți n-am îmbrăcat – n-au fost de găsit la depozitul studioului... Într-un cuvânt, paznicul școlii!

Dar și mai mult m-a impresionat tânăra actriță, când a izbucnit în lacrimi. Din senin. În cadru. Fără nici o repetiție... Pentru că nu mai avea alte argumente, ca să se apere, în fața directorului școlii, în fața întregului corp didactic... Lacrimi-mărgăritare, adevărate, pline, sclipitoare, fierbinți – îi șiroiau pe obraji, încât, la un moment dat, mi s-a făcut milă de tânăra femeie, m-a umplut și pe mine plânsul (pe dinăuntru...), deși nu era prevăzut (după scenariu, nici la indicațiile regizorului...) așa ceva. Badea Colea, dimpotrivă, este un dur, pe timpuri a nimerit și la închisoare, a stat în gulagul sovietic... Ambii școliți conform „sistemului Stanislavski”, ne-am armonizat chipurile filmice după legile realismului, după principiul partenerilor...

Uneori (și în cazul dat...), e mult mai greu să explici, decât să interpretezi rolul. Chiar dacă am ocazii destul de rare, ca să mă produc (în film sau teatru) ca actor... Scriitorul, totuși, zilnic este și un fel de actor. Joacă un rol. Unii (cei mai mulți scribi?) chiar joacă mereu, își joacă rolul de scriitor, un fel de mășcarici. De cuvinte. Rostite. Scrise. Tipărite. Băute... Mai ales, băute!

Arta actorului este mult mai complicată. Dacă nu ai talent. Dacă nu ai școală – nu poți (nu ai dreptul!) să apari pe scenă sau într-un film... Sunt și excepții, desigur.

Viorica din Basarabia are școală solidă. Dar și talent. De la Natură. De acasă. De acolo, din Sudul Basarabiei. De la Dumnezeu...

Nici nu știu ce i-a venit... În una din zile... Ne-am tot filmat o săptămână întregă. Într-o pauză (fum de țigară des, încât să înfigi toporul, pentru că toți fumau „ca turcii”, afară de mine...), Viorica a scos mărul roșu (de unde, poate chiar din sân...) și mi l-a înmănat, ca într-un ritual, un vrăj...

L-am ascuns imediat în buzunar. Cufăicuța mea avea doar unul întreg, celălalt – spart. Seara, târziu, după ce ne-am schimbat hainele (din mers, ca actorii...), mi-am trecut mărul cel roșu în servietă, alături de cărți. „Șarpele cu două capete”, volumul meu recent de proză... Până am ajuns acasă, adică, la chilioara mea (de fapt, a doctorului Cornelui Zeana...), tot pe jos (eu mă deplasez prin București doar pe jos și deseori ajung la destinație mai repede, decât cu transportul public...): am tot căutat o explicație credibilă – șarpele meu (bicefal!) și mărul Vioricăi au nu cumva au o legătură... biblică? Adam... Eva... Mărul... Șarpele... Și păcatul! Eu n-am săvârșit nici un păcat în povestea asta... Și, totuși, mărul... Viorica m-a pus pe gânduri. Și chiar a început să-mi placă... Mămica unui elev obraznic... Care a spart cu o piatră geamul școlii... Care, până la urmă (conform scenariului filmului) s-a dovedit, că nu el este făptașul... Bătăioasa lui mamă a demonstrat, că nu copilul ei a comis „crima”...

Dar ce taină ascunde mărul roșu?

Filmările s-au încheiat la sfârșitul săptămânii. Regizorul secund ar fi dorit să ne prezentăm și în ziua de sâmbătă pe platou, pentru orice eventualitate (o dublă-două în plus nu strică...), dar toți ne-am revoltat (eu, mai puțin, badea Colea nu prea se bucura de autoritate...), iar regizorul Valeriu Andriuță (tânăr, la prima sa lucrare de autor) ne-a mulțumit și ne-am despărțit...

Până mi-am scos cizmele (una cu un număr mai mic, adică, desperecheate, după cum se întâmplă deseori în teatru sau la filmări...), mi-am ridicat privirile și Viorica nu mai era de față...

Mi-a lăsat, totuși, numărul telefonului mobil...

O lună de zile am păstrat merișorul (adevărat, cam mic...) pe pervaz, în chilie, alături de sticluța cu agheasmă și punguța cu anafură...

Și n-a putrezit!

Nici măcar nu și-a schimbat culoarea...

Dacă m-am pornit spre Rusia, l-am luat cu mine. Ca să-mi poarte de noroc... Deși numai noroc n-am avut în viața mea, mai ales, în Rusia. Cu soțiile... Mai multe. Câteva... De sânge diferit, dar una ca una...

În trenul internațional „Sofia-Moscova” am nimerit în același compartiment cu un rus, care a urcat de la București, și el, după mine și care s-a dovedit a fi... găgăuz. Pentru prima oară în viața mea am trăit-călătorit două zile și o noapte împreună cu un găgăuz. Un bărbat minunat. Doctor. Am făcut cunoștință. Din vorbă în vorbă, s-a interesat de cărțile mele. I-am oferit una cu subiect „medical”: „Țipăt fără drept de apel” (adică, în limba rusă, „Krik bez prava na eho”). A citit-o cu sufletul la gură... L-am tot urmărit (pe ascuns), îmbujorat la față... Mi-a povestit, la urmă, când a dat „gata” piesa (tragedia!), că a avut de-a face cu k.g.b.-ul... E la curent... Deși n-am prea înțeles ce anume a dorit să-mi comunice... Mi-a depistat, totuși, revolta: găgăuzii, deși toată viața lor (câteva sute de ani!) au locuit în mediul românesc din Sudul Basarabiei, n-au însușit limba română, ci folosesc, mai ales, limba rusă (limba Imperiului!), nici măcar limba lor națională (de origine turcă) n-o cunosc prea bine, iar dacă o și cunosc, o vorbesc doar la bucatărie...

N-am mai continuat discuția. Pentru că i-am oferit companionului meu întâmplător o altă carte, în limba rusă: „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu” (adică, „Liubovi i smerti v konțe tiseaceletia”), romanul meu erotic, doar la prima vedere, erotic... L-a citit cu poftă, și mai mare, doar cu două-trei pauze mici. Se sufoca... De plăcere? De uimire? Mi-a recunoscut, sincer, că n-a mai citit așa ceva în viața lui... Am discutat, aprins, câteva probleme „medicale”. Demografice... I-am destăinuit câte ceva (mai multe, decât îmi permit, de obicei, în fața cititorilor...) din experiența mea scriitoricească, de fapt, din experiența de viață. Pentru că nu scriu nimic, dacă nu verific „subiectul” în viață (cu viața mea...). Mai întâi trăiesc „subiectul”, îl sufăr, îl îndur. Chinuitor. Insuportabil. Îndelung... Uneori, o jumătate de viață. După care îmi permit să-l ofer hârtiei, să-l „copii” (și nu zugrăvesc...) pe hârtie, să-l pun într-o carte. Într-un poem. Într-o nuvelă. Într-un roman. Ori într-o piesă de teatru...

Pur și simplu nu am dreptul la ficțiune. Deși, se știe, de când e lumea, că literatura (afară de Sfânta Biblie?), chiar cele mai importante cărți din literatura universală a tuturor timpurilor, nu-i decât ficțiune... Rodul imaginației autorului. Uneori (deseori?) al unei imaginații bolnave...

Nu am ajuns la asemenea subtilități în discuțiile cu rusul, adică, găgăuzul din tren. I-am oferit bucuria să citească (să mă...) în liniște. Am înțeles, dacă mai era nevoie, că nu mi-am irosit viața scriind niște cărți mincinoase, somnoroase,

false... Nu-mi doresc nimic mai mult, decât să fiu citit. Atât! Dacă m-ar auzi „Manolescu al nostru” (al bucovinenilor) Ștefan Hostiuc! Vai de capul lui (are cap, recunosc, chiar unul destul de critic...), a recunoscut public, la un târg de carte (eu eram moderatorul, iar lângă mine multregretata poetă Leonida Lari, Radu Cârnecki, „cel mai în vârstă poet din România”, cum s-a autointitulat, recent, la împlinirea celor 85 de ani...) și Hostiuc-ul nostru, cu firea-i ironică dintotdeauna, care s-a exprimat, când i-am oferit cuvântul (păcatele mele...), că el nu-i în stare să citească totul, cât a scris (și publicat!) scriitorul „total” Mihai Prepelită... Sinceră bravadă! Doar atât... O prostie! Lansată și mai prostește. După ce s-a declarat exeget paradigmatic (expresie furată de la regretatul Marin Mincu...) al literaturii din Nordul Bucovinei, adică, pretins unic autor al istoriei literaturii române din această provincie înstrăinată, martiră. A și tipărit un prim volum: „Poezia...” Cu al doilea s-a împotmolit. Dacă în primul mi-a acordat doar câteva rânduri (deși am publicat peste 20 de cărți de poezie...), cel de „proză”, oricum nu s-ar răsuci-afurisi-prosti – tot cu romanele, nuvelele, basmele mele pentru copii va trebui să-și deschidă „op-ul”... Și chiar să-l și închidă. Din lipsă de alți autori. Deasemenea, compartimentul (un al treilea volum?) „dramaturgie”...

M-am prea abătut. Nu sunt avocatul (neplătit...) al ambițiosului (afurisitului?) Ștefan Hostiuc-Gostiuc (dacă ar fi să-i traducem numele, din rusă-ucraineană – un fel de „oaspete” în ale literaturii, răruț, subțirel, necitit...). Chiar am închis paranteza (subiectul)...

Atâtea și atâtea emoții și întâmplări mi-a provocat un simplu măr roșu. Oferit de actrița (ochioasă!) Viorica din Basarabia... Încearcă și ea (din răspuțeri!) să cucerească Bucureștii... Dacă lumea teatrului n-ar fi... Despre București, despre români și despre teatru a spus (scris) totul Ion Luca Caragiale. Și de câte ori trec prin fața statuii bietului comediograf (ba instalat în fața Teatrului Național, care îi poartă numele, ba aruncat, din nou, la intersecția străzilor Maria Rosetti – Jean Louis Calderon, între cele două imobile dărăpănate, în care a locuit, la începutul secolului XX...) – îmi scot pălăria (ori fesul...) și îl salut, ca pe cel mai apropiat și drag amic... Nu mă interesează, că unii românași susțin, fără prea multe dovezi, că trupul multpătimatei statui ar fi, vezi, Doamne, al lui Lenin, și numai capul (cu pălărie!) al celebrului dramaturg... Vorbe de clacă? Purul adevăr? Pe români nu poți să-i înțelegi: când vorbesc serios, când în bășcălie... De 200 de ani se tot unesc cu Basarabia și de 200 de ani tot NE-uniți au rămas... La o bericică (berică...) sunt mereu uniți. Zilnic. Noapte de noapte la rând. Anul întreg. Secole...

Să-i mai zăpăcesc și eu cu semnificațiile unui măr roșu... Să le tulbur mințile? Apele? Bericica? Mai bine mă las păgubaș. Poate, un alt rus-găgăuz îmi va citi noua carte, poate, până atunci va străbate din pământ măcar un singur puiete de măr...

În pământul Rusiei, din Regiunea Moscova, șapte semințe de măr roșu, s-ar putea să se înalțe spre Ceruri... Semințe de măr roșu, din Basarabia, din mânuța actriței Viorica... Au nu „dar din dar se face Rai”? Cum ar suna în rusește? Cred că nici rusul-găgăuzul nu știe... O expresie mult prea frumoasă și bogată în învățăminte...

La întâlnirea cu fiul meu (a durat doar o oră...) la București, acum trei ani, i-am cerut o fotografie a primei mele nepoțele, Rahil... S-a scuzat că nu are nici una. Totuși (n-am văzut-o niciodată în viață!), și-a deschis borseta și mi-a scos din ea o micuță „iconiță” (cât o carte de joc...), cu chipul fetiței, de trei

anișori, așezată „artistic”, pe un pătuț, în compania a două jucării și a câtorva litere-cușoare (latine...), cu un coșuleț la picioare, plin cu mere roșii...

Au trecut de atunci alți trei ani, eu tot n-am ajuns la Montreal, ca să-mi cunosc dulceața de nepoțică (între timp, în familia fiului meu „americanizat-canadianizat” s-a născut și al doilea copilăș, nepoțelul Matei...), iar imaginea coșulețului cu mere roșii mi-a pătruns adânc în suflet, în sânge, în ochi...

Mărul (merișorul...) roșu, primit în dar din mânuța actriței Viorica, nu-i decât un ecou al bucuriei și durerii mele dintotdeauna... Bucuria continuității Neamului! Și durerea depărtării (a îndepărtării...). Peste ocean...

Singurătatea!

O boliște a sufletului, fără de leac...

Cu toți doctorii și tămăduitorii de pe pământ... Bioenergoterapeuți...

Djune și...

Când te scufunzi în apele singurătății, într-o bulboană, nu-i de ajuns să te lași la fund, ca să te salvezi, deși, de data aceasta proverbul rusesc este cel mai potrivit: „Spasenie utopaiușcego – v rukah samogo utopaiușcego”. Adică, „Salvarea celui care se îneacă – se află chiar în mâinile celui care se îneacă”. Nu-i vorba de nici un calambur. Românul mai spune: „Dumnezeu îți dă, dar în traistă nu-ți pune...” Ar trebui să consult și „Dicționarul frazeologic rus-român”. Nu-l am pe aproape... Nici nu-mi dau seama în care din bibliotecile mele personale se află: la Moscova (de 20 de ani nu am acces la ea...), la Bahrinești, la București... Risipite. Desperecheate. Înstrăinate... Sub pericolul dispariției fără de urmă... Ca și viața mea. Viețișoara mea... De la naștere încoace. De dinainte de naștere...

Tot scriind la această nuvelă (povestire?), nici n-am observat cum s-au topit ultimele insulițe de zăpadă... Am ieșit afară cu capul descoperit (deși nu mi-a murit nimeni dintre cei dragi, Doamne ferește!). Mă aplec și ating pământul. Cu palma... Între teiul din fața geamului, secundat de un arțar, și o tufă de trandafir... Fiica Mareșalului e mare amatoare de trandafiri roșii. Ea a sădit, chiar mai multe tufe, în jurul casei, anul trecut... Da! Pământul e destul de cald. E timpul...

Aduc hârlețul. Îngrop prima semință de măr roșu. Pun un semn... Ceva mai târziu voi agăța în vârful bețișorului un cartonaș, pe care voi scrie: „Ostorojno! Krasnoie iabloko”. Adică, „Atenție! Aici crește un măr roșu...”

Fratele meu, mezinul, în copilărie a meșterit o cușcă pentru iepuri. Gavriluță, după cum îl numea maică-mea Saveta, a scris pe o tăbliță, cu litere de o șchioapă: „Astarojna – epuri!” Adică, „Atenție...” Deși limba rusă era obligatorie la școală, el încă nu știa cum li se spune iepurilor „pe rusește”. Unde mai pui, că școala din satul nostru (99,99% - români) era „cu predarea în limba moldovenească”, iar în această limbă (inexistentă!) „iepure” se scria fără de „i” la început...

Oricum, fratele meu Gavril și-a realizat visul: a devenit arhitect. S-a căsătorit cu o basarabeancă (arhitectă și ea), iar în prezent locuiesc în Portugalia...

Un verișor de-al lui (fiul unchiului Ion-Vanea...) a ajuns tocmai la Vladivostok. E marinar... Pe un vapor comercial... O singură familie și... Un neam de visători!

Celelalte semințe de măr le ghigosec în pământ mai aproape de gard, să nu le calce careva... O ființă cu două picioare... Un câine? Nu prea are pe unde se strecura în curtea noastră: garduri înalte jur-împrejur din tablă gofrată... Poate, un motan... Unul chiar încearcă să se împrietenească serios cu mine: cum

deschid, dimineața, ușa – el coboară pe scara de lemn ce duce spre cerdac... Probabil, acolo își petrece nopțile... Îi las pe scară, aproape zilnic, o bucățică de pâine, cu margarină, mai rar, cu unt... Boierul! Margarina sau untul îl înfulecă, îl linge de pe pâine... Iar pâinica o lasă neîncepută... Se usucă. O stropesc cu lapte... O hăleşte, pe ascuns... Nici nu știu, prinde, oare, motanul „meu” șoareci? Casa e nouă, nici urmă de șoarec... Poate, prin vecini... Alteori, descopăr doi motani prin curte... Posibil, un motan și o pisică... E primăvara! Deși „nunta” acestor ființe e prin luna martie...

Nu am nimic împotriva. Îmi plac pisoii. Și pisicile... Numai să nu-mi calce puietii de măr, când vor răsări din pământ...

Doamne, măcar una din aceste semințe să străbată la suprafață. Să mă bucur și eu. Să-mi amintească mereu de Viorica. Actrița din Basarabia. Să-mi alin singurătățile mele... Singurătatea!

*Aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

P.S. Pe la mijlocul lunii iulie, când mi-am procurat un bilet la tren, pentru Basarabia (până la Ocnița...), am descoperit, prin iarba înaltă din curte, șapte puietii de măr... M-am lăsat în genunchi, le-am sărutat frunzișoarele și m-am rugat Bunului Dumnezeu să-i ocrotească... Am vărsat și câteva lacrimi...

O NOAPTE CÂT UN VEAC DE SINGURĂTATE,
sau
FRICA DE DUMNEZEU

Nu, nu sunt inspirat de celebrul roman al lui Gabriel Garcia Marguez...
Mi-a trecut.

E noaptea mea. Petrecută la Moscova...

Dar, mai întâi, a fost o zi. Mai multe zile. Ale unei vieți, pe care, ultima vreme, tot mai des, o numesc „fără de sens”... Nu știu, Doamne, ce mi-a venit... Gândurile (și visele?) nu-mi mai aparțin. Sunt gândurile (și visele?) Tale, Atotcreatorule... Eu doar le accept. Le trăiesc. Le nasc. În celule. În sânge. În creier... Și îndrăznesc (am nevoie, mereu, de curaj...) să le înșir pe hârtie. Nu să le înveșnicesc, ar fi un mare păcat! Apoi, cu bani puțini („rupti de la stomac”, vorba unui redactor de-al meu de la București...) să le tipăresc. Pe hârtie...

Sunt condamnat (înlănțuit, ferecat de masa de scris, chiar dacă nu am masă...) la această dictare celestă. Pentru că eu nu scriu. Din propria-mi voință. Din instinct. Sau cu gând ascuns de a mă îmbogăți... Din scris nu faci avere! Chiar nici Lev Tolstoi, care a scris 90 de volume masive (acum se tipărește o nouă ediție, după cea „jubiliară”, încheiată la finele anului 1958, în 100 de volume...), nu s-a îmbogățit...

Sufăr cumplit din cauza presiunii, la care sunt supus, stau câte 14-16 ore zilnic, aplecat deasupra unei coli de hârtie (ultima vreme îmi procur mai multe

caiete „în liniuță”, de școală...), până îmi dau lacrimile, până nu mai văd... Până mi se termină cerneala... Aș fi în stare să scriu și cu sânge! Cu propriu-mi sânge...

Noaptea de Înviere întotdeauna este pentru mine o încercare. O mare încercare... A Timpului. A vieții...

De două decenii am tot reușit să ajung în Bucovina, la Bahrinești. Mai ales, de când avem Biserică nouă („cât o Mănăstire”!). Cât mai trăiau părinții. Sărmanii mei părinți! Primul ieșeam eu din casă, bâjbâind pe întuneric, prin noroi, până ajungeam la Sfânta Biserică. Luam Lumină din Lumină.

Răspundeam și eu, din toate puterile, la vestea părintelui Constantin:

- Hristos a înviat!

- Adevăra-a-at a învia-a-at!!!

Spre dimineață venea la Biserică tata Vasile, cu coșărcuța plină, să sfințească Pasca, Ouăle încondeiate și toate celelalte bunătăți ale pământului... Iar eu mă culcam, pentru o oră-două, ca să mă trezesc „la timp”, să mă spăl din cănuța cu apă „neînceptă”, cu un ou roșu în ea și cu bănuți... ca în copilărie! Nici nu mă întrebam, cine îmi pune cănuța cu apă, cu oul cel roșu și bănuții, lângă lavabou, deoarece măicuța zăcea la pat, ultimii trei ani fiind nevăzătoare... Orbise, de cât a tot plâns în viața ei, mai ales, în Siberia!

Acum, de când nu mai am părinți, am trecut cu trenul („Sofia-Moscova”) prin sat, pe lângă căsuța natală și nici nu m-am oprit... Bine că a ieșit nepoțica Georgeta (de la soră-mea Oltița) și mi-a făcut din mână... Mai era cu cineva alături, un flăcăuș, pe care nici nu l-am cunoscut... Cu atâta m-am ales. Cu atâta durere...

Până am ajuns la Moscova (prin Lvov, pe timpuri Lemberg...), până m-am instalat la vila Fiicei Mareșalului, s-au apropiat și sărbătorile de Paști... Nu chiar atât de ușor. În Săptămâna Patimilor am postit, la „sânge”. Doar câte o cafea, dimineața, preparată cu fierbătorul (plonjorul...) electric, în „cana mea”, cărată de la București, cu tot cu lingurița de argint... Am și eu atâta „bogăție”... Câte o „cașă” de fulgi de ovăz... Alta – de „hrișcă”, mai ales, „crupe de hrișcă”, mai ieftine... Deși, la ruși, „hrișca” este un fel de produs național... Și la ucraineni... Ultimii ani au scumpit „hrișca”, de n-o mai cumpără nimeni!

Și ulei de floarea soarelui...

Nici n-am observat cum a trecut Săptămâna Patimilor. Atât că n-am fost la Denii... Nu m-am „înghizuit”! Noaptea... Noroi până la genunchi. O mulțime de câini... Poate și câte un lup să-mi apară în cale, prin pădure... Unul rătăcit, singuratic, lihnit de foame...

Până la Biserica din Obrazțovo fac o oră, ziua... Noaptea – n-am riscat...

Mai întâi am întrebat-o pe Tatiana („fostă”...), dacă va merge la Biserică, la Mănăstirea Novodevicii (a Fecioarelor Neprihănite, după cum o numesc eu...), care se află chiar în fața blocului, unde locuiește... N-am prea simțit o mare dorință să meargă, cu „fostul”... De fapt, și pe parcursul a mai multor ani, până m-am trezit „fost”, am reușit doar o singură dată s-o scot din casă, să participăm împreună la Sfânta Liturghie. De plimbat, ne plimbam zilnic, în jurul lacului din preajma Mănăstirii... Traversând de câteva ori „Podul Îndrăgostiților”. Veșnici! Nimic veșnic pe acest pământ! Nici familia noastră... După câte am înțeles. Tatiana așa și nu s-a botezat. N-am reușit s-o conving. Poate, am fost prea puțin convingător. Poate, prea insistent... E păcatul meu... E cam „musulmană”. Nu știu pe cât... Viața ei, născută în Daghestan (Mahacikala), apoi, mulți ani la rând – părăsind Moscova, a locuit în capitala Kirghiziei, Bișkek (pe timpuri, Frunze...). Nu prea am experiența necesară... Am sosit mereu doar pentru câteva

luni la Moscova. Pe timp de vară... Cinci persoane într-o singură cameră... Cu mii de cărți... Cu un pian vechi... Cu un singur geam... Un fel de iurtă! Nici măcar nu eram „despărțiți” de ceilalți printr-o perdeluță de cit... Am tot sperat... Am tot îndurat... Am tot așteptat... Până am devenit doar un „fost”... Mulțumesc Ție, Doamne, că nu m-am „musulmanizat” și eu...

Dacă am înțeles, că Tatiana nu mă va însoți în Noaptea de Înviere, l-am căutat, la telefon, pe tânărul poet Vasile Țurcanu (tot „tânăr”, deși în ianuarie, anul viitor, va împlini 50 de ani, cu o singură plachetă de versuri, tipărită la București...). După ce l-am salutat, a închis și m-a sunat el (de la firmă, una imobiliară, unde muncește, cu gând să-și adune milioanele de ruble, ca să-și procure o garsonieră...), m-a „ținut” o jumătate de oră, până s-a încălzit mobilul meu, până am simțit că mă sufoc, mă durea urechea stângă de atâta vorbă! Vasile, revoltat, pe toată lumea, ca de obicei... Și pe români, sau, mai ales, pe români, și pe ruși... Așa și n-am înțeles, dorește să ne întâlnim, să mergem împreună la Mănăstirea Novodevicii? Când a început să-i înjure pe „popi”, am închis. Asta mi-a mai rămas, să ascult aberațiile poetului ratat basarabean-moscovit, despre preoții pravoslavnici, în Săptămâna Patimilor...

Alexandru Șoltoianu, diplomatul, fostul deținut politic (16 ani de gulag!) – stă la pat, după un atac cerebral. „A început să vorbească”, atâta mi-a spus soția lui, la telefon... Sărmana nevastă! Cât a avut de suferit și ea... L-a așteptat 16 ani, cu fiul lor, Ovidiu, abia născut, atunci când a fost judecat, cu ușile închise și expedit în lagăr...

Nici nu mai încerc, din nou, numărul de telefon al familiei Șoltoianu (Șaltaian, în acte... sună aproape armeneste, cam „armean” a trecut la celebrul Institut de Relații Internaționale din Moscova, unde erau admiși doar progeniturile bolșevicilor și ale miniștrilor comuniști...): în august domnul Sandu va împlini 80 de ani. Mă rog Bunului Dumnezeu ca să-l ridice pe picioare, să-l mai rabde, să-l mai țină în viață pe prietenul meu, despre care ar trebui să scriu o carte întreagă, nu numai de interviuri...

Sunt nevoit să mă abat puținel de la „temă”...

Am în față o „tăietură” din viitoarea carte, cu scrisul cam nervos al lui Șoltoianu: „Domnu’Mihai, poate îți aduci aminte, că toamna trecută, când mergea vorba despre publicarea cărții, mi-ai spus niște cuvinte frumoase, că eu sunt mai talentat și erudit decât Mircea Druc, că mai binevenit ar fi fost ca eu să fiu ales prim-ministru în loc de Mircea Druc, sau chiar președinte al Republicii Moldova în loc de Mircea Snegur... Apropo, cine a fost Snegur – comunist, secretar al c.c., a slugărnicit pe ocupanți, a ocupat un post important în administrația colonială sovietică, în prealabil a fost ales la Moscova de către PCUS și KGB (materialele respective au fost publicate în revista „Literatura și Arta”)... Iar Mircea Druc nu a cam participat în Mișcarea de Eliberare Națională, tot cam ascunzându-se în spatele celor care luptau în prima linie pe baricade. Poate scrii, că prin 1990, când deja nu era atât de periculos și deja mai și mirosea a posturi de conducere, la suprafață au ieșit acei, care se ascundeau, tremurau de frică sau chiar și colaborau cu ocupanții, când era periculos, aplana pericolul de moarte... Anume ei au dat busna la tribune și microfoane, lucrând cu coatele contra adevăraților patrioți, trecuți prin GULAG-urile sovietice. În 1990 eu încă eram sub controlul KGB – mă urmăreau, perluștrau etc. Așa se întâmplă în istorie: adevărații patrioți cad în lupte, devin ologi, iar după ce pericolul trece, fricoșii care se ascundeau de la luptă, în cazul Republicii Moldova – chiar și trădătorii s-au îmbulzit la posturi de conducere. Eu am rămas modest...”

Tot atunci am scris o jumătate de pagină, pentru coperta a patra a viitoarei cărți, semnată de Alexandru Șoltoianu: „Această carte ar fi trebuit să apară cu cel puțin 12 ani în urmă... Acest multpătimit bărbat român ar fi trebuit pe atunci să fie în locul lui Mircea Snegur sau al lui Mircea Druc. Nu știu dacă ar fi reușit de unul singur să aducă Basarabia ACASĂ. Dar ar fi încercat... Eram printre primii la Moscova, pe la finele anului 1988, care l-am îmbrățișat la ieșirea din GULAG-ul sovietic, deși nu-l cunoșteam personal... A luptat pentru Reîntregirea Neamului până la jertfirea de sine, a stat 16 ani în lagărele Imperiului Roșu, asumându-și destinul, dar, mai ales, ispășind păcatele noastre: din acești 16 ani de deținut politic, 4 ani, cel puțin, erau ai lui Mircea Druc, câțiva ani puteau fi și ai mei, deși nu figuram în lista martorilor, care trebuiau să fie transformați în vinovați, pe parcursul procesului din 1972... Acest adevăr l-am desprins din cele 6 volume burduhoase – „Dosarul lui Șaltaianu A.A.” din arhivele KGB, pe care le-am răsfoit, filă cu filă, în doi cu fostul deținut politic, acum reabilitat (în a.1993, la sediul Judecătoriei Supreme a R.Moldova din Chișinău)... Nu sunt avocatul lui Alexandru Șoltoianu: adevăratul „Soljenițin al Basarabiei” (amintesc aci că celebrul scriitor rus a stat în închisorile sovietice 8 ani...) – el s-a apărat și se apăra de unul singur. Poate, prin aceasta a fost și ESTE UN LUPTĂTOR UNIC ÎN FELUL SĂU. Un romantic întârziat... Citind volumul din mâna ta, iubite cititorule, te vei îmbolnăvi de cea mai frumoasă și incurabilă boală a sufletului și a spiritului: REÎNTREGIREA NEAMULUI ROMÂNESC – o boliște de sorginte divină...”

Semnam aceste rânduri în aprilie 2003...

Cartea lui Alexandru Șoltoianu n-a apărut, din păcate, nici astăzi...

Fiica Mareșalului, care locuiește la circa 50-100 de pași de Catedrala Iisus Hristos Mântuitorul (Hram Hrista Spasitelea...), mi-a spus, când m-a invitat acasă, la apartament, că nu va ieși în Noaptea de Înviere. Nu se simte prea bine cu inima... Mai ales, după ce i-a decedat soțul, „pământeanul meu”, „românul”, după cum se recomanda, cu rădăcini seculare din Transnistria...

Să mă închin în fața consăteanului meu Eugen Lati? L-am lăsat la urmă...

Dar, să nu greșesc: desigur, l-am căutat, mai întâi, la telefon, pe Șandor Kalloș – „cel mai umblat la Biserică”... La domiciliu nu răspunde... La aparatul mobil – nici atâta. La un număr „secret” – mi l-a încredințat anul trecut, la despărțire... Nici un semn de viață... Se ascunde de soție (Elena), de o basarabeancă (Nadejda, eu îi spun Speranța, deși „mare speranță” de la ea nu prea poate aștepta bietul meu prieten, născut la Cernăuți, care a muncit o viață întreagă ca un rob, a câștigat mereu o mulțime de bani, dar toți i-au măcinat spurcatele de muieri...). Totuși, în cele din urmă (am fost mult prea insistent!), mi-a răspuns compozitorul Șandor Kalloș – e la Zavidovo (unde are o „bojdeucă”, după cum mi-a spus, încă nu l-am vizitat acolo...), e cu Lena, soția lui legitimă. Cu ea va întâlni Noaptea de Înviere...

M-am lămurit!

Abia după asta l-am sunat pe Eugen Lati. E la TV, are un nou proiect. Douăzeci de filme documentare... Un fel de „Kriminalinaya Moskva” (Moscova criminală...). Și se va afla la Studioul Ostankino chiar și în Noaptea de Paști... Să-l cred, să nu-l cred? Doream să fim împreună, la o Sfântă Biserică (i-am și propus Mănăstirea Novodevicii...), să-l întâmpinăm pe Iisus Hristos, ca în copilărie, la Bahrinești... Mai ales, că bunicul lui, după mamă, Nicolae Tofan, a fost toată viața cantor, cântăreț la Biserică. Și nici în timpul deportării, în stepele pustii din Kazahstan, nu s-a despărțit de Dumnezeu... Am și compus un poem,

pentru noul meu volum „Kenozarium”, l-am copiat pe o filă, separat, cu gând să-l citesc nepotului, moscovit... Chiar așa și se numește: „Cantorul Nicolae Tofan”, 49 de rânduri... Eugen s-a cam „ateizat”, ca să nu spun (scriu...) mai mult... Pe timpuri, repeta mereu, că va muri la vârsta tatălui său – Alexandru (Sașa), un mare pictor, artist de circ, muzicant, nerecunoscut! Deportat și el... Chiar cu fiica lui Nicolae Tofan, Domnica (Docuța...) s-au cunoscut în Kazahstan, în regiunea Aktiubinsk... S-a stins din viață la vârsta de 42 de ani... Dacă a depășit, Eugen, acest hotar – s-a ales cu un atac de cord, nici nu împlinise 50 de ani... Muierile! Acum – mă ajunge din urmă – este doar cu un an mai tânăr decât mine. Dar tot aleargă, mereu-mereu, după himere... Cum le numesc eu, ca să nu le spun pe nume. Trăiește cu Natalia Rein, fosta soție a altui Eugen (Evghenii...). Ea a tradus „Codul lui Da Vinci”, pentru care s-a ales „cu un sac de bani”, mi-a povestit, acum, câțiva ani... „Prekrasnaya kniga, Mișa...” (adică, „e o carte minunată, Mișa...”). Nu m-a convins, nu mă va convinge nimeni să citesc această „blestemăție”, poate, greșesc. Poate, ar fi trebuit s-o citesc (în rusește, în românește, căci este tradusă în toate limbile...), fiind și eu scriitor... Dar cineva (ceva?) mă ține, mă abate, mă oprește, mă ocrotește de un păcat? Eugen, de când trăiește cu Natalia, îmi spune, mereu, că el nu poate rezista la Biserică, din cauza „spectacolului”, a bogăției strălucitoare din interiorul lăcașelor sfinte, a odăjdiiilor aurite... Cred că nu are alte argumente, ca să se apere în fața mea, ca să-și motiveze „poziția”... Înțeleg, „himerele”, după care el aleargă toată viața, nu-i permit să pășească pragul unui lăcaș sfânt, măcar în Noaptea de Înviere. Măcar, în semn de prețuire și amintire a jertfei bunicului său Nicolae Tofan, care a cântat la strană până la moarte... Înalt, puțin gârbov, cu plete sure, ochi albaștri, cam miopi, ultima vreme... L-am admirat tot timpul... Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!

Pe alți moscoviți – basarabeni, bucovineni, herțeni (și ruși!) nu i-am mai deranjat... Deși am o „cartotecă” de circa 300 de pământeni... A trebuit, până la urmă, să rezolv o singură dilemă: să plec spre satul Obrazțovo, unde mă rog, de obicei, în fiecă duminică, ori să urc la trenul electric și să stau singur la Mănăstirea Novodevicii... Adică, nu singur, ci cu lume de peste lume, cu mii, poate, zeci de mii de ruși pravoslavnici...

Eram hotărât să plec spre satul Obrazțovo, mai mult, de dragul părintelui Aleksandr, care, deși este înaintat în vârstă, are o energie inepuizabilă, te trezește din amănzi, te acaparează, pe parcursul Sfintei Liturghii, te sfințește fără să-ți dai seama... E de ajuns să vii la Biserică! Se uită în ochii tăi, te vede, cumva, personal, în parte... Îi cunoaște pe toți enoriașii pe nume, îi observă și îi memorizează pe cei străini... M-a zărit și pe mine, anul acesta, mult mai devreme... De obicei, apăream după Sfintele Paști, ori, spre toamnă... Nu am îndrăznit să-i vorbesc, să-mi „motivez” apariția... Oricum, m-am spovedit și împărtășit la București, la părintele Dorin, duhovnicul meu...

Adică, voi merge la Obrazțovo... Dar când mi-am imaginat, că e noapte, drumul lung, de fapt, o cărărușă, pe care am tot bătătorit-o șapte ani la rând... Cu adevărat, cărarea (drumul!) meu duce direct spre Catedrală... Nu am nici o îndoială. Alta e la mijloc: dulăii... Haitele de câini! Lupii... Cu care nu mă prea împac... La București câinii m-au mușcat de patru ori! Aici, în Rusia, deocamdată, nici o mușcătură. Dar „cel pățit” și „cel păzit”... Nu numai proverbul sau pildele din Sfânta Biblie mă îndeamnă să nu plec la drum, singur, tocmai peste două sate... Bețivanii... Bandiții... Și eu nu am măcar un pistol cu gaze...

În ultima clipă m-am hotărât să iau trenul electric („elektricka”) și să plec spre Moscova. Spre Mănăstirea Novodevicii. N-o anunț la telefon pe Tatiana... Cumpăr un tort (cel mai proaspăt și cel mai scump, chiar prea scump, pentru buzunarul meu...) și sun la ușă. Tatiana, parcă mă aștepta... Cadoul meu o emoționează, ca pe orice femeie. Totuși, nu se hotărăște să vină cu mine (să mă însoțească...) la Slujba de Înviere, care va avea loc în fața (chiar!) blocului ei... La Mănăstirea Novodevicii... De la balconul etajului cinci se vede totul, ca în palmă! Lumini feierice... O minune! Cică, o doare capul... „Musulmanca”, doar atât mi-a șoptit glasul interior. Că doar nu pot s-o înjur, mai ales, că trebuie să ies, ca să prind un loc... O rog să-mi deschidă, pe la 5.30-6.00, ca să-mi iau tabloul, adică, portretul meu, realizat de regretatul Mihail Bețianu, care a și fost dat jos de pe perete, mă așteaptă în antreu, la ușă... Acoperit, cu o bucată de pânză albă, murdară...

„Bine”, îmi spune Tatiana, deși acest „bine” e mai mult un fel de „să te ia naiba!”, pentru că o să sun la ușă, de trei ori (semn convențional...), o să trezesc toată casa... Dar de dragul tabloului, ca să-l iau odată... Și e mare, de 80X120, nu-l pot scoate de pe șasiu. E unicul meu obiect de valoare la Moscova... Desigur, cea mai mare „operă” de a mea – în Rusia – este fetița Maria, Mașa... În februarie a împlinit 27 de ani! Și n-am mai văzut-o de pe când avea 2-3 anișori... Astfel m-a pedepsit maică-sa, Anna. Și bunica, după mamă, Lidia (la 15 martie s-au împlinit 10 ani, de când a decedat, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace, că eu am iertat-o, demult...), nu știu nimic despre bunicul ei, Vladimir, militărosul, căpitanul de rangul doi, participant la Marele Război pentru Apărarea Patriei... Născut în anul 1924... Ar trebui să aibă 89 de ani! Nu cred că mai trăiește... Deși, nici n-am auzit să fi decedat... El m-a apucat de gât (mi-a oprit respirația) și cu a doua mână, de un alt locușor (cel mai sensibil, la bărbați...), m-a strâns ca într-o menghină și m-a scos pe ușă afară, din apartamentul lor, pe când fetița noastră nu avea decât trei luni... Motivând, că m-am căsătorit cu fiica lor, ca să le iau casa... Un prăpădit de apartament, cu trei camere, la parter, „cooperativ”... Și nu le-am mai pășit pragul! Divorț! Pensie alimentară! Arestat („pentru încălcarea gravă a regimului de pașapoarte la Moscova”). Doi ani de zile, expedit dincolo de kilometrul 101, locul de „refugiu” al vagabonzilor, alcoolicilor, narcomanilor, prostituatelor... Alt proces, „pentru a mă lipsi de paternitate”, câțiva ani purtat prin judecătorii („norodnice”...), dar m-am „încăpățânat”, n-am cedat... Promisiunea („scrisă”) a mamei copilului, că nu mă va împiedica s-o văd pe Maria (Mașa...), după ce va împlini vârsta de 18 ani... Și acum are 27! Mereu s-au tot schimbat cu apartamentul, ca până la urmă să nimerim a fi... vecini! Eu – cu viza de reședință pe strada Bolșaya Pirogovskaya (întrarea în bloc – din Malaya Pirogovskaya...), iar pe strada vecină, Dovator, locuiește fosta mea soție, cu fiică-mea... Atât, că nu cunosc, deocamdată, nici numărul străzii, nici numărul apartamentului... Dumnezeu e mare: cu cât s-au tot ascuns de mine, cu atât ne-a „pedepsit” să devenim chiar vecini... O singură minune a mai rămas să se întâmple: să-mi recunosc fiica, s-o identific, din cei peste 12 milioane de moscoviți, cele mai multe moscovite...

Un gând ascuns îmi dă speranțe: poate vor veni și ei (ele...) la Sfânta Înviere, la Mănăstirea Novodevicii, la doi pași de strada lor...

La Mănăstire lume de peste lume! Reușesc să mă strecor în curte (barba mea mare și sură – cea mai bună carte de vizită, adică, „permis”...), apoi, nu mai știu cum, ajung în Catedrala Adormirii... Nu s-a deschis Catedrala Smolensk, măcar de Înviere... Fostul Muzeu...

După ce am trecut prin câteva rânduri de polițiști (acum și la ruși – miliția e poliție...), înainte de a păși pragul Catedralei Adormirii, m-a întâmpinat un ocean de voci! Un cor puternic (bărbați-femei), posibil, cel puțin, o sută de persoane – parcă mă salutau anume pe mine... Nu am avut niciodată asemenea emoții! Parcă m-au ridicat în aer! Până la Cer...

M-am trezit în interior. Era exact ora 23. Desigur, am închis telefonul mobil... Lume de peste lume! Repet... Nu ai unde să arunci un ac...

Liturghia este oficiată de Înalt Preasfințitul Mitropolit. Asistat de un mare sobor de preoți. Și corul! În fața Sfântului Altar. Posibil, chiar peste o sută de cântăreți. Tineri...

Am luat „Lumină din Lumină”, adusă, cu avionul, de la Ierusalim. O mare de lumânări aprinse! Un ocean... O doamnă simpatică, de lângă mine, cu o fetiță de 5-6 anișori, mi-a zâmbit foarte amabil și mi-a oferit „să iau Lumină din Lumina ei”... M-am fâsticit, la început. Parcă semăna cu Anna, fosta mea soție: blondă, nălțuță, cu un zâmbet cuceritor... „O clipă, Mihăiță... Nu poate fi Ea... Al doilea copil, Serghei, i s-a născut la 28 octombrie 1989, din a doua căsătorie...” Despre un al treilea copil, posibil, nu știu nimic... Poate... E chiar nepoțica mea? Tot ce e posibil, la 27 de ani, să aibă o fetiță de 5-6 anișori acum... Dacă s-o fi căsătorit, Maria, la 18-19 ani... Și a luat-o bunica la Biserică, la Înviere... Numai că „bunica” nu prea seamănă, totuși, cu Anna „mea”... Fetița se uită lung la mine, până „iau Lumina”, cu mâinile tremurânde... De fapt, cu o singură mână, pentru că cea de a doua e ocupată cu... umbrela. Am și uitat (chiar îmbătrânesc?) – „motivul” de a intra la Tatiana a fost chiar umbrela. Au anunțat ploaie...

În cântări și rugăciuni, cu icoane și prapuri – facem ocolul Sfintei Catedrale, Corul este nemaipomenit! Păstrez, în căușul palmei, lumânarea mea, nu cumva să se stingă... În curtea Mânăstirii Novodevicii – mii de oameni! După garduri... Adică, îmi dau seama, noi, cei din interior, suntem privilegiați, „aleși”, rânduri-rânduri de fețe luminate se uită la noi cu un fel de invidie... Să nu mă poticnesc, Doamne... Nu mai pășesc pe pământ, ci prin aer, prin Cer...

O singură dată am ocolit Biserica. Revenim în interior. Și... nu mai nimeresc lângă tânăra doamnă cu fetița...

- Hristos voskres!

- Voistinu voskrese!!!

Bucuria Învierii lui Iisus Hristos ne unește într-o adevărată lavă vulcanică de voci, în unison.

Bucuria tuturor este și bucuria mea personală. Nu mai simt nici o durere în suflet. Nu mai am suflet, doar suflare vie... Foarte vie! Sufletul meu întristat, încrâncenat, umilit, nedreptățit, mereu rătăcitor pe acest pământ păcătos – s-a dizolvat într-o singură și unică respirație, această mulțime de creștini pravoslavnici, care mi-au devenit deodată frați, surori, părinți, copii, nepoți... Eul meu (ambția de scriitor, de artist al cuvântului și al penelului...) nu mai există, din clipa asta. Suntem, cu toții, un singur trup, un singur suflet... Lumina lui Dumnezeu... Pâinea lui Dumnezeu...

Nepoții mei, Rahela și Matei (pe care i-am văzut, cel puțin, în fotografii...) vor întâlni Învierea Domnului Nostru Iisus Hristos peste 7 sau 8 ore, la Montreal... Fiul meu, Călin, sunt sigur, își va încărca întreaga familie în mașină și îi va dice la o mare Biserică din Canada. Și Patricia, noră-mea, pe care încă n-am văzut-o (nici măcar pe o fotografie...) este și ea credincioasă... N-am prea înțeles la ce biserică se roagă...

Iar Doruța, cealaltă fiică a mea, desigur, în clipele acestea, se află la Catedrala din Cernăuți...

Ce-ai făcut, Doamne, cu neamul nostru? Cu neamul românesc... Ne-ai „semănat” pe întreg pământul... Ca și pe fiii Israelului...

Mă macină atâtea gânduri! Poate, mi-a revenit sufletul, în piept... Dar unde, în alt loc... Sunt împins din spate, strâns din față, ghiontit din stânga, îmbrâncit din dreapta... Fac sforțări repetate, ca să nu mi se stingă lumânarea, care se topește văzând cu ochii, precum și trupul meu, în sudori... Nu mai are importanță. Am umbrelă. Pentru că afară plouă... Ploaia din Noaptea de Înviere aduce noroc. Vom avea o roadă bogată. Poate, și eu... Undeva, în stânga Icoanei cu chipul lui Serafim Sarovski (de Sarov) descopăr o femeiușcă leit Anna „mea”... Care nu mai este a mea, de aproape 30 de ani... Mărunțică la trup, cu ochi foarte vii, blondă (i se văd pletele de sub basmaua ușoară, albă...). Stă, cumva, lipită de perete. Posibil, o fi obosit, o dor picioarele... E aproape ora două de noapte, totuși. La București, românașii, spun, „ora două de dimineață”, nu știu de ce...

Nu-mi mai iau ochii de la tânăra femeie, sprijinită, cu umărul drept, de zidul Bisericii. Se uită și ea, cumva, alarmată, spre mine, la mine... Adică, printre cei zece-douăzeci de creștini, care stau, monolit, între noi... Vedem „prin ei”, prin cei din jur... Cel puțin, eu... Mi s-o fi deschis al doilea văz? Nu „al treilea ochi”, pentru că am doar doi, cam miopi, ultima vreme, de atâta scris și citit! Nu mi-am luat ochelarii („de distanță”), dar, chiar dacă și îi luam, nu aș fi reușit să-i scot din buzunar. Nu reușesc, de fiecare dată, măcar să-mi fac Semnul Crucii... De înghesuială! De țipat – țipăm din toate puterile:

- Hristos voskres!

- Voistinu voskrese!!!

Eu, în gând, mai repet și „pe românește”: „Hristos a Înviat!”

E dreptul meu... Nici „Crezul” și nici „Tatăl Nostru” nu le pot memoriza în limba rusă... Le murmur, mereu, în Rusia, în limba mea natală. Limba neamului meu românesc...

Scriitor bilingv, cu o singură limbă... pe limbă!

Icoana Sfântului Serafim de Sarov e cât o jumătate de perete! Femeiușca de lângă ea – cât o furnică... Nu se poate să fie soțioara mea, mama, mămica Mariei... De câtă vreme ne tot „străfulgerăm” cu privirile, s-ar fi întâmplat ceva... Ne-am fi strecurat unul spre altul...

Încerc să înaintez, dau din coate... Nici o speranță! Să mă las păgubaș? Nu-i în firea mea...

La un moment dat bărbatul de lângă „Anna mea” se întoarce spre mine... Adică, nu cu tot corpul – imposibil! Ci doar își răsuțește gâtul... Mă „descoperă” cu ochii... Observ cum i se înroșește ceafa... E tuns-ras „militărește”... Știu că îl cheamă Serghei. Serghei Petrovici. E mai tânăr decât mine cu opt ani... Aviator! A fost, la început... Acum e „om de afaceri”... Să nu nimeresc și eu într-o „afacere”, mai puțin plăcută sau foarte neplăcută, chiar în Noaptea de Înviere...

Femeiușca sprijinită de zidul Bisericii își lasă capul în pământ... Bărbatul de lângă ea, destul de mărunțel și el, la trup, o acoperă, cumva, de-a-ntregul... Bucuria mea (nebună!) se stinge pe loc... Posibil, am greșit... N-o fi fiind „Anna mea”... Mama fetiței mele Maria, Mașa, după cum au „botezat-o” în familie... Trebuie să mă las păgubaș. Să bea amarul vieții până la fund... Până la moarte... Chiar până la moarte, Doamne?...

Dumnezeule, nu de frică am să mor, ci din neputință...

Mă uit alarmat în jur: nu cumva am țipat din toți rărunchii?

Sufletul meu, sufletelel...

- Hristos voskres!

- Voistinu voskrese-e-e!!!

Valul de voci, de strigăte de bucurie mă ametește. Nu-mi mai aparțin...

Oamenii se sărută între ei, de trei ori, se îmbrățișează. Printre mulțimea din jur descopăr un bărbat cunoscut: destul de tânăr, cu barbă neagră, în cămașă albă... L-am memorizat de anul trecut, de la Sfânta Liturghie din Catedrala Smolensk... Atunci „s-a întâmplat” să stăm alături. Acum mi-aș fi dorit să străbat până la el, să-l îmbrățișez... Doamne, e unicul cunoscut din toate aceste mii de oameni. Deși nu-i cunosc nici numele măcar...

Mă cuprinde un fior rece pe dinăuntru. Singur-singurel printre atâția credincioși... Ruși!

„Ce-ai așteptat de la rusalăii tăi, Mihăiță...” – parcă aud glasul revoltat al tăticului meu Vasile, din fundul mormântului. Din Bucovina... Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace, alături de măicuța-mea, Saveta, care l-a părăsit cu cinci ani înainte... Ea fiind chiar cu cinci ani mai în vârstă...

Drumul fără de întoarcere al părinților mei...

Și drumurile (blestamate!) ale mele, reale: între București și Moscova, mereu între București și Moscova...

În loc să stau în aceste clipe în Biserica din Bahrinești, alături de românași, de rude... Să mă închin, a doua zi, la mormintele părinților...

Glasul revoltat al părintelui meu Vasile, de departe, de mult prea departe, se potolește, dispare, se dizolvă în sângele meu, în celule...

Între timp lumea a început să se rărească...

Eram „pornit” să stau până dimineață. Cel puțin, până la ora cinci... Ce să fac? Mă așez pe banca din dreapta Icoanei Sfântului Serafim de Sarov, desigur, după ce m-am închinat în fața „sfântului meu”, implorându-l să mă ocrotească, deasemenea și pe cei trei copii ai mei, și pe cei doi nepoței... Pe câți îi cunosc...

Îmi ating fruntea înfierbântată de suprafața Icoanei, e rece, e atât de rece! Cu buzele-mi arse de focul din suflet sărut chipul Sfântului...

Lângă mine – mai multe băbuțe, cu fețele luminate, și un singur bărbat, tinerel. Posibil, un nepot, un însoțitor...

Numai eu sunt singur!

Dar nu mai sunt singur! Ci cu Domnul Nostru Iisus Hristos, carele a înviat...

- Hristos a înviat!

- Adevărat a înviat...

Cred că am țipat... Ca prin somn...

Băbuțele de lângă mine își fac Semnul Crucii. Una, cea din stânga mea, chiar și-a luat candeluța și s-a ridicat să plece... Am speriat-o? Doamne...

Se face frig. Geamurile sunt larg deschise. Afară plouă... Coriștii – bărbați tineri, înalți, își ridică pupitrele de lemn și părăsesc și ei Sfânta Biserică, îmbujorați la față. Fericiți! Din urma lor și tinerele din cor...

Câteva măicuțe, în negru, se apucă de măturat... Unele scobesc, îndepărtează movilițele de ceară de pe jos...

Preoții se retrag și ei, unul câte unul, înconjurați de enoriași, ultimii...

Rămân singur!

Nu chiar ultimul, dar singur-singurel...

Nu știu ce oră o fi fiind. Oricum, nu-i ora cinci...

Ca să nu fiu „pofțit” să plec și eu (de către „pompieri” – o mulțime!), îmi fac Semnul Crucii, mai sărut o dată Icoana Sfântului Serafim de Sarov și cobor scările...

Afară plouă! Unde și unde câte o umbră singuratică prin curte. Cu umbrele deschise...

Lumânarea mea s-a stins...

Polițiștii de la poartă (Poarta cea Mare!) se uită la mine „cu interes” ... De ce nu deschid umbrela, dacă tot o port „la subțuoară”?

„Un țâcnit...”

Trec dârz printre ei. Le spun:

- Hristos voskres!

Nu aud nici un răspuns...

Poate, „nu le permite regulamentul”...

Dincolo de „Poarta cea Mare”, alte namile, „paza specială”, unul chiar hohotește, când mă vede...

Mașinile din parcare, una câte una, o rup din loc, de parcă le-ar amenința cineva din urmă. Rămân doar câteva, cu insemnele speciale ale poliției...

În scuarul din fața Mănăstirii Novodevicii – mai multe grupulețe de credincioși. Ciocnesc ouă roșii între ei. Se îmbrățișează. Se sărută. Cântă în surdina motive bisericesti...

Trec pe lângă ei. Îmi încetinesc pașii. Mai trec o dată și încă o dată... Cu o singură speranță: să primesc și eu un ou roșu... Să ne bucurăm împreună... Doar suntem creștini... Cu toții...

A treia oară chiar m-am oprit în fața unui grup, mai mare. Adică, m-au lăsat picioarele...

Nu-nu-nu! Nu m-am gândit să cerșesc un ou roșu... Nu sunt în stare... Doream numai să mă bucur, pentru o clipă, de bucuria lor, de prezența lor, să ne înfrățim, în Noaptea de Înviere...

Nici un semn de apropiere! Deși ne aflăm la un pas... Un singur pas între noi și... o prăpastie!

O fi avut dreptate sârmanul meu tată?

„Ce-ai așteptat, Mihăiță, de la rusalăii tăi?”

Las capul în pământ (mi-am pus, totuși, basca, românească...), dar umbrela tot mai „uit” s-o deschid... O să mă ude ploaia până la piele... Nu mă mai deranjează... Chiar s-ar putea să răcesc, să și mor... Sunt indiferent. Sunt singur... Nimeni din această metropolă (a Treia Romă?) de peste 12 milioane, nu se gândește la mine... Nu mă așteaptă... Nu mi-a oferit un ou roșu... O bucată de pâine... De fapt, nici nu-mi amintesc: am pus ceva în gură de dimineață, de ieri? Toată Săptămâna Patimilor am postit. La sânge... Fac acest lucru de când mă știu pe lume. Adică, de când sunt singur. Dintotdeauna...

Nu sunt trist, Doamne! Nu mă condamna... Nu-mi șterge lacrimile de pe obraz și nici cele de dinăuntru, din suflet... Lacrimile de sânge! Eu sunt un om fericit. Un creștin luminat de Lumina Învierii Fiului Tău... Am participat la cea mai numeroasă Sfântă Liturghie din Moscova... La Hram Hrista Spasitelea (Catedrala lui Iisus Hristos Mântuitorul) nu mi-am dorit să fiu: acolo se roagă Vladimir Putin...

La Mănăstirea Novodevicii, pe timpuri, se ruga, în genunchi, câte o săptămână întregă, sângerosul Țar Ivan Groznîi... Adică, Ivan cel Groaznic... Ioan...

Eu mi-am ales această Sfântă Mănăstire...

Aici sufletul meu e mai aproape de Tine, Doamne...

Plouă?

N-am să deschid umbrela. Sunt ud până la piele... Ud-learcă...

Poate, am să mor... Și o să mor. Sub zidurile acestei Sfinte Mânăstiri a Ta, Doamne... Eugen Ionescu se temea strașnic de moarte! În schimb, prietenul său, Emul Cioran, a tot vorbit și scris, că el nu și-a dorit să se nască... Acești frați ai mei de sânge, „parizieni”, nu știu dacă au fost creștini... Dacă au înțeles CEVA din creștinism... Eu nu mă voi arunca în Sena, de pe „celebrul” pod al sinucigașilor... Cel puțin, pentru că nici nu-mi imaginez cum aş putea să ajung odată și odată la Paris... Pe jos, desculț, ca sculptorul Constantin Brâncuși?... Cu sculele în traistă...

Sinuciderea nu-i o soluție pentru un creștin. Chiar e cel mai mare păcat! Nu poate fi iertat nici la Judecata cea de Apoi...

Deschid mobilul. E ora 2.30. Mai am trei ore, cel puțin... Luminile feierice ale Mânăstirii Novodevicii se sting. Magnifica, imensa Clopotniță nu mai străpunge Cerul... Pe Poarta cea Mare, din când în când, mai iese câte o umbră cernită. Se îndreaptă spre centrul orașului...

S-o iau la stânga (deși nu sunt „de stânga” și n-am fost niciodată), să cobor spre lacul de dincolo de zidurile Mânăstirii. La etaj (Sus!) – trei geamuri luminate. E biblioteca. Posibil, bibliotecarul Mânăstirii verifică un Psalm... Poate, n-are somn nici el...

Dacă voi coborî pe panta destul de abruptă, pietruită, voi nimeri cu picioarele drept în apă. Eu știu să înot. Dar pe întuneric încă n-am încercat...

Tot la stânga, drumușorul asfaltat din jurul lacului mă va aduce la Podul Îndrăgostiților... Cu un an în urmă l-am traversat împreună cu Tatiana... Și ne-am întristat! Pentru că n-am mai descoperit lacătul (unul greu, nichelat...) al tinerilor... Dașa și Serioja... Dașa este fiica Tatianeii, e născută la Bișkek. Iar Serioja e moscovit. S-au cunoscut prin internet...

Eu i-am convins să-și lege viețile „pentru totdeauna”. Adică, să agațe lacătul (Tatiana l-a procurat, cadou de nuntă...) de grilajul de fontă al Podului... „Podul Îndrăgostiților”. Chiar în ziua nunții. Iar cheile (toate trei!) le-au aruncat în apă... Toți invitații le-au fost martori... Eu chiar am deschis o sticlă de șampanie, la mijlocul Podului... Am povestit „legenda”, pe care tot eu am compus-o... Mai mulți gură-cască m-au aplaudat atunci...

Peste un an s-a născut fetița Katia...

Lacătul a dispărut! Cineva l-a tăiat. Cu tot cu o bucată de grilaj. Primăria? Să nu se prăbușească Podul sub greutatea crescândă a lacătelor? Multe de tot. Ciorchine...

După ce am descoperit golul din „Podul Îndrăgostiților”, nu ne-am mai plimbat cu Tatiana în jurul lacului... Ultima oară mi-a spus, că va procura un lacăt nou, va grava numele tinerilor pe el, îl va agăța, în toiul nopții, de o parte mai sigură a grilajului...

Nu demult Dașa și Serioja s-au despărțit! Tatiana s-a ales cu o nepoțică. Acum Katia are un an și nouă luni. Este foarte isteată... În zilele cu soare se plimbă ambele în jurul lacului... Dașa s-a întors, cu fetița, acasă... La mama! Iar eu nu am mamă și nici soție...

Ar fi interesant să ajung, totuși, până la „Podul Îndrăgostiților”, să bâjbâi pe întuneric, să pipăi toate lacătele, poate, voi descoperi unul (nou!) cu numele Dașa+Serghei... Deși, slabă nădejde... S-au despărțit! O simplă jertfă a... internetului!

Fac un pas, spre lac și aud un fel de hămăit. Un lătrat de câine. Înfiorător! Nu am cu ce să mă apăr... Doar cu umbrela? Nu sunt la o partidă de „vânătoare subacvatică” să mă apăr de rechini cu o simplă umbrelă... Am mai povestit „cazul”, auzit din gura unui diplomat (spion?) sovietic, „parașutat” pe insula Cuba, unde participa la asemenea „ședințe” de vânătoare cu Fidel și Ernest... Da, cu Fidel Castro și cu marele scriitor Hemingway!

Câinii vagabonzi din Moscova (dar și cei din București...) nu se tem de o umbrelă...

Mă las păgubaș! Totuși, e destul de periculos să te plimbi, de unul singur, în jurul lacului de sub zidurile Mănăstirii Novodevicii, chiar în Noaptea de Înviere...

E întuneric. Și plouă... Țârâie ploaia din Cer.

Mai bine să mă plimb prin scuarul din fața Mănăstirii. Pe cărărușele asfaltate. Pe cercul mare... Destul de mare. Cu ajutorul mobilului îmi cronometrez pașii. Timpul...

Un cerc, pas domol, îl „pășesc” în patru minute și jumătate. Câte „cercuri” ar trebui să tot fac (rezist...) până dimineață? Nu mai fac alte calcule, pentru că observ următorul lucru: Porțile cele Mari ale Mănăstirii, exact la ora trei, se închid și paza dispăre înăuntru...

La bibliotecă mai este luminat doar un singur geam...

Îmi continui „rondul”. Rondul de noapte... dar, în direcție opusă, adică, „după soare”, ca să nu mă simt „spânzurat cu capul în jos”, ca atunci, când am traversat, la Singapore, pentru prima (și unica, deocamdată...) oară Ecuatorul...

Ca să-mi reglementez cumva „plimbarea forțată”, îmi încetinesc și mai mult pașii (eu, de obicei, nu pur și simplu merg pe pământ, ci, mai mult alerg...), exact în cinci minute fac un cerc. Un nou cerc...

Cercul închis?

E ora 3.30...

Picioarele (piciorușele mele...) s-au aprins! După ce am stat atâtea ore în Biserica... Pășesc cu tălpile goale pe jăratec... Există și niște bănci, de lemn, lungi, cât un cartier, dar ude, reci, înghețate...

Înainte de a ajunge, din nou, în fața porților închise ale Mănăstirii, descopăr, pe stânga, sub niște copaci, o stație de autobuz-troleibuz... De sticlă. Modernă! Cu un mic acoperiș. Semirotund. Să mă adăpostesc de ploaie. Să-mi potolesc puțin tălpile picioarelor, picioroangelor mele... Port numărul 44 la pantofi. Sau 46, la cizme...

Când să mă așez, sleit de puteri, în capătul opus al băncii din vergi de metal, din stație, descopăr o umbră. Adică, o femeie! Toată în roșu... Îmbrăcată. Înveșmântată... Basma – roșie... Pardesiu (palton?) de culoare roșie... Doar niște pantofi înalți (cizme?) de culoare neagră... Moțâie... Cu coatele pe genunchi. Cu bărbia în pumn... E reală? E o nălucă... Mai să-mi fac Semnul Crucii...

De așezat – m-am așezat (rușinos...) în capătul opus al băncii, fără de spetează (iar pe mine mă dor și spatele), dar să nu nimeresc într-o belea...

O limuzină, cam vechișoară (un „Jiguly”?) frânează brusc, în dreptul nostru. Ne luminează cu farele... Un particular, cu gând să facă și el un ban...

Dar „noi” (suntem, totuși, doi...) nu-i acordăm nici o atenție. Peste câteva clipe, după plecarea hârbului de mașină, mă foiesc pe bancă și rostesc, încetșor:

- Hristos voskres...

- Voistinu voskrese...

Am auzit? – am auzit răspunsul? Parcă și-a ridicat capul... O față osoasă, lunguiață, cu pomeții proeminenți, mult prea reliefați și niște ochi mari, adânci... Nu-nu... Ochii nu i-am zărit! Ci doar o pereche de adâncituri, două hăuri... Nici măcar nu și-a întors capul spre mine...

Mă învăluie un fel de cutremur, valuri de frică. Dar nu o frică obișnuită (în fața câinilor vagabonzi...), ci o frică metafizică. Una satanică... Dacă e moartea? Chiar Moartea, fie și înveșmântată în roșu... De ce ar trebui să fie „în negru”? Ori „în alb”? Dacă e în Noaptea de Înviere și își caută și sărmana Moarte o jertfă... Fantezia mea (poetică) în aceste clipe este redusă, aproape inexistentă, lipsită de „inspirație”...

Mi-a răspuns, totuși...

Sau mi s-a părut. Desigur, mi s-a părut...

Curaj, Mihăiță! Doar ești bărbat...

Lunec pușintel spre... Moarte. Cu ouăle înfierbântate pe vergile de fier... Ca s-o văd mai bine, pe Scârbă... Totuși, nu mai sunt singur... Chiar dacă voi sta, până dimineață, cu „moartea mea” la taifas... Numai să treacă cele aproape trei ore mai ușor...

Nu mă apropii mai mult. Inima mi se zbate ca inimioara unui porumbel prins într-o capcană. Eu – o prepeliță...

- Ia opozdala na metro...

Iată care-i explicația: a întârziat la metrou... După câte știu, în Noaptea de Înviere metroul din Moscova a funcționat până la ora două... Minunat! Dar nu pentru mine. Pentru că nu aveam unde să plec... Să stau până dimineața în Gara Yaroslavskaya?, după care, pe la 5-6 să iau primul tren spre Zagoreanka? Oricum, am întârziat și eu la metrou... Nu-i mai spun nălucii din capătul celălalt al băncii... Poate, totuși, nu-i Moartea...

Devin și mai curajos.

- A menea ne puskaui v dom...

Adică, mă autotraduc: Iar mie nu mi se permite să intru în casă...

Urmează o pauză de tăcere. Lungă. Destul de lungă. Mă uit „afară”. Tot mai plouă... Și eu nici n-am deschis umbrela... O să mă fac de rușine în fața... Morții. A nălucii... Ud până la piele... Când o să mă atingă cu ghearele, după ce o să-mi sfâșie hainele, bietele mele țoale murate...

O necunoscută... O întreb dacă locuiește la Moscova. Cu o oarecare speranță... Poate, s-o conduc până acasă... Dacă n-o fi fiind prea departe...

Nu se mișcă din loc. Mai mult! Pare că tremură. Continuă să rămână „stană de piatră”. Nu se dezlipește de banca de metal. Nichelat. Fără de spetează... Și nici nu se întoarce, măcar cu un grad, spre mine...

Dacă a fost și ea la Mânăstire. L-a întâmpinat pe Iisus Hrisros. A luat „Lumină din Lumină”... N-ar trebui să tremure de frică... Să se teamă. De mine...

Sunt prea „bărbos”? Îmbrăcat în negru... Pe fundalul nopții, probabil, barba mea albă-albă îi provoacă fiori de frică...

Dacă nu s-a temut să vină singurică la Mânăstirea Novodevicii și să rămână până la închiderea metroului... Vorbe de clacă! Să fi plecat la timp, cu un sfert de oră mai devreme, spre stația de metrou „Sportivnaya”, la doi pași de Mânăstire... O femeie nu rămâne singură, noaptea, într-un mare oraș. Chiar în Noaptea de Înviere... Iar dacă este o credincioasă, fanatică... Atunci îmi imaginez, cu atât mai mult: nu trebuie să se teamă de Dumnezeu... Domnul își ocrotește oițele Sale...

Din nou mă macină gândul dintâi: o fi fiind Moartea... Chiar „oița” Moarte... Naivă. Temătoare. Singuratică... Cum să se teamă în Noaptea de Înviere?

Fac un gest, cu stânga, în care țin strâns umbrela (dacă va sări la beregată, să-mi sugă sângele – s-o pot pocni...) spre blocul din față, cu 10 sau chiar 12 etaje... Niciodată n-am știut exact câte niveluri are blocul nostru. Adică, al Tatianeii. Mai exact, al doamnei soacră... Din față – parcă 12. Din curte – doar 10... E un bloc de locuințe neobișnuit... Concurează, într-un fel, cu ansamblul arhitectonic Mânăstirea Novodevicii...

Descopăr un geam luminat, la etajul cinci. Nu sunt sigur. Prin ploaie, nu prea văd bine... Cu ochii mei miopi. Parcă e etajul cinci, arde lumina la bucătărie... Tatiana preferă bucătăria. Îi place să gătească... Mai ales, bucate orientale...

Totuși, mi se pare, că e vorba de nivelul șase... Am greșit... N-are importanță...

- A ya jivu v etom dome...

Îi spun, necunoscutei: Iar eu locuiesc în această casă... Și, desigur, fac un gest larg spre blocul cu geamul luminat...

- No jena ne puskalet...

Ei, n-ar fi trebuit să-i ofer prea multe detalii: Dar soțioara nu-mi permite să intru...

Cu prea multă sinceritate nu le cucerești pe femei. Nici chiar pe Moarte... Ba, dimpotrivă. Cu cât bărbatul e mai hâtru, mai șmecher, mai „diplomatic”, hai să folosesc un cuvânt civilizat, cu atât poate suci mai ușor și mai rapid mințile unei femei... Ele cunosc arta dialogului mai bine decât orice actor școlit la cele mai înalte școli... Pentru că au Școala Vieții... Într-un oraș ca Moscova! Unde ispitele și păcatul se întâlnesc la tot pasul... Unde te poți ascunde, la nevoie, ca într-o pădure virgină, în taiga... Deseori, am avut impresia, că babylicul oraș-stat Moscova este un fel de taiga (prin care eu n-am prea bântuit...), numai că în loc de copaci multisecolari cresc un fel de ființe disperate, alergând mereu, cu limba scoasă afară de un cot (vai, comparația nu-i prea „omenească”...), doar cu un singur scop – să se împerecheze...

Pentru „Moarte” ar fi mai potrivit să arăt ca un bărbat căsătorit... Adică, nu mai sunt singur-cuc pe acest pământ... Adevărul nu-l cunoaște nimeni, nici chiar eu... Însurat? Divorțat? Liber? Întemnițat? Evadat? Din Rai? Din Iad?...

Năluca „în roșu” se încălzește puțin, după vorbele mele, nu prea convingătoare, poate, mult prea ciudate... Dacă într-adevăr locuiesc în blocul din față, atunci... Ți-ai găsit proasta să te creadă...

- A ya jivu v Himkah...

Ei, iată, cuconița: Da eu locuiesc în orașelul Himki...

- Destul de departe, - îi răspund eu, pe rusește, cu gând, că pe jos ar trebui să facem câteva ore bune, 3-4...

Mă bucur. Totuși, o informație reală. Concretă...

Orașelul Himki îmi este destul de cunoscut, deși nu l-am vizitat niciodată. Fondul „Presa periodică” a Bibliotecii Naționale se află în orașelul Himki... Orice revistă, ziar, publicație periodică, mai veche de doi ani – este „trecută” la Himki... Ba, după 1990 – fondul de literatură română (și bulgară...) deasemenea au fost mutate în acest orașel din coasta Moscovei... Cică, nu mai sunt întrebate literaturile acestor două țări europene... O fi fiind și altele? Nu m-am interesat. Ce pedeapsă! Oricum, voi fi nevoit să bat drumul până la Himki și înapoi, pentru

a realiza varianta în limba rusă a monografiei mele despre regretatul poet și cineast Emil Loteanu... Să ridic toată presa, din perioada sovietică, să verific citatele, recenziile, la filmele lui, multe, mai ales, la cele realizate la Studioul „MOSFILM”... O muncă enormă! Ca să nu rămân numai cu ediția în limba română, tipărită la București, pe când celebrul regizor și poet, prietenul meu de o viață, Emil Loteanu, împlinea frumoasa vârstă de 60 de ani... A ținut în mână cartea mea: „Altarul Muzelor”, i-a înmănat-o pictorul Nicolae Guțu, la Moscova, la Ambasada României, avem și o fotografie, istorică...

Iată că Bunul Dumnezeu îmi întinde o mână de ajutor, chiar în Noaptea de Înviere. Învierea Fiului Său Iisus Hristos... S-ar putea să am noroc de o cunoștință în orașelul Himki, de câte ori voi fi nevoit să iau trenul electric, să consult presa, la bibliotecă... Dacă socot drumul de la vila Fiicei Mareșalului, până la Himki... O jumătate de zi! Când să mai stau în bibliotecă... Până comand publicația respectivă... Ca s-o rezervez pentru a doua zi, ar trebui să dorm (înnoptez...) undeva pe aproape... Mai aproape... Chiar la „Moartea” de lângă mine... Mă apucă frigurile! În pat cu Moartea... Care n-ar trebui să aibă sex... Ca și îngerii... De fapt, nu știu... N-am încercat... N-am pățit...

Totuși, poate „ființa” din capătul băncii de metal nu-i Moartea...

Fantezii de poet! Gânduri netrebnice...

Singurătatea înaintea de la sine...

Doamna-nălucă... Poate, totuși, Moartea puțin deghizată (în Roșu!) nu-mi poate citi gândurile „optimiste”...

Să mă apropii de ea?

Să-i pun mâna dreaptă pe umăr?

S-o cuprind?

Ca doi creștini pravoslavnici...

Să ne pupăm, pe obraz, de trei ori, dacă ne-am întâlnit în Sfânta Biserică...

Pomeții mult prea reliefați mă înfioară. Frânează, din nou, o rablă de mașină...

- Poiehali, parocika!

Adică, „Haideți, urcați, perechiușo...”

Posibil, șoferul este unul șugubăț. Neapărat dorește să ne care până la o casă, să ne curățe de bani... Gândind, că nu avem unde să ne...

Nu mai continui gândul. Mașina o rupe din loc, scrâșnind din toate încheieturile...

Mă uit la oră. Abia e patru... Totuși, timpul n-a stat încremenit, deși, eu cu Moartea, ne-am întreținut...

Îi propun să intrăm în blocul nostru. Dețin codul de la intrare. Interfonul „mă recunoaște”. Intrarea e din curte. La parter se află un pervaz lat, cât un pat... Nu chiar, dar se poate să ne așezăm, să discutăm în voie, cel puțin, două ore... Chiar se poate să și... Nu-i mai dau de înțeles, că „se poate să și...” Ce? Să ne strângem puținel în brațe... Să ne încălzim... Cu Moartea? În doi?!

Se zborșește! Se face arici... Veșmintele-i de culoare roșie parcă se aprind. Ard în flăcări... Liliachii? Doamne... Am spus o prostie? Doar nu i-am propus o partidă de sex... Ce s-o fi gândit, femeia... Pe pervaz, noaptea, voi încerca s-o siluiesc... S-o batjocoresc... În Noaptea de Înviere!...

Și s-a uitat, pentru prima oară, la mine. M-a săgetat cu privirile. Cu ochii scânteind a ură (de frică?) din adâncul unor prăpăstii...

O fi fiind o bătrânică? Poate, o fată bătrână...

Mi s-a părut că ploaia a mai încetinit. Ies de sub „parazolul” stației de autobuz (troleibuz...), cu gând să-mi reiau plimbarea...

Se crapă de ziuă? Dacă trec, din nou, prin fața Porților Mari ale Mânăstirii, aud un lătrat de câine... Înfundat... O fi fiind cel de astă noapte, poate, altul... Latră, cumva, misterios, înfricoșător...

Poarta din stânga, a Mânăstirii, mult mai îngustă, de culoare verde, se deschide. Prin ea țâșnește afară o limuzină de culoare neagră, luxoasă, cu geamuri fumurii... E clar, n-am zărit pe nimeni înăuntru... O fi fiind Mitropolitul... S-o fi rugat până la ora asta? Ciudat...

Pășesc apăsător. Gospodărește. Dacă m-am hodinit pe banca de metal din stație și „m-am lecuit puțin de singurătate”... Misterioasă femeie! Nici măcar n-am reușit să stabilesc ce vârstă ar avea... 20, 50, 70? Totuși, dacă e Moartea? Deghizată... Moartea din Himki... Un titlu pentru un film cu... vampiri! Cu o vampiră... Să nu cumva să mă scap cu vorba față de Eugen Lati, că îmi va fura imediat titlul, subiectul... O vampiriță...

Mihăiță, Mihăiță!... Iată și rima...

Și, impresionat, fac 10 (zece!) cercuri, câte cinci minute... Cronometrându-mi pașii... Timpul, de data asta, a cam luat-o razna... Parcă și ploaia a mai încetat...

Moartea... Femeia în Roșu... nu mai este pe bancă. O descopăr – sub zidul de la intrare a Mânăstirii. Adică, la poarta verde, cea mică... Închisă!

Chiar s-a speriat de mine? Doamne, Doamne... Și e aproape ora cinci. Chiar dacă cerul e noros, ziua nu se lasă mult rugată, e pe aproape... O păsăruică, mereu, țipă: ploaie, ploaie, ploaie... Nu știu cum îi spun rușii. De fapt, n-am reținut nici cum o numesc românii... „Pasărea care cheamă ploaia”...

Femeia, care aduce moartea...

Mai exact: „Femeia-Moarte”..

Cel puțin, pentru mine...

O văd destul de limpede, de la distanță: înveșmântată în roșu, pe fundalul porții de culoare verde, proaspăt vopsită... Cu spatele la zid... Și dacă va țâșni, pe neprins de veste, o nouă mașină, din curtea Mânăstirii?...

Am fost într-un gând (rău!), parcă am venit...

O limuzină, tot de culoare neagră, se strecoară prin poarta cea verde și o ia la dreapta, cu geamuri fumurii... De data asta observ doar cotul (gol) al șoferului, scos afară, prin geam...

Și când se închide poarta la loc – nu mai există nici o umbră lipită de zid... Ma-are minune! Ma-a-are e minunea Ta, Doamne!

Femeia în Roșu? Moartea?

O fi absorbit-o cei (sau cel?) din luxoasa limuzină neagră?

O fi fost atrasă în curtea Mânăstirii, de către hojmălăii de la pază? Nici urmă... Măcar de sânge, pe zid...

Totuși, o femeie (fie și în roșu...) nu poate să dispară, din senin, chiar de sub zidurile celebrei Mânăstiri Novodevicii...

Mai fac un cerc. Să-mi limpezesc gândurile...

Dulăul (pe care așa și nu l-am văzut...) mă latră. Mă amenință... Eram gata să fac un ocol al lacului, să traversez, totuși, „Podul Îndrăgostiților”... Poate, lacătul tinerilor Dașa și Serioja, printr-o minune, o fi atârând la locul lui... Cu cele trei chei (toate!) la fundul lacului, în nămol... A trecut un an? Doi? Aproape trei...

Lătratul misterios al câinelui mă oprește din drum. La rondul următor – pe una din băncile de lemn, lungi, încă udă, stă o pereche, El și Ea, tineri, cu o coșărcuță (ca la noi, în Bucovina...) între ei, acoperită cu un prosop înflorat...

Când mă „nimeresc” în dreptul lor – ambii se ridică, „la comandă” și mă întrebă, cu emoție, dacă la Sfânta Mânăstire Novodevicii astăzi se va sfinți pasca...

- Nu știu, dragii mei... Posibil! Așteptați să se deschidă porțile... Probabil, la ora 7...

Iată că nu mai sunt atât de singur. Am întâlnit doi creștini. El și Ea. Posibil, din unul din satele din jurul Moscovei... O fi înnoptat și ei, sărmanii, pe undeva, numai ca să nimerescă la celebrul Lăcaș Sfânt printre primii...

- Hristos voskres!

- Voistinu voskrese!

La 5.25 formez codul interfonului. Urc la etajul 5. Mă uit la oră: 5.30...

Apăs butonul de trei ori...

Tatiana îmi deschide.

- Hristos voskres!

- Voistinu voskrese...

Tabloul realizat de regretatul Mihail Bețianu, prietenul meu de-o viață (cu titlul: „Adio, Basarabie!”, un fel de „Proșciai, proklati Kișiniov!” – „Adio, Chișinău blestemat...”, de Pușkin, la încheierea surgiunului său basarabean...) – mă așteaptă la ușă...

Tatiana, cumva, mai luminată la față (o fi urmărit, de la balcon, Slujba de Înviere?), mă invită în bucătărie, la „o cafea”...

Dar, mai întâi, ciocnim câte un ou (chiar dacă nu-i roșu – n-a găsit vopsea, în toată Moscova...), îngălbenit, cu coji de ceapă, cu o imagine pascală celofanată (nu mai există arta încondeierii ouălor de Paști, posibil, decât în România, mai ales, în Bucovina...). Ne sfințim gurile și cu Pască Sfințită. A fost fiică-sa, ziua, la Biserică, totuși, „musulmancele” mele n-au rezistat... Au sfințit, câte o păscuță (cumpărată), câteva ouă...

Două am primit pentru „basterbaiterii” mei de la Zagoreanka, ruși din Basarabia, și o felioară de Pască...

Cobor cu tabloul (l-am împachetat cu Tatiana...) la metrou, aproape pustiu, la această oră matinală, urc în trenul electric, iar când ies – mă prinde o ploaie mare, caldă... Deschid umbrela! Iată, mi-a prins, totuși, bine (cadou de la Tatiana, de ziua mea...). „Acasă”, în chilioara mea, voi atârna multpătimitul tablou pe perete, deasupra patului, la cap...

Mihail Bețianu – singur, în mormânt, dincolo de Moscova, într-o pustietate inimaginabilă...

Eu, singur-singurel, în Regiunea Moscova, la o casă străină...

Și Femeia în Roșu, cu frica de Dumnezeu în sân?...

Poate, nici n-a fost... O halucinație!

Poate, frica nu-i o boliște incurabilă...

Poate, singurătatea nu-i chiar atât de strașnică...

*Săptămâna Luminată
și puțin după...
a.2013,
Moscova-Zagoreanka*

CONDAMNAT LA VIAȚĂ

În unirea rituală, dragostea mea nu mai este un act erotic, un act numai sexual, ea devine un fel de sacrament; la fel cum, în experiența tantrică a bea vin nu înseamnă a bea o băutură alcoolică, ci a participa la un sacrament...

MIRCEA ELIADE,
„Încercarea labirintului”

Doamne, ce grea este povara-mi...

Când mi-ai pus Crucea pe umărul drept, nu am avut senzația, că s-ar putea întâmpla să nu rezist, să nu mai rezist... Eram tânăr, puternic, încă nu aveam vârstă: adică, anii mei erau mai puțini decât ai Fiului Tău și nici cu ultimul simț (care, al câțilea?) nu întrezăream în oase, în carne, în celule, că voi fi răstignit și eu...

M-ai condamnat la viață, Doamne!

Pedeapsa e mult prea grea, pentru o ființă slabă...

Mă simțeam tare în oase (mai puțin, în mușchi...), dar puțin, puținel în duh, în credință...

Pentru că m-am desprins de Neam (vai, neamul meu deportat pe toate hăurile fără de margini ale gulagului sovietic – de la Marea Albă și până la Magadan, condamnat fără de vină...), mult prea devreme: am părăsit Bucovina (ocupată!), Basarabia (și mai ocupată, de două secole...), m-am trezit la Moscova, în brațele unei armence focoase...

Printre hârțiile mele mai vechi, îngălbenite de vreme (de fapt, de razele soarelui, căci pe atunci scriam pe coli verzi...) – eu produc, mereu-mereu, hârții gata scrise, vrafuri întregi, puduri, tone! Am umplut Lumea cu manuscrisele mele, care ard...

Astfel, printre „vechituri”, am descoperit, întâmplător oare, o filă semănată-pedeapsită cu puchițele nervoase, rând după rând, fără de spații goale, aidoma unui câmp minat...

Literele sunt latine. Cele de acasă. Deși am trecut și eu prin toate școlile mancurtismului, marasmului sovietic...

Poftim „cronometrarea” unei zile din viața mea, la care m-ai condamnat, Doamne...

4 faur 1989:

Eu: de la ora 7.30 mă tot chinui cu textul dramei alegorice „Îndurarea Norocului”, pentru regizorul Silviu Fusu, care s-a încăpățânat să monteze tocmai 3 spectacole după textele mele, într-o singură stagiune, pe scena Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău... Dacă autorul a fost

expulzat din Basarabia, cel puțin, numele să-i apară pe un afiș, pe o copertă de carte, în pofida condamnării la uitare...

Ea: abia la 11.30 se trezește (o aud, cade de pe pat, în camera cea mare, un pat jos de tot, „la parchet” – nu m-am stâlcit nici eu, de câte ori m-am rostogolit, ori am fost „rostogolit” în hău, când nu mai încetam...), adică, o face de nevoie, pentru că este chemată la telefon... Aparatul e chiar lângă pat, sub pat... O aud cum răspunde, somnoroasă, încă nu s-a trezit definitiv... Într-o limbă străină (pentru mine...). Germana? Armeana? Oricum, nu „pe românește”. Nu-mi cunoaște limba... Precum nici eu – armeana... Deocamdată n-am reușit. Nu prea am talentul respectiv de a însuși (chiar și de nevoie...) o limbă străină. Avantajul Ei – limba armeană... Bucuria mea – româna...

Ora 11.45: Descuie ușa, aud cum se răsuțește cheia, de două ori, în broască, posibil, destul de ruginită: ar trebui s-o ung... Am lăsat-o să mai doarmă singură, spre dimineață, după... Să-și hodinească „aparatură de tortură”... Lipăind cu tălpițele-i goale (micuțe, ca de copil...), se îndreaptă spre camera de baie, în cealaltă extremă a apartamentului, larg, cât un teren de fotbal... Cu tot auzul meu muzical, nu pot desluși nimic din ce se întâmplă „dincolo”...

Ora 12.00: „Bună dimineața...” Eu îi răspund printr-un singur cuvânt – „Noroc!” Ține aparatul de telefon la piept, între sâni, fără de sutien... Cablul (100 de metri?) e încolăcit pe mâna stângă, îi fuge printre picioare... Cămașa de noapte, combinezonul sau cum îi mai spune „peniuarul” (furoul?), fără de culoare, adică, de un străveziu fumuriu, lungă (lung...) până la pământ, fâlfâie hâști-hâști! Prin fața mea, tulburându-mă... Nu și-a tras pe vine măcar niște chiloței și cum este păroasă din naștere...

Formează un număr (cu mai multe cifre, iar o să am de achitat „milioane” la sfârșitul lunii!), îmi întoarce spatele și râșnind aerul cu fesele-i înfierbântate (le simt cum „respiră”...), se îndepărtează, trăncănind...

Eu: la ora 12.35 nu mai rabd de atâta foame (poate, nu e destul de corectă expresia, dar zăpăceala mea lingvistică, în spațiul slav, m-a îndemnat chiar așa să-mi „imortalizez” gândul pe hârtie...), mă îndrept spre bucătărie, trec prin fața camerei mari (Ea tot vorbește-discută, desigur, la telefon, răsună toată casa...), unde încălzesc un fund de oală de borș, de alaltăieri, pe care tot eu mi l-am „preparat”, mai tai, cubulețe, în el, o jumătate de măr (era „uitat”, mușcat de dințișorii Ei, pe masă...), o jumătate de pachetel de „brânză topită” (celebrul „plavlennîi sîrok” sovietic – mâncarea zilnică a intelectualilor...), măcar un gust să aibă, ceva tulbur, după ce hălesc două farfurii, pline pe jumătate, mai fac și un ceai, fără de zahăr... Lipsește în casa noastră! Doar mierea este „acceptată”... Dar eu nu am cheia de la dulap. Ori bufet. Ce o fi fiind, că nu-mi prea dau seama: atâtea corpuri de mobilă în bucătărie (largă și ea – cât un teren de... baschet!). Rezerve de produse vegetariene. În fel de fel de recipiente. Mierea, de-o vorbă, în butoiașe minuscule de lemn de tei, cu un fel de capace (funduri...) încrustate. Unele – cu hieroglife, gravate cu fier înroșit în foc...

Ea: la 13.40 – tot la telefon...

Eu: la masa de scris, în camera „mea”... Nu sunt convins că e a mea... Apartamentul e al armencei. Când o apucă, dă năvală în biroul meu, ca un taifun, un adevărat tsunami, mă rupe de la scris, îmi sfâșie hainele, mă rostogolește pe jos, direct pe parchet (covorul l-a aruncat, din cauza moliilor, a spaimei de molii, pentru că nu avem asemenea „lighioane” în casă – am grijă eu, ca să fie mediul, în care locuim, sterilizat, dar nu castrat...), nu se astâmpără,

potolește, încetează, până nu-și satisface pornirile-i sălbatice... Temperament caucazian, n-am cunoscut nimic asemănător mai înainte...

Ea: la 13.54 – vine să-mi spună, că Gorbaciov are numai 1.500 de ruble salariu pe lună. Iată ce o interesează, în mod special... Uneori, se laudă, că suma aceasta o încasează într-o singură zi – pentru traducerile din limba armeană, în rusă... Cărți tipărite la Moscova, într-un tiraj de sute de mii de exemplare. „Sekretarskaya literatura” (adică, lucrări literare, semnate de „secretarii uniunii scriitorilor”, de la Erevan, susținute și editate de către alți „secretari ai US” de la Moscova: „O mână spală pe alta”, în rusește – „Ruka ruku moiet”...).

Ora 14.00: soțioara iubită din nou trăncănește la telefon...

Ora 15.00: tot la telefon (între timp, și-a pus un fel de chiloței, de culoare roșie, pe sub furou – discută, îmbujorată la față, cu un ovreu-armean sau un armean-ovreu... Nu-mi dau seama. Atât că vorbesc între ei armeneste... Mă pricep și eu... Omulețul e din Abu-Dabi, capitala Emiratelor Arabe Unite. Mai învăț și eu puțină geografie, cu ocazia asta... De câte ori trece „omul de afaceri” prin Moscova, în drum spre Erevan și înapoi – în casa noastră se întâmplă adevărate cataclisme „naturale”... Soțioara dispare, pentru câteva zile, uneori – săptămâni întregi, nu dă nici un semn de „viață”, poate să reapară în orice clipă, de zi sau de noapte, însoțită de mai multe persoane... De obicei, bărbați... Într-o noapte, anul trecut, l-a culcat în patul ei („al nostru”) pe moșulică din Abu-Dabi, după care tot ea a dispărut și dimineața, eu, trezit din somn – după o noapte de scris – să-l însoțesc pe „prietenul familiei” la aeroportul internațional... Discutând „pe semne”, deoarece nu cunosc nici engleza, iar „oaspetele nocturn” vorbește doar armeană și engleza... Până am chemat un taxi (aproape imposibil, la Moscova...), până ne-am deplasat – drum lung – avionul spre Abu-Dabi a și decolat... S-a descurcat armeanca mea, dar toate pietrele de capul meu aveau să se spargă, ca de obicei...

Însurătoare ți-a trebuit, Mihăiță, la Moscova, cu o armeană (să nu uit: focoașă)?...

Ora 15.30: mă apuc de curățenie, în odaia „mea”: mătur, șterg parchetul cu o cârpă udă, îndepărtez praful de pe cărți, multe... Rafturi. Până aproape de plafon. Desigur, urc pe scară. Una de metal, care se cam hâțână, să nu cad jos, cumva, Doamne... Să mă nenorocesc... Armeanca nu urcă niciodată pe scară, s-o tai! Și pe pământ ea nu știu cum parcă plutește, nu umblă, ca toată lumea... Din cauza tălpițelor ca de copil? Se teme să nu-și frângă coloana vertebrală... Dar în pat – câte urcări-coborâri, mult mai periculoase, își permite, câte încolăcirii și încovrigări, șerpoaică, nu alta, de parcă nici n-ar avea coloană vertebrală... Iar când geme, urlă, ca o turbată (de plăcere...) – mereu mi se pare, că i se poate rupe ceva, un os, un organ, ori coardele vocale să-i cedeze... Să-i plesnească inima... Nimic! Nu i se întâmplă absolut nimic în pat... Mai degrabă eu mă pot nenoroci... Ca orice poet – sunt o fire mult prea sensibilă, fragil la trup, deși arăt destul de solid, pe dinafară... Armeanca are și talentul de a se metamorfoza: devine toată un singur organ, nesățios, hulpav chiar... Pentru ea actul erotic nu-i decât un fel de „gimnastică”, de satisfacere a cărnii, mereu flămândă... Nici măcar nu este îndemnată-stărnită de instinctul procreării... Deoarece armeanca mea (dar este, oare, a mea?) nu naște prunci...

La ora 16.45 abia termin curățenia, lihnit de foame, transpirat... Fac un duș și îmi dau seama, că nu mai am burtică... Dacă veni vorba – nici înainte vreme, „până la armeană”, nu aveam burtă, însă ceva carne-mușchi-grăsimă –

tot am adunat, în viața mea tânără, petrecută mai mult în tren și prin gări, în sălile de așteptare...

- Ce-ai așteptat, Mihăiță, până la vârsta de 30 de ani? Moartea?

În frigider – bate vântul! Poate, să-l scot din priză? Totuși, descopăr un măr... Înghit și un cățel de usturoi, pe stomacul gol, aproape gol... Stabilizează tensiunea arterială. Deocamdată, o am „de cosmonaut”: 120X80 (la români zerourile lipsesc).

Mă apuc, din nou, de scris-transcris-redactat-tradus...

La 17.10 mă caută la telefon Dragoș Olaru (armeanca îl cunoaște după voce...), cred că a încercat ore la rând, toată ziua, nici nu știu cum să-i explic, prietenului și colaboratorului meu (cel puțin, la tema „Eminescu și Bucovina”, o temă chiar pentru toată viața), că telefonul nu-mi aparține, nu am un număr al meu, personal, de „scriitor”, că soțioara... Să nu dau vina, cumva, pe soție... Chiar dacă discutăm, cu Dragoș, în română, armeanca înțelege totul, după vibrațiile vocii mele, după anumite intonații. Nici nu mai trebuie să-i traduc, să-i „raportez”, cu cine și despre ce am discutat... Dealtfel, n-o interesează nici cât e negru sub unghie „afacerile mele literare”! Nici nu mă are de poet... Atâta știe să rostească, mereu:

- Ya ghenialinaya poetessa!

Adică, „eu sunt o poetă genială...”

O cred, doar în pat. Nu există o a doua pe lumea asta... E genială!

Dragoș Olaru, tată a 5 copii, muncește la Arhiva de Stat. Regională. Este un român adevărat. Un patriot. Unionist. Dar mereu are probleme. Este mutat din secție în secție. Până a ajuns la subsol (în mod direct, nu simbolic...). E mereu sancționat, pentru că descoperă anumite documente (în special, din perioada de până la 1940...), pe care n-a îndrăznit nimeni să le cerceteze, cu atât mai puțin – să le publice, în presa locală sau cea de la Chișinău... Despre ziarele sau revistele din România – nici vorbă! Interdicție totală! Zid al Berlinului... Și cine, mai ales, îl supraveghează și îl persecută mereu (inclusiv, prin tăierea salariului, a bucății de pâine de la gura celor 5 copii...) – un românăș „de-al nostru”... Tot un bucovinean! Român pe român îl mănâncă...

Eu, cel puțin, cu armeanca „mea”, nu am probleme „naționale”... Doar sexuale...

Ca să-mi „treacă”, mă apuc, în baie, să-mi spăl maioul, trei perechi de chiloți, mai mulți ciorapi, în special, de culoare neagră, pe care, tot eu, după ce se vor usca, va trebui să-i cârlesc...

Am „uitat” ușa de la camera de baie deschisă. Ca să „aud”... Și chiar aud! Soțioară-soțioară... Tot la telefon își irosește mai tot timpul, ziulica întregă!

Frânturi dintr-o discuție, pe care nu mai știu când a început-o...

- Tu ești gata de măritiș?

...

- El este impotent? Ei și ce? Dacă e bogat... Atât de bogat...

...

- O să-ți găsec eu unul cu sculă tare! Vrei? Pot să ți-l „vând” pe Mișanea al meu... E prea „tare” pentru mine...

Aud „prin somn”, ori mi se pare doar, că aud? Își bate joc de mine, muierea? Glumește... Dar eu nu prea înțeleg asemenea glume deocheate... La drept vorbind, femeile sunt în stare de orice... Mai înainte, credeam că doar bărbații...

Trântesc ușa de la baie. O închid. Să nu mai aud... Poate, o să-și dea seama, că s-ar putea să ajungă vorbele ei (ale lor...) până la urechile mele...

La ora 18 îmi invit soțioara să mâncăm ceva...

- A cito budem esti?

Adică, „dar ce vom mânca...”

Se așează la masa din bucătărie, cu aparatul de telefon în poale, provocător... Între timp, și-a schimbat furoul aproape străveziu cu un chimon, de culoare albastră, cu dragoni pe câmp, nu știu cum, desfăcut în față, ca să i se vadă coapsele, plinuțe, până la geneză...

Aparatul de telefon e mai fericit decât mine, în asemenea clipe...

Mă apuc să meșteresc niște turtișoare cu brânză (rușii le spun sîrniki), românii – păpănași: am descoperit un pachet de brânză de vaci uitată pe pervaz. Sper să nu fie prea veche...

Făină avem, de mai multe feluri. Inclusiv, de secară. Eu am avut grijă s-o procur. De la un fel de „alimentară”, mai ciudată, din Piața Pavețkaya. Tot de acolo fac rost de fasole și linte... Mai ales, linte, care a dispărut demultșor din Moscova... „Mâncarea săracilor”. Adică, din timpurile de foamete, care au rămas doar în amintirea noastră. Până la Piața Pavețkaya bat drumul pe jos. Blocul nostru se află între stațiile de metrou „Oktiabriskaya” și „Dobrîninskaya”. Pe Centura Sadovaya... Adică, „Centura Grădinilor”...

- Nastoiască armeane jivut v Moskve toliko vnutri Sadovogo Kolița!

Să traduc „vorbulițele” soțioarei, rostite-repetate, mai ales, de față cu mai mulți oaspeți, de care nu ducem lipsă niciodată: „Adevărații armeni locuiesc la Moscova doar în interiorul Centurii Grădinilor...”

Am însușit și acest lucru, esențial!

Prin memorie îmi flutură, în asemenea clipe, tânguiera lui Ion Druță, care tot repetă, că la început, Domnia Sa a fost nevoit să locuiască pe „Kolhoznaya Ploșciadi” (Piața Colhoznică) din Moscova, mult prea „colbăită”... „Clasicul în viață”, al literaturii moldovenești (Maestrul nu recunoaște, nici în rușta, că este român și că scrie în limba română, cu atât mai puțin, când își „desenează” gândurile pe hârtie cu litere rusești...).

Armenii din Moscova nu sunt ca moldovenii, adică, românii...

Atâta timp, cât mă porăi, la bucătărie, cu păpănașii – soțioara îmi povestește cu cine a discutat la telefon, cât de importantă era problema respectivă, pentru prietena ei...

- Lucișaya moya podrugă!

Mai să sară în sus de pe scaun și să scape jos aparatul de telefon, care sună din nou...

Adică, „Cea mai bună prietenă a mea...”

Nu știu cum, dar toate „prietenele” iubitei mele sunt „cele mai bune”... Pe cât de „unice”, pe atât de multe... În special, armence. Dar și rusoaice. Și evreice... O bielorusă... Chiar o suedeză, Gun... De câte ori le văd (în ospete, destul de des...) – mi se întunecă în fața ochilor! Pentru că le „văd”, în primul rând, sufletul... Probabil, am, din naștere, un fel de ochi „interior” (dar nu „ochiul al treilea” al poetului Nicolae Dabija, după câte s-a dovedit, în timp, doar o metaforă...), care, la nevoie, îmi oferă posibilitatea să „văd” sufletele celor din jur, mai ales, ce zace în oamenii, care mă înconjoară... În femeii...

Deși înțeleptul proverb românesc – „tot pățitu-i priceput” – îl ține minte din copilărie, mereu „pățesc” câte ceva. Cu armeanca – proverbul „are dreptate” sută la sută!

Pe mine, la o adicăteala, nu mă interesează ce discută mereu soțioara cu prietenele sale... Mai exact, n-ar trebui să mă prea intereseze...

La 19.30 termin cu bucătăreala: armeanca, între două convorbiri telefonice, a înfulecat două „turtișoare”, a băut un ceai (de măcieș, eu l-am adus, din Bucovina), a lăsat farfuriuara și ceașca pe masă, ca să le spăl eu! Ca de obicei...

Revin la masa de scris.

Exact la ora 21 mă invită să privim emisiunea de știri TV „Vremea” (Timpu). Nu cumva să uităm de Mihail Gorbaciov... De fapt, eu doar atâta „program TV” îmi pot permite, zilnic...

Peste 5 minute sună telefonul. Soția e solicitată din Germania (altă limbă, pe care eu n-o cunosc...).

Deoarece nu mai sunt în stare să scriu (compun) nimic – citesc. Am o listă întregă de cărți, care își așteaptă „rândul”, în agenda mea de scriitor bilingv:

Platonov, „Kotlovan”

Vasili Grossman, „Jizni i sudiba”

Ahmatova, „Reqviem” (am fost la mormântul ei...)

Bulgakov, „Sobacie serdțe”

Andrei Bitov, „Pușkinskii Dom” (îl cunosc personal)

Daniil Andreiev (fiul lui Leonid Andreiev), „Stihi”

Varlam Șalamov (totul!)

B.Pilniak, „Povesti nepogașennoi Lunî” (!) (mi-a vorbit Fiica Mareșalului)

Fazil Iskander, „Kroliki i udavî” (îl cunosc personal)

Serghei Kaledin, „Smirennoie kladbișce”

Viktor Astafiev, „Poslednii poklon”

N-am deschis decât o singură agendă, iar eu am câteva și toate sunt pline...

Cele mai multe titluri, din cele de mai sus, au circulat în „SAMIZDAT”, acum au început să fie tipărite în celebra revistă „Novii Mir” (Lumea Nouă), sau editate, deocamdată, în tiraje modeste de către unele edituri, care își asumă riscul respectiv... Pasternak... Mandelstam... Soljenișin... Platonov... Șalamov... Nabokov... Pilniak... Brodski... Lista e atât de lungă, Doamne, îmi trebuie cel puțin o sută de ani, ca să reușesc să-i citesc pe toți!

La miezul nopții încerc să mă culc. Nu înseamnă că voi adormi, singur, în camera-biroul meu (am un pătuț, pentru o singură persoană, mai puțin rezistent la „bătăliile nocturne”)...

Cucoana-doamna-soția-iubita-muza-armeanca „mea” tot mai trăncănește la telefon, nu mai știu cu cine, cu ce țară, continent, în ce limbă străină... Uneori, mi se pare – în sanscrită, deși eu nici măcar sanscrita n-o cunosc, măcar atât, cât o cunoștea Eminescu...

Astfel se încheie (desfășoară) O ZI „obișnuită” de lucru a scriitorului bilingv (român-rus) Mihai Prepelită, la Moscova...

Doamne, de ce m-ai „miluit” cu această viață pe acest pământ păcătos?...

Nu-mi rămâne decât să mă reabilitez, într-un fel, într-un singur fel... Ca bărbat. Ca soț. Deși, cu armeanca, nici pentru o clipă nu mă simt soț... Prieten? Da... Însă cât timp poate rezista o asemenea „prietenie” între un bărbat și o femeie? Drăguț? Cum ar fi în vocabularul din Bucovina? Adică, iubit, amant, ibovnic, gagiu... Ca să nu spun – concubin... Dar ne-am declarat relațiile noastre la ZAGS (Starea Civilă)...

Mai exact, după toate „simțurile” mele – sunt un partener. Un partener sexual. În exclusivitate. „O mașină de tocat carne” – la dispoziția, destul de haotică, turbulentă, ambițioasă, capricioasă a soțioarei...

Rolul acesta ar putea să fie pe placul oricărui bărbat, ca un fel de beție, un drog: dacă te lași bătut, adică, în brațele sticlei de vodka („Moskovskaya” – cea mai căutată, preferată, la drept vorbind, de o calitate excelentă), sau devii un narcoman nerecuperabil... Dar nicidecum nu mi se potrivește mie: n-am căutat și nu caut adevărul pe fundul unei sticle de vodka sau pe vârful unei seringi... Am alte preocupări în viața-mi atât de scurtă...

Cu altă misiune, Doamne, m-ai „parașutat” pe acest pământ al Tău...

Deși nu mă gândesc în fiecare clipă la Mântuirea Sufletului. Posibil, am moștenit o „karma” destul de încărcată... Dacă ar fi s-o cred pe armeană: zilnic, în vocabularul ei, mai ales, la telefon, tot aud, deslușesc, în mod accentuat:

- Horoșaya karma...

- Plohaya karma...

Să traduc: „o karmă bună”, „o karmă rea”...

Pentru că iubita mea (recunosc, o iubesc, nu am încotro – ea este „drogul” meu...) de la un timp, poate, dintotdeauna, este preocupată de redactarea, editarea și răspândirea volumelor semnate de Elena Roerich... „Agni Yoga”... Un fel de „știință” (și nu religie), numită „Jivaya Etika” (adică, „Etica Vie”). La început, când auzeam de așa ceva – mă apuca damblaua... Pentru că mă informa (intoxica...) în pat. Nu avea alt locușor mai potrivit. În timp ce eu mă străduiam din răspuțeri să-mi „îndeplinesc datoria de soț”... Din primele săptămâni ale vieții noastre sub același acoperiș nu știam (nu-mi imaginam, nu-mi dădeam seama...), că nu-i decât un rol, un rolișor, ce mi s-a oferit, ca să-l joc pe marea scenă a „vieții de familie” în această metropolă sălbatică... Avea dreptate celebrul scriitor din Vologda – Vasili Belov, care s-ar fi exprimat, cu ocazia săcâitoarei întrebări – „De ce nu se mută cu traiul la Moscova?” – că marea capitală, în viziunea lui, nu-i decât o „concentrație de spermă umană pulverizată dintr-un hoit în alt hoit...” „Sgustok spermî...”, pe rusește... Sau, aproximativ așa ceva. N-am memorizat răspunsul exact al reprezentantului de vârf al „prozei rurale” (Derevenskaya proza), am fost șocat de curajul și sinceritatea cunoscutului „formator” de suflete... Al sufletului rus! Care „fierbe”, acolo, în provincie („Glubinka”), la cea mai înaltă temperatură – magma Pământului!

De câte ori mi-am tot pus în gând să iau trenul, să ajung la Vologda, să sun la ușa lui Vasili Belov, să-i strâng mâna... Acum e prea târziu. L-ai luat la Tine, Doamne! Înseamnă că și-a îndeplinit misiunea pe pământ: **CONDAMNAT LA VIAȚĂ** (îndelungată!), i-ai oferit moartea, ca o eliberare. Marea eliberare de sine! Poate, greșesc... Voi suporta consecințele... Cred că de acum le suport. De un deceniu. Sau, cel mult, două... Cam de pe când am întâlnit-o pe armeană... De când mi-ai scos-o în cale... Mi-a tăiat drumul! Mi-a frânt inima... M-a cucerit? Despre suflet nu pot să mă pronunț: știu că sufletul meu îți aparține, Doamne, nu poate fi cucerit de nici o ființă umană de pe pământ, nici chiar de o armeană, focoasă...

Cu „Agni Yoga” m-a învăluit. Săptămâni și luni în șir am tot citit-buchisit volumașele, prost editate, prin anii treizeci, la Riga... Cum de a făcut rost de ele? Căci au fost interzise, distruse, aruncate în foc de către komisarii bolșevici, imediat după „eliberarea Țărilor Baltice” (astăzi citim-scriem-gândim, într-un singur sens: „ocupație”!).

Pactul criminal „Ribbentrop-Molotov”... Popoarelor baltice le-a trebuit cinci decenii, ca să se elibereze de bolșevism...

Eu, după „pactul” semnat la ZAGS (Starea Civilă), oare câte secole voi fi nevoit să îndur, Doamne?...

„Trecerea în Lumea Subtilă trebuie să aibă loc, după felul ei de a fi, fără pic de durere...”

„Inima omului absoarbe și potolește multe dureri... Dintr-o parte, la distanță, ea, inima, poate să-ți dea impresia, că este liniștită, dar ea are neapărat nevoie de un anume impuls, ca să aibă forța necesară pentru a acționa asupra altor centre...”

Care „centre”, mă întreb?

„Orice yoghin știe să prețuiască toate persecuțiile, la care este supus pe pământ. Orice nouă suferință îl îndreaptă pe „calea accelerării”...

Am tradus aceste citate din volumul „Bratstvo” (Frăția). Mai exact, din manuscrisul „Mozaika Agni Yoghi” (Agni Yoga – mozaic), pe care îl pregătea soțioara pentru tipar... Visa să fie editat în sute de mii de exemplare! În milioane... Să se îmbogățească!

Am încercat să-i explic. S-o conving, că face un păcat. Un mare păcat. O crimă...

Nu m-a ascultat...

- Ya, kak poet, davno zakončila svoi zemnoi puti...

Apreciez, că este sinceră.

Dar, să traduc: „Eu, ca poetă, demultișor mi-am încheiat traseul pământesc...”

Atunci, reiese, m-am însurat cu o moartă?

Mă cuprinde un fel de tremurici, rânduri-rânduri de fiori de frică. Pentru că am îndrăgit, mai întâi, poezia viitoarei soții. Cu mult înainte până a o cunoaște personal...

Ca să nu ne consumăm în gol, mă înhață de mână și mă trage spre dormitor, spre patul ei... Al nostru... Se dezlănțuie... Nu mai știu ce oră e... Dacă e zi sau noapte...

Astfel, „dragostea mea”, prefațată pe atât de multe pagini, „*NU MAI ESTE UN ACT EROTIC, UN ACT NUMAI SEXUAL, EA DEVINE UN FEL DE SACRAMENT*”, dacă ar fi să-l cred întocmai pe Mircea Eliade...

Mă scufund în valurile năucitoare (mistice?) ale voluptății și nu-mi mai aparțin... Eul meu se dizolvă, pentru că nu a ascultat nici un fel de „*EXPERIENȚĂ TANTRICĂ*”(expresia îi aparține, desigur, tot lui Mircea Eliade).

„Conduce” armeanca. Ea este roaba. Mucenița... Și tot ea – Regina Dragostei...

Pentru că drama mea alegorică „Îndurarea Norocului” este compusă din două părți, iată că printr-o minune a scrisului – și nuvela aceasta (sau ce o fi fiind – nu-mi place să respect „genurile literare”...) are „o parte a doua” și, posibil, un final, sau un P.S.

Scenele de dragoste (nebunie totală!) cu armeanca „mea” (Karină) le-am descris în romanul-scenariu-piesă de teatru „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu” (tipărit, la București, în două ediții, de fapt, chiar în trei, dacă e să nu uit volumul „Codrii Cosminului”; și în rusește, desigur, acum chiar dețin o scrisoare semnată de directorul general al Studioului „MOSFILM” Karen Șahnazarov, care mi-a citit romanul-subiect pentru film și l-a inclus în rezerva de scenarii, mai rămâne să propun eu, autorul, un producător și un om de afaceri, care să jertfească „dva limona” – adică, „două milioane” de dolari, pentru a

produce filmul...). Am tot încercat să închid parantezele (au nu cumva asemănătoare cu o pereche de sâni dezgoliți sau labiile mari ale armencei...), mult mai sus, mai devreme, dar am fost sedus de gândul-regretul, că la București nu se prea scrie despre cărțile mele, erotice... Posibil, eu nu dau din coate, nu-mi irolesc bănuții, pe care îi adun cu greu și îi depun imediat, la tipografie, unde îmi editez volumele... Pe timpuri, când eram „conțopist” la Revista Reîntregirii Neamului „Glasul Națiunii”, pe când dormeam chiar pe masa de scris (un birou solid, din lemn masiv, de stejar, oferit de către Ministerul Apărării, personal de către simpaticul general Gheorghe Bucătaru...) – adunam „leuț cu leuț”, până se „faceau” o sutisoară și alergam, fericit, la Editura-tipografie „Făt-Frumos”, ca să-i ofer, drept în mână, doamnei director Gabi Roman... Văduvă tânără, cu patru copilași... Fusese căsătorită cu un scriitor, mult mai în vârstă, care i-a făcut pruncuții, a fondat prima editură-tipografie privată din România și a murit... Cu „sutisoarele” mele de lei, dar și cu mărcile germane (o să-l pomenesc mereu de bine pe prietenul meu Victor Negară, din Germania, adevărat frate), cu hârtia (1.100 kg.!) altui prieten – petrolistul, directorul unei sonde de la Moinești, Alexandru Preda – am reușit să editez prima mea selecție, din totul ce am scris, în limba română, în 10 volume (fiecare a câte 450-480 p.), într-un tiraj de 500 ex. per total, circa 5.000 de pagini, 5.000 de tomuri grele, cu coperti negre... Nu mai aveam nici un bănuț pentru policromie sau carton...

TOTUL avea să mi se „întâmplesse” peste câțiva anișori...

Deocamdată, am primit, noaptea, un telefon de la Chișinău: regizorul Silviu Fusu, fondatorul și directorul artistic al Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” mă anunța, exaltat, că peste exact 3 zile va avea loc premiera spectacolului „Îndurarea Norocului” și sunt așteptat „în carne și oase”... Oase mai aveam, carne – mai puțină... Mușchi potoliți, de prea multă dragoste... Nu m-am plâns, la telefon, i-am promis regizorului, că voi fi prezent „și în carne, și în oase”... Nu-mi dădeam seama, deocamdată, ce mă aștepta... Chiar dacă am mai avut două premiere, una după alta, la începutul stagiunii teatrale: „Cezara” (după nuvela „Cezara” și textul postum „Moartea Cezarei”, de Mihai Eminescu) – dramatizarea mea și, chiar în noaptea de 15 spre 16 iunie, 1989, tulburătorul spectacol, în aer liber, „Decebal”, desigur, tot de Eminescu (eu am semnat doar „redacția scenică”, la care am lucrat pe parcursul a 10 ani...), un fel de reprezentație-film, „declanșat” la asfințitul soarelui, cu Regele Decebal sosind din hăul orizontului, călare pe un cal alb; cu Dochia, cu Împăratul Traian, cu daci și romani, cu scene de luptă, cu ruguri aprinse ici-colo... O adevărată „nebulă teatrală”! A alergat chiar și Emil Loteanu, cu sufletul la gură, ca să vadă „pe viu” ce se întâmplă...

Pe la miezul nopții, în jurul unei mese, cu doar câte o pâinișoară neagră și o cană de lut, cu vin roșu, am „comunicat” – actorii, regizorul și eu – cu... Eminescu. O adevărată scenă de spiritism, pe care o voi descrie altădată, posibil, în volumul omagial „7 dialoguri despre teatru și viață cu Silviu Fusu”...

La premierele „Cezara” și „Decebal” am reușit să asist singurel, la Chișinău...

Și iată că „Îndurarea Norocului” – prima mea piesă de teatru originală, avea să-mi ofere mai multe bucurii, dar și mai multe suferințe ale sufletului. Mai întâi, pentru că acțiunea are loc în Bucovina mea (ocupată, voi repeta mereu, până la Marea Reîntregire...), chiar în satul meu natal (deși nu precizez locul...), textul a fost „gândit-trăit” în două planuri: unul real și altul alegoric, poetic, un fel de neorealism italian (în arta cinematografică), dar m-am inspirat doar din

folclorul local și de tragedia unei familii de la Bahrinești, care avu loc peste o casă de la vatra noastră strămoșească: fiul lor, Ilie Cornea, a fost ucis în războiul din Afganistan... În memoria acestui fiu al Bucovinei am și scris piesa... Deși în spectacolul de la Chișinău nu avea să apară nici un bărbat! Nu aștept aplauze de la adeptele gălăgioase ale mișcării feministe... Doamne ferește!

M-a surprins hotărârea neașteptată a soțioarei:

- Ia poiedu s toboi, mujiniok moi milfi... Avtor! Moi domașnii ghenii...

Să traduc, până nu e târziu: „Eu voi pleca împreună cu tine, bărbățul meu drag... Cu autorul! Geniul meu din casă...”

N-am prea avut timp să cuget asupra vorbelor ironice ale iubitei... M-a fulgerat un fior rece, prin tot corpul, dar l-am considerat un fel de emoție obișnuită, produsă de fiecare dată, când mă pregătesc să plec la drum. Drumurile mele! Niciodată nu știu când plec, voi pleca, dar, mai ales, nicicând nu știu, când voi reveni, acasă... Viața nu-mi aparține. Cu această psihologie de condamnat, totuși, pornesc, de fiecare dată, optimist, la drum, cu sufletul încărcat de spaima trăite în trecut, dar, și mai învolburat, de încercările labirintice ale viitorului...

Pasăre fără de aripi! Sunt convins: la început, Dumnezeu, i-a gândit pe oameni cu aripi... Cu mâini și picioare, dar și cu aripi... Adam este prima jertfă: prima creație a lui Dumnezeu, cel dintâi bărbat fără de aripi... Iar pe Eva a înzestrat-o cu arta iubirii... În locul unei perechi de aripi, care ar fi salvat omenirea, sau, cel puțin, o jumătate a ei...

Chiar și după ce am citit, cu atenție cartea minunată a Ieromonahului Serafim Roze „Tâlcuirea ortodoxă patristică la „Cartea Facerii”. Învățătura patristică despre Facerea Lumii” – tot mai continui să cred, în necredința mea, că primele ființe umane au avut aripi... Altfel, de ce și cum au fost inventate aparatele de zbor, avioanele?

Caut și eu adevărul...

Poftim și un citat, mai lung, din volumul semnat de Serafim Roze (în traducerea lui Constantin Făgețean): „*Căutăm adevărul. Trebuie să avem suficient respect pentru Cartea Facerii spre a recunoaște că ea cuprinde adevărul, chiar dacă acel adevăr ne poate părea neobișnuit sau surprinzător. Dacă el pare să intre în contradicție cu ceea ce credem a cunoaște din știință, să ne aducem aminte că Dumnezeu este Autorul întregului adevăr, și orice este adevăr curat în Scriptură nu poate să contrazică cu nimic ceea ce este adevăr curat în știință*”.

Am procurat două bilete la tren: am avut noroc, la compartiment, banchetele de jos...

La Gara Kiev am ajuns cu taxiul, în jumătate de oră, deși cu metroul nu avem decât 5 minute. Adevărul e, că soțioara nu coboară la metrou pentru nimic în lume, chiar dacă are de călătorit până la prima stație... Deasemenea nu se folosește de serviciile transportului în comun de la suprafață: tramvaiul (Doamne ferește...), autobuzul („Mă omoară gazele de eșapament...”), troleibuzele („Îmi zdruncină toți creierii...”). Preferă doar taxiul, uneori, pentru a străbate o distanță de 100 m. Sau și mai puțin...

De data asta și-a luat și două valize mari, burdușite cu haine. Am întrebat-o, la ce bun, doar vom sta o singură zi la Chișinău, cel mult 48 de ore... Fiind „pățit”, nu mi-am procurat bilete dus-întors...

- Mne nujno pereodevatisea tri raza v deni...

Adică, mi-a răspuns: „Eu trebuie să-mi schimb hainele de trei ori pe parcursul zilei...”

M-am lămurit.

De obicei, în taxi, se așează înaintea, din dreapta șoferului. I-am lămurit, de zeci de ori: este „locul mortului”... Până la urmă m-a înțeles, când i-am pus în față statistica accidentelor din Moscova. A zâmbit doar și după asta tot în față se așează... La Gara Kiev anume ea s-a achitat cu șoferul – în loc de 3 ruble (m-am uitat pe contor...), i-a oferit 30!

- Zdaci ne nado...

Adică, „păstrează restul..”

Nu m-am revoltat. E fără sens. Are o teorie a „ei”: „Ce o să creadă șoferul despre mine, o armeană, zgârcită...”

Adevărat, nu erau banii mei, dar astfel procedează de fiecare dată: plătește înzecit!

Valizele le car eu, desigur. Nici nu sunt grele. Haine. Țoale de vară... Pentru că ne aflăm în luna iulie...

Eu nu am decât o singură geantă, „peste umăr”: periuța și pasta de dinți, o pereche de chiloți, pijamaua și papucii de casă. Un exemplar dactilo al piesei „Îndurarea Norocului” și o sticlă de coniac armenesc... Da, și o sticlă de apă, minerală, de 1 litru...

În compartimentul vagonului (clasa I, pentru că nu-mi plac vagoanele de dormit, fără aier...), din cele 4 locuri, mai era ocupat doar unul. Pe bancheta de sus. O bătrânică tăcută, dar foarte sprintenă. Imediat ne-a demonstrat, cât de ușor se pricepe să urce sus! Mă gândeam să-i ofer locul meu... Ca să fiu mai sigur, că armeanca nu va încerca...

Nici n-am observat, cum s-a lăsat întunericul. Bătrânică de sus, după ce ne-a anunțat că va călători și ea tocmai până la Chișinău, s-a întors cu fața la perete și pentru mai multă siguranță chiar a început să sforăie ușurel...

Soțioara, după ce a blocat ușa compartimentului, și-a scos chimonoul și s-a vârât lângă mine... Și nu „lângă”, ci „peste”, ca să mă „aprindă” mai repede...

- Ya ne mogu...

Îi spun, sincer: „Eu nu pot...”

Și fac un semn, cu degetul arătător, în sus, spre bancheta, pe care doarme bătrâna...

- Duraciok...

Traduc: „Prostuțule...”

Nu am replică. O știi prea bine: nu-și va permite nici o noapte ca să treacă, fără să facem dragoste...

- Ona spit miortvîm snom...

Adică: „Ea doarme ca moartă...”

De unde să știe cum doarme bătrânică de sus, pe care ambii am văzut-o astăzi pentru prima oară în viață. Atât că i-am reținut numele: Domnica...

Probabil, femeile, între ele, se înțeleg într-o altă limbă, o fi având un cod anume, un talent deosebit al simțurilor, în orice împrejurări...

Soțioara, încălecându-mă definitiv, și-a înfipt „pintenii” în coastele mele și chiar a început să geamă ușurel, într-un ritm cu legănatul vagonului... O adevărată melodie, interpretată „solo”, pentru care eu îmi mușcam limba în gură, ca să nu scot nici un sunet – în „dquiet” executat de către două corpuri înspumate, înlănțuite într-o armonie perfectă... Și tot am „cântat”, la ambele „instrumente”, în unison, până ne-au trezit la realitate primele raze ale soarelui... Nici nu mi-am dat seama: am trecut de Kiev, ori încă n-am ajuns la Kiev... Mă nelinștea un singur gând: să nu întârzie trenul și să reușesc la timp la teatru, la

repetiția generală. „Șnurul”, în limbajul specific... „Progon”, pe rusește... Din câte am înțeles la telefon, mi se oferea posibilitatea ca să operăm niște corecturi, dacă va fi cazul, în ajunul premierei...

După ce ne-am „descarcerat” – eu am băut o jumătate de sticlă de apă. Armeanca așa și n-a pus nimic în gură, pe tot parcursul drumului, 22 de ore... Se teme de crampe... Și-a încasat „porția” („porțiile...”) pe altă cale, mai sigură... Mereu am avut impresia, că această femeie „respiră” mai mult cu energia mea, din mine. Se pricepe de minune să-și alimenteze „bateriile” („bateria...”) din izvorul cel mai sensibil și sigur...

La gara din Chișinău ne aștepta regizorul Silviu Fusu, cu o mașină de ocazie, poate, „Volga” teatrului „Ion Creangă”, deși nu-mi amintesc să fi dispus teatrul de o mașină de serviciu...

Și ne-am trezit, peste doar un sfert de oră (am și uitat, că nici n-am reușit să ne luăm rămas bun de la bătrânică din compartiment, dar, cel puțin, am invitaat-o la premieră...) la Casa cea Mare (așa e corect!), de la EREN (Expoziția Realizărilor Economiei Naționale), unde își are sediul Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” și după ce m-am îmbrățișat cu aproape toate actrițele (spre uluirea soțioarei...), ne-am așezat, „în trei” – eu, regizorul și armeanca, pe o bancă din „sală” – în aer liber și la un semn al lui Silviu Fusu a început „povestea”...

Impresionat profund de viziunea șocantă a regizorului, de „găselnițele” originale, de plastica actrițelor (repet, în piesa mea nu există nici un bărbat...), de apariția unor copii – de la vârsta de 3 anișori și până la 12 (după câte aveam să aflu mai târziu – în reprezentația teatrală „Îndurarea Norocului” participau și cele 2 studiouri de copii ale teatrului...); scenele „Caloianul”, „Paparudele”, dezbrăcarea Virginiei de către nevestele de la izvor, cântecul-bocet „Carolină-Lină”, moștenit de la bunică-mea, Lucheria, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace, finalul apoteotic – totul m-a absorbit cu trup și suflet, încât n-am reușit măcar o singură dată să-mi întorc capul spre soțioara mea, care, mai tot timpul, a plâns...

Trebuie să recunosc: primele lacrimi le-am observat în ochii Rodicăi Cojocar, interpreta rolului central, al Marandei... Când ne-am îmbrățișat, „teatral”, la început, nu mi-am dat seama că soția se afla taman în spatele meu și deși este josuță la statură, iar Rodica-Maranda destul de „năltuță”, a observat totul... Adică, lacrimile actriței... Iar pe parcursul repetiției generale, urmărind cu ce forță lăuntrică și cu cât talent interpretativ este înzestrată bucovineanca...

Într-adevăr, Rodica Cojocar (să facem abstracție de nefericita cacofonie...) este bucovineancă, originară dintr-un sătuc pur românesc, de pe malul Prutului, din preajma Cernăuților... Este de o frumusețe nativă greu de descris și are un glas de „miere”... Pentru că tot ea și cântă, interpretează celebrul cântec „Bucovină, Bucovină...” („Cântă cucul, bată-l vina...”), poate, cea mai tragică și cunoscută perlă folclorică...

Regizorul Silviu Fusu de dragul ei a montat piesa mea, adică, și de dragul meu, dar dacă n-ar fi „descoperit-o” pe interpreta Marandei, nu s-ar fi născut spectacolul niciodată... La drept vorbind, întreaga distribuție mi s-a părut fericită. Douăsprezece chipuri feminine și toate atât de bine reliefate...

Pe Rodica o cunoșteam încă de pe când avea 15 ani. La acea vârstă chiar am descoperit-o la Școala Pedagogică din Călărași, centrul raional, unde am sosit, cu un grup de scriitori, din Chișinău, la o „întâlnire cu cititorii”. Mai ales, cu cititoarele-eleve, dar și cu profesorii lor, dintre care unul, Mircea Nicolaievici,

s-a dovedit a fi chiar consăteanul meu... Ca să-și exprime bucuria întâlnirii, înainte de masa copioasă de la final (cu plăcinte „cu poalele în brâu”, sarmale și vin roșu...), profesorul născut la Bahrinești mi-a făcut cunoștință cu „cea mai mândră elevă a școlii”, după cum mi-a prezentat-o, „bucovineanca noastră”... M-a fermecat. Din prima clipă, cum mi-a întins mânuța... Nici nu țin minte, dacă mi-am aplecat fruntea, ca să i-o sărut... Nici nu se practica așa ceva pe atunci, în plin regim sovietic... Eram cel mai tânăr din grupul de scriitori și mă simțeam supravegheat „la sânge”, cum se spune... Dar ochii verzi ai elevei, costița bogată, lungă, aruncată peste umărul drept și sâni... Sâni! M-au înnebunit din primele clipe... Am mai văzut eu sâni în viața mea, am și mângâiat... Căsătorit, prima oară... Divorțat... Mă aflu la doctorat, la Moscova... Și când colo – Rodica... O elevă, atât de matură, la doar 15 ani... Posibil, s-a întâmplat acea „dragoste de la prima vedere”, dacă nu chiar dragoste, atunci acea „chimie”, pe care o explică cei mai versați în domeniu...

Până și profesorul meu de la Universitate, Ion Osadenco, prezent și el în grupul de scriitori, a observat, că m-am schimbat la față... Mă cunoștea destul de bine, căci și-a riscat cariera universitară, dar ne-a citit un „curs special Eminescu”, iar eu, ca să-l „răsplătesc”, la examen i-am „citit de sub bancă” nimic altceva, decât „Doina” poetului nostru național, interzisă în Basarabia și nu numai...

Și a trebuit ca să treacă 8 ani la rând, ca să ne revedem, cu totul în altă ipostază, eu – în calitate de autor dramatic, iar Rodica – interpreta rolului central. Cu adevărat, întregul spectacol „Îndurarea Norocului” se „ține” pe eroina centrală, care nici nu părăsește scena pe tot parcursul celor două ore...

Nu am avut nici o observație, referitoare la viziunea regizorală, interpretarea actoricească, decor, costume, coloana sonoră... Caz mai rar. Pentru că fiind om de teatru (aproape zece ani la rând am servit această instituție de creație din interior – în calitate de secretar literar, șef al secției literare, referent al directorului artistic, apoi, doi ani, ca pictor-scenograf...) – întotdeauna „am ce spune”, adică, obiecta, propune, semnaliza, critica...

Poate, tot Rodica a fost de vină...

Fără ca actrițele să-și schimbe hainele, ne-am așezat în jurul mesei din interiorul Casei celei Mari (reprezentarea a avut loc în sânul naturii, chiar în preajma unui izvor, adumbrat de o salcie gigantică...) și abia atunci (deoarece am fost poftit în capul mesei, ca autor...) am observat că soția lipsește! La început m-am gândit, că o fi discutând cu cineva, tot despre „Jivaya Etika”, patima ei, dintotdeauna... Dar... Sticla de coniac armenesc s-a golit imediat, pentru că la masă au apărut și actorii-bărbați, câțiva muzicanți, unii oaspeți – invitații regizorului, reprezentanți ai presei basarabene. Era, totuși, un eveniment, o adevărată avanpremieră, deși, declarată „repetiție generală cu participarea autorului”...

Nu am reușit să mă îndepărtez sau să tac nici pentru o clipă. Eroul zilei, adică, al „serii teatrale”... Vinul a început să curgă „gârlă”, gospodinele teatrului au adus un ceaun mare cu sarmale... Plăcinte cu brânză și mărar... Toasturi! Urale! Felicitări... Veselie mare, ca la teatru, cu ocazia unei avanpremiere...

Inimioara mea, însă, mi-a căzut în călcâie, pentru că deveneam tot mai neliniștit, chiar nervos. Din cauza dispariției atât de misterioase a soției. Mai ales, știind prea bine, că ea se orientează destul de greu într-un spațiu nou. Apoi, ochelarii ei, cu mai multe dioptrii... Poate, i-a scăpat jos, i-a pierdut... Noaptea vede prost de tot și cu ochelari...

O actriță, dacă nu chiar Alina Sârbu, interpreta fecioarei Virginia (o elevă de 17 ani!), s-a apropiat, destul de sfioasă de mine și mi-a șoptit la ureche, cu gurița ei fierbinte și respirația-i năucitoare... Ca să nu audă și ceilalți:

- Domnul autor, soția dumneavoastră plânge sub un brad...

Mi-am pierdut imediat darul vorbirii și am lăsat încetșor cana plină cu vin pe masă... După care m-am ridicat și m-am îndreptat, aproape în fugă, spre locușorul indicat de către tânăra actriță...

Soțioara se ținea cu o mână de trunchiul „bradului” (care s-a dovedit a fi un molid...) și încerca să-și ștergă lacrimile...

- Predateli!

Adică, „trădătorule...”

Doar atâta mi-a strecurat, printre dinți. Și s-a uitat la mine, prin dioptriile ochelarilor, strălumiți de becurile de pe alea Expoziției, cu atâta ură și răutate, de parcă ar fi descoperit în făptura mea pe cel mai cumplit dușman...

O jumătate de oră mi-a trebuit, ca s-o liniștesc, să-i șterg lacrimile (norocul meu că nu-și „încondeiază” ochii...) și s-o conving să mă urmeze la masa de sărbătoare, care, în lipsa mea, s-a mai potolit și se apropia de sfârșit...

Am așezat-o lângă mine, în capul mesei, pe locul oferit de către regizorul Silviu Fusu, adevăratul „vinovat” al evenimentului teatral. Ce n-a înțeles niciodată armeanca mea... Să montezi trei spectacole la rând, într-o singură stagiune, după textele unui singur autor – un risc mult prea mare, aproape inimaginabil! Prietenul meu, oferindu-i, galant, locul, soției mele, s-a uitat, cumva, cu profundă durere la mine, de parcă în acea clipă „mi-a citit” întreaga aventură a vieții mele de familie... „Pătit” și el, cu soția actriță – una dintre cele mai talentate interprete din spectacolul nostru, cu o fetiță – Laura, de doar câțiva anișori, participantă și ea în grupul copiilor din studiou... Cazuri obișnuite în orice colectiv teatral: invidii, gelozii, suspiciuni... Aplauze și lacrimi!

Până la despărțire, soția a stat cu capul în jos, tot timpul, nu s-a atins de cana cu vin (dar eu știu, îi place vinul roșu, natural, mai ales, din Basarabia...), n-a gustat nici sarmalele (în frunze de viță de vie, mărunțele, altele – în foi de varză proaspătă), a ciupit puțin dintr-o plăcintă cu brânză...

Mă așteptam ca la hotel să-mi facă o scenă apocaliptică... Dar, înțeleptul meu prieten, regizorul Silviu Fusu, a anunțat, că toată lumea este invitată la el acasă, la apartament, iar comanda de la Hotelul „Moldova” a anulat-o... Salvarea mea!

Cu câteva taxiuri, ne-am îndreptat spre cartierul Buicani, unde am dat busna în apartamentul cu trei camere comandate ale regizorului. În una, cea mică, s-a culcat imediat Laura, fiica, abia de se ținea pe picioare, de oboseală, dar și de emoții...

În salon ne aștepta masa întinsă. Alte plăcinte. Sarmale. Ardei dulci, umpluți cu orez... Și vin roșu! Un butoiș plin... Vinul și sarmalele sunt la loc de cinste, dar bucatele – vegetariene. Silviu și Otilia nu se ating de carne... Silviu Fusu – dacă nu mă înșel – de la naștere, cel puțin, din copilărie, iar Otilia – de când s-au căsătorit, la Moscova, pe când erau studenți, doar fiica lor mai „păcătuiește”... Trebuie să crească! Și chiar arată foarte bine: nălțuță, negricioasă, ochioasă! O viitoare actriță...

Cum s-a văzut soția mea, armeanca, în cea de a treia cameră, s-a trântit pe divan, fără să-și scoată hainele (o rochie elegantă, din stofă scumpă, de o croială neobișnuită...), doar și-a dezlegat baticul-fulgușor de la gât, aruncându-l pe

parchet, și-a scos pantofii, cu tocuri mult prea înalte... Posibil, din cauza tocurilor o fi izbucnit în sufletul ei toată revolta...

Să mă numească „trădător”, fără de nici un motiv...

De fapt, femeile, nevestele, întotdeauna au câte un motiv la îndemână...

Am intrat, pe vârful degetelor, de câteva ori, în odaia „noastră”, cu gând s-o invit și pe soție la masă, că noi ne pricepem să mai discutăm și în limba rusă, nu numai în română... Oare acesta să fie motivul principal, supărarea ei cea mare? Doar știe prea bine că ne aflăm în Basarabia, iar Teatrul „Ion Creangă” este de limbă română... Și nu ne poate obliga nimeni, dar absolut nimeni, să vorbim în limba rusă (ca pe timpuri!), din cauza unei singure persoane, și aceea o armeană...

În fel și chip am tot cugetat, încercând să-mi alung tristețea din suflet și chiar să mă bucur, cu adevărat: voi avea un spectacol foarte bun, iar pe afișul Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău – voi figura de trei ori la rând... Nici până atunci (dar nici de atunci...), posibil, niciodată nu voi mai fi atât de onorat, ca dramaturg, autor dramatic...

Lăutarul Ghiță (i-am uitat numele de familie, îmi pare rău...) și-a adus și cobza, de la teatru. După fiecă cană de vin, închinat cu câte un toast, mai ales, în versuri, după cum se pricep actorii, cântecele vechi, baladele, doinele mai-mai să ne sfâșie sufletele. Rodica, nu știu cum, a „nimerit” la masă lângă mine... Coapsă lângă coapsă, adevărat, am stat cam înghesuiți, lume multă și veselă... Am rugat-o să ne cânte și ea, dar s-a încăpățânat, posibil era mult prea obosită sau se gândea, că a doua zi, de acum era chiar acea zi, pentru că trecuseră demultisor de miezul nopții – va trebui să se prezinte în fața spectatorilor... Și ca să nu-și „rupă” vocea... Eu, însă, am presupus și altceva la mijloc... Mă gândeam să discut ceva cu ea, referitor la chipul Marandei... S-o rog să accentueze unele momente, pe care n-am reușit să le exprim prin text, le-am lăsat în grija interpretei rolului central... Și nimic mai mult... Păcatele mele. Coapsa ei, fierbinte (foc!) mă ardea pe dinăuntru, mă tot furnicau niște curenți, de-mi sărea inima din loc... Încercam să mă „desprind”, să întrerup „curentul”, dar trupurile noastre tinere iar se apropiiau, printr-o minune, împotriva voinței noastre, a mea, în special... Nu știu dacă și a actriței... Poate, dimpotrivă...

Păcatele mele, păcate! Doar n-aveam să-i șoptesc, în văzul tuturor, că o iubesc, ori... Că voi părăsi-o pe armeanca mea și mă voi căsători cu ea... Doar nu mi-am pierdut mințile... Cu toate că „din dragoste” ți se poate întâmpla orice! Chiar și moartea...

Mi-am făcut din nou drum până în camera, unde se odihnea soția: s-a întors, între timp, cu fața la perete, dar și-a scos rochia, și-a pus chimonoul albastru, cu dragoni (înfiorători!), din care, „întâmplător”, i-a lunecat un genunchi afară... Gest cunoscut, provocător, dar nu era cazul, pentru că trebuia să revin la masă...

Primele raze ale soarelui ne-au prins murmurând, în surdină, cu toții, cântecul „Carolină-Lină” din spectacolul în premieră... S-a dovedit, că doar eu cunoșteam textul până la sfârșit și am fost nevoit să cânt, de la o jumătate, de unul singur, deși nu prea am voce, recunosc... Cu sufletul sângerând pe dinăuntru, am cântat, cu dor de Bucovina, cu jale după bunica Lucheria, pe care n-am s-o mai văd sau aud niciodată, cu tot amarul din piept, al înstrăinării de Neam și de Țară, clipocind-picurând aidoma unei candelă la picioarele bătute în chiroane pe Sfânta Cruce a Domnului Nostru Iisus Hristos... M-a cuprins o asemenea tristețe, m-a învăluit o atmosferă atât de deprimantă, cum n-am mai

avut-simțit niciodată. Poate, doar în clipa, când părăseam Basarabia, pentru totdeauna...

Dar acum, Doamne, am revenit, dacă nu chiar călare pe un cal alb, atunci, cel puțin, în calitate de autor dramatic, cu trei texte montate într-o singură stagiune pe scena Teatrului „Ion Creangă”...

După o cafeluță preparată de amfitrioana casei, Otilia, ne-am gândit s-o vizităm pe poeta Leonida Lari, colega mea de facultate...

Soțioara și-a pus o nouă rochie, una „poieticească”, dar pantofii cu tocurile înalte (mult prea înalte) a trebuit să-i schimbe cu alții, mai potriviți, deoarece familia Fusu nu dispune de un post telefonic pentru a chema un taxi...

Tragedie mare! Până la stația de troleibuz aveam circa o sută de metri pe jos... Unica bucurie – Leonida Lari tot în cartierul Buicani locuia și n-am călătorit decât un sfert de oră cu troleibuzul, până la strada Belinski...

S-au îmbrățișat. Nici nu știam că se cunosc atât de bine. Eu i-am sărutat Leonidei mâna și am întrebat-o dacă este acasă și Mihai, actorul Mihai Iorga...

- E la teatru. Doar știi că acolo își petrece toate zilele și nopțile...

Am simțit un fel de răceală în glasul poetei. S-a uitat, cumva la mine cu un început de ură... De ce, Doamne? Ori nu eu sunt de vină că s-au cunoscut, s-au îndrăgît, s-au căsătorit și au dat naștere la trei fetițe minunate?

- Budem vino piti!

Adică, „vom bea vin...”

- Dacă ai avea un „Negru de Purcari”...

- Ai ghicit, Mihăiță!

Soția se uită la noi cu nedumerire, dar față de Leonida nu are nici un dram de gelozie. Poeta basarabeană, dintotdeauna cu bentița-i pe frunte, este atât de bărbătoasă, de aspră, de dură și rece, încât doar un singur bărbat de pe lume a îndrăznit s-o iubească...

- Nu găsec tirbușonul... L-o fi luat actorul meu la teatru...

Întorc sticla cu gura în jos, ridic pumnul, ca s-o lovesc la fund...

- Nu strica vinul!

Mă las păgubaș.

Îmi întinde un creion. Împing dopul în interiorul sticlei... Torn vinul în cele trei cănuțe de lut...

- Bine ați venit în casa mea!

Încerc să-i traduc soției, la ureche, tradiționala urare. Mă îndepărtează cu mânuța-i delicată, grăsuță.

- Ya vsio ponimaiu bez slov... U nas s Leonidoi svoi iazîk, poeticeskii...

Să traduc: „Eu înțeleg totul fără cuvinte... Noi cu Leonida avem o limbă a noastră, poetică...”

- Sunteți ca doi hulubași! Hai să vă ofer o poezie de dragoste...

Se lasă în fotoliu. Cam jerpelit... Își îndreaptă privirile ochilor negri, scânteietori, adânci, misterioși spre un colț al salonului, se concentrează o clipă (sublimă!), după care începe să rostească, puțin răgușită, cu glas „de dincolo”:

*În această lumină de seară,
Pe această potecă de munte,
Tu ai gura atât de amară.
Tu ai pletele-atât de cărunte.*

Din prăpăstii de jos se ridică

*Abur cald către-a culmilor gheață
Cu un fel de mâhnire și frică
Chipuri vezi, schimbătoare la față.*

*Cât mai trec printre brazi, visătoare,
Cât pe vârfuri se rup din veșminte,
Până cerul le sapă-o intrare
Ca un semn de luare aminte.*

*Cântă sufletul meu fără nume,
Nume are prin trupul meu, mutul,
Fulger, timpul mă mușcă din lume,
Veșnicie mă ține sărutul.
O molatică, blândă sfârșeală
Se așterne încet peste toate,
Tu ai ochii cuprinși de-îndoială,
Bunul meu, dragul meu, cum se poate?*

*Cum se poate, când nici o căință
Nu acoperă groapa din mine,
Și ca umbra ce-mi poartă credință,
Și ca orbul o iau după tine.*

*Dragul meu, bunul meu, care veste
Îmi trezi de prin vremi amintire,
Cine-ai fost, dacă ești, dacă este
Ca o moarte această iubire...*

Leonida oftează din adâncul sufletului, apoi își aprinde o țigară. Nu știam că fumează... După câte am memorizat, nici soțioara mea nu suferă fumul de țigară...

- Eto stihotvorenie tî mne ne dala dlea perevoda...

Adică: „Această poezie nu mi-ai încredințat-o pentru traducere...”

- E mai veche...

Aici e momentul să precizez, că soția mea a tradus în limba rusă 28 de poeme ale Leonidei Lari, pentru volumul colectiv „13 poeți basarabeni”. Iar Leonida, la rândul ei, i-a tradus o cărțuție pentru copii... Așa s-au cunoscut, fără concursul meu...

Amfitrioana casei, după ce scoate câteva „fumuri”, se uită la mine, cu un fel de zâmbet forțat...

- Mihăiță, te rog să ne lași singurele! Avem noi, femeile, de discutat ceva...
Vezi în camera copiilor, poate te joci puțin cu fetele mele, care te așteaptă...

Desigur, femeile au de discutat, dar eu mă uit la ceasornicul „Pobeda” de pe mână: totuși, astăzi e premiera spectacolului „Îndurarea Norocului”...

- Știu. Dacă se întoarce Mihai la timp, o să vin și eu la premiera ta, dacă ai să ne inviți...

- Leonida dragă, voi sunteți mereu invitații mei!

N-am mai tradus dialogul nostru, pentru că am început să tușesc. Fumul de țigară!

Romana, o domnișoară de circa 16 ani, stă la fereastră, cu nasul într-o carte... Cristina și Manola, una de 8 ani și alta de 7, dar nu se simte nici o diferență de vârstă între ele – săreau de pe un pat pe altul, când am intrat, după ce am bătut ușurel în ușa lor...

- Salut, prințeselor!

- O-o-o! Nenea Mihai...

Și îmi sar toate trei în brațe, în cârcă. Prima se desprinde de mine Romana, care, după câte înțeleg, dorește să-mi comunice ceva...

- Eu am compus o poezie...

- Minunat!

- Dar nu știi unde am ascuns-o, ca să n-o găsească mama...

Cristina și Manola sar și ele în sus, de pe parchet, ca să-mi comunice și ele câte o noutate...

- Da eu o să mă fac pictoriță, nene Mihai!

- Bravo! O să te ajut...

- Da mie îmi place muzica, - nu rămâne în urmă nici mezina Manola, care are niște plete frumoase, de culoarea grâului copt... Și ochii – albaștri! Ca o rusoaicuță...

În schimb, Romana și Cristina au moștenit culoarea neagră a părului, de la mama Leonida. Un negru profund, care bate în liliachiu... Ori mi s-o fi părut...

Cristina înșiră pe covorul, destul de vechișor, mai multe desene și acuarele. Mă las în genunchi, să le văd mai bine, pentru că sunt cam miop... O să-mi șifonez pantalonii. Sacoul l-am lăsat în antreu, pe cuier...

Lucrările fetiței mă emoționează. Parcă mă scufund și eu în anii copilăriei, deși, la anii Cristinei n-am avut nici acuarele, nici măcar creioane colorate... Primul desen l-am realizat abia la Cernăuți, la școala-internat, pe când împlineam aproape 15 ani...

Întreținându-mă cu aceste fetițe minunate, m-a străfulgerat un gând: totuși, în familiile de artiști, Bunul Dumnezeu a socotit, că o generație, cel puțin, intermediară, ar trebui să se odihnească...

Nu-mi dau seama, câtă vreme am petrecut-omorât în camera copiilor: o oră, două, trei?

- Miha-a-ai!

Glasul Leonidei îl cunosc dintr-o mie, dintr-un milion...

Mă ridic de pe covor, îmi netezesc pantalonii, cu palma, pe la genunchi.

La bucătărie ne aștepta o mămăligă aburindă.

- Poftim la masă, Makarenko...

De câte ori Leonida mă lasă cu fetițele ei, mereu mă numește cu „porecla” acestui pedagog sovietic. Adică, mă ia, cumva, peste picior... Pentru că eu nu sunt și nu voi deveni niciodată „un Makarenko”, nu am talentul respectiv de sadist...

Soțioara stă tăcută pe un taburet. E îmbujorată la față. Din cauza fumului de țigară? Poate, discuția a fost mult prea aprinsă. Leonida, cu temperamentul ei vulcanic... Dar, mai sigur, soția i-a vorbit despre „Etica Vie”... După câte știu, încă din anii studenției, și Leonida se interesa de Yoga... Pe mine nu m-a atras niciodată, nici Yoga, nici Leonida, ca femeie... Chiar dacă am debutat împreună ca poeți... Dacă mă tem de ea? De forța ei poetică? Posibil...

- Hulubașii mei! Golubciki...

Simt că de data asta amfitrioana casei chiar își bate joc de noi, mai ales, de mine... „Citesc” totul de pe fața încruntată a soției. M-au scăldat în toate apele... M-au făcut cu ou și oțet... Mi-au spălat toate osișoarele... Desigur, mi-au

„cântărit” și „osul” cel mai important... Cât de tare e și cât de rezistent... Soțioara s-o fi plâns, posibil, că sunt prea... Pentru ea... Dar, mai ales, s-o fi jeluit prietenei sale... Gelozia o omoară!

- Borșul e cu sfeclă roșie și varză...

- Bez miasa?

Întreabă soțioara, vegetariana: „Fără de carne?”

- Bez, bez...

Deși eu unul văd cum plutesc, pe suprafața farfuriei, ochiuri de grăsime...

Soția nu mai trebuie poftită încă o dată: a tras destulă foame până acum, e și timpul... Cu măcăliștea am deprins-o eu, la Moscova...

Pentru „vegetarieni” – a urmat măcăliștea cu brânză și smântână, iar pentru „carnivori” (eu!) – pulpe de găină, la cuptor...

Desigur, a mai apărut o nouă sticlă de „Negru de Purcari”. Tot cu creionul am destupat-o...

La urmă – câte o cafeluță tare!

- Ca să rezistați la premieră...

Leonida are și umor. Simt că este și ea puțin geloasă. Ea nu și-ar fi imaginat, atunci, în anii studenției, că eu voi ataca și proza, și dramaturgia... Pe lângă poezie și pictură... Ea a rămas credincioasă poeziei. Iată de ce o apreciez foarte mult. Chiar dacă Mihai Cimpoi, criticul generației noastre, a numit-o „poetă mistică”... Și s-a lipit, pentru multă vreme, acest calificativ de Leonida Lari... Pentru sufletul meu – bucuria cea mare ar fi fost, dacă Leonida ar fi devenit o adevărată poetă creștină... Ea avea toate calitățile. Har de la Dumnezeu. Dar nu și credință... Poate, greșesc. Ar fi bine să greșesc...

M-am holbat la ceasul de pe mână, am precizat cu ce fel de transport să ajungem la Teatrul „Ion Creangă” și ne-am ridicat de la masă.

Fetițele m-au rugat, în cor, să nu le uit...

Leonida ne-a pupat pe amândoi pe obraz, iar eu n-am uitat să-i amintesc, dacă mai era cazul, să ne onoreze cu prezența ei la spectacolul în premieră...

Am schimbat trei feluri de transport, până am ajuns la EREN. Din cauza soției, care nu-i deprinsă cu transportul în comun. Și nici un taxi liber n-am întâlnit...

Pe toate aleile Expoziției am întâlnit mai multă lume. Unii cunoscuți, de pe timpuri, m-au salutat. Nici nu știu dacă toți așteptau începutul spectacolului meu, dacă și-au dat seama, că eu eram autorul... Soția m-a ținut mereu de braț: o dor picioarele...

În jurul izvorului, unde avea să se desfășoare drama alegorică „Îndurarea Norocului”, au fost aranjate mai multe bănci, zeci și zeci, chiar sute... Toate acoperite cu țolișoare, scortșare, covorașe. Un fel de Teatru Antic, dar în spirit românesc...

Regizorul Silviu Fusu, cam alarmat, ne-a întâlnit cu exclamații de bucurie, dar și de nedumerire:

- Unde v-ați pierdut de dimineață?

- Am fost la Leonida Lari, acasă...

- Bine că n-ați întârziat... Că Leonida...

Prietenul meu n-a mai continuat, pentru că o actriță l-a întrerupt (la timp?), cerându-i un sfat în legătură cu încălțăminte... Cu opinci? Desculță?

- Desculță!

Aproape că a țipat la ea, regizorul...

- Vai de tălpițele mele...

Soarele e destul de sus. Ne-am înțeles, din ajun, ca să prezentăm spectacolul la lumina zilei...

Câteva sute de spectatori s-au așezat pe băncile de lemn, ca la o șezătoare. Am înțeles, că Teatrul „Ion Creangă” i-a familiarizat cu o asemenea atmosferă, mai puțin obișnuită, iar unul dintre spectacole, de fapt, chiar primul, cu care s-a născut acest colectiv artistic original – este „La șezătoare”. O compoziție teatrală strict folclorică, bogată din punct de vedere etnografic, demonstrând, în mod strălucit, chiar denumirea și orientarea de bază a Teatrului „Ion Creangă”.

Prima bancă, cea mai apropiată de arena, unde avea să se desfășoare spectacolul, era rezervată autorului. Când ne-am apropiat, cu soția (Muza!), pe un colț al băncii stătea o doamnă între două vârste, ochioasă, cam țigănoasă... S-a prezentat singură, înainte ca eu să deschid gura...

- Loreta Ivanovna, soacra regizorului...

Pentru a avea un sprijin oarecare (băncile de lemn masiv, fără de spezeze, unele, doar un fel de scânduri groase, potrivite pe butuci...), soțioara, destul de bosumflată, a găsit, imediat, limbă comună cu doamna Loreta, care s-a dovedit a fi doctor-ginecolog, celebră...

Lângă mine, umăr la umăr, din dreapta, s-a așezat Silviu Fusu. La un semn neobservat de către spectatori, Maranda – Rodica Cojocar, a apărut, pășind apăsător, „tocmai din Bucovina”, împovărată cu o mulțime de rufe de spălat, cu un ciubăr în spate, cu o scândură-pranicul de lemn, apropiindu-se de izvor și blestemându-și soarta ei de femeie, de mamă a 12 copii... Blestemul ei s-a dovedit a fi, în viziunea regizorală, mai mult un cântec, o baladă, iar începutul reprezentației teatrale – un fel de „pogorâre din istorie”...

Realitatea dură și secvențele de natură fantastică, după cum mi-am „turnat” textul dramatic, pe parcursul desfășurării acțiunii mi s-a părut adecvat genului de „dramă alegorică”, deci, n-am greșit...

M-a absorbit, cu trup și suflet, cum se spune, jocul actrițelor, retrăiam odată cu ele „rostirea” fiecărei replici, dar, mai ales, o urmăream pe Rodica – ea avea să fie mereu prezentă în scena-arenă și aproape tot textul piesei se ținea pe memoria ei, impecabilă... Tânăra actriță, studentă la facultatea de litere – trăia, din plin, cu toate fibrele sufletului, cu temperamentul ei puternic, drama eroinei centrale, reușind să le atragă în „joc” și pe celelalte eroine, una mai pitorească decât alta. Distribuția s-a dovedit o reușită, o adevărată galerie de personaje poetice...

Concentrat asupra fiecărui detaliu artistic, urmărind logica subiectului, chiar dacă eu eram autorul (și nu un simplu spectator), am tot observat, totuși, peste umărul stâng, că soțioara mea, foarte îmbujorată la față, tot șușotește cu soacra regizorului, mai ales, în momentele, când Rodica Cojocar se apropia la un pas de noi și „respira asupra spectatorilor”, cu sânii ei bogați de după pânza aspră a cămașei cu alțițe...

Soarele de după amiază ne ardea din spate. Dar în clipa când au apărut „Paparudele” – o mulțime de fetițe, din studioul teatrului, „semănate” de către regizor pe un teren alăturat, cultivat cu trandafiri, înfloriți (acțiunea spectacolului „Îndurarea Norocului” se desfășura concomitent pe câteva „insulițe” separate...) și au început să imploră Cerul:

Paparudă-Rudă,

Plouă și ne udă...

s-a petrecut o minune, unică, incredibilă!

Din Cer chiar a început să cadă picături mășcate, una câte una, ca un fel de rouă – mană cerească, după care a tras o ploaie adevărată...

În doi cu regizorul Silviu Fusu ne-am făcut Semnul Crucii. Așa ceva se întâmplă o dată la o mie de ani... Spectatorii, rânduri-rânduri pe băncile de lemn, un adevărat amfiteatru, în primele clipe și-au imaginat că nu-i decât „un efect teatral”, dar când au înțeles că ploaia este adevărată, și-au tras peste umere, pe cap, țolișoarele și au continuat să urmărească acțiunea din arenă... N-a părăsit nimeni locul său!

Doar soțioara mea (Muza!) și-a scos ochelarii și atunci mi-am dat seama că plânge... De bucurie? De gelozie? De ură? Rochia ei de gală s-a dovedit a fi udă, pentru că nu și-a imaginat că i se poate întâmpla o asemenea rușine...

Nici n-am observat când a dispărut de lângă mine, dimpreună cu soacra regizorului... Nu era cazul să mă ridic și eu, să văd ce s-a întâmplat, eram autorul... Condamnat să stau ținut pe banca din față, să le susțin, prin prezența mea, pe actrițele din arenă, care „și-au dat drumul la toate baierele” teatrale, ude până la piele, nu doar stropite de apa misterioasă a Izvorului Sărături, care a răbufnit, la un moment dat, la suprafață, cu o putere sălbatică...

Copilașii – cei mai mărunței, unii de doar trei anișori – interpreții episodului „Caloianul”, precum și fetițele, de la 5 până la 12 ani – interpretele și „jertfele” segmentului „Paparudele” – cu hainele murate de ploaie (paparudele, în special, înveșmântate în frunze...) s-au risipit printre spectatori, unele mame le-au luat în brațe, le-au ținut pe genunchi, până la sfârșitul reprezentației. Între timp, a apărut din nou soarele, care se grăbea, cumva rușinat, îmbujorat la față, de linia orizontului...

Valuri de aplauze!

Buchete de flori...

Îmbrățișări...

Lacrimi de bucurie în ochii actrițelor...

Am fost chemați de trei ori, la „rampă”, adică, m-am tot ridicat în picioare, m-am tot întors cu fața spre mulțimea de spectatori – de data asta mai toți s-au urcat cu picioarele pe bănci; m-am îmbrățișat cu regizorul Silviu Fusu. Am sărutat mânuțele și obrăjiorii fierbinți ai actrițelor, iar pe Laura, fiica lui Silviu și a Otiliei – am luat-o în brațe... Ea s-a dovedit a fi cea mai activă și vizibilă din grupul „paparudelor”...

La masa din Casa cea Mare două locuri goale au stârnit curiozitatea, dar și supărarea actrițelor, a conducerii artistice a teatrului. Lipsa soției autorului, sosită cu ocazia premierei, de la Moscova și a soacrei regizorului – ne-a provocat tuturor o durere în suflet, pe care n-am reușit s-o potolim nici cu repetatele căni de vin roșu (cu adevărat, vinul roșu, în seara și în noaptea de după premieră a curs – râu!), nici cu rândurile de plăcinte și sarmale, munți întregi... O noapte de pomină!

Cu primele troleibuze ne-am îndreptat spre casele noastre... Soția lipsea și din apartamentul regizorului Silviu Fusu. Mă gândeam – o fi prins un taxi, s-o fi retras împreună cu Loreta Ivanovna, să se schimbe, să se odihnească, să-și mai tempereze emoțiile...

Am așteptat-o ziua întreagă și noaptea care a urmat. N-am închis nici un ochi. S-a alarmat și familia regizorului... Ne gândeam chiar să anunțăm miliția... Dar ce aveam să le spun? Că mi-a dispărut Muza?...

Abia a doua zi, spre prânz, iubita mea soțioară a apărut, însoțită de Loreta Ivanovna. Cu fața bosumflată de atâta plâns, cu trei rânduri de pudră pe obraz, în pantofi fără de tocuri, de împrumut...

S-a uitat la mine, de parcă m-ar fi văzut pentru prima oară în viață, cu atâta ură, dușmănie...

Așa și n-a rostit nici un cuvânt. Nu mi-a oferit nici o explicație...

Și Loreta Ivanovna s-a comportat, cumva, straniu de tot. Am simțit, totuși, „o legătură de taină” între aceste două femei...

Am servit câte o cafeluță (soția nici nu s-a atins de ceșculița din față...) și ne-am îndreptat spre gară. Ne-a ajutat Silviu Fusu cu valizele, cu procurarea biletelor – ne-am ales cu două locuri la clasa a II-a, dar pe banchetele de jos...

Într-o tăcere „de mormânt” am călătorit tot drumul, până la Moscova. De la Gara Kiev am luat un taxi...

Acasă, cum numai am slobozit valizele în antreu, soțioara a deschis gurița:

- Predатели! Ненавижу...

Sunt nevoit să traduc: „Trădătorule! Te urăsc...”

Așa și n-am înțeles, nici în acea clipă, nici în tot timpul, cât am mai trăit împreună, pe cine am trădat și din ce cauză să mă urască...

Totuși, peste o lună de tăcere, când ne-am reluat „noptile noastre de dragoste nebună”, în clipele de extaz, de orgasm, aproape inconștientă, strecura printre dinți:

- Актрисулика... Проклиятая актрисулика...

Iată: „Actrițuca... Blestemata de actrițucă...”

În urechi îmi suna și mai rău – „aktri-sukă...”, în rusește, „cățea”, „curvă”, „târfă”...

Cu greu mi-am dat seama, că o „pomenea” pe actrița Rodica Cojocar, interpreta centrală din spectacolul „Îndurarea Norocului”...

Dar drama (mai puțin alegorică...) din familia mea, peste alte câteva luni, avea să se „completeze” cu un al „treilea act”...

Repet, textul piesei este compus doar din două părți. Iar la premiera de la Chișinău s-a jucat fără de antract...

Peste alte câteva săptămâni am primit un telefon din Basarabia (eu, între timp, mi-am montat un receptor „secret”, ca să ascult, din camera-biroul meu cu ce se mai ocupă soțioara iubită...), o voce cam răgușită (de actriță?), în clipa, în care a auzit vocea nevastei mele, i-a comunicat, pe un ton aspru, fără de replică:

- Отпустите Михаю... Родика беремennaю... Они оцeni лиubeat drug druga...

Și a pus receptorul!

Nu mi-a făcut nici un fel de scandal...

Dar, mai întâi, să traduc: „Dați-i dezlegare... Rodica e gravidă... Ei se iubesc foarte mult...”

Cineva își bate joc de noi. De mine, mai întâi. Dar, mai ales, de soție. Și-au dat seama că e mult prea geloasă... Nu cumva chiar Loreta Ivanovna, soacra regizorului Silviu Fusu o fi pus ceva la cale? Chiar să fie Rodica gravidă? De la cine, mă întrebam și eu... Cu atât mai bine, mi-am zis, în gând. Să nască un copil, să se căsătorească... Deși... Ochii ei, la repetiție, la spectacol, vorbeau, îmi vorbeau despre altceva... Atâta dragoste exprima! Între noi, bucovinenii, mereu există ceva, ce nu poate fi redat prin cuvinte. Prin toate cuvintele limbii române...

Anul următor, la începutul lunii aprilie, la Moscova, pe scena Centrului Unional de Cinematografie, a avut loc „Săptămâna Teatrului Românesc din

Basarabia”, adică, turneul Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău. Cu 5 spectacole în afiș, dintre care 2 ale mele...

Nici nu știu cum l-am convins pe directorul general al Centrului, Leonid Mursa, fostul director al Teatrului „Luceafărul” din Chișinău, fostul director al Studioului „Moldova-film”, alungat din Basarabia, învinuit de „naționalism” – să ne ofere scena cea mare, pentru o săptămână întreagă, pe gratis!

Posibil, argumentul „forte” s-a dovedit a fi repertoriul. Ne-a ajutat, într-un fel, și „perestrioka și glasnosti”-ul lui Mihail Gorbaciov... Ne mai aflam, cu toții, în Imperiul Răului – Uniunea Sovietică, deși „Uniunea” se cutremura din toate încheieturile...

Sala cea mare a Centrului Unional de Cinematografie e în plin centrul Moscovei, cu 2.000 de locuri, trebuia umplută, cel puțin, pe jumătate. Directorul adjunct, mâna dreaptă a lui Leonid Mursa, care trebuia să asigure și el prezența spectatorilor, ne-a asigurat că „toate gardurile din Moscova vor fi acoperite cu afișele Teatrului „Ion Creangă”... Dar nu s-a ținut de cuvânt. Ne-a mințit, în modul cel mai obraznic...

Ca să nu ne facem de rușine, am luat eu o bună parte din bilete, pentru toate cele 5 sau 6 reprezentații, am ridicat toți bănuții, pe care îi aveam la CEC...

M-am folosit de „cartoteca mea personală” – 300 de nume de basarabeni, bucovineni și herțeni, cu adresele și numerele de telefon actualizate... Cu un an și ceva în urmă, în februarie 1989, am constituit prima societate de cultură românească (adevărat, se numea „Obșcestvo Moldavskoi Kuliturî...), eram printre liderii ei și am contat mult pe prezența la spectacole a pământenilor, dar și a prietenilor ruși, caucazieni...

O săptămână întreagă, până la deschiderea turneului, am tot muncit, fără un pic de odihnă, nebunește, uitând complet de soție, mai mult flămând...

L-am ținut din scurt și pe administratorul teatrului, l-am îndrumat zilnic, cu invitații, pe la ambasade, pe la unele instituții de învățământ superior sau culturale...

Pentru o mai bună atragere a spectatorilor, i-am propus directorului general Leonid Mursa și o expoziție de artă plastică, desigur, cu autori originari din Basarabia. L-am convins să participe cu lucrările sale pe sculptorul Constantin Constantinov, nimeni altul decât fiul celebrului cuplu de la Chișinău, artiștii poporului Constantin Constantinov și Ecaterina Cazimirova, iar dintre pictori a căzut de acord (cu mare bucurie!) Mihail Bețianu. Alții, pe care îi socoteam de prieteni, când au auzit că va expune Bețianu, m-au refuzat... M-au trădat! Nu cred că se temeau de concurență, posibil, picturile basarabeianului Mihail Bețianu, de două ori deportat în Siberia – gigantice ca dimensiuni, țipătoare din punct de vedere cromatic, naive, unele chiar primitive, i-a deranjat... Oricum, eu le-am oferit tuturor un spațiu nelimitat de expunere, pentru o săptămână întreagă și, principalul – pe gratis!

Constantin Constantinov și-a ales o sală specială, și-a adus câteva zeci de busturi – oameni cunoscuți: artiști, scriitori, din Basarabia și din Rusia, câteva compoziții sculpturale, de dimensiuni medii, cu subiecte lirice. Unele nuduri... Toate lucrările executate în marmură, lemn sau turnate în bronz. Profesioniște!

În schimb, Mihail Bețianu și-a cărat, cu ajutorul unei autobasculante, țigănită de la Centrul Unional de Cinematografie, toate pânzele sale de dimensiuni mari: unele de 2x3 m., în special, nudurile... Și le-a sprijinit de coloanele din foaierea enorm, la intrare, desigur, în centrul atenției, instalându-și „Portretul Mariei Bieșu”, nud, pentru care, la Chișinău, s-a ales cu un scandal

enorm, cu mulți ani în urmă, după acea „faimă de tristă amintire” avea să părăsească pentru totdeauna Basarabia...

Când am ajuns la Centru, cu o oră înainte de deschiderea turneului, mi-am pus mâinile în cap! Dar nu mai puteam să intervin cu nimic...

Peste puțin timp aveau să apară și primii spectatori. Soțioara, am convins-o (cu greu!) să vină, totuși, măcar la deschidere, însoțită de Galina Sizova, nevasta și Muza lui Bețianu, oricum, prietenul meu realizase și un portret al soției mele, unul dintre cele mai reușite și l-a expus nu departe de cel al celebrei cântărețe de operă Maria Bieșu... „Portretul poetei armene Alla Ter-Akopian” era bine „îmbrăcat”...

Am tot alergat între scenă – una enormă, cât un teren de baschet (s-au descurcat, oare, muncitorii cu decorul?), sala de spectacole (2.000 de locuri, primele 5 rânduri rezervate invitaților...), ușa de la intrare, cu gând să-l întâlnesc, pe scări, pe Excelența Sa Vasile Șandru, Ambasadorul României la Moscova, pe alți diplomați, ziariști, critici de teatru, dar și pe „Patriarhul” Ion Druță, cu care ne-am înțeles, dimpreună cu directorul artistic al Teatrului „Ion Creangă” Silviu Fusu, să deschidă turneul, să rostească măcar două-trei cuvinte...

Sala s-a umplut cam pe jumătate. Mai era goală, pe jumătate, după cum „glumim” noi, oamenii de teatru...

Ambasadorul Vasile Șandru, cu soția, au sosit la țanc, exact la ora programată, am reușit să-l întâlnesc chiar la limuzina neagră, cu stegulețul tricolor... Cu un microbuz au sosit și toți ceilalți lucrători ai Ambasadei României. Și o surpriză: un grup întreg de actori ai Teatrului Național „Ion Luca Caragiale” din București, care aveau să prezinte la Moscova, peste câteva zile, spectacolul pentru copii „Harap Alb”, după nemuritoarea poveste a lui Ion Creangă... Ne-am simțit copleșiți de o prezență românească atât de solidă!

Pe atașatul cultural al Ambasadei Bulgariei l-am convins să se așeze alături de corpul diplomatic al României, știam că între aceste două ambasade există un fel de dușmănie tacită. Am făcut abstracție de momentul politic...

Doctorul în studiul artelor Elena Strelțova, poezii Anatoli Verșinski, Nikolai Șumakov – se aflau în sală, doar Ion Druță întârzia... Și am fost nevoiți să reținem începutul spectacolului „Decebal” cu o jumătate de oră!

Ion Druță așa și nu ne-a onorat cu prezența...

Atunci am ieșit în fața cortinei, în doi cu Silviu Fusu, ne-am cerut scuze pentru întârziere, atât de motivată (sau absolut nemotivată...), oricum, l-am pomenit cu câteva cuvinte mai „tari” pe maestru, am deschis noi turneul și le-am urat spectatorilor „Vizionare plăcută!”.

Am luat loc în sală, cu un rând în fața „cucoanelor” (soțioara mea și a pictorului Bețianu...), s-a deschis cortina...

Spectacolul „Decebal” s-a născut dintr-o aventură... Dacă nu cumva, toată „povestea” turneului Teatrului „Ion Creangă” din Chișinău, la Moscova, a fost o adevărată aventură. O mișcare artistică disperată...

Cu bani puțini (doar din economiile teatrului...), fără de publicitate, fără asigurarea spectacolelor cu traducerea sincronă la căști (am purtat tratative cu o instituție de specialitate, dar când ne-au anunțat cât o să ne coste traducerea în limba rusă a celor 5 spectacole – ne-am lăsat păgubași...), fără de bufet, cu care deasemenea trebuia să semnăm un contract și să le asigurăm un venit minim...

Pe parcursul a 10 ani am tot studiat întreaga moștenire a poetului național Mihai Eminescu, toate „momentele dacice”, am folosit, în mod creator, proiectul

și fragmentele dramei istorice „Decebal”, pe care autorul ei n-a reușit s-o finalizeze... Am rupt în bucăți, pur și simplu, cu frica în spate, de parcă aș fi comis o crimă, monolog cu monolog, „uitate” în lada cu manuscrise a poetului... Și în cele din urmă am propus Teatrului „Ion Creangă”, lui Silviu Fusu, textul, care începea să prindă viață pe scena moscovită... Desigur, în afiș, autorul este Mihai Eminescu, iar eu mi-am permis să semnez doar „redacția scenică”...

Decebal – Vasile Butnaru...

Traian – Vitalie Bichir...

Dochia – Rodica Cojocaru...

Tot colectivul artistic al teatrului, ba și câțiva copii, erau angajați în această reprezentație, care s-a dovedit a fi, cu adevărat, debutul lui Mihai Eminescu, în Rusia, la Moscova, în calitate de dramaturg...

Din spate mă tot ghionteau cele două „cucoane” – soția mea și Muza lui Bețianu, nemulțumite că nu înțeleg nimic, rugându-mă să le traduc replicile actorilor... Uneori textul nu se prea auzea în sală. Scena enormă ne-a „înghițit” unele „momente-cheie”...

Am fost nevoit să alerg, pe vârful degetelor, „aplecat în două”, până pe scenă, după culise, pentru a-i îmbărbăta pe actori, pentru a-i implora să rostească replicile mai lent, cu o voce mai puternică, dar fără să-și accidenteze coardele vocale...

Silviu Fusu, deoarece a avut o singură repetiție pe scenă, în prima jumătate a zilei, țipa la actorii săi, după culise, pe unii chiar îi suduia... L-am rugat să nu-i demoralizeze pe sărmanii actori, ei fac totul, cât le stă în puteri, chiar peste puterile lor jucau...

În timpul antractului (unul singur) spectatorii au admirat lucrările de artă plastică. La un moment dat, l-am descoperit pe Mihail Bețianu, cu pieptul dezgolit, păros, îmbrăcat într-un tricou de culoare roșie, cu cozorocul său, de aceeași culoare, pe frunte, cu sprâncenele desenate cu cărbune (late de un deget!), explicându-i Ambasadorului României, Excelenței Sale Vasile Șandru și Doamnei Ambasador, care se ținea strâns de brațul soțului, că tablourile sale ar fi geniale, că merită să le expună și la New York și pentru a-i convinge și pe ceilalți spectatori, care s-au adunat în jur „ca la lizion” (o expresie pur basarabeană, adică, „la circ...” – s-a apucat să recite din sonetele sale, în limba rusă, gesticulând cu mâinile, țopăind cu picioarele, cu ochii săi negri, țigănești, în flăcări...

Și am fost nevoit să alerg, din nou, spre scenă, după culise, să descopăr panoul electric, să forțez toate cele trei butoane deodată, anunțând încheierea antractului, înainte de vreme și invitând, prin cel de al treilea sunet, să continuăm reprezentația...

Pentru o clipă, mi-am dat seama, din ce cauză ceilalți pictori, pe care i-am invitat să expună, m-au refuzat...

Totuși, înainte de antract, am reușit să-i șoptesc soției, că după spectacol actorii ne vor vizita acasă... Poate, nu chiar toți, în jur de 50, dar cei mai importanți, care vor dori, prietenii mei... Eram pregătit: pe ascuns am cumpărat câteva kilograme de salam de calitate, o bucătană de cașcaval („cât roata de la căruță...”), ceapă verde, mărar, ridiche, roșii, castraveți, portocale (pentru copilași), bomboane, cafea... Și multă pâine!

Era „teatrul meu” în turneu...

Nu m-am mirat defel, când am descoperit, după antract, două locuri goale în spatele meu... M-am gândit: soția o fi părăsit sala de spectacole, ca să ajungă

acasă din timp și să pregătească masa... Dar de ce a șters-o și Galina, soția lui Bețianu? Posibil, ca s-o ajute...

Partea a doua a spectacolului „Decebal” s-a desfășurat mult mai reușit, chiar textul s-a auzit mai bine, adevărat, și acțiunea e mult mai vie, scenele de masă au umplut, de data asta, tot spațiul... S-au orientat și actorii: deprinși să joace „acasă”, într-un mediu natural...

La final m-am ales cu un val de aplauze, buchete de flori. Le-am depus sub portretul lui Eminescu...

Pe Domnul Ambasador l-am condus până la mașină, am sărutat mâna Doamnei Ambasadoare, emoționată...

Mihail Bețianu s-a apucat, din nou, să-și recite sonetele...

Actorii Teatrului „Ion Luca Caragiale”, prietenii mei, unii oaspeți, reprezentanți ai presei moscovite – cu toții am fost invitați după culise, într-o sală specială, unde ne aștepta un butoiș de vin roșu din Basarabia (50 de litri!), mai multe sticle de coniac, șampanie „Cricova”, platouri cu plăcinte...

Când și cum au reușit – cei doi lucrători de scenă, recuzitiera, electricianul, administratorul... Avea să rămână o taină!

Din clipa aceasta „s-a produs” doar regizorul Silviu Fusu...

Eu mi-am prezentat oaspeții, prietenii: i-am oferit cuvântul Elenei Strelțova, care a promis să scrie o recenzie desfășurată, menționând că prezența dramei istorice „Decebal” de Mihai Eminescu este un adevărat eveniment cultural. Chiar realizat cu forțe modeste, cu actori destul de tineri...

Poetul Anatoli Verșinski, după a treia cană de vin, a recunoscut că se află pentru prima oară în viață după culisele unui teatru... I s-au aburit ochelarii de atâtea emoții...

Nikolai Șumakov – un munte de om, a recitat o frumoasă poezie și a oferit colectivului teatral un volum de-al său – „Opere alese”, cu autograf...

Actorii naționalului bucureștean s-au îndemnat, mai ales, la câștile cu vin, la plăcinte, în rest, s-au dovedit a fi mai tăcuți, mai reținuți...

Într-o jumătate de oră am „uscat” butoiul, am „ras” totul de pe masă și am început să ne rărim...

Circa 20 de actori și câțiva copii, „ne-am ținut grămadă”, la metrou, de la stația „Krasnopresnenskaya” și până la „Oktiabriskaya”, am urcat la etajul șase, am apăsat butonul soneriei la ușa apartamentului, dar... nici o mișcare! Am apăsat din nou. Poate o fi adormit soțioara, tot așteptându-ne... Nici un semn de viață... Am lovit cu pumnul în ușă, cu picioarele... A ieșit, puțin alarmată, vecina...

- Alla Konstantinovna uiehală k materi...

Să traduc: „Alla Konstantinovna a plecat la maică-sa...”

Mi-am dat seama... Trebuia să-mi dau seama, de la bun început!

Actorii, sleiți de puteri, au început să zâmbescă amar, unii și-au aprins câte o țigară, copilașii clipeau a somn. Silviu Fusu n-a găsit nimic mai bun, decât să mă înjure, pe sub nas, uitându-se, mereu, la ceasul de pe mână... Oricum, până la ora unu, mai aveam două ore în capăt... Hotelul, unul mai ieftin, unde au fost cazați, se afla la marginea orașului, la un capăt de linie de metrou. Totuși, ce minunat, că metroul de la Moscova funcționează până aproape la ora două de noapte...

Am intrat în apartamentul de alături, am sărutat-o (teatral!) pe vecina Rozalia pe obraz și i-am cerut cheia (știam, prea bine, că soțioara, în cazuri

„critice”, îi încredința cheia de la apartamentul nostru, pentru că eu nu aveam „cheia mea”...).

Dacă am deschis ușa, imediat am improvizat o masă, am făcut cafele, copilașii s-au culcat pe fotolii, cu câte o portocală în mână... Și o oră întreagă ne-am bucurat unii de alții, ne-am împărtășit impresiile, am cântat, și eu „Carolină-Lină”, din spectacolul „Îndurarea Norocului”, care era programat pentru a doua zi, adică, deoarece trecuseră puțin de miezul nopții – în acea nouă zi... Seară! După o repetiție...

Nici n-am simțit lipsa „gospodinei” casei... Dimpotrivă! Parcă ne aflam în Basarabia, cu toții ai noștri...

Doar eu îmi imaginam ce mă așteaptă, în zilele următoare, posibil, și Silviu Fusu, care și-a amintit, bineînțeles, ciudățeniile poetei Alla Ter-Akopian, la Chișinău, la premiera spectacolului „Îndurarea Norocului”...

Am stat, mai tot timpul, lângă Rodica Cojocar, ori, poate ea a stat lângă mine. La drept vorbind, mi-a fost de un mare ajutor, la masă, la bucătărie. I-am oferit și un șorțuleț, de-al soției... Și-a asumat „rolul de gospodină a casei”...

Otilia, nevasta lui Silviu Fusu, chiar și Laura – fiica lor, care n-a dorit să doarmă o jumătate de oră, se uitau la noi cu un fel de invidie neînțeleasă, poate, cu alarmă...

La un moment dat, Rodica s-a retras în camera de baie, lăsând ușa întredeschisă. Am intrat după ea, pe vârful degetelor... Stătea în fața oglinzii enorme... Își potrivea cumva părul, pletele lungi, bogate, lăsate peste umere... M-a observat, în spatele ei, am întins mâinile, ca s-o cuprind de mijloc... Și atunci, în clipa imediat următoare, a făcut un gest elegant, aplecându-se ușurel, pe spate, ca să mă îndepărteze, ca să mă apropie... I-am admirat saltul sânilor, zvâcnetul lor sălbatic, erupția în spațiu – o frumusețe nebună! M-a străfulgerat cu un curent de o mie de volți! De un milion...

Gestul bucovinencei mele, poate, inconștient, m-a ucis... Prin spontanietatea și frumusețea lui... N-am mai întâlnit asemenea sâni, cu o tresăltare atât de uluitoare, nici până atunci, dar nici de atunci încolo... Recunosc cinstit!

Și mai recunosc, tot atât de cinstit, că am intrat, după Rodica, în camera de baie, ca s-o sărut, ca să-i spun, că sunt gata s-o părăsesc pe armeană, să evadez din Moscova și să-i cer mâna...

Gestul ei, explozia sânilor neîmblânziți, m-a nocaștat, prin sublimul ca atare, m-au „topit”, m-a lăsat mai mult mort, decât viu...

Un gând năstrușnic m-a îndemnat să încui ușa pe dinăuntru. Să-i scot blugii (strâmți peste măsură...), s-o violez chiar acolo, dacă nu mi se va dărui...

Doamne, Doamne... M-am rugat, m-am „potolit”, numai eu știu cât de greu, imposibil de greu...

Nici măcar n-am sărutat-o...

Nici nu i-am șoptit cât de mult o iubesc, o doresc...

S-a întors, brusc, spre mine, mi s-a uitat în ochi (dar ce privire: mi-a înghețat tot trupul, până în vârful penisului...), a zâmbit, cumva, satanic și a oftat ușurel, adânc, multisemnificativ...

Totul s-a petrecut aidoma unui fulger pe cer, într-o clipă, o clipită, nici n-o fi observat nimeni dispariția noastră...

I-am însoțit până la metrou, am pășit în urma tuturor, mână în mână cu Rodica...

L-am rugat pe Silviu Fusu să-mi dea un telefon, scurt, când vor ajunge la hotel, ca să fiu liniștit...

Deși, din acea seară, după acea scenă (mută!) din fața oglinzii, viața mea n-a mai avut nici un dram de liniște sufletească niciodată...

Soțioara mea așa și n-a apărut acasă o săptămână întreagă, exact cât a durat turneul Teatrului „Ion Creangă” la Moscova...

N-am prea avut timp să mă gândesc la ea: convorbiri telefonice, realizarea biletelor (cu unele aveam să mă aleg „netăiate” la sfârșitul „săptămânii de teatru”, am achitat costul lor din buzunarul meu, chiar am împrumutat o miișoară de ruble, de la poetul Nikolai Șumakov, rugându-l ca să nu afle niciodată soția mea, nici a lui...), repetițiile din prima jumătate a zilei, reprezentațiile din fiecare seară, întâlnirile cu ziaristii...

La „Îndurarea Norocului” am avut și surprize plăcute, picante... Tânăra actriță Alina Sârbu (repet, de doar 17 ani, elevă...), în scena de vârf, când este silită să se dezbrace, de către femeile, în vârstă, din jurul izvorului, cu gând ca s-o înveșmânteze în frunze și ierburi – „Paparuda-Regină” (Verginia, Verginica...) – pentru o „sclipire de ochi” a strălucit, în scenă, în toată frumusețea corpului ei nud, de fecioară...

Spectatorii din sală, mai ales, bărbații, din primele rânduri, au sărit în picioare, ca s-o vadă mai bine, ca s-o admire...

De data asta, în spatele meu, stătea sculptorul Constantin Constantinov, care m-a șocat prin „neliniștea” lui... Mă tot întreba, mereu, în șoaptă, dacă scena respectivă se va mai repeta cumva... Mă tot implora, ca să-i fac cunoștință, la urmă, cu preafrumoasa actriță...

Nu puteam să-i promit nimic: în sală se afla și mama elevei, care a făcut un drum atât de lung și costisitor, de dragul odorului ei, pe care o ocrotea și o apăra de orice ispită...

M-a fermecat și pe mine scena splendidă cu Alina Sârbu, dar nu puteam să uit, nici pentru o clipă „întâmplarea” din camera de baie...

Pe Alina o iubeam doar ca pe o copilă, pe Rodica – mai mult decât pe o femeie... Ca pe o Zeiță!

Le-am organizat actorilor o întâlnire cu Ion Ungureanu, actorul și regizorul, la Teatrul Armatei Sovietice. Celebru, la Moscova, pământeanul nostru. Alungat și el, pe timpuri, din Basarabia...

Pe tot parcursul discuției despre teatru, arta teatrală, măiestria actorului – s-a uitat mereu la Rodica. Și eu – la amândoi... „Boșorogul”, mă înfuriam, în gând: e cu 12 ani mai în vârstă decât mine și... Actrița era îmbrăcată într-o rochie destul de decoltată...

Mihail Bețianu ne-a invitat și el acasă la el, la atelier, adică la „kommunalka” lui – o cameră arhiplină cu pânze și cărți, într-o locuință comună de pe strada Bolșaya Ordânka, vizavi de Ambasada Israelului, închisă... Eu nu prea înțelegeam sensul unei asemenea întâlniri, pentru că toți i-am văzut picturile la Centrul Unional de Cinematografie...

A scos o sticlă de „vodka russkaya”, ne-a turnat câte un fund de păhăruț, mai mult simbolic, și numai bărbaților: mie, lui Silviu Fusu, lui Vasile Butnaru, lui Vitalie Bichir, lui Iurie Morăriță – după care a astupat sticla și a ascuns-o în bufet... Fetelor – Otiliei, Rodicăi, Alinei – le-a pus în față o cutie de bomboane, începută... Galina, amfitrioana casei, ne-a făcut un ceai, tare de tot...

E zi de sâmbătă, penultima la Moscova...

Lui Bețianu îi ard ochii! E periculos în asemenea clipe... Emoționat, cu pieptul și mai dezgolit, cu brațele goale până la umăr, zvâcnind, mereu, cu mușchii săi antrenați zilnic...

- Amu am să dau cetire la niște sonete...

Nu vreau să-l întrerup, dar știi ce înseamnă, în limbajul lui „niște”: 4 ore de lectură!

- Te rugăm să ne pui în față un tablou, mai întâi... Dacă e pe aproape – „Paganini”...

S-a cam întristat, dar a lăsat, totuși, maldărul de hârtii – înnegrite de atâtea ștersături (scrie numai cu cerneală neagră...), pe o măsuță, a „cotrobăit” printre pânzele sprijinite de perete, a scos una, destul de mare...

- Să v-o arăt pe Lilia Amarfi...

- Mihaile, doar te-am rugat...

Niciodată nu mă ascultă. Are tot dreptul – e cu 13 ani mai în vârstă decât mine... Iar cât de încăpățânat (hâtru?) – nu mai spun... Nici nu mai scriu...

- Este o stea la Teatrul de Operetă...

- O vedetă, Mihaile... Primadona...

Încerc să-l mai „românizez”. Se exprimă atât de greu...

- Dacă eu nu pre știu pi românești... Compun în limba rusă, numai sonete... 14 rânduri...

Și se apucă să ne țină „o lecție” despre arta sonetului. În fața unui scriitor, a unui regizor – cu două facultăți absolvite, din care prima – cea de litere, a studentei Rodica – în ultimul an la filologie...

Își bate joc de noi! Dar cum să-l întrerup? Se supără... Foc!

Vasile Butnaru, hâtru și el, dar mai modest, n-are ce face și hai să-l întrebe, pe maestru:

- Da o cunoașteți personal pe Lilia Amarfi?

- D-apăi cu-um? Am văzut-o o dată... Ne-am pătrățat în fața la Bolșoi Teatr...

Intervin. Precizez:

- Pentru revista „Moldova” din Chișinău ne-am fotografiat împreună... Au trimis un fotocorespondent, m-a căutat pe mine la telefon, eu i-am convocat pe toți ceilalți... Aveam, desigur, numărul de telefon, de acasă, al Lilei Amarfi. Eu o cunoșteam. O admir! A promis să vină și Ion Ungureanu, lingvistul și profesorul de spaniolă Andrei Crijanovschi, cineastul Nicanor Vasilișin, desigur, Bețianu... Dar era un ger de peste 30 de grade! Cu toții ne-am prezentat, afară de Ungureanu... Așa și a apărut, fotografia, în revistă, doar în cinci...

Vasile Butnaru nu-i satisfăcut de răspuns, îl mai „hărțuiește” puțin pe pictor, îl descoase, deși și așa e destul de „destrămat”...

- Și cum a pozat? Chiar goală-goluță?

Bețianu zâmbește, se mută de pe un picior pe altul, dar nu răspunde. Eu nu am dreptul să fac „destăinuirii”. Sunt prea subiectiv. Prea cunoscător... Pentru că multe dintre „muzele” lui Bețianu eu le-am „agățat” și tot eu i le-am adus pe tapet, adică... pe paletă. Mai departe – s-a descurcat el cu fetișcanele, după cum și cât se pricepe. Dar se pricepe! Are o „artă” țigănească, moștenită din străbuni, care nu dă greș. Nu prea dă greș... Chipul său exotic le atrage pe moscovite, ca un magnet, ca o prăpastie pe un fluture... Fluturași de o zi!

Insist:

- Acum, te rugăm, totuși, Mihaile, să ne pui tabloul „Paganini”. Nu l-am zărit printre cele expuse la Centrul Cinematografic...

E gata să-mi sară în cap. O întoarce pe Lilia Amarfi cu fața la perete (la drept vorbind, nu i-a prea reușit chipul celebrei dansatoare și cântărețe, născută la Orhei...), schimbă „nivelul” (adică, doi suportți, montați în perete, care au câteva poziții, deoarece un molbert adevărat, din lipsă de spațiu, nu are în camera-atelier, tot ea și dormitor și...).

Și iată, în sfârșit, compoziția „Paganini”. Este primul tablou, pe care îl accept și pe care îl apreciez, dintre toate cele 300 de pânze ale lui Mihail Bețianu. De ce, oare, n-a expus-o la Centrul Unional de Cinematografie? Ce păcat...

Chipul vioristului, ca un demon, cu brațe și degete mult prea lungi, aplecat spre vioara-moarte... Vioara – trupul unei femei, muze, copile, în extaz! Maistrul i-a atins sânii cu arcușul...

Nu-mi dau seama, cum de și-a imaginat Bețianu, cu toată naivitatea lui, fără de școală – un asemenea subiect... Doar cu acest tablou, alegoric, modern, avangardist, se poate prezenta oriunde, poate chiar să cucerească lumea...

Suntem cu toții impresionați. Eu tac. Rodica este numai ochi... Respiră atât de provocator cu sânii ei, gata-gata să-i sară din strânsoare... Poate își imaginează, că dacă ar picta-o Bețianu, cu pieptul lui păros, cu bicepsii de cremene... Cine știe ce au în cap femeile!

Alina fierbe și ea. Bine că n-a luat-o și pe maică-sa. E plecată la „GUM”, celebrul magazin universal din Moscova... Totuși, interpreta Virginicăi, nu mai este o fetiță, este atât de matură! Își cunoaște prețul. Știe că este admirată și nu numai...

Silviu Fusu ne mai „potolește”, inclusiv, pe mine, căci unele gânduri-fantezii au cam luat-o razna...

- Da portretul meu îl mai ai, maestre?

- Trebe să hie pe undeva...

- Pe parcursul celor cinci ani de studii la GhITIS, am intrat de mai multe ori în acest „altar al artelor”... Cu Otilia mea...

Bețianu ocolește și această rugăminte. Ne citește un sonet. Despre o fată. O Muză... Și o imagine, de pe un deal, cu doi cai, „încleștați în dragoste”... Cam banală (ca să nu spun mai rău...) poveste!

Timpul a trecut fără să ne dăm seama. Dacă nu-l întrerup eu pe Bețianu, nu mai reușim să dăm o fugă și până la basarabeanul Gheorghe Mahu, care ne-a invitat la masă, „pe toți!”...

- Mihaile, o să mai venim...

- Tu întotdeauna îmi iei vorba din gură. Da eu te credeam de prietin...

E cât pe ce să se supere cu adevărat!

Până își găsesc, actorii, încălțările în antreul întunecos, fetele – pălăriile, amfitrionul casei, printr-un semn, numai de noi doi cunoscut, mă îndeamnă să ne apropiem de fereastră, unde mă întrebă, în șoaptă:

- Da cei tinerică ar vre să-mi pozeze? Că tare-mi place...

- E prea „verde”, moșule... Goală o vrei?

- D-apăi cum altfeli...

- Mihaile, e fecioară, a venit la Moscova cu maică-sa...

Observ cum îi strălucesc ochii, aidoma unui lup bătrân, înainte de a sfâșia o nouă jertfă... O oiță nevinovată...

Silviu Fusu salvează situația:

- Chiar ne grăbim, Mihail Procopievici. Îți mulțumesc frumos pentru sărbătoarea, care ne-ai oferit-o teatrului nostru. Vom mai veni, nu te supăra... Vom mai veni!

Slavă Domnului că am scăpat „nepictați”...

La Gheorghe Mahu ajungem cu metroul. Apoi cu troleibuzul... Ne ținem grămadă, ca să nu ne rătăcim. Garsoniera basarabeanului nostru, doctor în științe, nu prea știi anume care... este într-o dezordine de nedescris! Cărți aruncate peste tot. Mape. Hârtii. Flori. Ghivece. Unele răsturnate... O ladă mare cu pământ, pe prag, la balcon... Frig! Duhoare... Ingrasie... Gângăni pe jos, pe parchetul stricat. Plapuma – cu o gaură mare, „arsă” – o fi adormit cu țigara în gură...

Bătrânelul se uită la noi, bucuros, parcă nu-i vine să creadă... Își șterge ochelarii, cu mai multe dioptrii, legați cu o sfoară în jurul capului...

- Vă aștept de o sută de ani, fraților! Masa e aproape gata...

Și ne arată, la bucătărie, o căldare (una obișnuită, de tablă zincată, plină cu fasole) în fierbere...

Și ne așează în jurul mesei, în cameră, aruncând, cu cotul, la podea, câteva mape, pline cu hârtii, care se împrăstie... Mie nu-mi mai ajunge nici scaun, nici taburet din bucătărie, doar lada de pământ, pe care o mutăm, în doi, cu „gospodarul” casei, mai aproape, după care îmi face rost de o bucată de placaj, ca să nu mă așez chiar peste țărâna jilavă...

Și începe se ne povestească-relateze calvarul vieții sale...

Și ne dăm seama, că Moscova e plină de acest gen de dezmoșteniți, alungați din Basarabia, cu vină sau, mai ales, fără de nici o vină... Foști deportați! Copii ai „dușmanilor poporului sovietic”... Intelectuali, „care nu s-au dat la brazdă”, să servească regimul bolșevic din năpăstuita provincie românească...

Are un fiu, care nu-l recunoaște de tată...

S-a însurat de mai multe ori, cu rusoaice, cu o ucraineancă, la urmă – cu o basarabeancă... Toate l-au părăsit!

Zâmbește, cu dantura pe jumătate de metal...

Simt fum de fasole arse...

- Dumnezeu! Am uitat...

Aleargă, închide aragazul. Reapare imediat cu două bliduri de lut, pline-vârf cu fasole, din cele târcate, mari, din Basarabia... Altele, de aluminiu, cam turtite. O strachină de lemn – pentru Silviu Fusu, vegetarianul... Mie mi s-a „nimerit” o farfurie măroaie, crăpată până la jumătate, cu doar două linguri de fasole... Stăpânul casei a rămas fără...

- Nu vă supărați neavoastră, da eu am mâncat...

În schimb, vodka este rece-gheață, din congelator, una după alta, trei sticle, „Stolicinaya”... Cu păharele stăm mai rău, dar bem pe rând...

Fasolele sunt cam crude, dar sticla de ulei, transmisă din mână în mână, sarea și piperul negru, măcinat, usturoiul, ceapa – își fac efectul, și, mai ales, foamea, căci eram lihniți...

Ne-am bucurat, cu toții, mai mult de căldarea cu fasole a doctorului în științe tehnice Gheorghe Mahu, decât de tablourile și sonetele lui Bețianu. Foamea este un indiciu mult mai puternic, decât arta, iar mâncarea – mai plăcută, decât orice delectare estetică... Oameni suntem! Chiar și Otilia (vegetariană și ea...), Rodica și Alina – s-au aruncat asupra farfuriilor cu fasole, de parcă n-ar fi pus nimic în gură de o săptămână...

Badea Gheorghe, după cum îi spun eu, ne-a vorbit frumos despre spectacolele Teatrului „Ion Creangă”, a fost prezent seară de seară, ba a mai invitat și niște cucoane, mai trecute de ani, o vecină...

- Maruska, vecina, care o văzut și ea „Decebalul” – a doua zi o ars...

- Cu-u-um?

Eram cât pe ce să ne înecăm cu fasolele fierbiți.

- N-ați văzut ușa de alături carbonizată?

- Nu-u-u...

- Chiorilor! Ta-are mult fumează, Maruska... O adormit, cu țâharcă în gură... S-o aprins oghealul, covorul de pe jos, parchetul, ușa...

- Era olecuță băută... Am turtit, în doi, câteva „pollitri”...

Ar trebui să precizez: „o pollitra” – înseamnă „o jumătate de litru” de vodka....

- Și?

Nici nu mai știu cine e prea curios...

- N-o murit! Eu am chemat pompierii... Salvarea. Era să dau ortul popii! Ce s-ar mai fi bucurat, pravoslavnicul, de chilipir... M-am otrăvit cu fum...

- Da baba?

Vasile Butnaru e cel curios...

- O scapat și baba... A doua zi o adus-o înapoi acasă, de la bolniță...

Sănătoasă-tun! Dacă-i spirtuită pe dinăuntru... M-o trimăs îndată să cumpăr două „pollitri” de întăritură... Și le-am ras! Asta-i „jituha” la Moscova, fraților și surioarelor. Fără de „vodka russkaya” nici rusul nu-i rus, nici românul de-pe-aci nu-i român...

Să mai explic un cuvîntel: Jituha – înseamnă „viețișoară”...

Suntem sături. Vodka e pe terminate. Cu fasole a „mers” foarte bine. O să puțim... a ceapă! Un fund de sticlă îi lăsăm bătrânelului, care ne-a primit cu ce a avut în casă, țărănește, ca pe niște copii rătăciți prin lume... Fericiți, dar triști...

- Să ne trăiești o sută de ani, bădiță Gheorghe!

Ne sărută pe toți pe obraz. Pe fete – de trei ori, creștinește. Pe Alina – o ciupește ușurel de sân...

He-he-he, mă gândesc: cât e moșul de bătrân, tot...

Când am ieșit – în stînga, ne-a înfiorat ușa vecinei, neagră, carbonizată... Slavă Domnului, că n-au fost și jertfe...

O altă descoperire – chiar în fața blocului doctorului Gheorghe Mahu se află magazinul universal „Bukarest” (București). Ce coincidență...

La Centrul Unional de Cinematografie eram așteptați. O reporteriță de la „Radio-Moscova”. Puțin alarmată, că nu a reușit să asiste la repetiția „Șezătoarei”...

- Am anulat repetiția, doamnă ori domnișoară...

Silviu Fusu, amabil cum i se cuvine unui director artistic, atunci când este vorba despre colectivul său, se explică:

- Spectacolul „La șezătoare” l-am jucat de sute și sute de ori... Poate, chiar de o mie de ori! Nu mai era nevoie de o repetiție astăzi... Actorii mei s-au deprins de minune cu scena... Pentru că toți actorii mei, chiar și copilașii, sunt minunați... Geniali!

Nici n-am observat cum și când reporterița și-a deschis aparatul...

Actorii s-au retras ca să se schimbe, să se machieze...

Eu am rostit doar câteva fraze, în special, despre momentul de vârf al turneului: debutul poetului național Mihai Eminescu, la Moscova, în calitate de dramaturg... Despre spectacolul meu „Îndurarea Norocului” a vorbit Silviu Fusu...

În sala de spectacole m-am întreținut cu sculptorul Constantin Constantinov – n-a lipsit de la nici o reprezentație a teatrului!

Mereu a tot adus vorba despre Paparuda-Regină, Alina Sârbu... L-a fermecat, fătuca, l-a făcut să sufere...

- Kakoie ciudo, Mișa!

Trec peste momentul deranjant: la Moscova nu mi se adresează nimeni cu rusecul „Mișa”... Dar, să traduc: „O adevărată minune...”

Nu pot să-i promit nimic. Știam că este un mare amator de... Muze! Ca și taică-său, șugubățul Nea Costache Constantinov. Pe artist îl cunoaște întreaga Basarabie. Am fost mai mulți ani colegi de teatru, „A.S.Pușkin” (azi Naționalul „Mihai Eminescu”), numit, de către niște răuvoitori, „teatru stalinist”... Înseamnă, că și eu am activat într-un colectiv „stalinist”... Unde se juca spectacolul după piesa lui Mircea Ștefănescu „Eminescu”, interpretat de regretatul artist al poporului Valeriu Cupcea... Unde am încercat să propun un repertoriu național... Doamne, Doamne! Numai român să nu fii... Adică, basarabean...

- U neio takoie udivitelinoie telo...

Sculptorul, prietenul meu, nu se poate liniști...

Să traduc: „Are un corp atât de minunat...”

Totuși, fiul celui mai cunoscut actor de comedie din Basarabia, ar fi trebuit să cunoască limba neamului său... Chiar dacă s-a născut în orașul Marî din Turkmenia, în timpul războiului, unde fusese evacuat teatrul din Chișinău. Ambii părinți români... Dacă s-a stabilit la Moscova – a și uitat limba părinților...

Vom discuta despre asta cu altă ocazie. Posibil, pe paginile monografiei despre Constantin Constantinov-tatăl, pe care o vom edita la Moscova, într-o nouă ediție, jubiliară...

- Pusti devocika podrastiot, Kosteaa...

Nu am ce să-i promit, doar: „Lasă fetița să mai crească...”

Reprezentarea „La șezătoare” a început chiar din sala de spectacole: rânduri-rânduri de actori și actrițe, copilași – îmbrăcați în haine naționale, veritabile, în tradiționalele sumane și căciuli țurcănești, cu catrințe și ii, cu țambal și caval, cu fluier și vioară...

La drept vorbind, una dintre laturile caracteristice ale Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău este legătura nemijlocită cu publicul spectator din sală, atragerea lor în acțiunea piesei, a subiectului dramatic... Dinspre zidul (invizibil) dintre scenă și parter, actorii devin spectatori, iar spectatorii – actori... Nu este o noutate în arta teatrală. Dar spectacolele folclorice ale Teatrului „Ion Creangă” reușesc să atingă fibrele cele mai sensibile ale spectatorilor, tainele cele mai ascunse ale sufletelor oamenilor simpli, care se descătușează... Astfel, dialogul scenă-sala de spectacole devine un tot unic, o lumină comună, în ochii, pe fețele tuturor și nu sunt orbiți, ca de obicei, de luminile rampei...

Silviu Fusu, fondatorul, dar și sufletul acestui teatru, colectiv, a intuit într-un mod perfect una dintre coardele cele mai subtile ale teatrului, ale artei teatrale, pornind de la manifestările artistice, colective, din vechime, de la daci. Spectacolele din ajunul Crăciunului... „Steaua”... „Malanca”... Apoi „Plugușorul”... Anul Nou la români este un hotar extrem de expresiv și bogat reprezentat în satele de la munte, din Bucovina... Din păcate, astăzi multe din aceste perle folclorice sunt pe cale de dispariție...

Și în asemenea perioadă de cumpănă avea să se nască Teatrul „Ion Creangă”...

La Moscova – a fost o revelație!

Cu greu ne-am despărțit unii de alții...

La tren am sărutat-o pe Rodica pe obraz și i-am șoptit la ureche: Te iubesc...

Acasă, mă aștepta armeanca, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Totuși, s-a întâmplat!

- Uiehala tvoia aktrisulika, mujiniok...

Am schițat doar un gest. Dar, să traduc: „A plecat actrițuca ta, bărbățelule...” Nu știu de ce, dar în urechile mele, de fiecare dată „aktrisulika” îmi sună mereu ca „aktrisuka”, adică, nu „actriță”, ci „cățea”, „curvă”...

Doar în sensul acesta și mă atacă soțioara. Deși, poeta, nu se exprimă direct. Nu-i plac vorbele scârboase, ofensatoare... Nici chiar în pat, în momente de vârf, când își pierde controlul, în extaz, n-a pronunțat niciodată vreun cuvânt necenzurat... Dacă mă înhață cu mânuța-i grăsuță de penis, ea îl numește „puișor”, „șobolănel”, „obraznicuț”, nici măcar nu-și permite să-i spună „mădular”...

Dar cu atât mai dureros mă lovește, drept în țintă. În suflet..

- Predateli!

Din nou: „Trădătorule...”

Nici nu îndrăznesc s-o întreb de ce a dispărut, m-a făcut de rușine în fața unui colectiv întreg, în fața pământenilor mei. Care mi-au montat trei piese la rând, într-o singură stagiune. Au semnat trei contracte cu mine, ca autor. Voi primi mai mulți bani, chiar foarte mulți... Inclusiv de la fiecare reprezentatie: drepturile mele de autor. Bani îi plac armenecii... Și-ar da și viața pentru un sac de bani... N-are răbdare nici să-i numere, de obicei... Se pricepe doar să-i cheltuie, fără să se gândească... Cap de femeie? Nu... De armeancă!

Se simte „obligată” să-mi răspundă, să se explice:

- Ya bila u materi... Ti je znaieși, ona stradaet serdțem...

Logic, fără îndoială: „Am fost la maică-mea... Tu doar știi, că ea suferă de inimă...”

A stat încuiată, în dormitor, până la miezul nopții, trâncănind la telefon...

Stăteam aplecat asupra unei coli de hârtie, în camera mea, strivit de o amărăciune cumplită în suflet...

Când am ridicat capul, la un fel de sughiț sugrumat, ca de pisicuță – soțioara stătea rezemată de ușor, în costumul Evei...

- A teperi pora tebe vîpolniti suprujeskii dolg...

He-he, muierea dracului: „Iar acum e timpul să-ți faci datoria de soț...”

N-am rezistat și cum eram „înfometat” și eu, ne-am scufundat în valurile unui soi de plăceri trupești sălbatice... Am rupt patul! Am continuat pe covor. Pe parchetul gol... În baie... În bucătărie... Și din nou în dormitor... Și pe pătuțul din camera mea, de „burlac”...

Parcă ne-am fi ieșit din minți amândoi!

Nu ne-am potolit decât la răsăritul soarelui...

Armeanca mea s-a răzbunat. Se pricepe. Mai ales, când e vorba de o răzbunare din partea ei... După un nou acces de gelozie...

În clipele de erupție totală, mi-a tot șoptit:

- Moi predîdușcii suprug vîderjal vsego poltora goda... I umer... Ot serdța...

Nu încetez, deși mă cutremur, însă trebuie și să traduc: „Soțul meu anterior n-a rezistat decât un an și jumătate... Și a murit... De inimă...”

Am reținut. O face pe eroina... „Beşennaya matka...” Pe românește nici nu știu cum i se spune unei asemenea „nenorociri”... „Matcă sălbatică”? „Turbată”? „Nebună”... Nu mi s-a mai întâmplat...

Nu i-am acordat prea mare atenție vorbelor rostite printre gemetele ei infernale...

Totuși, m-am mirat cumplit: atunci cum de am rezistat eu tocmai trei ani? Pentru că sunt mai tânăr, pentru că nu mai am și o altă muiere?...

- Milîi, ya tebea predupredila...

Adică: „Dragul meu, te-am prevenit...”

Iată, i-am devenit și drag... Doar în asemenea clipe să fie sinceră? În asemenea nopți de dragoste nebună...

La începutul lunii septembrie am obținut o deplasare la București. În trei, cu poetul Anatoli Verșinski. Toate tratativele în comisia pentru relațiile cu străinătatea a Uniunii Scriitorilor le-am purtat numai eu (șeful, un fost ofițer superior KGB, trimis la uniune de la Ministerul de Externe, m-a primit destul de ceremonios, eram, totuși, în anul 1990), am primit trei bilete de călătorie la avion, dus-întors, „cec”-uri de călătorie...

Aveam un motiv serios: lansarea antologiei tinerilor poeți din România „Drevo suşcestvovania” (Arborele ființării noastre), pe care am alcătuit-o, în doi cu ziaristul și prietenul familiei noastre Sergiu Selian, de la București (ne-a vizitat, la Moscova, cu simpatica sa soție Madlen, armeană și ea; am dat atunci o fugă, în patru, până la Suzdal...).

Tipărită modest, la celebra Editură „Molodaya Gvardia” (Garda Tânără), dar într-un tiraj de 15.000 de exemplare, antologia însumează doar 15 poeți din România (proiectul meu a fost cu 50 de nume, dar n-am reușit să-i salvez decât pe cei 15, dintre care doi unguri și un neamț, desigur, și un armean, pe atunci, aproape necunoscut – Varujan Vosganian...).

În doi cu soția i-am tradus: adică ea, Alla Ter-Akopian, fără să cunoască limba română, s-a folosit de traducerile mele textuale, iar eu – de talentul ei poetic. Tot un fel de dragoste, dar la masa de scris, nu în pat (patul, între timp, l-am închingat cu elemente de metal, l-am „blindat”...).

Anatoli Verșinski, originar din Siberia (chiar dintr-un sătuc, prin care a trecut, cu circa 300 de ani în urmă, celebrul Nicolae Milescu Spătarul, în drum spre China), un foarte bun poet, l-am inclus în mica noastră delegație în calitate de redactor al antologiei. Am insistat, ca să nu fim „singuri”... A și dormit o noapte la noi, deoarece el locuiește cu familia (are 3 fetițe minunate) în Regiunea Moscova, în orașul Ramenskoie...

La București ne-a întâmpinat, la aeroport, o cucoană, un fel de translatoare (deși eu eram pe „post” de șef al delegației și pe cel de translator...), iar la sediul Uniunii Scriitorilor din România (Casa Vernescu) – președintele Mircea Dinescu. Fostul disident a ciocnit cu noi o cupă de șampanie și s-a retras, ne-a lăsat „de capul nostru”. L-am rugat un singur lucru: să-i convoace pe autorii antologiei în sala de protocol...

- Domnule poet sovietic Mihai...

Am reținut calificativul... Probabil, nu s-a trudit să-mi memorizeze măcar numele... Prea arogant, tânărul președinte...

- Domnule Mihai, eu nu am nici o putere ca să-i scot pe poeți din casă și să-i aduc cu forța la uniune! S-au schimbat timpurile, nu mai suntem pe vremea comuniștilor... Vezi singur ce poți face...

Totuși, mai era în vigoare un fel de „acord de colaborare” între Uniunea Scriitorilor din URSS și Uniunea Scriitorilor din România, un fel de schimb de delegații, traduceri reciproce...

Mircea Dinescu, nu numai că a secătuit, în scurt timp, Fondul Literar, dar și această activitate, internațională, a lăsat-o de izbeliște. Ne-a ajutat secretarul uniunii, Bedros Horasangian, cu care am găsit imediat limbă comună. Astfel, armenii din România s-au dovedit a fi mult mai săritori, la nevoie, decât românașii...

La lansarea antologiei s-au prezentat doar câțiva dintre poeții optzeciști. Pe care am reușit să-i „prind” la telefon. M-a bucurat Mircea Cărtărescu, pe care îl vedeam pentru prima oară, „în carne și oase”. Mai mult „oase”... Am cunoscut-o pe Cleopatra Lorințiu... Florin Iaru, parcă a fost, parcă n-a fost... Mariana Marin era de negăsit... Romulus Bucur – la Arad... Alexandru Mușina – la Brașov...

Oricum, „evenimentul” a avut loc, am lăsat pentru fiecare participant al antologiei câte 2 exemplare la biblioteca uniunii, unde ne-a primit frumos doamna Neagu, simpatica soție a lui Fănuș Neagu, iar noi ne-am ales cu un autograf de la Mircea Cărtărescu: „Noilor și deja dragilor mei prieteni Alla și Mihai Prepelită, cu ocazia întâlnirii de la București...” – pe volumul de nuvele „Visul”...

Am fost cazați la Hotelul „Ambasador”, luam masa la „Casa Monteoru”, la celebra grădină din spatele sediului central al Uniunii Scriitorilor, desigur, achitam consumația din modestele noastre resurse financiare...

La hotel am avut o întâlnire (secretă!) cu primul secretar al Ambasadei URSS Mihail Popov, fostul meu coleg de facultate de la Chișinău. Mai ales, am discutat în lift, ca să nu fim înregistrați...

Dar, în mod fericit, ne-am plimbat prin țară: la Sfânta Mânăstire Pasărea am sărutat mâna măicuței stareță Mihaela (un gest nepermis?); la Brașov, dar, mai ales, la Poiana Brașov, am admirat frumusețea uluitoare a naturii (Anatoli Verșinski era „înarmat” cu o cameră de luat vederi și a realizat un impresionant film pe tot parcursul șederii noastre în România: primele cadre – sediile împușcate ale Hotelului „Atenee Palas” și ale Bibliotecii Centrale Universitare – batjocorite în timpul evenimentelor din decembrie 1989...).

Pentru deplasarea la Iași Uniunea Scriitorilor ne-a oferit, totuși, bilete la avion (dus-întors), dar ne-a băgat și o „însoțitoare”, care și-a luat și soțul...

Nu eram decât trei poeți: un român, o armeană și un rus... Timpurile s-au dovedit încă destul de tulburi... Frica de ruși mai bântuia încă în conștiința românașilor...

Revenind la București, soțioara... a dispărut! Îi cunoșteam apucăturile, comportamentul ei ciudat, dar, într-o țară străină, fără să cunoască limba...

Anatoli Verșinski m-a sfătuit să anunț poliția. S-a alarmat cu adevărat...

M-am gândit: dacă nu va apare până dimineață...

S-a întors la hotel pe la miezul nopții:

- Znaieși, dorogoi, ya zabludilasi...

Adică: „Să știi, dragul meu, că m-am rătăcit...”

Cică, undeva, prin Piața Universității, a pierdut orice spirit de orientare, a început să plângă și atunci i-a apărut în cale o doamnă elegantă, care i-a răspuns în rusește și care s-a dovedit a fi nimeni alta, decât fiica celebrului artist plastic Gheorg Lovendal, una dintre fiicele maestrului, anume Irina, care a invitat-o acasă, undeva alături de Palatul Șuțu... A servit-o cu o masă vegetariană, au tot

discutat, i-a prezentat desenele și tablourile lui Lovendal – un adevărat apartament-muzeu, în care a și locuit maestrul... Au recitat poezii, la terasă... Și nici n-au observat cum le-a apucat noaptea...

Am crezut-o. Nu aveam nici un motiv ca să nu-i dau crezare...

Programul nostru s-a încheiat cu o vizită la Biserica Armenească (unde am fost prezentați Arhiepiscopului...) și la sediul revistei „Nor Chiank” (Viața Nouă). Dar redactorul ei șef Sergiu Selian și soțioara lui Madlen nu ne-au invitat și acasă... Se mai temeau? De cine? În schimb, ne-au făcut cunoștință cu simpatica poetă Anais Nersesian...

Cele 10 zile au trecut fulgerător, ca în vis.

Am luat avionul spre Moscova. Cel mai fericit s-a dovedit a fi poetul Anatoli Verșinski. Era prima lui ieșire din... „închisoarea popoarelor” – Uniunea Sovietică.

În străfundurile sufletului meu s-a născut un gând neașteptat, năstrușnic, uluitor: trebuie să părăsesc Rusia, blestemata ei capitală, Moscova, chiar și pe armeanca Alla Ter-Akopian (dacă nu va dori să mă urmeze...) și să mă stabilesc în România. În Patria mea Istorică. Pentru totdeauna!

Deocamdată, am primit o nouă deplasare, pentru 30 de zile: Ucraina și Moldova. Cu delegația în buzunar, am plecat spre Chișinău, de acolo la Cahul, unde m-a întâlnit fratele meu Gheorghe, cumnata Cornelia și nepotul Marcel, apoi l-am contactat pe un prieten mai vechi, profesorul din Cășlița-Prut, Nicolae Enciu, pe care l-am rugat să întreprindem o „mică aventură”. De mai multă vreme tot adun materiale pentru un volum documentar „De la Ujgorod până la Vâlcov”... Despre situația românilor de pe granița stabilită de Stalin, din 1940... Cu frica în sân, desigur, am pornit, pentru că orice deplasare, de-a lungul gardului de sârmă ghimpată (dintre români și români!) – este un pericol de moarte...

L-am luat în mașină și pe inginerul Ionel, din port de la Reni (Enciu – la volanul unui automobil de teren, ARO, de producție română, fiind colaborator cu ciudata firmă a lui Vitalie Usturoi „VALEOLOGIA”...), am călătorit pe teritoriul Regiunii Odessa, la Bolgrad, Ismail, desigur, am ajuns, pe la apusul soarelui, și la Vâlcov, dar n-am mai descoperit nimic din „Mica Veneție”. Trist! Doar niște bărci scorogite, sparte, pe maluri de șanțuri cu apă scăzută, puturoasă și cârduri de rațe și găște bălăcindu-se zgomotos...

Totuși, la rugămintea mea, am făcut un mic popas și la mormântul regretatului actor Dumitru Caraciobanu, din Satul Nou... Bunul meu prieten de pe timpuri. Cuplul Dumitru Caraciobanu și Ecaterina Malcoci au înnebunit Chișinăul, la începutul anilor șaizeci, prin frumusețea lor, dar, mai ales, prin talentul ieșit din comun. Studentimea dornică de a asculta o limbă românească adevărată rupea ușile Teatrului „Luceafărul”, pentru a-i admira măcar cu un ochi pe scenă...

La întoarcere, am fost arestați, învinuiți de spionaj, amenințați cu moartea! Nu aveam la dispoziție un post de radio la bordul mașinii, iar la ora 14.00 a fost instituit regimul de stare de asediu în raioanele de sud ale Republicii Moldova...

Un post al Armatei a XIV-a, din cadrul Districtului Militar Odessa, ne-a oprit la hotarul dintre Ucraina și Moldova, toți erau băuți... Au îndreptat „Kalașnikov”-urile spre noi... Ionel și Nicolae s-au trezit trântiți la pământ, iar eu n-am coborât din mașină, de pe locul din față, din dreapta șoferului, „locul mortului”... După ce ne-am ales cu o ploaie de înjurături, în spirit rusesc,

amenințați în fel și chip, le-am prezentat pașaportul meu rusesc, delegația, legitimația de scriitor sovietic... I-am amenințat și eu, până la urmă, că o să mă plâng Ministerului de Externe de la Moscova și celui de la Kiev... Hoholii au râs, dar, totuși, ne-au eliberat, peste câteva ore... Unul dintre ei s-a dovedit a fi un cunoscut sau chiar un prieten de-al inginerului Ionel, i-a și șoptit, la plecare, după ce l-a luat puțin într-o parte... De dragul lui ne-a lăsat în pace. Erau porniți să ne ciuruiască pe loc cu „Kalașnikov”-urile. Pentru că am încălcat grav regimul stării de necesitate. Pentru că ne-am deplasat de-a lungul frontierei. Pentru că aveam o mașină de producție românească... Pentru că aveau destule motive să ne învinuiască de spionaj... Pentru că aveau libertatea să „descopere” niște morți la frontieră și eram cei mai potriviți indivizi... Pentru că eram tustrei români!...

Am stat ca un adevărat „general” în acel ARO, așa și n-am coborât, deși, recunosc, am tras o frică egală cu moartea...

În decembrie-ianuarie am nimerit într-o delegație a Uniunii Scriitorilor din URSS (ultima!): Tașkent-India-Singapore-Malaysia-Golful Persic. Deși am depus dosarele împreună cu soția, a trebuit să cedăm unul dintre noi. Armeanca m-a sfătuit să plec eu, ea să rămână acasă, la Moscova. Prima dată în viața noastră de familie soțioara a cedat! Era un fel de îndemn, ca să rămân acolo, pentru totdeauna... Deși n-am discutat nimic despre asta, ne temeam... Eram curajoși doar în pat...

Călătoria de documentare s-a dovedit a fi de ordinul fantasticului! Din cei 24 de membri ai grupului nostru eram cel mai tânăr... Scriitori celebri: Valentin Ejov, Ludmila Șcipahina, Iury Rîthău... Unii erau cu soțiile, alții – cu amantele...

A pus ochiul pe mine poeta Ludmila Șcipahina, bătrânică, dar nebună după dragoste... Numai că eu am nimerit în aceeași cameră de hotel cu un musulman, Jagafar... Prozator din Republica Kabardino-Balcară...

Desigur, n-am rămas la Singapore. Nu aveam nici de gând să evadez, să ajung singur, în Occident... Și nu din motiv, că nu cunosc limba engleză, ci doar franceza...

Eu trăiam cu un singur gând: să mă stabilesc în România!

Pe tot parcursul călătoriei noastre de documentare, de mai multe săptămâni, mi-am dat seama, că soțioara mea Alla Ter-Akopian m-a spionat mereu... Poeta Irina Rakșa – o grăsană înfometată... de dragoste, văduva celebrului pictor Rakșa, s-a dovedit a fi o prietenă intimă a nevestei mele. Tot timpul a stat cu ochii pe mine! Chiar a încercat, de mai multe ori, să mă ademenească în patul ei, ca să se convingă amândouă... Fără de succes...

Cu Ludmila Șcipahina, cel puțin, am petrecut ultima noapte la Singapore, în doi, în oraș... Am colindat toate localurile, ne-am sărutat la nebunie, ca doi adolescenți... Doar atât... Îmi ardea sufletul de rușine, pentru că femeia era foarte dulce poamă... Una din Rai! După Marele Păcat...

În Golful Persic avionul nostru (sovietic!) a fost blocat, în legătură cu evenimentele legate de starea de război... Ne aflam în ajunul operațiunii militare „Furtună în nisipuri”. Ianuarie 1991...

Soțioara s-a mirat că am revenit la Moscova, viu și nevătămat...

- Duraciok!

Atâta mi-a spus: „Prostuțule...”

Era sigură că voi evada din grup și voi rămâne undeva, oriunde... Voi ajunge în SUA, unde o voi chema și pe dânsa, pentru că diaspora armeană în State este cea mai puternică și concurează chiar cu ovreii...

Ambasada Română de la Moscova a refuzat să-mi primească actele pentru redobândirea cetățeniei române și repatriere... Deși eram în foarte bune relații cu domnul Ambasador...

- Prietene Mihai, nu avem indicația respectivă de la București... De la domnul președinte Ion Iliescu...

- Dar sunt român, Excelența Voastră, cu părinți și bunici români din fostul județ Rădăuți al României Mari... Cu toții deportați... Puțini au mai supraviețuit... Conform noii constituții, avem dreptul să revenim în Patria noastră Istorică...

- Vă sfătuim să vă adresați Ambasadei noastre din Chișinău...

- Dar eu nu am cetățenia Republicii Moldova, doar a Federației Ruse, pe care nu mi-am dorit-o, mi s-a impus forțat...

După sângeroasele evenimente din decembrie 1989 din România asemenea dialog oficial m-a pus în mare cumpănă...

Disperat, m-am adresat Ministerului de Externe al Rusiei... Am fost înjurat, în spirit „clasic” rusesc, amenințat, că mai întâi trebuie să obțin anularea cetățeniei Federației Ruse, după care voi fi liber să plec în „blestemata de Românie! („V tvoiu proklyatuyu Rumâniuu... mati!).

Ultima mea noapte de dragoste cu armeanca (nu are nimic comun „subiectul” cu celebrul roman al lui Camil Petrescu...) s-a „întâmplat” chiar să fie cea de pe urmă...

În clipele de extaz, mi-a tot repetat:

- Mihaicik, moi predîdușcii suprug vîderjal vsego poltora goda... I skoncealsea... Ot razrîva serdța...

Să traduc, din nou, cu un nou val de fiori reci în spate, un fel de „electricitate a dragostei”: „Mihaicik, soțul meu anterior n-a rezistat decât un an și jumătate... Și a decedat... I-a plesnit inima...”

M-am înfiorat! Mi-am văzut moartea, cu ochii deschiși, cum se spune.

Moartea mea era soția... Armeanca... Focoasă! Înzestrată cu un „talent” mortal...

Am fost nevoit să dispar. Într-o zi, pe când soțioara nu era acasă, mi-am luat hainele (puține), cărțile (câteva mii!), manuscrisele (multe...) și le-am transportat la o gazdă, unde am mai stat, de câteva ori, la o femeie în vârstă, singuratică, bolnavă, care m-a salvat mereu...

Nu era cazul să mă ascund de dragostea armenice mele undeva în Occident. Moscova s-a dovedit a fi un locușor mult mai potrivit, cu cele 10 milioane de locuitori...

Cu Emma, gazda mea, suferindă de inimă (maică-sa decedaseră la vârsta de 52 de ani, de aceeași boală) am cumpărat o casuță dincolo de Volga, în Regiunea Kostroma, în satul Bogoslovo... În românește – Cuvântul lui Dumnezeu... Parcă era ceva predestinat! Denumirea localității m-a convins să ne stabilim acolo... Pe timp de vară...

Dar eu n-am reușit să „gust” prea mult din aerul Rusiei de dincolo de Volga, din larghețea fără de margini a imperiului...

Ambasada Română de la Chișinău mi-a acceptat actele, am primit într-o jumătate de oră un pașaport de „cetățean român cu domiciliul în străinătate”, cu el am plecat, imediat, spre Iași, acolo am împrumutat niște lei (nu aveam nici de drum...), am luat trenul spre București, am depus alte acte, pentru repatriere, iar în luna octombrie am nimerit la Primul Congres al Românilor de Pretutindeni de la Băile Herculane...

Leonida Lari, deputat în Parlamentul României, redactor-șef al Revistei Reîntregirii Neamului „Glasul Națiunii” mi-a oferit un post de redactor. La început, cu o jumătate de normă... Am „debutat” cu dormitul pe masa de scris de la redacție... A trecut un timp, am înghețat o iarnă, la București (mai mult decât în cei 42 de ani în Rusia...), iar la 4 iulie 1994 am primit actul de repatriere...

Am devenit român. La vârsta de 47 de ani! Aveam să-i împlinesc în octombrie... Deși eram român, de la naștere...

Într-o noapte de singurătate cumplită, din sediul redacției (nu aveam posibilitate să aprind lumina, după orele de program, ca să nu fiu depistat de poliție că rămân peste noapte în birou...) – am căutat-o la telefon pe Rodica... Era lector la Universitatea din Chișinău...

- Dragostea mea, vino la București, îți propun să ne căsătorim...

Nu mi-a dat nici un răspuns. Poate, era șocată, am trezit-o din somn. Poate, nu era singură, la gazdă... Închiria o cămeruță, în cartierul Râșcani din capitala Basarabiei...

Peste câteva zile m-a căutat la telefon. Era de față colegul meu, poetul Anatol Ciocanu, corespondentul special al „Glasului Națiunii”, cu un salariu de patru ori mai mare decât al meu... Dincolo, în biroul ei – poeta-deputat Leonida Lari, redactorul-șef, cu Liliana – contabilă și Zina – nepoata, din Basarabia, pe care, după câte știam, colega mea de facultate o înfișeră...

M-au ascultat la telefon (aveam un singur număr la redacție, cu două aparate, în paralel...).

- Mihăiță! Îți vine Radzica?

Nu știu de ce muierile se urăsc atât de mult unele pe altele... Pentru că nu era vorba de nici un fel de gelozie. Chiar mă gândeam, că Rodica, o fată serioasă, cu facultate, ar putea deveni o bună corectoare, poate, chiar redactoriță la „Glasul...” Că o voi ajuta și va scrie reportaje, cronici, articole de critică literară și nu numai... Versuri și proză, căci are caracter...

Pe Alla Ter-Akopian am încercat s-o conving să ne mutăm împreună cu traiul în România. S-a supărat! De parcă i-ași fi propus să plecăm în Africa sau Patagonia...

- Ya krome Moskvî nigde ne hociu jiti! Toliko v Moskve, v țentre, vnutri Sadovogo Kolița...

Mai întâi, să traduc: „Afară de Moscova eu nu doresc nicăieri să locuiesc. Numai la Moscova, în centrul orașului, în interiorul Centurii Grădinilor...”

O ființă nenorocită, fără de simțul Patriei... Deși s-a născut la Leningrad (Sankt-Petersburg), din tată armean și mamă rusoaică – a absolvit, totuși, facultatea de litere în Armenia, la Erevan, desigur, secția de limbă rusă...

O corcitură!

Cu toate acestea, după temperament și, mai ales, comportament – este o armeană veritabilă, focoasă...

Am încercat, în mai multe rânduri, să-i exprim ce și cât înseamnă pentru mine simțul și duhul Patriei Istorice – România. Spațiul limbii mele natale... Cât de mult a suferit neamul meu, familia mea, numai pentru faptul că ne-am născut români... Trei generații de deportați, decimați, alungați de pe vetrele strămoșești...

- Jiti nujno tam, gde tebe horoșo...

Adică: „Trebuie să trăiești acolo, unde te simți cel mai bine...”

Atâta mi-a răspuns.

În lipsa mea soțioara iubită a depus actele pentru divorț. La tribunal. A și obținut divorțul. Motivul care l-a indicat? Gelozia... Din gelozie. Că eu am schimbat-o... Cu o „actrisulică”... M-a dat afară din casă. Din apartament. Al ei...

Peste un timp, m-a scos și din Moscova, anulându-mi viza de reședință, printr-un alt proces la tribunal... Despre ambele procese eu nici n-am fost informat, conform legii...

M-am trezit divorțat, „armenește”!

La București, astfel, eram burlac, destul de tânăr – la vârsta de 47 de ani, singur-cuc...

- Mihăiță, o iubești pe Radzica?

Leonida Lari mi-a zâmbit cumva misterios, satanic...

- Da pe noi nici nu ne observi...

Leonida. Liliana. Zinaida...

Într-adevăr, Rodica mi-a transmis la telefon, că a obținut un loc la doctorantură, la Universitatea din București. Și-a scos bilet la tren și m-a rugat să o întâlnesc la Gara de Nord, peste trei zile...

Eram cel mai fericit bărbat de pe pământ!

Va sosi Rodica. Dragostea mea. Bucovineanca mea. Iubita cu sânii fantastici, care m-au năucit la Moscova...

Nici nu m-am gândit unde va dormi... Unde vom dormi...

La sediul redacției, pe masa de scris... Aveam chiar două, în anticamera biroului, a doua masă de lucru e a lui Anatol Ciocanu. El are un pat la căminul Ministerului de Interne și al SRI...

Aveam conștiința împăcată: Rodica mă salvaseră de la moarte! Din brațele ucigașe ale armencei... Dragostea nebună cu armeanca, înlănțuirile noastre pătimase, nopți de nopți la rând, până la epuizare totală, erupțiile sălbatice ale ei nu se puteau încheia decât cu moartea mea... După cum s-a și întâmplat cu toți soții anteriori ai fostei iubite...

Sentimentul meu curat pentru Rodica m-a salvat din ghearele morții. O moarte din dragoste. Eram absolut conștient: Rodica este chiar destinul meu...

Trei zile au trecut fulgerător, ca un vis. Chiar visam, cu ochii deschiși. Noaptea – două la rând, mai mult, le-am plâns. De amărăciune. De jalea viețișoarei mele, atât de absurdă...

M-a salvat, totuși, dragostea pentru Rodica.

Trenul avea să sosească la 5.20. Cum mai rău... Metroul la București abia spre ora 6 începe să se trezească. Iar ca să ajung pe jos până la Gara de Nord – mi s-a părut destul de departe. Mai ales – câinii vagabonzi, care se plimbă în haite prin oraș noaptea întreagă – mi-au curmat plăcerea de a merge pe jos. Să comand un taxi? Nu aveam bani...

Și am ales varianta cea mai reală: voi clipoci o noapte întreagă în sala de așteptare. De pe la miezul nopții și până la ora 5 nici nu-i chiar atât de mult...

Ca să nu fiu ridicat de pe scaun de către poliția de la Gara de Nord, am procurat un buchetel de flori – șapte trandafiri purpurii, care mi-au atras atenția și mi-au zâmbit la preț...

Cu buchetul de flori în mână și cu sufletul la gură am mocnit în sala de așteptare (clasa a II-a...) a Gării de Nord până la sosirea trenului „Prietenia” din Chișinău. Am tot numărat orele, minutele, secundele...

La ora 5 eram de acum pe peron. La 5.20 a sosit trenul...

Rodica a coborât din vagon printre primii călători. Îmbrăcată elegant. Cu un pardesiu ușor, lung, peste genunchi. Cu o pălărioară cochetă, un fel de bonetă, nici nu știu cum i se spune, în față cu o voaletă, fumurie, peste ochi...

M-a impresionat! O adevărată doamnă...

I-am înmânat buchetelul de flori și i-am înhățat imediat valiza din mâna stângă. Mare, dar destul de ușoară... Peste umărul drept mai purta și o poșetă, micuță, elegantă, din piele naturală.

- Sunt pentru prima oară la București, Mihai...

- Bine ai venit, Rodico, în capitala României noastre!

M-a învăluit un fior rece: nu cumva glasul meu o fi sunat fals? Emoții...

Am pășit în tăcere printre mulțimea agitată din jur. Nu știu cum, dar mereu Gara de Nord este supraaglomerată. La orice oră de zi sau de noapte. Pulsul României aici se zbate cu adevărat!

Îmi veni un gând năstrușnic: să cad în genunchi, pe betonul de la Gara de Nord, în aglomerația de gură-cască și să-i cer mâna Rodicăi, bucovinencei mele... Cu greu m-am stăpânit ca să n-o fac de rușine. Chipul ei elegant... Glasu-i calm...

- Amu încotro, Mihai?

Simplu și real: încotro?

- La metrou...

- Ca la Moscova?

- Nu chiar ca la Moscova...

Am simțit un junghi în adâncul inimii. Nu cumva să mă întrebe ce mai face soțioara Alla Ter-Akopian...

Norocul meu, între timp s-a făcut ora șase și metroul s-a dovedit a fi deschis. Am ieșit la stația „Universitate”. Centrul orașului ne-a întâlnit cu un fel de amorțeață stranie... Pustiu! Unde și unde câte un măturător cu față tuciurie... Am avut noroc – nici un câine vagabond nu ne-a ieșit în cale...

Din ușa hotelului „Opera” (pe care studenții, în timpul evenimentelor din decembrie 1989, au încercat să-l „privatizeze”, adică, să-l ocupe cu forța, pentru a-l transforma în cămin...) i-am arătat Rodicăi ușa de la intrare a blocului de vizavi, cu șase niveluri, unde se afla redacția revistei „Glasul Națiunii”... Ca să știe!

La recepție am arătat o scrisoare. Semnată de Leonida Lari. Cu antetul Camerei Deputaților... O aveam în buzunarul interior al sacoului meu negru, cam șifonat.

- Nu avem locuri...

- Știu!

M-am uitat aspru la recepționera somnoroasă, cu părul cam zburlit. Când a citit, totuși, cu atenție, scrisoarea, imediat s-a găsit o cameră liberă!

- Trebuie să achitați și 50% pentru rezervare...

- Poftim!

- Pentru câte zile ați sosit?

- Pe trei zile...

A răspuns Rodica. Și a scos pașaportul din poșetă.

Am achitat o sumă destul de mare pentru buzunarul meu, dar destul de modestă, în comparație cu costul unei camere într-un hotel de 4 sau de 5 stele din București...

Cu valiza în mână, am urcat împreună la etaj. Camera s-a dovedit a fi luminoasă. Cu un geam mare, chiar spre blocul, unde se afla redacția noastră. Un pat larg... O măsuță. O chiuvetă. Dar nici urmă de baie...

Și am lăsat-o pe Rodica să se schimbe. Să-și revină puțin... La recepție mi s-a răspuns, că baia și WC-ul se află în capătul coridorului, la stânga...

Cu atâta m-am ales. M-am gândit: trei zile... Dar mai departe?

Când am bătut în ușă, Rodica mi-a deschis imediat. Nu mai era doamna, care a coborât din tren ca o regină...

Și-a pus o pijama, nu știu cum „bărbătească”, vărgată. Și-a strâns părul bogat într-un coc, în vârful capului, devenind mai înaltă decât mine... Arăta mai mult cu un băietan, dacă nu ar fi trădat-o sânii, gata să-i sară, să se reverse din pijama...

Iar sânii! Am început să „plutesc”...

O fi observat... Și a făcut un gest (un tresalt!), ca atunci, la Moscova, în camera de baie, ca să mă înnebunească... Mi s-a părut, chiar a zâmbit, ușurel, dar cu satisfacție...

- În care parte e baia?

- În stânga... Adică, în dreapta ta...

Nici n-am observat, de la bun început, că avea și un prosop lung, stufos, peste umăr, pe care și l-a potrivit – era să lunece la pământ, printr-un gest sigur, larg... Timp (miime de secundă!) în care prin deschizătura pijamalei, cu nasturele de sus „uitat” descheiat, i-a zvâcnit sânul drept, desigur, fără sutien, i l-am zărit în toată splendoarea, chiar și sfârcul, vișiniu-închis...

- Ne vedem la redacție!

M-a pocnit drept în moalele capului! Nici măcar să n-o sărut?...

Trebuia să deschid, totuși, gura. Sau, mai întâi, s-o închid... Căci mi-a cam căzut maxilarul. De uimire, de dorință...

- Eu...

Și n-am îndrăznit să-i propun, ca s-o aștept în cameră. Poate, gol, sub plapumă... Într-o erecție nebună...

Am rostit, dar mai bine rămâneam mut:

- Ai să urci la etajul cinci, cu liftul. Noi suntem la biroul 502... Te aștept, dragostea mea...

„Dragostea mea”, am spus doar în gând.

Îmi imaginam, în nopțile de insomnie: o să-și facă un duș. O să încuiem ușa pe dinăuntru și atunci, în singurătate (singurătatea în doi!) o să-i cad în genunchi și o să-i cer mâna... Mai doream ca să-i propun să ne cununăm la Catedrala Patriarhală, să ne binecuvânteze Preafericitul Părinte TEOCTIST, cu care am reușit să realizez un dialog, publicat, în două numere ale revistei „MOLDOVA” din Chișinău... Probabil, l-a citit și Rodica... S-a dovedit a fi primul mesaj patriarhal adresat românilor-basarabeni de peste Prut... Un fel de „program” al unei vizite oficiale, în viitorul apropiat (îndepărtat?) în Basarabia...

Mă mai gândeam: apoi, o vizită a Patriarhului TEOCTIST în Bucovina ocupată. Susțineam reactivarea Mitropoliei Basarabiei, a Mitropoliei Bucovinei...

La redacție ne onorase cu o vizită neașteptată Înalt Preasfințitul Nestor Vornicescu, Mitropolitul Olteniei. Eram în bune relații cu Mitropolitul Transilvaniei Antonie Plămădeală, pe care l-am cunoscut în noiembrie 1989. Ambii originari din Basarabia...

Pe lângă munca obositoare la redacție (mai eram, pe o jumătate de normă, și manager, Leonida Lari m-a „pedepsit”...) m-am încadrat în lupta pentru Reîntregire. Reîntregirea Neamului și a Țării. Membru al Asociației Culturale „Pro Basarabia și Bucovina”, al „Societății pentru Cultura și Literatura Română

din Bucovina” (Filiala București), membru al „Vetrei Românești”, al Societății Patriotice „Avram Iancu” etc.

Fără să mai vorbesc de statutul de membru titular al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Teatrale (UNITER), al Societății Române de Haiku...

Ba am fost invitat să devin și membru-fondator al Academiei Dacoromâne...

Poate, avea dreptate Leonida Lari: numai Rodica de la Chișinău îmi mai lipsea pe cap...

Speram că va deveni și ea o bună luptătoare unionistă. În doi, oricum, ne va fi mai ușor... Bucovinenii, la București, se bucură de o anumită stimă, suntem mai credibili, mai altcumva decât basarabienii...

Vom depune actele la Primăria Mare. Avem ambii dreptul la spațiu locativ de stat, ca repatriați. Și Rodica, mai devreme sau mai târziu, va părăsi Chișinăul rusificat, Basarabia debusolată... Va intra la doctorat. O voi ajuta la teză. Doi oameni de litere... De teatru...

Ar putea să-mi nască un copilăș. Poate, doi sau trei...

În fiecare duminică ne vom duce la Sfânta Biserică. La București sunt multe. La orice pas. Una mai veche decât alta. Cu odoare scumpe. Cu preoți minunați! Părintele Constantin Galeriu... Părintele Vasile Țepordei, originar din Basarabia, care a simțit pe pielea proprie urgiile GULAG-ului, dincolo de Cercul Polar... Este paroh la Mănăstirea Mărcuța, la marginea orașului, unde s-a aflat, un timp, poetul național Mihai Eminescu, pe când era bolnav...

Doamne! Aici suntem cu adevărat acasă! ACASĂ...

Până la prânz am stat la redacție „ca pe foc”. Nu eram în stare să scriu nici un rând. Doar am dactilografiat un articol finisat în ajun, l-am expediat, prin FAX, spre Chișinău, unde se și tipărea revista „Glasul Națiunii”...

Anatol Ciocanu mă urmărea atent de după ochelarii cu mai multe dioptrii. Cu experiența lui amoroasă bogată (în Basarabia oftau prin somn toate fetișcanele după el – mereu „la cravată”, zâmbitor, cu buzunarele pline de bani, pentru că era publicat în toate ziarele și revistele, ba și traducea versuri, din toate limbile de pe pământ, care erau tipărite în volume solide...) – nu mă văzuse niciodată îndrăgostit...

- Toate muierile sunt curve, Mișule...

Parcă m-ar fi lovit cu un măr în moalele capului!

Rodica a deschis ușa redacției, sfioasă, pe la ora paisprezece. Anatol Ciocanu a sărit de pe scaun și i-a sărutat mânuța. Eu i-am oferit un scaun, lângă biroul meu. Este îmbrăcată mai modest. Elegant. Dar fără boneta (sau cum s-o fi numind...) cu „perdeluța” fumurie în față...

Ochii verzi îi strălucesc de un fel de bucurie neînțeleasă. Am constatat, astfel, că orașul București a emoționat-o profund.

- M-am plimbat prin Cișmigiu!

Iată! E adevărat, a impresionat-o mult de tot capitala României. Am oarecare speranță...

Peste un sfert de oră năvăli pe ușă Leonida Lari. Ca de obicei: cu fusta ei lungă vânturând printre uși, cu pletele-i bogate slobozite peste umeri, cu bentița în jurul frunții...

- Rodica?

S-a apropiat și a sărutat-o pe obraz, lăsându-i o urmă ușoară de ruj... Pe care tot ea a șters-o cu băsmăluța...

- Să știi că noi te iubim, Rodico! Dar cel mai mult te iubește Mihăiță...

Câtă ironie! Joc! Teatru... A deprins măiestria de la prietenul meu, Mihai Iorga, soțul... Tatăl celor trei fete minunate...

Nu poate avea poeta Leonida Lari nici un dram de gelozie. Oricum, nu i-am fost nici iubit, nici amant, pe tot parcursul studiilor la Universitatea din Chișinău, doar am debutat împreună, în cadrul Cenaclului „Mihai Eminescu”...

În rest – o ocoleam la un kilometru, când o vedeam, de departe. Era mereu atât de rece, retrasă, misterioasă... Chiar mistică! Nu întâmplător, criticul literar Mihai Cimpoi a numit-o atunci (și de atunci îcoace...) poetă mistică...

Leonida Lari, înfierbântată după ședința Camerei Deputaților, a trecut în biroul ei (cu adevărat, o jumătate din spațiul unicului nostru birou, despărțit printr-un perete „dintr-o cărămidă”, cu o ușă capitonată cu tablă și două încuietoare), după câteva clipe a trântit ușa cu piciorul și ne-a anunțat:

- Iar am rostit de la tribuna Parlamentului României o declarație politică! Să vedeți că o să ne unim! Unirea...

S-a uitat spre șoferul Valy, care aștepta, mereu, indicațiile șefei lui și a noastră...

- Valy, te rog să aduci niște bere! Pofțim banii... Și niște alune... Și un pachet de cafea... Țigări mai am...

Șoferul s-a executat imediat.

Leonida s-a uitat chiorâș la mine:

- Că doar avem oaspeți! Să benchetuiem...

Anatol Ciocanu, aplecat mai tot timpul acupra unei coli de hârtie, scriind, în fugă (era în stare să tot scrie zi și noapte, să compună zeci și zeci de poezii, cu rimă, într-o singură zi – și toate minunate!), și-a frecat nasul... A simțit!

Pe cât de prolific la scris, tot atât de talentat și la pahar. Am scris talentat fără de ghilimele și nu întâmplător...

Dacă pe mine Leonida Lari mă elibera din funcție (prin ordin scris!) din gelozie (i-a reușit cel puțin de trei ori, în circa cinci ani...), atunci pe Anatol îl pedepsea, mereu, pentru beție. Dar nu s-a dezis niciodată de serviciile lui ca ziarist, pentru că aproape fiecare număr al săptămânalului nostru – o jumătate era scris de Anatol Ciocanu... Nici nu-și semna toate textele, ca Eminescu, la „Timpul”...

Am învățat multă meserie de la colegul meu.

Mai puțin, în domeniul poeziei, pentru că, de la bun început, eu am preferat, în mod special, versul liber...

Seara am fost la un spectacol, la Teatrul Național „Ion Luca Caragiale”. Am făcut rost de două bilete, am stat în rândul întâi... O piesă occidentală, montată de către un vechi prieten – Horea Popescu. Ne cunoșteam încă de la Moscova. Unde a avut o colaborare, asistent Silviu Fusu...

De fapt, regizorul Horea Popescu ne-a ajutat cu biletele. Spectacol modern... La un moment dat, actrița Tatiana Popa – originară din Basarabia – a avut „o trecere”, pe diagonala scenei, complet goală... Pe mine nu m-a șocat. Dimpotrivă! Mi-a plăcut mult. În schimb, Rodica a rămas cu gura căscată... Cum ne țineam de mână, între fotoliile noastre, m-a strâns atât de tare, mi-a vârat unghiile-ghearele în palma mea, până la sânge. I-am simțit toată revolta din sufletul ei, am simțit-o în carnea mea... Am luat-o ca pe un semn de apropiere între noi, un fel de a mă accepta, al sângelui... Totuși, nu mi-a spus nimic, a tăcut tot timpul, chiar și pe parcursul antractului, destul de lung... Ce s-o fi gândit, bucovineanca? Dacă la București, pe scena celui mai important teatru al Țării, actrițele sunt impuse să se dezgolească într-un mod nerușinat... Posibil, o fi

simțit, cu instinctul ei de femeie, că eu, într-un fel, sunt adeptul unui atare joc actoricesc... Și dacă sunt prieten cu regizorul...

Cred că după vizionarea spectacolului de la Teatrul Național i-a trecut pofta de actorie pentru totdeauna... Poate, greșesc...

La final Rodica s-a uitat nu știu cum ciudat de tot la mine, cu ochii ei verzi, plutind în lacrimi (dar plângea, cumva, mai mult pe dinăuntru...), de parcă eu am invitat-o la teatru ca s-o umilesc. S-o pedepsesc...

Ne-am plimbat până la Hotelul „Opera” (doi pași), am trecut și prin Grădina Cișmigiu, unde, pe fiecare bancă stăteau tineri încleștați într-o sărutare profundă... Am sperat să găsesc și pentru „noi” o bancă liberă, într-un loc mai întunecos. Zadarnică osteneală... Tăcerea cumplită, care s-a așezat neașteptată între noi, m-a derutat complet. Eu, de fapt, mai eram sub impresia spectacolului, chiar mă gândeam la actrița Tatiana Popa, m-a fermecat toată făptura ei, trupu-i durduliu, mersul plutind-plutind pe scândura scenei...

La hotel am urcat până sus. Am dat să pășesc în camera ei, dar Rodica, pur și simplu, mi-a închis ușa în nas! Visam, cu ochii deschiși și cu inima în flăcări, la prima noastră noapte de dragoste... Să mă scufund în oceanul sânilor ei fantastici și să nu mai ies la suprafață niciodată...

Desigur, la acea oră târzie, sediul redacției, de la etajul cinci, nu mai putea fi escaladat. Paza de la intrare în bloc – doi vlăjgani cu fețe ciuturii nu m-au recunoscut, nu mi-au permis să intru, aproape la miezul nopții, oricât am încercat să-i conving, că am de expediat un FAX urgent de la birou, un fel de microrecenzie la spectacolul pe care îl vizionasem... Dacă le-ași fi oferit o sticlă de vodcă („Stalinskaya”, la modă...), ori niște lei... Nu am căzut atât de jos...

M-am plimbat, de unul singur, prin Cișmigiu. Călduț. Doar e luna august. O muiere beată, mai bătrânică decât mine, m-a înhățat de braț, la o cotitură. Dacă aveam poftă, n-ar fi fost împotriva, atât că eu nu cunoșteam „taxa”... Toată „aprinderea” mea pentru Rodica, mi-a trecut, treptat-treptat, odată cu răcoarea, ce veni spre dimineață, brusc, dimpreună cu roua – un fel de iertare divină...

Un câine vagabond, jigărit, s-a luat după mine, nu l-am alungat. Posibil, m-a recunoscut. Cândva i-am oferit o jumătate de covrig, cu mac și o unghie de salam. Aproape că ne-am împrietenit... Deși, de data asta, nu aveam nici o coajă de pâine prin buzunare...

A doua noapte fără de somn! Suferința din dragoste întotdeauna mi-a produs un fel de plăcere sălbatică. Recunosc. Dragostea, după umila mea părere, nu-i decât suferință în doi... Nu știu cum să explic: niciodată în viața asta (de câine?) n-am simțit plăcere, desfătare, împlinire – în dragoste. Poate, sunt prea dur. Ori, n-am întâlnit o ființă, pe care s-o îndrăgesc cu adevărat... Să-mi răspundă la sentimentele mele fără nici o rezervă...

Sub platanul lui Eminescu, pe iarbă, două umbre dormeau într-un somn profund. Mi s-a părut, chiar gemeau ușurel... Visau?

Într-un loc umbros de-a binelea am dat peste un cuplu în plin „travaliu”, mai ales ea, sălta pe genunchii lui, fâlfâind din mâini și aproape răcnind de plăcere... Și nici un polițist!

Hăt spre zorii zilei am ațipit pe o bancă, „eliberată”... M-am trezit, peste o oră, cu roua pe obraz, iar câinele jigărit dormea la picioarele mele. Am întins mâna și l-am mângâiat. Primul câine vagabond din București, care nu m-a mușcat...

Mi-am potolit setea, din căușul palmei, la Izvorul lui Eminescu. Într-o noapte ca aceasta și destinul Poetului Sufletului meu mi s-a părut atât de înțeles,

apropiat, drag și... tragic! Doamne... De ce ne-ai „azvârlit” în viață cu acest har?
CONDAMNAȚI FĂRĂ DE VINĂ... LA VIAȚĂ!

La ora opt am urcat, legitim, la etajul cinci. Biroul revistei (Reîntregirii Neamului...) mă aștepta cu ușa deschisă larg...Poetul Anatol Ciocanu bătea la mașinica lui „UNIS” un material. Un dialog cu celebrul Gică Petrescu...

- Unde ai fost, Mișule?

Ce era să-i răspund...

De rușine și amărăciune m-am apucat și eu de scris.

- Dulce fătucă... Rodica... Picioarele-i cresc direct din umere... Si sânii ei...

Simt că Anatol... s-a îndrăgostit!

Pentru colegul meu de redacție, mai în vârstă cu 7 ani – orice femeie nu-i decât un izvor de plăcere. Nu l-am văzut niciodată să sufere din dragoste...

Am însoțit-o pe Rodica până la Universitate. A depus actele la doctorat. I s-a propus o temă bucovineană – un studiu monografic despre scriitorul-iconar Mircea Streinul, iar în calitate de conducător științific – criticul literar Eugen Simion, viitorul președinte al Academiei Române...

M-am gândit: Rodica „mea” va face carieră în România. Probabil, fără de mine... I-am servit doar de un fel de pistă de lansare...

Și, ca să sărbătorim evenimentul, am invitat-o la masă la „Capșa”. Din celebrul restaurant de pe timpuri – preferat, în special, de artiști, scriitori, nu mai rămăsese nici urmă... Poate, doar prețurile... Am închis ochii și am plătit. O lună de zile voi îndura de foame, dar o să țină minte dragostea mea, că am invitat-o la „Capșa”...

Am băut și o sticlă de șampanie!

Îmbujorați la față, fericiți (eu, mai ales!), ne-am îndreptat spre Hotelul „Opera”. Ultima noapte. Zi de sâmbătă, mâine...

Sus, în fața ușii, i-am spus:

- Rodico, te iubesc! Te rog să fii soția mea...

Nu i-am căzut în genunchi. Mă gândeam s-o fac în camera ei. Covorașul din coridorul lung, întunecos, mi s-a părut murdat și rău mirositor...

- Domnu’Mihai, ai putea să-mi fii tătic...

Și mi-a trântit ușa în nas!

Gata! S-a rupt ceva în pieptul meu... Probabil, acolo, unde se află sufletul... Deși, nimeni nu știe unde anume...

Am lăsat capul în jos și am coborât.

Într-un mod neașteptat, mi s-a permis să intru în blocul de vizavi, unde se află redacția „Glasului Națiunii”. M-o fi recunoscut unul dintre paznicii de la intrare? Poate, m-o fi observat că am condus o fată la hotel și peste puțin timp am ieșit de acolo, cu o față de mort...

Desigur, n-am aprins lumina la birou. Am încercat să descopăr geamul de la hotel, unde era cazată Rodica. Nu m-am orientat... Eram sub un unghi, care nu ne permitea să ne urmărim prin geamuri...

În schimb, am „admirat”, pe strada Brezoianu, la etajul patru, un cuplu, care făcea dragoste, cu lumina aprinsă... Măiculiță! Ce-și permitea muierușca țâtoasă, cu niște fese bombate, apetisante! Și molăul de bărbat (amant?) îi îndeplinea toate „capriciile”... Nici în filmele americane n-am mai văzut așa ceva! Și scârbos, și frumos în același timp...

Mi-am pus întreaga colecție a revistei „Glasul Națiunii” sub cap, pe birou și am încercat să adorm. Îmbrăcat... Cu fața în sus, fără de somn, am stat până dimineață...

Am înțeles, ca niciodată rostul destinului: m-am simțit, cu totul neașteptat, un fel de *j i v a n m u k t a* (*eliberat în viață*, traducere din limba sanscrită), dar în interpretarea mea, cu sens pur creștin – **CONDAMNAT LA VIAȚĂ...**

Celebrul Mircea Eliade a evadat din România, ca să dispară în India, pentru 3 ani...

Eu am evadat din Moscova, din brațele unei armenice focoase, ca să mă stabilesc, pentru totdeauna, în România – Patria mea Istorică. Dacia...

Pe Rodica am condus-o la gară. Ne-am despărțit prietenește...

Peste trei ani avea să susțină teza de doctor cu „Magnum cum laude”, să se stabilească la București...

A doua oară nu i-am mai propus să ne căsătorim...

Îmi suna mereu în urechi fraza ei, refuzul ucigător: „Ai putea să-mi fii tată...”

Acum eu am atins vârsta de 65 de ani... Tot burlac!

Rodica va face, în septembrie, 47... Așa și nu s-a căsătorit...

Doamne, pentru ce păcate ne-ai pedepsit atât de cumplit?...

*Mai-iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

ÎN STILUL LUI MARIENGOF...

1

Câteva luni pe an trăiesc în țara lui Putin...

Timp de o săptămână, zilnic, îl văd la TV...

Nu există grupaj de știri, în care să nu strălucească „țarul”...

Rușii, cei lucizi, îl numesc „țariok”, adică, tot un fel de țar, dar mai mărunțel...

Precum și este, cu adevărat, puțintel, la trup, dar mereu într-o foarte bună formă sportivă...

Rușii de rând nu sunt deprinși cu un astfel de „tătucă”...

Eu m-am născut pe timpul lui tatuca Stalin...

Dacă ai observat, dragul meu cititor, ghilimelele lipsesc...

Cea mai vie și puternică impresie din copilărie – fețele plânse ale părinților, aplecate asupra unui număr din „Pravda”, cu Stalin în sicriu, de la începutul lunii martie 1953...

Aveam doar cinci anișori și câteva luni...

Bieții mei părinți, chinuiți de „tatuca tuturor popoarelor” – l-au jelit pe călău...

Din frică!

Eu aveam să-l numesc, mai târziu, când am devenit scriitor și pictor –
Satan...
Pe Putin nu îndrăznesc să-l numesc nici într-un fel...
Românașii îi mai spun și Putină, cică, s-ar putea să fie de-al nostru...
Dar Vladimir Putin n-are nimic comun cu putina românească, nici cu izul
greu de brânză de oi, nici cu murăturile tradiționale românești, indiferent din ce
regiune istorică ar fi, brânzica sau gogonelele...
E de ajuns să-i admiri ochii albaștri, mici...
De fapt, de culoarea oțelului...
Nu știu ce culoare aveau ochii lui Felix Dzerjinski...
Posibil, o fi fost negri, de catran, de iad...
Nu-mi pot permite să scriu iad cu majusculă...
Uneori, ochii lui Putin mi se par mai strașnici decât ochii primului cekist
al uniunii sovietice...
Iată, până și denumirea oficială a imperiului, de la un timp, o caligrafiez
cu litere mici...
M-am lecuit de frică?
Părinții mei au luat frica în mormânt, au luat-o cu ei, altă agoniseală n-au
avut...
Mama Saveta – doar frica de Siberia, de unde a evadat, ca să mă nască pe
mine, în Bucovina ocupată...
Tata Vasile – doar frica de NKVD, care l-a hăituit o viață întregă...
Era fugit de sub escortă...
Sunt născut din frică, de frică...
Acesta e destinul meu, cel adevărat!
Cu mai mulți ani în urmă am conceput un roman cu titlul „Frica”, dar
până acum, la vârsta de șaiszeci și cinci de ani și jumătate – nu l-am scris...
De frică?
Doamne, ca să mă lecuiesc de frica din oase, din sânge, dar, mai ales, din
spirit, voi fi nevoit chiar să scriu romanul „Frica”, dacă tot am trecut, de trei ori,
prin închisoarea psihiatrică din Basarabia...
Acolo, la Costiujeni, eram supuși unui tratament diabolic – injecțiile cu
insulină – transformați într-o legumă...
Compozitorul Ion Macovei, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace
– o dovadă mult prea grăitoare...
Arhitectul Ion Mihali – român din Transcarpatia, adică, din Maramureșul
Istoric, o altă jertfă, nici nu știu dacă mai este în viață, acolo, în munți...
Nu cumva, doar cu atât m-am ales de la uniunea sovietică?
Acum admir ochii de cekist ai lui Putin...
Stau la vila Fiicei Mareșalului, din Regiunea Moscova, într-o chilioară de
6 m.p. (mai exact: 2.10 x 3.20 x 2.90 m.) și scriu, încerc să scriu, să mă scriu...
Un fel de sinucidere lentă!
În țara lui Putin...
Ar putea fi și țara mea...
După actele mele personale, chiar este...

De o săptămână sunt un fel de pisicar...
Nu există cuvântul în DEX...

Un fel de îngrijitor de pisici...
Ale celor două pisici de rasă ale Fiicei Mareșalului...
Doamna e internată la Spitalul Militar...
În bogata bibliotecă de la vilă (rușii îi spun „dacea”) descopăr o cărticică modestă de Anatoli Mariengof – romanul „Cinicii”...
Anatoli Borisovici Mariengof (1897 – 1962), poet, dramaturg, teoretician al imaginismului...
M-a impresionat stilul acestui scriitor, sarcasmul lui...
Recunosc, nu l-am „gustat” mai înainte...
Romanul „Cinicii” (a.1928), pe doar 108 de pagini, cuprinde un fel de cronică a Rusiei, din anul 1918 și până în anul 1924...
La un moment dat, mi s-a părut că m-am îmbolnăvit de acest stil și mi-am pus în gând să dau cep unei nuvele noi...
„A da cep”, poate, nu-i prea potrivită, ca expresie, dar e pur românească, mai exact, basarabeană...
Scriitor român în Rusia!
Bilingvismul meu este o pedeapsă, o adevărată nenorocire...
Dar nu mai pot schimba nimic, absolut nimic...
În Rusia scriu în limba română...
Am finalizat aici volumul de poeme noi „Kenozarium”...
Și m-am apucat de textul de față...

3

Paznic la pisici...
N-am mai interpretat un asemenea rol...
Ca să nu uit că sunt și oleacă de actor...
Fiica Mareșalului m-a căutat la telefonul mobil și m-a anunțat că a doua zi vor sosi de la Moscova Bonea și Tusea...
Le-a adus cu o mașină Valeri, un rusoi născut în Siberia și oploșit, de mai mulți ani pe la Moscova și Regiunea Moscova...
Un om al casei, de vârsta mea, cu barbă și el, dar fără de un fir sur...
Bonea – motanul castrat...
Tusea – pisica producătoare...
El – de culoare cenușie, aproape culoarea oțelului, ca ochii lui Putin...
Ea – mai mărunțică, părul cafeniu...
Totodată am primit și un fel de „manual pentru îngrijirea pisicilor”, redactat de Fiica Mareșalului, în limba rusă...
Încerc să traduc momentele cele mai importante:
„Pisicile dorm pe unde-și doresc...”
Adică, peste tot!
„Din casă – nici un pas! Astfel, ușa din antreu trebuie să fie mereu închisă și geamurile deasemenea”.
„Se pot deschide, totuși, geamurile puțin de tot, o crăpătură, pentru aerisire”.
Cât nu ne-am străduit, în ziua când au fost aduse pisicile – Bonea, motanul, era cât pe ce s-o șteargă afară: s-a aruncat spre ușa de la intrare ca o săgeată...
Geamul de lângă frigider (în antreu), îl deschid, mai ales, dimineața, după ce le dau de mâncare pisicilor, care mai fac și mofturi!
Nu prea au poftă de mâncare...

„Atenție mare la intrare și ieșire!”
„Pisicile sunt foarte istețe și se pot strecura afară nevăzute!”
„Pentru aceasta – înainte de a ieși din casă trebuie să fie închise în cele două camere, abia după asta se poate deschide ușa de la intrare”.

M-am convins din primele zile: Bonea și Tusea, într-adevăr, sunt foarte deștepte, istețe, hâtre...

Uneori am impresia că trec prin pereți...

Le închid în una din camere, le descopăr în alta...

Cum și când s-au strecurat printre picioarele mele – rămâne o taină!

Parcă trec prin mine...

„Pisicile mănâncă de două ori pe zi, dimineața și seara, câte un pachet de „Kitekat” la fiecare...”

„Mănâncă separat...”

„Motanul – încuiat într-o cameră, până termină totul din farfurioară, pisica – în altă cameră...”

„Dacă Tusea (de culoare cafenie) face capricii și nu mănâncă totul, atunci e nevoie să i se pună în farfurioară, peste conținutul pachetului, câteva boabe din cele uscate (pisicile le preferă mult), astfel Tusea va mai cumpăni un timp, după care va mânca totul...”

„Dacă se va deschide ușa – Bonea va hăli și porția ei...”

Mai ales, primele zile am avut de furcă...

Întâi, pentru că s-au tot ascuns, apoi – nu mâncau nimic...

Cred că am slăbit cu câteva kilograme, atâta am tot alergat prin casă după pisicile Fiicei Mareșalului!

Două ore l-am tot căutat pe motan, până l-am descoperit sub cadă, în baie, în cel mai întunecos și îndepărtat colț...

Abia cu lanterna l-am depistat...

Pisica, Tusea, s-a dovedit a fi și mai fricoasă, dar mai puțin inventivă: pe ea o găsesc, de obicei, pe pervaz, după draperii...

Desigur, trebuie să verific toate geamurile, inclusiv, la baie...

„Hrana pentru pisici o va aduce Valeri...”

„Înainte de a se termina hrana, trebuie anunțat Valeri...”

„Boabele uscate trebuie consumate cu mare economie (doar câteva), ca un fel de desert...”

„De obicei, seara, în loc de „noapte bună!” sau când pisicile rămân singure acasă pentru o zi întreagă...”

În prima decadă am lipsit o singură dată...

Am dat o fugă până la Moscova...

Mai întâi – la stomatologie...

Doctorul mi-a fixat mai bine cei doi dinți din față, de masă plastică...

M-a convins că trebuie să rabd, până mă voi deprinde...

Apoi – mi-am procurat un bilet la tren, pentru data de 19 iulie, până la Očnița, de unde voi lua autobuzul spre Edineț-Parcova...

Schimb și niște ruble pe dolari și euro...

Cursul ambelor valute a tot crescut în ultimul timp: mereu sunt în pierdere...

Mă sună Tatiana...

Plec în grabă spre domiciliul poetei Ludmila Serostanova...

Au sosit cărțile ei – 2.000 de exemplare...

Ce o să facă bătrânica mai departe cu ele, unul Dumnezeu știe, deși ea nu are nici un fel de Dumnezeu...

Pachetele de cărți trebuie cărate la etajul cinci...

Când am ajuns – doi tagici, măturători de stradă, aproape că urcaseră toate cărțile...

Mie nu mi-a rămas decât un singur pachet...

În schimb, am avut de transpirat câteva ore, până am clădit toate pachetele în apartament, prin toate cotloanele...

A fost de față și Andrei Debabov, redactorul...

Ma-are șmecher!

Fiu de spion sovietic...

Mi-a adus trei dischete, din cele vechi, cu textul cărții lui Mihail Bețianu, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!

Volumul de sonete (în limba rusă!) așa și n-a apărut în timpul vieții autorului...

L-am afurisit pe redactor, la 18 aprilie, când am stat alături la masa festivă – jubileul Ludmillei Serostanova – 85 de ani de la naștere...

Suntem condamnați să-i tipărim volumul lui Bețianu, măcar după moarte...

Dar cine va plăti?

Tatiana mă pune la masă, sărăcuță, dar tot îmi potolesc foamea (în Rusia mereu umblu mai mult flămând, decât sătul)...

Ajung acasă, la „dace”, târziu, pentru că am trecut și pe la „Piatiorocika”, mi-am încărcat trei pungi grele, cu cartofi, sfeclă roșie, morcovi, ceapă, hrișcă, făină, orez, mazăre și niște conserve, în special, de pește; desigur, pâine, neagră și albă, biscuiți, un pachet de cafea, gata măcinată, altul de cacao și fulgi de ovăz, câteva kilograme, dacă și lui Lev Tolstoi îi plăceau...

Pisicile mă așteptau, alarmate...

„Pisicile au nevoie și de apă, care trebuie schimbată peste o zi...”

Am descoperit în antreu un balon de 5 litri, apă curățită – „pentru ceainic”, e cea mai bună...

„Panerașele pisicilor se plasează în felul următor: unul în birou, altul în camera de baie; nu e nevoie de nisip, ele se descurcă destul de bine și fără de nisip, așa au fost educate...”

„Atenție! Panerașele trebuie spălate de două ori pe zi, pentru că pisicile le folosesc, de obicei, imediat după ce mănâncă (circa după 10 minute), astfel curățenia va fi păstrată în mod ideal și nu va pluti prin casă nici un fel de „arome”...

Chiar!

Oricât mă strădui, „aroma” grea s-a stabilit prin toate spațiile vilei...

Și părul de pisici: pe toate fotoliile, paturile, pe jos, prin colțuri, pe sub masă, prin baie...

Nici nu voi putea folosi aspiratorul – se înfundă cu atâta păr și se defectează imediat...

Mă folosesc doar de o perie specială...

„Bonea (cel sur) este o ființă misterioasă...”

„Se poate ascunde în cel mai neașteptat loc și nu va ieși de acolo o zi întreagă...”

„Nu-i nimic, se va deprinde și va ieși singur.”

„Fără probleme – farfurioara plină îl va aștepta și în cele din urmă el va ieși la mâncare...”

„Desigur, camera în care va mânca Tusea, trebuie să fie închisă, altfel Bonea poate să apară pe neașteptate și să înfulece totul și din farfurioara pisicii...”

O întregă filozofie!

Trebuie să mă deprind, să învăț totul de la zero...

Încă n-am fost în viața mea îngrijitor de pisici...

„Dacă în prima zi Bonea nu se va arăta defel – nu-i nimic grav: pentru motan deplasarea de la Moscova e un adevărat chin...”

„Desigur, și despărțirea de stăpână este o tragedie pentru el...”

M-am convins!

Când l-a scos Valeri pe motan din colivia, în care a fost adus – avea laba de dinainte plină de sânge...

Și-a rupt ghearele...

A doua zi m-a vizitat Liuda, o vecină, care e veterinară...

Cu greu l-am găsit pe Bonea...

Până la urmă, abia sub divan l-am descoperit, cu lanterna, nici nu sub divan, ci în interiorul divanului, unde se pun pernele și plapuma, peste zi...

L-am prins de blăniță, l-am tras afară...

Nu m-a zgâriat...

Liuda imediat l-a și cercetat, a constatat lipsa ghearelor...

Dar nu i-a prescris nici un tratament...

Mă gândeam cum s-o „tratez” eu pe veterinară: mărunțică, slăbuță, fără de sâni, fără de cur – o copilă, deși are în jur de 40 de ani...

Nici un zâmbet, nici o vorbă în plus, nici un gest feminin...

Parcă ar fi o extraterestră!

Eu, tot trăind și muncind la vilă, la masa de scris, într-o singurătate cumplită, mi-am imaginat că voi mângâia un trupușor de femeie, mă voi relaxa puțin...

Mi s-a ridicat pantalonul, în locușorul respectiv...

M-o fi observat veterinara?

Nu i s-a făcut poftă de un bărbat viril, care în fiecare dimineață nu mai știe cum să procedeze cu scula în erecție...

Când a ieșit din odaie, unde a examinat motanul, pe masă, nu m-am dat în lături din ușă (am și eu metodele mele „veterinare”...) și mi-a lunecat, ușurel, peste mădularul înfierbântat în pantaloni...

Era momentul să se „aprindă” și ea, poate, dacă ne dezbrăcam amândoi, aveam să găsim ce să facem...

Am condus-o până la porțiță, am descuiat lacătul (intrarea în curte o ținem mereu sub lacăt, din cauza tagicilor și a țiganilor, unii chiar din Basarabia sau România, îi aud vorbind, porcos, uneori, la tren...), eram gata să-i sărut mânuța veterinarei, dar și-a ascuns-o în halat, unul albastru, cu două buzunare mari în față...

Posibil, nu mai avea nimic pe dedesubt, mi-ar fi venit atât de ușor s-o dezgolesc, s-o răstorn pe unul dintre paturi, alungând pisicile la baie...

Cred că locuiește într-o vilă vecină, am urmărit-o puțin, dar m-am încuiat pe dinăuntru, ca să nu par suspect...

Totuși, pofta de o femeie nu se compară cu pofta de a scrie...

Orice femeie (chiar fără de sâni și cur...) are „magnetul” ei misterios și dacă ești bărbat în toată firea, nu te poți apăra de farmecele ei...

Pe când scrisul, fie și ca o pedeapsă sublimă, nu-i decât satisfacerea unei ambiții, a orgoliului, a unui moft, un fel de mazochism spiritual, o masturbare a creierului...

Veterinara o fi fiind bolnavă, poate, e virgină și de la o anumită vârstă fetele bătrâne sunt extrem de periculoase și reci...

Fiica Mareșalului m-a căutat la telefon, destul de alarmată...

Vai!

Și grija ghearelor motanului a căzut pe capul meu...

M-a asigurat, că veterinara mă va mai vizita, poate, au discutat, între timp, între ele, ca două femei...

Mi se îmbârligă părul din barbă de plăcere...

Speranța cocoșului înainte de a i se pune capul pe lemnar...

„Pisicile, de obicei, sunt destul de tăcute...”

„Dacă Tusea va porni să miorlăie tare de tot – înseamnă că a început „nunta”...

„Nu-i nimic, se va chinui un timp și îi va trece...”

„Deocamdată nu pot s-o duc la motan: nu am patru luni de zile înainte, ca să-i supraveghez perioada, cât va fi gravidă, până va da naștere unor pușori...”

„Va răbda de data asta...”

„În schimb, motanul Bonea aproape că nu miaună niciodată...”

Dacă e castrat, desigur...

Primele zile n-am avut de furcă, ne-am și împrietenit...

Ciudat, mai întâi cu Bonea, cel mai fricos...

Mi-am julit ambii genunchi, până l-am prins, după care l-am luat în brațe, l-am mângâiat...

S-a zmuncit, a sărit jos, a fugit, s-a ascuns, din nou, dar după alte câteva zile a venit singur la mine, ca să-l mângâi...

L-am tras puțin și de urechi, îi place...

Se uită la mine drept în ochi, tot mai pretenos...

„Dacă pisicile, din senin, vor începe să se bată între ele – nu-i nimic strașnic, este un fel de joc...”

„Trebuie de avut în vedere că Bonea, fiind mai zdravăn, este și mai puternic...”

„Motanul e mai agresiv...”

„Dacă Tusea va încerca să se salveze prin fugă – e de ajuns să se ridice vocea și Bonea imediat se va astâmpăra...”

M-am convins!

De obicei, seara, dacă stau mai târziu la TV, motanul tace cât tace, dar și când îl apucă – se aruncă spre pisică, de parcă ar dori s-o sfâșie în bucăți!

Atunci țip la el, bat cu piciorul în parchet, încerc să-i despart, pentru că începe o adevărată bătălie în casă...

Adevărat război...

Mă cuprind fiorii!

La început mi-a fost destul de greu...

Până mi-am dat seama, că motanul e castrat, n-am fost prevenit...

„Sper că totul va fi bine, Mihai!”

Aici se încheie „Manualul pentru îngrijirea pisicilor”...

Trebuie să recunosc: de când m-am trezit cu această misiune – nici nu prea pot scrie...

Poate, veterinara e de vină...

Poate, am obosit...
Aproape trei luni de zile am tot stat la masa de scris...
Afară de zilele de duminică, rezervate Bisericii...
Până la urmă, pisicile Fiicei Mareșalului au devenit un fel de relaxare
pentru mine...
Dacă tot sunt bunic, cel puțin, doi nepoței am: Rahela și Matei, în
Canada...
Pe care încă nu i-am văzut...
Un fel de zăbavă – pisicile...
Poate, am îmbătrânit?
Nici nu mă uit în oglindă...
Un moșneag, cu plete sure, cu barbă albă...

4

Zilnic, la TV...
Pe toate posturile – despre Edward Snowden...
Ciudat lucru, în tot timpul acesta – am tot citit din masivul volum „Moi
otet – Lavrenti Berya” („Tatăl meu – Lavrenti Berya), semnat de fiul său Sergo
Berya...
Rușii au o problemă: părinții și copiii...
Tot în această perioadă (de când sunt îngrijitor de pisici) am privit și un
serial despre fiica lui Leonid Brejnev, Galina...
Chiar m-a emoționat, mai ales, secvențele din Basarabia, de pe când
Brejnev a fost prim-secretar al CC al PC (b) din RSSM (1950-1952)...
Am avut și un caz personal: cu Eugen Lati, consăteanul meu, stăteam la
masă în restaurantul Casei Centrale a Cineaștilor din Moscova...
Desigur, eram și cu două mândruțe: una tinerică, o balerină, cea mai
proaspătă cucerire a pământeanului meu...
A doua – o muiere cam trecută, cu fața puțin atacată, parcă, de vărsat,
deși, după câte mi-am dat seama – urâțită de prea multă cosmetică...
Masa era copioasă: șampanie, vin, bucate alese, spre miezul nopții ni s-a
adus o tavă mare (o tigaie de fontă?), în care pluteau într-un sos exotic bucătane
de carne, stropite cu vodcă, față de noi i s-a dat foc...
Nici nu știu cum se numea acea „pradă”...
Deși era târziu, restaurantul arhiplin...
Nu departe de noi se afla o măsuță cu un aparat de telefon, probabil, al
șefului sălii...
La un moment dat, aparatul de telefon a început să zbârâie, tot mai
strident, pentru că nimeni nu ridică receptorul...
Eugen Lati, galant, s-a ridicat de lângă balerină, s-a apropiat de măsuța cu
telefon, a înhățat receptorul, l-a dus la ureche și...
A luat apă în gură!
A revenit la masa noastră, cam schimbat la față...
Tustrei l-am întrebat ce se întâmplă?
- Ya edu...
Adică, „eu m-am pornit...”
Într-un sfert de oră sala mare a restaurantului Casei Cineaștilor din
Moscova, unul dintre localurile celebre ale artiștilor, a fost golită forțat...
Nici n-am reușit măcar să gust din fantastica friptură de pe masă...

Deși contul l-am achitat din plin, în doi, cu Eugen (el îmi datora câteva sute de ruble, mi-a „tăiat” considerabil suma)...

Din celălalt capăt al sălii Nikita Mihalkov, cu un grup gălăgios de actori, a fost pur și simplu dat afară și el, deși două actrițe blonde, celebre, se revoltau în gura mare...

La metrou, Eugen s-a destăinuit: la receptor a recunoscut vocea Galinei Brejnev, care se îndrepta cu toată haita ei de alcoolici spre Casa Cineaștilor și sala mare trebuia evacuată...

Consăteanul meu era pățit, avea experiență...

Norocul nostru că la Moscova metrourul funcționează până la ora unu, chiar după, dacă ai rămas în subterană...

Cu Eugen ne-am despărțit undeva, la o stație de metrou, mai departe de centru, a reușit să-mi spună, la ureche: tu pleci cu mârșoaga ta, m-am înțeles să dormi la ea, dar se poate să n-o f...

N-am prea înțeles ce a avut în vedere consăteanul meu, pe atunci redactor la APN, un fel de cuiabar al KGB-ului (Agenția de Presă „NOVOSTI”)...

Și am plecat cu a doua muiere, care locuia pe strada Stroitelei (Constructorilor)...

O locuință în comun, celebrele „bârloguri” ale intelectualilor din Moscova, o „kommunalka”, mai periferică...

Muierea s-a dovedit a fi destul de realistă: n-a făcut mofturi, m-a „trecut” neobservat prin ușa de la intrare, pe vârful degetelor am intrat în camera ei, a ieșit „în recunoaștere”, după care m-a condus la WC-ul comun...

Când am revenit, am găsit-o goală, doar în niște chiloței, cu țâțoancele-i bogate bălăbănindu-i-se provocator...

N-am rezistat și m-am prăbușit pe covor, am început să-i sărut picioarele, până la genunchi și, apoi, de la genunchi în sus, cu o mână încercând să-i scot chiloțeei: eram destul de beat și trupul alb, grăsuț al muierii m-a înnebunit...

Cu un gest cam brutal, dar sigur, cum ai rupe un mieluț de la țâța oii, m-a îndepărtat de la ea, mi-a așternut un pătuț din colțul camerei, posibil, al unui copil, în timp ce eu mă uitam tot mai pofțicios spre patul ei, larg, cu o mulțime de perne și pernuțe...

Pe cât de băut eram, totuși, m-am gândit: muierea are o tactică a ei, treptat-treptat ne vom apropia, din nou, unul de altul, ne vom scufunda în brațele dragostei...

Și-a pus un halat de mătase ori un fel de „peniuar”, naiba știe cum i se mai spune, destul de transparent, după care și-a scos, ceremonios, chiloțeei, demonstrându-mi, obraznic, ce are (și avea...) la rădăcina coapselor...

M-am aprins!

Am aruncat hainele de pe mine...

Penisul bulbucea ca un vulcan...

Dar muierea dracului, răsturnată cu fața în sus peste mulțimea de perne, m-a întrebat:

- Tî, bleadun, hvalealsea za stolom, cito tî ghenii, cito u tebea esti ghenialinaia piesa... Dași mne pocitati tvoi „ședevr”?

După cum a pronunțat, în bătaie de joc, ultimul cuvîntel...

Mai întâi, să traduc, deși aveam alte intenții – să mă arunc la ea, peste ea, în ea, s-o devorez...

Sânii bogați i se învolburaseră, „respira” cu ei, tot mai provocator...

Totuși, traduc: „Tu, curvarule, te tot lăudai la masă, că ești un geniu, că ai la tine manuscrisul unei piese geniale... Îmi dai să-ți citesc „capodopera”?

Adevărat: umblam pe atunci prin Moscova cu textul piesei mele de teatru (tragedie!) „Krik bez prava na eho” (Țipăt fără drept de apel)...

O purtam într-un buzunar special (format A4), pe care mi l-am „meșterit” printre faldurile paltonului „de revoluționar” (chiar era împrumutat de la Muzeul Revoluției din Octombrie)...

Mă așteptam să citim piesa „în doi”, adică, eu să-i citesc, ea să asculte...

N-a fost să fie!

Mi-a înhățat maldărul de file (circa 80) și s-a înfipt în ele, studiind lista personagiilor...

Îmi imaginam: ea se va adânci în text, iar eu o voi penetra încetișor-încetișor, găsind o poziție neașteptată, de „acrobat”...

În urechi îmi țiuia fraza șoptită la ureche de către Eugen: „Se poate să n-o f...”

Nu reușeam, nici în ruptul capului, să-i dezghioc sensul, să mă dumiresc ce a vrut să-mi spună, să mă avertizeze că...

Precum nu reușeam nicidecum să ajung la „izvorul abundenței”...

O fi fiind o fostă amantă a consăteanului meu și gelos, după câte îl știu, încă de pe când pășteam vacile pe îmaș și el se tăvălea cu toate fetișcanele prin iarbă, în timp ce eu înghițeam în sec și aveam grijă ca să nu nimerească văcuța lui în lanul de porumb al kolhozului și să fim bătuți-măr de către paznicul Doroftei...

Acum numele fiorosului străjer al kolhozului „Puti k kommunizmu” (Calea spre comunism) îmi suna prostește: doar o f...

Iar eu nici n-am început...

Pe de altă parte, mi-am dat seama, că Lara sau Klara din fața mea, ardea și ea toată de dorință, dar și urla (pe dinăuntru...) de gelozie...

Desigur, balerina, prietena ei, cu care plecaseră Eugen, era de două ori mai tinerică, mai zveltă, mai...

O noapte de chin (fără de dragoste...), la Moscova, unde m-a salvat, pentru a câta oară, manuscrisul piesei mele...

În cele din urmă, m-am trântit pe pătuțul din colțul camerei, m-am strâns covrig (poziția fătului în burta mamei...), iar când m-am întins, fără să-mi dau seama unde mă aflu, am simțit o durere cumplită fulgerând prin șira spinării și imediat am ejaculat puternic, batjocorind lenjeria aromatică a Larei sau Klarei (așa și nu i-am reținut numele...), ea, între timp ațipise, cu mâna dreaptă la „geneză”, iar din stânga i se risipiseră toate filele tragediei mele pe covor...

Dar, mai ales, ceva mai târziu, tuspătru ne-am dat seama, că am fost salvați de la o posibilă întâlnire neplăcută cu fiica lui Leonid Brejnev, Galina...

5

Cu Fiica Mareșalului e altă poveste...

Recent, m-a informat că pregătește pentru tipar un volum documentar „Colonel Malino”...

Posibil, voi fi unul dintre primii cititori...

Și mai posibil, voi recomanda noua ei carte unei edituri din București, pentru a fi tradusă în limba română și tipărită într-un tiraj modest...

În ziua de astăzi nici un editor român nu investește în cărți provenite din Rusia...

Orice maculatură din Occident este tradusă, tirajată, comercializată în România, numai nu autori din Est...

Îi înțeleg pe români!

Deocamdată nu-mi dau seama cum va reacționa directorul Editurii „PAIDEIA” din București la volumul lui Sergo Berya, deasemenea și traducătorul Mihai Maxim...

S-ar putea să fie respinsă oferta mea...

Și să nu fiu înțeles, la București...

Eu nu-i fac publicitate lui Lavrenti Berya, în România, ar fi o eroare, o crimă!

Dar din cartea extrem de bine documentată a fiului acestui-acelui criminal sovietic se „citește” și o altă față a odiosului NKVD...

O altă față!

Pentru că atât NKVD, cât și KGB – au avut, mereu, mai multe fețe...

Pe care românașii mei nu le cunosc...

Precum și nici pe Vladimir Putin românii nu-l prea cunosc...

6

Ploile au devenit un fel de pedeapsă totală...

Ieri am văzut la TV, cum blocuri cu mai multe etaje din China se ruinau fără de milă, lovite de apele dezlănțuite...

Până și un pod de piatră, cu tot cu mașinile de pe el – s-a prăbușit, provocând mai multe jertfe...

Și nu numai ploile apocaliptice s-au abătut asupra Pământului...

În Japonia au început să moară zeci de oameni din cauza temperaturii mult prea înalte...

Se întâmplă ceva îngrozitor în natură!

În Canada – un oraș întreg, Toronto – e sub apă...

Fiul meu Călin locuiește în Canada, cu doi copilași: Rahela și Matei...

Nu m-a întrebat, când s-a stabilit cu traiul în Canada, la Montreal...

7

De câteva săptămâni n-am mai văzut nici o veveriță...

Se întâmplă ceva, Doamne!

8

Duminica trecută n-am fost la Sfânta Biserică din Obraztovo...

Din cauza ploii...

Mormântul părintelui paroh Aleksandr o fi fiind plin de apă...

Noaptea am avut un vis: parcă eram undeva pe malul unui râu sau lac, cu tata Vasile, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace, tremuram de frig...

Tăticul era îmbrăcat într-o manta lungă, până în pământ, militară (cu care s-a fotografiat la nunta sa?), cu o căciulă de cârlan pe cap, țuguată, precum i-am văzut într-o fotografie pe soldații români, prizonieri la Stalingrad...) și la un

moment dat el s-a aruncat în apa tulbure (ori, poate, a căzut, ori o fi fost împins din spate, pentru că plutea cu fața în sus...).

Peste câteva clipe s-a scufundat, i-am zărit și capul acoperit de apă...

M-am speriat și i-am sărit în ajutor...

Deodată, parcă râul sau lacul acela a înghețat și atunci eu, dârdâind de frig și de frică, i-am întins mâna și l-am scos la mal, după care l-am cărat în spate până la un fel de școală, cu gând să ne încălzim și să ne uscăm hainele, lângă un calorifer, care se dovedi a fi fierbinte...

Niciodată n-am mai avut un vis atât de tragic și atât de realist, cu un final fericit: AM SIMȚIT MÂNA OCROTITOARE A LUI DUMNEZEU!

9

La Moscova procur volumul „Sveatoi protiv Liva. Ioann Kronștadski i Lev Tolstoi: istoria odnoi vrajdî”, de Pavel Basinski...

Încerc să traduc titlul: „Sfântul împotriva lui Lev. Ioann Kronștadski și Lev Tolstoi: istoria unei dușmăanii”, mai corect ar fi „istoria unei polemici”...

O lucrare foarte și foarte ciudată, dar cu atât mai interesantă...

Pe autor îl cunosc personal de la Congresul Mondial „Lev Tolstoi – 100 de ani de la moarte” (a.2010), la care am participat și eu (am reprezentat România și Republica Moldova), atunci am avut un mic dialog cu Basinski, el s-a interesat și de tema mea: Lev Tolstoi la București (a.1854)...

Voi propune acest volum, 574 p., unei edituri din București (PAIDEIA? COMPANIA?), pentru a fi tradus în limba română și editat într-un tiraj de cel puțin 1.000 de exemplare...

Autorul pune problema „cap în cap”: două minți, două figuri emblematice din Rusia, într-un grandios conflict spiritual, CREDINȚA...

Eu nu l-am „gândit” pe Lev Tolstoi niciodată în afara Credinței...

Deși, titanul de la Iasnaia Poliana s-a postat, la un moment dat, pe locul lui Dumnezeu...

Aceasta a fost MAREA CUMPĂNĂ a vieții și creației lui Lev Tolstoi, nebunia lui...

Chiar dacă a încercat să se revanșeze prin studiul „V ciom moia vera?” (În ce constă credința mea?)...

Studiez cu atenție volumul lui Pavel Basinski, trebuie să învăț și eu câte ceva...

Posibil, unul din manuscrisele mele (la care am impresia că lucrez de-o viață, cel puțin, din anul 1978...) „Lev Tolstoi și Iasnaia Poliana” – nu-l voi termina niciodată, și nu din lene, ci din neputință: documentarea este atât de complicată, după cum l-am conceput (conspectarea obligatorie a tuturor 90 de volume ale Titanului, din care în biblioteca mea personală nu am decât 47, plus consultarea tuturor studiilor consacrate vieții și creației lui...), încât nu mi-ar ajunge nici zece vieți ca să-l duc la bun sfârșit...

Totuși, rămân optimist: visez să ajung din nou la Iasnaia, să mă izolez într-o „izbă” țărănească de acolo și să muncesc până la sfârșitul vieții...

Atunci, în primăvara anului 1978, o părticică din sufletul meu zbuciumat l-am „îngropat” acolo, nu departe de mormântul (fără de Cruce!) al scriitorului, martor mi-a fost celebrul Nukolai Puzin, poate, și o rusoaică tânără...

La Biblioteca Națională a Federației Ruse din Moscova încerc să descopăr un text convingător din viața și creația lui Mihail Lomonosov, despre credință...

M-a rugat fostul diplomat Liviu Petrina, lider al PNȚCD din București, să cercetez izvoarele...

Cu regret, aproape că n-am găsit nimic...

Doar un citat, dintr-un volum semnat de părintele Aleksandr Men, ovreu creștinat...

A fost preot la o bisericuță din Regiunea Moscova, a fost ucis (cu un topor, din spate...) într-un mod misterios, barbar...

Rusia, inclusiv Rusia contemporană, mai poartă atâtea taine!

Nu voi deveni nicodată un rus adevărat, în primul rând, pentru că nu voi reuși niciodată să pătrund tainele credinței creștine pravoslavnice...

11

La Chișinău s-a stins din viață poetul Dumitru Matcovschi...

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!

Am înțeles că a fost înmormântat în satul său natal de pe malul drept al Nistrului...

A avut o viață frumoasă, până în 1989, și un chin ieșit din comun (după ce a fost strivit de către un autobuz, în campania electorală, pentru că a îndrăznit să candideze pentru un mandat de deputat al poporului din URSS, contra ministrului de interne al RSSMoldovenești)...

Ultima oară ne-am întâlnit anul trecut (la 5 octombrie 2012), la Chișinău, la congresul uniunii scriitorilor, am stat alături, în rândul doi (el a venit mai târziu...), chiar i-am oferit volumul meu de poeme noi „Martyrion”...

S-a uitat la noua mea carte cu un fel de invidie sănătoasă, ca să nu spun altcumva, pentru că la un moment dat, după 1989, ar fi aruncat și asupra mea niște vorbe acuzatoare, adică, „ne-am mutat la București, unde huzurim și am uitat de Basarabia și Bucovina...”

Nu am fost prea apropiați, deși primul articol i l-am înmânat personal, în toamna anului 1965, pe când eram student în anul întâi, la facultatea de litere, iar Dumitru Matcovschi – redactor la cotidianul „Moldova Socialistă”, sediul vechi...

Poeții basarabeni mor unul după altul: Grigore Vieru, Leonida Lari, Anatol Ciocanu, Valeria Grosu, Aureliu Busuioc...

Acum – Dumitru Matcovschi...

Rămân tot mai singur pe acest pământ...

12

O ciocănitoare „lucrează” de dimineață cu mult spor...

Lovește cu ciocul ei de oțel în tulpina bătrânului tei din fața geamului chilioarei mele, de parcă m-ar lovi drept în creier...

Îmi amintește de regretatul poet Anatol Ciocanu, mai ales, din perioada bucureșteană (9 ani!), lovind-țacănind fără întrerupere la mașinica sa de scris „UNIS”...

Există, probabil, un fel de ritm interior, o energie mistică, pe care eu n-o posed, dar care mișcă lumea înainte, precum această harnică ciocănitoare și frumoasele poeme (toate cu rimă!) ale poetului Anatol Ciocanu...

Iată, nici numele nu-i întâmplător: Ciocănițoarea – Ciocanu...
Uneori, mi se pare, că poetul „bate la mașina de scris” și acolo, în mormânt...

Ciocănițoarea din teiul bătrân din fața geamului chilioarei mele o fi fiind un fel de mesager al poetului, al Poeziei, care mă „bate-țacănește” drept în creier, ca să nu uit „din întâmplare”, că mai trăiesc pe acest pământ, că mai stau, zilnic, la masa de scris și sunt condamnat să mai compun niște poeme (fără de rimă)...

Dacă am „nimerit” în mișcarea postmodernistă...

13

Nu sunt superstițios, dar sub această cifră, în anul 2013 – scrisul meu este un dezastru...

14

Scriu mai departe...

Mai trăiesc atât, cât mai scriu...

Chipul lui Iisus Hristos (o reproducere după icoana celebră a lui Andrei Rubliov) mă ocrotește...

Nu cunosc o altă imagine picturală a Mântuitorului, care să mă impresioneze atât de puternic...

Bucovineanul Ion Filipciuc (autorul celor mai scandaloase cărți despre Mihai Eminescu...) m-a rugat să dau o fugă până la Optina Pustîni din Rusia, ca să încerc să aflu dacă nu cumva se află acolo originalul Icoanei „Rugul Aprins”, o copie a căreia este la București, în Biserica Mănăstirii Antim...

De o viață întreagă mă tot pornesc spre Optina Pustîni (loc de reculegere pentru Dostoievski și Lev Tolstoi...), și tot nu pot ajunge până acolo, e adevărat, drumul e mult prea lung pentru un simplu creștin...

Stilul icoanelor lui Andrei Rubliov (puține...) și cel al Icoanei „Rugul Aprins” – atât de diferit!

Cum să-i explic pământeanului meu, bărbosului Ion Filipciuc (seamănă leit cu un lipovean, cu un rus starover, adică, un creștin pravoslavnic de rit vechi...), că între aceste două icoane celebre...

Nu mă ascultă, deși ar trebui să-și amintească, prietenul meu, că sunt și pictor și înțeleg câte ceva în arta zugrăvirii...

Totuși, odată și odată, voi ajunge la Optina Pustîni, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, ca să-l lămuresc și pe fratele meu de condei Ion...

15

Accident stupid pe șoseaua Podolsk-Moscova, cu 18 morți și aproape 40 de răniți: un autocamion, supraîncărcat cu pietriș, lovește în plin un autobuz, care circula regulamentar...

Șoferul-ucigaș, un armean...

Se anunță o zi de doliu la Moscova și în Regiunea Moscova...

Viața omului atârnă de un fir de ață...

„Ața”, care se poate rupe în orice clipă!

La ce bun ne-am născut?

Unde vom ajunge cu nivelul de civilizație-mecanizație?

Doamne, moartea ne așteaptă după primul colț...

16

La TV (Canalul „PERET”, adică, „Chipărușul”) un serial „Ih razîskivaiet poliția” (Ei sunt căutați de către poliție), autorul proiectului e consăteanul meu Eugen Lati...

Deși s-a pensionat, mai colaborează cu înfiorătorul „Ostankino”...

Și nu se teme!

Adică, fiecare dintre acești bandiți, pe care îi scoate Eugen la TV, îl poate ucide în orice clipă...

La ruși actele de banditism au devenit un fenomen obișnuit, zilnic...

Viața omului nu costă nimic, mai puțin decât o sticlă de vodka!

Se scumpește mereu (vodka!), se ieftinește viața...

Un alt semn al Apocalipsei...

La una din întâlnirile noastre din anul acesta Eugen mi s-a destăinuit: el, cu adevărat, s-a născut în Regiunea Aktiubinsk, din Kazahstan, unde se născuseră și soră-sa, Larisa, colega mea de clasă (părinții lor s-au cunoscut în lagăr, Docuța Tofan – o femeie de o frumusețe divină, i-a fost, la un moment dat, asistenta artistului de circ Aleksandr Lati...), dar, „ca să-și piardă urmele și să-și ocrotească familia, pe cei doi copilași”, tatăl lor l-a înscris pe unul în Kazahstan, unde era urmărit de NKVD (era originar din România...), iar pe al doilea – pe Eugen, în Ucraina, la Bahrinești, unde până la sfârșitul vieții a fost supravegheat de către odiosul KGB...

Totuși, consăteanul meu, în acte (pașaportul de GULAG...), la paragraful „naționalitate” a fost scris „român”, mi-a arătat copia buletinului său de identitate, cu un sentiment de aleasă mândrie, că nu și-a trădat-schimbat originea...

17

Pisicile Fiicei Mareșalului, Tusea și Bonea, au devenit foarte drăgostoase, tot pe lângă mine se gudură, ba mi se uită în ochi, ba mă îndeamnă să le mângâi, iar motanul (atât de sperios la început!) face ce face și se culcă peste brațul meu, închide ochii, se lasă pe spate, topindu-se de plăcere...

Sunt sigur, aceste două vietăți, în cele patru săptămâni, de când conviețuim împreună, m-au încărcat, zilnic, cu un fel de energie cosmică, un fel de dragoste, de care n-am avut parte pe tot parcursul celor 65 de ani de viață...

Câtă sensibilitate!

Cum simt-presimt pisicile, că în curând ne vom despărți, pentru aproape un an de zile...

Uneori mi se pare, că ar dori să-mi vorbească!

Într-adevăr, pisicile sunt niște ființe nu numai misterioase, încă nedescoperite de către om...

O fi „aterizat” pe Pământ din altă Lume?...

18

În acest colțișor de Rai de la Zagoreanka (Regiunea Moscova) nu se poate întâmpla să mor de foame...

Chiar ieri, după ce m-am întors de la Moscova, la rădăcina bătrânului tei din fața geamului chilioarei mele am descoperit mai multe ciuperci!

După atâtea ploii, era și de așteptat...

Le-am retezat de la pământ cu cuțitașul (unica moștenire de la unchiul Vasile Patraș de la Baineț – care n-a lăsat moștenitori, adică, unica lui fiică, a murit și ea și n-a avut copii...), le-am spălat în câteva ape și le-am pus la fiert: cu o ceapă, tăiată în patru, cu un mănunchi de lobodă (urzică n-am găsit în jurul casei...), cu câteva frunze de podbal, desigur, am mai adăugat sare, o lingură întreagă și puțin piper negru măcinat...

Și dacă sunt otrăvitoare?!

Numai ceapa să nu se înnegrească...

Voi schimba apa de câteva ori...

În asemenea cazuri se recomandă să se fiarbă ciupercile în lapte...

N-am mai gustat lapte de trei luni!

Ultima vreme frica de moarte aproape că mi-a dispărut...

Nu-nu, n-am deveni indiferent...

Viața, parcă, nu mai are nici un sens!

Adevărat: voi mai scrie și edita câteva cărți, voi mai compune niște poeme, voi mai picta câte un tablou pe an (la „rând” este portretul regretatei Leonida Lari, cu o coroniță pe frunte din sârmă ghimpată, un firicel din gardul blestemat de la Prut...), voi mai bate drumul București-Moscova și retur...

Până când, Doamne?

Cât va mai dura acest chin?

Chiar am fost CONDAMNAT LA VIAȚĂ?...

19

Culeg petale de trandafir, Fiica Mareșalului a sădit trei soiuri în jurul casei...

Le înșir pe pervaz: trag aerul înmiresmat în piept și îmi amintesc de Bucovina...

De bunica Lucheria, de mama Saveta...

De acasă, din Bucovina mea am adus mereu cele 10 componente ale „Ceaiului de dragoste”, cu care am cucerit Moscova...

Dacă nu cumva m-a cucerit Moscova pe mine...

Adică, m-a ucis!

20

Romanul lui Anatoli Mariengof „Cinicii” se desfășoară pe parcursul mai multor ani: 1918, 1919, 1922, 1924...

Nuvela mea (nu știu dacă este chiar nuvelă, seamănă mai mult cu un „documentar”...) cuprinde doar anul 2013, un an apocaliptic...

Nu doar din cauza Soarelui...

Deocamdată nu am cele mai convingătoare argumente, dar acum câțiva ani am primit o informație din Cosmos (de la Dumnezeu?), că anul 2013 va fi cel mai fierbinte...

Și vor muri mai mulți oameni din cauza temperaturii mult prea înalte...

Semnele sunt de față, pe față, în față!

Moartea – așijderea...

Azi, 18 iulie, poetul comunist Evgheni Evtușenko împlinește 80 de ani...

L-am zărit la TV, la ora 6: foarte îmbătrânit, cu cârjă (arată ca un mucenic, deși n-a fost niciodată)...

Din 1991 locuiește în SUA (citește lecții, despre literatura sovietică, prin mai multe universități – pe urmele Laureatului Premiului Nobel Iosif Brodski...), anual revine în Rusia...

L-am cunoscut personal (inclusiv, ne-am întâlnit la București), îl apreciez pentru talentul său (la vârsta de 16 ani a publicat prima carte), pentru talentul său nebun (schimbă 7 cămeși în timpul unei evoluări pe scenă, chiar ține o femeie în casă, una care se ocupă de aceste cămeși înflorate...), este (și a fost mereu) un tribun, a servit regimul sovietic, care l-a plătit ca pe nimeni altul...

A tipărit peste 100 de cărți, în tiraje de sute de mii și milioane...

A călătorit în aproape toate țările de pe Pământ...

Când am aflat că se iubește și cu Svetlana Strijniova, m-am întristat, dar nu-l condamn: femeile frumoase (și dulci...) l-au căutat și dorit mereu, pe întreg mapamondul...

După câte știu, are 5 fii, de la 4 neveste...

Prima soție – Bella Ahmadulina, cu care n-au avut copii...

Au comis un avort, adică, au ucis!

Bella nu mai este în viață (la sfârșitul lunii noiembrie 2010 am condus-o și eu pe ultimul ei drum la Cimitirul Novodevicii din Moscova), Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace!

N-a luat Premiul Nobel...

Nici Evgheni Evtușenko nu-l va lua...

Tot în aceste zile poetul Andrei Dementiev a împlinit 85 de ani...

Nu-l cunosc personal și nici nu-mi doresc să-l cunosc...

Un timp a fost redactor-șef la revista „Iunosti” (Tinerețea)...

Arată ca un bărbat de cel mult 70 de ani...

Vioi, energic, aleargă... ca un flăcău!

Doi poeți sovietici atât de diferiți...

De la care am învățat (și mai învăț...) CUM NU TREBUIE SĂ FIU...

... În trenul „Moscova-Chișinău”...

Am un loc „menit”: deși îmi procur biletul de călătorie cu mult timp înainte, nimeresc, nu știu de ce, la numărul 29...

Peste un compartiment (clasa a II-a, desigur...) e WC-ul...

Pe o căldură ca asta nu am eu ce respira...

Vecinii (de data asta – vecinele...) – trei fetișcane: pe bancheta deasupra mea – Svetlana (eu îi spun imediat Luminița, din clipa, în care facem cunoștință...), e născută la Durlești (unde am fost bătut cândva, în 1965, pe când eram abiturient, am luat trenul de la Leningrad, unde n-am intrat la Academia de Arte Plastice și am coborât, pentru prima oară în viață, la gara din Chișinău și am depus actele la Universitate, la facultatea de litere...), locuiește doar cu maicăsa, a fost în vizită, la Moscova, la sora ei...

O întreb, dacă a auzit, la Durlești (acum face parte, cel puțin, administrativ, din Municipiul Chișinău) de pictorul Mihail Bețianu?

- Nu, n-am auzit nimic despre el...

Fătuca pare să fie destul de cultă, o fi absolvit școala medie, adică, 11 clase...

Au un liceu în sat, sau un gimnaziu, „Mihai Eminescu” ori „Hyperion”, mi-a spus...

Arată bine, toți din vagon o urmăresc cu privirile, o dezbracă, din mers, bărbații, pofticioși, după 3 luni de muncă, în Rusia, cât le permite „Legea”...

Celelalte ființe din compartiment – două basarabence, tinerele de tot: una lucrează la un cabinet de manichiură, alta – vânzătoare...

Vor coborî la Bălți, sunt din raionul Sângerei (le întreb, dacă îl cunosc pe poetul-deputat Ion Hadârcă, pământeanul lor, nu, nu-l cunosc)...

O nouă generație!

Noi am devenit istorie, un fel de „istorie”, pe care tinerii de azi nici n-o studiază în școli...

I-am promis Svetlanei-Luminiței, că vom sosi, într-o bună zi, de la București, cu bustul lui Mihail Bețianu, care a locuit, mai mulți ani, la Durlești, a pictat și a suferit, unde i s-au născut două fete: Irina și Viola, una în 1972, alta în 1974...

Tot prin 1974 l-am vizitat și eu (cu Tatiana Lupan, fiica poetului-academician Andrei Lupan, l-am invitat atunci la nunta noastră...), altădată l-am deranjat dimpreună cu actorul și regizorul Ion Ungureanu, viitorul ministru al culturii și cultelor...

- Da noi avem un bust la Durlești...

- Adevărat! Al poetului nostru național Mihai Eminescu. Victor Crăciun l-a adus și l-a instalat...

- Nu știam, eram prea mică...

- Dacă nici acum nu ești prea „mare”...

Și mă gândesc eu la altceva, dar nu-i spun fetișoarei, e prea crudă...

- Bustul lui Eminescu l-a instalat profesorul Victor Crăciun, carele este președintele Ligii Culturale pentru Unitatea Tuturor Românilor, reînviată imediat după evenimentele din decembrie 1989, Liga fondată de către celebrul Nicolae Iorga...

- N-am știut...

- Să știi, până și faptul, că Victor Crăciun s-a născut la Durlești, în iulie 1934, și s-ar putea întâmpla ca celebrul vostru consătean să-și dezvelească propriul bust încă în timpul vieții, de-o vorbă, la anul viitor...

- Da-a?

- Iar bustul nefericitului pictor și poet Mihail Bețianu o să-l aducem din partea Academiei Dacoromâne din București, al cărui membru a fost... Autor a peste 300 de tablouri și a peste 500 de sonete, în limba rusă...

- N-am știut...

- De două ori deportat în Siberia...

- N-am știut nimic...

- Să știi!

- Da aveți o carte, pe care s-o citesc în tren?

- Am, chiar cu pictorul Bețianu, e cam de dragoste, un roman erotic...

Și scot cărticica „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”, din geanta mea de scriitor...

- E ilustrată cu reproduceri după compozițiile lui Bețianu: patru dintre lucrările lui, dintre care două nuduri superbe...

Svetlana-Luminița urcă (sprintenă, eu îi ofer umărul stâng, să se sprijine...) pe bancheta de sus, atingându-mă (întâmplător?) cu sânu-i drept, tare ca piatra, cumva, pe la ceafă, apoi îmi pune palma pe capul meu, pe jumătate chel, după care se cucuiește pe salteaua zoioasă și se adâncește în lectură...

O caut la telefon pe Fiica Mareșalului (tot la Spitalul Militar...), îi spun că am lăsat vila (dacea) în bună regulă, iar pisicile – în grija celor doi flăcăi, Andrei și Serghei, originari din Basarabia, la muncă în Regiunea Moscova, ruși...

Care îi urăsc pe basarabeni, mai ales, pentru că au un singur vis – să se unească, odată și odată, cu România...

Să se RE=unească!

Le-am spus, am încercat să-i „lămuresc”, fără succes...

S-au născut în Basarabia, unde au locuit 30 de ani, n-au învățat măcar 200 de cuvinte ale limbii române...

Originari din orașelul Râșcani...

Fiica Mareșalului s-a emoționat, eu – și mai și...

Îi promit să revin pe la mijlocul lunii martie, anul viitor...

- Să ajungem până atunci!

Ca să-i mai spulber gândurile pesimiste (are probleme de sănătate, de mai multă vreme, n-a avut nici copii...), îi spun că o iubesc („Mî vas liubim!”), adică, la plural...

Și ne-am luat rămas bun...

Mi-am încărcat telefonul mobil cu trei mii de ruble (circa 100 \$), să am până în martie...

Să mai încerc un număr de telefon...

Svetlana Strijniova (iar o Svetlană, dar nu Luminiță...), directoarea Muzeului „Vladimir Maiakovski” din Moscova (peste 30 de ani a stat în fruntea acestui centru de cultură, într-un fel, avangardist, care nu s-a supus, în toate, presiunilor regimului sovietic...) – nu răspunde...

Mă caută chiar ea, mai târziu, cu puțin înainte ca eu să ajung la vamă...

O întreb de ce n-a scris (publicat) nimic în numărul curent al săptămânalului „Literaturnaya Gazeta” (120 de ani de la nașterea lui Maiakovski)...

- Zacem?

Adică, „la ce bun...”

La finalul anului trecut au obligat-o să părăsească postul...

Pur și simplu au pensionat-o forțat, de la Lubeanka...

Muzeul se află chiar în Piața Lubeanka (fosta Dzerjinski), în coastele sediului KGB (acum FSB), unde a locuit, într-o modestă cămeruță, în blocul de pe colț, poetul Vladimir Maiakovski...

N-o să uit niciodată, cum Svetlana (dar nu Luminița...) Strijniova, când a plecat de la Muzeul „Lev Tolstoi” – s-a exprimat, făcându-și Semnul Crucii, că a scăpat de sub barba Titanului de la Iasnaia Poliana...

Și l-a îmbrățișat pe Vladimir Maiakovski, ras în cap...

Femeile (rusoaicele!) nimeresc, mereu, dintr-o extremă în alta!

Svetlana, născută chiar în punctul extrem al uniunii sovietice, la Kaliningrad...

Ea, de fapt, m-a „adus” la Moscova, din dragoste...

Ea, Svetlana Strijniova, care s-a iubit cu Evgheni Evtușenko, cu Vladimir Solouhin, cu...

Dar ce drept am eu s-o condamn?

I-am vorbit și despre filmul (în două serii) de astă noapte, despre Evtușenko...

Nu era cazul să discutăm în tren...

Față de martori nedoriți...

Nu numai față de cele trei fetișoare...

Mai târziu, mi-am dat seama, că au tras cu urechea și cei 4 bărbați (cam turmentați) din compartimentul vecin, ultimul, de lângă WC...

Cei mai gălăgioși!

Tuspatru muncitori sezonieri...

Unul dintre ei, gol până la brâu, burtos, cu ochii bulbucați, „fără capac la gură”, imediat s-a și așezat (nepoftit!) lângă mine și hai să mă descoase...

- Dacă ești scriitor!

Iată, m-am autodemascat...

N-o să mai am liniște până la Ocnița...

- Voi, românii!

Și aproape că sare la bătaie...

Deși, după câte țin minte, am vorbit la telefon doar în limba rusă, iar pe măsuta de la geam stă pașaportul meu de cetățean al Federației Ruse...

Posibil, m-a „depistat”, când am schimbat câteva vorbe, la mobil, cu consăteanul meu Eugen Lati, care a promis (de obicei, promite, atât...) să vină la Gara Kiev, să-mi aducă o carte, poate, niște dolari... Ca să-i transmit la Bahrinești unor rude, pentru îngrijirea mormintelor părinților săi... Căci el nu mai are timp să-și viziteze satul natal... Muierile!

N-a mai ajuns la gară, s-a scuzat...

La Moscova a însușit „arta iertării”: e în stare să cadă în genunchi în fața unei muieri, pe care a schimbat-o în modul cel mai obraznic, desigur, după ce se prezintă „mielușel” cu un buchet enorm de flori, cu o șampanie, zâmbind „nevinovat” și învăluind-o cu cele mai dulci și îmbătătoare cuvinte de dragoste...

Și rusoaicele îl cred și chiar îl iartă, după care urmează o noapte de dragoste furtunoasă și... o nouă trădare!

Viață de burlac la Moscova...

Poate, m-am „deconspirat”, când am discutat cu fătuca Svetlana-Luminița, care s-a adâncit în lectura romanului meu și nici nu respiră...

- Voi, românii!!!

- Adică?

- Dacă aș ave un automat „Kalașnikov”, i-aș împușca pe tăți românii, începând cu Ghimpu...

N-am avut replică...

M-am simțit și eu, undeva, în capătul listei celor „împușcați” de un basarabean debusolat, nenorocit...

Văd că nu se desprinde de mine, ba și „mă strânge la perete”, adică, de marginea vagonului...

Mă înghesuie, între măsuta de la geam și colțul banchetei...

Simt că ar fi în stare să mă strângă de gât, e mult prea băut, agresiv, pornit...

E macaragiu, tractorist, de 18 ani lucrează în Rusia, e îndobitocit rău, bolnav, o jertfă a noii ideologii rusești...

- Unde te-ai născut dumneata?
- În Savietskaya Maldavia!
- Adică, în Basarabia...
- În Republica Moldova, nu în Basarabia voastră, a românilor...
- În ce sat?
- E-e, pe Prut.. La Camenca...
- Camenca lui Vasile Coroban?
- N-am audzât de dânsul...
- Marele critic literar, Vasile Coroban, care a stat și la închisoare pentru ideile sale...

- Și dacă o stat... Era jinovat...
- Toată academia tremura de mintea lui!
- Și la ce i-o folosât mintea?
- L-au ținut toată viața la distanță, l-au chinuit...
- Dacă era prost, adecă, era pre deștept, mai deștept decât alțâi...
- N-a cedat în fața regimului sovietic...
Nu-l mai numesc „de ocupație”, ar sări imediat să mă sugrume...
- N-am auzât de dânsul...
- Toată literatura din Basarabia, se poate spune, a ieșit de sub pălăria lui

Vasile Coroban...

Rânjește, ca un animal de pradă, înainte de a ataca...

- Era așe di mari palaria lui, ha?

Are și umor, „ciolovikul” basarabean...

- Mata ai făcut școală sovietică, zece clase, cred...

- Da! În limba maldavenească am învățat... Șapte clase și un calidor...

- În limba română, căci o limbă „moldovenească” nu există, e invenția lui

Stalin...

- Ne veriu, nu ti cred, scriitorașule!

Și iar dă peste mine, cu „malul” său de tractorist-macaragiu...

- Am 52 de ani, da pi tatuca Stalin să nu ni-l atingi, că te omor aici...

Și își face curaj cu pumnii, cât un baros...

Ceilalți bărbați, din compartimentul vecin, aghezmuți și ei de-a binelea,

hohotesc, își dau ghionturi, se topesc de plăcere...

- Să nu aud di români, di Evropeiski Soiuz...

- De Uniunea Europeană...

- Niși un feli di unire!

- De ce, bade?

- Io nu ți-s badi și niși „gheahgi”, da să știi: numai cu rușii trebe sî ni unim, ca sî nu chierim di foami, că ii ni dau și gazâli, și nafta, și carbunii, și de tăti șeli...

- Chiar de toate?

- Comuniștii, cât o fost la puteri, ni-o ajiutat, ni-o marit penzâili, o dat și carbuni la babi...

- Adevărat, v-au dat comuniștii lui Voronin câte un 50 de leuți la pensie și au mărit prețurile la toate de 5 ori!

- Nu ti cred, tu ești un „vrag naroda”!

- Adică, „dușman al poporului”?

- Cam așe și am sî ti bocanesc, până ajiunji în Basaraghia ta...

Mă mir că mai sunt calm, că rabd, față de un vagon întreg – tot mai mulți călători trag cu urechea...

- Al cărui popor, că eu sunt cetățean al Federației Ruse, locuiesc în Rusia din 1977, am la Moscova și o fiică, de aproape 30 de ani și chiar scriu cărți în limba rusă, și în limba rusă, dacă veni vorba...

Ca să mă apăr, cumva, în fața nenorocitului de tractorist-macaragiu, antiromân, antibasarabeian, debusolat, tulbure la minte, de atâta vodka, de noua ideologie-propagandă rusească, putinistă, neocomunistă, imperialistă...

Vai, Doamne!

Mă întind pe banchetă, strecurându-mi picioarele pe la spatele de taur ale oaspetelui nepoftit și încet-încet îl tot ghiontesc-împing cu genunchii, până se trezește pe margine și înțelegând că l-am abandonat, pufnește supărat și se retrage...

Oricum, n-am reușit să adorm...

Larma din compartimentul vecin parcă s-a mai potolit, dar unul dintre bărbați a făcut rost de câteva sticle de bere și au revenit la „stilul” dintotdeauna...

Hăt spre dimineață m-au tras și pe mine de picioare, aproape pe sus m-au „cărat” spre compartimentul lor, mi-au înmănat o sticlă de bere și...

- Davai, Mișanea!

Adică, „haide, bea cu noi, Mișanea...”

Și iar dă-i și dă-i cu „antiromânismul”!

Le spun răspicat:

- Basarabia nu are altă perspectivă, decât să se unească (reunească) cu România și să se dezvolte în componența Uniunii Europene...

Parcă i-am pus pe foc!

Tractoristul-macaragiul a muncit (la arat) prin județul Iași și Botoșani, primii ani, după evenimentele din decembrie 1989, desigur, a fost plătit prost și a rămas nemulțumit...

Și de faptul că în România stau pământurile neprelucrate – realitate tristă, dar e adevărul adevărat!

Nici nu mai știi cum am scăpat (nebătut!) din ghearele basarabenilor antiunioniști...

Ne apropiam de vama moldovenească.

De la o bătrână grăsană, care a urcat încă pe teritoriul Ucrainei, „mujikul nostru” și-a procurat cinci sticle de coniac, produs la Tiraspol; imediat a destupat una, a dus-o la gură și a golit-o dintr-o răsuflare...

Incredibil!

Pentru mine...

Aproape că i-au ieșit ochii din orbite, de plăcere...

Dacă au intrat vameșii basarabeni în vagon, s-a mai potolit...

M-am folosit de moment și am coborât la Ocnița, fără să-mi iau rămas bun de la nimeni, nici măcar de la Svetlana-Luminița...

Va citi oare romanul meu „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu” până la capăt?

Va înțelege oare că i l-am oferit cadou?...

La Parcova am ajuns cu rutiera „Ocnița-Edineț”, apoi am prins microbuzul „Edineț-Fântâna Albă”...

Cobor la primărie, trec prin fața lui Ștefan (am tăiat și eu cu dalta și ciocanul în piatră, în 2004, când am realizat cu toții compoziția sculpturală „Ștefan cel Mare și Sfânt – 500”; atunci s-a produs, ca actor, pentru ultima oară în satul său natal, celebrul Dumitru Fusu, țintuit la pat, de aproape 10 ani, după un atac cerebral...

O doamnă în vârstă mă recunoaște: nimic întâmplător, doar sunt cetățean de onoare al comunei Parcova, de 10 ani tot bat drumul Moscova-Parcova, ori București-Parcova...

Silviu Fusu, care a promis (la telefon...) că va ajunge înaintea mea (de la Chișinău...) m-o fi mințit, ca de obicei...

Scot legătura de chei din buzunar, încerc lacătul de la porțiță, ruginit de-a binelea, desigur, nu se deschide!

Îl salut pe vecinul (necunoscut!) de peste gard, un bărbătoi ars de soare, gol până la brâu, care stă pe un scăunel în mijlocul ogrăzii și se chinuie cu o sticlă de vodka...

Mă muncesc o jumătate de oră și dezleg porțile de fier: erau cetluite cu un fel de sârmă groasă, care a ruginit și ea peste iarnă, dar a cedat...

În curte iarba e până la brâu.

Câțiva brusturi s-au îndemnat să crească și mai și – cât o statură de om!

Străbat cu bagajele până la „sarai” – căsuța de vară, de la care eu nu am cheie, doar de la Casa cea Mare, însă Silviu a mai agățat la ușă al doilea lăcătoi...

Încerc ferestrele, una după alta, doar am fost și „spărgător” în viața mea, de nevoie...

Bucurie mare!

Una dintre ferestre, de la „sarai”, cedează: am tot „honțălăit”-o, până s-a deschis și pe burtă am pătruns înăuntru...

M-am aruncat la aparatul de telefon, ca să-l sun pe Silviu, dar telefonul s-a dovedit a fi mort: desigur, n-a achitat nimeni abonamentul...

Peste două ore și mai bine a sosit și „boierul”, după cum îi spun și m-a prins ca pe un hoț la locul faptei...

Nu e singur, ci însoțit de Ana-Maria, fiica lui adoptivă (mai are două, ale lui...) și prietena ei, Nina-Corina, ambele pictorițe în devenire...

- Iar o vinit bărboșii la Parcova!

Auzim de după gard...

- Nu suntem iubiți, spune Silviu Fusu, cam trist.

Dacă a descuiat ușa de la intrare cu cheile lui, ne-am îmbrățișat, după care eu am ieșit afară, am scos (din frigiderul vechi, folosit ca depozit...) ciocănașele de lemn și am bătut toaca...

Deocamdată suntem patru...

Ediția a XI-a a Taberei Internaționale de Creație am declarat-o deschisă...

Într-un cotlon din Casa cea Mare (deasupra plitei de fontă, meșterită de gospodarul casei Sava Fusu, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!) descopăr exemplarul volumului „Cuvântul potrivit la locul potrivit”, semnat de Valentin Mândăcanu, jerpelit (volumul), rupt pe jumătate, totuși, poate fi folosit, până la pagina 328...

Eu, de cum am sosit anul acesta la Parcova, tot vorbesc de jubileul (60 de ani) lui Silviu Fusu, carele, astăzi (trează!) îmi obiectează:

- Ești filolog... Jubileu înseamnă – 50 sau 100 de ani...

Mă blochez!

Alerg, pe Aleea Crinilor, spre „Atelierul de poezie” (din anul acesta – „Atelierul Mihai Prepelită”) și cotrobăiesc prin cotlon...

Scot cartea (repet, jerpelită, ruptă, pe jumătate, posibil, din ea s-au tot zmulșit foile, pentru a aprinde focul în vatră...), citesc, la pagina 105 (volumul lui Mândâcanu): „*Jubileu înseamnă „sărbătoare a împlinirii unui anumit număr de ani de la producerea unui eveniment important”.*

Iată!

Silviu Fusu nu mai are comentarii...

Bietul Valentin Mândâcanu, a decedat cu un an în urmă, a fost înhumat într-un fund de cimitir (Armenesc... din Chișinău), „în drum”, îmi spune Silviu...

Patriotul român-basarabean, carele PRIMUL a scris și publicat (în revista „Nistru”, anul 1988) un studiu fundamental, în apărarea limbii române din Basarabia: „*Veșmântul ființei noastre*”, de la care, de fapt, s-a declanșat lupta de eliberare națională din teritoriile românești din stânga Prutului...

Într-un fund de cimitir, „în drum”...

Vai de ființa noastră din Basarabia!

Acum, „liberă”...

Un fel de P.S. la nr.24:

Când am pus la loc cartea lui Valentin Mândâcanu (l-am cunoscut personal), am descoperit în acel cotlon și alte volume:

1. *Istoria Uniunii RSS*, vol.II, colectiv de autori: N.M.Drujinin, B.P.Kozmin, P.A.Zaioncikovski, V.K.Yațunski, S.A.Nikitin, V.D.Moceanov, S.S.Dmitriev etc., Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1961, 822 p.
2. (o carte fără de titlu, fără de coperti, cu litere rusești...)
3. *Istoria RSSM*, vol.II (de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, până în zilele noastre), editat de Academia de Științe a RSS Moldovenești (Institutul de Istorie), Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1970, 876 p. Colegiul de redacție: S.P.Trapeznikov (redactor responsabil), S.Ia.Afteniuc, S.K.Brîseakin, B.K.Vizer, Y.S.Grosul, A.S.Esaulenco, Y.M.Kopanski, A.M.Lazarev, I.E.Levit, N.P.Frolov...

Pentru curiozitatea cititorilor voi cita un singur moment din „*Tabelul Cronologic*”, de la finalul tomului II:

1940, 26-28 iunie – Schimbul de note între Uniunea Sovietică și România cu privire la problema Basarabiei și Bucovinei de Nord.

În noaptea spre 28 iunie – Instituirea Comitetului Revoluționar Provizoriu al Basarabiei.

28 iunie – Eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord.

28 iunie – 10 iulie – Formarea Sovietelor locale în Basarabia.

30 iunie – La Galați sînt întîlniți cu rafale de împușcături basarabeni care se întorceau din România în Basarabia eliberată.

3 iulie – Parada trupelor sovietice și demonstrația oamenilor muncii la Chișinău cu ocazia eliberării Basarabiei.

3 iulie – În Basarabia sînt constituite comitetele județene de partid.

25 iulie – În Basarabia sînt create sindicate sovietice.

Iulie – În raioanele eliberate ale Moldovei sînt organizate primele sovhozuri.

2 august – Hotărârea sesiei VII a Sovietului Suprem al Uniunii RSS despre formarea RSS Moldovenești.

14 august – CC al PC (b) din toată Uniunea adoptă hotărârea despre formarea PC (b) din Moldova.

15 august – Este publicat Ukazul Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii RSS „Despre naționalizarea băncilor, întreprinderilor industriale, transportului feroviar și pe apă și al mijloacelor de telecomunicații din Basarabia”.

15 august – Este publicat Ukazul Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii RSS „Despre restabilirea pe teritoriul Basarabiei a acțiunii legilor sovietice cu privire la naționalizarea pământului”.

10 – 20 octombrie – În raioanele eliberate ale Moldovei sînt create organizații primare de partid.

August – Instituirea Uniunii pictorilor sovietici din Moldova.

August – Crearea Conservatorului moldovenesc de stat.

Septembrie – Instituirea Uniunii compozitorilor sovietici din Moldova.

Octombrie – Organizarea primelor SMT-uri în raioanele Moldovei de pe malul drept al Nistrului.

- Crearea Muzeului de artă republican la Chișinău...

Cu asemenea „puncte cardinale” ne-au îndobitocit în toate școlile din Basarabia ocupată și Nordul Bucovinei (corect și nu Bucovina de Nord), despre Ținutul Herța, nici nu se pomenea, în perioada sovietică...

4. D.Shehter, *Întâlniri*, Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1970, 120 p. („povestiri și mărturii evocatoare ale fostului ilegalist Daniel Shehter...”).

5. Paul Mihnea, *Hingher și Demiurg*, Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1973, 276 p.

(Prima poezie „Imn lui Lenin”... Până și dragul poet al sufletului meu a fost nevoit să-și deschidă volumul cu un „parovoz” – locomotivă... Vai!).

6. Alfonsas Belauskas, *Istorie amoroasă la Kaunas*, roman, Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1975, 316 p. (în moldovenește de Alexandru Rumu). Traducerea s-a realizat după ediția în limba rusă: „*Kaunasski roman*”, Editura „Sovietski Pisatel”, Moscova, a.1973...

Toate cărțile de mai sus au fost tipărite cu litere criminale rusești (deși literele nu au nici o vină...).

7. Gabiden Mustafin, „*Ocevideț*”, roman (*Martorul ocular*), traducere autorizată din limba cazăhă (în limba rusă), de T.Alimkulov și I.Șegolișin, Editura „Sovietski Pisatel”, Moscova. a.1967, 308 p.

8. *Constituția (Legea Fundamentală) Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste*, Editura „Cartea Moldovenească”, Chișinău, a.1970, 36 p. (Cu modificările și complectările, adoptate la sesia a șaptea a Sovietului Suprem al Uniunii RSS de legislatura a șaptea).

Mă „impresionează” în mod special Articolul 125: *În conformitate cu interesele oamenilor muncii și în vederea consolidării orânduirii socialiste legea garantează cetățenilor Uniunii RSS:*

- a). *libertatea cuvântului;*
- b). *libertatea presei;*
- c). *libertatea întrunirilor și a mitingurilor;*
- d). *libertatea manifestațiilor și a demonstrațiilor de stradă.*

Aceste drepturi ale cetățenilor sînt garantate, punându-se la dispoziția oamenilor muncii și a organizațiilor lor tipografii, rezerve de hârtie, clădiri publice, străzi, mijloace de telecomunicații și alte condiții materiale, necesare pentru traducerea lor în viață”...

Românul-român (după cum am fost înregistrat în buletinul de identitate – pașaportul de GULAG) am simțit pe propria-mi piele „efectele” libertății cuvântului, libertății presei...

25

Astăzi, pe la miezul nopții, citesc din nr.25 (3538) al săptămânalului „Literatura și Arta” din Chișinău (20 iunie 2013, p.6) articolul „*Telegonia – știința despre virginitate sau Pedepsă pentru desfrânare*”, semnat de medicul Traian Beschieru și medicul-preot Victor Curcă...

„Fenomenul” a fost numit „telegonie” – de la „tele” – distant și „gonie” – naștere...

Extraordinar articol!

M-am simțit, într-un fel, deconspirat... în fața lui Dumnezeu.

Să mă explic: prin 1971-1972, pe când dormeam la Chișinău, singur-cuc, pe un mal de beton, într-o dărâmătură cu pereți din scânduri putrede, în plin centrul capitalei RSSMoldovenești (Bulevardul Lenin, colț cu strada Ismail, într-o curte tenebroasă din spatele multvizitatei „Șașlîcinaia”- „Frigărui”, de unde furam în toiul nopții însălăturile din lemn de sub picioarele mușteriiilor – puse pe pământul gol, plin de noroi, de berea vărsată peste zi și urina bețivanilor – din ele îmi meșteream șasiuri pentru tablourile mele, din lipsă de bani, căci lucram la ciclul „Revoluția sau Moartea”...) – atelierul aparținea Fondului Plastic, unde am activat pe parcursul unui an, dar deși eram deja angajat la Teatrul Muzical-Dramatic „A.S.PUȘKIN”, în calitate de secretar literar (consilier al prim-regizorului Valeriu Cupcea, legendarul interpret al lui Eminescu, în spectacolul realizat după piesa autorului român Mircea Ștefănescu...), mai continuam să înnoptez tot la locul vechi, mai ales, când nu reușeam să mă încui, pe dinăuntru, în biroul meu de la teatru, din cauza pazei severe și păgâne...

M-a vizitat, la „atelier”, într-o zi, în pauza dintre repetiții, o frumoasă și tânără actriță, cu care ne simpatizam reciproc: după ce i-am prezentat câteva din

lucrările mele (în special, „Satan al veacului XX” – Lenin!), ea s-a urcat pe malul de beton din colțul sărmanei mele cămeruțe, s-a întins pe pielea de oaie (o „Mioriță”, masacrată în Bucovina mea natală – atâta așternut aveam, care mă salva, într-un fel, de frigul și răceala, care îmi pătrundea în oase...), și-a desfăcut picioarele (superbe!) și m-a îndemnat să facem dragoste...

Mai întâi m-a șocat: nu purta chiloți (i-o fi scos în teatru, în cabina ei de machiaj?), adevărat, era în toiul verii, căldură mare la Chișinău...

Când am întors capul spre ea și i-am zărit sexul în flăcări și sânii „respirând” cu patimă...

Muierea dracului (să-mi fie iertată expresia, pentru că îmi plăcea femeiușca...) și-a închis imediat ochii și o auzii cum geme sexual...

Am fost nevoit să-mi pun toate frânele posibile și imposibile, ale sufletului, dar mai ales, ale trupului, ca să n-o încălec imediat, să n-o frâng în bucăți, să o satisfac, după cum mă îndemna, cu toate farmecele ei (Printul Eugen Caraghiaur mi-a povestit, cum în tinerețea sa zbuciumată, de aventurier, a nimerit într-o bună zi pe o insulă, populată de un trib, membrii căruia umblau goi-goluți, și bărbații, și muierile și dacă a fost nevoit să-și arunce și el hainele, a trebuit să-și lege cu o ață mădularul de picior, ca să nu se facă de „rușine” printre acei sălbatici...).

O săgeată de foc m-a pălit tot atunci, din cap până în vârful penisului (venea chiar din Cer, pentru că acoperișul era spart și mă ploua drept peste șevalet, când pictam...), m-a imobilizat, am devenit, într-un fel, „stană de piatră”, „stâlp de sare”...

Aveam senzația, că m-am transformat, pentru o clipă (pentru o veșnicie?) într-un personaj biblic...

Nu am îndrăznit să mă scufund în păcat, pentru că frumoasa actriță era gravidă, în luna a șaptea...

Într-un fel, chiar m-a orbit, când mi-am aruncat privirile asupra sexului ei reliefat („bosumflat”), cu labiile-i mari gata să plesnească...

Atacat de acea săgeată energetică, învăluit de un nor al „păcatului nesăvârșit”, nici nu mai știu cum am reușit s-o potolesc pe pofcioasa gravidă, cum am condus-o până în stradă, pe un traseu ocolitor...

Atât țin minte, că a izbucnit în lacrimi și s-a uitat la mine, ca la un neisprăvit, un nebun, un impotent...

Aveam să aflu, mai târziu, pur întâmplător, că drăguța de actriță, chiar în acea zi a fost agățată de către un muieratic (doctor de profesie!), chiar pe bulevardul Lenin („prospect” i se spunea, pe atunci...), chiar în fața Teatrului „A.S.PUȘKIN” și a invitat-o în biroul său (un laborator, pentru că era igienist?...), și a satisfăcut-o (avea o faimă de posesor al unui „instrument” cât al lui Grișka Rasputin...).

M-am îngrozit!

Pentru că îl cunoșteam pe acel „specialist” (în domeniul „avorturilor criminale”, după care unele viitoare mămici și-au pierdut viața...), mulți ani la rând nu mi-am putut ierta acel „păcat”, pe care nici nu l-am comis...

Sufeream cumplit pentru păcatul altui bărbat, din generația mea, desigur...

Până și directorul teatrului, la o întâlnire „de creație”, în biroul său, după ce mi-a tras mâța pe spinare, pentru că am îndrăznit să propun consiliului artistic o piesă a unui dramaturg român contemporan (Marin Sorescu ori

D.R.Popescu, nu mai țin minte, oricum, nu un text de Aurel Baranga...), înainte de a mă expedia, m-a întrebat, batjocoritor:

- Tu de ce nu f...?

Am înghițit limba în gură...

- Parcă ai p... Se plâng artistele teatrului... Mihail Vasilievici, noi avem puțini bărbați tineri în colectiv...

Ce era să-i răspund?

Că am avut o revelație?

Că am primit un semn (semnal...) din Cer?

Că mi s-a transmis, direct în creier, o informație, de care m-am cutremurat?!

Chiar în noaptea fără de somn, pe care am petreut-o pe patul meu de beton, în ajunul vizitei actriței gravide în luna a șaptea?...

Umblam pur și simplu gârbovit de povara (Crucea!) acelei informații, pe care am înțeles (nu știu cu al câțalea simț...) că nu am dreptul s-o destăinui nimănui, s-o deconspir pentru nimic în lume!

Chiar până la moarte...

Poate, doar pe patul morții, dacă voi avea măcar un suflet lângă mine, să mă asculte...

AVEAM O CONVINGERE ABSOLUTĂ, CĂ ÎN CLIPA, ÎN CARE VOI DESCHIDE GURA ȘI VOI DECLARA CE AM PRIMIT, DIRECT DIN CER (DE LA DUMNEZEU...), ÎN ACEEAȘI CLIPĂ, ÎN ÎNTREAGA LUME, SE VA DECLANȘA UN VAL ENORM DE SINUCIDERI ÎN RÂNDUL FEMEILOR, A MAMELOR, A VIITOARELOR MAME...

Adică, un început real al Apocalipsei...

Doamne ferește!...

Au trecut zeci și zeci de ani de atunci...

Frumoasa și pofticioasa actriță a născut doi cipilași, unul după altul, a părăsit teatrul, după un timp i-a murit soțul...

Eu m-am căsătorit, s-a născut primul meu copil...

Am fost nevoit să părăsesc și eu teatrul, învinuit de „naționalism” și alte „crime” („românizarea” repertoriului Teatrului Muzical-Dramatic „A.S.PUȘKIN”, devenit, între timp, Academic, după turneul de la Moscova, pe scena Teatrului de Satiră...).

Am fost și închis, de două ori, la Costiujeni (închisoarea psihiatrică pentru spălarea creierilor intelectualilor neascultători din Basarabia...).

Am părăsit Chișinăul și RSSMoldovenească pentru totdeauna, cu un înscris, pe care chiar eu mi l-am propus, în dosarul de divorț de la judecătoria „norodnică” a raionului Lenin...

M-am recăsătorit, la Moscova, după opt ani de zile, mi s-a născut o fetiță, de la soția-rusoaică...

Între cele două căsătorii (disperate...), am păcătuit, în Bucovina mea natală, unde mi se mai născuseră o fetiță...

Cu povara mereu apăsătoare pe suflet, mereu fără de casă și fără de masă (de scris, căci de atelier de pictură – nici vorbă, nici măcar prin vis nu îndrăzneam să-mi permit așa ceva, încât din pictor încercările vieții m-au transformat în scriitor, cu scrisul cărților pe genunchi – și nu-i o metaforă, cu difuzarea-circulația manuscriselor mele în „SAMIZDAT”, mai ales, a piesei de teatru – tragedia „de dragoste și trădare” – „Krik bez prava na eho”, compusă în limba rusă, chiar acolo, la Costiujeni, când am fost închis, ultima oară, în rusește,

ca să nu se mai chinuie și să se cheltuie k.g.b.-iștii s-o traducă din limba română...).

Am „cucerit”, totuși, Moscova, după ce soțioara-rusoaică mi-a ascuns fetița, m-a dat pe mâna miliției și m-am trezit arestat și expulzat la kilometrul 101, în regiunea Iaroslavl, de pe Volga...

Nouă ani de zile m-am zbatut, „ca peștele pe uscat”, la Moscova, în regiunea Moscova, în regiunea Iaroslavl, fără viză de reședință (chiar și celebrul cineast și scriitor Vasili Șukșin, care a rezistat la Moscova, fără viză de reședință, n-a atins numărul meu de ani, fără de „propiskă”... el, siberianul!), am devenit, totuși, rezident la Moscova, printr-o nouă „aventură” – căsătoria cu celebra poetă armeană Alla Ter-Akopian, care m-a luat în spațiu și astfel m-am ales cu ștampila respectivă în buletin (pașaportul de GULAG...).

Poeta era în pragul sinuciderii – am salvat-o de la o moarte sigură...

Nu mi-am dat seama, de la bun început, când, pur și simplu, făceam dragoste, aproape neîntrerupt, zile și nopți la rând, săptămâni, luni, ani...

S-a dovedit a fi de un temperament sălbatic...

Sânge caucazian!

Omorâse câțiva bărbați (soți!) până la mine, „din dragoste”, le-a explodat inima...

Bolnavă de „Agni Yoga”, de cărțile Elenei Riorich, armeanca mea s-a dovedit a fi o vampirică energetică insaturabilă...

Câțiva ani la rând trupurile noastre, epuizate de atâta muncă sisifică (am descris câteva secvențe în romanul meu „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”, tipărit, mai întâi, în limba rusă, la București...) s-au completat reciproc, schimbul de energie i-a fost atât de benefic partenerei mele, încât, descoperind, într-o bună dimineață că s-a însănătoșit (într-un mod miraculos, pentru ea...), „mi-a dat papucii”, cum se spune...

Adică, m-a aruncat în stradă, cu tot cu tablourile, manuscrisele și cărțile mele – o bibliotecă personală din câteva mii de volume, unele rarități (de exemplu, 47 de tomuri din ediția „jubiliară”, în 90 de volume, a lui Lev Tolstoi, editate între anii 1928-1958, am mai scris despre asta...).

În lipsa mea (eram într-o deplasare de creație în România, Patria mea Istorică, la care am visat o jumătate de viață...) a obținut divorțul și tot prin „narodnii sud” m-a scos și din Moscova, anulându-mi viza de reședință..

Și imediat și-a adus un alt mascul, și mai tânăr decât mine, din Leningrad (Sankt-Petersburg), pe care l-a pus la treabă...

Motivul divorțului, indicat în dosarul respectiv – GELOZIA...

Din gelozie m-a desființat soțioara!

Cică, în timpul ultimei noastre „ședințe de sex” a descoperit că eu mă gândeam la altă femeie...

Eram sechestrat în totalitate, până și gândurile mele...

Îmi citea gândurile!

Pe parcursul a mai mulți ani la rând...

În situația unui câine, alungat în stradă, la Moscova, unde „nu crede nimeni în lacrimi”, mă simțeam, totuși, fericit: am salvat un om, un suflet (o ființă, după cum se exprima Leonida Lari, care a cunoscut-o pe armeanca înaintea mea, s-au tradus reciproc, am mai scris și despre asta...), o nenorocită, care-și pusese în gând să-și curme viața...

La urma urmei, parcă, n-ar avea nimic în comun cu „informația”, pe care am primit-o din Cer (de la Dumnezeu...), dar, cântărind, la rece, lucrurile,

analizându-mi FERICIRILE (puține!) și SUFERINȚELE (care se țin de mine, ca scaiul de oaie...), m-am dumerit, că Bunul Dumnezeu m-a ocrotit, și de data aceasta, m-a „trecut” printr-o încercare mult prea grea, peste puterile mele, din care m-am salvat (m-ai salvat, Doamne!) cu conștiința împăcată, lucid, dar, nu știu cum, prea plin de sine...

Sinele, bată-l vina!

Chiar iubeam o fetiță, cu adevărat, până la disperare...

Cele trei mame ale copiilor mei și-au îmbunătățit uluitor viața, sănătatea și după traiul cu mine s-au recăsătorit, au și născut alți copilași (cel puțin, prima, care a adus pe lume două fetițe gemene și a treia, care a născut un băiețel, de la noul ei soț, aviator...).

Cum să nu te mândrești cu atâta suferință-bucurie!

„Tratamentul”, de care nici una dintre soții (fostele...) n-a avut cunoștință (am respectat cu strictețe interdicția, legată de „informația” din Cosmos...), le-a fost benefic.

Sunt sigur, tustrelele nu știu nici în ziua de astăzi de unde le-a picat norocul, pentru că nu sunt niște credincioase și nici eu n-am reușit să le aduc la Credință...

Armeanca „mea”, poeta Alla Ter-Akopian, chiar s-a botezat, la bătrânețe, în timp ce eram căsătoriți, dar tot atunci a și uitat DRUMUL SPRE BISERICĂ...

Naș de botez i-a fost prietenul meu, Șandor Kalloș, celebrul compozitor, născut la Cernăuți...

De câte ori ne întâlnim, după noul meu eșec matrimonial, nu găsesc cuvinte (vorbim doar în limba română...), ca să-i explic ce s-a întâmplat cu această femeie, cu armeanca...

„Informația” o port cu mine, în mine, în creier, în tainițele cele mai îndepărtate ale sufletului și tot trăiesc, și tot mor, și tot o car în spate, și n-o mai pot duce...

Doamne, Doamne!

26

Citez din „Însemnări zilnice”, un fel de „Jurnal de bord”:

Duminică dimineața, la 8.30 – la Biserică, lume puțină!

Doar 2 bărbați (eu – unul dintre ei...) și 8-9 femei, bătrâne, care și cântă în cor...

Sfânta Liturghie este minunată!

Veni și preoteasa – 6 copilași are, unul după altul și mai și studiază la facultate (de dirijor de cor).

Vorbesc cu părintele Serghei (Sergiu), la miruit (după Utrenie m-a sărutat, de trei ori, pe obraz, creștinește, bucuros că am revenit).

Îi promit să-i aduc piesa mea de teatru, tipărită la București, „Krik bez prava na eho” (Țipăt fără drept de apel), pentru că a vorbit inspirat, în timpul Predicii, despre avorturi – o mare crimă...

Deasemenea i-am promis și volumul despre Lev Tolstoi și Ioan Kronștadski, pe care l-am adus de la Moscova, dar după ce-l voi termina eu de citit...

În curtea Bisericii, pe laița de la intrare în cimitir, mă aștepta Ion Bâlba, ca să mă convingă să trec la el, la Tabără, adică, să-l trădez pe Silviu Fusu, chiar dacă prietenul meu de o viață e într-un an aniversar – 60...

Propun directorului executiv al Taberei să organizăm ediția de față împreună, să nu ne mai certăm...

- Nu mai vreau să aud de Silviu Fusu!

Iată verdictul: o nebunie!

Au început împreună, acum 11 ani, fără regizorul Silviu Fusu n-ar fi rezistat Tabăra Internațională de Creație nici 2-3 ediții...

Sergiu Dolîșcinski a împlinit 50 de ani, chiar 51, prietenul și sponsorul nostru...

Nici n-am știut...

De la București i-am expediat soției lui romanul „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”, poate l-a citit și el, s-o fi supărat...

Nu știu cum mi se întâmplă, dar cărțile mele îmi aduc numai neplăceri: ori sunt prea dure, ori prea... erotice, ca să nu spun... pornografice, după cum le-a numit o doamnă, cu pretenții, la București...

Când am întrebat-o care e diferența dintre o carte (sau film...) erotică și una pornografică, s-a făcut roșie la față și s-a uitat la mine cu atâta ură și răutate, de parcă i-ași fi cerut să se dezbrace în pielea goală în plină stradă și să ne apucăm să facem dragoste tot acolo...

Femeie din societatea înaltă!

P.S.

„Am intrat în pâine”, la Parcovă...

Vecinul (noul soț al văduvei Liuda...) – Vasile, s-a dovedit a fi un om minunat, ne ajută în toate (originar din satul Hlinaia, la 18 km. de la Parcovă), fost polițist, a luptat și în Afganistan, și în Cecenia, și în Transnistria, de câteva ori rănit...

Pornesc de la o luni: trezirea la cinci, după care scriu, citesc, muncesc pe teren, pregătim Tabăra pentru deschiderea oficială, mai și gătesc, adică, am „rolul” (și rostul...) meu...

Silviu Fusu, dacă a înțeles că nu am de gând să-l trădez – mă numește director artistic (el este fondator și director artistic general al Taberei), până acum am fost doar membru al consiliului artistic și cronicar...

Mă sună fratele Gheorghe din Cahul, apoi Gheorghe Mândru, directorul Teatrului „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul: vor veni cu spectacolul „Doi plus unu și un cal” (după piesa mea...) la Parcovă, de ziua lui Silviu Fusu, la 11 august, dar până atunci mai este și câte ni se pot întâmpla, unul Dumnezeu știe...

Eu le-am promis 100 \$, în rest, vom vedea cum ne vom descurca...

Doamne ajută!

Ne vizitează o pisică (cenușie), se gudură pe la picioarele mele, parcă ar fi cea de la Zagoreanka (a Fiicei Mareșalului), iar tinerele pictorițe se întorc seara, de la studii, cu câte un motănaș în brațe: în toiul nopții îi despăduchează, le fac baie și dimineața ne anunță că le-au și botezat – „Palitra” și „Mazok”...

Deși ambele sunt româncuțe, tot „pe rusește” gândesc...

Să traduc, adică, eu le voi numi pe pisicuțe (unul o fi fiind motănel, nu l-am căutat...): „Paleta” și „Tușa” (în rusește e de genul masculin)...

În noaptea următoare – Lună nouă!

De obicei, când e Lună nouă – nu pot adormi și pace, sunt prea sensibil, ori o fi fiind altceva la mijloc, un fel de „deschidere spre astral”, cum ar spune

armeanca, fosta mea soțioară, de la Moscova, pe care am numit-o „extraterestră”...

Silviu Fusu se teme de moarte (toți ai lui, pe linia mamei Vghenia, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace – au decedat în jurul vârstei de 60 de ani...), mi-a repetat și de data asta (a mai făcut-o și în anii precedenți...), că vrea să fie înmormântat la Parcova, lângă mormintele părinților săi...

Mi-a dictat titlurile manuscriselor sale de poezie, toate culese la calculator, 12 (!) la număr, cu genericul „În căutarea sinelui pierdut” (primul se numește „Uitat în răstignire”...), dar și epitaful, care și-l dorește pe Cruce...

Nu-l cred pe prietenul meu, că are adunate 12 manuscrise de poezie și n-a tipărit măcar unul până în prezent, deși îl recunosc de poet, are talent, prima facultate absolvită e cea de litere și abia a doua – de regie, la Moscova, la celebrul Institut de Artă Teatrală „A.V.Lunacearski” (în prezent, Academia de Artă Teatrală), este un bun profesionist...

Dacă am adormit, totuși, am avut un vis, un adevărat coșmar: mă aflam chiar eu într-un sicriu, eram viu și... am tot urlat, din răspuțeri, dar nu m-a auzit nimeni, ca să mă trezească (Silviu dormea dus-beat-mort, în camera vecină, din Casa cea Mare, eu – în verandă, „biroul meu” dintotdeauna...).

După ce m-am trezit, alarmat, am ieșit în prag (dorm, ca de obicei, cu ușa larg deschisă, deși e cam răcoare), Luna îmi face cu ochiul, pe cerul atât de minunat de la Parcova!

Prima mea culegere de poeme în stil haiku – chiar așa se intitulează: „Cerule de la Parcova”, am tipărit-o la București, în trei limbi – română, rusă și engleză, cu câte un desen în peniță, pe fiecare filă, în stil nipon...

Textele în română și rusă îmi aparțin, deasemenea și desenele, doar varianta în engleză am încredințat-o Cleliei Ifrim, cu care colaborez de mai multă vreme...

Nu știi cum mi s-a întâmplat, că am ațipit din nou, deși era timpul să mă așez la masa de scris: și am visat-o pe Fiica Mareșalului, pentru prima oară în viață, deși ne cunoaștem de șapte ani...

Ieri am avut o puternică erecție (moment important, la vârsta de aproape 66 de ani), chiar m-am uitat în oglinda cea mare și m-am cam speriat: penisul s-a îndârjit tare de tot, gros, lung, roșu...

Ziua în amiaza mare!

Mi l-am amintit, nu știi de ce, pe poetul bucureștean Mihail Gălățanu, cu metafora (sau comparația...) lui tâmpită, cu „penisu-i negru etc.”, cu care a scandalizat întreaga lume scriitoricească și nu numai, iar Leonida Lari era gata atunci să-l condamne de la tribuna Parlamentului, cu greu am convins-o să nu se facă și ea de rușine...

Mi-am făcut un duș rece și mi-a trecut...

Și... visul!

Parcă eram într-o scenă de dragoste cu Fiica Mareșalului...

În pat...

Goi!

I-am simțit gura (încă n-am sărutat-o în viață...), dulce, amăruie (văduvă, al doilea an...), apoi sânii, bogați (chiar dacă sunt uniți, la rădăcină, deși mie îmi plac foarte mult sânii despărțiți între ei, nu știi de ce, nu-mi pot explica, poate, din considerente igienice, posibil, o „reminiscență” din anii juniei, când eram mai mult pictor, decât poet și visam să realizez un ciclu din o mie de nuduri, să-mi pozeze o mie de Muze și să fac dragoste cu toate pe rând...).

Desigur, în scena de dragoste eu mă aflam deasupra Fiicei Mareșalului, o cam striveam cu greutatea trupului meu înfierbântat, ea fiind cam mărunțică de felul ei, dar mlădioasă și perfect proporționată: a visat să devină balerină, să danseze pe scena de la Balșoi Teatr, avea toată deschiderea, dar nu i-a permis inimioara, ceva ereditar, a devenit specialistă în limba spaniolă, cunoscătoare strălucită a avangardei în arta plastică occidentală, traducătoare, autoare de monografii...

Într-un cuvânt – o intelectuală de rasă!

Și acum, în vis, se topea în îmbrățișarea mea...

O sărutam cu multă patimă, îmi răspundea cu dragoste...

N-o grăbesc, deși ard; se aprinde și ea de la flăcările trupului meu...

Și încep s-o penetrez...

Cam greu... e mititică, strâmtă (nu a născut nici un copil, nu și-a riscat sănătatea...), iar penisul meu – un velican (adică, gigant...).

O doare...

Dar nu-mi spune nimic, mă strânge ușurel cu coapsele...

Mă smuncesc s-o pătrund și... în clipa următoare apare o femeie (dar nu ne aflam în dormitorul ei, în apartamentul spațios și elegant din centrul Moscovei și nici la vila din Regiunea Moscova...).

O fi fiind menajera?

Poate, femeia care face curățenie?

Nu le-am reținut la față...

Curios lucru: nu ne oprim, nu ne cutremurăm de frică, deși eram goi, în pat, încălecați, puteam să ne înciotăm, ca doi câini...

Urmează un mic dialog, banal, nu l-am memorizat, posibil, ceva, în legătură cu ordinea din casă, despre curățenie...

Apoi, imediat, apăru în spațiu (de data asta, parcă, ne aflam la...

București, în Piața Lahovari, în blocul unde se află mansarda mea, dar făceam dragoste în unul din apartamentele luxoase) o doamnă de vârstă medie, zâmbind larg și rostind, în rusește:

- Pozdravliaiu! Otlicinaia para! Kak milo vî trahaitesi...

Să traduc: „Felicitări! Ce pereche minunată! Ce plăcut vă f...”

Curios lucru – de câte ori revin din Rusia, după o ședere mai îndelungată sau mai scurtă – în Basarabia sau în România, câteva săptămâni la rând visez... în limba rusă...

Cucoana din fața noastră o fi fiind șefa blocului, președinta Asociației de Locatari, adică, ne binecuvintează, în felul ei și cu un vocabular specific...

Și noi continuăm, suntem în travalui, ne simțim foarte fericiți...

Ce vis ciudat!

O scenă de dragoste atât de reală și... plăcută!

Vai...

Și mai ciudat, în noaptea următoare, mi s-a arătat în vis Emil Loteanu, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace (își doarme somnul de veci în Cimitirul Vaganikovsk din Moscova, de fiecare dată, la 6 noiembrie – ziua lui de naștere, ne prezentăm cu fiul lui, Emil-junior, cu brațele pline de flori și le depunem la poalele monumentului funerar – o stâncă de marmură albă, adusă din Turcia, mult prea grea, după părerea mea, cu o cruce în vârf și cu bustul în bronz al poetului și regizorului, monument realizat de Grișa Potoțki...).

Parcă Loteanu și-a cumpărat un cal, alb, de zăpadă și amândoi îi puneam căpăstrul și nu reușeam nicidecum...

Era, de fapt, un mânz, încă neîmblânzit, necălărit...

Spre dimineață „mă trezesc” dialogând cu poetul rus Nikolai Șumakov, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească și pe el în pace (în cimitirul de la Șerbinka, nu departe de o stație de metrou, încă nu l-am vizitat...), eram ambii într-o stare poetică...

O fi fiind mâine o zi de sâmbătă, dacă visez numai morți...

Spre ziua de luni – un nou vis.

Ciudat: parcă eram cu poeta Carolina Ilica, la București (mi-e dor de România?), dar ea era... soția lui Liviu Ioan Stoiciu (LIS), de ce oare?

Vis foarte misterios...

Al doilea – cu... Patriarhul României, dar nu era Daniel...

Un bătrân, osos, încrunțat la față, numai riduri...

Am intrat în biroul lui, deși la ușă am fost oprit...

Ca să-i ofer un nou volum de-al meu, parcă, „Din gulagul românilor...”, care, la un moment dat, mi-a dispărut din mână și am rămas doar cu... un mosorel de ață, dar nu din cea subțire, ci, grosolană, de cânepă...

Cu mosorelul în mână am discutat cu Patriarhul...

I-am propus (l-am rugat, cu lacrimi în ochi...) să fie de acord să-mi ofere un interviu (știind prea bine, că patriarhii nu dau interviuri...), în gând îmi imaginam să realizez un dialog liber, pentru că eu nu practic genul de interviu...

Și ca să fiu convingător, i-am vorbit Patriarhului (care, repet, nu era Daniel...), că Prea Fericitul Părinte Patriarh TEOCTIST mi-a oferit plăcerea și bucuria de a avea (și înregistra pe bandă magnetică, și tipări în revista „MOLDOVA” de la Chișinău și în volumele mele) chiar două dialoguri...

Ne-am despărțit, brusc, cu Patriarhul (care nu era Daniel...), de parcă s-ar fi rupt banda magnetică în momentul cel mai nepotrivit...

Azi nașul Valerică (nașul de cununie al lui Silviu Fusu...) împlinește 60 de ani: cu noroc și sănătate...

Mai ales, de sănătate are nevoie, căci este și el o jertfă a tragediei de la Chernobyl (a fost șef de echipă de salvare, în 1986, ca militar, ofițer în rezervă...), de profesie agronom, chiar era agronom-șef în kolhozul din satul său natal, când s-a trezit mobilizat, de atunci bea zilnic, cel puțin, o sticlă de vodka...

Pentru că m-a sunat Tatiana, de la Moscova (a sosit la adresa mea primul răspuns de la Biroul Central de Adrese...) – în legătură cu încercările mele disperate de a mă întâlni cu fiică-mea Maria (Mașa) Liubimova – mi s-a arătat în vis chiar familia Liubimov-ilor...

Undeva, într-un apartament tenebros (la bucătărie?), parcă discutam, în termeni duri, cu fosta soție (Anea), deși nu-i vedeam fața (mi s-a spus astă vară, cumva, delicat, pe ocolite, că a îmbătrânit brusc...), iar printre uși mereu se ițea o copilă, de 3-4 anișori...

Maria e născută la 12 februarie 1986, chiar în ziua (noaptea...) când a fost arestat și expulzat din URSS celebrul scriitor Aleksandr Soljenițin (cu 12 ani în urmă de la acea dată), întâmplător (sau nu chiar întâmplător...) fetița noastră a fost concepută chiar în blocul din centrul Moscovei (strada Gorki, acum Tverskaya, nr.12), unde locuia scriitorul-disident, în apartamentul soției sale, a doua, mamă a trei copii (mai avea un fiu din prima căsătorie Natalia Svetlova), fără viză de reședință și unde eu „am nimerit” (întâmplător?), cu traiul (clandestin...) chiar la scara vecină, tot fără viză de reședință, unde am rezistat doi ani de zile, până am fost expulzat pe Volga, „pentru încălcare gravă a regimului de pașapoarte la Moscova”...

Acum Maria, fiică-mea, are 27,5 ani și n-am mai văzut-o de la vârsta de 3-4 anișori, oricât și oricum n-am încercat s-o întâlnesc, și cu ajutorul miliției, și prin intervenția tribunalului, chiar doi ofițeri din FSB (Serviciul Federal de Securitate, moștenitorul odiosului KGB...) au încercat să deie de urmele ei (la rugămintea prietenului meu, regretatul Nicanor Vasilișin, cineast, originar din satul Gașpar, vecin cu Parcova, adică, peste sătucul Fântâna Albă...).

Toate se leagă și se dezleagă (dar nu chiar toate...) după o ciudată rânduială pe lumea asta, care este, de fapt, RÂNDUIALA LUI DUMNEZEU!

Păcatele mele, păcate...

La Bahrinești, în Bucovina, nepoțelul Ilie (Iluță, după cum îi spun eu...) împlinește azi 1 an...

Doamne, ocrotește-l!

Elena, maică-sa, este fiica surorii mele Oltița, este la a doua căsătorie, primul ei soț s-a prăpădit din cauza alcoolului, n-a atins nici vârsta de 30 de ani, a lăsat-o cu o fetiță, Georgeta, speranța noastră, deși în ziua de astăzi nici fetele nu mai rămân în sat, evadează ca de pe o corabie înghițită de valuri, care în Grecia, care în Spania sau Portugalia, Franța, Italia, Turcia...

Ieri am încheiat lectura cărții despre Lev Tolstoi și Ioan Kronștadski, de fapt, despre cearta dintre acești doi titani ruși...

Extrem de ciudată carte!

Chiar m-a întristat profund și, într-un fel, m-a speriat...

Îl cunosc personal pe autor, Pavel Basinski, am discutat cu el, în toamna anului 2010, pe parcursul Congresului Mondial „100 de ani de la moartea lui Lev Tolstoi”, la care am reprezentat România (și Basarabia...) cu referatul „Lev Tolstoi la București, a.1854...”...

Am mai compus câteva poeme în stil haiku, pentru noua carte „Raiul de la Parcova”, sper, reușite, chiar i le-am citit lui Silviu Fusu și fetelor, tinerelor pictorițe, care nu prea au alte distracții: „șeful” le ține din scurt, iar eu le hrănesc numai cu bucate vegetariene, cu salată din... lucernă, cu fulgi de ovăz și „ceai de dragoste”, le cam amețesc mințile cu băutura mea, din zece componente, în special, din Bucovina și nu știe nimeni ce efect va avea, până la urmă, ele, fragede la trup și la minte, încrezătoare, pofticioase – niște copile, deși durdulii la trup și cu sâni bogați...

Mă autotratez cu... zeamă de scoarță de stejar – m-a sfătuit și stomatologul de la Moscova, deși nu am dureri de dinți și m-am adresat, pentru prima dată în viață, unui specialist abia la vârsta de 65 de ani...

Cu gingiile am probleme, în primul rând, din cauza alimentației proaste, dar dacă am rezistat până acum...

Seara, târziu, hăt spre miezul nopții, ne atacă... băieții din sat!

Au mai practicat acest „sport” și în alți ani...

Fetele îi interesează, după ce beau câtevasprezece pahare de vin sau halbe de bere pe la barurile din măhală...

Silviu Fusu i-a amenințat cu... coasa!

Anul trecut – cu... „Drujba” sculptorului Constantin Sinescu, de la București...

Iată că avem și peripeții!...

Zi de sâmbătă...

Îi hrănesc mai întâi pe cei doi motănași, deși nici noi nu prea avem ce mânca...

Desigur, m-am trezit înainte de ora cinci, mai era întuneric...

Stau puțin în prag, admir Cerul, simt cum mă încarc treptat-treptat cu un fel de energie divină, de care nu sunt demn...

Mai moțai, până pe la șapte, la opt bat toaca...

O furnicuță „scrie” în locul meu pe măsuța de brad din curte...

Cea mai harnică ființă!

Să n-o deranjez...

Iată și ziua de duminică, dar mai e și Chirică Șchiopul...

Doamne, ocrotește-ne!

De la ora opt, imediat cum am bătut toaca – la Sfânta Biserică.

Utrenia, apoi Sfânta Liturghie.

Azi – ceva mai multă lume.

Și Sergiu Dolișcinschi, puțin cam supărat (pe Silviu Fusu), deși ne îmbrățișăm, ca de obicei; la 17 iulie a fost ziua lui de naștere, a împlinit 51 de ani, am precizat, ca să țin minte pe viitor...

Părintele Serghei este minunat, chiar și vocea i-a devenit mai puternică, mai melodiouă, iar barba, scurtă, neagră, bine îngrijită – mai deasă...

În fața lui eu arăt ca un moșneag-lipovean de 80 de ani!

Preoteasa, minunată și ea, cu cei șase copilași, mereu prezenți, mi se pare că e gravidă cu al șaptelea...

ÎN BASARABIA, DE LA O VREME ÎNCOACE, DOAR PREOTESELE MAI NASC PRUNCI...

DOAMNE, CE SE ÎNTÂMPLĂ CU NEAMUL ROMÂNESC?!

Părintele Vasile Gavrilă din București, parohul Bisericii Sf.Nicolai (Rusă), tată a 6 copii (unul i-a decedat...), în emisiunea radiofonică din 12 februarie 2012 (ora 21.00-22.00) a declarat, cumva mâniș, alarmat, că românii (româncele!) au comis 20 DE MILIOANE DE AVORTURI ÎN ULTIMII 20 DE ANI – cea mai mare crimă!!!

Până seara stăm cuminți acasă.

Ne vizitează Dumitru (Dima) Tătaru, cel beteag de o mână (cea dreaptă).

Cu 42 de ani în urmă a fost pedepsit, pentru că a lucrat și în ziua lui Chirică Șchiopul, pedeapsă grea!

Ne-a adus un borcan de 3 litri cu... suc de tomate, el, băutor înrăit...

Silviu scoate sticla de vodka, începută (noaptea, la ora 3,17 a destupat-o, l-am pândit prin geam, că doar sunt cronicarul Taberei și trebuie SĂ VĂD TOTUL!).

Cu suc – vodka merge tare bine!

Eu mai fac o porție de... colțunași, cu cartofi cu ceapă (avem făină din anul trecut, am ascuns câteva borcane în fundul cuptorului din „sarai”), altă porție – cu prune...

Poftă bună!

E ora 3,41... mă trezesc, din vis.

Miaună un motan, străin...

Azi e Sf.Ilie și voi merge, din nou, la Sfânta Biserică...

L-am visat pe... Ion Gheorghită, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace...

Cum de a fost ucis, Doamne?

În noaptea de 28 spre 29 noiembrie 1991, la vârsta de 52 de ani...

Parcă bunul meu prieten a dat o masă mare, dar ma-a-are de tot, cu sute și sute de invitați...

Nu mi-am dat seama unde se afla sala, unde avu loc evenimentul...

Poate... la „MOTEL”-ul de la marginea Chișinăului, unde a avut loc nunta mea cu Tatiana Lupan, nuntă cu două mirese și cu doi miri, cu patru sute de invitați (două surori, deși nu sunt gemene, s-au căsătorit în aceeași zi, caz rar de tot...), la care Ion Gheorghită a fost cel mai vesel...

Acum, în vis, mi s-a întipărit finalul petrecerii, când toți plecau...

Ion – vesel (toată lumea era a lui!), își lua rămas bun de la fiecare, în felul lui dintotdeauna, cu pupături multiple...

Sponsorul petrecerii (și Ion a fost un scriitor sărac în viața lui, deși a muncit la masa de scris ca un rob...) a dorit să cumpere un set din cărțile lui Gheorghită... cu 50 de ruble!

Asta m-a derutat, într-un fel...

Poate, eram la Moscova, după spectacolul „Zodia Inorogului”, după poemul lui Ion Gheorghită, pentru care eu m-am luptat atât de mult, atunci, în toamna anului 1973, pe când eram secretar literar la Teatrul (stalinist?!) Muzical-Dramatic „A.S.PUȘKIN” din Chișinău, când i-am înlăturat, pur și simplu, pe toți dramaturgii și Ion a debutat pe cea mai importantă scenă din Basarabia bolșevizată...

Acum, în vis (dar și în realitate) ne aflam la Moscova, anul 1985 – un nou turneu al teatrului (peste 12 ani...), pe scena MHAT (nou), unde s-a jucat noua variantă a spectacolului „Zodia Inorogului”, cu Vitalie Rusu (Dimitrie Cantemir), pentru că în prima variantă Cantemir a fost interpretat magistral de către celebrul artist al poporului Valeriu Cupcea...

Și eu – invitat de onoare, cu noua mea soție, moscovita Anna Liubimova (gravidă, chiar mi-a cerut să-i aduc, de la bufet, un suc, în plină desfășurare a acțiunii pe scenă, avea mari grețuri, nici n-am rămas la banchet, unde coniacul și vinul au curs rău...).

Doamne, 50 de ruble (în prezent, nici 2 călătorii la metroul din Moscova...) și au trecut atâția ani, de când l-ai luat dintre noi, pe robul Tău, Ion...

În acel vis eu îl tot așteptam, la urmă, ca să plecăm împreună, să-l conduc până acasă, ca de obicei, să-l înmânez soției Lucia, astfel l-am salvat de mai multe ori de la moarte sigură, urmăriți, ambii, mereu de către k.g.b.-iștii din Chișinău, pentru că eram bucovineni (Ion, cu adevărat, se născuse în Basarabia, în partea de Nord, în frumoasa comună Larga – consătean cu Mihai Cimpoi, dar a absolvit facultatea la Cernăuți, s-a căsătorit la Cernăuți, a fost profesor, un an de zile chiar în satul meu natal, Bahrinești, iar după armată ani la rând a activat ca ziarist la unicul ziar de limbă română, cu litere rusești, „Zorile Bucovinei”...).

Nu era „crimă” mai mare în Basarabia, decât cea de a fi bucovinean, adică român, adică, „dușman al poporului moldovenesc”...

Eram și eu, după acea petrecere, cam băut, transpirat, cu părul negru, lung... și mai era de față un alt scriitor, de la Botoșani, care se tot uita lung la mine, nu ne cunoșteam...

Dar nici eu nu m-am prezentat: ca scriitor bilingv, candidat la Premiul Nobel...

Eu, cel de azi!

Ce vis, Doamne, cum de a fost posibil?

Înregistrez și această „poveste” imediat pe hârtie, ca să n-o uit, mi se întâmplă ceva, aceste vise-valuri interminabile, un fel de explozii nocturne ale memoriei supraîncărcată și suprasolicitată: se nasc în capul meu zeci și sute de romane-fluvii, nu reușesc să le transcriu pe hârtie, cu atât mai puțin, să le editez, la București ori altundeva (la Chișinău n-am mai fost acceptat cu nici o carte de

prin 1991, din clipa obținerii „suveranității și independenței”: pentru noii „croitori din domeniul culturii” ai Basarabiei am rămas același „român, dușman al poporului moldovenesc”, probabil, altă explicație, credibilă, nu am și nici nu pot inventa nimic...).

Scriu în Casa cea Mare, la măsuța rotundă, iar de afară „mă amenință” un mieunat scârbos, prevestitor de rele, parcă, în timp ce Silviu Fusu, în cealaltă cameră, se foiește în așternut, aud cum scârțâie arcurile divanului vechi...

Doamne, ce om am pierdut, pe poetul Ion Gheorghiu!

Cred că l-ai iertat, Doamne...

Un bun român, un om ca o pâine caldă, cu o inimă tot atât de mare, cât o pâine...

Iată încă două vise, unul după altul...

Primul – parcă mă aflu în fața unei mari mulțimi de oameni agitați, un miting unionist!

Mai mulți scriitori ne pregăteam să luăm cuvântul...

Eu am început: Vă salută scriitorul și pictorul român din Moscova Mihai Prepelită...

Al doilea vis... cu Alexandru Șoltoianu, „Soljenițin al Basarabiei”...

Parcă era bine sănătos (a suferit astă toamnă un atac cerebral...), dar nu mi amintesc despre ce discutam (aveam de gând să realizez un nou dialog cu el, să-l imprim pe bandă magnetică, dar Valentina, soția lui, mi-a spus la telefon că abia a început să vorbească, după aproape un an de zile...).

Doamne, ocrotește-l și ajută-l (din nou...) pe robul Tău Alexandru...

În luna aceasta va împlini frumoasa vârstă de 80 de ani (din care 16 i-a petrecut în GULAG, învinuit de către k.g.b., că a încercat să fondeze un partid în ilegalitate, care, de fapt, a fost primul front de eliberare națională a românilor din teritoriile ocupate prin forța armelor, în urma pactului criminal „Ribbentrop-Molotov”; l-a salvat de închisoare și pe Mircea Druc, viitorul prim-ministru al RSSMoldovenești...

Diplomat de profesie, absolvent al celebrului MGhIMO (Institutul de Stat de Relații Internaționale) din Moscova, el, copil de țărani din Basarabia, căruia nu i s-a permis să profeseze nici o zi (și era pregătit pentru țările grupului MAGREB, cunoștea și limba arabă, pe lângă altele patru limbi...).

Pe la 2-3 de noapte – oaspeți, băuți...

Readorm, cu greu...

Spre dimineață se cuibărește lângă mine, chiar sub barbă, unul dintre motănași...

O fi fiind „Palitra” sau „Mazok”?

Nu-l (n-o...) mai alung, ar trebui să închid ușa de la verandă, iar eu dorm mereu cu ușa larg deschisă, aerul de la Parcovă e aur curat...

La Moscova, dar, mai ales, la București mă înnăbuș, nu am aer!

Spre dimineață mi s-a arătat în vis... Nichita Stănescu, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească și pe el în pace...

Era culcat, cumva, pe iarbă, mărunțel la trup, cu părul cam închis la culoare, tuns scurt și nu știu de ce eu îl netezeam pe ceafă...

Semăna mai mult cu... Gheorghe Tomozei, prietenul lui dintotdeauna, pe care eu l-am apucat în viață, am participat chiar la înmormântarea lui, la „Cimitirul Săracilor”...

Pe Nichita nu l-am văzut niciodată viu...

Ciudat, în visul meu mai era pe aproape Adrian Păunescu, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace...

Numai morți...

Cu atâta m-am ales: adică, după 20 de zile, după revenirea din Rusia – visez românește!

Vis după vis, cu români, chiar dacă sunt morți...

Încerc să lucrez, puțin, după trei zile de... hodină (activă!).

Nu scriu (doar citesc) în zilele de duminică și mari sărbători creștine, respect, măcar atât...

Ieri a fost Foca, se ține „de foc”, împotriva incendiilor, Doamne ferește!

Până spre seară – hărmălaie!

Silviu – nervos, vor veni mâine doi oaspeți, din România, cu ce să-i primim?

Eu am niște rezerve, ascunse, chiar îngropate, noaptea, în pământ, în locuri diferite, dar găina – primită cadou – un fel de pomană – de la un vecin mai milos, n-o vom jertfi, am închis-o în poiată (Silviu a igienizat-o, poiata, cred că a scos de acolo peste 20 de căldări de găinaț, bun pentru a obține din el „spirt curat”, numai că eu nu cunosc „tehnologia”...), o hrănesc cu grâu cojit (mai am un borcan plin, de trei litri...), la ruși i se spune „perlovka” sau în armata sovietică se prepara din aceste boabe „Kirzovaya kașa” – terci din „talpă de cizmă de parusină”, la drept vorbind, foarte hrănitoare; găinuța ne mai aduce și ea câte un ouț, tot peste o zi, cam mărunțele, căci e tinerică, de doi ani...

Mă ridic din pat la 5...

Aștept răsăritul soarelui: mă uit „drept în ochii Marelui Astru”, cum procedează poeta Ludmila Serostanova de la Moscova, ea se hrănește numai cu crudități și visează să trăiască 150 de ani...

Totul ține de capacitatea (talentul?) de a fi în contact permanent cu Natura, cu Soarele de pe Cer, care este, de fapt, izvorul vieții, numai că trebuie să știi CÂND, CUM și CÂT să iai, câtă energie...

Silviu Fusu umblă ca o stafie prin curte, după beția cruntă din ajun...

La 8 bat toaca, beau o cafea, dau de mâncare la motănași (tot pe lângă mine se țin, unul chiar mi-a sărit în cap, pe când îmi făceam rugăciunile, în genunchi...).

Începem o nouă zi, Doamne, ajută-ne!

Sosește ziaristul Cristian Sabău, de la Pitești, singur, soția Iulia, basarabeană, a rămas la rudele ei, într-un sat de lângă Briceni...

A scris despre Tabăra noastră pagini întregi la „Ziarul de Argeș”, cunoaște foarte bine situația actuală a Basarabiei, vizitează acest multpătimit pământ românesc an de an, se documentează serios, ne-am împrietenit, mă invită să-l „văd în acțiune pentru reîntregirea Neamului” și la Pitești, mai ales, că în acest oraș s-a mutat, de la Iași, de mai mulți ani și „consăteanul” (de peste gardul de sârmă ghimpată...) meu Ion Popescu-Sireteanu, scriitor și el, un foarte bun cunoscător al limbii române, profesor universitar, care se apropie de frumoasa vârstă de 80 de ani...

Toată ziua – în 3, apoi – în 5...

„La Masa Tăcerii” din jurul mărilor bătrân din curte, după un coniac „5 stele”, citesc poemul „Voi l-ați ucis pe Eminescu...”, încă nu l-am publicat, deși l-am compus în noaptea dinspre 14 spre 15 ianuarie anul acesta, la București, în chilioara mea și l-am citit, chiar de 15 ianuarie, în fața statuii Poetului Național Mihai Eminescu de la Ateneul Român, chiar l-am strigat (poemul!),

însăpăimântându-i (enervându-i?) pe toți „eminescologii”, care au șters-o de la locul „crimei”, unul câte unul, de a rămas numai criticul de artă Ilie Roșianu, care nu mai avea cui să ofere cuvântul...

Au nu suntem români cu toții?!

Mihai Cimpoi nici nu m-a pomenit măcar în mult trâmbițatul său „Dicționar enciclopedic Mihai Eminescu”, deși eu sunt unicul autor al cărții (cărților, căci am tipărit-o în mai multe ediții...) despre Eminescu, la Cernăuți, „Tânguiosul glas de clopot...” (evocare documentară, a.1858-1869), tot eu sunt și autorul spectacolelor „Călin Zburătorul” (poemul dramatic „Întoarcerea lui Călin”, după motivele basmului „Călin, file din poveste”, care s-a jucat pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți pe parcursul a 16 ani); a dramatizării „Cezara” (după nuvela „Cezara” și textul postum „Moartea Cezarei”, montat pe scena Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău, fondat chiar de Silviu Fusu, tot el semnează și regia), dar, mai ales, nu se poate să nu amintesc despre extraordinarul spectacol „Decebal”, de Mihai Eminescu (la care eu am semnat doar „redacția scenică”, deși am muncit pentru această „redacție” pe parcursul a zece ani...), eveniment petrecut la Chișinău, într-un spațiu deschis, adică, în sânul naturii, în seara-noaptea de 15-16 iunie 1989 – cu Decebal, care apărea din orizont călare pe un cal alb; spectacol prezentat în aprilie 1990 și la Moscova, în limba română (!), pe scena Centrului Unional de Cinematografie, în cadrul „Săptămânii de teatru românesc din Basarabia” – debutul lui Eminescu-dramaturgul...

Dar să nu mă laud, chiar dacă am cu ce...

Și cu cele două portrete „Mihai Eminescu” și „Veronica Micle”, pentru care, la 15 ianuarie 1970, la Chișinău, mi s-a acordat Premiul I pentru pictură, Diploma de gradul I fiind semnată și de către Mihai Cimpoi, pe lângă regretații Glebus Sainciuc, Aurel David – autorul stampei geniale „Arborele Eminescu”, Gheorghe Cincilei...

Un dicționar academic, semnat de dublul academician Mihai Cimpoi, ar fi trebuit, cel puțin, să fie obiectiv...

După plecarea lui Cristian Sabău prepar un borș („ukrainski”...), fetelor, pictorițelor în devenire, nu le place, doar „scurmă” cu lingurile în farfurii, în timp ce Silviu-vegetarianul este entuziasmat, pentru că „boierul” (după cum î-l numesc, în bătaie de joc...), nu prea mănâncă nimic, zile întregi, săptămâni, doar „dughește” tot ce i se nimerește...

Rima este pur întâmplătoare...

Mai mult pe ascuns lucrez la manuscrisul de poeme „Kenozarium”, pe care, de fapt, l-am compus, în cea mai mare parte, în Rusia, la vila Fiicei Mareșalului, unde am parte de liniște și chiar de inspirație poetică...

Dorm cam prost (pisicul sare pe mine...), la 8 bat toaca...

Vine, de la „cealaltă” Tabără Gheorghe Jalbă (să nu-l confundăm cu Ghenadie Jalbă, președintele actual al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova...), mai stăm de vorbă, mai bârfim și noi, ca între artiști...

Îi ofer (ca să nu vadă Silviu Fusu) cărticica de poeme în stil haiku „Dinozaurul de la Parcovă” și romanul (cam erotic...) „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”, fără autografe, n-am mai reușit...

Dacă l-am „văzut” plecat pe Silviu cu Jalbă spre... bar, am răsuflat ușurat și m-am apucat de scris; „Mazok” urcă pe măsută, înhață caietul, începe să-l roadă...

E atât de gelos pe scrisul meu!

Toată lumea artistică e geloasă, care pe care...

Un fel de semn al Apocalipsei...

Nu mai lucrăm, nu creem nimic, ci doar ne invidiem unii pe alții, murim de invidie!

Până și acest animăluț (animăluță, vorba Leonidei Lari, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace!), de câteva săptămâni, încearcă mereu să mă dezbată de la scris, mă tot „poftește” să mă joc cu el, căci el are poftă de joacă (după ce toată noaptea mi-a deranjat puținele ore de somn...), iată, acum, la umbră, pe măsuta mea – a adormit!

A obosit, sireacul...

Să mă întind și eu puțintel pe patul din verandă (aici îmi flutură prin memorie bancul rusesc cu Petika și Anca lui Ceapaiev, la Paris, dar nu-l „spun”, căci e cam „de rușine”...), după ce mi-am descărcat stomacul (crampele mele, dintotdeauna...) și mi l-am îmfundat pe loc cu: o cafea turcească (preparată cu pelin...), o strachină de borș (de alaltăieri...), trei felioare de pâine și un blid întreg de zarzăre, oferite de vecinul Vasile-„afganul”, care a revenit aseară de la spitalul raional și mi-a spus, că „nu i se permite nici un gram de vodka”...

Nu sunt sigur că interdicția va dura măcar o noapte...

Trei crini (de pe Alea Crinilor...) au dat în floare: după cum am menit chiar eu – în ajunul zilei de naștere a lui Silviu Fusu...

Iată, ziua de vineri, mare sărbătoare – Sfântul Pantelimon, doctorul fără de arginți...

Ce viață de mucenic!

La 8 și ceva eram de acum la Sfânta Biserică, părintele Serghei încă n-a ajuns (de la Bălți, circa 60 de km.), aprind câte o lumânare...

Vine nașul Valerică Jalbă (deși nici unul dintre ei nu sunt rude, probabil, prea mulți „jâlbași” au fost în Basarabia, pe când se puneau numele...), în doi cu soția sa, Nina Stepanovna, duminică el va pleca spre Chișinău, la Spitalul Republican, unde i se va face o operație foarte grea...

Apare și Gheorghe Jalbă, în pantaloni scurți, se salută cam rece cu mine, dar tustrei nu stau până la finalul Liturghiei: nașul se spovedește și se împărtășește, corect, creștinește, mă gândesc, înainte de a nimeri pe masa de operație...

Stau până la sfârșit, ca de obicei, părintele ne vorbește despre Noul Athos din Abhazia (unde am fost și eu, în 1986, în drum spre Suhumi...), i-am și povestit despre călătoria mea de atunci, cu mai multe peripeții, dar și bucurii, pe scurt i-am vorbit, pe când mă miruia...

27

- *Cito tî hodiși k etim rumânam?!*

(Adică, „Ce tot umbli la românii iștea...”).

Galea, nevasta lui Tolică, vecinul lui Silviu Fusu, urlă în toată măhala, ea, o venetică din fundul Rusiei (regiunea Kursk...).

Nu întâmplător, la Biserică, cineva m-a avertizat, să fim atenți, că în Basarabia acționează coloana a V-a...

Că în orice clipă se poate declanșa un război civil...

Eu am propus un referendum PANROMÂNESC (Aderăm sau nu la Uniunea Europeană?).

Doar pe teritoriul Basarabiei – un atare referendum s-ar încheia cu... 20 % „pro”!

Iată CALEA, unică, pentru ziua de astăzi...

Dar cine să mă audă și cine să mă înțeleagă?...

A doua zi vine Tolică, plouat („cu coada între picioare”), să mai aplaneze situația: mai întâi, mă invită la el – să-i admir cuștile cu iepuri (100!), căci nevastă-sa, rusoaica, nu-i acasă...

Hai să-l descos puțin: de 32 de ani sunt împreună, în toată această perioadă n-a învățat măcar 200 de cuvinte românești...

Cum s-au cunoscut?

Mătușa ei muncea la fabrica de zahăr din Brătușeni (pe atunci, centru raional), făcea parte din „tineretul comsomolist, care a sosit în RSSMoldovenească pentru a ridica nivelul de trai al opincarilor și mămăligarilor români din Basarabia”...

Și a invitat-o și pe Galea (Galina), absolvisă Institutul de educație fizică din Breansk (Rusia), era candidată în maestru al sportului...

Flăcăul Tolică (Anatol) a pus ochiul pe ea...

Când a văzut fătuca raiul din jur – a rămas pentru totdeauna!

Au o fiică, a învățat la școala „moldovenească”, în prezent locuiește la Brătușeni, vorbește numai rusește...

Anatol face parte din familia membrului marcant al Sfatului Țării Ion Buzdugan, care a votat Unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918...

Scriitorul și cercetătorul Iurie Colesnic a descoperit în albumul vecinului lui Silviu Fusu o fotografie unică...

Iată-i, Doamne, românașii noștri!...

Acasă – mizerie!

Ne pregătim pentru ziua de duminică...

Silviu – trist...

Spre seară, un prieten, Volodea, un fel de inginer-șef la combinatul de coniacuri, ne aduce 1 litru de coniac tare bun, gustăm câte un strop, în trei...

Eu îl rog pe Silviu să ascundem sticla, pentru ziua lui de naștere, se uită rău la mine, deși îmi dă dreptate în asemenea cazuri de „trezvie”...

Deocamdată nu mai avem nimic, nici ceapă – fetele au dat-o gata, în două zile, au încercat să gătească niște fasole cu ceapă prăjită: fasolele s-au dovedit a fi mult prea vechi, de peste zece ani, iar ceapa le-a ars pe tigaie, în două rânduri...

Deși ambele sunt măricele (inclusiv, la trup...), nu se pricep să gătească un borș, o salată, chiar și „cașa” din fulgi de ovăz ori o ard, pentru că nu au răbdare s-o amestece cu lingura, la foc scăzut, ori o fac rară de tot și la masă culeg câte un fulgureț de pe fundul farfuriei...

Fete de oraș!

Îmi imaginez ce probleme vor avea, când se vor căsători...

Și la pictură sunt destul de modeste, deși sunt în ultimul an de studii...

Silviu le mai iartă, închide ochii, le laudă, iar eu tac, mă uit la cartoanele lor, încerc să descopăr ce au vrut să spună (să zugrăvească...) și rar când rostesc doar un singur cuvânt de apreciere: bine, binișor...

Prietenul meu e subiectiv, una dintre fetișcane e fiica lui, adoptivă, locuiesc împreună cu maică-sa de patru ani...

Eu, în schimb, nu am dreptul să fiu subiectiv, dacă văd că fetele nu prea au talent și dacă nu-și dau silința nici la această Tabără să învețe niște lucruri fundamentale de la Natură – vai de soarta lor de mai departe...

Artistul adevărat trebuie să lucreze cu un fel de fanatism, să se chinuie, să caute, să încerce, să greșească, să plângă, să se bucure, să pornească, de fiecare dată, de la început, dacă va fi nevoie și să aibă încredere în ceea ce face și mai e necesar să aibă un Dumnezeu în toate, sau, în primul rând, să simtă MÂNA LUI DUMNEZEU ÎN TOATE...

Fetișcanele nici măcar la Sfânta Biserică nu se prea îndeamnă, deși eu le invit, de fiecare dată: ba se trezesc prea târziu, ba nu au câte un batic, să-și acopere capul...

Am scotocit prin veranda „mea”, în căruțul pentru copii (stă în colțul din fund, alături de patul-divan, pe care dorm, amintindu-mi, de zece ani, că eu ar trebui să mă mai însor o dată, să mai risc și să mai dau naștere unui prunc, ultimul, probabil; căruciorul tot așteaptă, dar eu nu am noroc să conving o femeiușcă să-mi răspundă la chemările mele „erotice”, adică, ale Naturii, ale Neamului...) – am descoperit o „casâncă”, din tul, din păcate, de culoare neagră: o fi fiind a Otiliei, prima soție a lui Silviu Fusu, de pe când a participat la înmormântarea socrului ei, cu mai mulți ani în urmă...

Nici Ana-Maria și nici Nina-Corina n-au dorit să-și acopere capul cu ceva de culoare neagră, sunt superstițioase, pe lângă toate, prostuțe, ca să nu le numesc mai rău...

Găinuța ne-a mai adus un ou: avem patru în total...

Nu rezist – două dintre ele le fierb (eu și Silviu suferim de burtă, de câteva zile...), ne mai „tocmim”...

Ce zi frumoasă de sâmbătă!

Vor sosi mai mulți oaspeți, în primul rând, o așteptăm pe Elena, actuala soție a lui Silviu, mama Anei-Maria (și anul trecut am așteptat-o, foarte mult, dar nu ne-a onorat...).

Soare, cald, pisicul condamnat la „carceră” miaună atât de jalnic, de mi se rupe sufletul, mă roagă să-l slobod, deși câinele vecinilor abia așteaptă să-l sfâșie în bucăți și să-l pape...

Ca să nu-l expun marelui pericol, îl iau în brațe și îi dau drumul chiar în camera de alături, unde doarme „boierul”, ca să-l trezească...

Scotocesc prin cotloane, prin șopron, prin magazie, dau peste un vas, un fel de bidon de aluminiu, cu puțin var uscat pe fund și mă apuc să-l „înviez”...

Găsesc și o perie de rogoz, fac „albeață” la „Trofeul Taberei” – sculptura lui Constantin Sinescu de la București („Adam și Eva”, sau, mai mult „Eva și Adam”, ciopliți dintr-un trunchi de stejar, atât de lipiți-intrați unul în altul – e mai mult o metaforă, încât numai după formele Ei – mai bombastice, mai în „erecție”, se poate desluși care și ce este...), văruiesc soclul de piatră, pe care eu l-am propus și l-am clădit, anul trecut...

Efectul e vizibil!

Mai torn oleacă de apă, mai amestec, cu un băț de lemn și cu „laptele” obținut înălbesc și scările Teatrului Liber (fondator, desigur, Silviu Fusu...), unde s-ar putea întâmpla să evolueze Teatrul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, să prezinte spectacolul după piesa mea „Doi plus unu și un cal”, în aier liber, dacă vor veni...

Silviu mai doarme (cu pisicul „Mazok”...), deși e ora 9.35...

Sosește Elena, de la Chișinău, prietenul meu o întâlnește cam rece...

Deși ne culcăm, eu, cel puțin, după ora trei, mă ridic la șapte, încălzesc apă, mă spăl pe cap și pe barbă, bat toaca, exact la ora opt (am impresia, că pe tot parcursul Taberei, de fiecare dată, sătenii își potrivesc ceasurile după cum bat

eu toaca...) și imediat plec spre Sfânta Biserică, unde îi salut pe bucovinenii mei de la Voloca, adică – membrii corului bărbătesc „Codrii Cosminului”, pe cei 15 „bravi oșteni de-ai lui Ștefan cel Mare” (Corul are, în total, 40 de membri...), îmbrăcați în costume naționale, cu celebrele cămeșoaie din pânză de in, înflorate, cu pieptărașe și brâie late, unii dintre ei mă cunosc personal, ne-am mai văzut, în special, la Cernăuți, pe alții îi îmbrățișez pentru prima oară...

Toți sunt bine dispuși, voioși, sănătoși, cam burtoși, de scârție greu scările, când urcă la balcon...

Ofer părintelui Serghei o hârtie (acatist de sănătate) cu textul: Regizorul Silviu Silvian Fusu, directorul artistic general al Taberei Internaționale de Creație, Ediția a XI-a, împlinește astăzi, 11 august 2013, frumoasa vârstă de 60 de ani și atașez, din buzunarul meu sărăcuț, 5 lei...

Sfânta Liturghie se desfășoară minunat!

Corul de la Voloca este fantastic, acești bravi bărbați cântă dumnezeiește!

Biserica are o acustică formidabilă, păcat mare că oamenii din această mare și frumoasă comună (circa 1500 de suflete!) nu prea vin la slujbă, nici de data asta nu s-au prea înghesuit, cu ocazia (rară!) prezenței oaspeților din Bucovina (care au fost nevoiți să treacă prin vamă, cu pașapoarte de străinătate!).

În total, dacă am numărat doar 30-40 de persoane la Sfânta Liturghie...

Cinci-șase bărbați (dintre care eu – unul, al doilea – secretarul primăriei, Anatol Cucoară, care mi-a povestit, că pe timpuri satul Parcovă a avut un cor frumos, dar s-a destrămat, acum 10-15 ani, la care eu i-am propus să se gândească, să acționeze și să renască acel cor, posibili membri fiind copiii din clasele superioare ale gimnaziului local, pentru că bărbații maturi numai prin baruri stau și cu ei nu se mai poate face o treabă ca asta...), gospodinele din sat s-au dovedit a fi mai înțeleghătoare, mai credincioase, au dat năvală, unele chiar și-au pus costumele naționale, uitate...

La urmă cântăm cu toții „La mulți ani!” pentru robul lui Dumnezeu Silviu Fusu (dar Silviu lipsește...) și pentru Tabăra Internațională de Creație, după care plec direct spre centrul satului, spre „TRIUNGHIUL SACRU” – Ștefan-Hristos-Eminescu, unde s-a adunat multă lume; îl salut, printre primii, pe Valeriu Matei (academician!), proaspătul director al Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău, sosit cu o mașină luxoasă (argintie!), cu șofer; îl felicit cu frumoasa sărbătoare pe primarul comunei Parcovă, energicul Marcel Snegur (ce nume...), dau mâna cu Ion Bâlba, cam încrunțat – directorul executiv al Taberei, cu fiii lui, Ștefan, pictor și el, cu Mihai; dau peste familia Bradu (din satul Fântâna Albă), marele om de afaceri e cam agitat, e împreună cu soție-sa, rudă cu artista poporului Dina Cocea, ambele originare din Voloca Bucovinei...

E prezentă și familia Dolișcinschi, ne îmbrățișăm...

Manifestarea începe abia la 11.40, deși era anunțată la 11.00; pe un afiș mare fugurează și numele meu (participanții Ediției a XI-a ai Taberei...), e drept, cam la urmă; sponsor principal ICR, Chișinău...

După câte aflu, pe parcurs, Valeriu Matei, cât a fost, un an de zile, student la facultatea de istorie a Universității din Chișinău (după care s-a transferat la Universitatea „M.V.Lomonosov” din Moscova...) s-a „nimerit” coleg de grupă cu Anatol Cucoară, actualul secretar al Primăriei Parcovă, chiar au locuit în aceeași cameră, la cămin...

Iată că s-au regăsit!

Sunt chemat și eu pe scenă (mai la urmă...), mi se înmânează Diploma Taberei, semnată de Valeriu Matei și Ion Bâlba, după ce le-am mulțumit, citesc (de pe foaie, pentru că nu mai am memoria de până la 30 de ani...) poemul „Voi l-ați ucis pe Eminescu...”, a sunat tare, l-am strigat, pur și simplu, la microfon...

Lumea – cam șocată!

Mă aflam chiar în fața chipului lui Eminescu, bătut în placă groasă de cupru – monumentul, împușcat de către un antiromân, acum câțiva ani, cu arma de vânătoare (23 alice l-au lovit!), cică, se întorceau câțiva hojmălai de la vânătoare, turmentați și dacă n-au împușcat nici o juvină, unul dintre ei și-a descărcat arma în Poetul Național...

Mai bine și-ar fi pus țeava în gură, nemernicul și să-și fi curmat viața, deși nu am nici un drept să judec pe nimeni, Dumnezeu îl va pedepsi, dacă nu l-a și pedepsit deja...

A evoluat extraordinar, la urmă, și corul de la Voloca, iar părintele Serghei, reușind să ajungă și el, după slujbă, cu preoteasa, anunțat de către moderatorul Vasile Pleșcan din Alexăndreni, a rostit o foarte frumoasă urare de încheiere, după care s-a cântat, din nou, un impresionant „La mulți ani!”, pentru Ion și Silviu – iată, astfel, părintele i-a împăcat, în fața lui Dumnezeu, pe fondatorii Festivalului-Tabără Internațională de Creație de la Parcovă, Ion Bâlba și Silviu Fusu, ultimul, desigur, lipsă...

(Mai târziu, Silviu avea să-mi recunoască: a ascultat totul de acasă și a plâns tot timpul, singur...).

Nu-l mai înțeleg pe bunul meu prieten: trebuia să-și calce pe suflet, cum se spune, să-și mai tempereze supărarea și să-și potolească mânia și să se fi prezentat și el în centrul satului, n-ar fi căzut cerul în capul lui și nici al nostru...

Cât s-a mai desfășurat programul (Ansamblul local „Ciobănaș de la mioare” este splendid, până și primarul cântă și dansează de rând cu ceilalți!), am tot discutat cu părintele Serghei, de fapt, ne-am cunoscut imediat cum a fost numit, la Biserica din Parcovă, în 2009, după părintele Grigore Blajinu, care a slujit între a.1990-2009 – consătean și coleg de școală cu Grigore Vieru, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace pe poet; am sărutat mâna preotesei Laurenția, i-am recunoscut că sunt admiratorul ei, pentru că a născut 6 prunci frumoși, i-am mai destăinuit, sincer, că, probabil, voi scrie o nuvelă (o carte?) cu titlul: „În Basarabia mai nasc prunci doar preotesele”...

Slavă lor!

Cu părintele Serghei am mai discutat și despre... misterul zodiilor: i-am povestit, cât de bine mă împac, pe tot parcursul vieții mele, cu toți acei și acele, care s-au născut cu 12 ani înaintea mea – îi pomenesc pe Grigore Vieru, pe compozitorul de la Moscova Șandor Kalloș sau cu 12 ani după – mama fiicei mele, Anna Liubimova, de la Moscova, chiar dacă m-a trădat, iar Valeriu Matei este și el exact cu 12 ani mai mic decât mine...

Deoarece nu prea plouă la Parcovă, ultima vreme, i-am mai explicat părintelui ritualul de la Tabără, cu 7 bărbați, toți bărboși, botezați – cum invocăm ploaia și chiar plouă!

L-am impresionat pe tânărul părinte, dar nu i-am spus chiar totul (despre „AUM”-ul rostit într-un fel anume nici n-am pomenit...).

Sunt exclus din consiliul artistic al Taberei (adică, Ion Bâlba, când i-a numit pe acei, care trebuie să selecteze lucrările realizate anul acesta pentru viitoarea galerie de artă – pe mine nu m-a anunțat...).

Păcat!

Dar la banchet sunt, totuși, invitat, de mai multe ori același Ion Bâlba, m-a tras de mânecă și a tot repetat, chiar dacă nu cu toată gura, că sunt așteptat și la masă...

Eram pornit spre casa lui Silviu Fusu...

La masa de recepție din foaierea casei de cultură (foarte bogată, cu toate bunătățile de pe lume:salam, de mai multe feluri, pastramă, pește de râu și pește afumat, brânzeturi, inclusiv, brânză de oi, proaspătă – caș, două feluri de cașcaval, ardei umpluți, clătite cu brânză...) – m-am trezit că stau, în picioare, vizavi de Valeriu Matei (el n-a băut nimic, l-am văzut doar mâncând clătite, povestind că acasă, la Cazangic, maică-sa, Savestița, pe care am cunoscut-o și eu, mereu îl hrănea cu asemenea bunătate...).

Dar același Valeriu Matei, prietenul meu de la Moscova, i-a dat o replică tăioasă lui Geo Stroe, președintele Academiei Dacoromâne, făcându-l de nimic...

Dar așa, ca să aud și eu, sau în primul rând eu (unul dintre vicepreședinții Academiei...), cică, el, Matei, a scris și publicat o carte întreagă de poeme dacice („Somnul de lup”?) și noi nici nu știm, n-am citit-o, iar el – a făcut mari și importante descoperiri despre daci și Dacia...

Iată!

Prietenul meu n-o să moară de modestie...

După ce am citit-strigat poemul „Voi l-ați ucis pe Eminescu...”, poetul din el (burtă foarte mare, revărsată cu o jumătate de metru peste cureaua pantalonilor...) a citit și el o poezie, pe care, cică, „a scris-o zilele acestea”, nu m-a iertat, deși eu, în fiecare an, la festivitățile de închidere ale Taberei am tot citit, de pe scenă, câte un nou text, compus chiar la Parcova, ceea ce a devenit un fel de tradiție, oamenii locului așteaptă mereu luarea mea de cuvânt...

La despărțire (n-a stat până la final, ne-a dăruit, totuși, câte un CD cu poeme de Nicolae Dabija, la împlinirea vârstei de 65 de ani, în lectura Ninelei Caranfil și a altor actori, sponsorizat, desigur, de ICR, al lui Matei; CD-ul meu l-am „rătăcit” pe drum, n-am mai ajuns cu el la Silviu Fusu, iar pentru Fusu s-a zgârcit Matei, mi-a răspuns că o să-i ofere la Chișinău un exemplar...) i-am spus că țin la el, că nu am luat în seamă valurile de critică și zoi aruncate în capul lui (cu ocazia numirii în fruntea Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău), mai ales, că adjunctul său este poetul Nichita Danilov, pământeanul meu, de la Climăuți, „de peste gard”...

Valeriu Matei a urcat în mașină și...

M-a durut și replica lui, la masă, referitoare la aniversarea de 85 de ani de la nașterea lui Ion Druță, care se apropia, la 3 septembrie...

„Cine e Ion Druță? Nu-l cunosc...”

Pe lângă titanul Ion Druță – Valeriu Matei nu-i decât un limbric...

Mi-a mai atras atenția, Valeriu Matei, că el, anume el, a fondat la Moscova Societatea de cultură (moldovenească...) „MOLDOVA”, pe care noi, sireacii, n-am fost în stare s-o păstrăm...

Critica a fost adresată și mie, în față!

A revenit, totuși, la Druță, când a observat, că eu m-am înnegrit de supărare: spunând, arogant, că el îl cunoaște CEL MAI BINE pe Ion Druță, că a stat CEL MAI MULT cu el de vorbă, că a studiat și însușit întreaga lui operă, viața lui...

Ca să aud și să știu eu, să nu-mi imaginez...

Am reușit să discut și cu primarul satului, cu alți participanți la masa de recepție, abia după plecarea lui Valeriu Matei...

N-am stat chiar până la sfârșit („ca să usuc toate sticlele de băutură...”), mi-am luat rămas bun de la criticul de artă Tudor Braga (în ajun ne-a vizitat și la plecare mi-a cerut, pentru o noapte, cartea lui Sergo Beria, despre tatăl său, Lavrenti Beria, mi-a restituit-o la Biserică, astfel a fost și el la Sfânta Liturghie, dar n-a rezistat până la final...).

Acasă – lume puțină: un bărbat, Gheorghe, de la Chișinău, sosit, între timp, în special pentru a-l apăra-felicita pe Silviu Fusu, apoi Elena –actuala soție a prietenului meu, Ana-Maria, fiica ei, Nina-Corina...

Mai veni și nașa Nina Stepanovna (soția lui Valerică Jalbă, la spital...), cu o doamnă, văduvă, care are doi fii la Moscova (unul dintre ei, după cum mi-a spus, chiar locuiește în orașelul Șciolkovo, vecin cu localitatea Zagoreanka, unde îmi duc eu traiul, la vila Fiicei Mareșalului...); ne onorează cu prezența și doamna Tatiana, noua directoare a gimnaziului din sat, o femeie frumoasă, nălțuță, foarte serioasă, deși e și foarte tânără...

Punem la cale, în trei cu Silviu, participarea noastră la 1 septembrie, prima zi de școală...

În genere, discutăm despre încheierea unui contract de colaborare: „Casa-Muzeu „Sava și Evghenia Fusu” cu Gimnaziul „Mircea Bologa”, un program care ar putea să se desfășoare pe parcursul anului întreg, propunem și un custode – din rândul profesorilor, cu jumătate de normă, adică, toți doritorii, în primul rând, copiii din sat să aibă acces liber la micul nostru tezaur artistic – în jur de 300 de lucrări de artă; să participe la activitățile Taberei, să picteze și ei, sub îndrumarea noastră, să compună versuri, inclusiv, eu să-i familiarizez cu poemele în stil haiku...

Ceva mai târziu vine și Mihai Zaiț (un foarte bun grafician din Iași, este nelipsit la Tabăra lui Ion Bâlba...), cu prietena lui, pictorița Lilia (de la... Criuleni); eu fac un grătar (gras!), cu pulpe de găină, procurate de la un bar din sat (nu știu cine le-a plătit...), tinerele pictorițe au meșterit un „vinegret”, va apare și măhăleanul Mircea Belotcaci (burtos, dar foarte drag sufletului nostru, darnic, ca nimeni altul!), ne îndopăm cu frigărui, bem coniac, vodka și vin, și bere, iar Silviu Fusu e cam trist, în ziua lui de naștere, mănâncă doar „vinegret” și castraveți murați (cadou de la Mircea, avem un borcan de 10 litri!)

La final – pepene verde, pepene galben, care se topește în gură...

Sunt „prea plin”, mă retrag, „englezește”, mă prăbușesc, pur și simplu, în patul meu, fără să-mi fac rugăciunile...

Dar, ca să nu uit: exact la miezul nopții am închinat un coniac pe banca din grădină – „Cumpăna Vremilor” (eu am numit-o astfel, deși este meșterită de Silviu...) – locul vetrei străbune a familiei Fusu...

Și mi s-a „arătat” în vis... o mașină mică, foarte colorată, care tot venea spre porțile închise, lunecând, apoi, mai în vale (deși stradela se încheie imediat după poarta familiei Fusu, mai departe urmează doar o cărare, renumitele „hudicioare de la Parcovă”...), când semăna cu mașina poliției, când aducea a vehicol plin cu bandiți...

Silviu Fusu, deși sforăia în camera de alături, în vis se afla lângă mine, se înhățase de brațul meu, tăcut, ca niciodată, trist și aveam senzația că tremura de frică, până și timpul de afară se arăta neguros, apăsător, deprimant...

La un moment dat – țipete infernale, înjurături, larmă, lătrat de câini...

Mă credeam, mai departe, în vis, visele mele dintotdeauna...

Dar visul s-a dovedit a fi realitate!

Elena, soția lui Silviu, care a rămas să doarmă în casa cea mică – zace leșinată pe cărarea de beton, ce duce dinspre poartă spre „sarai”...

Silviu urlă din răsuperi: te omo-o-or!!!

Parcă știam că doarme în Casa cea Mare, în camera de alături...

Încerc să reconstitui ce s-a întâmplat: pe la orele 3 de noapte au oprit în poartă două mașini negre (4x4), din care au sărit jos 8 bărbați, bine băuți...

Unul dintre ei, Sergiu, un munte de om – ginerele nașului Valerică Jalbă, tânăr tătic (pruncul de 4 luni, Ștefănel, botezat recent), mai întâi a încercat să intre de unul singur în curte, dar porțița s-a dovedit a fi încuiată cu lacăt...

Atunci s-a opintit să rupă porțile de fier, să le scoată din bălămăli, să le arunce la pământ și să intre cu „Jeep”-ul său în curte, nu i-a reușit nici asta și în plină viteză a lovit cu mașina în poartă...

Elena s-a trezit și cum era numai într-o cămașă de noapte, a întrebat din prag:

- Cine sunteți și ce doriți?

Sergiu, cu glasu-i tunător, a urlat:

- Eu îs oaspetele de onoare a lui Silviu Fusu și am venit să-l omor!

Atunci Elena, desigur, s-a speriat și a început să țipe, când a observat că în spatele oaspetelui nocturn mai foiau alte șapte umbre...

Băieții au aprins farurile mașinilor, au pornit claxoanele, trăgeau de porți, ca să năvălească în curte...

S-au trezit vecinii: Liuda, într-un cămeșoi lung de noapte, Vasile, cam năuc și el, apoi doamna de vizavi, cu doi copii răcnind de spaimă...

Au aprins luminile și vecinii dinspre drumul central: Tolică și Valeriu, care erau gata să sară cu topoarele, după cum au recunoscut a doua zi...

Până a ieșit Silviu afară, cei 8 hojmălăi au și trântit porțile la pământ, iar „tânărul tătic” Sergiu imediat l-a apucat de gât pe prietenul meu și a început să-l sugrume, urlând ca un nebun:

- Tu mi-ai blestemat copchilu! Mi l-ai blestemat pe Ștefăne-e-el!!!

Și în această clipă dramatică Elena s-a aruncat între ei, i-a descleștat și s-a trezit întinsă pe beton, fie că a fost lovită atât de puternic, fie că și-a pierdut cunoștința de frică...

Au sărit din casa cea mică Ana-Maria și Nina-Corina, s-au pus pe bocit...

Gheorghe, prietenul lui Silviu, a apărut și el, buimăcit, nici nu mai știu unde a adormit, cam băut, tehui la cap...

Eu, mai întâi, tot credeam că totul se petrece în vis, într-un vis urât: pe cât de „iepurește” dorm, de obicei, pe atât de greu m-am trezit cu adevărat, eram totuși, cu burta prea plină și cu capul amețit de băutură...

Am bâjbâit, mai întâi, pe sub patul-divan, până am dat cu mâna peste ciocanul-toporaș, pe care îl țin mereu „de-a gata”, pentru orice întâmplare nocturnă și iată că acea „întâmplare” era în toi...

În clipa următoare năvăli în verandă la mine Ana-Maria, țipând:

- Domnu Miha-ai! Domnu Mihai... Săriți că îl omoară pe tata Silviu...

Și eu chiar am sărit, descoperind că eram gol-pușcă...

Bine că Ana-Maria între timp a și ieșit afară, urlând...

Până am nimerit cracii pantalonilor, până mi-am pus o cămașă, după care am alergat, desculț, spre „sarai” – „oaspeții nepoftiți” au pornit mașinile și au șters-o, adevărat, unul dintre „Jeep”-uri a dat, mai întâi, peste gardul vecinei de vizavi, doborând la pământ un stâlp de metal...

Elena, între timp, și-a revenit, Liuda dimpreună cu fetele Ana-Maria și Nina-Corina i-au acordat primul ajutor, au purtat-o pe brațe până în casă, au culcat-o în pat, dar n-au mai chemat „Salvarea”, slabă nădejde să vină în sat...

Și nici telefonul-fix nu merge...

Dacă m-am apropiat, Silviu Fusu stătea înțepenit la masa de pe terasă și urla în gura mare:

- Te bleste-e-em!!! Te bleste-e-em... Unul, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte... Te bleste-e-em!!!

Numai „amin” n-am rostit, nu știu de ce, mi-a apărut cuvîntelul pe vârful limbii, cum eram încă zăpăcit, alarmat după somn...

Cred că am și tremurat un timp, de frică, oricum, nu-mi dădeam seama ce s-a întâmplat, ce se întâmplă...

Prietenul meu, Silviu, parcă nu mai era pe lumea asta: cu ochii bulbucați, cu părul și barba încâlcite, vocifera, mătăhăia din mâini, gesticula spre porțile de fier, trântite la pământ...

Nu l-am mai văzut în asemenea stare pe tot parcursul celor 40 de ani, de când ne cunoaștem...

Afectat, răvășit, strașnic!!!

Cu greu ne-am retras în așternuturi, m-am vîrât sub plapumă îmbrăcat, iar toporișca mi-am pus-o sub pernă...

Desigur, n-am mai adormit: peste vreo oră (o fi fost cinci de dimineață...) Elena a intrat încetîșor la mine, plîngînd și m-a rugat, insistent, să închid ușa și să pun zăvorul pe dinăuntru, după ce ea va ieși...

Silviu, între timp, s-a mai liniștit și sforăia, gemea prin somn, în camera de alături...

- Iar a venit o mașină neagră... Mă tem pentru viața lui Silviu...

Parcă mi-a șoptit, Elena, parcă am auzit un glas de afară...

Femeia plînsă s-a strecurat în camera de alături...

M-am ridicat din pat și deși se lumina de acum pe la orizont, am tras ușa de afară, am pus cleampușul, unul greu, solid, pe care tot eu l-am „potrivit”, cu doi-trei ani în urmă, dar nu l-am folosit niciodată...

Abia l-am introdus în scoaba „opintită” în ușor...

Din nou am încercat să adorm...

La 8 am ieșit afară, clătîndu-mă, cu capul greoi, cu ochii încețoșați, cu mâinile tremurînde am bătut toaca...

Dar nimeni nu s-a trezit, nu s-a răspuns...

Parcă au murit cu toții!

Îmi prepar o cafea, mare, la aragazul din curte, de lângă baie: butelia e pe terminate, am scuturat-o, puțintel, la început...

O cafea cu mult pelin, amară, de mi-au ieșit ochii pe frunte, dar abia după ce am sorbit câteva guri bune, m-am trezit cu adevărat...

„Boieriul” s-a trezit abia pe la orele 12, a ieșit afară cu o coală mare de hârtie în mână, tot citind ceva de pe ea, și tot suduind...

S-a dovedit, că Elena a intrat la el, i-a lăsat acea scrisoare de „adio”, dar, mai întâi, a încercat să-l trezească, să-i vorbească și dacă n-a reușit, a ieșit prin ușa cealaltă a Casei celei Mari, cetluită pe dinăuntru, și-a luat fiica și pe Nina-Corina, după care au părăsit satul...

O fi reușit să cheme, prin telefonul ei mobil, un taxi de la Edineț, de la Cupcini, ori au străbătut cei 8 km. pe jos, până la șosea, unde au urcat într-o mașină de ocazie...

N-o să mai aflăm niciodată...

Fusu e trist de tot (eu încă n-am citit scrisoarea Elenei, îmi va înmâna-o hăt mai târziu și după ce o voi citi cu atenție, o va ascunde, ca să n-o pot copia și s-o includ în această carte, păcatele mele...), primul lucru, care îmi spune, filozofic: „Proșcianie s Matioroi”, a la Valentin Rasputin (adică, „Adio pentru Matiora”, titlul unei nuvele dramatice...), dar tot atunci a și țipat din rărunchi...

- Am să dau fo-o-oc la totul și la toate!

M-am înspăimântat, de data asta, de mintea lui Silviu...

- După noi, potopul...

Totuși, s-a apucat să curățe WC-ul, și-a tras pe el o salopetă, jerpelită, a înhățat într-o mână hârlețul, scoate căldarea plină-ochi, face o groapă în fundul livezii, o răstoarnă, astupă toată puturoșenia...

După care se aruncă la mine cu vorba:

- Eu, Silviu Fusu, cu două facultăți, absolvite cu cele mai mari note, cu diplomă roșie de regizor de teatru și film, am ajuns să fiu cel mai prost pe lumea asta...

„Ca și tine, Mihai”, dar tac, înghit în sec, să nu-mi citească gândurile...

- Am ajuns să rânesc rahatul altora! E ușor să-l dai din tine afară, dar atât de greu să-l rânești după alții...

Mă gândesc, fără să-i spun, ca să nu-l supăr, să nu-l înfurii și mai tare: dacă ar avea în curte un WC adevărat, cu o groapă adâncă, în pământ, cu capac, să nu fie nevoit să deșerte căldarea la fiecare 2-3 zile...

Mă mir că nu l-am convins până acum, că nu m-am apucat chiar eu să meșteresc acel WC, totuși, suntem o Tabără Internațională de Creație, avem participanți și oaspeți din mai multe țări...

Soție-sa, Elena, l-a amenințat, că gata!, va pleca la Chișinău, cu fetele și acolo își va lua lucrurile din garsoniera lui și îl va părăsi, are 27 de mii de lei datorii la întreținere, este sub sechestru, Silviu are interdicție, nu mai poate părăsi teritoriul Republicii Moldova, până nu va achita datoriile...

Grav!

Acum, după neplăcuta „procedură”, s-a spălat pe mâini și a ieșit, trist de tot, spre bar...

Prietenul meu, la vârsta de 60 de ani și o zi...

Zbârnâie mobilul lui Silviu (poate vin, sunt în drum, actorii Teatrului „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul?), el nu răspunde, se preface că nu aude, că nu mai există pe pământ, că a murit...

Ce ne mai așteaptă în ziua de azi, câte noi întâmplări?

Spectacolul după piesa mea „Doi plus unu și un cal”, atât de multă vreme tot promis, și acum, când micul colectiv o fi fiind pe drum...

Doamne!

Hăt după orele 14 aleargă, alarmat, vecinul Vasile și îmi transmite, peste gard, că l-au sunat de la primărie, că au sosit cahulenii și secretarul primăriei mă roagă să vin, cât mai repede, ca să stăm de vorbă...

Nici nu știu cum să procedez: Silviu lipsește, cum să rezolv, de unul singur, problema cazării, a repetiției, de care, la sigur, va fi nevoie...

Prietenul meu și-ar dori (mi-a repetat mereu...) ca spectacolul să fie prezentat afară, în curte, pe mica arenă dintre cele două case, dar propunerea asta trebuie să fie discutată și aprobată și de către actori, de către directorul Gheorghe Mândru, regizor și actor și el...

Până mă tot foiesc, până am ieșit la drum, microbuzul teatrului a trecut prin fața mea și s-a oprit în dreptul școlii – am reușit să le fac un gest cu mâna...

Revin în fugă, acasă, îi întâlnesc în poartă (între timp, le-am pus la loc...), cu un colac mare, împletit în opt (l-am primit cadou de la părintele Serghei, duminica cealaltă, după Sfânta Liturghie...), și cu sare, așezate pe un prosop național (îl aveam ascuns, pentru o asemenea ocazie fericită...), i-am emoționat pe cei 7 cahuleni, mai ales, când le-am turnat și câte o cănuță de vin roșu...

Nadia (eu o să-i spun Speranța...) și 6 bărbați...

Dintre toți, l-am cunoscut, mai înainte, doar pe Gheorghe Mândru, m-a vizitat la Bahrinești, cu câțiva ani în urmă, mai era în viață tata Vasile, ne-am și fotografiat în pragul casei natale...

El venise la Cernăuți să comande niște costume naționale bucovinene, a fost, pentru puțin timp, șeful secției cultură a consiliului raional Cahul...

Acum – este directorul teatrului, arată foarte solid, serios, chiar aspru...

Teatrul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” a avut și are probleme, cu sediul, mai întâi (clădirea de bază s-a risipit, s-a prăbușit, de bătrânețe, chiar scena, bine că n-a murit nimeni sub dărâmături...), un timp, actorii, disperați, s-au ținut de beții...

Tragem microbuzul (cu tot cu decor, costume și instalațiile de iluminare) în ogradă, pe iarbă; ne îmbrățișăm, facem cunoștință, apare și Silviu, cumva vesel, înviorat, aproape fericit...

Ne ocupăm cu cazarea...

Îmi place fata, Nadejda Donea, Nadia (eu îi voi spune mereu Speranța), este interpreta Măriei din piesa mea, durdulie, cu niște sâni bogați, cum îmi place mie doar în vis, e măritată...

Silviu îi propune camera cea mai bună, din Casa cea Mare, cu intrare separată; alături, dincoace de mica tindă – se instalează Constantin Mocanu (interpretul Milițianului) și Gheorghe Mândru, directorul...

„Boieriul” se mută în „sarai”, în cămeruța din fund, lângă cuptor...

Mihai Țăruș (Intelectualul, adică „Vocea autorului” din spectacol), împreună cu Oleg Mereoară, artist emerit (interpretul rolului central, cel al lui Gheorghe) – își aleg camera cea mai bună din casa cea mică...

Ghenadie Zbîrciog (operator-sonorizare) se instalează în „Atelierul Ion Sfeclă”, cu intrare separată; un pat este rezervat electricianului Alexandru, care declară că va dormi la Cupcini, unde are niște rude...

După o mică gustare și un păhar de vin ne întâlnim la Primărie cu secretarul Anatol Cucoară (ține la mine), apoi vine și domnul primar Marcel Snegur, cu care hotărâm: spectacolul va avea loc a doua zi, pe scena Casei de cultură, pe gratis (eu voi fi „sponsorul”, adică, voi oferi 100 \$), altă soluție mai „realistă” nu avem (primarul zâmbește, spune că ar fi dat 1500 de leuți moldovenești, dar era nevoie să convoace pe membrii consiliului, cu o săptămână în urmă, câte și mai câte, într-un cuvânt, s-a dat cu dosul la gard...).

Punem mici anunțuri, pe la toate barurile din Parcova, locurile cele mai frecventate...

Dăm o fugă până la Cupcini, unde Alexandru ne oferă o masă la rudele lui, după care revenim la Parcova și eu aprind un rug, pâr pâlesc niște frigărui (mai aveam, în beci, „la murat” câteva pulpițe de găină...), stăm la taifas până târziu, iar după ce majoritatea se culcă – rămânem doar trei, la terasă: eu, Silviu și Mihai Țăruș (a fost marinar militar, la Baku, Azerbaigean), care-și scoate chitara și ne înduioșează sufletele cu un foarte bogat repertoriu...

La un moment dat, îl imită pe celebrul Vladimir Vîsoțki (pe care eu l-am cunoscut personal), îmi țâșnesc lacrimi în ochi...

Vasile, soțul Liudei, „afganul” nostru, n-a rezistat: s-a ridicat din pat, a ocolit casa, gol până la brâu, după cum umblă ziua și noaptea, s-a sprijinit cu coatele de portiță (una mai mult simbolică, amiabilă, ca între vecini...) și a ascultat și el, până hăt la orele trei de noapte...

La 5.10 mă ridic din pat, sting luminile din ogradă, la 6 mă scol cu adevărat, gătesc la aragaz o tavă de „bostănei” și un ceaun de „melcușori” (paste făinoase), cu ceapă prăjită, cu mirodenii; la ora opt bat toaca, stăm la masă și după ce directorul teatrului Gheorghe Mândru ne anunță că nu mai e nevoie de o repetiție specială (au jucat spectacolul, pe parcursul a cinci ani, de peste 80 de ori...), îl sun pe omul de afaceri Aurel Bradu, din Fântâna Albă și îl rog să ne organizeze o excursie la lacurile lui (proprietate privată...), poate, să ne ofere și o zeamă de pește...

Vine o mașină de la el, plecăm „în urmărire” spre lac (unde am mai fost, anțart și unde celebrul bas Ion Paulencu, originar din Voloca Bucovinei, poposește „incognito”, de fiecare dată, pentru câteva zile și nopți, la un „pescuit regal”...); în total suntem 7 (Alexandru a rămas la Cupcini), pe Silviu Fusu nu l-am luat, a fost hotărârea lui Mândru: „Doresc să ne odihnim fără regia permanentă a lui Fusu...”

Silviu, prietenul meu, desigur, s-a supărat, a început să mă suduie pe mine, mânios, pe sub nas, ca să nu-l audă ceilalți, de parcă eu aș fi avut vreo vină...

Noi, bărbații: eu, Mândru, Mihai, Constantin, Oleg, Ghenadie ne scaldăm, afară de Nadia, care n-a intrat în apă (cică nu și-a luat de la Cahul costumul de baie, deși eu mult mi-am dorit să-i admir „toate formele”, vai...), a stat, la umbră, sub o salcie pletoasă, pe malul lacului, într-o poză foarte „apetisantă” și a tot citit din cartea mea, desigur, i-am oferit romanul erotic „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”...

Apa este minunată, peștii sar la suprafață, un cârd de rațe plutesc și ele în voie, pâlcul de trestie foșnește lin, dulăul din preajma căsuței de pe mal ne „străjuiește” (este foarte rău, fioros, dacă s-ar rupe din lanțug – ne-ar mânca pe toți la rând, îl cunosc de data trecută, am fost preveniți să-l ocolim, printre rândurile de meri, care se întind pe câteva zeci de hectare, un soi special, doldora de mere mari, verzi-rozolie...).

Eu propun să ne facem o ședință-două de nămol, pe care îl scot de pe fund, din preajma pâlcului de trestie, știu că este foarte plăcut, curativ...

În scurt timp noi, bărbații, arătăm ca niște draci, de parcă am fi frații lui Scaraoțchi; Nadia pufnește în răs, se ridică de sub salcie, grațioasă, leneșă și ne fotografiază, pozez și eu, încerc s-o „mânjesc” puțin și pe ea cu nămol, țipă, fuge peste drumușor, se ascunde printre rândurile de meri, o ajung din urmă, cu gând să-i fur un sărut (are buze senzuale, pline...), dar nu îndrăznesc, mă las păgubaș (e măritată, soțul e la muncă, în Spania, adună bani pentru procurarea unui apartament la Cahul...), ca să-mi treacă „pofța de sărutat”, rup un măr frumos, i-l ofer și ea râde, îl primește cu plăcere, își înfige imediat dințișorii în el și îmi imaginez că eu sunt Adam, iar ea – Eva, că ne aflăm în Rai (chiar este Raiul pe pământ aici...) și după ce mărul va fi „jertfit”, ne vom scufunda în păcat, primul...

Constantin Mocanu aleargă după noi, ne probozește, că ne-am izolat și eu o las pe dulcea Evă să-și roadă mărul (e cam tare, încă verde...), revin la loc, mă arunc în apă, îmi spăl îndelung trupul chinuit de atâta „negreață” și abțință...

E ora 14.30, sponsorul nostru, proprietarul lacului, al livezii de meri, al Raiului nu mai vine (vom afla mai târziu, că taman în acele ore, la marginea satului Fântâna Albă avea loc sfințirea unei Troițe, desigur, cu participarea lui Aurel Bradu, pe banii lui...), deși aveam poftă de o adevărată zeamă de pește („uha”, îi spun basarabeni, pe rusește...), înghițim în sec și revenim la Tabără...

Fusu stă la umbră, la bar, ne face cu pumnul, amenințător...

După ce i-am explicat, meticulos, convingător, că doar ne-am scaldat și n-am avut noroc de zeama de pește (promisă...), s-a mai liniștit, ne-a „iertat”, în primul rând, pe mine, „capul tuturor răutăților”, după cum o fi gândind el, în mintea lui tulbure de atâta bere și nu numai...

La ora 19 – cu toții spre Casa de cultură: se instalează decorul, se pun luminile, eu mai aranjez scaunele din sală, pentru că reparația deși s-a încheiat, scaunele au rămas cele vechi, înșirate aiurea, n-au mai ajuns bani pentru a procura niște fotolii mai moderne, mai comode...

Chiar târâi, cu ajutorul lui Silviu Fusu, două rânduri de scaune, mai noi, din sala de recepție, le așezăm în față, pentru „oaspeții de onoare”, câți vor sosi ori nici n-or sosi, la spectacolul nostru...

Avem emoții, în primul rând, eu, pentru că încă n-am văzut spectacolul (doar pe CD, cel de la premiera absolută de la Cahul, la care eu n-am reușit să ajung, acum cinci ani: era în luna februarie, zăpadă multă, cu trenul aș fi călătorit până la Galați, dar de acolo mai aveam circa 60 de km., până la vama de la Oancea, de unde nu există nici un fel de transport spre Basarabia, nici un TIR nu m-ar lua, să trec vama blestemată dintre români și români, iar pe jos, un km., pe podul de peste Prut, nu se mai permite, de când România este membră a Uniunii Europene și granița de Est are un regim special, apoi, din vama moldovenească mai aveam 5 km. de parcurs, până la Cahul, n-am riscat...).

Gheorghe Mândru a tot propus să aducă spectacolul „Doi plus unu și un cal” la Cernăuți, chiar și la Bahrinești, să-l vadă consătenii mei și tata Vasile – într-un fel, prototipul eroului central, Gheorghe, dar oricât l-am rugat pe Vasilică Tărățeanu să mă ajute (Directorul-fondator al „Casei Limbii Române”, care are posibilitate să facă o invitație oficială, pentru a închide gura oficialităților ucrainene, dușmănoase...), oricât am tot discutat cu redactorul-șef al ziarului „Zorile Bucovinei” Nicolae Toma, ca să publice măcar un fragment din piesa mea, dacă nu tot textul, care nici nu-i prea mare, i-am lăsat un exemplar în ușa, la redacție – cică, nu l-a găsit, a fost furat, peste un an – i-am oferit un nou exemplar, față de Maria Toacă, o ziaristă experimentată, care scrie, de obicei, articole serioase, inclusiv, recenzii la spectacole – nu s-au trudit măcar să anunțe că există o asemenea lucrare teatrală, că acțiunea are loc în Bucovina, în Codrii Cosminului, în zilele noastre, tulbure...

Mai tremură toți de frica ucrainenilor, ori se complac, pământeni mei, în postura de „mari diriguitori ai culturii”?...

Recunosc, piesa mea, comedie sau satiră, este cam scandaloaasă – nu are un gen literar precis – am lăsat totul în voia regizorilor, să stabilească ei genul și cheia, în care s-o monteze pe scenă, e și asta un principiu, am experiență teatrală, bogată...

Dacă ar mai fi trăit poetul Ion Chilaru, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace, sunt sigur, că în calitatea sa de redactor-șef al oficiosului ziar „Zorile Bucovinei” ar fi dat dovadă de curaj și și-ar fi asumat răspunderea pentru publicarea textului piesei mele, ar fi promovat-o și susținut-o, ca un bun patriot, deși un Ștefan Hostiuc, „Manolescul nostru”, îl contestă, l-a „scos” din

istoria literaturii bucovinene (după urâtul „model” al lui Nicolae Manolescu: „Dacă nu te-am băgat în „Istoria” mea, înseamnă că nu ești...”) și e păcat...

Un jabrac, după cum l-a numit un bucovinean, pe Ștefanul-criticul cu chip de pușcăriaș, născut la Mahala, din coasta Cernăuților, deși nu-i chiar „un critic literar de mahala”...

Prietenul meu vechi, Vasile Tărățeanu, a reușit să-i organizeze fiului său Alexandru un spectacol de gală pe scena Teatrului muzical-dramatic „Olga Kobileanska” din Cernăuți, cu o publicitate țipătoare, iar ca să pună umărul pentru o singură reprezentație a unui teatru, profesionist, din Basarabia – nu și-a dat interesul, oricât l-am rugat să citească piesa, să mă ajute, să mă susțină, să facă și el o faptă creștinească, la urma urmei...

Nu și nu: au nu suntem români, cu ce poftă canibalică ne-am beli unii pe alții, la prima cotitură mai neguroasă a istoriei...

Primii dau năvală copiii, ocupă două rânduri de scaune din sală (am numărat, în total sunt 120 de locuri...), apar mai mulți intelectuali, câteva cucoane împopoțonate – soțiile celor îmbogățiți, peste noapte, dar, în special, s-au așezat, mai în fund, oamenii simpli din sat, curioși să vadă și ei o comedie (cu accentul pe „o”...), nu i-a mai onorat, cu un spectacol de teatru profesionist, nimeni, de peste 20 de ani...

Câteva mame s-au prezentat cu cărucioarele, cu tot cu pruncii lor...

Unii copii, născuți după 1991, au „văzut teatru” doar la TV...

Apare și primarul Marcel Snegur, cu simpatica-i soție – ea se va așeza în rândul trei – noi, cu Silviu Fusu, în primul rând...

E ora 21.30, începem...

Spectacolul este minunat!

Acum îmi dau seama, de ce bucovinenii „mei” nu l-au acceptat, ar fi intrat în conflict cu dirigitorii ucraineni, în special, din cauza chipului Milițianului, după cum este tratat, foarte pitoresc, ca să nu spun mai mult, de către regie (Gheorghe Mândru) și interpretat, magistral, de către Constantin Mocanu – un fel de „führer” local...

Măria (Nadia) e foarte bună, chiar mai bună decât sora ei (Victoria Donea, în prezent, Roșca, actriță la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți), deși eu am admirat-o doar pe CD...

Milițianul (Constantin Mocanu) e fantastic!

Are un moment, când înțelege, că și el e român, condamnat fără de vină, ca și toți ceilalți români din Nordul Bucovinei – ocupată – a lăcrimat și primarul...

Oleg Mereoară – e țaran-țaran, cam „plouat”, după cum am și indicat în text, se scaldă în rol, pe tot parcursul spectacolului, e atât de veridic...

Mihai Țăruș – „calul” (așa l-am propus eu...), dar și „autorul”, și „șapal ispășitor”, și...

„Găselnițele” regizorale m-au impresionat profund: numai oiștea de la căruță – elementul central al decorului, cât valorează, cum este „mânuită”, un fel de „bătă de cauciuc” a Milițianului, mereu în „erecție”, gata oricând să lovească, să-i măture pe toți de pe scenă, fiind îndreptată, la un moment dat, spre oamenii din sala de spectacole, ca o țevă de tun, amenințătoare...

Unii bărbați, cu mai multe sute de grame de vorka în cap, care au intrat mai târziu, stând în picioare, în fundul sălii, s-au cam revoltat, zgomotos – probabil, au înțeles prea direct mesajul spectacolului, domnul primar imediat s-a ridicat, s-a apropiat de ei și i-a „pofțit” frumușel să părăsească, fără obidă, Casa

de cultură, s-au retras, bețivanii, alesul satului se bucură de respect, m-am convins, nu o singură dată...

Citez din albumul monografic „O stagiune de un sfert de secol” (Teatrul Republican Muzical-Dramatic „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, a.1987-2012): „Milițianul din „Doi plus unu și un cal” de Mihai Prepelică, în regia aceluiași Gheorghe Mândru – un rol „jos pălăria”, vorba Rodică Ciobanu – un personaj inițial arogant și afectat, marcat de vulgaritate, blazat, mimând oboseala și indolența, care în final înțelege, că și el își are rădăcinile în Valea Cosminului...”

La final – aplauze furtunoase, îndelungate, flori...

A vorbit și le-a mulțumit actorilor și spectatorilor domnul primar Marcel Snegur, regizorul Silviu Fusu, mulțumit și el, de data asta (caz rar!), a rostit cuvinte frumoase la adresa teatrului; eu am ieșit pe scenă – nu înainte de a culege din sală, de pe jos, chipiul batjocorit al Milițianului (la un moment dat, „furajka” reprezentantului puterii ucrainene este lovită cu piciorul, „din întâmplare”, de pe scenă, „ca o minge de fotbal” și zboară în sala de spectacole, unde rămâne până la sfârșit, sechestrată de către spectatorii înțelegători...), pe care mi l-am pus pe cap, iar după ce l-am îmbrățișat pe Constantin Mocanu – i-am restituit-o, pe bună dreptate; am sărutat mânuța Măriei-Nadei, în fața căreia am căzut în genunchi, după asta mi-am pus rumeguș în cap (din spectacol, un fel de cenușă, cu semnificațiile respective...), ne-am luat cu toții de mâini și ne-am apropiat de rampă...

Premiera, pentru mine, s-a încheiat într-un mod strălucit, neașteptat de bine, m-am liniștit, am răsuflat ușurat, chiar fericit...

Am ținut și un mic discurs, deși era ora 23, iar în sală – mai mulți copii...

În spirit unionist, cam patetic, dar „mi-am făcut datoria” – oamenii trebuie să înțeleagă, că fără cultură se vor sălbătici cu totul...

A urmat un „pahar de vorbă”, cu coniac, vin și gustări delicioase, în „sala de protocol”, unde am fost invitați de către directorul Sergiu (s-a dovedit a fi coleg de studii cu Gheorghe Mândru, la Soroca...); primarul ne-a mulțumit, încă o dată, s-a retras, dar nu înainte de a ne-o prezenta pe simpatica sa soție, Aliona, deși, după nume, pare să fie rusoaică, dar ne-a impresionat prin frumoasa-i limbă românească...

Abia spre miezul nopții ajungem acasă, și iar frigărui, și vin roșu...

De data asta suntem cu toții fericiți, mai ales, eu...

Și chiar Silviu Fusu... trează!

De pe scenă am accentuat, că reprezentația teatrală a fost consacrată aniversării a 60 de ani de la nașterea regizorului și poetului Silviu Silviu Fusu, parcovean celebru, cu care se mândrește satul său natal și întreaga Basarabie...

Doamne, îți mulțumesc pentru acest eveniment din viața mea amărâtă...

Am tot repetat, în gând...

Deși am dormit doar de la 3 până la 5.20, am avut, totuși, un vis...

Am adormit cu fața în sus și mi s-a arătat tata Vasile, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace...

Parcă mă aflam la Bahrinești și am ieșit pe porțița dinspre toloacă, pe cap aveam o pălărie (nu știi de ce...), iar tata venea de la deal, adică, de pe drumul care trece prin mijlocul satului și era și el cu pălărie (pălăria lui, din România, de culoare verde, care a rămas în dulapul de haine, pentru că eu i-am pus în sicriu cușma lui preferată, din blăniță de iepure, a murit iarna, în februarie...), era tare slăbit și vânăt la față...

Cumva, alături de el, venea și o femeie, dar nu era mama Saveta, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească și pe ea în pace...

Cu cât se apropia mai mult tatăl de mine, cu atât eu deveneam mai trist, gata să izbucnesc în plâns, iar el se tot clătina de slăbiciune, nu era decât un mort viu...

În clipa, când eram gata să ne îmbrățișăm, ca să nu ne prăbușim la pământ, m-am trezit!

Și am „trăit” cu acest vis până la ora 6, după care m-am ridicat din pat, am dat grâuț la găină, i-am schimbat apa (o dată la două zile...), am slobozit motănașii de la „carceră” și mi-am făcut o cafea cu pelin...

De câte ori îl visez pe tata Vasile, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace, mă învăluie o tristețe profundă și nu-mi găsesc locul...

Mi se frânge inima de durere și amărăciune, pentru că mereu am senzația, că nu am reușit să ușurez viața și bătrânețele bunilor mei părinți...

Nu le-am oferit dragostea mea, în măsura, în care mi-aș fi dorit s-o fac..

Regretul este atât de mistuitor, încât simt povara mult prea grea a păcatului și nu am liniște și nici ispășire...

Cu-u-um să trăiesc mai departe, Doamne?...

După aceste gânduri tulburătoare am pus la foc mic ceaunul cu carne de porc (o bucată de cap, tăiată mai mărunț, cu toporul, câteva bucățele de picior, actorii le-au procurat, la Cupcini...), Oleg Mereoară a promis să facă un borș, dar unul adevărat, „ca în sudul Basarabiei”, mai întâi, să prăjească totul pe fundul ceaunului – roșiile, ardeii, ceapa, morcovii, dați pe răzătoare, după care să tot toarne câte puțină apă, să sloboadă sfecla roșie, tăiată cubulețe, cartofii, vinetele, iar la urmă – frunzele de dafin, pătrunjelul, mărarul, câteva fire de busuioc...

E o adevărată artă, pe care eu n-o posed, mă pricep să gătesc doar câte un borș „barbar”, din 2-3 componente...

Când se scoală Oleg, mă strădui să-l ajut, în toate, să învăț și eu, dar misiunea mea este să am grijă de ceaunul cu carne, să-l supraveghez, până se va desprinde carnea de os...

Nadia-Speranța se ridică din pat ultima, o admir în prag dezbrăcățică – razele de soare îi luminează trupul, formele unduioase ale corpului tânăr, întâmplător sau nu, și-a pus un fel de tricou aproape străveziu...

- Bună dimineața la toată lumea!

- Bună să-ți fie, prințeso...

Nici nu-mi dau seama, cine i-a răspuns, primul...

Se apleacă, la robinetul din curte, să se spele, pe dinți și îi admir sânii bogați, cum tresaltă, fără de sutien, într-un ritm cu mișcărilor grațioase ale periuței din gură...

Ridic capacul de pe ceaunul cu carne și rămân încremenit, hipnotizat, năucit de frumusețea acestei femei...

Mi-am luat inima în dinți, m-am apropiat și am întrebat-o dacă are copii...

- Nu, încă nu...

- Să știi, draga mea, că fără copii e tare trist pe lume...

- Noi, artiștii, mereu pe drumuri...

- E adevărat, dar acum, cât ești tinerică și sănătoasă...

- Domnul Mihai, îmi faceți un compliment...

- Știi că dumneata ești căsătorită, că soțul se află în Spania, la muncă...

- Mă cheamă la dânsul...

- Să nu părăsești teatrul, pentru nimic în lume, că ai talent, un talent nativ, dumnezeiesc...

- Mulțumesc, bădiță Mihai...

De fiecare dată, când sunt numit „bădiță”, îmi dau seama, că nu mai am nici o șansă...

Mai ales, că s-a apropiat, între timp, și Constantin Mocanu, cu gând să pună și el umărul la bucătărie, se pricepe și el, după câte am observat...

N-am reușit să închei micul și nevinovatul dialog cu actrița: aseară, adică, pe la miezul nopții, după spectacol, în fața Casei de cultură, cineva a propus să ne fotografiem, în grup, după care Nadia-Speranța a dorit să pozeze „doar cu autorul”, m-a luat la braț, din stânga, din partea inimii, s-a lipit atât de strâns de trupul meu îmbătrânit, pur și simplu, pentru o clipă, „a intrat în mine”, i-am simțit căldura, focul mistuitor al corpului ei tânăr, bulbucată, zvâcnitor...

Și m-a „trezit la viață”!...

Acum ne așezăm la masă, eu scot din fundul beciului (am acolo un locușor tăinuit, pe care nu-l poate descoperi nimeni...) sticla de „Cagor Pastoral”, cu urarea fratelui meu Gheorghe de la Cahul: „La mulți ani, Maestre!”, desigur, era menită regizorului Silviu Fusu, de ziua lui, dar o destup azi, la plecarea Teatrului...

Nu se supără nimeni, nici chiar vechiul meu prieten, doar se preface „uimit” de măiestria mea de a tăinui câte o sticlă și de a o scoate la iveală într-un moment de vârf...

Borșul este extraordinar, deocamdată vegetarian, ca să se înfrupte și Silviu Fusu, iar carnea de porc aburește pe masă, în „piramidă”, pe un talger grandios...

Avem și smântână, și tocăniță de ciuperci, și, desigur, castraveți murați, din anul acesta...

Pâinea este de la Cupcini, există o brutărie renumită în tot raionul, atât de gustoasă și bine coaptă e...

Ne luăm rămas bun în poartă, ne îmbrățișăm, Nadia-Speranța mă „împunge rău” cu sânii, „ca s-o țin minte” pentru totdeauna...

Și eu chiar am s-o „țin”...

„Ce-i cu tine, Mihăiță, boșorogule, nu cumva te-ai îndrăgostit, vezi, să nu spui nimănui, ca să nu te faci de râs...” – mă întreabă și mă sfătuie glasul interior...

Streacor suta de dolari directorului teatrului, care stă, mândru, după cum îi este și numele, la volanul microbuzului, va avea un drum lung și greu...

Rămânem în doi cu Silviu Fusu, care se îndreaptă spre barul din capătul străduței noastre, cel din stânga, pentru că la cel din dreapta, de dincolo de școală, o fi având niște datorii, încă de anul trecut, când a vândut „cotele” – unica moștenire de la părinți, afară de cele două case, desigur, dar și-a pierdut pământul (aproape 3 hectare!) și tot n-a achitat toate datoriile...

Satul vuieste!

Vestea este adusă chiar de prietenul meu, care revine, peste puțin timp, entuziasmat, voios, treaz, fericit, cum nu l-am mai văzut niciodată la Parcovă...

- Toată lumea pe la baruri discută despre spectacolul tău de aseară...

- Spectacolul nostru!

- Al tău, că doar eu nu am nici o contribuție...

- Apreciez sinceritatea ta, frate... În primul rând, pentru că „nu te-ai dat în spectacol”...

- Iar mă freci, Mihai?

- M-ai înțeles greșit – eu te laud și dacă pe viitor n-ai să mai fumezi și n-ai să mai beai, vom realiza multe lucruri frumoase...

S-a cam întristat...

- Doar nu m-am „codificat”...

Cu atâta m-am ales...

Interesant!

Noaptea, deși eram foarte obosit, m-am trezit din vis, eram cu fața în sus, cu toate că dorm mereu pe partea dreaptă, posibil, patul-divan, destul de larg, o fi fiind de vină, sunt deprins, mai ales, să-mi „hodinesc hoitul” pe o banchetă, ca la tren, mereu pe drumuri, „veșnicul călător”, ca să nu spun-scriu, vagabond...

Mă aflam pe o scenă plină de lume: parcă eram, undeva, în gospodăria (apartamentele?) Lupănenilor (ori ale Liubimovilor?) – foștii mei socri, unde, mai întâi am curățat zăpada (eram îmbrăcat doar într-o cămașă neagră, albită de sudoare și sare...), după care ne-am așezat la masă și unul dintre foștii mei cumnați (?), Alexei Țurcanu (?), a stat lângă mine, eu – într-un fotoliu, a tot mirosit, accentuat, cămașa mea și mi-a sugerat (ori eu singur mi-am dat seama...), că mai bine să stau de unul singur, într-un colț izolat și întunecos, unde mai mulți bucătari mi-au tot adus bucate după bucate, toate din carne (până și păstramă de urs, am gustat-o o singură dată, la Moscova, pe timpuri, e foarte delicioasă!) și eu tot mâncam și mâncam și nu mă mai săturam; mi-au oferit și vânat – fazan, apoi... prepelițe și atunci m-am trezit...

Iată, psihologie de vegetarian – în doi cu Silviu Fusu nu mâncăm carne, doar dacă avem oaspeți – eu păcătuiesc, el – niciodată...

Ieri am avut o zi liniștită, nu ne-a deranjat nimeni (în ajun a venit Corneliu Lupașcu, fiul Liubei Fusu, sora lui Dumitru, ținuit la pat, de aproape zece ani, după un atac cerebral...).

Ruda lui Silviu ne-a adus o bere mare (3 l.), a stat „pe capul nostru”, până n-am dat-o gata: e alcoolizat rău, sărmanul, are doi copii, gemeni, soție-sa i-a luat cu ea, în Italia, unde a fost și el, dar a fugit de acolo, „cu coada între picioare”...

Ca să mă îndepărtez de „păcat”, m-am apucat și am făcut niște plăcinte cu bostan, aveam niște aluat, în beci și o jumătate de bostan galben, pe ducă...

După care m-am adâncit în lectura celor două volume masive, semnate de Ion Ungureanu, unul cu autograf, extrem de interesante, dar și tot atât de subiective, de parcă în lumea teatrului ar fi existat doar actorul-regizorul-luptătorul, autorul cărților de față, iar ceilalți, noi, toți, nici nu ne-am fi născut, un fel de „istorie a teatrului” cu un singur personaj...

Mă caută la telefon fratele Gheorghe: actorii au ajuns cu bine la Cahul, au făcut un popas la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, unde directorul Anatol Răcilă le-a pus o masă regală...

Ciudat, Mândru nu m-a sunat, deși, la despărțire, mi-a destăinuit, că ar dori să monteze ceva cu daci, că citește, de mai multă vreme, totul ce-i cade sub mână despre Dacia, despre Decebal...

Și atunci i-am sugerat să încerce poemul dramatic „Decebal”, de Mihai Eminescu, redacția mea scenică, spectacol montat de Silviu Fusu, în anul 1989, a trecut ceva timp de atunci, s-a uitat...

L-am pus pe gânduri, dar a „tras cu urechea” Silviu și s-a aprins...

- Numai eu pot să montez, din nou, un „Decebal”, la Cahul...

- Nu te grăbi, frate...

- Ori eu, ori nimeni!

- Nu fi atât de categoric, dragul meu...
- Unicul exemplar al textului e la mine, la Chișinău și tot eu am caseta video, cu spectacolul nostru de la Teatrul „Ion Creangă”...
- Asta e adevărat...

N-am mai întins vorba, ca să nu-i spun, că a depus caseta video (originalul?) în fondul de aur al Televiziunii Naționale din Moldova, pe când a fost, pentru puțin timp, director artistic la TV, pe casetă semnând doar el regia, scenografia și... scenariul, „uitând” de mine, care am muncit pe parcursul a 10 ani la acea „redacție scenică”, adică, și-a însușit și textul spectacolului, a comis, cu adevărat, un furt, un plagiat, condamtabil...

Cum să mai colaborăm după asemenea faptă, pe care eu o pun la categoria „crimă”?...

Ne vizitează Anatol Ursu, de la Iași (unde s-a mutat cu traiul de la Bălți, acum câțiva ani, a fost cel mai longiviv secretar literar la Teatrul „Vasile Alecsandri”, mereu m-am sfătuit cu el, în câte și mai câte probleme teatrale și referitoare la traduceri, de care s-a preocupat o viață întreagă – a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani, este membru al Uniunii Scriitorilor, ca traducător și abia acum și-a tipărit prima carte, de versuri...).

Mi-a adus 10 exemplare, placheta e intitulată „N-ai cum fugi de tine” (eu i-ași fi spus „de sine”...), le semnează pe toate, pentru mai multe instituții de la București, biblioteci, societăți de cultură, pe care mi le încredințează, ca să le ofer, din partea lui...

Este naiv, ca orice debutant!

S-a născut la Chetroșica Veche, satul vecin, la un km. de Parcova, suntem „pământeni”, iar soția lui e originară din Bucovina, chiar suntem legați sufletește, mai ales că eu am muncit, pe timpuri, doi ani la rând, la Teatrul „Vasile Alecsandri” din Bălți, ca pictor-scenograf, până am fost recomandat la doctorat, la Moscova și am avut la Bălți două spectacole, în calitate de dramaturg, deocamdată...

După plecarea prietenului bălțean-ieșean, o caut la telefon pe Elena Guzun, „Muza mea”, pictorița și poeta, care anul acesta nu ne-a onorat cu prezența...

Îi propun să ne viziteze, dacă se teme cumva – atunci împreună cu soră-sa, studentă și ea, la Chișinău, dar fătucă se codește, îmi povestește la câte nunți a fost vara aceasta, iar eu nu mai am credit la mobilul rusesc (cel românesc e mort...), închid, o voi aștepta, e talentată, dulce, tinerică, are niște ochi, mari, negri, pe care nu-i pot uita...

Am de gând să-i editez, la București, prima carte de versuri, cu desenele ei, este și o graficiană foarte interesantă...

Diferența de vârstă mă omoară!

Citesc mai departe din volumele lui Ion Ungureanu și îmi trece pofta de dragoste...

Ciudat, mă trezesc, în vis, la Ion Druță în casă, la Moscova...

Cu mulți reporteri, români și străini, dar scriitorul, la vârsta sa onorabilă de 85 de ani, nu oferă nimănui nici un fel de interviu...

Ieri, am și uitat, l-am visat pe Marin Preda, cu cărțile lui, din care romanul „Delirul” lipsea!

Nu știi cum, dar mi se „arată”, în special, cei morți, pe unii nici nu i-am apucat în viață ori nu i-am cunoscut personal...

Poate că ei sunt cei mai vii dintre noi, Doamne?...

Chiar și tata Vasile...

În noaptea următoare, pe la orele 1, mi s-a arătat, foarte și foarte real...

Parcă eram în bucătăria din ogradă, la Bahrinești, unde locuiește acum nepoata Elena, cu noul ei soț, Constantin, cu fiica Georgeta, din prima căsătorie și cu pruncul Iliușa (eu în spun Iluță...), de un anișor...

Tata Vasile era gol, până la brâu, foarte slăbănog, doar pielea, albă (de obicei, se bronza, la soare, cât prășea în grădină, ori umbla cu vaca la păscut; odată stătea dezbrăcat până la brâu în pragul casei, nu știu cum a lunecat scaunul și el a zburat de pe scările de beton tocmai jos, în curte – eram de față și m-am speriat, căci putea să se nenorocească, dar el s-a ridicat singurel, s-a șters pe obraz și a urcat înapoi la locul său, doar a potrivit scaunul mai bine...), acum, în vis – doar pielea și ciolanele; s-a sprijinit cu spatele de colțul șparhatului și a început să lunece la pământ...

Cu ochii închiși...

L-am apucat în brațe, ca pe un copil, l-am așezat pe patul de alături și am început să-l... înviez!

S-a dovedit a fi foarte mititel trupul lui, nu mi-a reușit să-l readuc la viață...

Toate organele lui erau moarte...

Doamne, ce vis!

M-am speriat, am rostit „Tatăl Nostru” și am încercat să adorm, din nou, mi-a reușit abia spre dimineață...

Va trebui să dau ceva de pomană pentru sufletul tatălui meu Vasile, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace...

Silviu Fusu s-a trezit primul (minune mare!), posibil, o fi visat și el ceva urât – nu mi-a povestit niciodată visele sale, poate, nici nu visează, în genere...

Îl aud cum deschide ușa de la „carceră”, unde sunt, de obicei, închiși, peste noapte, motănașii...

- Mihai! Miha-a-ai!!!

Sar din pat, ies în prag, observ că prietenul meu e schimbat la față...

- „Mazok” a mâncat-o pe „Palitra”...

La început, nici nu mi-am dat seama despre ce îmi vorbește...

Mă invită în căsuța de lângă bucătăria de vară – „Direcția Taberei”, îmi arată, cu mâna-i tremurândă...

- Vezi, lângă pat... I-a mâncat borhăiele...

O priveliște înfiorătoare!

Mă cuprinde și pe mine un val de frică: motănașii noștri erau mereu atât de drăgălași, se jucau unul cu altul, încât îi admiram ore întregi, i-am hrănit tot timpul cu ce am avut mai bun, le-am schimbat zilnic apa, am cumpărat uneori lapte anume pentru ei, ca să crească, erau cam piperniciți, e adevărat, carne n-au prea gustat, doar rar de tot – le-am oferit niște oase...

Să fie un fel de blestem al „vegetarianismului” nostru?

- Trebuie să-l prindem și să-l ducem de la casă...

- E un monstru!

Am strigat și mi-am făcut Semnul Crucii...

- O să-l duc la marginea satului și o să-l arunc în râpă...

- De unde poate să vină înapoi, dacă-i monstru...

Alergăm amândoi după „Mazok” (acum nu-i mai spun „Tușă”...), cădem pe jos, ne zgâriem fețele printre măracini, ne târâm pe genunchi, printre tufarii

de sub garduri, e hâtru, sare, o zbughește din loc, o fi presimțind că i-a venit sfârșitul...

Chiar că este un diavol!

În cele din urmă, Silviu l-a prins de coadă, l-a înhățat de blăniță, mai-mai să-l sugrume, de furie...

- Tu vezi ce ochi strașnici are?!

Într-adevăr, ochi de Satan...

Prietenul meu îl strânge la piept, ca să nu-l scape, și iese pe portiță, luându-l o în jos, pe „hudicioară”, spre marginea satului, unde există o râpă adâncă...

Rămân singur, cu frica în oase...

Nu cumva visele mele au, în sfârșit, o explicație?

Am conviețuit, aproape zece săptămâni, cu acest mic monstru!

Natura ne-a pus, încă o dată, la încercare: niciodată nu știe omul din care parte și de unde poate fi lovit, cutremurat, supus unor trăiri cumplite...

Nu-mi mai arde de scris, de citit...

Nu am poftă nici să trăiesc mai departe...

Silviu revine, cumva, mai calm, mai optimist, deși tace, ceea ce nu-i „de felul lui de a fi” – mereu are ce spune, mereu „regizează”...

Mătur prin curte, pe „Aleea Crinilor”, s-au uscat până și frunzele...

Peste un timp, Silviu îmi vorbește:

- L-am dat unei babe...

- Cu-u-um „l-ai dat”?

- Mi-a ieșit în cale, hăt la marginea satului... O străină, stă într-o cocioabă, chiar în râpă... Nu știe nimeni de unde și când a venit la noi...

- E țigancă? Poate, o vrăjitoare?

- Nu m-am gândit la asta... M-a întrebat unde duc „frumusețea” de motănaș și i-am spus...

- Și?

- Dă-mi-l mie, că tot îs singură pe acest pământ, mi-a spus, chiar m-a rugat, aproape că a început să plângă...

- Și?

- Și i l-am dat... L-a pupat pe botișor și imediat l-a ascuns în sân...

N-am mai avut liniște, nici ziua, nici noaptea...

Am dormit cu lumina aprinsă, până a venit fratele meu Gavril (Gabriel) din Portugalia, unde locuiește de peste zece ani, e arhitect, m-a luat cu mașina la Rezina, unde se pregătea de nuntă – fiica Liuba (eu îi spun Drăgostița...) s-a cununat la Chișinău (muncește la Paris, cu alesul inimii sale...), iar nunta avu loc la Șoldănești, unde au găsit un restaurant pe placul lor...

Astfel s-au încheiat toate „patimile” mele din vara aceasta...

*Zagoreanka (Regiunea Moscova) – Parcova – Rezina – Șoldănești (Basarabia),
martie-septembrie 2013*

RĂZLEȚE... TRĂITE LA PARCOVA

(observații nevinovate)

- 1. Dacă mă omor azi – mâine ce voi mânca?**
- 2. Trup de lut, cap de piatră, coadă de pește...
Ghici ghicitoarea mea.**
- 3. Toate nucile din anul trecut – la pământ!
Nici una „n-a scos pui”.
Bunul Sava zace în țântirim...**
- 4. „Saraiul” – casă de locuit...
Casa cea Mare – galerie de artă plastică...
Eu – unde să scriu?**
- 5. Gardul e rupt.
Sculpturile se ghilesc la soare...
Ce au de gând hoții satului?**
- 6. Dima Tătaru și-a ascuns mâna dreaptă (ciuntă...) în buzunar...
Cu stânga nu mai poate să țină paharul...
Barurile (blestemate!) vor da faliment!**
- 7. Părintele cel tânăr are mai mulți prunci,
decât enoriași în Biserică.
Bunul Dumnezeu le rânduiește pe toate...**
- 8. Între doi vecini – nici un fel de gard...
Vaca (una singură...) au mâncat-o...
Găinile au pierit de secetă...
La iarnă vor pune pofta în cui!**
- 9. Prunul a fost ciopârțit de către electricieni...
Acum prunele se coc prin iarbă...
Dar lumină tot nu avem în casă!**
- 10. Topoarele au rămas fără de cozi...
S-au cocoțat în Parlament!**

Și eu cu ce să mai despici lemne pentru la iarnă?

11. O furnicuță îmi sare de pe masa de scris de afară pe genunchi...
O las în pace!
Să nu declanșeze un nou cutremur...
12. Nașul Valerică mă vizitează „pe la apus de soare”...
Cu doi însoțitori...
Cățelușa Magda mă recunoaște...
Negruțul mă amiroase de-a mărunțelul...
13. Silviu Fusu mă sună de la Chișinău, n-are bani de drum...
Eu – bat toaca a pustiu...
Oricum, Festivalul-Tabăra Internațională de Creație s-a deschis!
Mai stau pe gânduri (anul acesta am sosit direct de la Moscova)...
14. Motanul cel cenușiu se linge pe bot.
De parcă ar fi înfulecat o vrăbiuță...
Am ascuns brânza de oi în fundul beciului,
dar „prezența” i s-a răspândit la un kilometru...
15. Iarba din curte e până la brău...
Mi-am uitat chimirul la București.
Iar coasa – la Bahrinești.
Rimă aproape perfectă...
16. Un măr mi-a căzut drept în moalele capului.
Dacă Newton nu s-ar fi născut la timp...
17. Crinii n-au mai înflorit în anul de față...
Irena Magdalena n-a sosit, ca să-i ude și să le spună povești...
18. Ghizdele noi – la fântâna cea veche...
Lanțugul e tot mai lung și mai ruginit...
Apa – lafel de rece și curată ca lacrima!
19. „Teatrul Intim” zace într-o rână: adică, decorul...
Actorii s-au risipit ca puii de potârniche.
Eu – Prepeleț, cu cine să-mi montez piesele?
20. Vecinul Mircea îmi zâmbește, dar nu toarnă...
Va trebui să-l torn eu...
Pentru încălcarea obiceiului casei!
21. La „Masa Tăcerii” (Tătuca Ion) – doar tăcerea!
Până și Mărul Răbdării a început să se usuce...
Și atunci ce să mai vorbim despre butoaiele goale din beci?
22. Dinozaurului, de la un timp, i-a mai crescut un membru – al treilea...
Nu, nu-i ce ați crezut!

Pur și simplu (ce complicată e viața!) nici oamenii, de la o vreme,
nu se mai țin pe cele două picioare...

23. Strugurii i-au ciugulit graurii...

La ce bun să-i culegem, să-i dăm la teasc, să turnăm mustul în butoaie,
să așteptăm să se limpezească și, la urmă, să bem vinul rubiniu?...

24. Gazele s-au împotmolit la marginea satului...

Rusul – dă, dar cine plătește? Turcul?
Nici turcul nu mai plătește, de la 1812 încoace...

25. Banca de la poartă – cu picioarele putrezite...

N-a mai stat nimeni la taifas de o sută de ani!
Iată „Veacul de singurătate” – basarabean...

P.S. Gabriel Garcia Marquez a împlinit, recent, doar 85 de ani...

26. Dimineața – mu-u-u-u-u...

La prânz – cot-co-dac, cot-co-dac...
Odată cu seara – mac-mac-mac-mac...
Eu nu mai doresc nici lapte, nici ouă, nici carne de rață...
Doar să scriu!

27. Sârma ghimpată s-a mutat de pe Prut în brațele retezate ale sculpturilor
realizate la Tabăra Internațională de Creație...

Parcova, anul 2011...

28. Oglinda e spartă...

Moartea s-a autodeconspirat...
Trebuia să recitim „Omul negru” al lui Serghei Esenin...

29. Dacă dragostea nu va salva lumea de la pieire, atunci pruncii se vor sinucide
înainte de naștere...

Româncuțele, oricum, după 1989,ucid câte un milion de prunci nenăscuți, în
fiecare an...

30. Nepoții și-au ratat copilăria...

Păpușile zac aruncate sub pat: una – fără de un picior, alta – fără de o mână,
a treia – fără de cap...
Scrânciobul de sub vișin se dă huța de unul singur...

31. Cuib de cocostârci abandonat...

Nu mai crede nimeni în barza cu pruncul în clonț...
Doamna Preoteasă naște la oraș...

32. Toată lumea-i slobodă...

Borșul e cu lobodă...
Rima e împerecheată...
Viața noastră – deocheată...

33. Ciocănitorea lucrează fără zile de odihnă...
Viermii neantului au atacat până și Dinozaurul aburcat pe beciul din curte.
Sculptorul de la București va plânge cu lacrimi adevărate...
34. Drumul acesta nu duce nicăieri...
Țara aceasta n-o mai poate conduce nimeni...
Doar Cerul are un Dumnezeu...
35. Frezat. Parfumat. Bătut...
Trez sau beat – doarme într-un șanț...
Peisaj rustic, cu un singur personaj...
36. „Sorokonojka” – are patruzeci de picioare...
Eu – doar două și tot mă încurc la mers...
Va trebui să-mi procur o cârjă.
(Cea „dacică” zace, uitată, în șopron...).
37. Citesc din Paul Mihnea („Hingher și Demiurg”).
Iată Poetul!
Dar n-a fost înțeles (ales?)...
Când era întâlnit în stradă – îl ocoleau toți ca pe un ciumat...
38. Cât scriu – atâta trăiesc.
Și viața, și creația nu sunt decât niște dulci iluzii...
Veșnicia – o himeră!
39. „Trei lămâi”...
„Principiu” modern de conviețuire:
basarabeni-caucazieni-ruși...
40. Sub cupola de iarbă de la Parcova se întâmplă întreaga istorie tristă și puțin
fericită a Neamului Românesc osândit la veșnicie...
41. Pe retina ochilor unui tânăr salvat (reîntors Acasă) din Infern – citesc viitorul
acestui neam (o fărâșă!), carele este (poate fi...) doar unul singur: o Țară
Reîntregită în fruntariile ei istorice, stabilite (dar divin!) de Bunul Dumnezeu!
42. Vasile, cel slăbănog, din capătul hudicioarei, îmi propune să mai meșterim un
lighean de colțunași (cu brânză? cu vișine? cu cartofi?).
Anul trecut am colaborat cu mult spor – aveau să sosească, pe la miezul
noptii, o familie de pictori din Bielarus...
În anul de față: brânza au păpat-o „ciolovicii”...
Vișinele s-au uscat pe copaci...
Cartofii – cât nicile (seceta!)...
Dar... pictorii și poeții, cu cât mai mult îndură de foame și de sete, cu atât mai
bine pictează și scriu...
Van Gogh sau Eminescu nu sunt decât niște nume răscolite la întâmplare în
memoria mea disperată...
43. „Sanctuarul Zamolxe” (denumirile aparțin lui Silviu Fusu) ascunde în

străfunduri taina acestui Neam crucificat.
Și nu-i decât un simplu beci țărănesc, de piatră...

44. Anatol, vecinul (Tolea) i-a „prins” pe tinerii logodiți (un poet și o pictoriță) făcând dragoste...
Și-a adus aminte de tinerețe (trăiește cu o rusoaică de la Kursk de 31 de ani, „în bună înțelegere”).
„Și îmi doresc încă pe-atâta!”, a mai spus, dar n-a precizat – cu rusoaica ori fără...
Apreciez sinceritatea omului (la un pahar de vorbă).
Are trei copii: doi fii (ruși!) și o fiică (moldoveancă, adică, româncă din Basarabia)...
45. Tabloul „Ștefan cel Mare și Sfânt”, conceput (schițat) pe „Coama Calului”, realizat la Tabără, expus la Bălți, plimbat la Chișinău – acum se „odihnește” în Casa cea Mare, după o procedură de „reînviere” pe șasiul lui de 3x2 m.
Autor Robert Andersen (de-al nostru...).
46. „Aleea Îndrăgostiților” nu mai are nici un „plimbător”, doar pisicile, câinii și o familie de arici (i-am „rugat” să-și mute „casa” din bucătăria de vară...).
Oricum, „Aleea” a devenit un fel de junglă...
Mi-am făcut drum cu topirișca în mână...
47. „Hudicioarele” din această comună românească, parcă nu duc nicăieri și totodată nu rătăcește nimeni... nici chiar orbii!
Doar unii „băutori-amatori de rubiniu”, care se pricep de minune să împlătescă-încâlcească „hudicioarele”, ca să nu mai descopere nevestele lor „pe unde își duc traiul, pe unde își beau mălaiul” (cotele anuale – 1 tonă de grâu).
48. Crucile albe din țântirim, cioplite din piatră – adevărate lumânări gigantice dinspre Pământ către Cer...
Sufletele celor plecați au tăria pietrei, iar lacrimile stelelor cad în palmele celor pedepsiți să trăiască mai departe...
49. În zorii zilei, pălăriile înrourate de floarea-soarelui înghiontesc înafară din marea aurie două trupuri sleite de dragoste, un Adam și o Evă modernă, cu genunchii și coatele încolțite de țărână...
Nimic mai dulce, decât o noapte cu Lună plină, petrecută sub acoperișul Naturii...
Pruncul se va naște la timp, zâmbind...
50. Dacă în vis ți se „arată” un mort – e „cazul” să trăiești mult?
Nu știu care e explicația.
Nu cunosc arta descifrării viselor, mă tem de mister, de „proorociri” false, într-un cuvânt: mă tem de moarte, ca orice muritor de rând...
51. Eu am nevoie de amintiri...
Toată viața mea „reală” nu-i decât o amintire, fără de început și fără de sfârșit...

Amintirea nașterii...

Amintirea morții...

Nimic absurd.

Totul și toate s-au împotmolit în creierul meu (greu, greoi, îngrețat...) de amintiri...

52. Deseori nu reușesc să-mi ascund aripile...

Ies în stradă, pornesc spre centrul satului, iar blestematele de corcitură împănate se lăbărtaie în spate, de parcă ar fi un sac greu, cu cărți românești, pe care le-am cărat mereu: din Cernăuți, de la Odessa, de la Moscova, de la Leningrad – spre Basarabia ocupată...

Până mi-am stâlcit coloana vertebrală și m-am operat (la București...) de hernie de disc...

„De-acum înainte, domnule Mihai, - mi-a spus chirurgul, - te sfătui să porți doar câte o carte în mâna dreaptă, alta - în cea stângă...

Dacă nu vrei s-o pățești și mai rău...”

Și cum să ridic de jos cele 60 de cărți ale mele, tipărite până în prezent?...

53. Un vițeluş roșcat, legat lângă gard, cu un lighean de apă alături, se uită la mine, de parcă i-aș fi frate...

O fi fiind pedepsit să pască doar iarba arsă de secetă?

Poate, și eu – un condamnat, să iubesc acest sat, acest colțișor de Rai, după cum îl numesc, în fiecare dimineață și seară în rugăciunile mele...

Doar Satul va mai rămâne viu după o catastrofă nucleară...

Doamne, nu vreau să proorocesc...

54. Trădarea „vine” odată cu înălțarea...

Și nu-i vorba de Înălțarea lui Iisus, ori de trădarea lui Iuda...

Ispita acestui gest parșiv fulguiește în suflet mereu, aproape zilnic, e de ajuns să te ridici pe vârful degetelor de la picioare, dacă le ai...

A merge – încă nu înseamnă că ai picioare pentru înălțarea de fiecare zi...

55. Doi stejari bătrâni la poarta unui gospodar...

Frunzele dese, de un verde intens, mă îndeamnă să cred, că acest neam de români va dăinui întotdeauna, acum și de-a pururi.

56. De Sfântul Ilie o bătrână a adus un pumn de țărână din cimitir în Biserică...

O fi fiind un obicei păgân, deoarece imediat a și fost alungată din Sfântul Lăcaș...

57. Strugurii se coc înainte de vreme...

Chiar dacă va seca și fântâna de la poartă – una dintre cele mai adânci din sat - îmi voi potoli setea cu bobitele negrii, care atârnă pestetotlocul deasupra capului: un adevărat Dar Divin...

58. „Teatrul Liber” al lui Silviu Fusu nu-i chiar liber...

Eu – dramaturgul...

Silviu – regizorul...

Dar actorii – condamnați să-și câștige o bucată de pâine pe la nunți...

Liberi – adică muritori de foame!

59. Elena (Muza) apare ca un fluture primăvărat și dispăre ca o rândunică,
presimțind apropierea toamnei...
Rămân doar cu visul unei iubiri mereu neîmplinite...
60. Maestrul Ion Sfeclă îi comunică la telefon lui Silviu Fusu, că a întâlnit-o, la
Cernăuți, pe fiică-mea Doruța...
Cea mai așteptată veste a vieții mele, Doamne!
61. La iazul lui Aurel Bradu peștii mă mănâncă pe mine...
Eu o mănânc, cu ochii și cu sufletul, pe Elena...
Care pe care?
Întrebarea rămâne fără de răspuns.
Viața mea – fără de sens...
62. Pruncul s-a născut în iesle...
Eu curăț ieslea de la Parcovă, pe care nimeni n-a mai îngrijit-o de peste
douăzeci de ani...
Aprind Rugul, care mă arde și pe mine...
Noaptea mi se arată în vis bunica Lucheria, Dumnezeu s-o ierte și s-o
odihnească în pace...
63. Norii au o consistență ciudată...
Deși nu plouă, sunt plini de amenințare.
Sfântul Ilie (da, da, cel cu Carul de Foc) o fi uitat de noi, păcătoșii,
înfometajii, muritorii...
O furnicuță s-a ascuns în cafeaua mea de dimineață...
64. Crinii au înflorit, totuși, de ziua lui Silviu...
Nu știu cum se întâmplă, dar în fiecare an aceste gingașe creațiuni ale Naturii
se încumetă să-și sloboadă petalele de nea spre o dată anume...
„Aleea Crinilor” a intrat din nou în drepturi...
65. Doamne, voi ajunge să-mi văd anii împliniți la toamnă?
66. Ploaia, totuși, nu ne-a ocolit, de data asta...
N-am îndrăznit să ies în prag, când tuna și fulgera, ca Leonida Lari...
Deși nu sunt un fricos!
Și nu m-am legat spiritual cu extraterestrii...
67. Nicolae ne-a adus un vin roșu, aproape negru, de la Șoldănești...
Mi-am dat seama, că încă n-am vizitat satul Mihuleni...
Spre dimineață am visat-o pe Tatiana Lupan, cu dinți noi...
68. Aproapele este cel mai departe...
Departele îmi face cu ochiul de Dincolo...
Nu-s decât un muritor de rând...
Acolo (la Cimitirul Bellu din București) locurile de veci se ocupă cu mii de
dolari...

69. „Ceiul de dragoste”, cu toate componentele culese din Bucovina, l-am uitat la Moscova...
Beau cafea (cu lapte, când am...) sau o ceașcă de cacao și scriu o zi întreagă, la umbră, mutându-mi măsuța „după soare”...
70. Coliba e pustie...
Îndrăgostiții se tem de vipere, chiar în toiul zilei...
Eu – de șarpele cu două capete...
71. Cocoșul vecinului mă trezește zilnic la ora patru și zece minute.
O singură dată a cântat cu un minut mai târziu...
De sâmbăta trecută nu-l mai aud...
O fi nimerit în oală...
72. A treia coasă nu va mai reteza lucerna de la pământ...
Spre bucuria vegetarienilor de la Tabăra Internațională de Creație de la Parcova...
73. Doamna Maria, pictorița de la Edineț, s-a întors de la Paris entuziasmată de pictorii stradali, care în doar zece minute desenează un portret de 100 de euro...
La Parcova prețurile sunt mai creștine...
74. Dacă pictăm – înseamnă că trăim...
Când murim – murim cu adevărat, ca Pavel Proca...
75. Nu cred că lumea aceasta va sucumba...
Atâta mizerie, dar mai există o speranță.
Pentru Neamul Românesc – REÎNTREGIREA!
Doamne ajută!
76. „Pescuiesc” un gând, din cap...
„Gândul” crește, devine un poem...
„Poemul” se răzbună pe mine și se transformă într-un roman...
Cum să nu-l aștern pe hârtie?...
77. Vorba preferată a poetului Grigore Vieru (în fața unui păhar de palincă):
- Dacă îl beau – mor, dacă nu-l beau – tot mor... Mai bine să-l beau!
Și chiar a murit, dar nu de moarte bună...
Dumnezeu să-l ierte!
78. Când mor poeții, se destramă un Imperiu...
Noi, românii, suntem o Țară!
79. Ediția a X-a a Festivalului-Tabără Internațională de Creație de la Parcova este respirația divină a Nordului Basarabiei – Țara de Sus a lui Ștefan cel Mare și Sfânt...

*Parcova (Basarabia),
a.2012*

LA ZLATNA, A DOUA OARĂ...

Prima dată am vizitat aceste locuri mirifice, din inima Ardealului, cu circa zece ani în urmă, atunci am fost și la Roșia Montana, am coborât chiar în galeriile romane, de unde ni s-a furat aurul, cu aproape două milenii în urmă...

Acum aurul românesc, poate unica bogăție care a mai rămas acestui neam, a ajuns subiect de gâlceavă și scandal mondial...

Niște bandiți, escroci, căci altfel nu-i pot numi, de pe-aiurea, fie că sunt din Canada ori din altă parte, susținuți de către vânzătorii de Țară de la București (ciubucuri grase au primit, o să-i ajungă blestemul lui Dumnezeu!) și-au pus în gând să mai prădeze o dată acești munți, născători de aur, și nu numai...

Vorba românului: „Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă...”

Una dintre secțiunile (a II-a) celui de al XVII-lea Congres al Spiritualității Românești, desfășurat și anul acesta la Alba Iulia (20 de ani de la fondare și 95 de ani de la Marea Unire) a avut loc chiar la Zlatna: „REGATUL UNIT AL DACIEI CONSEMNAȚ PE COLUMNA DE LA ROMA, INAUGURATĂ ÎN ANUL 113 (1900 DE ANI!) ȘI IDENTITATEA ROMÂNITĂȚII”, la care am fost „acceptat” (deși eu figurez printre fondatorii acestui Congres al Tuturor Românilor, în 1993, la Băile Herculane și am participat la toate edițiile, cu comunicări, unele incendiare, am propus și am organizat și expoziții de artă plastică, am lansat, aproape anual, câte o carte nouă sau mai multe...) – cu „Enciclopedia Academiei Dacoromâne”... Patru volume masive, aproape 4.000 de pagini, la care micul nostru colectiv a muncit aproape 20 de ani (eu semnez „Cap limpede”, deși n-am reușit să redactez chiar toate materialele, deoarece lipsesc prea mult din România...).

Și dacă am fost cazat la Zlatna, mai întâi, m-am minunat cât de mult s-a refăcut acest orașel, parcă ar fi reînviat din morți, în primul rând, datorită energicului primar, ing. Silviu Ponoran...

Moderatorul secțiunii a II-a, generalul (r.), cu patru stele (!), Mircea Chelaru, unul dintre vicepreședinții Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, mi-a oferit doar 10 minute, din care am vorbit 8...

Ni s-a oferit și un text, care nu este semnat (nu am posibilitate să indic autorul, pot fi învinuit de plagiat...), important, pentru că este despre MARTIN OPITZ, cu care regretatul meu prieten Mihai Gavril, pe timpuri „ne-a tot ros urechile”, pentru că ne vizita, aproape zilnic, la sediul redacției (Revista Reîntregirii Neamului „GLASUL NAȚIUNII”), astfel l-am cunoscut și îndrăgit pe celebrul autor al poemului despre Zlatna...

Pentru mine, cel puțin, includerea textului de față în volumul de „nuvele” este și un fel de OMAGIU, într-o veșnică pomenire a traducătorului poemului Mihai Gavril, dar și a Leonidei Lari, redactorul-șef al revistei „Glasul Națiunii” (de la moartea căreia s-au împlinit 2 ani, la 11 decembrie 2013) și a regretatului poet Anatol Ciocanu (s-a stins și el din viață, la 19 iunie 2012, Dumnezeu să-l

ierțe și să-l odihnească în pace!), colegul meu de la subredacția revistei de la București, mare admirator și el al lui Mihai Gavril...

MARTIN OPITZ,
PĂRINTELE POEZIEI MODERNE GERMANE, PE MELEAGURILE ALBEI

„Mulți străini, care au poposit în România, pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă, sau doar au trecut prin țara noastră, au consacrat ținuturilor ei pagini memorabile. Unul i-a întrecut în această privință pe toți. Numele lui este Martin Opitz. Acesta, poet, umanist, istoric menționat de Kogălniceanu, în prima frază a „Introducției la Arhiva Românească” (1841), a scris despre trecutul nostru cel mai îndepărtat un studiu de sinteză, „Dacia Antiqua” (din păcate pierdut) și a celebrat un crâmpei de pământ românesc (și prin aceasta întregul țărâm daco-român) într-o operă a sa dintre acele ce, strânse în volum, au marcat în istoria literaturii căreia îi aparține o dată majoră: un moment decisiv în evoluția creației poetice.” (V. Netea).

Niciunde, nici măcar în cuprinsul literaturii române, nu există un elogiu al vreunui colț de Românie mai vibrant decât cel cu care debutează poemul „Zlatna”. Înălțând „un imn de bucurie” în cinstea meleagurilor pe care urmează a le cânta (ca altădată, Horațiu, locurile iubite mai mult decât oricare altele), poetul numește Zlatna direct: „(...) pe unde am fost umblat,/ ținut ca Zlatna (...) să văd nu mi-a fost dat.”

„Au trecut mai mult de două sutimi de ani, scrie Mihail Kogălniceanu, în citata „Introducere”, de când Opitz, în versele sale, vechi de formă, dar nouă de idei, cânta numele românilor” și, pentru exemplificare, citează din „Zlatna oder von der Ruhe des Gemuthes” secvența privitoare la limba română, la datinile românești și la înfățișarea fizică a celor mai vechi locuitori ai țărmurilor scăldate de valurile Ampoiului...

MARTIN OPITZ (n. Bunzlau, 1597 – m. Danziej, 1639 sau 1636?), care deschide seria profesorilor chemați din Europa, de către principele Gabriel Bethlen pentru colegiul său, ale cărui cursuri au fost frecventate și de elevi de origine română. La recomandarea nepotului principelui Ștefan Bethlen și a lui Ștefan Geleyi, care i-au fost colegi de studii la Heidelberg, Opitz a acceptat invitația de-a lucra la colegiul princiar din Alba Iulia. Dar, la acest colegiu, va activa numai un an (1622 – 1623), predând poezii clasici. Se pare că Martin Opitz nu s-a putut integra în atmosfera curții princiare pe care o detestă, lucru reieșit din anumite fragmente ale poemului „Zlatna”, în tălmăcirea poetului George Coșbuc.

*...Așa se întâmplă aici: acum ești sus, acum
Ești jos. Ei pornesc însă din nou pe același drum.
Și ajung iar la putere, schimbându-și fețe.
Ah, ei trăiesc din mila stăpânilor, trăiesc
Ca să ucidă timpul cu jocuri și ospete...
Nici strop de pietate la dâșii nu găsești...*

Deși în Alba Iulia a stat doar un an, el aduce o importantă contribuție la cunoașterea vieții românești și în mod deosebit a celei din zona Zlatnei.

Vasile Netea spunea despre el:

„Mai mult decât curtea principelui și a societății demnitarilor feudali, Opitz, fire romantică, a iubit natura pitorească a regiunii, munții acoperiți cu păduri de stejari și brazi, oamenii locurilor dintre care cei mai mulți erau români, farmecul rustic al împrejurimilor, manifestările artistice și îndeosebi jocurile, porturile populare și cântecele țăranilor români”.

Aproape tot timpul liber și-l petrecea la Zlatna, unde și-a găsit un drag și vechi prieten din Olanda, inginerul de mine și administratorul minelor de aur H. Lisabon, care l-a însoțit în excursiile întreprinse.

Aici, în zona Zlatnei, a găsit o mulțime de urme ale străvechii civilizații daco-romane, inclusiv relicvele unui trecut milenar, vase, inscripții, morminte, statui etc.

Tocilescu, în volumul *„Dacia înainte de romani”*, afirma că cel mai vechi procurator aurariarum, ce cunoaștem în Dacia, este M. Ulpius Hermias, un libert al împăratului Traian, după o inscripție aflată la Zlatna și publicată în *„Corpus Inscriptionum Latinarum”* (vol. III, nr. 1312). În revista ungară a minelor și topitoriilor din 1890 se specifică faptul, că piatra inscripției romane a fost descoperită de Martin Opitz, între Zlatna și Alba Iulia, pe malul drept al Ampoiului.

Sârguinciosul explorator al epigrafelor romane, Martin Opitz, pătrunde prin grădinile românilor zlatneni, ca să scoată la suprafață epigrafele cu dorința de a demonstra, că românii sunt urmașii romanilor. Prin efortul său, a descoperit din nou în grădina unui român din Ampelum o piatră ce se susține că este din anul 161, când la Roma era imperator Marcus Aurelius, sprijinitor al literelor, omenos cu sclavii, dar mare prigonitor al creștinilor. Inscripția apreciată a procuratorului (Beneficiarius) a fost dusă în 1723 la Viena și păstrată într-un coridor al bibliotecii imperiale.

Acompaniat cu plăcere de prietenul său Lisabon în excursiile în zonă, ia contact cu aceste locuri, cu viața fierbinte a satelor, simțind durerea provocată de opresiunea socială și națională, dar și bucuria din datinile lor folclorice și din năzuințele lor. Opitz, suflet de poet, și-a revărsat admirația lui într-un minunat poem închinat Zlatnei.

Despre Zlatna au mai scris și înainte diplomații și călătorii, unii dintre ei menționând importanța bogăției în aur, remarcându-i și caracterul românesc.

Marin Opitz, invocând realitatea, aduce elogiul virtuților românilor și luptei lor pentru lumină și dreptate.

Istoricul A. Armbrecster afirma: *„Martin Opitz a creat una dintre cele mai frumoase icoane medievale ale sufletului românesc, icoana lui de totdeauna”.*

Despre acest poet Mihai Isbășescu în *„Istoria literaturii germane”*, spune că a fost *„cel mai de seamă poet al veacului și mai ales părintele poeziei germane moderne”*. Prin poemul Zlatnei, Martin Opitz a depășit pe toți înaintașii săi, atât ca mod de exprimare, cât și de informație. El reprezintă un elogiul superb pentru viața și virtuțile unui popor atât de strălucit prin originea, vechimea și însușirile sale creatoare.

Odată cu plăsmuirea poemului, apare și interesul pentru descoperirea epigrafelor romane. Inscripțiile sunt adunate, pentru a fi publicate, cu multe cunoștințe folositoare, în lucrarea sa *„Dacia Antiqua”*, din păcate pierdută.

Poemul lui Martin Opitz s-a tipărit la Strasburg în anul 1624.

Prima traducere în limba română a fost făcută de tânărul George Coșbuc, în 1885 și a fost publicată în ziarul „Tribuna” de la Sibiu. A rămas uitat în paginile acestui ziar până în anul 1944, când a fost reactualizat de către protopopul Ilie Dăianu, fost director al „Tribunei” între 1899 – 1903.

„Cu toate că și-a petrecut în inima Transilvaniei doar un an din cei 39, pe care i-a parcurs, Opitz a găsit mijloacele pentru a se edifica solid asupra acestui ținut, pentru a strânge cunoștințe multe și temeinice despre trecutul lui, despre bogățiile pământului, despre datinile, felul de trai, firea băștinașilor. Mai mult ca sigur, Ardealul, și toate ținuturile românești, nu reprezentau pentru el nici înainte de venirea la Alba Iulia o „terra incognita”. Erudiția lui includea, cu certitudine, și cunoașterea istoriei romanilor și a evoluției diferențiate pe zone geografice a limbii latine. La fața locului a putut însă cunoaște pe viu umanitatea formată prin contopirea romanilor cu populația dacă autohtonă. Nu avea pentru aceasta decât să se ducă într-un sat, și a făcut-o. Sate cu podgorii vestite și implicit cu excelente vinuri (Ighiu, Sard, Telna) i-au devenit familiare și tot astfel munții din preajmă. Călăuzitor în frecventele drumeții i-a fost „Lisabon iubitul”, cel căruia poetul i se adresează nominal în a doua secvență a poemului, alias H.Lisabon, inginer de mine, administrator la Zlatna. Impresia produsă de priveliștile ce i se înfățișau, de vestigiile antichității dace și romane, pe care le descoperea la tot pasul, trebuie să fi fost puternică, de vreme ce Martin Opitz termina în anul 1622 poemul „Zlatna”. Descoperirile i-au incitat însă, odată cu sensibilitatea poetică și curiozitatea științifică. În timp ce compunea „Zlatna”, scriitorul aduna material în vederea unei proiectate opere științifice. „Dacia Antiqua”, opera ce nu a rămas în stadiul de proiect. Doisprezece ani a muncit învățatul la acest studiu, al cărui manuscris n-a ajuns însă la tipar, întrucât, vai, s-a pierdut, odată cu dispariția autorului, răpus în 1636 de ciumă. Pierdere grea pentru știință și care pe noi, românii, nu poate, firește, decât să ne întristeze în chip special.” (D.Micu).

Regretatul poet Mihai Gavril, format pe meleagurile Transilvaniei, cuprins de strălucirea poemului și de destinul tragic al autorului său, l-a readus printre români în forma sa originală.

„Pentru orice om, care iubește acest pământ și pe oamenii săi, al cărui suflet vibrează la valorile superioare ale patriei, va constitui un motiv de desfătare intelectuală, de mândrie patriotică și bucurie spirituală, lectura acestui poem. El se articulează ca un amplu și plin de prospețime document istoric (intelectual și afectiv totodată), prin care Opitz a știut să surprindă, cu o uimitoare cunoaștere și mai ales capacitate de înțelegere și pătrundere condițiile de viață, frumusețile de viață, frumusețile plaiului românesc transilvan, dar mai ales înaltele însușiri sufletești ale oamenilor, datinile și obiceiurile acestora, eroismul lor legendar, virtuțile lor artistice și limba lor legendară. Toate acestea au răzbit și s-au afirmat prin veacuri în ciuda a numeroase potrivnicii și opreliști. În viziunea poetică a lui Opitz, ținutul Zlatnei devine o nouă Arcadie, asemănare pe care poetul tălmăcitor a exprimat-o prin chiar titlul său atât de sugestiv.”

POEMUL ZLATNA

ZLATNA – CUMPĂNA DORULUI

IATĂ VRAJA POEMULUI:

*Înalt, de dor, în voie, un imn, de bucurie.
Cum o privighetoare zburând din colivie
Și neastâmpărată, bătând din aripi, iute,
De-o parte dând tot colbul din școlile trecute
Afară din cetate sub codri fremătând
Printre livezi în floare mă înfior și cânt
Unde răsuflă cerul de peste munți cu pace,
În cumpătată tihnă să și petrec îmi place.
O, Lisabon, iubite, pe unde-am fost umblat
Ținut ca Zlatna voastră să văd nu mi-a fost dat!
Petrec acolo zile și darnice și blânde
Ca oamenii de care nu mă mai pot desprinde.
Mai buni nu sunt în stare să cred că s-ar afla
În lume pretutindeni pe unde-aș mai umbla!
Chiar numele-i de Zlatna și-n limba sobră spus
Numește lucruri scumpe și sună drept răspuns
Îndemânării voastre de aurari vestiți
Precum și-n alte arte de nimeni biruiți!
Cu mult timp înainte de-a fi colonizat,
Acest pământ ferice de împărați visat.
Romanii-l cunoscuro, le-a fost făgădui,
Ne spune capitala cu zidul năruit.
Ce stă și azi, acolo, unde stătea odată,
Cetatea lui Apolo surorii Sarmis dată!
Despre vestita Thorda ne spune mina care
Vă dă din avuția cristalelor de sare.
Ținutul Zlatna însă, de mine-i mai iubit,
Prin locurile-acestea Traian l-au biruit,
Pe Decebal; iar pratul din scriptele-n păstrare
Ca-n limba voastră veche, rămâne, ca atare
Numindu-l până astăzi Câmpia lui Traian
Alătura-i de pază, stă muntele Vulcan.
Suia pe munte-adesea spre-a cerului lucire
Unui zeu șchiop poporul întreg să i se-nchine.
Povestea despre munte, ce vine de demult,
Ne spune că-i acolo o stâncă-n care sunt
Săpate-aceste vorbe: sub mine-i o comoară,
De vrei s-o ai încearcă pe loc de mă răstoarnă
Și oamenii puterea și-o puseră îndată
Ca piatra s-o răstoarne pe partea cealaltă;
Dar și pe noua față a pietrei au citit
În sacra lor latină:
În mine n-au lovit a fulgerelor spaime,
Au stat cu ochii-n jos, mă bucur că la soare
Cu fruntea m-ați întors!
Amăgitoare vorbe stăteau înscrise-n piatră
Și multă-nțelepciune pe a Zeugmei vatră.
Și prin ruine pietrele cu har înmăiestrite,*

*Pe piept cu flori de viță de vie și cuvinte,
Ce zac și azi cu spinii în mucegai și fum
Ori prag zidit la case și semne albe-n drum.
Eu peste tot pe unde din drum mai poposesc
Despre strămoșii voștri și pietrele-mi vorbesc!
Îmi sunt atât de scumpe aceste vechi însemne,
Încât mă plec la ele și le numesc eterne,
Văzând cum ies din piatră țâșnind murmurătoare
Atâtea ape calde de morb lecuitoare!
Vezi, câte-n lumea asta mai sunt ca într-un vis
Cu timpul se trec toate, rămâne ce e scris!*

* * *

*Înscrisele cuvinte în pietrele de-aici.
Nici un puhoi pârdaľnic trecut în goană, nici
Fulgerul, nici timpul nu le-au putut distruge
Doar cerul le sărută la ele când ajunge!
Sub ele dorm bărbații de care azi aminte
Ne-aduc aceste stele de piatră și cuvinte.*

* * *

*Călcând în goană goții cu alții-n șir grăbit,
Al Daciei și-al Romei pământ de mulți râvnit
Nu șterg al vostru nume cum nu v-au nici învins
De v-ați păstrat lumina așa cum e în scris...
Din depărtate Asii venind pe cai gonaci,
Pe greci să îi supună, pe Misii vechi, pe Traci
Cu biciul nici Atila cu oardele-i de schiți,
Nu poate frânge neamul nepieritoarei ginți!
Într-un pârdaľnic tropot năvala lor sporește,
Iar slavii vă-nconjoară ca marea într-un clește...
Și totuși limba voastră prin timp a străbătut,
E dulce cum e mierea și-mi place s-o ascult!
Prin ce miracol însă și cum a biruit,
Avea limba voastră, pe drept rămâi uimit!
Din sacrul grai al gîntei Italiei n-au păstrat,
Nici Spania, nici Galii din cât le-a fost lăsat;
De un târziu aseamăn roman au la tulpină
Valaha-și are nimbul mirabil din Latină.
Chiar albele căsuțe cu șifă învelite
Și prag de piatră albă cu duh meșteșugite
Vorbesc de-acele datini străvechi ce nu se schimbă,
Cum nici credința voastră în moștenita limbă!
La capătul durerii, aici, de mult uitați,
Aievea văd romanii în voi aleși bărbați!
Și câte alte, multe, ce nu le pot numi
Prin cele spuse însă se pot închipui...
Eu despre firea voastră de temerari în toate*

*Încumetat voi scrie precât știința-mi poate!
Păstrându-vă și portul și minunatul joc,
Din vechea rădăcină pornite dintr-un loc
Precum vestita horă ce-n lume seamăn n-are;
Acum e-o horă mică, apoi se face mare;
Mărunți doi pași îi bateți sfios în scurt ocol
Înmlădiind mișcarea ca-n jocul capreol;
Cu mâini de mâne prinse plecându-vă-ntr-o parte,
Apoi spre cealaltă ca valuri legănate,
Înspre femei bărbații cu-n pas mai înapoi
Se-nclină... Ce frumoase-s femeile la voi!
De sfîciune pline, dar și de voie bună
Cu vorba lor aleasă pot să te și supună;
Au judecata dreaptă ori cât le-ar fi de greu...!
O, despre ele multe ți-aș povesti mereu,
Cum despre Zlatna voastră preabinecuvântată
Unde-am aflat din câte mi-am fost dorit odată...*

* * *

*În orice parte-a lumii, cu lapte și cu miere
Belșugul greu de-ar curge, din câte-s, cu plăcere
Eu aș alege Ampoiul cu apele-i de aur
Și-argintul din nisipul pe care orice faur,
Cu dragoste-l culege cum ar culege grâu...
O, munți de sunt în lume și cunoscut vre-un râu,
Ce-aveau comori ascunse și aur la izvoare,
Spre care neamuri nouă și necugetătoare
Și-au fost pornit năvala pe cai, de le-au cuprins,
Atunci acestea-s toate de câte m-am convins.
Ehe, aici metalul și artele erau
Când alții-n lume lemnul cu icu-l despicau.
Pe voi natura însăși prea bună voastră mamă
V-a învățat de dușman să nu vă fie teamă
Și v-a-nzestrat cu firea dibacelor porniri
Spre câte-s ale păcii vechi îndeletniciri...
Cu Soarele și Luna, Saturn pe-al vostru plai
V-au rupt și dat limina și aurul din rai.
Arhitectura însăși se împletește darnic
La voi, precum natura cu brațul celui harnic!
Din cel mai falnic arbor valahu-și face o grindă,
Cu ea pereții casei puternic să-i cuprindă;
Din lemn și shei și cuie și-nchizători își face,
Iar casa și-o așează sub codri, cum îi place!
Noi, cu știință multă am înălțat cetăți,
Castele pentru silă ascunsă și desmăți!
Să lenevească furii cu prefăcut renume
Ce cred cum că virtutea a dispărut din lume.*

* * *

*Lipsindu-se de cele de unde-au fost venit,
Valahu-și duce traiul la toate cumpănit,
Își scoate cu sudoare îndestulat belșugul
Din brazda bine trasă peste pământ cu plugul.
E blând și stă departe de drumul spre cetate
Și nu se dă la fapte ce sunt necugetate;
Nu-și pune în joc viața, nici sufletul dobândă
Să poată vreo avere mai mare să cuprindă...
O, dragul meu, pământul acesta e merit
Cu aurul iubirii să fie-aurit.
V-a dat întotdeauna al păcii rost de bine
Și hotărât îndemnul încrederii în mâine,
Ai tăi de cum plecară din plaiul lor natal
Venise grabnic Alba cu vrăjmășescu-i val,
Necugetat în fapte, cu haina lui haină,
În cimitir să schimbe orașul și-n ruină.
Antverpiei vestite pre câte-avea din arte
Podoabe nepereche i le-a răpit pe toate,
Deși n-ați stat la umbră privind pe Șchelda șire
De nave încărcate cu aur, de oștire...
Cu nici o armă însă dușmanul n-o să poată
Să vă răpească limba, nădejdea voastră toată;
Al bărbăției scheptru și-a artelor menire
Ce le păstrați din datini în cuget, cu iubire!
Străbunii vă lăsară să duceți mai departe
Din tată-n fiu șiragul acelor nestemate
Virtuți pe care-aceia oriunde-ai poposi
Cum un metal de altul le poți deosebi.
În unu-i o culoare și-n altul e o alta,
Precum natura însăși își migălește arta!
Voi din copilăria visărilor depline
Vă inspirați și munca și facerea de bine;
Din piatră scoateți aur săpând în adâncimi
De unde vă întoarceți din nou pe înălțimi!*

* * *

*O, cântecele voastre cât de frumoase sunt!
Întârziu cu plăcere din drum să le ascult;
Sunt nobile și limpezi, chiar muza Terpsichore
V-a înzestrat cu viersul înlegănatei Hore
Căreia însuși Febos îi dase armonia,
Împlând a voastră doină de dor cu veșnicia!
În toate aceste arte și-alese fapte bune
Vă făuriți în lume un strălucit renume!
Sunteți precum un codru, pe rădăcini adânci,
Care cuprind toți munții de necuprins și stânci
Și-or cât ar da de aspru, prelung și cu durere,
Furtuni ca să vă smulgă nu au așa putere...*

*Dorința-vă de viață nu poate să se stingă
Cum pasărea când zboară de soare să se atingă...*

* * *

*Valahul ce trăiește în munții lui departe
Nu știe de-a cetății pierzaniei și păcate,
Și viața el și-o împlă cu-a câmpului plăceri
Ce-n suflet vîi îi toarnă alese mîngâieri
Și bucurii sub cerul Luceafărului blînd,
El raiul din cetate nu l-a râvnit nicicînd.
Acolo, viclenia și jaful stînd la pîndă
Îi lustruiesc nelegii trompeta de izbîndă
Și-oricîată eleganță s-ar face că îmbracă
Subțirea reverență făcută ca să placă,
Rămîne tot spoială fățarnică și goală:
Sulemenire veche în zîsa lume noauă.
Valahul nu ia-n seamă acele învârteli
Din câte-s prin palate sus puse și spoieli.
Și-alarma dacă sună trompeții tot nu-i pasă,
El neclintit rămîne cu munții lui acasă.
Cei din cetate însă apucă-n mâini o armă,
Lasă stăpîni, iubite și pleacă la cazarmă
Și de-acolo-n lume; nici ei nu știu pe unde,
Pe care țarm de mare vor fi trimiși să lupte!
Făgăduieli cu caru vreun grof, ori conte-i face –
Valahul nu-i mai crede, lui munca-n câmp îi place,
Nu jinduie la ranguri, la ce o fi s-apuce:
Cînd nu-i muncit un lucru, ca apa se și duce.
Valahul om de cinste iubește brazda care
I-aduce rodul dulce și-aleasa desfătare;
Își mînă boii-n ciurdă și oile în turmă,
La pășunat pe unde le poate da de urmă...
Să-și facă fluier rumpe din codru un vlăstare,
Pe care de-l sărută răsar sunînd izvoare
De dor și de iubire ce farmecă și împlă
Toți codrii ce-și apleacă pe văi bătrîna tâmplă.
Pămînt natal, la tine de voi ajunge, oare
Îmi vei reda amicii? Spre ei viața îmi zboare...
Eu plec de-aici spre Nordul învăluit în ceață,
Iar tu, rămâi cu bine, o, Dacie măreață!
Ție Lisabon, dragă, vechi prieten credincios,
Din câte-ți las, vreau toate să-ți fie de folos,
Chiar dacă multe lucruri le-am scris mai răscolit,
Dar sincer, cu iubire, amicul meu iubit...*

SURSA TRADUCERII: Martin Opitz, Zlatna sau Despre cumpăna dorului. Poem răsădit în românește de MIHAI GAVRIL, după Martini Opitii (1597 -1639), București, 1999.

SUMAR

MIHAI PREPELIȚĂ

K E N O Z A R I U M

POEME

**Editura PRINTECH,
București, 2013**

MOARTEA ȘI ÎNVIEREA SINELUI BATJOCORIT

**De șase decenii mă războiesc cu Sinele,
adumbrît de ceața înstrăinării cumplite...**

**De șase decenii tot mor zi și noapte,
invocînd Învierea fără de nici o speranță...**

**De șase decenii mă zbat ca peștele pe uscat,
vai, Doamne, nu m-ai făcut un biet pescar de oameni...**

**De șase decenii strivesc între măsele sârma ghimpată,
blestemul nemeritat dintre români și români...**

**De șase decenii dau mâna cu păgânii,
așteptînd să fiu iertat pentru păcate nesăvârșite...**

**De șase decenii hălăduiesc prin lume cu capul spart,
pășind desculț peste jeraticul încins al Neamului...**

**De șase decenii mă căznesc să înclin osia Pămîntului
spre Patria mea Istorică Romînia...**

**De șase decenii am declanșat războiul apocaliptic,
care va dura zeci și sute de mii de ani...**

**De șase decenii toate casele de nebuni din lume
sunt într-o criză permanentă de pacienți...**

**De șase decenii florile nu mai au mirosul divin,
până și romanițele din Bucovina și-au pierdut identitatea...**

**Au Moartea și Învierea Sinelui batjocorit
mai pot fi așezate pe Balanța Trecerii, Iisuse?...**

*11 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

SINGUR, PRIN BUCOVINA...

Iisus pășește singur prin Bucovina mea.
Desculț, cu o coroană de sârmă ghimpată pe frunte.
Românașii noștri stau ascunși după garduri.
Își fac Semnul Crucii cu vârful limbii, în gură.
Tremură de frică și de disperare...
Sângele Domnului se prelinge pe fața-i plânsă,
în două cu rugină, picură pe pământ...
Se îndreaptă gârbovit spre Dealul Fecioarei,
de unde Munții Carpați i se arată la orizont...
Părintele Constantin a înfipt pe culme o Cruce...
Un Crucioi cât ziua de mare, poate, cât noaptea...
Iisus urcă singur pe Crucea de pe Dealul Fecioarei:
de Sus vede Totul până la Sfânta Mănăstire Putna...
Clopotele tac, cu limbile smulse de vrăjmași...
Vrajba dintre oameni e mai grea decât moartea!
Un copleş obraznic urinează la rădăcina Crucii...
Iisus zâmbește amar și îl iartă, îl iartă...
„Acesta va paște oile mele... Oile mele...”
Un grănicer transpirat cu un câine-lup
aleargă de-a lungul gardului de sârmă ghimpată...
„Unește-i, Doamne, pe acești creștini ai tăi...”
Bunul Dumnezeu nu-l aude pe Fiul Său...
De două mii de ani nu-l aude și pace!
„Adună la un loc acest Neam al Tău, Doamne...”
Dumnezeu are un auz perfect, dar nu-l aude...
„La Judecata cea de Apoi românii vor fi cei de pe urmă...”
Nu știi dacă atunci „cei de pe urmă vor fi cei dintâi”...
Iisus Hristos rămâne răstignit pe Crucea de lemn,
înfiptă adânc în creștetul Dealului Fecioarei,
în cumpăna vântoaicelor dinspre Horaiț...
Privind, înlăcrimat, Dincolo, peste gardul de sârmă ghimpată...

*13 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NU ȘTIU...

Nu știu să trăiesc,
Nu știu nici să mor...
Nu știu să iubesc,
Nu știu să urăsc...

Nu știu să trădez,
Nu știu nici să mint...
Nu știu să îndur,
Nu știu să înjur...

Nu știu să omor,
Nu știu nici să iert...
Nu știu să admir,
Nu știu să mă mir...

Nu știu nici să plâng,
Nu știu nici să râd...
Nu știu să veghez,
Nu știu să creez...

Nu știu să răzbun,
Nu știu să blestem...
Nu știu de pământ,
Nu știu de mormânt...

Nu știu să trăiesc,
Nu știu nici să mor...
Nu știu nici să scriu
Numele-mi pe sicriu...

*13 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

IUBIREA DE OAMENI...

Iubirea de oameni este cea mai cumplită povară...
Primul pățit a fost chiar Iisus: răstignit...
Dumnezeu nu și-a jertfit propriul Fiu cu bună știință.
Pământenii (din pământ i-a zămislit, nu-i așa?)
s-au dovedit a fi niște ucigași inveterați...
Și Tu i-ai iertat, Doamne! Chiar i-ai iertat?
Eu, unul, bat drumurile singurătății, neiertat...
Ne-iertat de maică-mea, Saveta... Ne-iertat de tatăl meu, Vasile...
Deși eu iubesc oamenii... Mai exact: nu-i urăsc...
De prea multă iubire se poate ajunge la ură...
Paradoxul e ascuns în Sinele nedezrobit!
Ne-dezrobit mă simt în fața Iubirii...
Am avut parte doar de o dragoste neîmpărtășită...
Trei copilași s-au născut, totuși, din Iubire,
iar Iubirea pe Pământ este un dar de la Dumnezeu.
Dăruirea de Sine nu mi s-a împlinit, încă nu...
Prea puțin am pățimit, Doamne, mult prea puțin!
Crucea ieftină de brad mă așteaptă într-o dugheană,
lăcrimând, tăcută, cu șiroaie de rășină...
Plâng și eu după bradul jertfit prea devreme...
Mult prea devreme? Semenii mei s-au grăbit!

Vai, Doamne, s-au grăbit să mă îngroape de viu...
O Marie mă bocește în fiecă zi de sâmbătă
pe la toate Sfintele Biserici de pe Pământ...
Lumânările mi le aprind chiar eu, din Lumina Ta...
Cu cea de-a Treia Mână îmi scriu numele în Pomelnic...
Și nu mor, Doamne! Mă tot arunci în Viață...
O viață muncită până și de Sinele neîmpăcat!
Ne-împăcat. Ne-iertat. Ne-iubit. Ne-unit, Doamne...
Vai, Sinele, care tânjește mereu după iubirea de oameni...

*15 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

ȘI ATUNCI AM IEȘIT DIN SINELE SUPĂRAT...

...Și am tot rătăcit prin păduri, prin pustii,
dar nu m-am regăsit, nu mi-am potolit setea...
Setea nebună de uitare de Sine!
Un telefon îndepărtat m-a ajuns, totuși, din urmă:
fiică-mea, Doruța, cu glas plâns de bucurie,
mă tot întreabă în ce țară m-am ascuns...
- Unde ești, tată, că Bucovina nu te mai știe de fiu?
N-am găsit un răspuns potrivit, convingător:
ambii, părinte și fiică nu mai aveam credit pe Pământ...
Acest Pământ (Sfânt!), care ne mai rabdă pe amândoi.
Nu știi până când. Chiar nu știi până când?
O păsăruică îmi țipă la geam cu glas înghețat...
Vai, nici măcar nu-i cunosc numele, nici numele...
Nămeții cât gardurile se topesc mult prea încet...
- Sunt în Rusia, Doruță! În Imperiu, fiică-mea...
Să nu uiți să mă chemi la nuntă. Să nu uiți...
Cred că am țipat după ce ni s-au închis telefoanele...
Dar fiică-mea, Doruța, are un auz cosmic!
Dintre cei trei copii ai mei nu m-a trădat niciodată...
Niciodată nu-mi răspunde la trădare – prin trădare...
Sufletul Doruței e în Sfânta Biserică.
Glasul interior îmi șoptește mereu, mă înțeapă:
bărbate, tu nu ești demn de copila ta, care te iubește...
Deseori îmi vine să urlu din răputeri, din rărunchi:
eu nu sunt demn nici să trăiesc pe acest Pământ!
Poate că m-am născut dintr-o eroare a Ta, Doamne?
Poate doar Sinele are conștiința unei existențe banale...
Până la dragostea cea divină calea e atât de lungă!
Că mii și mii de ani i-ar trebui Luminii ca să-ajungă,
după cum a stabilit-proorocit Eminescu...

*15 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DOUĂ CRUCI ORFANE...

În Crucile de beton ale părinților mei de pe graniță,
da-da, voi repeta mereu: granița dintre români și români,
meșterul din sat, unul de-ai lui Cocean, a pus sârmă ghimpată...
Sârmă ghimpată din gardul blestemat, în loc de armătură...
De Paștele Blajinilor Crucile părinților plâng îndelung,
lăcrimează cu valuri-valuri de rugină...
Îmbrățișez Crucile bunilor mei și plâng și eu, pe dinăuntru.
Singurătatea nu mai are nici un dram de alinare...
În Rusia nici nu mai pot plânge, nu mai pot plânge.
Copila mea, Maria, mă tot caută de un sfert de veac...
Eu tot întreb de Maria (Mașa) de un secol întreg...
Înstrăinarea este o boliște fără de leac...
Posibil, Crucile de beton armat ale părinților mei
vor rezista stoic până la Judecata cea de Apoi...
Posibil, cei trei copii ai mei odată și odată
se vor întâlni undeva, poate, în Bucovina...
La Bahrinești îi așteaptă o casă bătrânească,
pe care Zicu-cumnatul tot ne amenință mereu
c-o dărâma până la pământ, c-o omoară
(o casă natală are și ea suflet, are suflet!) –
ca să înalțe pe loc un palat cu mai multe etaje...
Nebunia românașilor mei nu mai are margini!
Vecin cu vecin se tot pun la întrecere...
Palate de piatră cu termopane, dar fără de suflet!
De câte ori ajung Acasă, tot mai rar,
mai întâi mă doare sufletul, sufletul meu singuratic...
Numai cumnatul Zicu e vesel mereu, mereu!
Dacă ar fi să ne lăsăm în mintea lui hazlie –
satul întreg s-ar trezi doborât la pământ...
- Să ne unim cu România! Să ne unim!!!
Să mutăm Bahrineștii dincolo de sârma ghimpată...
Cumnatul meu Zicu are un vis uimitor de frumos,
dar Crucile de beton tot plâng cu lacrimi de rugină...

*16 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CE-AI PIERDUT, COPILE, ÎN ABHAZIA?

Stau spânzurat într-un smochin pleșuv –
Fazil Iskander mă probozește de jos...

E hăt după miezul nopții fără de vise –
la masa ospățului caucazian am fost răstignit...
Foșcăiesc înzadar printre frunzele dezvățului,
Trebuia să fiu jertfit aidoma lui Hristos
de dragul iubirii aproapelui celui de departe...
La masa dezvățului mi s-a făcut dreptate!
M-am trezit în vârful smochinului fără de fructe...
Bucovineanul, răpus de prea multă iubire
de oameni și de munți fără de Ceruri...
Fără de garduri de sârmă ghimpată pe retina ochilor,
fără de râuri cu maluri dușmane, puțin curgătoare...
Evadat din haremul rusoaicelor mult prea nesăturate,
orbit de frumosul munților frați cu Carpații...
- Pogoară, Mihai, - mă îndeamnă prietenul meu caucazian,
dar eu tot urc și urc, până la Steaua de pe Cer...
Vârful de smochin se cumpenește până Dincolo:
dau mâna cu Moartea și străbat pragul Abisului...
Balansez între a fi și a nu mai fi pe acest Pământ
al suferinței de Neam și al norocului nenorocit...
Bunul Dumnezeu îmi întinde o Mână din Abis...
În Ajunul Crăciunului îmi fac Judecata cea de Apoi...
Aud glasul măicuței Saveta, de dincolo de mormânt:
- Ce-ai pierdut, copile, în Abhazia?...

*Suhumi, 25 septembrie 1987;
București, 24 decembrie 2012*

STAU CU MOARTEA LA MASĂ...

Stau cu Moartea la masă
la mine acasă
(deși eu nu am casă...)
Mă probozește, haina,
că n-am fost cuminte,
deși eu trăiesc doar cu cartofi și linte...
Că aduc uneori la chilie
câte o fată,
ori o muiere divorțată...
Stau cu coada între picioare
(deși nu sunt lup sau câine...)
și simt cum îmi cresc urechile de măgar,
aidoma lui Midas...
Hâști-hâști! face Moartea
cu coasa de grindarul casei,
mă cutremur de frică,
au nu cumva să mă cosească și pe mine
de la pământ...
Nu-nu-nu, nu sunt un sfânt!
Păcatele mele, păcate,
pe jumătate iertate,

pe jumătate spălate
de lacrimile celor trei prunci,
pe care i-am adus pe lume,
de bune...

Fâș-fâș! aud sub un tufiș:
o vulpoaică șireată
cu ochii ei verzi mă îmbată
și iar mă gândesc la păcat...

Port Crucea în spate –
acolo, Sus, pe Golgota,
poate voi fi iertat...
Moartea pufnește în răs
și dispăre în neant...

*București,
1 mai 2012*

FĂRĂ TITLU...

Astă noapte am avut un fel de vis
(de fapt, chiar două, la rând...) –
parcă eram invitat la un ospăț
(visul oricărui poet mereu flămând...),
la masa Patriarhului TEOCTIST
(Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!),
dar n-am mai ajuns să duc lingura la gură...
În zori îmi ridic hoitul din pat,
aprind o lumânare uitată pe pervaz
(una marcată cu negru: „Arhiepiscopia Bucureștilor”),
rostesc „Tatăl Nostru” în chilia mea blestemată
și mă apuc de citit placheta „Îngerul diliu”
(nu găsesc cuvântul *diliu* în DEX-ul meu din 1958...),
tot descifrez poeziile „la rimă”,
ascultând țârâitul supărat al lumânării...
Poate fac un păcat, un mare păcat?
Sunt și eu cam diliu, mult prea diliu,
precum se arată îngerul lui Ioan Viștea
(pseudonim ciudat, deși e de la Târgoviștea...).
Mă „dilesc” puțin câte puțin –
s-ar putea întâmpla să am vise cu îngeri
(deși îmi doresc mai mult cu îngerite...).
Eus Platcu o să-mi riposteze
că îngerii nu au sex, că nu cunosc limba română,
că nu sunt nici rus, nici român...
Deși m-am născut în Bucovina
(șă nu uit: mă aflam chiar la Fundația „Dor de Bucovina”),
tot rus am fost poreclit în România...

Lumânarea sfințită a Arhiepiscopiei Bucureștilor
țârâie-pârâie nemulțumită
(n-am găsit alt verb în limba mea română...),
de parcă eu aș fi trasat gardul de sârmă ghimpată
dintre români și români,
între Bahrinești și târgul Siret –
cu creionul de dulgher, pre nume Molotov
(s-ar traduce: *c i o c a n* ... drept în cap!),
dar îngerul diliu îmi face cu degetul:
vezi, Mișule, să nu te alegi cumva din nou
cu capul spart, au mai pățit-o și alții...
Mucul de lumânare se stinge împăcat...
Prin șuvița de fum aromatic
rostesc din nou „Tatăl Nostru”.
Și punctum! Vorba lui Eminescu...

*București,
1 mai 2012*

O FATĂ FRUMOASĂ...

După Blaga, cetire...

O fată frumoasă, o jună sfioasă,
acasă rămasă, nicicând nu se lasă
iubită de șarpe, cântată de harpe,
tăiată de sape, luată de ape...

O fată frumoasă, o zână ochioasă
se crede crăiasă, se vede mireasă,
trăită la țară, nicicând n-o să sară
pârleazul uitării, hotarul visării...

O fată frumoasă, dar misterioasă
mă bagă în boale, mă fierbe în oale,
îmi macină mintea, îmi horpăie lintea,
îmi tulbură somnul, îmi fură nesomnul...

O fată frumoasă, dar contagioasă
de bolile toate, tot ea mă deoache,
tot ea mă descântă, tot ea mă încântă
cu darul iubirii, cu harul trăirii...

O fată frumoasă, la trup mlădioasă,
cu sâni – două stele, cu două vâlcele
îmi gâdilă palma, mă toacă de-a valma
cu coapsa, genunchii, strivindu-mi răunchii...

O fată frumoasă, cu ochi de pucioasă,
picioare de ciută, cu gură de mută –

mă blastă mă tare, la grele hotare,
tot ea mă sfințește, mă aghezmuieste...

O fată frumoasă, tot ea urâcioasă,
la suflet haină, la frică – găină,
s-o tai pe lemnare, s-o arzi pe focare,
s-o pui la icoane, s-o vinzi pe cupoane...

O fată frumoasă, ca lama de coasă –
pe loc mă retează, cu plugul brăzdează
și câmp, și pădure, și pâlcuri de mure,
cosește mirosul, stârpește hidosul...

O fată frumoasă, cumplit bățăioasă,
sălbatică fiară, gingașă vioară,
atunci când zâmbește, mă înnebunește
cu farmecu-i dulce mă urcă pe Cruce...

O fată frumoasă, cu casă luxoasă,
cu zestre bogată, pețită, uitată,
cu gândul la moarte, răpită de șoapte
se-aruncă în ape, de răi nu încape...

*1 mai 2012,
București*

LA BLAGA...

Revin la Blaga cu iubire,
Revin la Lancrăm cu uimire...
Aci eu gust din veșnicie,
Mă lecuiesc pentru vecie...

Stau mut la Blaga, eu – poetul,
Plecat cu fruntea, el – profetul...
Culeg o lacrimă fierbinte,
Mă clatin ușurel din minte...

Plutesc cu gândul hăt departe,
Au cine, vai, mă tot desparte,
De-acest Pământ, de-această Țară,
De iarba verde din hotară?...

Nici plâng, dar nici nu mai trăiescu
De dor de Blaga, Eminescu...
Nici mort, nici viu, nici treaz, nici beat,
Nici mângâiat, nici blestemat...

Nimic mai mult eu nu-mi dorescu –
Decât cu Blaga, Eminescu
Să tot trăiesc, să mor mereu
Cu gândul doar la Dumnezeu...

Lancrăm, mai 2012

P.S.

Sunt mut ca Lebăda lui Blaga,
S-a scurs din mine toată vloga...
S-au lenevit picioarele...
M-au ostoit fecioarele...

POEM LA PARCOVA

Au înghețat nucarii,
Înspăimântând plugarii,
Dar Dumnezeu veghează,
Mereu ne are-n pază...

Stau graurii să plece
Spre caldele hotare
Și vântul, tot mai rece,
Dinspre Carpați spre Mare...

Copii, bătrâni, neveste,
Pe-a dealurilor creste –
Așteaptă ploi să vină,
Ca mana cea divină...

Dar Cerul se-întristează
Pe la apus de soare –
Se încăpăținează,
Cu gând să ne omoare?

Vai, tu, bătrâne Tată,
Al tuturor Părinte,
Ne iartă încă-odată,
Ne vom trezi la minte...

Ne ciartă și ne iartă –
Suntem nedemni de milă,
Suntem bătuți de soartă,
Precum o rea copilă...

Ne mântuie odată,
Al tuturor Părinte,
Căci fără tine, Tată,
Vom luneca din minte...

*Parcova (Basarabia),
25 august 2012*

POVARA UMBREI

Mă mătură din viață –
umbra, atât de pipernicită,
atât de gigantică, uneori...
Pur și simplu mă desființează!
Îmi taie respirația...
Mă osândește la tăcere
(după ce am scris-tipărit 60 de cărți),
mă sugrumă cu juvățul neputinței...
Până și Muza râde de mine:
m-a lăsat cu buza umflată
și s-a mutat, hoțește, la altul...
Poate, mai talentat, mai bogat, mai dotat...

Plâng și râd,
mai ales plâng, pe ascuns,
râd de față cu toată lumea...
Nu, nu sunt nebun.
Încă nu...
Doamne, mi-ai pus umbra la încercare:
mă mătură din viață!
Viețișoara mea stropșită
de toate nedreptățile secolului...

Poate,
să mă dezic de propria-mi umbră?
Să mă las pedepsit de destin?
Să-mi pălmuiesc Moartea,
ca să mă accepte așa cum sunt:
un individ incomod,
care se războiește cu propria-i umbră...

*Bahrinești (Bucovina),
4 septembrie 2012*

BILANȚ

M-a vizitat umbra unei idei –
Nu era urma vreunei femei...
La ușa mea, din nou, fără de chei –
Nici tu însurat, nici tu holtei...

Am urcat pe o șubredă scară,
M-am ales cu sudălmi și ocară...
Acum dorm spânzurat de o nară
Într-un fund tenebros de cămară...

Nu mai râd, nu mai plâng, ci doar trăiesc
Pe-acest pământ blestemat huzuresc...
Zi și noapte, cu muieri chefuiesc,
Au cum, Doamne, să nu înnebunesc?...

Într-un șanț, aruncat, mort de beat,
Poate chiar crucificat...
Vai, fără vină pe veci condamnat!
Doar o umbră pe-un capăt de hat...

*Vulcana Băi (Dâmbovița),
18-19 octombrie 2012*

VOI L-AȚI UCIS PE EMINESCU...

*MOTTO: „E ascuns în fiecare secol din viața unui popor complexul de
cugetări cari formează idealul lui, cum în sâmburele de ghindă e cuprinsă ideea
stejarului întreg. Și oare oamenii cei mari ai României nu-i vedem urmăriți cu toții,
cu mai multă ori mai puțină claritate, de un vis al lor de aur, în esință același la toți
și în toți timpii? Crepusculul unui trecut aruncă prin întunericul secolelor razele lui
cele mai frumoase și noi, aginții unei lumi viitoare, nu suntem decât reflexul său.”*

*MIHAI EMINESCU,
Opere, IX, Publicistică, 1870-1877,
Editura Academiei R.S.R., București, 1980, p.99*

De-un secol și mai mult mă chinuiescu,
Răpus de-un gând cumplit, mistuitor...
Noi nu l-am meritat pe Eminescu –
Un fiu al românescului popor...
Din Bucovina vă vorbescu:
Noi l-am iubit pe Eminescu,
L-am ocrotit pe Eminescu
Și l-am jelit pe Eminescu...

De ani și ani tot plâng și mă crucescu,
Strivit de presimțiri și de poveri...
Noi nu l-am înțeles pe Eminescu,
Preocupați de griji și de averi...
 Din Basarabia vorbescu:
 Noi l-am iubit pe Eminescu,
 L-am ocrotit pe Eminescu
 Și l-am jelit pe Eminescu...
Nu am speranță să mă mântuiescu...
Chiar voi, popor frumos, popor urât –
Pe cel cinstit și drept, pe Eminescu
Puterilor străine l-ați pârât...
 Din Herța eu vă tot vorbescu:
 Noi l-am iubit pe Eminescu,
 L-am ocrotit pe Eminescu
 Și l-am jelit pe Eminescu...
Nu am putere să destăinuiescu –
A mea durere nu mai are leac...
Pe soclu l-ați urcat pe Eminescu,
Dar de citit nu-l mai citiți de-un veac...
 Vai, Doamne, cum să-l întregescu?!
 Un neam străbun, un neam mișel...
 Ce l-a jertfit pe Eminescu,
 Precum ar junghia un Miel...
E purul adevăr, dumnezeiescu –
El vă iubea și nu vă ignora...
Pe cel mai drag Poet, pe Eminescu,
Voi l-ați numit cadavru-n debara...
 Mereu mă chinui și gândescu:
 Voi, oameni răi, voi, oameni buni –
 L-ați răstignit pe Eminescu
 Pe crucea casei de nebuni...
Cad în genunchi, cu greu mă spovedescu...
El s-a zidit de-a pururi în Cuvânt!
Nici mort nu l-ați jelit pe Eminescu –
Cu fața-n jos el zace în mormânt...
 Nu pot să nu afurisescu:
 Voi l-ați ucis pe Eminescu!
 Noi l-am ucis pe Eminescu...
 Eu l-am ucis pe Eminescu...

*București,
14-15 ianuarie 2013*

SUNTEM ACI DE LA ÎNCEPUTUL LUMII!

(variantă)

Eminescu a spus:

Eu sunt băiet de rumân
și totul ce scriu este adevărat...
(Cercetați cu sufletul manuscritele Poetului!).
Pentru aceasta a fost ucis
de un nebun
(nu-i dau numele, pentru că nu era chiar nebun...)
cu o piatră în cap:
creierul lui Eminescu
era mult prea greu
pentru o Dacie Mare,
atât de împuținată...
De la Boerebista până la 1918
Țara n-a mai fost întregă!
Astăzi se știe:
romanii n-au umblat la sufletul dacilor...
Cu atât mai mult se cunoaște:
slavii s-au băgat în sufletele românilor...
Da,
noi suntem aci de când vorbim!
Astăzi repet:
Eu sunt băiet de rumân
și totul ce scriu este adevărat...
Am fost lovit și eu
drept în cap,
dar mi s-a trezit creierul
la revoltă...
Pentru neadevăr
mă va pedepsi Dumnezeu:
martor îmi este
străbunul Zalmoxis...
Neamul meu de daci liberi,
bărbați și femei:
milioane de perechi de călcâie crăpate
bătătoareau Pământul
dintre Carpați și Caucaz...
Turmele de oi urcau până la Ceruri!
Au nu cumva Carpații și Caucazul
sunt aceiași munți?...

Eminescu ne-a lăsat un singur testament:
„SĂ DACIZĂM TOTUL!”

*16 decembrie 1995,
Cluj-Napoca;
17 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CANTORUL NICOLAE TOFAN...

**...Deportat de pe granița dintre români și români
(da, da, din satul meu natal Bahrinești) –
în noaptea de Înviere
zalmoxia într-un grajd de cai
din aulul Troițk din Kazahstan...
Afară era un ger de crăpau tufarii de saxaul!
Fără de Sfânta Cruce,
fără de odăjdii aurite,
doar cu un căpețel de lumânare,
purtat tocmai din Bucovina
într-un buzunăraș al chimirului...
- Hristos a înviat!
A rostit cantorul Nicolae Tofan
la miezul nopții...
Și s-a lovit peste gură,
au nu cumva să-l audă musulmanii,
dar, mai ales, n.k.v.d.-iștii...
Nu i-a răspuns nimeni...
S-a uitat chiorâș în ochii holbați ai cailor...
- Hristos a înviat!!
A strigat și mai tare cantorul Nicolae Tofan
în dricul nopții...
Și a rămas cu gura căscată!
Prin acoperișul spart al grajdului
i-au licărit stelele de pe Cer...
Și atunci a urlat din răspuțeri
cantorul Nicolae Tofan:
- Hristos a înviat!!!
Caii acoperiți de brumă
s-au rupt din lanțuguri
și au început să necheze cu turbare...
Stepele pustii din Nordul Kazahstanului
i-au răspuns printr-un ecou prelung:
- Adevărat... Adevăra-at... Adevăra-a-at a învia-a-at!!!
Caii au rupt ușile grajdului...
Au dat năvală afară!
Pe coama în flăcări a unui armăsar
plutea în zbor Pruncul Iisus...**

**Șapte ani la rând
cantorul Nicolae Tofan,
deportat din Bucovina mea natală,
în noaptea de Înviere
a tot zalmoxiat într-un grajd pustiu
din aulul Troițk din Kazahstan...
- Hristos a înviat!
- Adevărat a înviat!
I-a tot răspuns pustiul...
Pustiul creștinat pe ascuns**

de cantorul Nicolae Tofan...

*Postul Mare,
17 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)....*

DACĂ TE-AI FI NĂSCUT CU ARIPI DE ÎNGER...

Un nebun și-a cioplit o pereche de aripi.
Din lemn de tei, aproape străveziu...
S-a urcat pe Dealul Fecioarei,
într-o zi de toamnă, vântoasă,
și-a legat aripile de tei pe la umeri,
cu sfori împletite din haldani de cânepă,
a închis ochii și...
S-a trezit într-un fund de râpă,
cu fața în noroi,
cu cămeșoiul plin de scai...
Și cu aripile sfărâmate în mii de bucăți!
- Măi!
Atâta și-a spus nebunul satului
și s-a apucat să-și cioplească
o nouă pereche de aripi...
Le-a împodobit pe la vârfuri
cu pene de vultur,
poate, de uliu...
Nu și-a dat seama:
a zdrobit la pământ un cuiabar,
cu tot cu ouăle neclocite
și pasărea încăpăținată...
- Măi!
S-a scărpinat nebunul în cap
o jumătate de zi,
după ce s-a văzut cu o nouă pereche de aripi...
A urcat, gâfâind, Dealul Fecioarei,
și-a legat strâns aripile pe la umeri –
de data aceasta cu funii
împletite din coajă de tei,
a închis imediat ochii și...
S-a trezit într-un eleșteu,
cu țolul broaștei pe față,
gata-gata să se înece...
- Măi, măi, măi...
S-a mirat bietul nebun,
tulburând apa verzuie

și speriiind broaștele somnoroase...
A ajuns acasă –
o colibă din bețe de răsărită,
unsă pe dinăuntru cu lut cu balegă,
balegă de cal,
ține iarna de frig...
Înciudat,
și-a meșterit o nouă pereche de aripi,
cu vârfuri de trestie,
ca să-l fluiere vântul pe sus
și să nu mai pățească
o nouă rușine...
A tot pășit bățos-curajos
până în vârful Dealului Fecioarei,
și-a potrivit noile aripi pe la umeri,
legându-le meticulos cu sfori de mătase
(le-a șterpelit de la cooperativa din sat...),
și-a făcut vânt și...
S-a trezit într-un vârf de stejar,
spânzurat cu capul în jos...
Cu aripile bălăbănindu-i-se aiurea!
- Măi, măi, măi...
A tot repetat nebunul satului,
pironit între Pământ și Cer...
Dar nu s-a întrebat niciodată:
încotro își dorea să zboare?...

Un bastruc l-a descoperit, întâmplător,
peste o săptămână,
cu ochii ciuguliți de corbi...
L-a lovit cu praștia
și l-a prăbușit la pământ...
- Dacă te-ai fi născut cu aripi de Înger...

*17 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

LA TISMANA, AURUL...

La Tismana, aurul a fost îngropat
într-o peșteră, cu tot cu călugării,
care l-au însoțit...
Doar Tezaurul de la Tismana
nu va mai lua niciodată drumul
spre Roma...
Doar aurul de la Tismana
nu va mai ajunge niciodată

în Rusia pravoslavnică...

Peste gura peșterii s-a năruit un Munte.
Românașii, înnebuniți după aur
(cel de la Roșia Montana l-au vândut
cu treizeci de arginți, străinilor...),
înarmați cu cele mai sofisticate unelte,
tot sapă și scotocesc pământul...
Eu aud, uneori, tocmai în Rusia,
un glas potolit de călugăr:
- Doamne, Doamne...
O fi căutând să străbată afară...
Afară!
Unde românașii îl așteaptă ca să-l omoare...
- Doamne, Doamne...

Aurul de la Sfânta Mănăstire Tismana
s-a reîntors în Pământ:
Bunul Dumnezeu nu ne mai pedepsește
cu o Ploaie de Aur...

*17 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

FEREAȘTRA SUFLETULUI MEU...

Fereaștra sufletului meu –
O piesă rară de muzeu...
O pană arsă, ușurel,
De zborul unui porumbel...

În fața Sfântului Altar
Misteriosul avatar
Își rupe coarnele de foc...
Eu nu am casă, nu am loc...

Eu nu am loc pe-aceșt Pământ,
Un păcătos, poate, un sfânt...
Orfan de Țară și de Neam,
Cântându-mi propriul alean...

Tu-i răsul-plânsul cel străbun!
De-un veac tot stau năuc în drum...
Am fost? Voi fi? Sunt eu? Nici eu –
Fereaștra sufletului meu...

*17 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

METAMORFOZĂ

„Clopotul meu de la țară...”

Fernando PESSOA

(în rusește de Anatoli Ghelescul)

**Până atunci,
când auzeam zvon de clopote –
cel mai mare, de la Fântâna Albă
(loc de masacru al românilor...),
îmi făceam Semnul Crucii
și tremuram de frică...
Boala părinților (frica de gulag)
mi s-a transmis la naștere,
depozitată în celule,
în sângele meu (străbun, de dac!),
o boliște incurabilă...**

**Când am urcat,
pentru prima oară,
pe scările întortocheate
ale clopotniței de la Fântâna Albă –
unele putrede de-a binelea,
încât era mai-mai să mă prăbușesc
în hăul necredinței,
de Sus am văzut până la Putna!
Nu că mă aflam Sus de Tot,
mi-am dat seama imediat
că Sfânta Mănăstire se afla
(și se mai află, Doamne!),
la o aruncătură de sulită...
Dar între noi, între români și români,
s-a tras gardul de sârmă ghimpată...
M-am lecuit de frica din copilărie,
oricum, era mult prea naivă,
neputincioasă, indefinibilă...
Tot atunci,
m-am molipsit de o boală mult mai grea –
Boala NE-Unirii românilor...**

**De câte ori aud zvon de clopote
(în permanență!) –**

sufletul meu îndurerat
se cutremură de frică...
Până când, Doamne?

*19 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DE LA UN TIMP...

De la un timp nu mai compun poezii –
trăiesc niște nevroze
(vă rog frumos, nu mă sfătuiți să consult un psihiatru...).

Singurătatea poetului
nu se încadrează în nici un diagnostic medical...
Încercați să stabiliți boala mea originară
și o să vă scufundați cu 10.000 de ani în Istorie...
Pentru un singur bărbat este o povară mult prea grea!
Oricine se înhață cu propriul destin –
este strivit de destinul său...
Andrule-Andrucovici, îți place să ne tot zăpăcești
cu teoria sapiențială a „îmbunătățirii destinului”,
dar nu te cred, nu te cred:
sunt obligat să repet, să tot repet...
Destinul omului e de la Dumnezeu!
- La ce bun mai compui poezii, Mișule, -
s-a hotărât să mă întrebe un amic...
Astăzi cărțile nu se citesc,
iar volumele de versuri nici nu se comercializează
(poetul rus, născut în Siberia, Anatoli Verșinski –
de fiecare dată mi se plânge,
că plachetele de versuri nici nu sunt primite în librării...).

Bieții po-eți, po-heți, poet-ași, pohet-aștri
(și pot să tot continui...)
n-au decât să-și bea cinzeaca de „vodka russkaya”
la barul „Lira”,
după care să se retragă acasă
(cine are o casă, măcar cea părintească...)
și să se sinucidă!
Ca să ajungă la Paris
și să se arunce în apele tulburi ale Senei –
nu au valută forte,
dar nici curaj...

Și, totuși, din nou, compun poezii
(chiar și Eugen Cioclea mă va înțelege, deși el nu mai bea...).

După un „tetraevangheliar poetic”
mă chinuie avataric niște subiecte...
Subiecte pur poetice,
care îmi macină sufletul.
Și dacă sufletul nu are moarte...

*19 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

SUFLETUL MEU, UN BUCHET DE TRANDAFIRI...

Sufletul meu, un buchet de trandafiri
cu tot cu spini...
Spinii cresc din inimă!
Vai, maică-mea Saveta,
în cel de pe urmă an al vieții,
s-a tot plâns mereu,
că noi, bărbații, avem inimi de piatră...
Eram prea tânăr ca să înțeleg:
de atunci spinii din inimă
mă anunță mereu despre povara blestemului...
Nu știu, Doamne,
dacă voi avea parte, la urmă,
de o coroană de spini, pe frunte...

Când ofer un buchet de trandafiri
unei doamne mai trecute de ani
(acum, câteva zile, poetei Ludmila Serostanova...),
nu-mi permit să îndepărtez spinii...
Sângele trebuie mereu revigorat!
Mânuțele palide tremură ușor,
dar primesc trandafirii...
Și eu zâmbesc (cu sufletul!)
aidoma unui ucigaș,
care a revenit la locul crimei...
Niciodată trandafirii de culoare roșie
nu mi-au inspirat atâta încredere...
Sângele tuturor revoluțiilor
s-a concentrat într-o singură floare...
Spinii nu sunt decât lacrimile amare
ale celor căzuți fără de un rost anume...

Sufletul meu,
învăluit într-o pădure de trandafiri,
mă ține treaz zi și noapte...
Sângerez pe dinăuntru:

spini cresc direct din inimă...

20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

COBORÂREA SINELUI ÎN DUMNEZEU...

Moartea nu vine niciodată de una singură...
Pogoară, suflete al meu, pogoară
în infernul acestei vieți,
atât de vremelnică
și atât de absurdă...
Fără de Credință
nici Sinele blestemat de propria-mi ființă
nu îngenunchează în fața Altarului...
Sinele răzvrătit nu are iertare!
Dincolo e mult prea târziu
ca să te pocăiești...
Ești vis într-o negură fără de speranță.
Lumina este chiar Dumnezeu.
Nu te desprinde din carnea mea,
batjocorită de mai multe femei...
Sinele meu,
nu te sinucide înainte de vreme...
Nu mă lăsa orfan în această lume,
Lume fără de nume,
când Țara rămâne neîntregită
și Neamul neîmpăcat...
Condamnat la viață
(și nu pe viață...)
pentru neputința de a te iubi, Doamne,
m-am autoexilat într-o pădure virgină,
Muza-mi este o veveriță zglobie...
O hrănesc, disperat, cu nucușoare din Bucovina.
Totuși, nu mă recunoaște!
Înstrăinat, chiar și de Sinele cel veșnic,
nu reușesc să mă autosalvez...
Chiar dacă voi pași pe genunchi
până la Ierusalim!
Slobod la gură,
dar, mai ales, la scris –
păcătuiesc zilnic până la epuizare:
sufletu-mi uzat se războiește
tot mai avan
cu Sinele neîmblânzit...

Dacă ești Tu,
dacă sunt Eu...
Dumnezeu ne iubește pe amândoi.
Maria,
Maică și Mireasă –
cu Pruncul la sân:
Laptele cel Sfânt
ne-a salvat pe amândoi...
Născut în an de foamete
(viitoarea mea mamă evadase din gulag...) –
mor zilnic de foame,
dimpreună cu Sinele refugiat
într-o lume paralelă...
Cu toate cărțile-mi scrise și nescrise,
cu tablourile-mi pictate și nepictate –
voi reuși, Doamne, să mă înalț
în Zborul cel de pe Urmă,
cu Sinele în loc de aripi?...
Înălțarea-Cădere în Infinit...

*20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DESPRIMĂVĂRARE TÂRZIE

Pe parcursul a trei zile (13-15 martie)
a căzut din Ceruri
cantitatea lunară de zăpadă,
chiar peste...
Dumnezeu s-a dovedit a fi atât de darnic!
Capitala Noului Imperiu
respiră gâfâită din toți plămâni...
La început de aprilie
mă războiesc din răputeri
cu nămeții mai înalți decât statura unui om...
Iar eu am aproape 1.80 cm.
Trag la lopată din greu
(totuși, îmi amintesc de cei 11 ani la rând,
pe care pictorul Nicolae Guțu
i-a muncit la Moscova, curățind zăpada:
e adevărat, din când în când,
îi mai dădea o mână de ajutor
și poetul Valeriu Matei –
pe atunci studentul Mateiciuc...)
Eu lopățez de unul singur,
aidoma vâslaşilor încătușați pe viață
la galere...

Soarele!
În prima zi de Duminică
bat drumul până la Biserica din Obraztovo.
Pe urmele mele pășește,
împovărată de Credință,
creștina Ludmila din Bolșevo...
Pe podețul de fier,
aruncat, parcă în glumă, peste râul Kliazma,
mă opresc uluit-fericit:
au unde or fi fiind peștișorii mei dintotdeauna?
Apa e atât de limpede!
Lacrimile Bunului Dumnezeu...
Mai departe îi ofer rusoaicei Ludmila bucuria
să-și croiască drum prin nămeți
până la Sfânta Biserică...
Mă aplec peste balustrada de fier:
Doamne, oare la ce se gândesc poeții,
pe acel pod din Paris,
înainte de a se arunca în apele Senei?
Eu visez la peștișorii mei...
Șapte ani la rând îi tot îmblânzesc
cu privirile-mi strălucite...
Bat clopotele de Utrenie!
Dangătul lor divin mă pătrunde
până la măduva oaselor...
Rusoaica Ludmila o fi ajuns la destinație...
Las peștișorii ascunși în nămol
în plata Domnului
și alerg, cu sufletul la gură,
pe urmele creștinei din Bolșevo,
până la Sfânta Biserică:
cu Hramul Nașterii Maicii Domnului...
Părintele Aleksandr,
îmbujorat la față –
tot spovedește și spovedește...

Primăvara n-are încotro:
se lasă îmbrățișată
de razele dulci ale Soarelui...
Peștișorii mei,
adormiți în nămolul de pe fundul râului Kliazma,
se vor trezi și ei la viață...
La Viață!

*20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

MESTECENII LUI ESENIN...

**...Se prăbușesc în hău!
Chiar și poetul Vladimir Sokolov
(ar fi împlinit în aceste zile 85 de ani...)
și-a scris testamentul într-un caiet,
sprijinit de trunchiul unui mestecăn...
Singuri-singurei
nu rezistă în fața destinului...
Furtunile îi retează de la pământ.
Furnicile le macină scoarța la moara indiferenței...
Zvelți ca niște lumânări de cununie –
se transformă în iască, în cenușă...
Nimic mai jalnic pe lumea asta,
decât un mestecăn singuratic,
doborât de vânt...**

**Doar în pădure,
într-o poiană deasă ca peria,
într-un pâlț ocrotit de Dumnezeu –
mestecenii lui Esenin
se înalță maiestuoși spre Ceruri,
în pofida tuturor intemperiilor...
Împreună, mestecenii ca și oamenii...**

*20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CHIRIAȘ AL SINELUI PIERDUT...

**M-am trezit din beția gloriei nemeritate,
m-am înhămat la plugul Sinelui pierdut
și m-am scufundat în tenebrele sufletului vândut...**

**Acolo și aici,
dincolo și dincoace –
epavele unor vise nedescifrate...**

**Culeg mătăanii
și bat câinii vagabonzi,
care nici măcar nu mușcă pe nimeni
(probabil, primarul general
le spală dinții cu mercuriu...)...**

**Copii îmbătrâniți înainte de vreme
și măicuțe evadate din Mânăstiri –
la pupitru un bărbat încornorat...**

**Chiriaș al Sinelui pierdut –
scotocesc până la măduvă acest început de mileniu trei**

și nimeresc, față în față, cu Apocalipsa...

- Salut, Doamna mea, salut și adio!

*20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

VAI, MINTEA CEA DE PE URMĂ...

„O forță lăuntrică mă îndemna să mă opresc în fața tuturor Troițelor...”

*Mihail FRIDMAN,
„Cartea lui Iosif”*

**La Credință nu poți să ajungi,
fără să treci prin infernul suferinței...
Bătrânul și-a trăit-retrăit într-o singură zi
cele opt decenii de viață fără de sens...
Duhovnicul îl aștepta milos
la prima intersecție de drumuri...
Nimic mai nedrept,
decât moartea copilului înaintea părinților!**

**Vai, dă-ne, Doamne, mintea cea de pe urmă,
măcar la urmă, în fața Golgotei...
Hristos răstignit pe Cruce,
fie și cioplit din lemn de tei,
cu două chiroane ruginite bătute în tălpi,
cu alte două chiroane brutale
în brațele întinse spre zbor –
m-a condamnat la Credință
chiar de la naștere...**

*20 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

MIREASA TA, BISERICA...

**Mireasa Ta, Biserica –
Precept recunoscut,
Ea, mistica, feerica,
Prezentul din trecut...**

În Templul Tău, Iisuse,
Au răbufnit izvoare
Din piatră, din suspuse
Sub razele de soare...

Zidirea Ta, Biserica –
Din magmă, din cuvânt,
Spre Ceruri, Ea, eterica –
Un veșnic legământ...

Pe fruntea Ta, Iisuse,
Pe fața-ți lăcrimată –
Coroană grea îți puse,
Din sârma cea ghimpată...

Iubirea Ta, Biserica,
Privește-n viitor,
E liberă, homerica –
Un Porumbel în zbor...

Spre Golgota urcat-ai,
Trăind-murind în lume...
Din moarte Înviat-ai –
Altar cu al Tău nume...

Mireasa Ta, Biserica –
Tărâm necunoscut,
Ea, mistica, feerica,
Prezentul din trecut...

*Săptămâna Patimilor, a.2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

IEPURELE, CARE I-A SCHIMBAT DESTINUL LUI PUȘKIN...

*«Lui Mihai Prepelîță, care a identificat urmele adevărate ale lui Pușkin în
Basarabia – de la Andrei Bitov, carele este mai preocupat de veridicitatea urmei
iepurei în destinul poetului rus...»*

*Autograf (în limba rusă...) pe volumul „Identificarea iepurei”, Moscova,
a.1993, oferit de către Andrei Bitov, la Moscova, la 24 august 2004*

**Ciudat mai este destinul poezilor! Destinele...
Pușkin ar fi participat, la 14 decembrie 1825,
în Piața Senatului din Sankt-Petersburg
la revolta decembriștilor...**

Dar Bunul Dumnezeu i-a aruncat în fața cailor
un iepure, o ființă cuprinsă de frică...
Era pornit din satul Mihailovskoie,
din noul său loc de surghiun...
Poetul, superstițios din fire,
a cerut să fie întoarsă caleașca din drum...
Ar fi nimerit la ocnă, în Siberia,
dimpună cu prietenii săi, decembriești...
Deși viața întreagă a poetului rus
n-a fost decât o închisoare „liberă...”...
Mai întâi – Basarabia, Raiul de pe pământ...
Până la duielul cu Dantes
mai avea de compus câteva opere geniale...
Un biet iepuraș, urecheat, fricos, înfometat –
i-a schimbat destinul cu 180 de grade...
L-a aruncat în brațele Nataliei...
Care i-a născut mai mulți copilași...
Dar nu l-a salvat de la moarte!
O fi având dreptate Harvery C.Lehman
de la Universitatea din Ohio (SUA):
„Poeții celebri și-au scris operele capitale
între 25 și 29 de ani,
dramaturgii și-au scris piesele
între 30 și 38 de ani,
pictorii au semnat cele mai importante
pânze ale lor între 32 și 36 de ani,
compozitorii – cele mai strălucite
piese muzicale între 30 și 39 de ani..”

Inimosul Andrei Bitov a propus
să i se înalțe celebrului iepuraș,
care i-a schimbat destinul poetului Pușkin,
un adevărat monument...
Rușii (mei!) își pot permite!
Noi, românașii, nu i-am pus măcar un bust
poetei Leonida Lari...

*Aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

O FIINȚĂ DIN ALTĂ LUME...

*Pentru BERTA ȘUMOVA,
la 85 de ani*

Într-adevăr,

este o ființă din altă lume...
Lumea lui Lev Tolstoi,
pe care l-a servit o viață întreagă...
Nu doar „l-a servit”:
l-a trecut din moarte în veșnicie,
din secolul nebun XX,
în cel al nostru, XXI, și mai sălbatic...
Dacă Sofia Andreievna,
Soția și Muza Titanului de la Yasnaya Poliana
s-ar trezi din mormânt (are Cruce!),
ar săruta mânuța muncitoare a Bertei...
Există, totuși, femei în Rusia!
Care sunt gata să se jertfească
pentru o cauză spirituală...
L-am îndrăgit pe Lev Tolstoi
mai întâi îndrăgind-o pe Berta...
Chiar mi s-a întâmplat o metamorfoză:
eram pictor și... am devenit scriitor!
Am recunoscut cinstit,
la masa „Împărăției noastre”...

Într-adevăr,
este o ființă din altă lume...
Din cea a Iubirii!
Fără de dragoste nici o rusoaică
nu-și jertfește viața...
Româncuțele?
N-am întâlnit nici una...

Cad în genunchi,
mă prosternez ca în fața Altarului.
Acest pământ pravoslavnic,
scăldat în sângele tuturor revoluțiilor
mai naște Oameni...
Chiar dacă Berta este o ființă din altă lume...

*25-26 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CONFLICT INTERIOR

„Și am văzut multe drumuri, și am cunoscut o femeie...”

JORGE LUIS BORGES

**Mi se pare că am cunoscut doar o singură femeie...
Mi se pare că am iubit doar o singură Marie...
Viața mea fără de sens nu mai are nici un sens:
nici nu mor și nici nu trăiesc...
Sinuciderea nu-i o soluție pentru un creștin.
Drumurile mele nu au nici o destinație.
Trenul staționează pe o linie moartă...
Mecanicii au adormit de plictiseală...
Țigarii au demontat șinele (de pe timpul austriecilor!)
și le-au vândut, metru cu metru, la metal uzat...
Pornesc hai-hui pe jos în toate direcțiile:
drumurile vieții mele – doar niște cărări...
Două urmuțe pe nisip, văturele...
Autograful iubitei, la plecare...
Încerc să pășesc-tipăresc gropițele
împovărate de roua celor doi ochi de ciută...
Vai, dragostea mea, cea dintâi și cea de pe urmă!
O soartă vândută la mezat în târgul nebunilor...
Mi-am pierdut Sinele într-un proces de conștiință!
Conflictul interior nu are dezlegare...**

**Aștept la o răscruce de drumuri
cu toate cărțile mele în spate...
Pățitul Sisif râde de mine cu gura-i știrbă,
mă arată cu degetul, sfredelitor, la tâmplă...
Copile-copile, mai bine nu te-ai fi născut...
Bătrâne-bătrâne, nu ai nici loc de mormânt...**

*27 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NOSTALGIE

**Plouă încet, dumnezeiește,
Trăiesc uitat, împărătește...
Îmi scriu viața, nefericită,
De dragul ei nici nu iau mită...**

**Nu cred în vise, nici în iubire,
Abandonat, plecat în neștire...
Străin acasă, în Bucovina
Și nici nu știu care-mi e vina...**

**Exist discret, de azi pe mâine,
Mort-viu, hăituit de un câine...
Deschid porțița – un suflet curat,
Dar câinele meu... Parcă-i turbat!**

Năucit, prosternat, sub icoane...
Sângerând, urme vechi de chiroane...
Unde ești, Maică, de mă salvează...
Doar Domnul de Sus ne veghează...

Doar Domnul de Sus ne privește,
De rele ne tot ocrotește...
De bune ne apără, Sfintele...
Neamul! Hotarul! Mormintele...

27 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

MAREA CUMPĂNĂ...

*Scripta manent, verba volant **

Doamne,
nu știu dacă scrisul meu va rămâne...
Chiar dacă voi scrie-tipări O SUTĂ de cărți...
Vine Apocalipsa și mi le va arde pe toate!
Iisus Hristos n-a lăsat nici o carte...
Nu știu,
dacă vorbele mele (zburătoare!)
vor ajunge (ajung...) la destinație:
măcar un suflet de femeie să mângâi cu ele...
Nu am un glas destul de dulce...
Nu sunt decât un singuratic incurabil...
Chiar dacă cei trei copilași ai mei
s-au născut din dragoste...
Gândurile mele – cele bune,
s-ar putea întâmpla să ajungă
direct în creierul destinatarilor...

Ieri, în drum spre Sfânta Biserică,
mi-a ieșit (de sub pământ?) un dulău:
nu aveam măcar o vârguță în mână...
La București am fost mușcat de patru ori!
Câinele din Rusia –
această A DOUA PATRIE A MEA,
era în stare să mă sfâșie în bucăți...
M-am rugat Bunului Dumnezeu,
în gând, m-am rugat, pe românește...
De frică – am și uitat că sunt scriitor bilingv...
I-am transmis fiorosului dulău,

direct în creier (cap mare...),
vorbele mele de dragoste
pentru toate vietățile de pe acest Pământ...
Doamne, au nu IUBIREA DE APROAPELE
ne mai ține pe această LUME NEBUNĂ?

Dulăul și-a lăsat coada în jos...
N-a scos nici un mârâit-lătrătură...
S-a furișat pe lângă mine pocăit...
Mi s-a părut...
Doar mi s-o fi părut
că mi-a și lins mâna dreaptă?...
Mâna, cu care îmi fac SEMNUL CRUCII...

Cele aproape o sută de cărți
(mai exact: 62, până la ora actuală...)
nu mi-au servit la nimic...
Dulăul din Rusia
era pornit să-mi sară la beregată,
să mă sfâșie în bucățele...
Chiar în această Sfântă Duminică, de Florii...
Când eram pornit, cu trup și suflet,
să-l întâmpin pe Iisus Hristos...

Doamne, m-am rugat Ție, Doamne...
Cu gura închisă,
ca să nu mă adulmece nemilosul dulău...

Și am trăit încă o zi,
fericit.
Fără să scriu măcar un singur cuvânt...

*29 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

** Scrisul rămâne, vorba zboară (lat.)*

SLAVOSLOVIRE

Eu nu sunt demn să-l preamăresc pe Bunul Dumnezeu...
Păcatele mă trag mereu-mereu spre Infern...
Recunosc: oi fi fiind și eu un fiu de-al lui Dumnezeu,
unul neascultător, netrebnic, mincinos, cel de pe urmă...

Chiar dacă CEL DE PE URMĂ s-ar putea să devină,
să-și încheie traseul pământesc, CEL DINTÂI...
Visez, Doamne, să ajung cel de pe urmă...
Să mă condamni la moarte pe Cruce...
Să putrezesc în pământul natal din Bucovina...
Să fiu uitat, răzuitat, atotuitat...
Răzăluit de pe Răbojul Tău, Doamne...
Împuşcat la duelul urii de frate,
fără de temeii, fără de nici un temeii:
cu un fir de sârmă ghimpată, drept în inimă...
Nu mă va plânge nimeni, deplânge...
Copiii sunt mult prea departe, mult prea departe...
Nepoții nu m-au văzut niciodată la față...
Poate, o cititoare mioapă, rătăcitoare printre morminte,
într-o zi de mai, învăluită de parfumul merilor în floare,
să se împiedice de-o moviliță de pământ...
Să cadă leșinată, cu fața în iarbă...
Cu brațele neputincioase de Zbor...
Cu brațele-cruce... A Cruce...
Slavoslovesc Răstignirea de Sine...

*Săptămâna Patimilor,
Aprilie-mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

PRIMA SUPĂ CU URZICI...

Săptămâna Patimilor, ziua cea dintâi, de luni...
Ticluiesc o banală supă de mazăre
(gata cojită, de la „Piatiorocika”, e mai ieftină...),
cu o jumătate de morcov, puțină sare și piper...
Să nu uit: mai am oleacă de „Ekocin” –
de la găăuzul Arcadie (din trenul „Sofia-Moscova”)...
Primele urzici le-am cules de pe un mal priporos,
șerpuid de-a lungul căii ferate „Moscova-Monino”...
Ieri, mă întorceam de la Sfânta Biserică...
Nu sunt superstițios: mănânc orice!
N-am făcut mofturi la mâncare nici în copilărie –
m-am născut în cel mai crunt an de foamete...
Odată am gătit o supă din colți de grapă de fier...
În timpul studenției am promis, ceremonios,
că voi hăli o broască, vie, chiar vie-vie...
Am încasat atunci o bătaie soră cu moartea!
Broasca era cam râioasă, mare de tot:
„împrumutată” de la institutul de medicină...
Într-un borcan, sub patul meu, la cămin...

A tot orăcăit o noapte întreagă, infernală...
Supă din coadă de topor am mâncat în Kazahstan,
după care am fost invitat într-o iurtă, la „bişparmak”...
Vai, Doamne,
în acest colțișor de Rai,
unde mă mai rabzi, Bunule,
supă de mazăre cu primele urzici
e mai gustoasă ca oriunde pe pământ...
Delicioasă, cu un ochi de ulei (mai mult nu am...).

Sunt salvat:
dacă urzicile au apărut de sub zăpadă...

29 aprilie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

ALB ȘI ROȘU

„târziu vine un ceas când nu mai ai nimic de pierdut atunci ar trebui poate cel puțin să te rogi să-ți arvunezi parastasul speranței altfel ce zbatere meschină jocul acesta eroic între două linii paralele vine un ceas crăpat cu buza din dreapta limpede clară cu buza din stânga ruptă amară pe la amiaza mâinii când muza miroase a transpirație tu lucrător conștiincios cu ziua o siluiești direct pe iarba proaspăt cosită mirosind a liliac și-a busuioc deocheat și hoinărești mai departe ce caraghios aspect are iarba în urma ta până la jumătate cosită până la jumătate culcată numai ici-colo câte o floare una albă nefiresc de albă alta însângerată”

PETRUȚ PÂRVESCU,
„Câmpia cu numere”
(Geometria visului)

Ciudat,
deși m-am jurat să nu păcătuiesc în Săptămâna Mare...
Cartea poetului botoșănean
(profesor de istorie-filosofie...)
îmi tot făcea cu ochiul de pe măsura mea de scris...
Am primit volumul, cu autograf, la Cernăuții mei,
de „Ziua Limbii Române”, la 11.09.2008...
Cum de-a ajuns tocmai în acest colțișor de Rai?
Mi s-au mai întâmplat și alte minuni...
Măine voi dărui un buchețel de flori Fiicei Mareșalului...
Da-da, mereu cu majuscule, știu prea bine de ce...
Câțiva ghiocei (albi, „galanthus nivalis”) –
clopoței nevinovați, care s-au grăbit să iasă de sub zăpadă,
chiar în fața geamului meu (cu adevărat, nu-i al meu...)
și un buchețel de trandafiri minusculi (trandafirași?),

desigur, de culoare roșie, culoarea sângelui (viu!),
procurat (-ți) de la un caucazian din Piața raionului „Hamovniki”...
Adevărat, nu departe de Casa-Muzeu „Lev Tolstoi”...
N.N. m-a invitat s-o vizitez din nou, ca pe timpuri
(I-am întrebat pe director: mai curge acoperișul?..).

Alb și roșu...

Roșu și alb...

Neprihănirea și crima se țin strâns de mână în Rusia!

Nu voi comite nici un păcat, Doamne!

Până la Învierea Fiului Tău

se va topi toată zăpada din Imperiu...

Desigur, afară de ghețarii de dincolo de Cercul Polar

(loc de surghiun al poetului Nicolae Costenco, basarabeanul-român
și al preotului-martir Vasile Țepordei, născut și el în Basarabia...),

iar ghiocerii (primii!) își vor încheia sorocul

odată cu Focul Aprins (din senin!) la Ierusalim...

„Zing-zing”, se tot gudură clopoței-gurițe de îngeri asupra-mi...

„Tuc-tuc”, se tot zbate inimioara în pieptu-mi vlăguit

de prea multă dragoste neîmpărtășită...

*Săptămâna Patimilor,
aprilie-mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DOUĂ VEVERIȚE

Mă vizitează în Săptămâna Mare...

Nu mă lasă sufletul s-o numesc mereu Săptămâna Patimilor...

Cred că m-am lecuit.

Până la Răstignire mai am de îndurat o Apocalipsă.

Veverițele „mele” reușesc să se proiecteze

între Viață și Moarte...

Moartea cu majuscule nu-i invenția mea...

Cum de n-au înghețat, Doamne, aceste ființe ale Tale,

atât de fragile, atât de zglobii...

Iarna rusească face ravagii!

Acest colțișor de Rai,

din partea de Nord a Regiunii Moscova,

o fi având o pătură fierbinte sub pământ...

Stratul de turbă arde mocnit...

(Nu-i vorba de verbul „a turba” sau de substantivul „turbăciune”...).

Uneori acoperă Moscova cu un smog ucigător!

S-a întâmplat și în vara anului 2010...

Atunci și-a pierdut viața

și pictorul basarabean Mihail Bețianu...

Născut în România Mare, leat 1934,

în Drepcăuții din preajma Cernăuților...

De două ori deportat în Siberia, dar tot neîmblânzit...

A tot visat să ajungă la New York (fără de viză?)
cu tablourile sale – mult prea multe – trei sute!
Dar a nimerit într-un pământ hleios
din sătucul uitat de toată lumea – Timohovo,
din raionul Noghinsk, regiunea Moscova,
morminte săpate de-a valma, cu buldozerul...
Cimitirul Bogorodskoye Nou, parcela 26,
rândul 29, Crucea cu numărul 17
(dacă cineva va dori să-i aprindă o lumânare...).

Veverițele s-au dovedit a fi mai înțelepte:
o fi având o scorbura „de rezervă”...
Natura le-a înzestrat cu un simț deosebit al pericolului...
Doamne, le-ai purtat de grijă acestor ființe plâpânde...
Nucușoarele din Bucovina,
menite pentru veverițele „mele” din acest Rai al Tău,
mă tot așteaptă în podul case natale...
Trenurile nu mai staționează în graniță!
Voi pune o nucă în Pământ!
O voi uda-o cu lacrimile singurătății mele...
Poate, va crește un nuc, un nucar...
Poate, în câțiva ani, se va înălța un adevărat nucet,
în acest pâlci de pădure...
Gerurile!
Doamne, ocrotește aceste două ființe ale Tale,
personagii mult prea cuminți și frumoase
ale poemului meu trăit în Săptămâna Patimilor...

*1 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CU GURA-MI LEGATĂ CU SÂRMĂ GHIMPATĂ...

*„Așteptam să văd răsărind în cămara mea trupul întâiei sculpturi, pe care o numisem de mult *N e d u m e r i r e d u p ă v i c t o r i e*. Ea ar fi trebuit să sugereze spaima încercată în fața prezenței „celuilalt” din sine.”*

*MIRCEA ELIADE,
„Isabel și apele diavolului”*

Măsuța mea burdușită cu prea multe cărți
(unele salvate din cenușa Bibliotecii din Alexandria...)
Încărcată, bezmetic, cu gândurile mele pascale...
Istoria mă omoară și mă renaște concomitent...
Parcă nu mai știu a scrie, Doamne, nu mai știu ce scriu...
Oricum, nu comit nici o crimă, demnă de condamnarea pe viață...
Au nu cumva chiar viața-mi atât de sterilă o fi fiind o crimă?...
Trăiesc într-un păcat perpetuum mobile...

O melodie a sufletului, care nu încetează niciodată...
Coșmarurile nopților mele nu au o explicație lucidă...
Cred, pentru că știu și știu pentru că am învățat să cred...
Bunul Dumnezeu mă ocolește, mă pune zilnic la încercare...
Sinele e turbat de supărare, nu mă mai recunoaște, nu...
Iubirea e o poveste cu prea multe necunoscute...
Ura! Doar ura se face înțeleasă și mult aplaudată...
În câte ape ar trebui să-mi scald înconștiința?...
Dacă eu nu mai sunt, înseamnă că nimic nu mai e?...
Troglodiții acestei lumi ireale râd cu gurile întoarse la spate...
Ființe fără de umbre, care și-au pierdut Sinele la poker...
Zbor tot mai sus, în Sus, pentru căderea cea de pe urmă...
Dorm cu lumina aprinsă, pentru că nu mai văd întunericul...
Iubita a încercat să se sinucidă, fără să mă anunțe din timp...
Eu nu mai am Timp, pentru că timpul se vinde la kilogram...
Piața Norilor nu-i decât o bagatelă poetică bucureșteană...
Oriunde vagabondez pe acest Pământ, mă latră câinii comunitari...
Nu mai am biografie, nu mai am părinți, nu mai am Țară Întregită...
Totuși, mă trezesc năuc din somn de frica Săptămânii Patimilor...
Teiul din fața geamului s-ar putea să înflorească și în anul acesta...
Doar mestecănul de vis-a-vis stă aplecat în mare cumpănă...
Zodia Cumpenei e pedeapsa-mi mult prea reală și aproape...
Să nu cumpenesc din minte, Doamne, să nu mă cumpenesc rău...
Toate sigiliile sufletului le-am rupt, halucinant, prin somn...
Are dreptate Sinele să mă părăsească în grabă, alarmat...
Cerșetorii mi-au devenit Frați de Cruce, Măicuțe de Mănăstire...
Nepoții se întrec în a mă uita, înainte de a mă fi cunoscut...
Limba clopotului de la Fântâna Albă a căzut în creștetul unui anticrist...
Nu mai găsesc drumul sau cărăruia spre Noaptea de Înviere...
„*Luați Lumină din Lumină...*” – aud urechile mele astupate cu humă...
Cred, Doamne, și mărturisesc, cu gura-mi legată cu sârmă ghimpată...

1 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

NIMENI SUNT, DOAMNE...

La început, în tinerețea sa petrecăreață
Lev Tolstoi era un nimeni (drăguț, ar spune românul...)
Un nimeni m-am născut și eu...
Scriitorul s-a trezit dintr-un instinct divin
(este părerea mea, să n-o comentăm nici într-un fel...)
Și-a pus în gând să scrie „Istoria unei zile”...
Au nu cumva Aleksandr Soljenițin avea să-i urmeze îndemnul,
devenind celebru cu „O zi din viața lui Ivan Denisovici”?
Să-i lăsăm în pace pe cercetători să-și încrucișeze săbiile...
Cum să descrii o singură zi din viață,
dacă trăiești o viață banală, fără de sens...

Repetiția, în cazul dat, nu-i un exercițiu al memoriei...
La 18 ianuarie 1851 Lev Tolstoi își nota în jurnalul său:
„Să scriu istoria unei zile”...
Această „istorie” avea să cuprindă 90 de volume masive
(ediția „jubiliară”, a.1928-1958, de după moartea Titanului...),
care, după exact 50 de ani, va fi reluată în 100 de tomuri grele...
Invidioșii dintotdeauna vor exclama mereu: un grafoman!...
Referitor la „Istoria zilei de ieri” – proiect nerealizat,
Lev Tolstoi s-a exprimat, tot în scris:
„Dacă ar fi să descriu totul... nu mi-ar ajunge
toată cerneala din lume și nici tipografi ca să mi-o tipărească.”
Din acea clipă, din acea destăinuire timpurie
a germinat întreaga Operă a proorocului de la Yasnaya Poliana...
Prooroc fără de credință în Dumnezeu?
Nu bag mâna în foc, nu pot să-mi bag mâna scriitoare în foc –
mai am, cel puțin, să duc, până la un final, cât de cât,
acest poem-înterogație, interogatoriu...

Într-adevăr, este imposibil să scrii „Istoria unei zile”,
dacă ești în duh, dacă ești miluit cu Duh Sfânt...

După acest poem „pesimist” – nu mă mai întreb și nu vă întreb:
De ce Iisus Hristos n-a lăsat nici o carte, nici un rând scris...

Toate cărțile mele, pe care le-am scris și le voi mai scrie –
vor fi mistuite de flăcările hulpave ale Apocalipsei...

Nimeni sunt, Doamne, și nimeni voi muri în brațele Tale...

*2 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

VINEREA MARE

Spre dimineață m-am visat tot la Bahrinești...
Mă întâmpina mama Saveta, Dumnezeu s-o ierte...
Deși stau de patru săptămâni în Rusia –
tot românește visez, tot ACASĂ...
Nu mă voi aclimatiza-rusifica niciodată...
Sufletul își are canoanele sale, pe care le respectă cu strictețe...
Eu bântui pe această lume tot mai haotic...
Încerc să scriu niște cărți, adică – să le trăiesc...
Astăzi voi pune în pământ șapte semințe de măr:
din mărul basarabencei Viorica, unul roșu...
Visez să crească un pomăt întreg în Rusia!
Eram pornit chiar ieri să scormonesc Pământul cu cuțitul...
Mi-am dat seama că era Joia Mare
și în Bucovina mea nu se pune nimic în Pământ...

Sub casa cea veche de aici mai mocnește un munte de zăpadă!
Șapte semințe de măr – parcă ar fi șapte prunci,
pe care i-am ucis înainte de a se naște, Doamne...
Femeile nu păcătuiesc, ele se pricep doar să procreeze...
Voi aduce pe lume și eu șapte meri, roșii...
Dacă vor răsări semințele din mărul basarabencei Viorica...
Voi stropi Pământul cu lacrimile singurătății mele,
Pământul Rusiei Pravoslavnice, care se pregătește de Înviere...
Biserița din satul Obrazțovo mă așteaptă cu ușile larg deschise...
Părintele Aleksandr ne va spovedi-împărtăși pe toți...
Nu va rămâne nici un rus păcătos în Noaptea de Paște...
Doar păcatele mele, cele mai grele, Doamne, mult prea grele...
La care Mănăstire a Ta să mai cad în genunchi, să mă rog?
Această Vinere Mare va fi cea mai lungă din viața mea...
Ca să-mi pun gândurile la cale, gânduri nebune...
Toate cărțile de pe lume oricum nu voi reuși să le scriu!
S-au scris toate cărțile, au și fost arse în Infern...
Cenușa lor – risipită pe întreg Pământul...
Port cu mine Sfânta Biblie, în limba rusă:
singura Carte (pe hârtie), care nu arde...

Cele șapte semințe din mărul basarabencei Viorica
vor răsări în cenușa cărților mele, cele nescrise...
Vor crește șapte merișori către Tine, Doamne!
Șapte semințe, pe care le voi ascunde astăzi în Pământ,
în Vinerea cea Mare din Săptămâna Patimilor...

3 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

„SĂ-L OMORÂȚI, DAR NU DE TOT...”

Poetului-martir OSIP MANDELSTAM

Să-l omorâți, dar nu de tot –
Povățul cruntului Satan...
Amenințat de un netot
Cu vorbe crude de șantan...

Poetul fără de noroc –
El pe pământ nu are loc...

Bătut de soartă și de vânt,
Fără de casă, făr-de bani...
Trăiește liber doar în gând,
Hulit de bolșevici-golani...

Poetul crede în cuvânt –
În adevărul pur și sfânt...

Amicii l-au trădat fățiș –
Ei lui Satan l-au tot turnat...
Orașul – un cumplit hățiș
De hoituri vii, pe veci damnat...

Poetul bagă mâna-n foc –
Nu-i o sminteală, nu e joc...

Fără de vină judecat –
Pentru că scrie poezii...
El în Sibir e deportat –
Nu are loc printre cei vii...

Poetul nu mai poate plânge –
El scrie poezii cu sânge...

Între bandiți și cuțitari,
Răpus de foame, de nevoi...
La Kolîma, între ghețari,
Uitat la lada de gunoi...

Poetul și-a ieșit din minți!
Nici pe pământ... Nici printre sfinți...

*8-9 mai 2013,
Moscova*

„METAREALIȘTII”

Sunt trei, Doamne, și toți trei...
De sub zăpadă – primii ghiociei...

Iar eu sunt singur-singurel,
Mă mișc mereu ca un prâsnel...

*„Metalul e topit pentru un ac,
iar sârma e întinsă pentru un cui,
copacul e tăiat pentru o cruce...”*

(Ivan JDANOV)

Compun mai multe cărți de poezie...
Vai, viața mea, nici moartă și nici vie...

Între Imperiu și-o veche capitală –
Călătoresc pe coji de portocală...

*„Asupra lui Dumnezeu, împotmolit în materie,
acționează forța catapultară,
egală cu țipătul pruncilor trecuți prin sabie...”*
(Aleksandr ERIOMENKO)

Și trenul a trecut pe linia cea moartă –
Sunt zăvorât în el de propria mea soartă...

Respir prin gratii tot aerul Rusiei,
Mă cumințesc, sălbatic, în brațele urgiei...

*„Căpățâna-i atârnă deasupra ligheanului
aidoma literei „T” întoarsă pe dos –
astfel arată acum Ulianov, cu scheletu-i în două țe...”*
(Alexei PARȘCIKOV)

Toate revoluțiile din lume
își mănâncă eroii, pe bune...

Doar trei sunt, Doamne, și tustrei
au devenit poeții mei...

*9-10 mai 2013,
Moscova*

VÂRSTA – ÎNCERCARE A MORȚII

„Toată proza mea este autobiografică”
Marina ȚVETAIEVA,
ianuarie 1940,
Golițino

Poeții nu se pricep la proză...
Doar cei ratați, care abandonează Poezia.
Nu-i vorba de un act de trădare...
Proza se scrie cu cuvinte.
Poezia – cu metafore!
Adică, se trăiește PE VIU. Cu sufletul...
(Unii poeți scriu cu propriul lor sânge...)
Prozatorii impotenți (la scris) –
își caută refugiu în dramaturgie,
dar Măria Sa SCENA nu-i acceptă...
Lumea teatrului își devorează copiii

fără de milă, fără de milă...
Atunci prozatorii – scârțâitorii de până
se consacră (mulțumiți de sine!) criticii literare...
Simplu și bănos:
nu crezi nimic și îi desființezi pe toți!

La început, nu credeam, nu credeam,
că mă pricep la proză...
Deși am debutat cu un roman...
Dețineam prea multe cuvinte durute în sânge!
Suferința neamului meu de pe graniță...
Vai, câte metafore am ucis în viața mea!
Deși nu sunt un criminal înăscut...

Am fost învinuit că sunt prea „autobiografic”,
în proza mea, în prozele mele
(chiar unii prieteni, care îmi cunosc viața, mi-au spus-o...),
port „vina fără de vină” a neamului meu în celule,
în măduva oaselor,
strivite de buldozerele lui Satan...
(Și nu-i vorba numai de expoziția de la Moscova, din 1974...).

La vârsta prozei (50 de ani?)
am început să adun toate cuvintele pe hârtie...
Poeții de geniu, vai, nu ating „vârsta prozei” –
ei sunt uciși la duel,
sau înfundă casele de nebuni...

Marina s-a sinucis la 49 de ani, neîmpliniți,
nu și-a permis să atingă „vârsta prozei”,
doar cea autobiografică...

*Moscova,
mai 2013*

SAMURAIUL GHENKITY FUKUY ÎȘI DOREȘTE SĂ MOARĂ ÎN SIBERIA...

E unul dintre cei peste 600.000 de prizonieri
ai celui de pe urmă război mondial
(în primul an aveau să moară de foame 47 de mii...).
A fost închis în toate lagărele morții,
desigur, e vorba de articolul 58, „celebru”...
Desigur, „10 ani, regim sever”, cel mai sever...
A supraviețuit printr-o minune

(sânge nobil, de samurai...),
precum au supraviețuit și ai săi –
o altă minune cerească:
după tragedia Hiroșimei...
Bunicul său își avea căsuța
dincolo de orașul transformat în cenușă...
Doar umbrele,
umbrele într-un muzeu...

Samuraiul Ghenkity Fukuy –
la „libertate” s-a însurat cu mulgătoarea Zosea Kazimirovna
(deținută politică, deportată din Lituania...),
care i-a născut doi mici samurai...
La finele anului 1956,
după moartea lui Satan,
i-a sosit (din Moscova) actul de repatriere.
Al doilea pruncuț avea doar 3 luni...
I s-a permis să plece în Japonia natală de unul singur!
Și atunci a rămas pentru totdeauna în Siberia,
la „libertate”...
Conștiința de samurai nu i-a permis
să-și părăsească familia...
A îndurat toate suferințele de pe pământ!
Deși n-a fost răstignit pe Cruce,
aidoma lui Iisus Hristos –
samuraiul Ghenkity Fukuy a cunoscut
toate patimile de pe această lume...
Își dorește să moară în Siberia...

Măicuță-mea Saveta –
și-a dorit și ea, foarte mult, să moară în Siberia,
de tânără, de foarte tânără...
Și eu nu mai aveam să mă nasc, Doamne...
Viitoarea mea mamă nopțile la rând
le-a petrecut într-un bocet continuu,
implorându-l pe Bunul Dumnezeu,
ca să-i ia viața insuportabilă –
Bucovina natală nu mai exista nici în vis...

Măicuță-mea Saveta
nu l-a cunoscut pe samuraiul Ghenkity Fukuy...
După 6 ani de gulag a evadat din Siberia!
Acasă o aștepta viitorul meu tată Vasile, fiul lui Ștefan...
Am fost condamnat să mă nasc român...

Doar samuraiul Ghenkity Fukuy
își dorește să moară în Siberia...
Iartă-l, Doamne!

Moscova,

mai 2013

AU ÎNFLORIT CASTANII...

Au înflorit castanii
Și cântă cucul, a pustiu...
Vai, unde sunt platanii,
Din București, din Cișmigiu...

Stau aplecat, la masă –
Măsuța mea de scris...
Răpus de dor de-acasă –
Poetul – un proscris...

S-au risipit toți anii
Și nu mai știu ce să aștept...
Vai, simt cum șobolanii
Tot rod din inima-mi din piept...

Stau brazii drepți, de strajă –
Mereu pe-acest pământ...
Mesteceni plâng de vrajă –
Străbunul legământ...

S-au adunat copiii –
În jurul meu și toți orfani...
De parcă morții, viii –
Și cei mai triști, și cei sărmani...

Adorm urcând pe scară –
Din viața mea, un iad...
În vis, ca-ntr-o ocară –
Cu tot cu scară cad...

Au înflorit castanii,
În Rusia, într-un târziu...
Departate sunt platanii –
În București, în Cișmigiu...

*Regiunea Moscova,
mai 2013*

DIN IARNĂ – DREPT ÎN VARĂ !

Din iarnă – drept în vară!
O mult prea grea povară...
Vai, inimioara mea –
Din piept avea să-mi sară...

Din vară – drept în iarnă?
Ne vom trezi cu toții?
Vai, viețisoara mea –
Pândită de toți hoții...

Din iarnă – drept în vară?
Un adevăr – minciună...
Vai, sufletelul meu,
Pe limbă – mătrăgună...

Din viață – drept în moarte?
Sunt prea cumplite soarte...
Vai, copilașul meu –
Pe drum cine să-l poarte?...

*Moscova-Zagoreanka,
mai 2013*

ȘI ACUM, DUPĂ MOARTE...

*În memoria Lidiei Ciukovskaya,
pe care am văzut-o o singură dată...*

În casa lui Soljenițin,
atunci, în vara anului 1994,
când proorocul a revenit în Rusia...
I-am sărutat mâna...
Mânuța-i, care a scris, printre primii,
despre patimile din gulag...
„Sofia Petrovna”
(noiembrie 1939 – februarie 1940, Leningrad) –
este un text (cu mult înainte de Soljenițin...),
care a văzut lumina tiparului abia peste 50 de ani...
Ce expresie ciudată, neadecvată... Neadevărată!
Cum să tot aștepti atâta amar de vreme lumina... Lumina!
Care doar în Ierusalim se aprinde, de Înviere:
„Luați Lumină din Lumină...”
În închisoarea popoarelor
am așteptat-îndurat și eu
(cu manuscrisul „Peste Carpați, peste cutremure...”)
17 ani la rând...

Și nu erau decât niște poeme naive...
Lumina tiparului!

Acum țin în mână (mâna mea, încă vie...)
volumul tău, tipărit la „ART-FLEX”, Moscova, 2001,
POST-MORTEM,
care n-a avut de așteptat...
Doar ca să treci Dincolo...
După ce ne-ai părăsit (în februarie 1996)...
Din fotografie (autor M.Nappelbaum, 1927) –
mă privești întristată înainte de vreme:
în 1937, soțul tău, Matvei Bronstein,
fizician, avea să fie ucis în gulag...

M-a cutremurat o mărturie înfiorătoare:
în lagăr, cei înfomețați, în delir –
îi mâncau pe cei morți!
Tăiau mușchii (dacă mai erau pe oase...),
îi descărnau pe cei decedați (înghețați!),
îi fierbeau într-un hârb de oală și...

Soljenițin avea să vină mult mai târziu,
cu „O zi din viața lui Ivan Denisovici”,
cu „Arhipelagul GULAG”...

Sărut mâna ta (care a scris!)
și acum, după moarte...

*Moscova,
mai 2013*

DA, MANUSCRISELE ARD! DIMPREUNĂ CU AUTORII...

„În noaptea de 8 spre 9 mai, când întreaga țară se pregătea să sărbătorească următoarea aniversare a Marii Biruințe, în vila sa de la Casa de Creație din Peredelkino a ars de viu scriitorul, literaturologul, omul de știință, cercetătorul și istoricul literaturii, cunoscut în întreaga lume, Oleg Mihailov...”

*„Literaturnaya Gazeta” (Gazeta Literară),
nr.20, 15-21 mai 2013, Moscova*

Într-adevăr, nu numai bibliotecile ard...
Compozitorul Șandor Kalloș mi-a povestit,
că Biblioteca din Alexandria a fost incendiată...
Ne-am întâlnit chiar în Săptămâna Patimilor...

În Rusia, de la un timp, manuscrisele ard,
dimpreună cu autorii lor, nevinovați...
Anul acesta Ziua Biruinței asupra fascismului
s-a „nimerit” în Săptămâna Luminată...

Inclusiv de incendiile din Orășelul Scriitorilor...
Niciodată n-am rămas peste noapte la Peredelkino...
Fiica celebrului Leonid Leonov
mă tot așteaptă – de două decenii
să traduc „Piramida” Maestrului în limba română...
Cel puțin o mie și cinci sute de pagini!
Au câte zile și nopți din viața mea
ar fi trebuit să le omor
în acest loc mistic din preajma Moscovei?
N-am rezistat decât o singură zi –
și atunci mă aflu cu logodnica mea Anna Liubimova...
După ce mi-a născut-o pe Maria (Mașa) –
familia noastră a ars cu flăcările urii...
Abia acum mi-am dat seama:
ne-am iubit la Peredelkino, ca doi nebuni...
Apoi, la cimitirul din Peredelkino
am participat, înlăcrimat,
la înmormântarea poetului Robert Rojdestvenski,
l-a plâns și Bulat Okudjava,
mângâind un mestecăn...
Dramaturgul Mihail Roșcin –
de la Peredelkino a pornit pe ultimul său drum
(înhumat în Cimitirul Troiekurov, alături de Lilia Amarfi...)
Nu mai continui „Pomelnicul”...

Manuscrisele ard de minune și înaintea autorilor:
Gogol și-a aruncat în sobă partea a doua a „Sufletelor moarte”...
Eu nu am sobă, pentru că nu am nici casă:
ar fi trebuit să ofer mistuitoarelor flăcări
mai multe cărți,
pe care oricum nu aveam bani să le tipăresc...
„Țipăt fără drept de apel”?
„Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu”?
Au devenit primele pe lista propusă pentru Nobel...
Iată că m-am ales și eu o rimă...

Vai, Doamne,
de la o vreme încoace scriitorii ruși
ard mai des decât manuscrisele lor...
Ocrotește-i, Doamne,
și oferă-le șansa Mântuirii...

*Moscova,
la mijlocul lunii mai 2013*

EXERCITII DE SUPRAVIETUIRE

**Perfect.
Imperfect...**

**O poezie fără de subiect.
Doar cu un şirag de predicate...**

**Lucid.
Morbid...**

**Un alt soi de îngemănare a cuvintelor.
Un fel de poem postmodernist-optzecist...**

**Idiot.
Dar nu din romanul lui Dostoievski...**

**„Lumea asta e pe dos...”
(„Mai departe scrie-n carte...”).**

**Moarte.
Nemoarte...**

N E M O A R T E !

*Moscova,
o noapte fără de somn...
Luna mai, 2013*

**POEM STILAT
(într-un stil fără de stil...)**

**pe un colţ de batist
un tânăr artist
dansează twist**

**într-un traktir
un biet fachir
îi toacă pe muşterii sictir**

**o Țigăncușă
de după ușă
vinde o brândușă**

**un hăndrălău
pornit să facă rău
prinde broaște într-un părău**

**haideți la masă oameni buni
dacă nu sunteți cumva nebuni**

artistul – artisticește
fachirul – fachirisește
țigăncușa – țigănițește
hăndrălăul – hăndrăluiește

numai broaștele de pe tigaia încinsă
tot sar în sus ca o minge

20 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

CHILIA –KUTIAR...

„Orice s-ar întâmpla, există mereu în Himalaya o grotă, care mă așteaptă...”

MIRCEA ELIADE

Pe mine,
în Bucovina
mă așteaptă o casă...
O fetiță, Doruța...

Dar dulcea Bucovină e ocupată!
Căsuța natală e zăvorâtă pe dinăuntru –
de când bunii mei părinți
s-au mutat în Lumea Umbrelor...
Doruța a ales singurătatea
(poetii și-au abandonat mereu copilașii...).

La București
mă așteaptă o chilioară:
doctorul Zeana,
care mi-a oferit-o, cu dragoste,
m-a ocărât astă toamnă –
„nu mai este de 4 m.p., Mihai,
(ci de 5,3 m.p., am măsurat-o...):
am fost mereu tare la matematică...

Nu sunt condamnat la carceră,
una de beton armat, de 4 m.p.,
deocamdată, nu...
Cu apă până la genunchi...
Cu șobolani...
Dar imaginea unui asemenea „cuibușor”

mi-a intrat în sânge,
îmi tulbură imaginația poetică...
Nu m-a înțeles nici doctorul Zeana,
care a salvat de la moarte
mai multe suflete disperate...

Chilioara mea –
un fel de *kutiar* din Himalaya,
mă tot așteaptă undeva, în Carpați...
Ori în Munții Bucegi,
pe unde au gospodărit dacii...
Străbunii mei fără de moarte...

Unde să mă retrag, Doamne?
Până la cea de a Doua Venire a Fiului Tău...

20 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

P.S. București rimează perfect cu Bahrinești –
satul meu natal din Bucovina,
dar granița...

NU SCRIU TRATATE DE CRISTOLOGIE...

Eu cred.
Pur și simplu cred.
Nu pun întrebări...
Nu mă întreb...
„Cred, Doamne! Ajută necredinței mele...”
(În Rusia port Biblia doar în limba rusă...).

Ar trebui să mă călugăresc?
Am atins vârsta, când nu mai pot da naștere unor copii?
Bunul Dumnezeu e de partea mea...
Cred...

Nu mă pricep la tratatele de cristologie...
Patimile de pe Sfânta Cruce
nu pot fi descrise în nici o limbă de pe Pământ.
Nu mint...
Încă n-am învățat...

Cărțile lui James George Frazer
și ale lui Mircea Eliade le-am citit –
doar „ca să fiu la curent”...

M-au „curentat”, puțin,
puținel de tot...
Eu cred mai departe!
Hobotnic?
Nu-nu sunt membru ascuns
al sectei religioase evreiești „Habad”...

Cred.
Pur și simplu cred...

Am compus acest poem (text?),
ca să vă conving, frații mei,
că eu nu scriu tratate de cristologie...

Cred!
„Cred, Doamne! Ajută necredinței mele...”
(Voi verifica citatul din Bublăia mea de la București)...

*20 mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

PRIN JGHEABURILE CERULUI...

...Curg mărgăritare.
Direct în căușul palmelor.
Visez urât.
Adică, din nou voi țipa prin somn:
- Ma-a-mă-ă-ă-ă-ă-ă-ă...
Și nu va alerga nimeni să mă trezească...

Lumina ochilor mi se stinge.
Strălucitul mărgăritarelor mă orbește...
Nu mai văd decât cu sufletul –
arde în pălălaie...

Sinopticii ne amenință:
și în vara aceasta
(ca acum trei ani...)
vor izbucni mai multe incendii
în jurul Moscovei...

A Treia Romă din când în când arde...

Voi stinge incendiile orfane

cu mărgăritarele din căușul palmelor:
în metropola aceasta condamnată
(or fi fiind 12 milioane de suflete?)
a mai rămas un singur locuitor...

Fiica mea, Maria!

*Sfârșitul lunii mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

PINUL-MARTOR...

*„Where my imaginary line
Bends square in woods, an iron spine
And pile of real rocks have been founded.
And off this corner in the wild,
Where these are driven in and piled,
One tree, by being deeply wounded,
Has been impressed as Witness Tree
And made commit to memory
My proof of being not unbounded.
Thus truth's established and borne out,
Though circumstanced with dark and doubt –
Though by a world by doubt surrounded.”*

**ROBERT FROST,
„Beech”**

*„Unde o fi fiind linia mea imaginară, nereală,
Acea curbă a drumului, sub unghi drept,
Deasupra pădurii, încolțită cu o lamă de metal.
Unde o fi fiind partea dorsală a stâncii - stâlp de hotar,
Pe unde se înalță un fag singuratic, pe muchie,
Trunchiu-i rănit, mult prea adânc,
Însemnat astfel ca un Arbore-martor,
Reamintindu-mi, până când mai sunt stăpân,
Până unde și cât sunt limitat de această graniță.
Astfel și adevărul devine acel unic punct de orientare,
Deasupra haosului fără de fund, deasupra lumii întregi,
Bolnavă de îndoieli, care nu vor dispărea niciodată.”*

**ROBERT FROST,
„Fagul”
(traducere liberă din engleză)**

Șapte ani la rând l-am tot admirat,
în drum spre Sfânta Biserică,

respirând aerul ozonat...
În Săptămâna Patimilor l-am găsit batjocorit!
O mână criminală a încercat să-l doboare la pământ:
l-a încolțit cu toporul până la măduva trunchiului...
Dar nu s-a lăsat pinul-martor înfrânt!
Martorul meu, unic, al urcării spre Tine, Doamne...
Șapte ani la rând, bătătorind cărarea spre Catedrală...
Rădăcinile-i concrescute în pantă, cu un brad,
s-au revoltat și au răbufnit afară, aidoma unui șarpe,
care a fost călcat pe coadă – ucigașul a fugit de frică...
Mujikul rus, înarmat cu un topor mult prea tocit,
a șters-o la timp de la locul crimei,
așteptând în hățiușul de trestie din jurul bălții
să se rostogolească pinul de la sine în hău...
L-a adulmecat un dulău pe mujikul beat-mort,
răsturnat pe spate, cu sticla de vodka golită lângă dânsul...
L-o fi pedepsit Dumnezeu, dar nu l-a iertat:
pinul ciopârțit până la jumătate sângerează,
asemenea picioarelor pironite pe Cruce ale lui Iisus...
Un maldăr de surcele scânteiază prin iarba din jur...
Și fagii mei din Bucovina, de la un timp,
retezați de „drujbele” păgâne, plâng cu lacrimi de sânge...
Românașii tac, NE-uniți, de parcă ar avea gurile cusute
cu sârmă ghimpată, am mai folosit această imagine...
Nu voi fi înțeles niciodată, poate, doar aplaudat,
pentru că am rostit-scris adevărul, atât de vizibil,
de care nu se mai deranjează nimeni, absolut nimeni...
Fagii bătrâni din Bucovina, martori ai NE-întregirii
neamului românesc, se răzbună scrâșnind din dinți...
Copii și părinți – au luat apă în gură,
dar apa-i otrăvită și ea de liftele străine...
Vai, fagii mei din Bucovina, cei de pe urmă martori
ai neputinței noastre, rănite de tăcere...

Stejarii din Codrii Cosminului, cel puțin,
au căzut de-a valma peste leșii râvnitori
de pământuri străine: i-a săturat Dumnezeu!
A mai rămas doar un singur stejar ștefanian,
străjuț de o Cruce, zi și noapte...
Mii și mii de stejărei tineri se înalță spre Cer
în jurul celui de pe urmă Martor al Nemuririi –
expresia îmi aparține, destul de calamburescă...
Precum se prelinge și viața noastră – fără de sens,
fără de urmă de revoltă, fără de suflet...
De parcă neamul meu și-ar fi vândut sufletul.
la talciok-ul nebunilor pentru treizeci de arginți!...

Între fagul încrestat de lama unui topor al poetului Robert Frost,
pinul tăiat pe jumătate din preajma Sfintei Biserici
din sătucul rusesc Obrazțovo, din Regiunea Moscova,

fagii lăsați de izbeliște din Bucovina mea natală
și stejarii ștefanieni din Codrii Cosminului –
la prima vedere parcă n-ar exista nici o legătură...

Martor este Fiul Tău, Doamne,
jertfit, cu dragoste, pentru ispășirea păcatelor noastre:
Parastas al fagului poetului american Robert Frost,
al pinului deocamdată pe jumătate viu din Obrazțovo,
al fagilor bucovineni retezați cu „drujbele” de la pământ
și al stejarelor ștefanieni transformați în sicrie de lux...

*Aprilie-mai 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CALEA IERTĂRII

*Protoiereului Bisericii din satul Obrazțovo, cu Hramul Nașterea
Maicii Domnului, Aleksandr Semionov-
IN MEMORIAM*

Ne-ai adus Lumina din Lumină
și ne-am luminat la față și în suflet...
Ne-ai vestit vestea cea minunată:
- Hristos a înviat!
Și noi ți-am răspuns fericiți:
- Adevărat a înviat!!!
Ai slujit șapte zile la rând –
Săptămâna Luminată,
spovedind și împărtășind pe toată lumea,
tineri, bătrâni și copii...
Te-ai uitat în ochii noștri,
de parcă îți luai rămas bun...
Și nu te-a crezut nimeni...
Ai plecat pe drumul cel fără de întoarcere
și tot nu te crede nimeni, Părinte...

Biseriçuța de piatră de pe muchia dealului,
care n-a fost închisă niciodată
în vremea bolșevicilor antichriști –
acum e pustie, fără de tine...
Arhiplină de credincioși,
dar pustie, pustie...
Aud o băbuță cernită rostind printre lacrimi:
- Și era atât de vesel părintele Aleksandr
în noaptea de Înviere...
Alta își face Semnul Crucii:
- Și n-a bolit niciodată...

Iartă-l, Doamne, și primește-l în brațele tale...

Rostesc și eu în gând, în limba română:
cu șapte ani în urmă, părintele Aleksandr,
când m-a întrebat de ce neam sunt –
m-a îmbrățișat ca pe un frate...

Acum am rămas orfan și eu:
- Iartă-l, Doamne, pe părintele Aleksandr
și primește-l în brațele Tale...

*„Liniștea a devenit profundă.
Fiecare dintre noi trebuie să se socoată păcătos.
Și nimeni, în locul nostru, nu se va pocăi pentru noi...
Dacă noi ne pocăim, atunci suntem copiii pocăinței...
Dar noi suntem totodată și copiii iertării...”*

Vorbele cu tâlc ale părintelui Aleksandr
mă urmăresc pe toate drumurile rătăcirii mele...
Iartă-mă și pe mine, Doamne!

*2 iunie 2013,
Satul Obrazțovo (Regiunea Moscova)*

IARBA DIN RUSIA

După baia de aburi mă arunc în iarbă,
Mă dau de-a dura, înnebunit de plăcere...
Urzicile mă excită mai dihai ca zăpada în toiul iernii...
Sunt un biped neîmblânzit de nici o Muză...

Baia rusească mă scoate din minți!
Adică, îmi calmează creierii în flăcări...
Iarba necesită din curte îmi tăbăcește pielea –
pentru un an întreg, pentru veșnicie...

Eugen-consăteanul-bucovineanul-proprietarul râde de mine!
Ghiță-basarabeanul se porăie cu un rând de frigărui...
Eu urlu de satisfacție, rostogolindu-mă prin urzici...
Un arici speriat fuge de rupe pământul...

O ploită neașteptată îmi potolește starea de extaz!
Repet baia de aburi înfierbântată la fierbere...
Ghiță mă otânjește cu un măturoi de mestecăn...
Sufletu-mi se desprinde din trup, mor, puțin de tot..

Alerg după bietu-mi suflet prin iarba cu urzici...

O copilă din vecini se uită la goliciunea mea arzândă...
Cu două aripi de brusturi zbor către Ceruri...
Mă trezesc cumițit sub o geană de pădure...

*Satul Denisiha (Regiunea Moscova),
5 iunie 2013*

OMUL – PASĂRE MURITOARE...

*Au cine suntem? Oameni? Păsări? Râuri?
IVAN DRACI*

Am scris într-o nuvelă,
că oamenii, la început, au avut aripi...
Bunul Dumnezeu l-a pedepsit pe Adam,
l-a făcut doar cu mâini și picioare...
Primul om nu știa că poate să zboare...
Hăbăuca de Evă l-a răstignit pe pământ!

Port un nume de pasăre,
dar nu știu să zbor.
Nu cunosc nici limba engleză –
sunt pedepsit să stau acasă,
în Patria Mea Istorică...
Bolnav de neputință!

Copilașii mei ar fi trebuit
să se nască tustrei cu aripi...
Doar unul a zburat peste ocean...
Fetele mele au moștenit ceva de la Eva –
ele sunt credincioase
orașelor în care s-au născut...

Vai, Doamne, eu zbor doar în vis!
Noapte de noapte la rând visez în culori...
Boala mea este incurabilă –
m-am născut în cel mai cumplit
an de foamete... Fără de aripi!
Și nu pot nici muri, nu pot muri...

Sunt omul-pasăre dintotdeauna,
mă chinui ca să mor împăcat...
Împăcat-iertat cu lumea aceasta nebună,
dar Apocalipsa îmi surâde ca o târfă
și nu reușesc să mă mântui...
Cad în hău, fără de aripi...

Meșterul Manole nu-i decât o baladă...

Ana lui nu-i decât o jertfă nevinovată...
Pruncul nenăscut e păcatul cel dintâi...
Zidul de piatră al Mănăstirii
se avântă spre Cer... Zboară!
Iar eu tot trăiesc – pasăre muritoare...

*7 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

TRĂIESC ÎNTR-UN ACVARIU...

...Adevărat, unul de lemn.
Scândurile de brad respiră în locul meu.
Eu tac și înghit în sec sucul de mesteacăn –
e dincolo de geam și discut cu el tacit.
Cred că voi rezista o iarnă întreagă
(iernile, în Rusia, sunt atât de lungi și geroase!),
cred că voi muri de foame și voi reînvia,
odată cu primele fire de iarbă la primăvară...
Ghiocii sunt florile destinului,
jertfit pe Altarul Iubirii!
Muza s-a lăsat violată de șapte trandafiri...
O lume fără de poeți
nu-i decât un harem fără de pașă...
La drept vorbind – nu-i invenția mea,
întrebați pix-ul meu, care scrie fără de încetare...
M-am născut dintr-o eroare –
Dumnezeu dârdâia de frig și nu mai avea chibrituri,
pentru că a turnat din Ceruri
troiene de un metru în luna octombrie...

De atunci tot trăiesc într-un acvariu de lemn:
în leagănul de brad cioplit de tata Vasile
și sicriul de stejar procurat cu ultimii bănuți...

*7 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NU ERA DE PE LUMEA ACEASTA...

...Picta doar subiecte creștine,
într-un colț de subsol de beton armat...
Nu consuma vin –
pentru a-și mai potoli metalul din trup,
de vopsele de calitate n-a avut parte...
Câțiva păianjeni îi țeseau pânza

direct pe șasiu...
Artistul era mort
și, totuși, era viu!
Dar nu era de pe lumea aceasta...

O fătucă a încercat să-i violeze inspirația:
s-a dezbrăcat, fără de jenă
și i s-a cocoțat pe paletă...
Nici n-a observat-o!
Și-a mestecat îndelung culorile
și a zugrăvit un neam de îngeri –
încelești între ei, aidoma celor
din nuvela poetei Ana Blandiana
(recitiți „Zburătoare de consum”):
maestrul nu era de pe lumea aceasta...

La sfârșitul vieții
a încercat să-și picteze autoportretul...
A făcut rost de o oglindă,
a spânzurat-o de un cârlig din plafon
(desigur, și plafonul era din beton armat...),
dar nu și-a descoperit chipul acolo,
numai o rază de Lună, mirată...
Atunci a spart netrebnica oglindă, cu pumnul,
dar n-a curs nici o picătură de sânge...
Cu adevărat, nu era de pe lumea aceasta!

Și-a împletit-răsucit un juvăț –
din firele de păr de cal
(tot din ele și-a meșterit mereu pensulele...),
a urcat pe un taburet din lemn de cireș –
unica lui bogăție materială...
Și-a tras ștreangul prin cârligul din plafon,
dar n-a avut pe nimeni, absolut pe nimeni,
ca să-i smucească taburetul de sub picioare...
Atunci blocul cu 33 de etaje,
cu tot cu locatarii anonimi, s-a prăbușit în hău...

Nu era de pe lumea aceasta, artistul sinucigaș...

*7 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

GENERAȚIA DE SACRIFICIU

Muza era la Paris...
Poetul s-a sinucis acasă, în patul conjugal,
poemul „Ruleta rusească” a fost eliminat din volum

(deși cartea a văzut lumina tiparului cu acest titlu...)
Dar cenzura nu mai există!
Cupa de șampanie s-a dovedit a fi plină cu sânge...
Prin venele poetului, o viață întreagă,
a circulat doar cerneală, albastră...
Poetul a scris mereu cu propria-i cerneală...
Eu prefer culoarea neagră –
e mult mai aproape de Infern,
coșmarurile mă omoară în fiecare noapte.
Nu am somn și compun poezii –
cu cerneală neagră, la lumina Lunii...

*„Nu mai știu. Nu mai știu.
M-au pus în sicriu. Eram viu.
Amândoi
Pierdusem pe Dumnezeu –
El privea prin orbita mirată
A craniului meu”...*

Încercați să ghiciți autorul –
nu-nu sunt eu,
ci prietenul meu, Poetul...

*7 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

APOSTOLII...

...Erau și ei bolnavi de kenoză –
nu știu dacă am dreptate,
dacă am înțeles corect,
dacă am dreptul să stabilesc diagnosticul...
Nu sunt decât unul dintre „fiii risipiți”
pe acest pământ mult prea păcătos.
Nu am destul har,
ca să scriu ce gândesc mereu,
cred cu sufletul,
dar scriu cu inima, din inimă...
Toate cuvintele limbii române
le întâlnesc în Sfânta Biblie
(repet: în Rusia port cu mine Biblia în limba rusă...),
încerc să mă pocăiesc, în limba română
și nu reușesc, Doamne, nu reușesc...
După volumul „Martyrion”
nu mai aveam nici un dram de inspirație...
La 65 de ani poetul e mort!
Au fost și excepții...
Repet: poeții mor de tineri,

ori sunt uciși la duel...
Mi-ai oferit două vieți de poet, Doamne,
și nu reușesc, nu reușesc
să mă exprim prin mine însumi...
Am visat și eu zile de aur
pe astă lume de amar,
dacă ar fi să repet versul lui Eminescu...
Suferința poetului e mult prea dulce,
când plânge pre limba lui maternă...

Apostolii aveau, cel puțin, o misiune sfântă:
să creștineze o Lume,
povestind suferințele lui Hristos pe Cruce...
În toate limbile de pe pământ!

Poeții au doar harul limbii materne
și predică pe un petec de hârtie,
iar manuscrisele ard...

Arde în flăcări și inima mea,
chiar în clipa când scriu această poezie...

*10 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CU SUFLETU-MI RÂNIT DE APOCALIPSA...

Da-da, suntem în plin război apocaliptic
și încerc din răs-răputeri
să mă mențin la linia de plutire
a zilei de mâine...
Orbesc în fiecă noapte,
deși, scriu, mai ales, dimineața...
Duminicile nu-mi aparțin:
orice zi de duminică e a lui Dumnezeu...

Duhul cel rău al Apocalipsei
ne-a tulburat mințile
și nu mai avem putere nici să murim...
Trăim mai departe o viață moartă,
iar copiii ni se nasc bătrâni...
Nimic original – au mai spus-o și alții:
chiar eu m-am născut bătrân
pe un hat străin...

Dar nu sunt păgân, nu sunt păgân –
am fost adoptat de credința creștină...

**Acum trăiesc liniștit-pocăit,
cu sufletu-mi rănit de Apocalipsă...**

*10 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

INVAZIE

**Toarnă din Cer...
Ploaia mă zăvorăște în chilie
(acvariumul meu de lemn de brad...),
melcii se urcă pe mânerul ușii...
Pământul mustește.
Nu mai văd Soarele – prietenul meu.
Fără de Soare eu sunt mort.
Deocamdată, respir adânc.
Aerul înmiresmat mă salvează.
Teii din fața geamului vor da în floare,
fără de mine?
O păsăruică zglobie,
cu gușa roșie –
se uită spre geamul meu, plouată...
Deschid ușa, dar nu intră.
Ce mult ne-am îndepărtat!**

**Tot toarnă din Cer...
Bunul Dumnezeu a răsturnat ciubărul
peste capetele păcătoșilor...
Melcii au împânzit tot spațiul din jurul casei...
Unde e Maria (Mașa) ca să măture cărarea?
Eu nu am nici mătură...
Adun melcii în căușul palmei,
mai întâi, îi desprind de pe mânerul ușii...
Aud un fel de mârâit...
Poate, nu-i decât o halucinație?
Melcii se revoltă, ei vor să intre în casă...**

**Răstorn căldarea plină cu melci în drum,
mai exact, în iarba de la marginea drumului...
Toată ziua alerg cu câte două căldări pline...**

**Dimineața mă trezesc în pat
acoperit cu o plapumă de melci...
Nu reușesc să ridic pleoapele –
ca nu cumva să strivesc un melcuț de pe obraz...
Până și gura mi-e plină de melci!
Băloși, lipicioși, îndărătnici...**

**Doamne, m-ai pedepsit pentru dragostea mea
mult prea puțină pentru lumea Ta din jur...
Voi muri înghițit de acest soi de melci,
turnați din Cer odată cu ploaia,
care nu mai contenește...**

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

SPAIMĂ

**Nu de moarte mă tem.
De uitare...
Cei trei copii ai mei s-au risipit prin lume...
Nepoții se nasc fără binecuvântare...
Casa părintească a rămas în paza șoarecilor...
Vai, cărțile mele...**

**Tablourile vor rămâne!
Sunt pictate cu vopsele urât mirositoare
(cele mai ieftine din fosta URSS) –
rozătoarele nu se ating de ele...**

*„Dacă dragoste nu e,
nimic nu e...”*

**N-am avut parte de acest colț de Rai...
Primul meu manuscris de poezie se numea
„Omul fără dragoste”...
N-a văzut lumina tiparului niciodată...
O fi fost atât de pesimist?
N-am avut lacrimi nici în fața mormintelor părinților...**

**M-am născut din frica de moarte!
Nu de moarte mă tem.
De uitare...**

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

SETE

**Poate, să beau o fecioară?
Dar toate s-au prostituat –
în târgul spânzurat cu capul în jos...**

Poate, îngerul meu a căzut?

O cicatrice grea mi-a rămas pe umărul drept –
își va face cuib o vrabie...

Poate, mi-am pierdut mințile?
Leonida – poeta, mă întreba mereu:
- Ce-i, Mihăiță, te-ai stricat la creier?...

Poate, mi-am trădat Neamul și Țara?
Între români și români
mai domnește gardul de sârmă ghimpată...

Poate, doar roua din Ceruri mi-a mai rămas?
M-am născut în an de secetă –
gura-mi arde de sete...

Poate, să beau o moarte?
Ca să nu mai pot muri –
niciodată, niciodată...

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

RÂUL KLIAZMA

În drum spre Biserica din Obrazțovo
traversez un râuleț veșnic viu...
Peștișorii se uită la mine cu dragoste –
ei plutesc împotriva curentului...
Doi pescari – între ei o sticlă de vodka,
mă amenință cu pumnii...
Trag aer în piept și pășesc mai departe...

Părintele Aleksandr nu mă mai așteaptă...
L-ai chemat la Tine, Doamne, mult prea devreme...
Râul Kliazma mi-e martor: am plâns...
Oare acești peștișori argintii
(dacă vor scăpa din undițele pescarilor...) –
vor plânge și ei la maturitate?
Nu sunt în stare să ucid nici o furnică...

Broaștele s-au ales cu un heleșteu –
apă băhilită, furată din râul Kliazma...
S-au îngrădit cu pâlcuri de trestie și cântă!

Orăcăie bezmetice zi și noapte,
încât nu se aud nici clopotele Bisericii...
Părintele tinerel (nu-i cunosc, deocamdată, numele...) –
are glas de Înger, pe el îl aud, din Altar...

După Sfânta Liturghie, luminat la față,
traversez, din nou, râul Kliazma...
Podețul de fier (ruginit...) se cutremură...
Pescarii dorm aghesmuți, la umbră...
Undițele plutesc pe suprafața apei străvezii...
Un peștișor îmi face cu ochiul...
Sunt salvat: la Judecata cea de Apoi voi avea trecere...

Îmi scot încălțările, pășesc desculț...
De pe marginea cărării ciupesc niște vârfuri de urzici...
Voi meșteri o supușoară de post...
Mai am un pumn de mazăre, un morcov, o ciapă...
Cucul îmi cântă din față, dar nu mai am monede...
Din nou voi fi bogat-sărac un an întreg,
precum am tot fost sărac-bogat de când mă știu pe lume...

Trenul electric era cât pe ce să mă calce...
Îmi amintesc de Anna Karenina, sârmana...
Acum recitesc „Învierea” de Lev Tolstoi...
Au câte cumpene mai am de traversat, Doamne?
Voi mai avea o duminică, două, poate, trei...
Voi bate, din nou, drumul până la Biserica din Obrazțovo...
La întoarcere, mă voi arunca, îmbrăcat, în apele râului Kliazma...

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

GRÂUL

A crescut pe pervaz până la plafon,
degrabă va da în spic...
Nu mi-am permis să-l mănânc la timpul potrivit –
mai bine să înghit varză de mare de la Vladivostok...
De ce nu am trăi doar cu aer, Doamne?
Anul trecut n-am avut nici ciuperci...
Merii au înghețat, în floare...
O veveriță a ieșit, totuși, din iarnă... Două?
Iarna rusească – moartea mea...

Bucovina e atât de departe!
Din Basarabia am fost expulzat...
Lădița de lemn de pe pervaz a putrezit –
dacă grâul din ea a crescut până la plafon...

Și nu am o coasă la îndemână...
Tata Vasile a tot tras la coasă,
până n-a rămas din ea decât buza de oțel...
Acum mormintele părinților din țințirim
o fi fiind necosite, nepoții uituci...

Grâu în două cu moarte!
Și grâul de pe pervaz va muri...
Dacă păsările nu cumva vor sparge geamul,
ca să-și potolească foamea...
Din paie aruncate pe jos
îmi voi face o pernă, ca să dorm în pace...
Un bob îmi va pătrunde în urechea dreaptă...
Până la o altă primăvară – tot ce e posibil –
va crește o tulpiniță de grâu, până la plafon...

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

EI, DACII...

...Înveșmântați în blănuri,
nu cunoșteau farmecele anotimpurilor.
Se împreunau cu femeile lor în pădure,
sub murmurul unui izvor...
Apa și focul reprezentau viața!

Lupii erau mai numeroși decât dacii:
primul patruped s-a lăsat ucis
doar pentru a deveni o jertfă nevinovată –
un însemn înfipt pe un vârf de țeapă...
Capul de lup și trupul de șarpe...

Pruncii se nășteau în bârlogul lupilor –
se hârjoneau nepăsători cu cățelandrii ochioși,
până le creșteau colții amândurora...
Niciodată lupii bătrâni, lihniți de foame,
nu atacau puii de daci rătăciți în pădure...

Ei, dacii, știau că sunt veșnici!
Precum Cerul și Pământul:
Cerul – cu Soarele, Pământul – cu Apele...
Precum Muntele și Codrul...
Și Vatra! Vatra străbună,
în care conviețuiau dimpreună cu lupii...

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

TREI ȘASIURI...

...Moștenite postmortem de la Mihail Bețianu,
pe care Maestrul ar mai fi zugrăvit trei Muze...
Trei nuduri cu bucle aurii și sâni orbi...

Voi întinde trei pânze țesute în trei ițe,
le voi grundui cu multă luare aminte,
voi încerca s-o pictez pe Fiica Mareșalului...

Trei ani la rând mă tot ispitește talentul...
De trei ori am tot orbit și m-am limpezit la loc...
Tustrei copiii mei i-am alungat de acasă...

Cele trei șasiuri mai stau goale, legate cu o ață...
Într-un colț al chiliei cu doar trei colțuri...
Nu accept să fiu „al treilea” la o sticlă de vodka...

Rușii se întorloacă mereu câte trei...
Din trei rusalăi unul se dovedește a fi român basarabean...
De trei ori am evadat din Rusia în România...

Cu trei șasiuri nepictate aștept Apocalipsa...
Vor mai trece trei milenii și tot singur voi fi...
Cred în Sfânta Treime... Cred... Eu, necredinciosul...

*11 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

PĂMÂNTUL ACESTA...

...Nu-mi aparține, Doamne, nu-mi aparține!
Nu mi-ai rezervat, Atotcreatorule,
măcar 2 m.p., undeva, într-o țară...
Mai trăiesc, mă mai rabzi, Dumnezeule,
undeva, între definit și infinit...
Risipit pe Glob,
mi-am pierdut lanțurile primordiale,
care mă țineau Acasă...
Vagabond al Poeziei,
voi muri între sâni unei Muze,
călătorind-rătăcind într-un tren,
dinspre Acasă spre Acasă...
Avea dreptate Nichita Stănescu:
Noi, românii (mai exact – dacii...)

ne-am pierdut simțul casei natale
de cel puțin două mii de ani...
Apocalipsa îmi bate zilnic la ușă.
Atlantida se hlizește la mine –
știu: este gata să isbucnească la suprafață
de pe fundul oceanului...
Poate, din străfundul Munților Bucegi...
Nu mă întrebați de unde știu...
Prooroc la mine acasă
nu voi fi (deveni) niciodată...

*17 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

ÎNCĂ O DATĂ DESPRE ATLANTIDA...

Și în acest volum de poeme
despre (și cu) patimile lui Iisus pe Sfânta Cruce,
după care avea să pogoare pe Pământ,
printre noi, păcătoșii,
mi-a fost dat să mă întâlnesc,
din nou, cu Tine, Atlantida Mea...
Regele tău, neîncoronat, poate, încornorat...
Nu sunt un paranormal, doar un poet normal:
totuși, uneori, mă trezesc, din senin, clarvăzător...
Ar trebui să mă sfătui cu Platon –
primul meu frate de condei,
care a pomenit de Atlantida,
„scufundată într-o singură zi, nenorocită,
într-o singură noapte, nenorocită...”,
undeva, în secolul IX, până la Hristos...
Dar Platon a murit la timp,
adică, înainte de Timp...
E adevărat:
atlanții manevrau Timpul după voința lor,
adică, ieșeau din timp, reveneau în timp...
Eu cred –
atlanții s-au retras în Munții Bucegi...
Descifrați Tăblițele de la Tărtăria...
Doriți o dovadă?
Apele Pontului Euxin (Marea Neagră),
în veacul VI, până la Hristos,
s-au înălțat cu 60-80 de metri...
Ei, străbunii mei (ai dacilor), vânează clipa sublimă,
ca să revină Acasă,
aidoma Fiului Risipitor...
Atlantii nu așteaptă timpul –

ei sunt Timpul...
Cristalul Tyaou (Tuaoy?),
adică, Piatra de Foc,
domnește în mâna lui Dumnezeu...
Dar câte mâini are Atotputernicul
nu știu nici eu...

*Zagoreanka (Regiunea Moscova),
iunie, 2013*

ȘI DUPĂ...

„...Taina poetică rămâne taină și pentru poetul, care a încercat s-o descrie...”

FEDERICO GARCIA LORCA

Poetul a rugat
să nu închideți geamurile
după moartea lui...

Poetul și-a dorit
să privească Cerul
și după moarte...

Poetul nici n-a murit,
sufletul lui a zburat
prin fereastra deschisă...

Poetul ne privește din Cer,
în taină...
POETUL ESTE O TAINĂ...

*21 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DESENEZ...

Desenez o Cruce
cu penelul muiat în sânge...

„Pătratul negru”
nu-i decât o metaforă,

**o revoltă a artistului,
care și-a epuizat toate culorile...**

**Muza m-a trădat
pe la aprinsul zorilor –
după o noapte albă...**

**Pe paletă mi-a rămas
doar o lacrimă...
Cea de pe urmă!**

**Desenez o Cruce
cu penelul înmuiat în sânge...**

*21 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NOAPTE ORFANĂ

**Și, din nou, nu am somn...
La TV doar filme de dragoste:
un fel de chimie,
se întâmplă între El și Ea
în primele 24 de secunde...
Au constatat oamenii de știință!
El – Adam,
Ea – Eva...
Cred în păcatul
de la începutul Lumii...
Dumnezeu era repetent la chimie...**

**Și, din nou, fără de somn,
tai cu cuțitul –
o baionetă nemțească
din primul război mondial,
o dărăbă de noapte albă...
Un pahar cu apă...
O coală de hârtie...
Compun versuri albe,
libere,
fără de rimă...
Mă răzbun pe această noapte,
fără de început
și fără de sfârșit –
orfană...**

**Și, din nou, îmi amintesc:
sufletul meu e orfan,**

orfan de Mamă,
orfan de Tată,
orfan de Țară...
Noaptea ar fi trebuit să fie un Iad!
Albă, de parfumul teilor,
îmi tulbură inspirația...
Apa se cutremură în pahar...
Coala de hârtie a luat-o vântul...
A trecut prin geam,
fără să-l spargă...
Poemele mele nu au Patrie...

Și, din nou, mă trezesc
în cealaltă emisferă:
ziua a fost nebună-nebună,
noaptea atât de albă...
Pășesc desculț pe Calea Lactee –
Calea Laptelui,
Calea Robilor...
Adio, viață, trăită fără de rost!
Te salut, moarte, atât de tânără...
Dincolo de noaptea aceasta,
ALBĂ –
m-am născut, din nou,
BĂTRÂN...
ORFAN...
Aidoma nopții...

*21-22 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CELĂLALT MIHAIL...

...Mă vizitează în clipa de grație:
când îmi cad pleoapele moarte,
de pe urma insomniei...
Există și boli incurabile!
Boliștea mea poartă coroana Poeziei...
Arhanghelul mă lovește cu aripa,
ușurel-delicat, peste umărul drept...
Pana îmi cade din mână...
Zugrăvesc verbe virgine
cu mâna stângă...
Celălalt Mihail este pictor...

Bolnav de gelozie –

încerc să-i tai vena jugulară...
Izbesc nebunește cu toporul
în șasiurile care visează
să nască noi și noi tablouri...
Sparg pânzele de pe pereți!
O Muză se holbează la mine,
vinovată, după un repetat viol...
Nu sunt eu răufăcătorul, făptașul...
Celălalt Mihail...

Adevărat –
nu-s deprins să dau vina pe alții...
Pedeapsa mă ajunge și în cuibul de șarpe!
Mansarda am oferit-o unui vagabond...
În Munții Bucegi mă așteaptă o peșteră –
un Altar Dacic...
La intrarea în grotă – Celălalt Mihail...

Povara dedublării este insuportabilă!
Nici nu se compară
cu pietroiul de pe umerii lui Sisif –
o pană de înger...

*22 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DEPOSEDAT DE SINELE ÎNȘELĂTOR...

...Alerg buimăcit printre oameni,
cu inima în palmă
și nimeni nu mă crede...
Port o coroană de paie de grâu,
din care picură roua disperării...
Tălpile-mi ard în focul înstrăinării...
Nu mai am glas
pentru a rosti taina iubirii
față de aproapele...
Orbit de lumina interioară,
mă lovesc de zidul necunoașterii...
Pogorât dintr-o altă lume,
ispitesc destinul,
care nu mă recunoaște...

Moartea-mi nu-i decât o poveste
cu final trist...
Din coroana de paie de grâu
cad pe Pământ

picături de sânge...

*24 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

IUDA CU PIATRA ÎN SÂN...

...Se oprește la prima intersecție,
se orientează după stele,
de parcă le-ar privi din fundul unei fântâni...
Pășește mai departe
simultan în cele tusalpatru direcții...
Piatra din sân îi garantează veșnicia...
Surâde misterios cu gura-i știrbă,
cu buzele încolțite de șobolani...
Haite de lupi înfometaji
se încaieră cu alte haite și mai flămânde...
Un corb din înalturi
așteaptă să ciugulească o pereche de ochi...

Iuda cu piatra în sân
aleargă înnebunit
în cele tusalpatru direcții deodată...
Și nimeni nu-i în stare să-l oprească
și să-l întrebe:
- Vânzătorule de Hristoși,
ce ai de gând să faci
cu piatra din sân?...

*24 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NU AI DEMON ÎN TINE...

Poeta mă învinuiește
de toate nenorocirile de pe pământ...
Presupune că nu am talent...
Nu-i vorba de talent poetic!
Țipă la mine,
mă amenință cu uitarea,
după moarte, desigur...
Adevărat,

în istoria literaturii
nu am nici un rând rezervat...
Sunt un nimeni.
Nimeni mă cheamă...
Dar poeta cu bentiță pe frunte
mă afurisește
pentru că nu am demon...
După ce mă pune la masă,
după ce îmi umple cana cu vin,
după ce stinge lumânarea –
mă alungă din casă,
urlând, cu gură de șarpe:
- Nu ai demon în tine!...

Cana de vin se varsă singură peste prag...

*24 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

LAPSUS

Deodată am uitat că m-am născut
pe acest Pământ fără de dragoste...

Deodată am uitat că am trei copii,
de la trei mame diferite, rătăcitori pe Glob...

Deodată am uitat până și limba maternă –
de atunci tac, Tacu mă cheamă...

Deodată am uitat drumul spre Casă,
după moartea părinților nu mai primesc scrisori...

Deodată am uitat că am avut o Muză,
pe care o invocam în orice clipă de criză...

Deodată am uitat și drumul spre Biserică –
o fi rămas undeva dincolo de orizont...

N-am uitat numai de Dumnezeu,
care sălășluiește în inima mea,
preaplină de singurătate...

*24 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

FEMEIA – O JERTFĂ PENTRU HRISTOS...

A iubit până la disperare...
Cu toată patima moștenită de la Eva...
Bărbații n-au fost decât o unealtă...
Lumea aceasta nu-i pentru Femeie...
Verdictul – moartea!
Pentru Hristos...

O jertfă mult prea dulce...
Cu zâmbetul pe buze...
Cu trupul rănit de frumos...
Cu sufletul flămând de zbor...
Pedeapsa – viața!
Pentru Hristos...

Neantul i s-a cuibărit în sânge...
Singurătatea i-a măcinat zilele...
Pruncii i-a avortat unul câte unul...
Ultimul amant s-a dovedit o iluzie...
A exclus viața...
A preferat moartea...
Pentru Hristos...

*25 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

IAR MUZICA URCA SPRE CER...

Într-o lume mută,
populată cu surdomuți –
nu mi-am întâlnit Destinul...

O pană de Înger
m-a lovit drept în moalele capului,
dar nu m-am trezit la viață...

Pășesc, gol, prin pustiu,
Soarele mă arde fără de milă,
în locul umbrei – un șarpe veninos...

Oricât alerg nebunește,
până la buza rănită a Orizontului –
mă pomenesc tot pe loc...

Noaptele se sfârșesc fără de Lună,
zilele – fără de o adiere de vânt,
păsările au căzut din zbor pe Pământ...

Și în toată pustietatea apocaliptică –
un început de simfonie hipnotică...
Muzica urcă spre Cer...
- Sunt vi-i-iu! am țipat din răspuțeri,
iar muzica tot urca spre Cer...

25 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

POETUL ȘI DUMNEZEU

*„Nu mai sta aici nimic nu se dă pleacă departe unde să plec striga el unde să
plec pe cine să caut du-te în cer i-am spus du-te în cer. Este acolo un om pe care
muribunzii îl numesc dumnezeu.”*

AUREL DUMITRAȘCU
(21 noiembrie 1955 – 16 septembrie 1990)

Întotdeauna i-am scris numele cu majusculă...
Poetul muribund l-a căutat o viață întreagă –
viața de poet atât de scurtă...
Nu m-am încumetat să condamn pe nimeni,
nici chiar pe poetul,
care l-a scris pe dumnezeu cu literă mică...
Adevărat,
la început am fost condamnat
să scriu cu litere criminale rusești...
Literale nu au nici o vină!
Grafia latină se potrivește perfect
pentru limba mea maternă, româna.
Prima mea plachetă de poezie
(versuri lirice, versuri dramatice...),
cu titlul „Peste Carpați, peste cutremure...”,
a văzut lumina tiparului
peste 17 ani...
Cenzura veghea din întuneric!
Pe poetul muribund nu l-am apucat în viață –
l-am îndrăgît după moarte,
chiar dacă l-a scris pe dumnezeu cu literă mică...
Eu l-am cunoscut pe Dumnezeu
de la naștere...
Chiar înainte de nașterea mea întâmplătoare...
Poeți fără de Dumnezeu nu există!
Cel puțin, de la Eminescu încoace...

26 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

UN MEȘTER...

...A cioplit în lemn,
până la adânci bătrânețe,
chipul lui Iisus Hristos –
a plantat câte o Răstignire
la intrarea în fiecă sat...
Câte o Răstignire –
la ieșirea din fiecă sat...
Cu timpul,
lemnul a putrezit...
Crucile, cu tot cu chipul lui Hristos,
învinețit de ploii și de vânt,
au căzut la pământ...
Iarba le-a șters urmele!
O ciurdă de miei
au ciupit firicelele verzi
unul câte unul...
Aveau să fie jertfiți și ei
pentru masa de Paști...

Un poet a tot compus,
până la adânci bătrânețe,
poeme despre Iisus Hristos.
El n-a avut bani,
ca să le tipărească pe hârtie...
Poetul a vagabondat din sat în sat,
citind-recitind versurile sale,
pentru o bucată de pâine,
pentru o cană de vin...
Unii l-au aplaudat,
alții l-au suduit,
pe undeva a fost lovit cu bâtele...
Niște păgâni
au încercat chiar să-l răstignească...
Poetul a căzut în genunchi,
le-a citit-rostit cel de pe urmă poem...
Poetul a fost lăsat în pace...

Din când în când
îl întâlnesc pe la o răscruce de drum,
își strigă poemele despre Iisus Hristos
în toate cele patru vânturi...
Dar nu-l aude nimeni,
absolut nimeni...

*26 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

CU FAȚA PĂMÂNTIE...

**...M-am ridicat din moarte.
Cu o față albă de var
voi pleca din viață...
Viața aceasta atât de nesuferită!**

**Cu barba-mi albă de nea
am măturat toate iluziile –
la o sută de ani
de la moartea lui Lev Tolstoi
bărbile noastre s-au trezit aplaudate,
la Gara Astapovo...
Titanul de la Iasnaya Poliana
a avut la final,
cel puțin, o gară,
un tren hodorogit,
care nimerise
(din întâmplare)
pe o linie moartă...**

**Am spart oglinda,
cu pumnul însângerat
am lovit aerul ignoranței...
Pășesc pe Pământ,
cu fața-mi pământie
și ascult murmurul izvoarelor,
ascult trilul privighetorilor...
Adorm cu capul înfierbântat
pe geana unei păduri,
cu pletele-mi pline de scai...**

Sunt pământ...

*26 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

ABIA M-AM AȘEZAT LA MASA DE SCRIS...

**...Dar cineva mă apucă de mână
și mă scoate din Țară!**

**Nu reușesc să mă apăr,
să recunosc, cinstit,
că nici masa nu era a mea...**

Trec în altă țară

(prin vamă!)
și mă apuc de scris,
dar cineva mă apucă de braț,
mă huiduie,
mă lovește drept în moalele capului,
cu un ciomag de cauciuc
și mă scoate din țară...

Într-o gară,
reșesc, totuși, să compun un poem,
stând într-un colț întunecos,
pe genunchi...
O namilă cu chipiu roșu
mă înșfacă de guler
și mă îmbrânțește afară:
pe acolo nu era nici un fel de țară...

Mă retrag într-un pustiu –
Soarele îmi fierbe creierii...
Un șarpe mi se încolățește
în jurul picioarelor...
Cad cu fața în nisip.
Încerc să-mi scriu,
cu degetul arătător, testamentul...
Dar cineva mă apucă de fundul pantalonilor
și mă aruncă în hău...

Zbor fără de aripi
și cânt
cel de pe urmă poem
pe acest Pământ...

*26 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

TĂCEREA MĂ AMENINȚĂ CU MOARTEA...

Propria tăcere!
O pedeapsă mult prea grea pentru un poet...
M-am născut mut.
Am învățat pe de rost
toate cuvintele din dicționar
abia înainte de moarte...
Cu gura încleștată de tăcere
am tot compus poeme fără de număr...

Versurile albe le-am spălat
în apele deziluziilor...
O pisică îmi supraveghează tăcerea,
aidoma unui cerber bine plătit...
Pe pervaz – o bufniță,
care mi-a răpit nopțile tinere...
Teiul de dincolo de geam
se încăpățânează să înflorească
în fiecă an, cuminte...
Ochii mei – exclamații!
Îmi scobesc ceara din urechi –
cel puțin, ca să-mi ascult tăcerea...
TĂCEREA,
care mă amenință cu moartea...

*27 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

BEAU CUPA CU OTRAVĂ PÂNĂ LA FUND...

...Și nu mi se întâmplă absolut nimic!
Măruntaiele trupului meu secătuit de dragoste
sunt înfundate cu pietre de râu...
Prin venele dilatate până la neputință
circulă doar argint-viu...
Eminescu nu are nici o vină –
tratată cu mercuriu,
s-a sinucis zilnic,
războindu-se cu Timpul
(nu-i vorba de revista bucureșteană...).

Apocalipsa mă pândește
de după primul colț
prin toate urbele bătrâne,
pe care le străbat desculț...
Pietrele caldarâmului nu-mi provoacă
nici un fel de senzații:
doar scapără la atingere
cu pietroaiele de cremene
din măruntaiele mele...
Alerg tot mai departe!

La hotarul dintre infinit și absolut
îmi beau cupa cu otravă până la fund...
Și nici măcar nu mor...

*27 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

O VESTE TRISTĂ DIN BASARABIA...

Mă caută la telefon fratele meu Gheorghe din Cahul –
a murit poetul Dumitru Matcovschi...
Dumnezeu să-l ierte și să-l primească în brațele Sale...

Cu aproape un sfert de veac în urmă
poetul a fost strivit de o mașină diabolică...
Sufletul lui nu s-a desprins atunci de trup...
După zeci și zeci de zile și nopți în comă –
poeta Leonida Lari l-a readus la viață...
S-a rugat Bunului Dumnezeu în genunchi...
Basarabia întreagă
l-a vegheat la patul de suferință
cu un ocean de lumânări aprinse...

Nu mai am lacrimi ca să plâng:
mai întâi Grigore...
Mai apoi Leonida...
Pavel de la Bălți...
După el Anatol...
Acum Dumitru...
Din Basarabia sosesc vești
tot mai triste...

Unde ești, Doamne?...

*27 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

NEGRUL MULTICOLOR

În zilele când poeții pleacă Dincolo –
toate culorile din ochii mei de pictor
se tulbură,
se preling în una singură...

Pictesz cu negru pe negru...
Paleta se înnegrește și ea la față...
Șevaletul din lemn de stejar se întunecă...
Luna se retrage după un nor de smoală...
Sparg oglinda –
negrul se multiplică în ritm progresiv...
Ochii albaștri ai Muzei
peste noapte s-au scufundat în catran...

Vai,
penelul atât de ascultător –
mi-am procurat un set întreg
de pensule chinezești
pe Insula Crabilor din Oceanul Indian –
acum lunecă la întâmplare
pe suprafața pânzei...
Sunt condamnat să pictez
cu negru pe negru...
Negrul multicolor!

27 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

POVESTE ADEVĂRATĂ

Nu cred în minuni...
Deși lumea din jurul nostru e o taină,
iar viața nu-i decât un miracol...

Trandafirii din curte
au înflorit astă noapte
tustrei deodată...

I-am izolat printr-un gârduleț de lemn:
trandafirii de culoare roșie
plâng cu lacrimi de sânge...
Alături – trandafirii de culoare roz –
îmbujorați la față,
ca o copilă la prima dragoste...
Ceva mai departe –
o tufă de trandafir alb,
de o puritate divină,
aidoma unei rochii de mireasă...

Dacă ar fi totul adevărat...

În zorii zilei i-am descoperit
cu petalele la pământ...

Plâng și eu,
după poezii mei dragi,
care au plecat Dincolo
mult prea devreme...

Petalele roșii – pentru Grigore,
deși poetul a iubit mai mult verdele de acasă...
Petalele rozalii – pentru Leonida,

deși poeta a preferat mai ales misterul nopții...
Petalele albe – pentru Dumitru,
poetul și-a sacrificat viața
aplecăt mereu asupra unei coli de hârtie...

Cele trei tufe de trandafir
au rupt gârduceanul dintre ele,
l-au dăbălat la pământ...
Tulpinițele orfane s-au încrucișat între ele...
Semn rău!

Dacă povestea aceasta n-ar fi adevărată...

*28 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

PLOUĂ CU STELE DE GHEAȚĂ...

Cerul se răzbună pe noi:
o căldură insuportabilă,
stropită cu ochi incandescenti...
Pisicile Fiicei Mareșalului
sparg geamurile ca să iasă afară,
în ploaie...
Plouă cu stele de gheață!
Unde pleci, Tusea?
Încotro ai luat-o, Bonea?
Motanul e castrat...
Ea este în perioada nunții...
Stăpâna – la Spitalul Militar...
Zilele mele sunt pline de viață!
O existență banală,
cu ploi și pisici,
cu poeme compuse în somn
și transcrise pe hârtie
în toiul dimineții...
O cană de cacao cu lapte congelat...
După o jumătate de oră în genunchi –
trebuie să mă rog pentru tot Neamul,
e o nouă Sâmbătă...
Aprind lumânarea –
mai am câteva bețe de chibrituri...
De la prânz citesc din cartea lui Sergo Beria,
despre tatăl său Lavrenti...
Părintele meu Vasile
a tremurat până la moarte de frică:
NKVD-iștii nu l-au iertat...
Eu pe cine să iert acum?
Dacă mai există iertare pe lumea asta...

Plouă cu stele de gheață!
Cât ouăle de prepeliță...

29 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

MUȘCATELE DE PE PERVAZ...

...Îmi fac cu ochiul,
mă îndeamnă să-mi potolesc nervii,
să rămân optimist:
- Lumea e frumoasă, Mihule...
De atâta amar de vreme
nu mi s-a adresat nimeni pe nume...
Ud florile zilnic.
Le plivesc de orice buruiană...
Ciupesc frunzele uscate...
În două săptămâni înfloresc!
Chiar și în toiul iernii...
Fiica Mareșalului mă laudă,
că am suflet bun...
Păcatele mele, păcate!
Ele mi-au transformat sufletul...

Mușcatele de pe pervaz
mă înțeleg perfect...
Comunicăm zilnic cu gura închisă.
Când strig prin somn „ma-a-amă-ă-ă!” –
doar aceste flori nevinovate
mă trezesc la realitate...
Coșmarurile m-au chinuit o viață întreagă!
M-am născut dintr-o mamă
evadată din Siberia
și dintr-un tată
hăituit de NKVD...
Anul era cel de foamete!
- Ma-a-a-mă-ă-ă!
Tot țip prin somn,
dar mama Saveta
nu mă mai aude de dincolo de mormânt...
- Ta-a-a-tă-ă-ă-ă!
Urlu, mai rar, prin somn,
dar nici tăticul Vasile nu mă aude,
din fundul pământului...
Pisicile de după peretele de lemn
se zbugiumă alarmate...
Le-am trezit!

- Ce-ai visat, Mihule?
Mă întrebă tot mai curioase
mușcatele de pe pervaz..

29 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

REPET, MEREU...

*Și nime-n urma mea
Nu-mi plângă la creștet...*

*MIHAIL EMINESCU,
Poezii,
Editura Librăriei SOCECU & Comp.
București, 1884, p.180*

Acest volumaș, în miniatură,
îl port în buzunarul de la piept
din dreptul inimii,
lângă iconița lui Iisus Hristos
și chipul Maicii Domnului cu Pruncul..
M-am simțit ocrotit
pe toate drumurile destinului meu:
în pustiul din Kazahstan,,
în India miraculoasă,
la Singapore, pe Insula Sentosa,
de dincolo de Ecuator..
În junglele din Malaesia
și în Golful Persic,
pe timp de război..
La Roma,
unde am înțeles definitiv,
că sunt dac liber..
În Germania,
unde am răscolit cenușa dreptății,
la Nürnberg..
Dar, mai ales, în Rusia!
An de an..
Eminescu mă salvează
din toate cumpenele vieții,
măcinată pas cu pas
și clipită cu clipită..

Voi muri în limba română,
cu volumașul Poetului
în buzunărașul de la piept,
dimpreună cu iconița lui Iisus Hristos
și cartonașul ros de Timp,

cu chipul Maicii Domnului cu Pruncul...

29 iunie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

DE DOR...

„Uneori mi-e așa dor de oameni, încât mi-e teamă că n-am să-i mai văd și atunci ies din casă, merg pe cărările care duc spre ei și ascult aerul ce poartă vocile, pașii, cântecele lor...”

LEONIDA LARI

Deseori mi-e atât de dor de tine...
Ieri am cărat niște cărți și maniscrise,
de la casa lui Mihail Bețianu –
iartă-l, Doamne, și odihnește-l în pace...
Biblioteca mea e risipită prin Lume!
La chilie am descoperit
cărțica ta „Mitul trandafirului”, citită...
Și am plâns de dor...

Nu te-am condus pe ultimul drum...
Ar fi trebuit să-mi pun niște aripi,
ca să mă înalț spre Cer, cu tine...
N-ai avut viață...
N-ai avut moarte...
Au înflorit teii în Rusia...
Aproape ca în România lui Eminescu...
Iar în fața geamului meu –
trei feluri de trandafiri...
- Nimic întâmplător, Mihăiță...
Aud vocea ta, din Ceruri...
Și mi se face dor de tine...
Voi porni spre Basarabia
(chiar mi-am și procurat un bilet la tren...),
din Basarabia noastră – spre Bucovina mea,
apoi spre Bucureștii tuturor...
Drumurile mele pe Pământ
s-au încâlcit definitiv...
Nu mi-am aparținut niciodată!
M-am născut în Zodia Înstrăinării...

Cu „setea de nemargine” (expresia ta!)
alerg dintr-o neputință
spre o altă neputință...
„Vrei să ne scriem pe aer, pe vânt despre viață...” –
parcă mă tot întrebii,
deși scrisorile noastre s-au rătăcit
undeva, pe Pământ...

Mă culc pe iarba din curte
(iarba din Rusia, pe care n-ai iubit-o...)
și aud vocea ta, de Dincolo...
Și înnnebunesc de dor...
Mor, puțin câte puțin...
Mereu, mi-e atât de dor de tine...

*2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

DINTR-O MULT PREA AMARĂ ÎMBRĂȚIȘARE...

...S-a înălțat spre Cer un vlăstar
al dragostei neîmpărtășită niciodată!
N-am fost eu autorul...
Metaforele nu fac Poezia –
ele ascund gândul, negândit...
De trei ori pe zi mă așez la masa de scris
și nu compun nici un poem adevărat...
Viața trece pe lângă mine...
Anii au îmbătrânit demult,
anii mei cărunți...
Cu barba-mi albă în vânt –
rătăcesc în pădure,
căutând rime originale...
Limba română e cea mai perfectă rimă!
Vai, am tot compus, o viață întregă,
poezii fără de rime...
Deși nu sunt o râmă!
Cu glas tunător
îmi rostesc poemele în Piață,
dar Piața nu mă ascultă...
La Columna lui Traian și Decebal
de la Roma
am citit un poem întreg
pre limba mea veche...
Și un dac pletos
s-a desprins de pe Columnă...
M-a întrebat dacă sunt adevărat
și dacă mai există vre-un dac în viață...
- Sunt dac liber!
Am țipat din fundul răunchilor
și imediat câțiva paznici moderni
m-au însemnat cu vârful paloșelor...
La poalele Columnei n-am plâns!
Am sângerat cu sânge de dac...

La plecare m-am ales
cu o mult prea amară îmbrățișare...

*2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

P.S.

Totuși, dragostea mi-am împărtășit-o...

UN FLUTURE DE NOAPTE...

**...Se lovește de plasa de la geam.
Sufletul meu disperat!
Nu mai sunt singur...
Și până acum am tot trăit
în doi cu insomnia...
Ar fi trebuit să nasc monștri!
Eu am adus pe lume niște poeme...
Destul de triste,
precum și viața în doi cu singurătatea...**

**Fluturile se zbate și se zbate!
Încerc să sparg plasa,
dar e țesută din fire de oțel...
Iar rama e bătută în chiroane...
Să sparg geamul, la naiba?
Dar la iarnă,
iarna rusească fără de milă...
Poate, să dau foc la casă?
Dar nici casa nu-mi aparține...
Temporar,
prietenii mei, mai vechi și mai noi,
mă invită, anual,
să scriu în această chilioară...
Poate că ei mi-au trimis
acest fluture misterios,
ca să-mi provoace inspirația...
Mai bine mi-ar fi recomandat o Muză...**

**La gară, tot așteptând trenul electric,
s-a așezat lângă mine o puștoaică,
o tagică, poate, o kirgiză...
De la un timp nu le mai pot identifica.
A bălăbănit cu picioarele-i bronzate,
până hăt la geneză...
Mi-a cerut o țigară –
dar eu nu fumez...
S-a autoinvitat la mine,**

la chilie...
I-am răspuns că am pierdut cheia...
Cu adevărat,
chilioara mea temporară
nu se încuie niciodată...
Am urcat în vagoane diferite!

O nouă noapte fără de somn!
Fluturile mă aștepta împăcat –
nu-nu, nu l-am trădat...
Se lovește în plasa de la geam,
fluturile meu de noapte
rusească...

*2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

MĂ POTICNESC, TOT MAI DES...

...Până și pe loc drept.
Nu mă mai ascultă picioarele?
Rănite de toate pietrele destinului...
Bolovanii îmi apar în față din senin!
Albastrul Cerului nu se aseamănă
cu negura din sufletul meu...
Pășesc mereu înainte,
dar pasu-mi e tot mai greu...

Adevărat,
s-au poticnit și alții,
dar nu chiar pe loc neted ca palma...
Nu mi-a ghicit nici o țigancă
Destinul de poet...
Recunosc,
am iubit un pui de țigancă
la vârsta debutului...
Care s-a tot amânat
șaptesprezece ani la rând...
Cam atâți anișori avea țigăncușa...
N-am ajuns la păcat!
Ar fi trebuit să mă aleg
cu un cuțit înfipt în inimă...
Respect legea nescrisă a țiganilor,
cu toată jalea din suflet...

Dar de ce, Doamne,
mă tot poticnesc pe acest Pământ?
Deși nu m-au lăsat picioarele...
Între degete s-au cuibărit un neam de melci...

Nu-i deranjez,
până nu-și vor scoate cornițele,
ca în jocurile copilăriei...
Pășesc mai departe pe obrazul Pământului
cu picioarele goale...

Numai să nu cad de tot la Pământ!
Să mănânc țărână...
Să-mi răsară într-o primăvară
din gură un tei...
Poate, un cireș...
Ori un măr, gata înflorit...
Iar în ureche să-mi cânte un cuc...
În barbă să rătăcească o pupăză...

Mă poticnesc și cad,
mă ridic și cad din nou...
Sunt în stare să înaintez pe genunchi,
să mă târâi ca șarpele...
Până mă voi poticni definitiv,
pentru ultima oară...

*2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

TERRA, SORĂ-MEA DE GEN MASCULIN...

Sunt Pământ,
născut din țărână...
Z e m l e a – și la ruși e de gen feminin...
Pământul ar fi trebuit să-mi fie Frate,
dar l-am îndrăgit ca pe o Soră...

Din hleiul de sub casa părintească
mi-am modelat, în copilărie,
monumentul funerar –
în formă de pasăre,
după cum mi-e și numele...
Nu am semnat nici o carte cu pseudonim
(Mihu Delaputna, înregistrat...),
pur și simplu,
n-am îndrăznit să mă ascund
de propriile-mi crime,
comise zilnic,
conștient sau absolut inconștient...
Am atins vârsta pocăinței!
Mai întâi, Părinte, să-mi ispășesc
păcatele necomise, nici în gând...
Femeia – dacă n-o dorești,

nu naște prunci,
ci doar monștri cu un ochi în frunte...
Dar, mai ales, să nu poftești
nevasta aproapelui...
Ar fi trebuit să mă nasc orb!
Poate, și surd...

Terra, pe rusește ar rima cu Vera,
nu-i vorba de o fătucă –
se traduce Credință...
Spre acest hotar miraculos
se îndeamnă sufletul meu...
Paznicul de la Poarta cea Mare
mă va alunga cu bâta,
dacă voi tot insista –
mă va ucide...
Tot mai potrivit ar fi
să mă las omorât
de un bărbat gelos...
Terra-mi va fi atunci Soră,
iar Pământul – Frate...
Dacă voi muri din Dragoste...

*2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)*

ULTIMA POEZIE ÎN RUSIA...

...Cel puțin, în acest an apocaliptic.
Nu m-am temut niciodată de cifra 13...
Nici de pisica cea neagră,
care mi-a tot tăiat drumul...
Nici măcar n-am alungat-o cu bolovani!
Câinii vagabonzi m-au mușcat,
prin București...
În Rusia – niciodată!
Nu fac nici o comparație...
Nu-mi aleg țara, unde să scriu,
poeme fără de rimă...
Țara mă alege pe mine,
de una singură...

S-ar putea întâmpla
să fie cea de pe urmă poezie
din volumul „Kenozarium”...
Am inventat cuvântul,
ca să pot scrie liber
despre Patimile de pe Cruce
și cele de după...

Când Iisus a pășit printre noi, păcătoșii...
Vai, numai să nu cadă Crucea peste mine!
Să mă strivească de tot...
Să-mi rămână măcar o mână vie...
Un petec de hârtie...
O pană de Înger...
Și un ocean de cerneală...
Nu compun versuri la computer!
Cel mult, le culeg,
în final și citesc corectura, de trei ori...
Dar tot mă aleg cu greșeli,
de parcă viața mea
ar fi cea mai cumplită greșeală...
O eroare comisă la începutul Lumii!
Adam și Eva nu poartă nici o vină...
Dumnezeu i-a îndemnat
să păcătuiască...
Altfel, nu aveam să mă nasc...

Ultima poezie în Rusia,
în acest an apocaliptic,
se prelinge spre Pământ ca o lumânare...
Viața scurtă a oricărei lumânări
e sortită la tăcere!
TĂCEREA CEA MARE...

Ultima poezie,
gândită-trăită în Rusia,
s-ar putea întâmpla
să nu moară niciodată...
Mă auzi, Tată-Dacule?
Mă auzi, Mamă-Rusie?...

2 iulie 2013,
Zagoreanka (Regiunea Moscova)

IEȘIREA DIN SINE...

„Odată, într-o iarnă cumplită, când Sfântul Andrei zăcea pe o uliță din cetate înghețat și aproape mort, a simțit dintr-odată o căldură în lăuntrul său și a văzut un tânăr cu fața strălucind ca soarele, care l-a dus în Rai și în al trelea cer. „Cu voia lui Dumnezeu, am rămas vreme de două săptămâni într-o dulce vedenie... M-am văzut într-un strălucit și minunat Rai... În minte și în suflet mă uimeam de negrăita

frumusețe a Raiului lui Dumnezeu și mă îndulceam primblându-mă prin el. Erau acolo mulțime de grădini, pline de copaci ce își clătinau creștetul, desfătându-mi ochii, iar din ramurile lor ieșea o mireasmă puternică... Frumusețea copacilor nu se putea asemui cu nici un copac pământesc... În grădinile acelea erau nenumărate păsări cu aripi aurii, albe ca neaua și de felurite culori. Ele ședeau pe crengile copacilor Raiului, cântând așa de minunat, că din dulceața cântării lor mi-am ieșit din sine-mi”.

VIAȚA Sfântului Andrei cel Nebun pentru Hristos din Constantinopol (sec.IX), după cartea Ieromonahului SERAFIM ROSE „Tâlcuirea ortodoxă patristică la „Cartea Facerii”. Învățătura patristică despre Facerea lumii”, Editura „LUMINA LUI HRISTOS”, Kiev-Chișinău, 2010, p.160

Mă tem, că prietenul meu
și-a trădat Harul
și și-a ieșit din Sine...

O lună întregă l-am supravegheat:
a căutat Luna de pe Cer,
a admirat Curcubeul...

L-am îndemnat să muncească mereu,
cu brațele, nu cu mintea,
mult prea lunecoasă în secolul XXI...

Am stat zile și nopți la pândă:
au nu cumva o Muză mai vicleană
să-l răpească din Rai...

I-am oferit o mână de ajutor –
chiar ambele mele mâini,
crăpate de atâta scris...

Un măr copt i-a căzut drept în cap –
din Pomul Vieții,
dar tot nu s-a cumițit...

„UITAT ÎN RĂSTIGNIRE” –
și-a intitulat cartea de versuri,
pe care n-a scris-o niciodată...

Cândva, într-o clipă de luciditate,
a pornit în căutarea Sinelui pierdut
și n-a ajuns, n-a ajuns!

Doamne, prietenul meu
și-a trădat Harul
și și-a ieșit din Sine...

*Parcova (Basarabia),
sfârșit de septembrie 2013*

ȘOBOLANUL

Am un șobolan în casă –
nu-l pot prinde, nu se lasă...

Îi dau hojma de mâncare,
el m-apucă de picioare...

- Șobolan-șobolănel,
cât ești tu de voinicel,
oare nu ai frică
de o pisică?

- Nu mă tem nici de pisoi,
nici de câini, nici de război...

Eu am casă sub podele
și mândruțe frumoșele,
și hăleală rezervată
pentru viețișoara toată...

- Dacă scot podelele,
vor fugi mândrelele...

Și puișorii,
ca șerpișorii,
ți se vor împrăștia,
ți se vor înstrăina...

- Puișorii mei
sunt cuminciorei,
ei nu se lasă
rătăciți de casă,
de cuibușor,
de locșorul lor...

Iar dacă va fi
de ne-om rătăci –
o să ne-întâlnim
în țântirim,
printre morminte
din cele sfinte
și mai puțin sfinte...

a.2013

POVESTEA CĂLUȚULUI

Un căluț
nălțuț,
cu stea în frunte,

paște la munte,
la noi, în Carpați,
pe corlați...
Niște câini turbați-turbăței
cu ai lor căței
ieșiră la plimbare
pe căldură mare...
Calul-căluțul,
năltuțul-prostuțul
s-a și speriat
și s-a pus pe alergat,
pe galopat...
Hopa-hopa, sare șanțul,
de-l văzură dorobanțul...
- Stai, mânzocule, cuminte,
acușica de te-oi prinde,
o să-ți trag o chelfăneală,
ca să ai de cheltuială!...
Dar căluțul hopa-hopa,
se-îndreaptă spre Europa...
Trece Dunărea și Alpii,
tot scandalizând satrapii...
- Ni-ha-ha și ni-ha-ha,
de m-o prinde careva,
o să-i trag o copită,
ghintuită-potcovită,
ca să-mi fac dreptate –
dreptul meu la libertate...

Numai că sârmanul mânz,
ca toți cei bolânzi,
nu s-a dumerit,
că nici nu era potcovit...

a.2013

APROAPE BOCET

Pe pământu-mi strămoșesc –
nici nu mor, nici nu trăiesc...
Păgânii
mai răi decât câinii,
mă tot încolțesc,
până amețesc...
Vino, maică, să mă vezi,
de păgâni să mă salvezi...
Ieși afară din mormânt,
că nu mai pot nici să plâng,
nici să plâng, nici să bocesc,

pe tine să te jelesc...
De când ne-ai lăsat, măicuță,
străinimea nu ne cruță...
Ne înghesuie întruna,
de parcă a dat furtuna...
Nu am Țară, nu am casă,
nici nevastă, nici mireasă...
Nici tu ochi – pentru vedere,
nici curaj – pentru veghere...
Se îndeasă, ca neghina,
străinii în Bucovina...
Ne mănâncă pâinea, poame
și ne lasă morți de foame...
Ne beau laptele și vinul,
noi n-avem decât pelinul...
Vino, taică, din mormânt,
să-ți vezi nepoții plângând
de foame și de amar,
din hotar în alt hotar...
Înjurați, batjocoriți,
de muscali afurisiți,
de cazaci amenințați,
de hoholi înfricoșați...
Vino, Doamne, pe pământ,
că n-am loc nici de mormânt...
Vino și ne fă dreptate –
pentru soră, pentru frate...
Pentru Munți și pentru Mare,
pentru vechile hotare...

a.2013

L A MOARTEA CELUI MAI TRIST POET DIN EUROPA...

...am plâns patruzeci de zile și nopți la rând!

În poemul meu teribilist-masochist
„Somnambuliada sau Manifestul (de fapt, Testamentul...)
unui poet postmodernist” (5 ediții, din care una în engleză) –
ți-am acordat mult prea mult spațiu,
cu gând să te immortalizez ori cel puțin
să explic cititorilor mei, destul de mulți,
de ce poetul Eugen Cioclea nu mai scrie,

după ce a încetat să mai bea „vodka russkaya”...
Deși nu eu te-am condamnat la tăcere
(parcă Esenin ar mai fi compus vreun vers,
dacă i s-ar fi luat „vodka” din față?) –
tu te-ai pornit spre București, pe jos, să mă bați...
Ai făcut declarația respectivă la Casa Presei din Chișinău,
dar la vamă ai fost oprit, fără de pașaport, fără de viză...
Nu ți-ai imaginat, că România Noastră, pe care am visat-o în Rusia -
înconjurată de o centură de români, vorba lui Iorga,
s-a dovedit a fi încercuită de un gard de sârmă ghimpată...
Cum să nu-i dai crezare disidentului Paul Goma: „Neam de căcăcioși...”?
Cum să nu începi, din nou, să beai „vodka russkaya”,
după un adevăr atât de cumplit, iar toată povestea asta „nouă”,
cu UE ți s-a părut doar un fel de „bleaghi”, pe basarabenește...
Eu chiar te așteptam, la București, în mansarda mea de 6 m.p. –
un fel de chilie-celulă, deși fără de gratii la ușă...
Cu un sticlont de vodcă „Stalinskaya” – să ne împăcăm,
deși nu ne-am certat niciodată, chiar niciodată, frate-meu...
Cu Leonida Lari ai avut ce-ai avut...
Ea ți-a opintit o palmă, „de ți-au sărit mucii” –
de față cu toată lumea, la Uniunea Scriitorilor...
Poeta revoluționară avea mână grea, foarte grea –
nu te-a uitat până la moarte, chiar și după...
„Cazul” cu „TM – security”,
(adică, prima pagină a „Tineretului Moldovei”,
serie nouă, nr.27 (43) – iulie 1993, redactor-șef Eugen Cioclea...).
Te-am vizitat în ajun la redacție, mai ții minte?
Un birou afumat de la Casa Presei...
Sosisem de la Moscova, direct de la gară:
m-ai pus în fața computerului și mi-ai arătat,
te-ai lăudat cu pagina de a doua zi și te-am rugat să n-o dai...
Nu m-ai ascultat, precum nu mi-ai dat ascultare niciodată...
Poate, doar atunci, prin 1980, mai ții minte?
Când te-am invitat la vila profesorului Goian
și ți-am pus în față mașinuța mea de scris „UNIS”,
hârtie și indigou și te-am supravegheat-condamnat
să-ți dactilografiezi primul manuscris de versuri...
Câte zile și nopți a durat „chinul creației!?”
Unul Dumnezeu știe, dacă mai știe...
La plecarea ta, misterioasă, am descoperit
că mi-ai golit toate cele 28 de sticle de vin,
pe care le aveam ascunse la vila armeanului,
vilă cât o Biserică – 32 de camere...
Nu mi-a părut rău (unele sticle erau începute...),
poate că așteptam și eu o Muză-rusoaică...
M-am simțit fericit-împlinit, aproape...
Părăseai „dacea” cu volumul gata la subțioară...
A trebuit să mai aștepte tocmai 7 ani,
până a văzut lumina tiparului, la Chișinău...
Tu ai fost un BOMJ,

eu mai sunt un BOMJ...
Am tot amânat scrierea-redactarea volumului
„BOMJ sau O istorie a literaturii cu poeți asasinați”...
Tu ești „nebul” din noul meu serial, tot în 10 volume...
Doamne, te rog să mă mai rabzi, pe acest pământ păcătos,
ca să reușesc să le scriu, să le și tipăresc...
Tu ai încercat să distrugi uniVersul
(păstrez cartea-ți, cu autograf: „Pentru Mișa, cu simpatie...”),
dar „Dumnezeu este mai mare decât Universul”
(după cum citim în volumul Ieromonahului Serafim Rose, p.257)...
Nu cumva ai avut în gând (doar în gând...)
să te ridici și împotriva lui Dumnezeu?
Și ai fost strivit, ți-ai semnat verdictul mortal...
Au nu cumva Dumitru Crudu – „Falsul Dimitrie”
(cu 20 de ani mai tânăr decât noi...) –
o fi fiind, cu adevărat, cioclul tău, Poete?
I-ai lăsat, în loc de testament, acest rol...
Prea nu știi cum, poetul ratat,
dramaturgul-aplaudat,
romancierul-amenințat
a tot apărut-strălucit în viața ta,
de la urmă, fără de urmă...
Nu l-am crezut și nu-l cred –
jucător, după cum este, mult prea „treaz”...
Poate, Nichita Danilov, vecinul meu
de peste gardul de sârmă ghimpată
ți-a compus „o viață de legendă la Moscova”,
pe care nimeni n-o crede, n-o crede...
Chiar voi fi nevoit-pedepsit
să-mi public jurnalul „Vagabond prin Rusia”,
ca să completăm cu adevăruri, doar cu adevăruri,
istoria nemiloasă a literaturii...
Boghema e bună până la un punct,
adevărul nu poate să rămână bolnav!
Ce zici, bătrâne, de Dincolo?
Mă autorizezi sau mă trimiți „na...”?
M-ai amenințat că o să-ți scrii tu „memoriile” –
anii tăi tineri, băuți la Moscova...
Ți-am dat ascultare, dar s-a întâmplat
să ți-i scriu eu, cu sângele-mi, nemernicul de mine...
Promit să nu ți-i înfrumusețez pohieticește,
dar nici nu voi ascunde nimic, nimicuța...
Viața nu ne mai aparține, Poete,
veșnicia va ține cât o Apocalipsă!
(Desigur, puteam să folosesc verbul „a dura”,
dar jocul de cuvinte mi-e mult mai pe plac...)
Ai plecat la o zi (la o noapte?)
după decernarea Premiului Nobel
pentru Literatură 2013 –
bătrânica Alice Munro

îți zâmbește de Dincoace, fericită!
De-acum încolo nu vei mai „profita,
cu prisosință, de dragostea femeilor moscovite,
prezentându-te: viitorul laureat al Premiului Nobel...”
Regret cumplit, că de-a lungul celor 13 ani, la Moscova,
n-am reușit să pășim împreună pragul vreunei Biserici...
Rușii sovietizați le aveau mereu deschise...
În schimb, tu m-ai adus la curve,
și nu o singură dată, Poete...
Iartă-ne, Doamne!...

*București,
noiembrie 2013*

C U P R I N S :

Moartea și Învierea Sinelui batjocorit.....	
Singur, prin Bucovina... ..	
Nu știi... ..	
Iubirea de oameni... ..	
Și atunci am ieșit din Sinele supărat... ..	
Două cruci orfane... ..	
Ce-ai pierdut, copile, în Abhazia?.....	
Stau cu moartea la masă... ..	
Fără titlu... ..	
O fată frumoasă... ..	
La Blaga... ..	
Poem la Parcova.....	
Povara umbrei.....	
Bilanț.....	
Voi l-ați ucis pe Eminescu... ..	
Suntem aci de la începutul lumii!.....	
Cantorul Nicolae Tofan... ..	
Dacă te-ai fi născut cu aripi de Înger... ..	
La Tismana, aurul... ..	
Fereastra sufletului meu... ..	
Metamorfoză.....	
De la un timp... ..	
Sufletul meu, un buchet de trandafiri... ..	
Coborârea Sinelui în Dumnezeu... ..	
Desprimăvărare târzie.....	
Mestecenii lui Esenin... ..	
Chiriaș al Sinelui pierdut... ..	
Vai, mintea cea de pe urmă... ..	
Mireasa Ta, Biserica... ..	
Iepurele, care i-a schimbat destinul lui Pușkin... ..	
O ființă din altă lume... ..	
Conflict interior.....	

Nostalgie.....
Marea cumpănă... ..
Slavoslovire.....
Prima supă cu urzici... ..
Alb și roșu.....
Două veverițe.....
Cu gura-mi legată cu sârmă ghimpată... ..
Nimeni sunt, Doamne... ..
Vinerea Mare.....
„Să-l omorâți, dar nu de tot...” ..
„Metarealiști” ..
Vârsta – încercare a morții.....
Samuraiul Ghenkity Fukui își dorește să moară în Siberia... .
Au înflorit castanii... ..
Din iarnă – drept în vară!.....
Și acum, după moarte... ..
Da, manuscrisele ard! Dimpună cu autorii... ..
Exerciții de supraviețuire.....
Poem stilat.....
Chilia-kutiar.....
Nu scriu tratate de cristologie... ..
Prin jgheaburile Cerului... ..
Pinul-martor.....
Calea Iertării.....
Iarba din Rusia.....
Omul – Pasăre muritoare... ..
Trăiesc într-un acvariu... ..
Nu era de pe lumea aceasta... ..
Generația de sacrificiu.....
Apostolii... ..
Cu sufletu-mi rănit de Apocalipsă... ..
Invazie.....
Spaimă.....
Sete.....
Râul Kliazma.....
Grâul.....
Ei, dacii... ..
Trei șasiuri... ..
Pământul acesta... ..
Încă o dată despre Atlantida... ..
Și după... ..
Desenez... ..
Noapte orfană.....
Celălalt Mihail... ..
Deposedat de Sinele înșelător... ..
Iuda cu piatra în sân... ..
Nu ai demon în tine... ..
Lapsus.....
Femeia – o jertfă pentru Hristos... ..
Iar muzica urca spre Cer... ..

Poetul și Dumnezeu.....
Un meșter...
Cu fața pământie...
Abia m-am așezat la masa de scris...
Tăcerea mă amenință cu moartea...
Beau cupa cu otravă până la fund...
O veste tristă din Basarabia...
Negrul multicolor.....
Poveste adevărată.....
Plouă cu stele de gheață...
Mușcatele de pe pervaz...
Repet, mereu...
De dor...
Dintr-o mult prea amară îmbrățișare...
Un fluture de noapte...
Mă poticnesc, tot mai des...
Terra, soră-mea de gen masculin...
Ultima poezie în Rusia...
Ieșirea din sine...
Șobolanul.....
Povestea căluțului.....
Aproape bocet.....
La moartea celui mai trist poet din Europa...
CUPRINS.....

Regizorului SILVIU FUSU –

la 60 de ani

- 1. Ce Lună Nouă!
Greierii au amuțit:
nu pot să adorm**
- 2. Casă pustie.
Cineva robotește -
o furnicuță**
- 3. Dovadă tristă -
un mușuroi răscolit.
Crimă modernă**
- 4. Peisaj lugubru:
sub frunza de brusture -
capul de pește**

- 5. Clopot ruginit.**
Numai Chirică Şchiopul
sună salvarea
- 6. Satul mai doarme.**
Un cocoş se revoltă:
sculaţi, boieri mari!
- 7. Mărul lui Adam -**
astăzi tăiat în două.
Eva surâde
- 8. Lan de lucernă.**
În centru o sculptură.
Vis realizat
- 9. Cruce de stejar**
cioplită cu toporul.
Maestrul lipsă
- 10. Motan cenuşiu -**
fură coada de peşte.
Mâine voi posti
- 11. Intrare în sat.**
Cumpănă cu ciutură.
Izvorul e mort
- 12. Cuţit părăsit.**
Dar cineva tot taie
noi frunze la câini
- 13. Un Leu şi un Sfânt:**
când se ceartă doi, ghicim -
cine câştigă
- 14. În toiul verii -**
un frig cumplit de iarnă.
Iarba rezistă
- 15. Nuc ars de soare.**
La rădăcină – un cuib,
nici un puşor

16. Păsările tac.
Cerul se întunecă.
Plouă doar în vis
17. Eu tot bat toaca.
Ecolul, în vârf de plop:
ciocănitorea
18. Un oaspete nou
cu căsuța în spate:
drumul melcilor
19. Repet, dar din dar
se face Rai, pe pământ.
Basarabia
20. Coajă de stejar
într-un borcan cu uncrop:
uit de măsele
21. Trandafir uscat.
O viață lungă de om -
fără de vlagă
22. Vrabie moartă
la casa părintească:
nimeni de vină
23. Munții de aur,
dar românul tot sărac.
Suflet nevândut
24. Crinii în criză.
O vară secetoasă:
Apocalipsa
25. Regret uitarea
de sine și de Țară:
singurătatea
26. Broască râioasă
la talpa casei din sat:

copiii plecați

- 27. Godac junghiat
învăluit în flăcări:
ce peisaj rustic**
- 28. Pahar cu moare.
De moarte bună nimeni
nu moare în sat**
- 29. Carte deschisă
aruncată în iarbă:
citesc stelele**
- 30. Vârcolaci nocturni:
Regina nopții plânge,
cu lacrimi-rouă**
- 31. Un măr altoit,
dar nimic nu rodește:
pădurețul - mort**
- 32. Gardul e putred,
poarta stă într-o rână:
unde ești, tată?**
- 33. Păun bosumflat,
cu coada – un curcubeu:
pictez poeme**
- 34. Rădăcini de hrean
cu miere nouă de mai:
o viespe la țanc**
- 35. Șură în flăcări -
s-au jucat copilașii:
barză fără cuib**
- 36. Vița de vie
chiar în sânul lui Adam:
strugurii-cercei**
- 37. Beciul e cam vechi,**

**vinul e cam oțetit:
Rai fără Eva**

- 38. Flăcău și fată,
pe hudicioară, noaptea:
părinții nu dorm**
- 39. Un cuib de arici
chiar în bucătărie:
s-a furat un ou**
- 40. Pâlc de lobodă,
gătesc un borș la ceaun:
vegetarian**
- 41. Șopârlă moartă,
dar copilul tot râde:
de prostia lui**
- 42. Lângă colibă
El și Ea – un nud perfect:
pictorii mai dorm**
- 43. Motanul e șchiop.
Toată noaptea la fete -
șoarecii - salvați**
- 44. Taurul legat
rage și la copile:
natura iartă**
- 45. Sar din Rai în Iad,
cu tot cu Muza blondă:
cineva râde**
- 46. Un corb rătăcit
croncănește a moarte:
eu trăiesc vesel**
- 47. Doar Biserica
este mereu pictată -
o duminică**

- 48. La cingătoare -
pelin și romaniță.
La iarnă – un ceai**
- 49. În centrul curții -
scena Teatrului Liber:
fără regizor**
- 50. Mărul cel roșu
mușcat de gura Anei:
Meșterul tace**
- 51. Sârmă ghimpată,
tufă de mătrăgună:
un trecut prezent**
- 52. Un bostan pe gard,
cu doi ochi, nas și gură:
teatru popular**
- 53. De prea mult soare -
lăcrimează izvorul.
Salvarea - roua**
- 54. Cor neîntrerupt -
rațele vecinului.
Nu mănânc carne**
- 55. Un vițel tărcat
într-o zi de sâmbătă:
subiect realist**
- 56. El și Ea – în Rai:
dragoste la Parcova.
Cei doi motănași**
- 57. Un gândăcel sur
pe măsuța mea de scris.
Să-l pun în poem**
- 58. Racateț singur
în spatele beciului.
Balta s-a uscat**

59. **Sus – Cerul înalt,
jos – doar Floarea Soarelui.
Compoziție**
60. **În mâna dreaptă -
un buchet de trandafiri.
În stânga - Crucea**
61. **Prunii s-au uscat.
Cernobylul – un blestem.
Fără salvare**
62. **Ram de liliac
verde-înflorit, toamna:
anomalie**
63. **Borș cu leuștean -
raritate la țară:
schimb italian**
64. **Tufă de gulii -
nu am zahăr în sânge.
Tratament divin**
65. **Ceașcă de cafea
hăt după miezul nopții:
dacă nu am somn**
66. **Comănac alb-roz
prin lanul de popușoi:
carnaval în sat**
67. **Ram de busuioc
în ceașca mea de cafea:
poate, mă sfințesc**
68. **Stâlp de telegraf.
Pe sârmă – rândunele.
Banalitate?**
69. **Un butuc – lipsă,
chiar la Masa Tăcerii.**

Cine a murit?

- 70. Pix-ul pe masă.
Cu peniță de aur -
am scris un roman**
- 71. Cuib sub streășină.
Puișorii de anțărț -
tustrei, la taifas**
- 72. Mazok – pisicuț.
Paleta – perechea lui.
Idilă în Rai**
- 73. Gândac rătăcit
pe Aleea Crinilor:
vai, să nu-l strivim!**
- 74. Pe deal – Mioara.
La umbră – ciobănașul.
Trecutul pierdut**
- 75. Caiet cu frunze.
Scriu poezii cu rime.
Un haiku - fără**
- 76. Plimbare în zori
pe stratul de zarzavat:
o gânɡanie**
- 77. Hoțul la găini.
O noapte fără de somn.
Prindeți dihorul!**
- 78. Cer înnegurat.
Un cocor singuratic.
Și nici o broască**
- 79. Pe țolul bălții -
harta Basarabiei:
neam în derivă**
- 80. Coajă de nucă**

**pe apă de heleșteu:
barca unui hoț**

- 81. La urma urmei -
o evadare din Rai,
pentru Lev Tolstoi**
- 82. Pe cerul nocturn -
un cărăbuș singurel:
copilărie**
- 83. Vaca Domnului -
sub roata de căruță.
Calul lipsește**
- 84. Frunze de șolfei -
un ceai tămăduitor.
Ana-Maria**
- 85. Dincolo de nor -
aripă de avion.
Omul-pasăre**
- 86. Mărul cel domnesc
jertfit pe Pomul Vieții:
o Răstignire**
- 87. Poza rușinii
în rugul de adio.
La anul – din nou**
- 88. Între două lumi -
cumpăna păcatului:
Raiul și Iadul**
- 89. Roșul cel ascuns
în pepenele verde.
Vară pe ducă**
- 90. Câinele în drum.
Hoții singuri în casă:
care pe care**

- 91. Eva și Adam -
poveste de dragoste.
Până la șarpe**
- 92. Raiul – pe Pământ.
Iadul – aruncat în Cer.
Gândul lui Iuda**
- 93. Doar noaptea prin sat
trece Iisus Hristos:
să ai ochi să vezi**
- 94. Șopron hârbuit,
cu vipere „de casă”:
joc „de-a mijatca”**
- 95. Urzică moartă,
nici măcar nu înțeapă:
nici bună de borș**
- 96. Martor nedorit
la nunta pisicilor:
un biet șoricel**
- 97. O Casă-Muzeu:
Sava – Eugenia,
în veșnicie**
- 98. Singuri, în iarbă -
chiar Trofeul Taberei,
un El și o Ea**
- 99. Drept în cărare -
un curcan înfuriat:
să trec, să nu trec?**
- 100. Spre final – totul:
Pământul, Apa, Cerul.
Dar cu Dumnezeu**
- 101. Fenomen durut -
Raiul de la Parcova.
O moarte vie.**

*Festivalul-Tabăra Internațională de Creație,
Ediția a XI-a,
Parcova (Basarabia),
20 iulie – 31 august 2013*

**P.S. Vai, la Parcova
crinii au înnebunit:
z i u a l u i F u s u
(I-am citit public de ziua lui Silviu Fusu, la 11 august 2013)
M. P.**

**Coperta 1. de Irena Magdalena Fusu „Peștele-zburător”
Coperta 4.Mihai Prepelită și Silviu Fusu, la „Crucea Singurătății”
(sculptură de....., realizată în cadrul Ediției a.... a Taberei de Creație de
la Parcova, a.... foto de or.Pitești, a.2013).....**

Ș A R P E L E

CU

DOUĂ CAPETE

**EDITURA PRINTECH,
București, 2012**

**BICEFALUSUL sau ȘARPELE CU DOUĂ CAPETE
(subiect apocaliptic)**

„În mâinile femeii stă mântuirea lumii”.
Lev TOLSTOI

Prostovana de Evă doarme de-a crăcana sub Pomul Păcatului. Sforăie ușurel, de-
i tremură nările rozove ale năsoiului puțin înfundat, cu capul la umbră, dar cu pulpele
grăsane la soare...

Vai și amar de pielicica ei! Roșie ca rării sloboziți în apă clocotindă...

Un șarpe lung-prelung, miluit de Atotcreator cu Două Capete, se furișează,
lingușitor, șiret, pofticios prin iarba înmiresmată spre trupul înfierbântat al Femeii.

Mai întâi se linge pe bot. Cu limbuțele-i despicate în două, pe botșoru-i lucios-
solzos opus și viceversa...

*(În paranteză fie spus-scris, după catastrofa nucleară de la Cernobyl se vor naște pe
Pământ viței și mielușei cu două capete, dar și prunci-monștri, cu un singur ochi în frunte,
alții cu două capete, pe care mamele lor nu-i vor vedea niciodată: ei nu mai sunt creația lui
Dumnezeu...).*

O admiră de la mică distanță cu două perechi de ochi holbăței. După care o
acostează silențios. Cu limbuța. Una după alta. Apoi dimpreună. Dar, mai întâi, și-a
scuipat nervos, peste unul din genunchii muierii rășchirate la soare, câte o porție bună
de venin, ce îi tulbura existența ultimul timp...

Mai face două-trei mișcări târâtoare și îi atinge vârful unicornului, de pe care, cu
o clipă în urmă, se prelinse în jos frunza de arțar. Sârguincios, după cum îi și este firea,

se apucă să-i tot lingă, cu mult spor, scest Corn al Abundenței, până ce carnea fragedă se învârtoșează și iese nițel afară, aidoma căpuceanului unui melc descoperit, întâmplător, prin iarbă, după ploaie...

Melc, melc, codobelc...

(Copiii și nepoții noștri au uitat pentru totdeauna acest joc nevinovat al începutului Lumii, care e pe cale să se săvârșească, să lunece în Neant, tot din cauza Omului. A nechibzuinței ființelor umane...)

Nu știi dacă anume eu am descoperit această Lume...

Prima imagine depozitată în memorie: un copleș de două-trei șchioape, îmbrăcat într-o rochiță vineție, cu mici floricele pe câmp, de sub care i se ițește cocoșelul îmbârligat, se ține cu o mână de un fir de sârmă ghimpată – copăcel!, iar cu cealaltă culege de jos un melc lipicios, care imediat își scoate cornițele afară, supărat...

Trebuie să precizez, că „acțiunea are loc” pe granița dintre români și români, în Bucovina ocupată...

Melc, melc, codobelc...).

Eva geme aproape sexual prin somn, cu mâna-i dreaptă uitată peste burta-i nenorocitor de grațioasă, cu palma cam în locul, unde ar trebui să fie buricul femeii. Desigur, această ființă, concepută din coasta Primului Om, nu are un atare orificiu, un maț sugrumat, care abia mai târziu se va numi „buric”, cel puțin, pre limba noastră, posibil, cea mai veche de pe Pământ...

(I-am spus și pictorului Nicolae Guțu, la București, când mi-a prezentat noua sa compoziție „Adam și Eva”, că Ea nu poate fi zugrăvită pe pânză „cu buric”, deoarece nu este născută „din femeie”... Sper că m-a înțeles și a corectat tabloul, pictorul născut în Siberia, din țărani-răzeși basarabeni deportați, mutat-evadat din Moscova cu familia sa, după evenimentele din 1989, în Orașul Tuturor Bucuriilor...).

Auzindu-i glăsciorul spasmodic și observând cum își desfăcu și mai mult coapsele, Șarpele cu Două Capete se îndeamnă să-i pătrundă cu unul din cele două mogâldețe gânditoare în Geneză, înlăturându-i cu gingășie malurile jilave ale prăpastiei, cuprins de un dulce junghi prin tot corpul său șerpuitor, răspândit prin iarbă, de cel puțin doisprezece coți lungime...

Cucerind „redută după redută”, capul (repet, unul dintre cele două...) înaintează curajos spre Magma, tot ciopliind cu limbuța-i despicată un drum spre Nicăieri, Drumul Pierzaniei... Șarpele, deocamdată, nu este un filosof. El nici n-a auzit de un oarecare Gabriel Liiceanu... Și nu-i dotat cu „mintea cea de pe urmă”... deși are ceva gărgăuni...

Simultan, celălalt cap, ocolind degetele cam grăsuțe ale Femeii, lunecă încet-încet spre cele două minuni bosumflute, cu câte un bob de zmeură în vârful Piramidei...

(Slăbiciunea Șarpelui pentru zmeura coaptă și fragii de pădure va fi descoperită, cercetată și descrisă mult mai târziu, de către învățații Lumii...).

Respectiv, cu vârful-cuțit al celei de-a doua limbuțe, hoțomanul încearcă să înșface dulceața rozalie, s-o smulgă din creștetul Piramidei, să și-o arunce în guroiul căscat a poftă mereu nesatisfăcută... Dar nu-i reuși „operațiunea”! O dâră ușoară, lăptoasă, porni la vale, spre poalele Muntelui... Atunci Șarpele (adică, cel de al doilea cap...) se grăbi să înfulece, de sus în jos, picăturile-mărgăritarele aceluia nectar îmbătător, care îl năuci, comunicându-i, prin arcul energetic, cu care sunt legate-conectate cele Două Capete, că Fructul e copt...

Femeia! Malul de carne... Geme, de data asta, lung-prelung, amețitor, languros. După care se încordează. O apucă un fel de tremurici prin tot corpul. Aproape că urlă! De plăcere? De spaimă? Din neștiință? Poate că visează? I s-o fi „arătat” un prim vis dintr-o altă lume... Cea din viitor...

Urlă cu toată gura! Țipă... Se zbate... Plescăiește aerul cu haldanii... Iarba se clatină supărată, provocând un vânticel abia sesizabil...

În timpul acesta punihosul (un calificativ de la noi din Bucovina...) de Adam alerga nebunește, cu un ciomag, o adevărată dârjauă noduroasă, după un iepuraș. El, primul Om, vegetarianul... I se făcuseră poftă de cărniță! Ierbivorul...

Bietul iepuraș, de frică, nimeri, întâmplător, peste codoiul lung al Șarpelui cu Două Capete, în plin travaliu, îl sări, sprinten, după cum îi și este deprinderea, în schimb, Primul Om, dădu, cu talpa-i piciorului, lată de-o șchioapă, lăbărțată, drept peste trupul urâcios al Șarpelui, care se încolăci, de la o jumătate, până în vârful cozii... Și cum era cu botleagul cela în mână, Adam l-a și otânjit pe nemernic, tăindu-l în două, totodată smuncind, din toate puterile, jumătatea din față, salvându-și Perechea de la cea mai grea și îngrozitoare încercare...

Cele două capete ale Șarpelui, încă vii, s-au holbat de neputință, și-au dat ochii „peste cap” și printr-un chiuit-fluierat sfâșietor „și-au dat duhul”...

- Adămuță...

Doar atât reuși să rostească Prima Femeie, trezindu-se din coșmar la viață...

- Drăguța mea...

Abia i s-au desprins de pe buze aceste două vorbe, pe care nu le-a mai legat înainte vreme niciodată...

Ca să-i mângâie rănila deschise ale trupului, Primul Om s-a aruncat asupra Femeii, în timp ce-i căzu frunza de arțar de la rădăcina picioroangelor mușchiuloase... Însetat, după goana nebună prin pădure (iepurașul, totuși, „a scăpat cu viață”...), căluțu-i (breaz!), învârtoșat fulgerător, mai dihai ca dârjaua, pe care Adam o și slobozi din mână – se suhni cu o râvnă nemaîntâlnită spre Izvorul Fără de Fund...

Adam, posesorul „căluțului”, de fapt, al unui adevărat armăsar, taman nimeri cu gurița-i flămândă (guroiul, deși cu dinți „de lapte”...) peste una dintre cele două bobite de zmeură și începu s-o molfăie cu poftă, bălos...

- Evocika...

(Vai, m-a luat gura pe dinainte, cum se spune, și am exclamat „pă rusește”, dacă sunt un scriitor bilingv...)

- Evocuță... Evocuțo...

Aproape că se bâlbâi Adam (Adamcik!), lunecând, de jos în sus, de data aceasta, spre gurița înfierbântată, cu buzele carnoase, sângerii ale Femeii, care începu să râdă, într-un mod iscoditor, aproape obraznic...

- Prostuțule... Prostănelul meu... Cât am tot așteptat-îndurat ca să mă găsești-găbjești și „să-i dai frâu liber” căluțului tău...

Și au pornit, încleștați-înciotorați, imediat într-un galop nebunatic, de se cutremură Pământul, dar, mai ales, se cumpeni Pomul Oprit. Din care s-au rupt câteva mere. Unul căzu drept în moalele capului cărlionțat (plete lungi, aurii, până peste umeri...) al lui Adam...

Cu mâna-i dreaptă, eliberată pentru o clipă, Eva culege mărunțelul rostogolit în iarba și însetată de arsura trupului incendiat, mușcă lacomă „o guriță”, după care îi îndesi (cu de-a sila!) și lui Adam, între buze, Mărul Început, ca să-l mai potolească... dar nu-l slobozi totodată și dintre cele două haldane, cu care îl cuprinseseră pe la mijloc, de la bun început, mai-mai să-l frângă în două pe Primul Om...

- Nemernicilor!!! Ați mușcat din Pomul Oprit...

Glasul Creatorului tot atunci a și tunat din Ceruri.

Pământul s-a cutremurat.

Soarele s-a înnegrit la față.

Paradisul s-a sfârșit..

Cei doi obraznici, neascultători, pofticioși fără de măsură (și fără de cap, adică, minte...), cu lacrimi cât boabele de mazăre pe obraz, s-au trezit izgoniți din Rai... În Infernul, care a durat până în anul 1986, după Hristos, anul Cernobyului...

De la acel (acest...) hotar al Timpului (fără de timp?) s-a declanșat (fără voia Atotcreatorului?) Apocalipsa. Epoca Apocalipsei. Războiul (cel de pe urmă?) Apocaliptic...

- Doamne, la ce bun ai mai creat această Lume, pe Primul Om, deasemenea și pe Perechea lui, de la care ne-am tot înmulțit, „ca nisipul mării”, dacă suntem (am fost!) de la bun început – ÎNCEPUT – sortiți cu toții pierzaniei?!

Întrebarea alarmantă din finalul textului aparține autorului...

Basarabia, 2011, într-o noapte de iulie;

Bucovina, 2012, într-o zi de mai;

Moscova, 2012, într-un miez de iulie...

P.S. Pe la sfârșitul verii anului 2011 (în ajunul celor 200 de ani de la răpirea Basarabiei...) am finalizat acest „subiect apocaliptic”, de fapt – o parabolă și mistuit de un acces cumplit de singurătate am copiat textul „pe curat” (eu, păcătosul, cu sufletul murdar...) și l-am expedit prin poștă domnișoarei Elena G. dintr-un orășel din nordul Basarabiei... Peste o lună avea să-mi comunice la telefonul mobil: „Nu mi-a plăcut...” Mai întâi, recunosc, m-am întristat, dar n-am rupt cele cinci file și nu le-am aruncat pe foc... A trecut un an și acum, întristat și mai mult, de felul cum românașii (înnebuniți și în prezent de frica în fața Rusiei!) și-au „comemorat, cu vin și sarmale” cele DOUĂ SECOLE DE LA RUPEREA TERITORIULUI DE RĂSĂRIT DIN TRUPUL ȚĂRII (chiar la Hanul lui Manuk, unde s-a semnat criminalul „Tratat de pace de la București din 16 mai 1812”, despre care „han” eu m-am exprimat că i-aș da foc, deși nu sunt un terorist...), am compus o nouă variantă (definitivă?), redactată la Moscova (unde am descoperit cele DOUĂ ARTICOLE SECRETE ALE TRATATULUI – „model” aplicat hoțeste și de către autorii criminalului pact Molotov-Ribbentrop, adică, „protocolul adițional secret”...).

Acum, transcris din nou, cu mici redactări, am plasat textul în fruntea volumului...

Chiar n-o să placă?

DIHONIA BICEFALĂ TOT MAI BÂNTUIE PRIN EUROPA...

TATA VASILE ȘI CELE 55 DE VOLUME ALE LUI LENIN

MOTTO: „Ceea ce putem spune cu siguranță este că Lenin era foarte rezervat în relațiile sale cu femeile. În jurul lui s-au aflat o seamă de femei, mama, surorile, soția, soacra – care se pare că i-au asigurat în tot cursul vieții o atmosferă caldă și familială. El era obișnuit să trăiască în anturajul femeilor, cărora nu le cunoștea decât manifestările materne și deprinderile gospodărești. O singură femeie pare să fi jucat totuși un rol în viața lui intimă: Inessa Armand, a cărei cenușă se află azi în apropierea mausoleului în care se odihnește Lenin... Inessa Pécheux d’Herbenville, fiica actorului Stéphane, era franțuzoaică și se căsătorise cu un industriaș instalat în Rusia, Aleksandre Armand. Această femeie foarte drăguță, inteligentă și plină de temperament era revoltată de nedreptățile sociale și de mizeria în care trăia poporul rus. După ce a născut cinci copii, trei băieți și două fete, ea s-a hotărât să se dedice idealului socialist...”

*Jacques de Launay,
Psihologie și sexualitate la mari contemporani
(Editura VENUS, București, 1993, pag.203-204,
traducere de Mariana Grancea).*

Bătrânul meu tată, la vârsta de 85 de ani (neîmpliniți), a intrat în ultima sa iarnă cu o tristețe profundă pe față, greu de descris prin cuvinte...

Când am plecat, în zori, spre vama Vadul Siret, cu o mașină de ocazie, m-a condus până în drum, traversând toloaca din fața porții noastre, sprijinit în cârja, pe care o purta mai mult de formă, pentru că nu știu cum se „rușina” de bătrânețile lui, chiar dacă, ultima vreme, când era întrebat câți ani are – el răspundea mereu: 94...

- Cum, tată, din 9 aprilie 1927 și până în octombrie 2011 – fac nouăzeci și patru?

Mă revoltam eu, de fiecare dată, dar în străfundurile sufletului încercam să-l înțeleg pe bietul meu părinte: a avut parte de o viață atât de plină, întortocheată, chinuită, muncită până la epuizare totală, încât n-ar fi încăput nici în acei ani, mulți, pe care și-i declara...

Nu mi-a permis niciodată să-i „corectez” vârsta. Chiar dacă se uita, uneori, chiorâș spre mine și descoperindu-mă cu capul mai mult pleșuv, decât acoperit cu plete, mereu lungi, peste guler, de un sur albicios (ca să nu spun, „ca neaua”...) și cu o barbă „până la brâu”, chiar albă de-a binelea...

Pentru un necunoscut, ba chiar și pentru unii consângeni din alt capăt al satului, „de la ungureni” (deși nu avem nici un ungar în satul nostru...), nu eram decât frați. Arătam ca doi frați, unde mai pui, că eu „arătam” chiar mai în vârstă... Din cauza asta, și în ultima noastră vară și toamnă, tata Vasile, în fiecare zi, ba, deseori, și de mai multe ori pe parcursul aceleiași zile, îmi tot propunea mereu să mă tundă, să-mi deie jos barba... Cu mâinile-i tremurânde (de câțiva ani a început să sufere de boala Parkinson...) cotrobăia în gang, pe o policioară meșterită chiar de el, deasupra cuierului supraîncărcat, iarna și vara, cu o mulțime de haine, mai ales, din cele vechi, coborând („scoborând”) de acolo mașina de tuns, veche, de pe timpul lui Stalin, cu câțiva dinți rupți, la un colț, un pieptene butucănos, cu mâner, o basma înflorată, din cele de bumbac, numai bună pentru a fi înfășurată în jurul gâtului („ca să nu-ți între părul la chiele...”), după care se căznea că nu găsește foarfecele „cele bune”...

Adevărul e, că doar eu sunt posesorul unei perechi de foarfece mai acătării, pe care le port mereu cu mine, pe toate drumurile vieții și de fiecare dată le ascund într-un locușor tăinuit, printre bagajele mele, ca nu cumva chiar să mă trezesc „tuns”... Poate și ras! Am fost, de câteva ori, și „ras în cap”, la Costiujenii din preajma Chișinăului, despre care nu-mi place nici măcar să-mi amintesc, dar mite să și scriu... Cel puțin, în această nuvelă, despre (și cu) tata Vasile...

Zădarnică osteneală! De câte ori își pregătea instrumentele („strumentili”), bietul meu părinte, de atâtea ori se lăsa până la urmă păgubaș, deoarece eu, spre sfârșitul zilei, urcam înapoi „sculele de tunsoare” pe policioara de sus din gang, cât mai departe de ochii bătrânului, dacă el, a doua zi, o lua din nou de la capăt...

- Hai să te tund!

Ca să scap de belea, îmi luam măsuța de lemn a bunicii Lucheria – unica moștenire, pe care am primit-o după moartea ei, un clit de hârtie albă-cenușie (rar de tot am avut parte de coli verzui, pe care îmi place cel mai mult să scriu, probabil, e vorba de vederile mele încheșate, mult prea obosite de atâtea citit și scris, ba și de faptul, că de când mă știu pe lumea asta, sunt cam miop, deși nu port ochelari...), un pix (de la un timp nu mai scriu cu cerneală neagră, de când mi-au nimerit câteva manuscrise sub ploaie și am plâns amarnic de pierderea lor...), DEX-ul, un taburet, cu o pernuță și mă ascund undeva în fundul grădinii, la umbră...

Dacă lucrez la un nou volum de poeme (de exemplu, „Ochiul lui Dumnezeu”, sau „Martyrion”, cu care m-am chinuit multe zile și nopți...), până mă concentrez, până ajung la acea stare sublimă, numită incert **INSPIRAȚIE**, pentru că nu s-a inventat, deocamdată, în limba noastră un cuvânt, o noțiune, care să exprime mai exact și mai deplin acea stare (unică!) a sufletului, când artistul (în cazul nostru – poetul) se simte „călătorit” cu întreaga sa ființă (chiar și cu trupul...) într-o altă lume, în alte spații (poate, chiar în Ceruri...) și descoperă atingerea pe creștet (o ușoară adiere) a aripei Îngerului Păzitor sau chiar Mâna Creatorului... După care Poezia „curge” singură (de la sine) pe hârtie, dacă ai măcar un petec în față, ori se depozitează în memorie, inclusiv versurile „cu rimă”... Deseori îi aud pe unii poetaștri jeluindu-mi-se, că nu pot găsi o rimă oarecare... Și atunci izbucnesc în râs și le spun: „Fraților, rima nu-i o iubită, care

vine ori nu vine... Ea, rima, se naște înainte de a o fixa pe hârtie... Poezia, compunerea acestui juvaier este un dar divin... Un fel de dictare celestă...”

Mă opresc aici, ca să nu mă audă cumva, Doamne ferește, poeta armeană Alla Ter-Akopian (ea este înzestrată cu un auz astral...), care imediat o să ne țină un „curs” despre „Etica Vie” și, mai ales, despre Elena Roerich; de la poetă am însușit și eu, recunosc cinstit, noțiunea de „dictare celestă”... Dacă mi-a fost soție, mai mulți ani...

În clipa aceasta (când scriu...) descopăr un bloc-notes (al fratelui meu, Gheorghe, ziarist), cu un motto (despre Heine?), semnat de Wuolvig Börne (1786-1837): „Nimic nu e de durată decât schimbarea: nimic statornic decât moartea. Fiecare bătaie a inimii ne pricinuieste o rană și viața ar fi o perpetuă sângerare, dacă n-ar exista poezia. Ea ne dăruie ceva ce Natura ne refuză: o epocă de aur, care nu prinde rugină, o primăvară care nu se vestejește, o fericire senină și o tinerețe veșnică...”

Mai frumos nici că se poate!

Dar să revenim la „situația noastră concretă” (ca să nu spun: „La oile noastre...”).

În fundul grădinii, la umbra deasă a unui măr, într-un pâlc de lucernă (am „tologit-o!”), cum numai ating „starea de poezie” (ca să nu zic „de inspirație”...) – îl și văd pe tata Vasile cum vine spre mine pe hat, pășind cu un picior pe malul de pământ, destul de îngust, de un hârleț, iar cu celălalt „șonticăind” prin țărână, de-a lungul rândului de cartofi (chiar dacă hatul în cauză nu este unul „între vecini”, părintele meu îl „taie”, an după an, dintr-o parte și alta, încât doar numele de „hat” îi mai rămâne: o „sechelă” de pe timpul kolhozului, când ne-au „tăiat” pământul până sub casă...).

- Aiși erai?

Mă întrebă de fiecare dată, de parcă ar fi „descoperit America”... Și zâmbește fericit. Într-un fel ciudat, misterios, cum nu l-am văzut niciodată mai înainte...

Un timp stă în cumpănă – să mă întrebe, să nu mă întrebe? Adică, să-mi „propună” (deși sună, de fiecare dată ca poruncă, o hotărâre de a sa, definitivă!) să revin acasă:

- Să nu te mai duși la Moscova șeia! Nu te-ai săturat de rusalii tăi?...

- Dacă nu pot, tată, să nu mă duc, măcar o dată pe an... Uniunea scriitorilor...

Cotizațiile... Cărțile mele...

- Și la București, ca să mori de foame... Nu te-ai saturat de țigani, ai? Tu n-ai ce mânca acasă? Îi plinî chihnița di barabuli și di burcane cu untură și carne...

- Tată, dacă și la București am treabă: acolo îmi tipăresc cărțile... Și la Uniunea scriitorilor... Cotizațiile...

- Spune-le să-ți trimată penzia aiși, la Bahrinești...

Părintele meu nici nu știe prea bine: am pensie sau nu am? Deși mă apropii de vârsta de 65 de ani...

- Și ce-ți mai trebuiește atâta scriitură, dacă ești la penzie?

- Vezi, tată, că scriitorii nu ies la pensie niciodată! Până la moarte, tot lucrează și lucrează...

- Re profesie ți-ai ales... Ai să chiorăști di tăt, ca mă-ta...

Și aici trebuie să fac o mică abatere de la subiect: într-adevăr, măicuța noastră, Saveta, Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în pace, ultimii trei ani din viața i-a trăit chinuit într-un întuneric total... Orbise complet, după câte lacrimi a vărsat, mai ales, în timpul deportării, pe parcursul celor șase ani, primul – în stepele pustii ale Kazahstanului, alături de părinții ei, iar ceilalți cinci – în Siberia... Voi repeta mereu vorbele ei, cu drept de testament: „Eu atâta am plâns în viața me, măi copchii, măi, că ar merge o moară cu lacrimili meli...”

De câte ori îmi amintesc aceste cuvinte (geniale!) ale măicuței – îmi țâșnesc și mie lacrimile „pe dinăuntru”... Lacrimi de sânge...

Tata Vasile nu așteaptă răspunsul meu. Și-a descărcat sufletul și... Mai rămâne un timp pe hat, sprijinit în cârjă, se uită spre mine, spre măsuța mea de scris, înnegriindu-se, de data asta, la față, treptat-treptat, după cum se întâmplă cu razele soarelui, când nimereste după un nor...

- Apăi, măi baiete...

Să nu izbucnesc în răs: „baietul” are barbă albă și...

- O să rămână casa asta pustie și pământul...

De obicei, nu-și mai încheie gândul, fiindcă două bucurii a avut părintele meu în viața lui: căsuța noastră și pământul din jurul ei... Văcuța... Găinile... Fântâna... Cerul albastru deasupra capului (chiar și cel plin de nori, neguros, întunecat, prevestitor de furtună...). Până la urmă s-a împăcat și cu blestematul gard de sârmă ghimpată dintre români și români (la noi, în Nordul Bucovinei, granița e pe uscat...), numai cu „pustiul” nu se poate împăca bietul meu părinte... Îl roade cumplit acest sentiment din suflet, îl macină „golul”, pe care îl presupune, după „plecarea” lui...

După o asemenea „ciocnire nevinovată” nu-mi mai arde de scris, îmi trece pofta de a mai „compune” ceva și mă învăluie un fel de negură invizibilă, dureroasă, mistuitoare; o seamă de gânduri și regrete, remușcări și dureri de inimă, care îmi șoptesc, apoi țipă în capul meu, în carne, în oase, în simțire, că port o mare vină, că mi-am iubit prea puțin părinții, care mi-au dăruit viața, că m-am jertfit prea puțin sau deloc pentru ei, pentru a le îmbunătăți măcar câtuși de puțin traiul; că sunt un nemernic, un mare păcătos și nu voi fi iertat niciodată... Doamne, Doamne Dumnezeule...

De dragul scrisului, al creației, mi-am pierdut simțul realului, al buneii cuviințe, al responsabilității pe acest pământ față de bătrânii mei, față de cei trei copii, risipiți prin trei țări străine...

Sunt (am devenit...) un inconștient!

Ziua de lucru (inspirația!) s-a dus pe apa sâmbetei... Deși, astăzi, deocamdată, e zi de luni...

Încerc să-mi invoc din nou Muza... Care Muză? Nici nu știu, dacă mai am una...

La București? Vai și amar de româncuțele, care caută, mai ales, un chilipir, să se căpătuiască, să se aleagă cu casă, mașină, un copilaș și pensie alimentară. Asta se numește libertate! Unele îi spun feminism, deși nu prea înțeleg (nici ele, nici eu) sensul și capcanele ascunse ale termenului respectiv, ridicat la „mod de viață” pentru „ființele slabe”...

La Moscova (și, în genere, în Rusia...) muierile se dau în vânt după „orice puță de bărbat” (expresia nu-mi aparține...), doar cu un singur gând (scop) – să procreeze... de la un european, indiferent de ce rasă este... Alcoolizați și impotenți, bărbații ruși nu mai au nici o trecere în fața muierilor bântuite de himere, dornice de dragoste (citim – sex), înzestrate cu un puternic temperament nativ și cu o frumusețe slavă legendară...

În Basarabia m-am „ars” cu muzele, chiar de câteva ori...

Mereu singur-cuc, totuși, le-am adus părinților tocmai trei neveste, pe rând, încât până și biata mea maică le încurca uneori numele: pe Anna (rusoaica!) o numea Tatiana (basarabeanca, după mamă ovreică...), pe Alla (armeanca!) o botezase Anna... Mai mare rușinea, căci măicuța avea o memorie uimitoare! Cunoștea sute de cântece, mai ales, de nuntă, și întotdeauna dădea dovadă că ținea minte cuvintele până la capăt, nu ca ceilalți comeseni, care afară de primele rânduri, nu mai cunoșteau cuvintele oricărui cântec, fie și foarte popular (de exemplu, „Pe lângă plopii fără soț...”, după versurile lui Eminescu), până la sfârșit, sau măcar până la jumătate...

Părintele se îndepărtează. Aștept până dispăre după porțița de la ogradă. Mă scobesc în nas. Îmi frec ochii. Desigur, mă dor, dar n-am încotro... Îmi ridic privirile de pe coala de hârtie. Coroana mărilor este atât de deasă! Frunzele de un verde dens parcă îmi șoptesc: și noi suntem vii, și noi creem...

O albinuță zumzăie pe la urechea stângă. Mă prefac, fără prea mult succes, că nu-i acord nici o atenție. Nici nu ridic mâna, ca s-o alung. Nu cumva s-oucid. E un mare păcat! Bunica Lucheria, atunci, la început, când abia m-am ridicat din patru labe, m-a avertizat, că albinele sunt sfinte, trimise de Dumnezeu pe Pământ, ca să ne îndulcească viața și când moare (anume, moare și nu pierd...) o albinuță, tot atunci se prăpădește și un om ori un copilăș... N-am înțeles până la capăt povestea bunicii Lucheria, dar am învățat, pentru viața de mai apoi, să nu ucid nici o albină...

Fu! Asta nu-i decât o viespe... Le-am încurcat. Nu mai simt, nu mai fac diferența între zumzetul divin al unei albinuțe și bâzâitul strident al unei pocituri de viespe... M-am îndepărtat atât de mult de natură, de Marea Natură?...

Pun o cărămidă peste clitul de hârtie. Ascund pix-ul într-un fund de buzunar (pe timpuri, când aveam o coamă deasă și bogată, îmi potriveam creionul după ureche, aidoma „meșterilor mari”...). DEX-ul îl tănuiesc sub pernuța de pe taburet (dacă dă soarele – să nu i se corogeaască, vai! coperta de carton, am mai pățit-o...).

Acum să văd, să mă conving, că tata Vasile s-a liniștit. Că s-a împăcat, întrucâtva, cu soarta. Deși a fost mereu un revoltat, inclusiv, față de propriul său destin (numai Vasile Andru, consăteanul meu, cu cinci ani mai în vârstă, susține și chiar încearcă, în scrierile sale isihastice, să demonstreze, că destinul omului poate fi îmbunătățit, deși eu sunt convins, odată și pentru totdeauna, că destinul fiecărui om este dat de la Dumnezeu, este un dar divin, ca și harul, pentru un creator; doar geniul nu-mi prea dau seama ce origine are – cât de la Domnul și cât de la Măria Sa – Natura...).

Mă uit peste poartă, de care m-am apropiat cu pași de pisoai bătrân, abia atingând pământul, adică, trotuarul betonat, de la șură, prin fața casei și până la fântână...

De obicei, tata Vasile, când este supărat, stă (stană de piatră!) în fața porții, din stânga, pe un mal de cărămidă (câteva mii pregătite pentru refacerea șurii și a grajdului...), el singur și-a înjghebat acolo un fel de „tron”, pe care stă neclintit ore întregi și răspunde (sau nu...) la „bună ziua” (sau la „Hristos a înviat!”), mai ales, dacă trece câte un copil spre școală (tot mai puțini, ultima vreme, din măhala noastră...), care îi dă binețe (așa le-a spus doamna învățătoare...), dar, deseori, am observat, uluit, că părintele meu nu mai vede nimic în fața lui, odată ce a „căzut pe gânduri”. Se scufundă cu trup și suflet în altă lume, niciodată n-am înțeles (și nici n-am îndrăznit să-l întreb...) în care lume anume sau lumi... Am păstrat mereu distanța, deși, odată cu trecerea anilor, distanța dintre noi s-a tot micșorat... Și întotdeauna m-am adresat cu dumneavoastră, așa e „primit” la noi, în familie, ca semn de respect deosebit față de părinți, deși, aud la tot pasul, „tu”, „măi”...

La poartă nici țipenie de om!

Să-l caut în casă (în fundul camerei de zi, unde e dormitorul, cu două paturi din lemn de frasin...) – nici atâta!

Poate o fi coborât în beci (chihniță...), dar ușița e la locul ei, în poziție orizontală, iar întrerupătorul e cu țâmburucul în jos, adică, becul electric e stins...

În șură nu poate să fie: zăvorul (exterior) este pus, ca de obicei...

Și în grajd – nici urmă... Doar o găină stă zgribulită pe cuib, în iesle la vacă. Cea porumbacă: nu-i place cuibul din poiată, unde se ouă toate găinile... Până și găinile dau dovadă, uneori, de un fel de încăpățânare inexplicabilă... Au caracter!

La closet – ușa e deschisă... Nimeni!

Dau busna în șandrama, tot mai neliniștit, dar și acolo nu descopăr decât o găină roșcată, în ciub, cloncănește supărată că am deranjat-o, poate clocește... Va trebui să-i facem o „scăldușcă” în butoiul cu apă de lângă fântână, apoi s-o legăm de un picior (s-o priponim...) după gard, în grădinuță, până o să-i treacă pofta de a scoate pușori... Uneori clocesc, spurcatele, câte trei deodată, iar când e nevoie să pui una (bună!) pe vreo douăzeci de ouă într-un cuib, mai dosit, într-un colț de șandrama, ia-o de unde nu-i! Sare de pe ouă cu coșarca în cap...

Odată ce am pomenit de șandramaua de sub casă – trag ușa, dau peste un rând de saci cu grâu, unii cu câte un ciocălău înfipt în țesătură, pe unde au trebăluit șoarecii... Blestemații rod zi și noapte, fără de încetare, deși capcanele stau mereu „de-a gata”, adică, încărcate „vârî” cu câte o momeală... Tata Vasile are grijă de ele, le controlează zilnic, le potrivește în fiecare seară, pe unde numai el știe... Acum bătrânul lipsește și din șandramaua puțin „hrintuită”, cu pereții cumpeniți, probabil, pământul din spatele casei noastre se mișcă puțin câte puțin, lunecă la vale, va trebui să punem niște „șpraițuri” (cuvânt de origine germană, de care avem destul de multe în vocabularul din Bucovina, dovadă că austriecii și nemții au lăsat urme adânci și pentru totdeauna în această margine de țară, la intersecția multor imperii...).

Îmi trag șepculița albă, din pânză de in, mai peste urechi, dar, mai întâi, îmi ascund pletele de la ceafă sub ea (barba nu mai am unde și cum s-o ascund...), îmi vâr cămașa (cam nespălată...) în pantaloni și o iau pe hudița lui Nicoață, presupunând că tata Vasile o fi plecat spre lotul nostru din Bordeianca (să fie cam 10 ari...), să vadă dacă nu-i timpul de cosit iarba de acolo... Anume iarba, pentru că trifoiul s-a cam prăpădit, în cei câțiva ani, de când li s-a oferit părinților, după desființarea kolhozului „Șleah do kommunizma” (adică, pre limba noastră ar fi „Calea spre comunism”, deși, cu adevărat, după cum s-a și dovedit, acea „cale” nu ducea nicăieri, cel puțin, pentru țărani...) bucată de pământ, pe lângă cele aproape 30 de „sotce” (ari) din jurul casei... Adevărat, bunii mei au mai primit (ce pomană!) de la „statul ucrainean suveran și independent” câte un hectar de pământ undeva „pe deal” (cotele!), pământ pe care așa și nu l-au văzut „cu ochii” niciodată, fără să fi știut unde (de unde și până unde?) se află, atâta că se alegeau, în fiecare toamnă, cu câte o duzină de saci de grâu, pentru acele hectare (în arendă), ori cu doi saci (țuhali) de zahăr; într-un an s-au ales cu câțiva saci de hrișcă (românașii îi spun „arpacaș” și nici n-o acceptă, „dacă e de la ruși”, hrănesc porumbeii, care vin la balcon, cu „amărăciunea de hrișcă”, da, chiar așa...).

Hudița lui Nicoață (da-da, e vorba de acel Ion-Ionică-Nicuță al lui Barbajiu, un omulean șugubăț, dar și foarte „productiv”, care atunci când i s-a născut al doisprezecelea copil în familie, un băiețel, i-a pus numele Mihai și la o beție cruntă „s-a jurat” că o să-l poftescă până și pe Regele Mihai, ca să-i boteze progenitura... A și expediat o telegramă spre București, la Casa Regală. Și Regele chiar i-a răspuns, i-a mulțumit pentru onoarea ce i s-a acordat, a consimțit să-și boteze noul cetățean, deși, din motive lesne de înțeles - se afla la niște manevre militare... - nu s-a prezentat la cumătrie... Gestul nebunatic al omuleanului din satul nostru a intrat pentru totdeauna în analele Bucovinei, care a avut și o finalitate aproape ieșită din comun: în vara anului 1999, când Majestatea Sa Regele Mihai I al României a vizitat Bahrineștii, însoțit de Regina Ana și Prințul Radu Duda, cu ocazia sfințirii noii Biserici, la Duminica Mare (Hramul satului), acel prunc din istorie, un pui de român, acum cojemite bărbat, în jur de 60 de ani, căsătorit în satul vecin Volcineții Noi, de pe graniță... „prostănacul”, s-o însurat cu o belită de ucraincă, vorba bunicii Lucheria, care, atunci, la cumătrie, a fost și ea poftită, în calitate de nașă și chiar „broscodau” gurile rele, că a stat la petrecere în locul Reginei... Ei, acel „șin” de pe timpuri a apărut pe neașteptate, la marea și nemaipomenita îmbulzeală din jurul Bisericii – au luat parte la Slujba de

Sfințire enoriași din aproape toate satele românești din actuala regiune Cernăuți, mai ales ca să-l vadă pe Rege... Și finul i-a oferit Majestății Sale colacii și un prosop cusut cu mânuțele nevastei lui... Un obicei străbun, care se mai păstrează cu sfințenie și astăzi prin părțile noastre: finul dăruiește nașului său patru colaci, din care nașul îi oferă unul înapoi – chiar așa a procedat și Regele Mihai, n-a uitat obiceiul străbun...).

Trebuia odată și odată să închid paranteza...

Desigur, acum doar numele de „hudiță a lui Nicoață” a mai rămas! Și casa, adică, gospodăria, pe care a moștenit-o un nepot sau strănepot de-al omuleanului...

Hudița e glodoasă, deși n-a mai plouat de câteva săptămâni. Pur și simplu, noroiul nu se uscă prin lăsătura asta niciodată... Mai să-mi pierd („prăpădesc”) sandalele, destul de vechi... Ajung, totuși, la pârleazul din fața ogrăzii lui Nicoață, îl sar „tinerește”, mai-mai să mă dau de-a berbeleacul (am și uitat, pentru o clipită, câți ani am adunat la bătătură...), m-am scuturat din toate încheieturile, ca un cucușlean bățos, după ce a „câlcăt” o biată găină și dacă am ajuns, peste puțin timp, la lotul nostru – nici urmă de tata Vasile acolo! E adevărat, iarba înaltă, până la brâu, pe alocuri culcată la pământ (s-o fi tologit prin ea într-o noapte o pereche de drăguți?) e de cosit, o să-i spun părintelui, numai să-l gădesc... Mă cuprind un fel de fiori de frică prin spate, la gândul, că, nu cumva, Doamne ferește...

Bat drumul înapoi, mestec glodul, calc apăsător, mi s-a rupt chiar o cataramă de la sandale (noroiul e lipicios, ca și muierea singuratică și dornică...), ajung în capul hudiței, dar n-o iau spre ograda noastră (poate, totuși, între timp, s-o fi întors bătrânul de pe undeva?), nu-l zăresc la poartă, moccind pe „tronul” său și mă îndrept spre Gârla Moscalului, ori, mai bine zis, a Mărioii (de la Maria, un mal de femeie, singură, „vădană de când e lumea”, tare de cap, bărbătoasă, după cum îi și este porecla, pentru că la noi în sat nu există omulean ori muiere, copil ori copiliță, care să nu se pomenească, la timpul său, cu o frumusețe de poreclă hăzoasă ori batjocoritoare...).

În fața porții Mărioii sar alt pârleaz (de data asta cu multă atenție...), ajung în „posadcă” (o fâșie de pădure de-a lungul căii ferate, sădită de ruși, de unde și denumirea...), ajung la terasament, mă holbez în dreapta, spre România, în stânga (tot spre România, pământ românesc, dar acum aparține, până când, Doamne, Ucrainei!) și mă neliniștesc cu adevărat. Dacă nici la calea ferată nu l-am descoperit...

Și îmi amintesc: ultima vreme, de câțiva ani la rând, de când obișnuiesc să iau trenul de la Vadul Siret spre București, tata Vasile parcă ar fi intrat în „mintea copiilor”! Întâlnește și petrece toate trenurile, care trec pe la noi, mai ales, cele de persoane, „pasașirka” – așa i se spune în graiul localnicilor... Trenurile copilăriei mele! Cea mai mare dragoste a vieții... care s-a transformat, cu timpul, într-un adevărat blestem...

- Numai drumurile din tine, măi copchile!

Expresia îi aparține tatălui Vasile, dar tot în același gând a fost mereu măicuța Saveta și bunica Lucheria. Pentru că acele „trenuri ale copilăriei” m-au îmbolnăvit cu adevărat, m-au acaparat definitiv, m-au înnebunit parcă... Chiar și eu am impresia, deseori, că partea cea mai mare din viață mi-am petrecut-o, mi-am irosit-o (fără de sens?) în tren...

Acum tata Vasile s-a molipsit, incurabil, de boala mea din copilărie. Să nu fie cumva o „boliște leninistă”, dar despre Lenin (ai noștri îi pronunță numele cu accentul pe „i”) voi pomeni și voi scrie ceva mai la vale, că tot mă aflu pe valea (pitulită printre dealuri...), prin care șerpuiește calea ferată...

Părintele meu a avut norocul să călătorească doar o singură dată cu trenul internațional pe această porțiune, dinspre Bucovina (ocupată!) spre București. Cu mulți ani în urmă, când i s-a permis (mare minune!) să-și viziteze cei doi frați drepecți, Costică

și Nicolae, stabiliți, după război, cu traiul și familiile la Brașov (pe atunci, orașul Stalin...), mai exact: unchiul meu Costică, soția lui Romalica și fiul lor Constantin – la Brașov, ofițer în Armata Română, iar Nicolae – la Săcele, cu ungueroaica lui Ana, fiul Nicu și fiica Elena, de profesie inginer, dar până la pensionare a muncit tot la Brașov, la o uzină secretă, de armament...

De când Ucraina s-a ales cu „independența și suveranitatea”, părintele meu a mai trecut o singură dată granița (dintre români și români, voi repeta mereu, fie ea în veci blestemată, această îngrăditură de sârmă ghimpată!), când l-a vizitat pe cumnatul său (tot un Vasile, fratele mamei Saveta), la Baineț – a trecut „hotarul” prin vama Porubnoe (Tereblecea) – Siret, pe jos... S-a întâmplat asemenea „minune”, care n-a ținut decât 2-3 ani, după care granița din nou a devenit un fel de blestem... Adică, pașapoarte, vize și câte și mai câte belele pe capul omului! Adevărat, a mai existat, la Fântâna Albă, satul vecin, un fel de „trecere simplificată” a frontierei, deschisă, mai ales, pentru lipovenii din cele două localități vecine (Climăuții lui Nichita Danilov, poetul, din România...), dar și această „trecere” s-a „trecut”, adică, închis, unul Dumnezeu știe pentru câtă vreme. Motivația? România, fiind în Uniunea Europeană, a trebuit să-și întărească frontierele...

Acum, dacă cei doi frați ai părintelui meu de la Brașov nu mai sunt în viață și nici unchiul Vasile de la Baineț – tăticul nu mai are altă alinare a sufletului, decât să întâlnească și să petreacă toate trenurile...

Cu un an în urmă, dacă m-a tot întrebat când trece trenul („Sofiiski”) prin Bahrinești, l-am descoperit sprijinit în cârjă pe „șcarp” (alt cuvânt de origine germană...), taman în dreptul Gârlei Mărioiiului, unde exista, pe timpuri, și o cărare bătătorită, peste calea ferată, iar acum este împânzită de iarbă și chir... Aidoma unui străjer la datorie, tata Vasile mi-a făcut „pa-pa” cu mâna stângă, în dreptul fiecărui vagon (doar cinci de tot, clasa I), deși eu am nimerit chiar în ultimul, m-am pregătit din timp, după ce am stat „spânzurat” în aer, la Vadul Siret, două ore, până au schimbat roțile...

Am ieșit în capătul vagonului (în „tambur”), mi-am lipit fața de geamul gros și i-am făcut și eu din mână, deși, n-am fost convins, dacă m-a zărit sau nu m-a identificat, din mersul trenului, căci la noi, în „gară” (vai de ea...) trenurile nu mai opresc, de la 1940 înapoi, doar puțin încetinesc, la trecerea prin rampă, ca să nu nimerescă peste o vită sau un copil scăpat de sub supravegherea părinților. Nu există măcar o barieră, cu un bec roșu de semnalizare... Țară săracă, Ucraina, zgârcită, nevoie mare, când e vorba de teritoriile locuite de români și darnică uimitor, când e ocazia, dar și fără nici o ocazie (o plească...) să-și burdușească buzunarele proprii (mai recent, conturile din băncile străine...) guvernării, pe care „numai dracul o să-i sature”, după cum spun oamenii de la țară, care întotdeauna au dreptate...

În acele câteva frânturi de timp, cât m-am aflat într-un drept cu tata Vasile, am observat din vagon, că avea lacrimi mășcate pe obraz, obrazu-i ars de soare, aproape pământiu. Poate, mi s-a părut doar, nu le-am văzut-zărit acele boabe sărate ale înstrăinării și singurătății, decât în imaginația mea, scriitoricească, bogată, bolnăvicioasă, după cum mi se impută deseori, la București... „Mihai Prepelită aista nu-i decât și el un parșiv de agent k.g.b.-ist, trimis de la Moscova... Ar fi părăsit el de bună voie marea metropolă pravoslavnică doar de dragul limbii române? Ca să doarmă la București pe masa de scris din biroul revistei „Glasul Națiunii” a... rusoaicei Leonida Lari?”...

Vorbe de clacă! Român pe român ar fi în stare să se belească, să-i arunce apoi celuilalt pielica în colbul drumului, s-o încolțească și sfâșie câinii vagabonzi, de care Orașul Tuturor Bucuriilor nu mai poate scăpa...

Nu l-am mai întrebat pe tata Vasile, peste un an, când am revenit în sat, din nou, pentru o lună-două-trei, dacă într-adevăr ar fi plâns atunci, când îmi făcea, disperat, cu mâna „pa-pa” de pe dâmbuțul de lângă terasamentul căii ferate. Oricum, nu mi-ar fi recunoscut, nu l-am văzut niciodată cu lacrimi în ochi pe tot parcursul vieții lui îndelungate...

Poate, atunci, prin 1960 sau 1964, când a tot așteptat „să vină americanii”, ascultând noapte de noapte la rând emisiunile posturilor de radio „Europa Liberă” și „Vocea Americii”, la aparatul procurat cu mare greutate de la un ovreu cunoscut din Cernăuți (marca „Baku-55”, mai întâi, cu baterii, pentru că nu aveam curent electric în sat, prin 1960, nu ajunseseră „linia” până la casa noastră; aparatul mai există și acum, în pod, adică, la cerdacul casei, cu un strat de praf de un deget pe el, deși mai funcționează și doar eu sunt de vină, că „există”, deoarece l-am „inclus în lista obiectelor obligatorii” al viitorului muzeu (casa-muzeu, pe care a declarat-o poetul Vasile Tărățeanu, proaspătul membru de onoare al Academiei Române, gândindu-se, probabil, și la casa natală din Sinăuții de Jos – o viitoare „casă-muzeu”...).

Am țipat, la Cernăuți, la o sindrofie gălăgioasă, auzind, pentru prima oară, propunerea fostului meu coleg de la internatul de la Roșă...

- Da lăsați-mă mai întâi ca să mor! Lăsați-ne să murim, după care să umblați voi cu grija muzeelor...

Să revin „la subiect”. Prea m-am îndepărtat, m-am abătut de la titlul anunțat-potrivit în capul textului...

Nu l-am descoperit pe tata Vasile nici la „ștrec” (germanism, desigur...), nici la rampă, adică, la „canton”, din care n-a rămas decât o dărâmătură, temelia și câteva cărămizi, de pe timpul austriacului. Acoperișul, pereții, ușile și ferestrele au fost furate, distruse, „gara” vandalizată, precum s-a „întâmpat” și cu alte edificii construite temeinic de către austrieci sau români până la 1940... Mai bine nimic, decât urme ale „trecutului”... Trecut, care n-a aparținut niciodată statului ucrainean „independent”, adică, pământul, apele, satele și orașele acestei margini de Țară (deși, chiar denumirea de Ukraina-Okraina, în traducere înseamnă „margine”, dar nu a Țărilor Române, ci a... Rusiei, a Imperiului Rus...).

„Să nu intrăm în politică!” – aud glasul-mi interior. „Că s-ar putea să ne împotmolim pentru multă vreme și spațiu scris, ba, să nimerim și după gratii, dacă vom declara în gura mare drepturile românilor nordbucovineni, herțeni, sudbasarabeni și ai celor izolați în Maramureșul Istoric, precum și revendicarea Insulei Șerpilor, cu nici un locuitor, cel puțin, român, deși recent această perlă românească din Marea Neagră a primit o anume denumire ucraineană și a fost inclusă în „registru de stat al localităților Ucrainei”, cu un oficiu poștal, o „casă de economii” (CEC) și alte „elemente-obiective” obligatorii și permanente...

La anii săi, nici tatălui meu Vasile nu-i mai arde de politică...

Dar, cu toate acestea, unde să fi dispărut, bătrânul?

Nici nu mai știu unde (pe unde) să-l caut. De-am fi avut un câine, să-i adușmece urmele... Dar noi niciodată n-am ținut un câine la casă, măcar unul prizărât. Pentru că părinții nu s-au temut de hoți, n-au prea avut ce fura din gospodăria noastră, iar „ciolovicii” (adică, „bolșovicii”...) ar fi dat oricum busna, cu „nagan”-ele în mână, cu cartușele de-a gata pe țeavă, care băgau spaima atât în oameni, cât și în sârmanii câini de prin ogrăzile țaranilor...

Să urc până în vârful dealului? Dealul Fecioarei, cum l-am „botezat” în romanul meu „Îmblânzirea Curcubeului”, sau pe Hliujă, cum îi spun oamenii, deși, mie, cel puțin, îmi sună cam barbar, de origine ruso-ucraineană...

Gâfâind, urc cele câteva sute bune de metri, mă cațăr pe dâmbocul pleșuv din vârful, pe care tânărul nostru Părinte Constantin a instalat o Cruce de lemn (un adevărat Crucioi!, să fie văzut și din România...), îmi ațintesc privirile „dincolo și dincoace” („dincolo” – până hăt la țântirimul satului Baineț, din Țara-Mamă, iar „dincoace” – până peste râul Siret, pentru că noi, Bahrineștii, suntem o localitate veche, românească, de peste 500 de ani, așezată pe malul drept al râului Siret...).

Fără de ochelari văd totul ca printr-o ușoară ceață (deși nu am „albeață” la ochi...), miopia mea, bat-o vina! Chiar dacă părintele meu ar bântui undeva prin împrejurimi, slabă nădejde, după cum se spune, să-l descopăr cu privirile, să-l identific... Păcat, am bătut un drum destul de lung și de greu fără nici un rost. Cel puțin, mi-am admirat vatra natală de la înălțimea zborului de pasăre... Ca să nu mai amintesc, din nou, că numele neamului meu, taman (nu căutați cuvîntelul în DEX – e lipsă...), după tată, pasăre este...

Cobor în vale (mă „scobor”, aproape rostogolindu-mă...), gâfâind, mai dihai decât la urcare, mai mult de emoție, de neliniște, transformându-se într-o adevărată alarmă a sufletului, deși, după firea mea, calmă, potolită, bine cumpănită, nu sunt un alarmist...

Ajung pe toloacă (tolocuță, de la un timp, căci mai toți gospodarii, de câte ori schimbau gardurile, cu altele noi, mai înhățau câte o jumătate de metru din pământul „nimănu”, astfel, din celebra, pe vremuri, Toloacă a lui Cuza, cârciumarul ovreu, astăzi avem doar o bucătană de iarbă verde, traversată pe la jumătate, cumva, pe diagonală, de drumul central, iar despre cârciumă – nici pomeneală...).

Odată cu războiul a dispărut și jidanul (nu se supăra, când cei mai vajnici clienți ai săi, după un păhărel-două-trei, îi „comandau” altele, până la „câtevaisprezece”, după care se prăbușeau sub masă, iar a doua zi se trezeau și urlau, iarăși: „Mai toarnă unul, jidane...”).

Alteori o trimitea să-i servească pe Ghita, soțioara lui, balabușca, o mică balenă, roșcată și pistruiată, dar iute de picior și mereu cu zâmbetul pe buze și cu glas dulce de porumbiță... Ori pe Strul, fiul, unul dintre fii, care nici la școală nu se prea trudea, la Cernăuți, nici la tejghea nu prea asuda...

Cum numai am trecut, din nou, prin fața porții lui Șandaregu (jăndarmul satului, pe timpuri...), m-am pomenit în dreptul ogrăzii lui Cosma lui Pașneac (acum gospodărește în bătătură o nepoată de-a moșneagului, căci el n-a avut parte de copii...), l-am și observat pe tata Vasile stând liniștit pe „tronul” său de cărămidă. Când, cum și, mai ales, de unde s-o fi întors?

Nu-l întreb, nu-l ispitesc, să nu-l supăr cumva, deși mai mare îmi era bucuria, decât supărarea, când l-am văzut viu și nevătămat, mi-a trecut pe loc toată oboseala, alarma din suflet, pentru că mă gândeam în străfundul ființei mele, că o fi căzut pe undeva, cu fața în jos, la trecerea vreunui șanț ori pârleaz și cum satul e cam pustiu pe parcursul zilei, o fi strigat, chemat să-l ajute careva și...

Doar la simplul gând, că aș putea să-l găsesc pe undeva rece, mort, mă apucă, de fiecare dată, un fel de tremurici prin tot corpul, mă scutur, ca de friguri și un timp oarecare nu-mi pot reveni...

M-am chinuit cumplit și cu mama Saveta, mai ales, în cei trei ani de la urmă, deși reușeam să stau acasă câte 2-3 luni, în primăvară, apoi, în toamnă, fie că soseam cu autocarul din Basarabia (de la un timp, adică, după 1991, nu mai circulă „celebrul” tren „Ivano-Frankovsk-Odessa”, care mi-a ros toate oasele pe timpul celor 5 ani de studenție și ai altor 7 stagii de „salahorie” la teatrele din Chișinău și Bălți...), ori cu trenul accelerat din Moscova, ori direct, cu cel internațional, de la București...

Am reușit să-i țin lumânarea măicuței Saveta, să-mi fac datoria de fiu (primul născut...) până la capăt, pe acest pământ, deși tot nu m-am lecut de frica în fața morții părinților...

Un alt chin mă tot măcina, fără de hodină, ca nu cumva să-mi pierd eu viața înaintea bunilor mei – o mai cumplită durere și supărare pentru părinți nu există pe lumea asta! Să-și vadă propriul copil, născut, crescut, educat, purtat prin școli, trimis în lume și... Doamne ferește! Măicuța, cel puțin, a coborât în pământ, fără să fie sfâșiată de o asemenea durere... Noi, cei tuspatri – trei frați și o soră, suntem în viață, slavă Domnului...

Acum și tata Vasile, doar tăticul ne-a mai rămas și ca să nu-i frângem inima...

Eu, unul mereu între Moscova și București...

Fratele Ghiță, ziaristul, tocmai la Cahul, în sudul Basarabiei, deși a încercat să se mute cu traiul și serviciul mai aproape de casă, la Cernăuți, dar „românașii noștri” nu l-au acceptat, au făcut tot posibilul ca să nu obțină transferul, pe timpul imperiului roșu, desigur (eu îi mai spun și Imperiul Răului, după cum l-a „botezat” primul președinte SUA Ronald Reagan...), de când cu „samostiina i nezalejna” (adică, „independentă și suverană”), în Ucraina, nici atâta nu i-a reușit, deși numărul publicațiilor românești din regiune s-a dublat, triplat, ba și si...

Mezinul, Gavriluță (așa l-a numit mereu mama Saveta...) s-a mutat cu traiul tocmai în Portugalia, ca să nu se dezică de profesia de arhitect, tot arhitectă fiind și soția lui, originară din Basarabia...

Doar sora Oltița a rămas în sat („la vatră”), dar locuiește tocmai „la ungureni”, hăt spre pădure, a născut și ea trei fii și o fiică, acum are și o droaie de nepoți...

Totuși, deschid gura:

- Unde ai fost, tată? Atâta vreme...

Se uită la mine, bătrânul, de parcă nu m-ar cunoaște, ori joacă „teatru”, ori chiar nu-și dă seama cine sunt, odată ce vin dinspre „ștrec”, peste toloacă...

Tace. Sughită. Își mângâie într-un mod încetinit mânerul cârjei, parcă zâmbește, parcă se încruntă la față...

Iar se uită la mine, de data asta holbat, înțelegător, aspru, cum a fost mereu cu noi, copiii...

- Apăi... Că m-am primblat oleacă până în bahnă, să mai văd o dată granița...

M-am potolit de-a binelea. Nici nu mi-am imaginat cam pe unde ar fi putut să-l poarte pașii... Spre graniță! Durerea noastră comună...

Nu-l mai trag de limbă. Înțeleg...

- Aiștea noi, hoholi, o radicat sârma ghimpată...

- Da românașii, dincolo, au întins un gard nou, prin care nici pasărea nu mai străbate...

- Eu n-am zărit-o măcar... Nici nu pre văd ghini...

- Frontiera Uniunii Europene se cheamă, tată... Le-au impus-o de la Bruxelles...

- Dacă-i di la Borsel...

Iată-l că zâmbește, de data asta, cu adevărat, dar cumva „hoțește”, „șmecherește”, împăcat ori și mai revoltat, poate, în străfundurile sufletului său plin de îndoieli...

Nu-l mai „țin de vorbă”. Mulțumesc, Ție, Doamne, că-l știu, din nou, în fața porții, pe „tronul” său preferat, că este viu și eu pot reveni la foaia albă de hârtie, la manuscrisul meu, din care n-am reușit decât titlul... de fapt, dacă mi-a „venit” titlul unei noi lucrări – înseamnă că întreaga carte, nuvelă, poem sau piesă de teatru deacum este (sunt...) gata „scrise” în cap, adică, le-am trăit-chinuit, s-au conturat, precizat, detaliat, până la ultimul episod, până la cea de pe urmă virgulă... După care nu-mi rămâne decât

să mă așez la masă (ori, altădată, dacă mă aflu în drum – scriu pe genunchi, numai nu „în genunchi”) și mâna dreaptă rotungește și potrivește literele (latine!), cumva, de la sine, fără participarea mea strădalnică... Starea de „dictare celestă”, despre care am vorbit (scris...) mai sus, la început... Se declanșează...

Și nu mă opresc (pur și simplu, nu mă mai pot opri...), până nu închei și pagina 24... Vai, nu cumva să mă zărească-audă careva dintre colegii de breaslă, „scriitorășii români” (sunt nevoit să-i pun între ghilimele, deși îi iubesc pe toți, ca pe niște frați adevărați), ar exclama, în cor: „E un grafoman! Un grafoman... Trebuie să fii nebun de legat, ca să scrii 25 de pagini pe zi...”.

Sunt pățit! Mi s-a mai întâmplat, chiar cu primul meu roman, la începuturi, când am scris, tot acasă, în Bucovina, la Bahrinești, pe parcursul a 30 de zile, neconținut, câte 30 de file pe zi, încât manuscrisul „Îmblânzirea Curcubeului” (roman în 12 zodii) s-a „întins” pe 900 de pagini... O adevărată „pacoste” pe capul meu – abia la București, peste aproape un sfert de secol, am reușit să-l tipăresc (necenzurat!), în două volume, a câte 450 de pagini... După care nu m-a mai numit nimeni „grafoman”, nici măcar Nicolae Manolescu, deși, sunt sigur, nu l-a citit până la capăt... „Dacă nu te-am băgat în „Istoria...” mea, înseamnă că nu ești!” – s-ar fi exprimat, academicianul. Și eu nu exist, nici nu-mi doresc să exist, pentru Excelența Sa, vremelnică și prăpăstioasă...

Noi, scriitorii-albinuțele trudim din greu, pe când ei, trântorii-criticii se hrănesc (unii chiar huzuresc!) din muncuța noastră, din mierea adunată cu atâta sudoare în faguri...

„Nu fi rău!” – îmi șoptește Îngerul Păzitor. „Tu doar ești creștin, iartă-le... Iartă-i și scrie mai departe... Dar gândește-te: Fiul Domnului Iisus Hristos n-a lăsat nici un rând scris, nici o cârtică și de 2000 de ani...”

Adevărat, n-am să mă pot lăsa de scris niciodată, chiar m-am deprins să desenez literele (și chiar să pictez!) și cu mâna stângă, dacă mi se va întâmpla să-mi sece mâna dreaptă, cea care „scrie la îndemnul glasului din Ceruri”, de la sine, singurică, doar să-i pun un capăt de creion între degete, un pix, ceva...

Revin în grădină. La măsuță. Îmi potrivesc sculele (de „tortură”...). O furnicuță, tare harnică, îmi „inspectează” filele scrise (cele de ieri...), aștept până își va încheia „misiunea” și se va îndepărta, mulțumită sau nemulțumită... O albină zumzăie melodios prin preajmă. Merișoarele – multe! sunt cât nucile. Dar fiecare mai are în vârf câte o mică adâncitură, încreștită, acoperită cu un fel de pufuleț aromat... Probabil, albinuța din (și de pe...) aceste orificii extrage dramul de miere, pentru că salcâmii de pe toloacă, din fața porții, și-au scuturat de câteva săptămâni florile, iar altele nu mai avem în jurul casei... Nici o răsărită (la București i se spune Floarea Soarelui, foarte poetic, dar atunci, când încerci să procuri o sticlă de ulei și dai de preț, ți se întunecă în fața ochilor și deseori te retragi, fără să mai cumperi nimic...) pe lotul nostru, bucovinenii îi spun „soreancă” – influență ruso-ucraineană... Vecinii au pus un rând întreg. Au și înflorit. Și-au format „turtele”, bătute cu sute de viitoare semințe, acum în „lapte”, dar nu știu cum răsărita de peste hat și-a întors fața de la noi... Știi prea bine: aceste minunății ale Naturii se îndreaptă, își schimbă poziția „după soare”, adică, se mișcă (își mișcă podoabele) odată cu soarele, iar peste noapte își acoperă obrazul... Cu petalele galbene – un fel de coroană în jurul roților dințate... Anume aceste petale sunt pline de polen. Dar albinuța „noastră” nici de gând să se îndrepte, în zbor, spre rândul de răsărită al vecinilor. Poate că știe și ea – suntem cam certați... Din cauza pământului. Din pricina hatului, care li se pare mereu că lunecă (se mută!) spre ei... De la o găină, care s-a strecurat prin gardul din spatele casei și ne-a scurmat o jumătate de strat cu ceapă, înfiptă în pământ firicel cu firicel de niște mâini harnice, stând pe genunchi...

Totuși, albinuța cea atât de dragă sufletului meu nu se îndepărtează. Plutește deasupra bucătanei de cartofi, înfloriți. Pășesc după ea, ridic o tulpiniță, două, a treia... Sunt împânzite cu gândaci de Colorado! Nemernicii... Să nu mă audă cumva americanii. Nu am nimic cu burtoșii de peste ocean. Chiar dacă mi-au refuzat (de două ori!) viza, încât m-am „lecuit” de visul de a vizita SUA. Adevărul este că până în prezent țărani noștri îi tot înjură pe americani, pentru că prin anii cincizeci ai secolului trecut au „semănat” dintr-un avion acești „spurcați de Colorado”, ca să-i mai potolească pe „bolșovici”, ațâțați mereu de glasul tunător al lui Nikita Hrușciiov: „Să întrecem America cu...” Imposibil să ocolești (să ocolească, Nikita Sergheievici, cu cele doar patru clase de școală ale lui..) această cacofonie crasă... Românii de la București ar fi spus (scris) „Să depășim America la producția de...”. Eu, însă, vorbeam (scriam) despre bieții țărani din uniunea sovietică. După 1991 n-am mai folosit majusculele...

Să-l anunț pe tata Vasile că „spionii din Colorado” o să ne pape toate „barabulele”. Că barabule se cheamă în Bucovina cartofii...

Până mă tot gândesc eu, până mă tot scarpin în cap și în barbă (dacă mai am cap, deși pe jumătate chel, și o barbă bogată...), aud cum porțița de la grădină se deschide scârțâitor, împinsă de cârja părintelui meu, care se arată prin ea cu o căldare plină, cu o măturică plutind la suprafață. Dau să-l ajut, dar se strâmbă la mine. Reușesc doar să închid porțița la loc, să nu iasă găinile...

Tata Vasile se apucă de stropit cu „otravă” rândurile de cartofi. Cârjuța și-a înfipt-o în capul rândului, paralel cu hatul. „Ceremonialul” va dura o bună jumătate de zi. Nu mai am încotro. Va trebui să mă mut cu „scrisul”. Deși nu se simte nicidecum mirosul de „otravă” prin aer. Pastilele de „diclofos” (procurate de la Cernăuți de cumnatul Zicu, soțul surorii Oltița) o fi fost bine dizolvate în apă...

Chiar mă mut, cu măsuță cu tot, în grădinuța de lângă fântână, la umbra plopilor și frasinilor de pe toloacă. Salcâmi sunt ceva mai la deal și după ce și-au pierdut florile sunt plini de praf... Anume praful mă deranjează în acest locușor. Cum trece o mașină (avem tot mai multe în sat...) ori o motocicletă (băieții mână nebunește!), valuri-valuri de praf și fum de eșapament năvălesc taman peste mine, peste munculița mea... Și ca să nu scriu „în două cu aceste mizerii”...

Totuși, ascult un timp foșnetul frasinilor. I-a sădit tata Vasile. Câte unul în fiecare an, ca să nu „bată la ochi”. Până și brâul de iarbă din fața porții, de-a lungul gardului dinspre toloacă, nu-i al nostru, ci al statului și „nevoia de stat” nu te lasă să pui un copac fără voia lui...

Unul câte unul, ba un frasin, ba un plop (crește foarte repede!), din când în când câte un salcâm (nu le prea place vecinătatea cu frasinii...), ba și un tei, doi-trei nuci și s-a ridicat, „pe neprins de veste”, o adevărată pădure în fața ogrăzii noastre. Atâta că trec firele de curent electric printre copaci și mai în fiecare an, când se abate peste sat câte o furtună, dinspre Carpați, neapărat se rupe la noi o sârmă... Scandal! Întuneric... Zeci de apeluri la Hliboca, până vine o mașină-macara, taie în mod sălbatic (în toiul verii!) câte o jumătate din ramurile copacilor, după care leagă sârmele la loc și pleacă, suduind (pe rusește-ucrainește, desigur...) de toți dumnezeii și sfinții...

Tata Vasile îi ascultă încrunțat pe „hăcitori”, nu intră niciodată cu ei în vorbă (dacă nu știe rusește-ucrainește, ori se preface că nu știe...), adună, trage, târâie crengile în ogradă, le lasă un timp, până văcuța noastră le „linge” frunzele, după care încetișor-încetișor le taie cam de-un cot și le tencuiește sub gard, să se usuce, pentru iarnă...

Nu-i rău fără bine!

Deși, l-am auzit, uneori, pe părintele meu, porăindu-se cu crengile mai groase și grele, crezând că nu-l aude nimeni, suduind pe sub nas: „Mama lor de antihriști... Ce vină au copacii mei?” El îi sădește, îi udă, îi păzește să nu-i pască o „ciumă de capră”, să

nu-i rupă o vită sau un copil mai obraznic, se bucură nespuse de mult, când îi vede mari, îndreptați spre cer, iar barbarii ceia de la Hliboca (centrul raional...) de câte ori dau năvală cu macaraua lor, numai stricăciuni fac și batjocură... Adevărul e că linia de curent electric a fost trasă pe când copacii din fața ogrăzii noastre erau mari de tot... Să-i fi ocolit! Cu cel mult 8-10 metri, taman de-a lungul drumușorului, care duce spre hudița lui Nicoață și gărla Mărioiiului... Dacă nu și nu... Ar fi fost cazul să mai pună un stâlp în plus... Îi înțeleg, dar tot nu pricep...

Am avut și eu un castan, în dreptul porții (pe atunci erau porțile de lemn, acum, cu „moda asta nouă” – de metal...), l-am sădit în anul plecării din sat la școala-internat de la Cernăuți. Mi l-a dăruit Orisea Ivanovna, profesoara de biologie și chimie, din plantația de pe terenul experimental al școlii. După ce am sădit mai mulți castani în jurul clubului din centrul satului (fosta casă parohială, căci puterea sovietică n-a binevoit să construiască măcar o amărâtă de casă de cultură în toți anii de dominație-ocupație...), mi-a mai rămas un puiete, chiar cel mai mărișor și profesoara, soția directorului școlii, dacă ținea foarte mult la mine (am luat, de două ori la rând, câte o diplomă de gradul întâi la concursul raional al tinerilor naturaliști...) – mi l-a oferit, mi l-a făcut cadou... Mă gândeam că n-o să se „prindă”. De câte ori veneam în vacanță, aveam grijă să-l ud. A crescut mare de tot, încât s-a dovedit că prea umbrea nucarii și salcâmii sădiți de tata Vasile... Nu mi-a spus nimic. Nu m-a avertizat, nu m-a amenințat, dar după ce am fost alungat din Basarabia și am plecat spre Rusia, adică, spre Moscova („micul nostru Paris”, pentru că drumul spre Parisul cel adevărat era închis pentru noi, „sovieticii”, definitiv...), într-o primăvară, când am sosit cu două valize burdușite cu operele complete ale lui Dostoievski (30 de volume) și Cehov (30 de volume), mai mult târâte, decât purtate în spate, de la Vadul Siret, pe jos, pe calea ferată și dacă le-am slobozit în portiță, ca să mă șterg de sudoare și să-mi fac Semnul Crucii, întorcându-mă spre Răsărit – mi-am dat seama, că minunăția de castan (al meu!) nu mai era la locul lui... Îmi venea să urlu de amărăciune!

- Ce-ai făcut, tată?

Chiar atunci părintele meu ieși, cu capul descoperit, din casă, voios, cu gând să mă ajute să car „sărăciile”... El toată viața lui a numit cărțile mele „sărăcie la casă”...

A ridicat una dintre valize, s-a îndoit sub greutatea ei, dar, totuși, a adus-o până în gangul casei. L-am așteptat. Să-mi răspundă...

- Apăi, dacă tu te-ai legat cu rusalăii tăi...

- Și ce are una cu alta?

Eram să-i spun „sula cu prefectura”, dar tata Vasile niciodată nu mi-a permis să-i vorbesc mai altcumva, decât într-un mod cuminte, adică, de pe poziția unui copil ascultător și bine educat...

- Tu ai plecat și caștanul tău a început să se usuce... Tare îi mai umbre și pe copășeii mei... Da vezi că am pus în locul lui un nucușor...

Surprins, aproape năucit de golul din fața porții, nici n-am observat, de la început, că pe locul castanului apăruseră un puiete de nuc, împrejmuit cu sârmă ghimpată, ca să nu-l roadă o vită...

- Că tare frumos mai ard lemnele de caștan în șparhat... Jiumătate de iarnă am avut căldurică în casă! Asta-i! Că doar n-avem să pun cărțile tale pe foc...

Auzind de cărțile mele, chinuite, procurate pe bănușii ruși de la stomac, mutate și răsmutate, în timp ce eram cu dreapta chiar pe mânerul celei de a doua valize, am luat și eu „foc”, aproape că mi-au țâșnit lacrimi în ochi de ciudă, de amărăciune...

- Dar, tată...

Un nod greu în gât mi-a sugrumat vorbele, care ar fi fost destul de „tari”, de data asta. Mi-am „înghițit” lacrimile, mi-am potolit inima, gata-gata să-mi sară din piept... Mi s-a „închis sufletul”...

- Tată... Doar scriu și eu cărți...

- Și la ce-ți folosește? Ca să mori de foame?

M-am gândit că părintele meu are dreptate. În felul lui, din punctul lui de vedere, țărănesc, are foarte multă dreptate. Pe atunci mai munceam la romanul „Îmblânzirea Curcubeului”. Mai ales, operam cu foarfecele... Editura „Literatura Artistică” din Chișinău (prin redactorul Nicolae Vieru, coleg de universitate, un foarte bun prozator, dar...) m-a osândit ca să tai 600 de pagini din cele 900 ale manuscrisului, discutat la Uniunea Scriitorilor, recomandat pentru editare... Nici măcar nu aveam un contract, să fi primit un avans de la editură, ca să nu trăiesc doar din mila rușilor prin casele părăsite din jurul Moscovei... Prin pădure!

Niciodată n-am recunoscut în fața părinților în ce condiții m-am zbatut pe parcursul celor aproape zece ani la Moscova, printre „rusalăi”, vorba tăticului...

După ce am sărutat mâna mamei Saveta și mi-am descărcat valizoarele în casa cea mare, chiar de a doua zi m-am apucat de citit. Din Cehov. După un sistem bine cântărit din timp: un volum de opere artistice și un volum de corespondență... Și totdeauna mi-am tot luat notițe, ca să le pot purta cu mine, pentru că cele 30 de volume aveau să rămână „pentru vecie” în casa părintească. Deasemenea și operele complete ale lui Dostoievski, lectura sistematică a cărora o tot amânam, din lipsă de „experiența necesară de viață”, adică, „dostoievskiană”... De la Cehov, care mă înduioșa, mereu învățam. Dostoievski mă înspăimânta, mă desființa ca scriitor...

În vara aceea, tot porăindu-mă cu cărțile mele, mi-a venit un gând năstrușnic: ce-ar fi să-i propun părintelui meu ca să aprindă focul în plită („șparhat”, după cum i se spune la noi, în Bahrinești...) cu cele 55 de volume ale lui Lenin, „Satan al veacului XX”, precum l-am botezat, la Chișinău, când i-am pictat portretul (primul din serialul „Revoluția sau moartea”). O jumătate de viață m-am chinuit cu „opera” lui „genială”... Mai întâi, la universitate – „Istoria PCUS”, „Economia politică”, apoi „Comunismul științific”... Dar „mi-a ieșit pe ochi” la Moscova, la doctorat... Pentru că am trecut și prin așa ceva: catedra de Istorie a Teatrului Popoarelor din URSS a Institutului de Artă Teatrală „A.V.Lunacearski”, unde trebuia să susțin examenul de „minimum de candidat” la „comunismul științific” (candidat în studiul artelor, deoarece titlurile științifice în fosta uniune sovietică erau strict clasificate: mai întâi „candidat...”, apoi, după ani grei de activitate în domeniul respectiv, cam la vârsta de 60 de ani – vârsta de pensionare pentru bărbați – titlul de „doctor”; la Chișinău, după 1991 – i se mai spune „doctor habilitat”, pentru a menționa diferența între mulțimea de „doctori”, titluri obținute în România, după opinia bătrânilor „doctori” de croială sovietică, mult prea lesne în patria istorică...).

Tata Vasile mereu se plânge că în toiu iernii nu prea are cu ce aprinde focul... Îi mai ofer eu și fratele Ghiță, ziaristul, câte un teanc de gazete, reviste, după ce îmi decupez unele materiale, pe care le depozitez în mape separate, dar cum iernile la noi în Bucovina sunt destul de grele și îndelungate, de trei ori pe zi să tot aprinzi focul, îți trebuie un munte de hârtie! Căci gaz de lampă nu mai există în vânzare, iar motorina e strașnic de scumpă, nu te înduri să stropești lemnele cu ea, să se aprindă, la început...

La gândul meu neașteptat m-au cuprins un fel de fiori prin spate, prin tot corpul. Pentru o asemenea „crimă” înfundai pușcări pe timpuri! Să-l arunci pe Lenin în focul din vatră... Chiar dacă e vatra părintească...

Cele 55 de volume le-am adunat (cumpărat!) la Chișinău, unul câte unul, în limba „moldovenească”, adică, traduse, de către un institut special (Institutul marxism-

leninismului de pe lângă comitetul central al PCUS, filiala moldovenească), „potrivit hotărârii comitetului central al partidului comunist al uniunii sovietice”, după ediția a V-a, „opere complete”, în limba rusă...

Dar ce m-a „mirat” mereu, că ediția în limba „moldovenească” (o limbă inexistentă!) s-a tipărit doar într-un tiraj de 5.000 (cinci mii...) de exemplare... Chiar și pentru Basarabia (că nu-i pot spune Republica Moldova – o unghie de pământ românesc...), pentru slugoii imbecili ai bolșevismului (de citit: ai Moscovei...) din frontul ideologic (de citit: coloana a V-a...), mi s-a părut neiertat de puțin... Pentru o „republicuță” de patru milioane și jumătate de locuitori (suflete?)...

Chiar și multipătimitul meu roman „Îmblânzirea Curcubeului” (repet, de doar 300 de pagini din 900!), editat la Chișinău, după aproape zece ani de așteptare – s-a tipărit în 10.000 (zece mii!) de exemplare. Unica mea satisfacție... Iar cărticica pentru copii „Deni Udaci” (Ziua Norocului), scrisă în limba rusă (dar cu „acțiunea în Bucovina”...) a văzut lumina tiparului, la Moscova, într-un tiraj de 150.000 (o sută cincizeci de mii!!!), fantastic, pentru mine, pe atunci, ca „tânăr scriitor” (la 44 de ani!).

Să fi fost la mijloc doar „criza de hârtie”? Pentru îndestularea frontului ideologic bolșevicii nu făceau nici un fel de concesii...

Fiecare volum din cele 55 cuprinde câte 700-800 de pagini (hârtie albă, „de tipar nr.1”, extrem de îngrijit legate, cu coperti de carton: citim – beton!, îmbrăcate într-un fel de piele artificială, „dermantină” de calitate superioară, cu semnătura „VUlianov” (Lenin), aurie, deși nu cu aur adevărat, pe un fundal albastru-închis)...

Și toată această „bogăție” să fie mistuită de flăcările din vatra noastră părintească...

După ce am transportat tablourile mele (o sută!) și o parte din biblioteca personală de la Bahrinești (10 rafturi), în România, la București, în mansarda mea de numai 6 m.p. (mai exact, de 6,14 m.p.), mi-am mai rezervat acasă alte zece rafturi (cu geamuri, altfel mi le-ar roade șoarecii cu nemiluita...), desigur, Dostoievski, Cehov și alți clasici ruși mi-au rămas în Bucovina (ca să nu-i „supăr” pe noii mei frați-confrați din lumea scriitorimii...); după încheierea unui adevărat calvar cu noile autorități vamale ale Ucrainei (9 ani de zile nu mi-au permis să-mi scot lucrurile mele personale de pe teritoriul „noului stat suveran și independent”!), mi-am revizuit partea de bibliotecă din casa părinților, instalată, desigur, în casa cea mare, ocupând un perete întreg, cel dinspre gang și astupând două geamuri din totalul de trei... Fiecare raft l-am burdușit până la refuz, mai multe volume, în special, de poezie, le-am împins în spate, iar Dostoievski, Cehov, Gogol și alții, în original, mi-au ocupat aproape tot spațiul din față...

Cele 55 de volume, semnate (aurit!) de către „Satan al veacului XX” mi-au rămas, desigur, pe dinafară. O iarnă sau chiar două la rând le-am păstrat jos, pe podele și culmea: nu mi le-au ros șoarecii, care în casa noastră bătrânească, de lemn, de peste o sută de ani, este un adevărat „imperiu al micilor rozătoare”... Oricâte capcane și prinsori n-ar instala (și supraveghea...) părintele meu prin toate ungherele mai umbroase, pe sub paturi, pe sub dulapul de haine, chiar sub masa cea nouă, din lemn poleit, din casa cea mare. Câte 2-3 leșuri de șoareci scoate, zilnic, tata Vasile de prin capcane (băteală le mai spune, probabil, de la verbul „a bate”, a ucide: un fel de tălpăligi grele de lemn, cu un mecanism simplu, din care nici un șoricel sau șoricănu scapă viu...). Interesant lucru (un adevărat miracol!), orice carte românească, unele, și mai bine legate, n-au scăpat de dințișorii neadormiți ai șoricelilor... Cel puțin, mi le-au ros de jur-împrejur, mi le-au „căcat și pișat”, lăsându-mi un strat gros, negriu, de o jumătate de deget, mai ales, pe copertile cartonate ale cărților românești... Să fie oare șoarecii din Bucovina (ocupată!) atât de „naționaliști”, inveterați, ori frica de ruși e de

vină, de „operele complete” ale „genialului”... Căci nu-i pot spune rus, în timp, ce după sânge, cel puțin...

Pe lângă cele 55 de volume, mai păstrez unul, de 782 de pagini, „V.I.Lenin”, Biografie, semnat (doar în interior, de către un colectiv din 9 autori, toți cu nume rusești!), la fel de bine legat, cu aur semnat pe copertă (de data asta „dermantina” e de culoare maro-închisă, cam cum era culoarea castanelor din copacul meu de pe toloacă).

Operele „complete” (deși fiecare cetățean sovietic mai lucid înțelegea, că nici acele 55 de volume nu erau chiar „complete”, deoarece nu se pomenește nicăieri despre crimele comise de către „marele revoluționar”, „primul conducător al primului stat socialist din lume”, din semnătura căruia și-au pierdut viața sute și mii de oameni nevinovați, chiar milioane, până și întreaga familie a ultimului Țar Nikolai al II-lea...) au devenit pentru mine poate cel mai mare chin al tinereții...

Dacă la Universitatea din Chișinău, la facultatea de litere, mai reușeam să obțin câte un „patru” (sistemul sovietic de notare: de la 1-5...), la „Istoria PCUS”, „Economia politică” și „Comunismul științific” (frica de a rămâne fără bursă și fără un pat ruginit la cămin mă impunea să nu dorm nopțile, să nu știu de duminici și sărbători, tocind „operele marxism-leninismului”, deși nu mă număram printre studenții-tocilari, îmi permiteam să le pun și niște întrebări „la temă” profesorilor, încât își dădeau uneori ochii peste cap de pe urma curajului meu, a „întrebărilor provocatoare”...), apoi, la doctorat, la Moscova (unde nu aveam nici bursă, nici cămin, așa m-a pedepsit Academia de Științe din Chișinău, care m-a „recomandat”...) studierea profundă a operelor lui Lenin m-a costat doi ani de viață! Este adevărul-adevărat...

Dacă examenul la limba străină („minimum de candidat”), franceza, l-am susținut pe nota „5”, de la bun început (pentru referatul în scris, de 20 de pagini, mi-am ales dramaturgia lui Eugen Ionescu, 8 piese de teatru, care nu erau traduse în limba rusă...), apoi, la „comunismul științific” m-am înscris-prezentat peste un an, încheind 12 luni de studiu, în special, a operelor lui Lenin, conspectându-le meticolos în caiete groase de 92 de file... Cred că 10 asemenea caiete am „înnegrit”! Zilnic, la Biblioteca „V.I.Lenin” din Moscova, unde luam și masa (cu câteva copeici mă alegeam cu un „borșci ukrainski” și o porție de „hrișcă” și câte un ceai de 3 copeici la urmă, ori, un „kisel”-chiseliță, de 4 copeici, în zilele de duminică...), de la deschidere și până la închidere, afară de ultima zi de luni (a fiecărei luni) – zi sanitară la bibliotecă... Mai rău decât un angajat!

Cunoșteam povestea, adică, adevărul cel mai trist la doctorantură: examenul la „comunismul științific” trebuia susținut din trei încercări... Profesorul Gusev (în traducere ar însemna: gânsac, gâscan...) era de o cruzime satanică. Un fel de „nedobitîi” stalinist (adică, un „stalinist care a scăpat de la împușcare”), o adevărată bestie bolșevică, avea și o poreclă pe măsură: „vesiolii sadist” (adică, un „sadist vesel”). Cum de o fi rămas în viață după toate etapele de lichidare fizică a unor asemenea specimene (în limba rusă procesul este numit printr-un cuvântul mult prea gingaș: „cistka”, adică, ar însemna „curățire”...) – rămânea pentru noi, studenții și doctoranzii, un mister. Deși avea în jur de 80 de ani, nu se întrezărea nici o perspectivă să se pensioneze: slăbănog, înalt, drept „ca o lumânare”, cu părul sur, pieptănat „peste cap”, mereu îngrijit; cu ochii albaștri, dar de un albastru oțelii, cu ochelari și cu o dantură, din care se evidențiau, mai ales, câțiva dinți din față, desigur, „de oțel”, pentru că era de ajuns să „clănțanească” de două-trei ori din ei și băga frica în noi pentru o zi întreagă... Un fel de „Dzerjinski” al instituțiilor de învățământ superior din Moscova! Unde mai pui, că era chiar Institutul de Artă Teatrală, unicul din uniune... Chiar semăna, cel puțin, din profil, cu fiorosul „șef de la CEKA”...

Autoritățile din Moscova, rectoratul, nu reușeau nici într-un chip să-l „expedieze la pensie”. Frica de pe timpuri în fața „staliniștilor” mai dănuia în carne și în oase chiar și prin anii șaptezeci, începutul anilor optzeci, până hăt la Gorbaciov („Mișka-spasateli”, adică, „Mihăiță-salvatorul”, am spune noi, românii...).

Cum proceda profesorul Gusev la examene? Te lăsa să răspunzi la toate cele 5 (!) întrebări din bilet, zâmbind într-un mod satanic (un fel de „scrâșnet” de dinți al crocodilului, înainte de a-și ataca victima, una sigură, fără nici o scăpare...), după care te bombardă cu întrebările „suplimentare”. În jur de 10-20 de asemenea întrebări! Chiar dacă la cele 5 întrebări din bilet răspundeai pe „3” sau un „4” (mai rar...), căci nota de „5” la profesorul Gusev era exclusă total, odată și pentru totdeauna, notându-te cu câte un „2” la fiecare dintre cele 10-20 de întrebări „suplimentare”, oricum, te alegeai cu cel mult un „2,4” la final! Adică, era imposibil să susții examenul pe o notă pozitivă (un amărât de „3”) din prima încercare... Imediat te expedia „peste un an” (în foarte rare cazuri, după alergări-așteptări-înjosiri pe la Minister, rectorat – ți se permitea să susții, să încerci, din nou, peste 6 luni...). Indiferent, dacă aveai sau nu un loc la cămin, dacă aveai sau nu bursă, familie, copii mici, ori ți se încheia termenul de studii (3 ani... la secția de zi). Eu eram cu „termen nelimitat”...

Astfel, după ce am „ros cărțile” și mi-am „tocit ciolanele” în Biblioteca „V.I Lenin” (adevărat, la celebra bibliotecă scaunele s-au dovedit a fi destul de moi, confortabile...) pe parcursul unui an întreg, mai ales, conspectând toate cele 55 de volume ale lui Lenin, m-am înscris la examen (era și asta o procedură complicată: trebuia să depui, mai întâi, un referat, un text de cel puțin 10 pagini, bine elaborat, la alegere, dintr-un „registru” de „teme pentru referat”), m-am prezentat la ora respectivă, în auditoriul respectiv, „la cravată”, tuns și ras (pe atunci nu purtam barbă – Doamne ferește să fi apărut în fața „sadistului vesel” cu barbă!), curajos, concentrat, „gata de luptă”. Eram primul, poate, chiar unicul dintre „candidați”, care am îndrăznit... În total, nu eram mai mulți decât 10-15 doctoranzi, câte unul din fiecare „republică unională”...

S-a uitat la mine cumva „chiorâș”, când am „tras” biletul. Mi-a nimerit unul destul de ușor (m-am și rugat, în ajun, aproape o oră întreagă, în genunchi, Bunului Dumnezeu, să mă ajute, la Mânăstirea Sfântului Trifon...); m-am așezat la o masă, chiar în fața catedrei profesorului (era totalmente exclus să copii ceva de pe undeva...), m-am „pregătit” (am tot scris răspunsurile la fiecare din cele 5 întrebări...), o oră, îmbujorându-mă la față...

N-a mai rezistat. M-a invitat să răspund. „Față în față”. Un adevărat interogatoriu! Cel puțin, pe parcursul a două ore am tot răspuns la întrebările din bilet, în timp ce profesorul „se prefăcea” că tot răsfoiește cele 10 caiete groase (a câte 92 de file) – conspectele mele, după „operele complete” ale lui Lenin... Trebuia să se convingă dacă l-am studiat serios pe „liderul revoluției din octombrie”...

A schițat un gest întortocheat cu dreapta, rostind un „ladno, vî eto znaiete...” (adică, „bine, fie, dumneata cunoști aceste...”, cu sens de „nimicuri” din biletul respectiv), „teperi skajite mne...” (adică, „acum, iată, să-mi spui...”). Și m-a luat la „frecat”! Un cuvințel mult prea cuminte, folosit de către studenți și doctoranzi. Pentru că era vorba, cu adevărat, de un interogatoriu...

M-a „agățat”, de la bun început, cu „problemele spinoase” legate de URSS și România (era la curent cu datele mele din dosarul de înmatriculare la doctorat...); am avut impresia că a trântit chiar cu pumnul în masă (parcă mi-ar fi dat „una peste bot”...): „Cito iskali rumînî pod Stalingradom?!” (adică, „ce au căutat românii la Stalingrad”...). Nu eram eu cel care trebuia sau puteam să răspund la o asemenea

întrebare. De fapt, întrebarea pe care o tot rostea, la timpul respectiv, Vișinski și alți călăi sovietici...

M-am „luptat ca un leu”, încercând să aduc argumente, să-i explic profesorului Gusev, că în urma semnării Pactului (eu niciodată nu l-am numit „tratat”...) „Molotov-Ribbentrop”, România, patria mea istorică (de fapt, patria părinților mei, pentru care au pățimit: deportări, arestări, colectivizare forțată...), teritoriile românești dintotdeauna... Și tot dă-i și dă-i!

Un timp m-a lăsat să vociferez (cred că am ridicat și eu vocea, ca să fiu mai convingător – eram gata să mă aleg cu un atac de apoplexie!), zâmbind satanic, după cum îi era firea. Posibil, avea o plăcere extraordinară, când se afla „față în față” cu „victima”. Ceva patologic! De domeniul psihiatriei...

„Pocemu vașa prokleataia Rumînia napala na Sovietski Soiuz?!” (adică, „De ce blestemata ta de Românie a atacat Uniunea Sovietică”...). Peste ziua de 22 iunie 1941 nu reușeam nicidecum să trec, să-i ofer un răspuns mulțumitor... Nici nu eram pregătit atât de solid (doar nu eram student sau doctorand la Academia Diplomatică din Moscova, precum colegul meu de facultate de la Chișinău, Mihai Popov, viitorul Secretar I al Ambasadei URSS de la București, viitorul Ministru de Externe al republicii Moldova, Ambasadorul RM la Paris...). Nu eram decât un biet doctorand, care aspiram la titlul științific de „candidat în studiul artelor”, ca să-mi pot câștiga o bucată de pâine mai ușor, posibil, să am posibilitatea să predau un „curs de istorie a teatrului”, inclusiv, al „teatrului românesc”, de ce nu, chiar la Moscova... Acesta era și îndemnul conducătorului meu științific, al șefului Catedrei de Istorie a Teatrului Popoarelor URSS, Gheorg Goian, un bătrân înțelept, suferind (în copilărie s-a ales cu o poliomielită, i-a rămas pe viață un picior beteag...), un adevărat naționalist armean, autorul celebrei lucrări „Două mii de ani ai teatrului armenesc”, în două volume, „biblia” noastră, a studenților și doctoranzilor de la Institutul „A.V.Lunacearski”...

Desigur, la acea primă încercare de susținere a examenului la „comunismul științific” în fața „sadistului vesel” Gusev nici n-am îndrăznit să pronunț, măcar o singură dată, adică, să numesc Pactul „Molotov-Ribbentrop” criminal, sau să mă fi hazardat și să-i „explic” fiorosului profesor stalinist, că România a fost nevoită să intre în război împotriva URSS, de partea Germaniei hitleriste, la 22 iunie 1941, cu scopul de a-și elibera teritoriile românești – Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herța, ocupate, prin forța armelor, de către URSS, la 26-28 iunie 1940, în urma ultimatumului Uniunii Sovietice, adresat României – adevărata declarație de război, hotarul de timp, de la care, de fapt, România regală se afla în stare de război cu Rusia bolșevică (citim Uniunea Sovietică...). Ar fi fost în stare să măucidă, să mă doboare, să mă strivească dintr-o singură lovitură (în cap!) cu pumnul său „de oțel”...

Profesorul Gusev!

M-a tot chinuit cu „problema românească” aproape 3 ore! Astfel, examenul a durat în total 5 ore... Nici nu știu cum mi-a rezistat vezica... Puteam să fac pe mine. Să mă dau de rușine... Dar eram tânăr, am trecut prin „milte”. Aveam experiență. Eram „călit” și eu, deși nu în „lupta pe viață și moarte pentru biruința socialismului”...

Și, desigur, în cele din urmă, m-am ales ci nota „2”! Eu nu eram o excepție, nu puteam să devin o excepție (speram atât de mult să obțin nota „3”...).

Trist de tot, alarmat, înfuriat, sleit de puteri, decepționat, cu lacrimi în ochi, am alergat spre casa șefului de catedră Gheorg Goian, din Piața Pușkin, am căzut în genunchi la patul lui de zăcare și i-am declarat ferm, că voi părăsi doctorantura, pentru că o asemenea teroare, batjocură, înjosire, chin, durere sufletească și altele, multe alte „epitete” îmi sunt insuportabile și pentru a-mi păstra demnitatea de om...

„Dorogoi moi ucenik...” (adică, „dragul meu ucenic...”), mi-a răspuns profesorul, care ținea foarte mult la mine, încât mi-a acordat și o cameră de locuit în spațioasa lui vilă din Regiunea Moscova, „poterpi i budem gotovitisea ko vtoroi popîtke...” (adică, „rabdă și ne vom pregăti pentru a doua încercare...”). A apelat la „pluralul”, pe care aveam să-l înțeleg mai târziu...

Dar eu – nu și nu! Să părăsesc doctorantura... L-am căutat la telefon pe Piotr Kirilovici Lucinski, de la CC al PCUS (era pe atunci șeful adjunct al secției de propagandă, cel mai temut...), mă cunoștea de la Chișinău, pe când eram șeful secției literare la Teatrul „A.S.Pușkin”, responsabil de repertoriul teatrului... M-a „frecat” deseori pe linia comsomolului și a partidului, dar aveam, totuși, impresia, că mă respecta, cel puțin, ca un intelectual pe un alt intelectual, posibil, și pentru că prin căsătorie (prima!) făceam parte dintr-o familie „de temut” (până și primul secretar al CC din RSSMoldovenească îi purta de frică socrului meu!).

I-am povestit lui Lucinski ce mi s-a întâmplat la examenul „comunismul științific”. M-a ascultat „cuminte”, iar când am încheiat și i-am declarat că voi părăsi doctorantura, m-a sfătuit să nu fac pasul acesta, pentru nimic în lume, că „o să mă ajute”... Totuși, nu m-a ajutat cu nimic...

Era, oare, ceva imposibil?

Atunci am aflat, că „celebrul” profesor Gusev i-a „prăvălit” (de la rusescul „provaliti”) la examenul „comunismul științific”, la prima încercare, pe doi academicieni! Mai tineri... Absolvenți ai Academiei de Științe Sociale, care trecuseră toate etapele: de „candidat în științe”, „doctor în științe”, apoi, pentru merite deosebite, anume, de ordin științific, li se acordaseră, recent, titlul de academicieni ai Academiei de Științe din URSS...

Au fost invitați (și convinși!) de către conducerea Institutului de Artă Teatrală „A.V.Lunacearski” să se prezinte, în calitate de „doctoranzi” la examen, în fața profesorului Gusev, cu scopul de a-l compromite cumva și de a scăpa, în felul acesta, de „sadistul vesel”, care nici de gând să se pensioneze ori să moară...

Culmea! Ambii academicieni s-au ales cu notele de „2” la „comunismul științific”! S-a produs un adevărat scandal. A ajuns, desigur, „cazul” la CC al PCUS (Academia de Științe Sociale era, de fapt, școala cea mai superioară și de nădejde a CC al PCUS...).

Profesorul Gusev a rămas pe post, n-a pătimit. Nu i-a căzut nici un fir de păr sur de pe cap... Atât că zâmbea „satanic” mai rar...

Atunci profesorul Gheorg Goian (Ter-Nikogosian) m-a convins să mă pregătesc, din nou, pentru examenul la „comunismul științific”. Numai el unul știe (știa...) cum de i-a reușit... Recunosc: sunt cam încăpățânat – dacă mi-am pus ceva în gând, nimic și nimeni nu mă poate abate din drum, chiar dacă „drumul meu” este unul total greșit... Din erorile mele am învățat mereu, cel mai mult, din propriile greșeli am deprins „meseria de a trăi”...

Eram, totuși, destul de tânăr. Și m-am apucat de studiul „operelor complete” ale lui Lenin de la început. Ba și conspectându-le, din nou, în alte 9 sau 10 caiete groase (a câte 92 de file fiecare...), pentru că cele 10 caiete, pe care mi le-a tot răsfoit profesorul Gusev pe parcursul acelei „prime încercări” de tristă faimă nu mi-au fost restituite. Era un procedeu foarte bine regizat!

A urmat un an de noi chinuri: drumul, zilnic, cu trenul electric, de la vila profesorului Goian, Biblioteca „V.I.Lenin” (de la deschidere până la închidere), chiar m-am îmbolnăvit de stomac (un început de ulcer?), înduram de foame, de frig, cu nervii eram la limită... Atât că aveam o prietenă, o rusoaicuță născută în Siberia, pe care o

mângâiam, de 2-3 ori pe săptămână (temperamentul ei siberian mă făcea să uit de toate mizeriile sufletului...). Dragostea (partidele de sex...) m-au salvat. Și... Lenin!

Studiind, în mod minuțios, după un plan riguros, pus la cale împreună cu profesorul Goian, cele 55 de volume ale lui „Satan al veacului XX”, mi-am dat seama, că doar un „geniu rău” („zloi ghenii”, ca să folosesc expresia în limba rusă, atât de plastică...), a fost în stare să compună 55 de volume, să elaboreze și chiar să și înfăptuiască „marea sa operă”, denumită, mai puțin „plastic”, uniunea sovietică, o adevărată închisoare a popoarelor (de data asta, fără ghilimele...)!
Nu-i rău fără bine!

M-a costat un an din viața mea „fără de sens”. Am rămas la doctoratură, am susținut, din a doua încercare (un caz rar de tot!) examenul la „comunismul științific”, desigur, pe nota „3” și m-am ales cu numele lui Lenin gravat pe sufletul meu de român (gravat-ars cu fierul roșu...) pentru totdeauna...

Iată de ce, când m-am gândit că a sosit (dar, oare, o fi sosit cu adevărat?) timpul să mă eliberez de această mult prea grea povară, să-mi „ling” vechile răni ale sufletului, m-am pomenit (simțit...) într-o mare cumpănă...

Dacă voi oferi toate cele 55 de volume ale lui Lenin, depozitate în gangul casei părintești, pe care nici șoarecii nu îndrăznesc (nu se „înghizuie”...) să le roadă – părintelui meu Vasile, ca să aprindă focul cu ele în „șparhat” (plită...), oare nu comit o crimă? Eu, omul cărții, scriitorul, „șobolanul de bibliotecă” – să comit o asemenea... Chiar dacă e vorba de Lenin!

Să rămână mai departe depozitate în casa noastră strămoșească, de peste 100 de ani, construită de meșteri nemți, pe bănușii adunați mulți ani la rând de către bunicul Gavrilă Patraș, deportat în stepele pustii ale Kazahstanului, unde a murit de frig și de foame, unde n-a avut parte nici de patru scânduri pentru sicriu și trupul lui împuținat l-au sfârtecat haitele de lupi, în toiul iernii, din sloiul de gheață, în care îl îngropaseră sârmana bunică Lucheria...

N-am îndrăznit nici în toamna trecută. Deși, m-am gândit: dacă tătucul o să se tânguie că „iar n-are cu ce aprinde focul...” – o să-i scriu, de la București (unde „iernez ca un urs” în ultimii 20 de ani...) să nu-i mai fie frică de Lenin (repet, cu accentul pe „i”, după cum l-au „botezat” bucovinenii mei pe „susnumitul”, deasemenea și pe Stalin, cu accentul pe „i”...), să rupă, filă cu filă fiecă volum din gang și să se bucure cu flăcările din vatră... Să nu îndure de frig. Să nu cruțe lemnele (lemne mai avem...). Deși, când îmi imaginez, cum o să „opereze”, cu mâinile lui tremurânde, din cauza bolii... Și apoi, cu copertile atât de tari, cum o să procedeze părintele meu? Probabil, nici focul nu le-ar putea mistui... Dacă nu sunt pe plac nici „neamurilor de șoareci”, cu dințișorii lor de „criță”, care rod absolut totul din casă...

Nu mi-am dat seama, în acea dimineață (zori de zi...) de octombrie, când mi-am luat rămas bun de la tata Vasile, care m-a condus până la drum, peste toloaca din fața porții noastre, sprijinindu-se în cârja lui, că este (era...) pentru ultima oară, când îl mai vedeam pe picioare, în viață...

Acum, dacă tata Vasile nu mai este și nu se știe când și cine va mai aprinde focul în casa noastră? Va mai avea, oare, cineva nevoie de niște hârtii...

Vor fi sortite cele 55 de volume să „clocească-mocnească” în gang pentru vecie? Să le arunc la gunoi? Satul nostru nu dispune măcar de o gunoiște amenajată într-un loc special... Aproape totul se arde!

Zi de sâmbătă. Dârdâi de frig, la București, într-o cămeruță de 4 m.p. (camera de serviciu a apartamentului doctorului Corneliu Zeana...), un fel de cutie de beton (deși nu sunt sigur, că pereții or fi fiind chiar din beton, oricum, din piatră...), stau zi și noapte cu lumina (becul...) aprinsă, geamul e mult prea mic și nu mă poate ajuta la „scrisul” meu...

Deși e sfârșit de săptămână, am mai multă treabă decât pe parcursul săptămânii, când, mai ales, alerg prin oraș, în căutare de bani, pentru a achita sumele cu multe zerouri de la editură-tipografie... De peste 10 ani m-am tot încapățânat (opintit...) să scriu și să tipăresc, cel puțin, câte 2 cărți, pe parcursul iernii. De câteva ori mi-au reușit chiar 4! Adevărat, două a câte 200-300 de pagini, altele mai modeste (ca volum), dacă e vorba de o piesă de teatru, ori un nou „bucet” de poeme haiku (compuse în Basarabia, pe parcursul celor 2-3 săptămâni ale Taberei Internaționale de Creație de la Parcova).

Cărțile m-au acaparat definitiv! Deși n-am uitat nici de pictură. „Grupul 17+1”, pe care l-am fondat la București, acum câțiva ani, cu genericul „Maeștri și ucenici” nu mi-ar permite să mă îndepărtez definitiv de artele plastice, pentru că m-am născut (o spun alții...) pictor. Dar am devenit poet. Acum – scriitor total, fiindcă am atacat aproape toate genurile literare posibile și imposibile... Și, după cum mă atacă (mă trezesc din somn...) – le atac și eu! Cu pix-ul, cu laptop-ul... Am o rablă. De 4-5 ani îmi culeg (tipăresc) singur textele. Le redactez, corectez. Nu mă pricep să le pun în pagină, dar mă ajută un redactor de la editură, deasemenea, și redactorul artistic, cu care realizăm coperta, pe care tot eu o „gândesc”, plastic, până la cele mai mici detalii... Că doar sunt pictor. Și pictor...

Noul volum de poeme (creștine?) „Martyrion” s-a dovedit a fi o încercare mult mai grea pentru mine, chiar în comparație cu trilogia poetică, din care fac parte volumele „Bucovina cea martiră”, „Basarabia martiră” și „Ochiul lui Dumnezeu”... Inclusiv, coperta mi-a măcinat multe zile și nopți. Mi-a „făcut peri suri”, deși eu am însurit la vârsta de 39 de ani, în timpul cutremurului din ultima zi a lunii august a anului 1986, când mi-am văzut moartea „cu ochii deschiși”, precum se spune, imaginându-mi (în cele câteva zeci de secunde, cât am fost „scuturați”, la Chișinău...) că cei trei copilași ai mei vor rămâne orfani de tată (fetița Maria-Mașa de la Moscova nu avea decât 6 luni...).

„Perii mei suri” de mai multă vreme au culoarea „fulgilor de nea”, nu mă mai deranjează, deși arăt (cu barba până la brâu...) ca un moșneag de 85 de ani... O spun „gurile rele”... Nu-mi rămâne decât să confirm ce spun oamenii din jurul meu, chiar prietenii – puțini, dar îi am, totuși...

Și, deodată, sună telefonul meu mobil. Țuruie, insuportabil! De fapt, nici nu-i al meu (unul, primul, primit cadou de la fratele Gavril, mi l-au șterpelit din buzunar țișanii, mă aflam în tramvaiul 5, căram cărțile de la tipografie...), acum am un aparat împrumutat de la sculptorul Costi Sinescu... Mă sună chiar fratele Gavril, din Portugalia... Simt că nici nu poate vorbi...

- A murit tata Vasile!

Parcă m-ar fi lovit cu un mai în cap...

Abia dacă am reușit să-l întreb când s-a întâmplat...

- Azi dimineață... Și mâine vor să-l înmormânteze...

Am închis, fără să-mi dau seama... Nu mai știam ce să fac.

Era în ultima decadă a lunii februarie. Toată România zăcea sub nămeții de câțiva metri. Se repeta, mereu, la Radio România Actualități, că undeva, în Vrancea, zăpada, stratul de zăpadă, a atins 6 metri! A acoperit sate întregi, cu oameni cu tot...

Trenurile nu circulau, sau aveau întâzieri de mai multe ore...

Cum să ajung la Bahrineștii mei? Doamne...

Am căzut în genunchi. M-am rugat.

A sunat din nou, telefonul. De data asta era celălalt frate, Ghiță, de la Cahul, din sudul Basarabiei, care mi-a confirmat și el trista veste. Mi-a recunoscut, cu glas tremurând, că nu va reuși nici el să ajungă la înmormântare, deși are mașină... Drumul

până la Chișinău este înzăpezit... Iar de la Chișinău mai are peste 300 de km., până la Cernăuți, alți 45 de km. până la Bahrinești...

L-am rugat să sune el acasă, să-i transmită nepoatei Elena, că eu voi încerca să ajung, din București, dar să fie amânată înmormântarea, cu o zi, pe luni...

Am împrumutat o sută de lei (noi...) de la doctorul Corneliu Zeana, am dat o fugă până la Gara de Nord, unde s-a dovedit că trenurile spre Suceava circulă, cu greu, dar circulă. Mi-am procurat un bilet până la Suceava, spre miezul nopții, cu gând să ajung în zori... Nici nu m-am întrebat, cum voi putea ajunge de la Suceava până la vamă, apoi, până la Bahrinești... Să încerc!

Toată noaptea am moțait cu capul pe măsuța din fața fotoliului din vagonul de clasa a II-a, acum destul de confortabil, în comparație cu vagoanele de pe timpuri din România... Mai ales, că trenul s-a dovedit a fi aproape gol... Cine să călătorească pe un asemenea viscol?! Doar niște oameni disperați, înlăcrămați...

La gara din Suceava (Burdujeni), la ora 6,13 – nici țipenie de om! Să fie atât de frig? Nu simt gerul de afară... Adevărat, mi-am luat paltonul cel negru, „greu de o tonă”, cadou de la Liviu Petrina, de fapt, din partea Fundației „Gratis pro Deo”, pe care el o conduce, fostul diplomat, unicul prieten adevărat al regretatului poet-senator Ioan Alexandru, grație căruia și ne-am cunoscut, atunci, în noiembrie 1989, la București, când românașii mai tremurau de frica dictatorului...

În fața gării – o singură limuzină, o „Dacie” dărăpănată. Și nici un client, afară de mine.

- Cât m-ar costa până la Piața Agro-Alimentară ori Autogară?

- Zece lei!

Rămân stană de piatră. Fac mici socoteli în gând: de la București până la Suceava (447 km.) biletul m-a costat 85, 70 lei, iar pentru doar 2-3 km. să dau tocmai 10 lei? Rămân cu nimic în buzunar, măcar un covrig să-mi iau, mai târziu...

Aștept. Șoferul se preface și el că așteaptă, dar în mașină, la calduț. De unde și cum, după plecarea trenului din gară, a mai apărut un „client”. Oferim ambii câte 5 lei șoferului și în 10 minute m-am trezit în fața Pieței Agro-Alimentare, pe trotuarul pustiu. Nici urmă de stație ori acoperiș deasupra capului. Un fel de parcare, fără nici un vehicul la ora asta... O fi fiind mult prea devreme pentru românașii somnoroși? Îi cunosc de la București: soarele e sus de tot, iar „boierii” mai sforăie fericiți! Și se plâng că sunt săraci... Că nici de bere n-au bani... De bere și „mici”... Și de...

Pe mobilul meu românesc e ora 6.30, pe cel rusesc – 8.31. Nu mai înțeleg nimic. Dacă sunt năucit... Încerc să fac niște calcule, de data asta – cu Timpul... Ieri era zi de sâmbătă. Înseamnă că azi e duminică... Sărbătoare! Iată de ce orașul, centrul de județ, este pustiu la ora asta... Posibil, nici piața nu lucrează... Pe un frig ca acesta... Nu-mi dau seama câte grade de ger să fie... 20? 30? Mai mult? Mai puțin?

Slobod geanta burdușită cu cărți (de-ale mele...) și cu două portocale (mari!) în zăpadă. Nu există măcar o bancă. Frigul, „pușorul de ger” începe să mă cuprindă treptat-treptat. Mai întâi îmi amortește picioarele, deși mi-am luat cizmele, e drept, cam vechi, dar îmblănite...

Pe parcursul a două ore, bătute în muchie, joc „tananica” în jurul genții. Se mai limpezește și cerul. Între timp și-a făcut apariția și o tânără femeie. Bucuros, o întreb dacă pleacă și ea spre Cernăuți? Îmi răspunde afirmativ, că sunt doi, soțul așteaptă la Autogară, deși nici acolo nu există nici un fel de transport spre fosta capitală a Bucovinei. Ei sunt din Cluj, au pornit „într-un noroc”, să procure niște mărfuri de la celebra Piață „Kalinka”... Se apropie de noi și un tânăr, dârdâind de frig. Cu „adidași” pe picioare, cu o geacă roasă pe la coate, cu capul gol, cu un fular înfășurat de trei ori în jurul gâtului. Îl întreb dacă dorește să plece și el spre Cernăuți... Nu-mi răspunde, doar

îmi zâmbește ciudat, chinuit de frigul din oase. Întreb în franceză (engleza n-o cunosc...), nici atât! Și atunci mă adresez rusește (am și uitat că sunt „rus”...). „Da, îmi răspunde el, fericit, nevoie mare! Am sosit din Belgia. Sunt student. Doresc să ajung la Cernăuți, să-mi vizitez părinții. Am doar 3 zile vacanță... Trebuie să ajung înapoi la București, să iau avionul... Și m-am împotmolit aici...”

Suntem 4 „clienți”. Posibili călători. Dar nici o mașină... Între timp apare soțul clujencei, doamna pleacă la Autogară, să se mai încălzească... Ei așteaptă „cu schimbul”, eu nu am nici un fel de schimb... Mă rog, în gând, Bunului Dumnezeu. Să mă ajute ca să ajung acasă. Măcar până la vamă. Granița blestemată... Pe un timp ca aista nu circulă nici un fel de transport, poate, doar TIR-urile turcești, dar șoferii turci n-o să-și permită să culeagă un român din drum... Poate, o româncuță, mai tânără...

Așteptăm. Se face ora 9. Apoi 9.30. Frânează un „Mercedes”. Vechi, dar promițător. Observ că are număr de Cernăuți... Doamne! Șoferul ni se adresează românește. Suntem salvați! Îi zice Vasile. Ne va lua pe tuspatru, dar să mai așteptăm nițel. Are de descărcat un sac de zahăr și doi de făină, la un depozit... „În zece minute revin!”. Cele „zece minute” s-au dovedit a fi o oră întreagă. Vasile revine, val-vârtej, dar mai are în „Mercedes”-ul său un călător, o femeie grasă, care ocupă o bună jumătate a banchetei din spate... Mi se oferă locul din față, presupunând că sunt preot. Cu barba mea... Cu paltonul lung, negru... Ceilalți, patru la număr, se înghesuie în spatele șoferului, claie peste grămadă. Tânăra nevastă din Cluj – pe genunchii soțului, studentul o mai înghesuie pe femeia grăsană... „Mercedes”-ul pârâie din toate încheieturile, dar motorul trage ca un tanc! Dacă e de producție germană...

Vasile-șoferul e născut la Stănești. A fost ofițer în armata sovietică. Acum se hrănește din „micul comerț”. Zilnic se scoală pe la 3-4, bate drumul până la Suceava și înapoi, ici un sac de zahăr, colo unul de făină... Iar înapoi, spre Cernăuți, aproape de fiecare dată are câte un „client”, doi, trei... Astăzi – chiar cinci! Că doar n-avea să-l lase pe student să moară de frig în drum...

Ninge. Spulberă. Bate un crivăț dinspre Nord...

Totuși, ajungem cu bine la Vama Siret. Vasile mă roagă să cobor din mașină. Să nu-l amendeze poliția de frontieră... Are el relații, dar, totuși... Va declara că plec la o înmormântare și a fost nevoit să mă ajute... E adevărul adevărat. Prezintă pașapoartele și într-un sfert de oră ne trezim „dincolo”, la ucraineni. Alt control. Altă poliție ori miliție, alți grăniceri... Vasile știe cât și cum să ofere fiecărui, când întinde mâna... Ba grivne, ba dolari, sau euro... Suntem salvați!

Cum numai pornim din Vama Porubnoie (Tereblecea) – eu mă caut prin buzunare. Aveam ascunsă o bancnotă de zece dolari americani... Cam aceasta este „taxa” de la Suceava până la Cernăuți... M-am „documentat” încă de la București...

Încerc să-l întreb pe Vasile, dacă a auzit de un alt Vasile, Postecă, născut la Stănești... Un mare scriitor. Autorul romanului autobiografic „Băiatul drumului”. A fost legionar... A murit în SUA... Nu, nimic. N-a auzit... După 1990 s-a scris despre soarta tragică a acestui bucovinean în presa de limbă română din Cernăuți... Am tipărit și eu un studiu, făcând comparație cu romanul meu „Îmblânzirea Curcubeului”, deși n-am prea fost înțeles... Bucovinenii au și ei ifosele lor...

Ca să nu ne oprească „un drac de miliționieri”, Vasile mă sfătuie să cobor la Oprișeni, să aștept un autobuz spre Hliboca, de acolo altul spre Bahrinești... Poate că o să am noroc... La despărțire i-am pus și eu în palmă „pe-neobservate”, bancnota americană, împăturită în patru...

Stau singur în drum. Ridic gulerul. Ninge. Spulberă. Vântul mai-mai să mă doboare la pământ... Din când în când mai trece câte o mașină spre vamă sau dinspre vamă, câte un TIR înzăpezit, dar spre Hliboca – nici o speranță...

Peste o oră și mai bine, când nu mai puteam de frig, a oprit un autobuz, de culoare galbenă. Ruta „Cernăuți-Hliboca”. Totuși, am noroc pe lumea asta... În mai puțin de o jumătate de oră cobor la pod, la Hliboca, în fața Paraclisului cu acoperiș auriu... Dau peste mai multă lume zglibulită de frig, în așteptare... Trece o oră și mai bine. Autobuzul spre Bahrinești nu mai are de gând să apară... Sosește ruta „Cernăuți-Volcineții-Noi”... Urc, nu mai pot să aștept. Voi avea de mers 3 km. pe jos, dar tot voi fi mai aproape de casă...

Traversăm Siretul pe podul de la Cerepcăuți. Microbuzul, supraaglomerat, vuieste ca un vulcan în erupție, urcă la deal cu greu, mai lunecă, nu cumva să fim nevoiți să coborâm, să-l împingem din spate... Ar fi pentru mine o pedeapsă în plus... Totuși, șoferul s-a dovedit a fi destul de experimentat. Cum ieșim din Cerepcăuți – oprește. Îi ofer o bancnotă de 10 grivne. Sunt nevoit să port cu mine mereu 6-7 feluri de bani: lei românești, lei basarabeni, grivne ucrainene, ruble rusești, dolari americani, euro... Un timp am avut și ruble din Transnistria, deși n-am mai ajuns la Tiraspol... Puțini de tot bănuți am, dar trebuie să mă descurc...

Mai departe voi înainta pe jos. Cu geanta burdușită cu cărți... Cele mai grele sunt cărțile mele. Pe care tot eu le-am scris... Pe care tot eu le-am plătit, la editură și tipografie... Le-am cărat în spate, le-am urcat la mansardă... Altele – cu tramvaiul, le-am ghigosit în cămeruța de 4 m.p., unde lucrez și dorm... Vai de soarta scriitorului din zilele noastre!

Dar nu mă plâng. Doar am constatat... Pentru că nimeni nu mă pune „cu de-a sila” să-mi scriu și să-mi editez cărțile... Unii mă avertizează, mai ales, la București, că nimeni nu mai citește cărțile mele... În genere, nu se mai citește...

Totuși, lucrez ca un condamnat...

Cerul s-a supărat de-a binelea! Toarnă și toarnă... Fulgii sunt mari, cât fluturii. Vântul mă lovește drept în față. Îmi înfășor gura și nasul cu fularul, dar fiind destul de scurt, îmi dezgolesc gâtul. Ceafa mi se împietrește. Partea cervicală, extrem de sensibilă. Mai ales, după ce m-am operat, la București, de hernie de disc... M-a avertizat chirurgul: să nu transpir, să mă feresc de curent și de frig... Toate trei mă urmăresc în permanență...

Noroc de palton! Cel puțin, nu mă ajunge vântoasa până la măduva oaselor... Fac zece pași și iar mă opresc. Stau câteva clipe cu spatele la vânt, îmi mai trag sufletul și iar înaintez. Drumul este înzăpezit de-a binelea. Înaintez pe o urmă de mașină sau de tractor. Mai lunec. Mai cad. Mă scutur de omăt... Nu am decât 3 km. până acasă. Poate, și mai puțin, pentru că am străbătut câteva sute de metri. În deal. Deși panta nu-i prea mare. Gâfâi ca o locomotivă cu aburi...

Până am ajuns la Dealul Fecioarei (Hliuja, îi spun localnicii...), mi-a „ieșit sufletul”, mai-mai să mă dau bătut... Îmi venea să mă culc în zăpadă, să adorm și să nu mă mai trezesc... Dacă mi-a murit și tatăl... Sunt singur pe lumea asta... Am rămas singur-cuc...

Bunul Dumnezeu mă mai ține pe picioare. Am o datorie, poate, ultima pe acest pământ. Să-l petrec pe drumul cel fără de întoarcere pe tata Vasile...

În dreptul Crucii din vârful Dealului Fecioarei îmi scot căciula, ori vântul, suflând cu toată furia pe această culme mi-a zmulso, ca să nu uit să mă închin... De trei ori îmi fac Semnul Crucii. Iată că un asemenea monument simplu al creștinătății își are rolul și rostul său... Bine s-a gândit părintele Constantin, când a înfipt acest Crucioi de lemn în creștetul dealului...

După alți 20-30 de pași mi se deschide în față întreaga panoramă a satului. Miop, precum sunt, ba și din cauza valurilor de zăpadă, care tot curg din cer cu nemiluita, „văd” totul ca un miraj. Poate, satul meu natal, Bahrineștii noștri, nu-i decât o poveste...

Un sătuc de pe graniță... Iată, întrezăresc, totuși, linia de cale ferată, care șerpuiește pe la marginea satului... Casa noastră ar trebui să fie cam a opta, după barieră (fără barieră...). Desigur, nu se vede. Satul, totul în jur este acoperit cu un strat gros de zăpadă. Nu de 3-6 metri, precum a relatat postul Radio România Actualități, câteva zile în urmă, referindu-se la unele localități din Vrancea, dar și din județul Suceava... Românașii mereu au fost și au rămas un neam de panicarzi... Chiar dacă nu există acest calificativ în DEX. Panica ne desființează!

Să mă dau de-a rostogolul. Parcă și geanta din spate (o tot mut, de pe un umăr pe altul...) mi se pare mai ușoară. La vale... Nu mai am mult. Adevărat. De atâta drum, pe jos, dar și din cauza emoțiilor, tot mai puternice, a alarmei și durerii din suflet, sunt ud learcă. Simt cum se preling șiroaie de sudoare de-a lungul spinării. Doamne! Să nu răcesc cumva. Să nu mă îmbolnăvesc. O pneumonie m-ar nenoroci definitiv. Pentru că trebuie să mă întorc, în 2-3 zile la București. Am de ridicat de la tipografie noul volum „Basarabia – 200”, al șaselea din serialul „Românii uitați în Imperiul Răului”... Deși tirajul e mic (300 ex.), va trebui să le car cu spatele... Și la 200 de ani de la răpirea Basarabiei... Nu mai am cuvinte. Să nu-mi plesnească, Doamne ferește, inima în piept...

Linia de cale ferată e înzăpezită de-a binelea. Oare trenul internațional „Sofia-Moscova” nu mai circulă? Bine că n-am așteptat până dimineată, la București, ca să urc la el... Nu mai ajungeam la Bahrinești, la înmormântare...

Cu cât mă apropiu de casa părintească, inima mi se zbate în piept tot mai puternic. Gata-gata să-mi iasă afară...

Casa cea veche a Mariei lui Pavel nu mai este. Dacă a murit Maria. Apoi și soțul ei... Careva dintre nepoți și-a înălțat un căsoi nou, din cărămidă. Încă n-au tencuit-o...

Următoarea, pe dreapta, e căscioara Irinuștei, cu acoperiș în patru ape, de draniță. Dragoș, feciorul ei, bătrânior, o fi fiind acasă – iese fum din hogoag... Oare cum o duce cu viața, singurel, ca o bufniță?...

Ștefanucă al lui Macedon stă în prag: se uită cine vine din vale, așa de greu, gâfâind, plin de zăpadă... Cu barbă albă... Precis că nu mă mai cunoaște. De când nu mai are cu cine sta la taclale – dacă Valercu lui Șandaregu s-a mutat în țântirim, iar Nicolai al lui Manole l-a urmat, la un an sau doi, nu mai are cine face politică în sat. Ei trei deveniseră de pomină, îi făceau cu ou și cu oțet pe toți conducătorii, și pe cei de la București, și pe cei de la Kiev sau de la Moscova... Ba, deseori și pe cei de peste ocean! Numai de nemți nu se legau... Nemții mai sunt stimați până în zilele noastre în sat... Că tare bună ordine au lăsat. Nemții și austrieții, de pe timpuri...

Casa Victoriei. N-o mai recunosc. Acum se înalță una nouă, bătoasă, cu etaj. Dumitru al Victoriei, precum i se spunea, nu mai este. S-a „călătorit” și Victoria. Până și Zicu al Victoriei, prietenul meu din copilărie, cu care am păscut oile și vacile împreună, doar cu un an mai mare ca mine, nu mai este nici el în viață... S-a căsătorit în Basarabia și așa și n-am aflat cum de s-a prăpădit, destul de tânăr... Avea o nevastă frumoasă. Basarabeancă. Am văzut-o o singură dată, dar mi s-a întipărit pentru totdeauna în memorie. Cam țigănoasă... Cu niște ochi mari, adânci, misterioși. Dacă nimereai în raza ochilor ei, te desființa ca bărbat. Te treceau fiori de frică, dar și de dorință... Ceva mai rar întâlnit. Poate că din cauza ei, sărmanul meu prieten și-a grăbit moartea. Cu o asemenea nevastă, pe lumea asta, când totul e o ispită... Când diavolul umblă liber printre oameni și nimeni nu-l recunoaște... Dacă se bagă în sufletul unei muieri... Păcat de prietenul meu din copilărie. Avea un suflet mare și curat. A încercat să mă învețe să cânt la armonică. El era un bun muzicant. Am început cu cântecelul „Hai tramvai... Hai tramvai, du-mă acasă, ce mai stai...” Dar acel „tramvai” ne-a dus mult prea departe de casa părintească... Și ultima noastră întâlnire, când am admirat-o pe soție-sa, tot în acordurile muzicii s-a petrecut. La un fel de cumătrie sau „patron” (zi de naștere...). Nu

avea armonica sa, i-am împrumutat-o pe a mea, cumpărată la Chișinău, pe vremea studenției, pentru care am îndurat de foame un an întreg, dar tot n-am învățat să cânt... Deși, „nu mi-a călcat ursul pe ureche”...

Alături și-a făcut o casă frumoasă soră-sa, Măriuța, căsătorită la Ungureni, de unde a revenit la casa părintească, dacă nu mă înșel, după ce i-a murit soțul. Tractorist. Cam se înfrățiseră cu paharul. L-au găsit mort în România. Era în vizită la fiul său, preot, nu departe de orașul Siret. Cu tripleți! I-am văzut... O mare minune de prunci!

Câte gospodării am numărat, de la calea ferată? Patru? Sau cinci... Pe mâna dreaptă. Ca să mă apropii de casa noastră...

Vai și amar de gospodăria lui Grigore al lui Andrei! Zace în paragină. De câțiva ani. Ultima a fost Ștefania. Fată bătrână. Tăcută și posomorâtă la față. Împrumuta mereu bani de la părinții mei. Dar nu uita nicicând să-i restituie la timp. Fratele ei mai mare, Andrei, m-a bătut o dată, că n-am binevoit să-i întorc vitele dintr-un lan de porumb al kolhozului și a venit paznicul Rusnak, l-a pocnit de câteva ori cu biciușca peste spinare, de i-a plesnit pielea... Și ca să-și verse amarul, bășosul de Andrei al lui Grigore al lui Andrei, m-a ciomăgit pe mine... S-a făcut după aceea fierar și s-a mutat în satul vecin cu traiul, la ucraineni, care i-au devenit mai dragi decât românii. Poate, nevastă-sa era de vină. Ea l-a convins...

Cum ajung într-un drept cu gospodăria lui Cosma al lui Pașneac – astăzi o casă cu etaj – ridic ochii și nu-mi veni să cred...

În fața porții noastre, pe grămada de prundiș, menit să fie folosit pentru construcția noului grajd cu șură, învăluit cu un strat gros de zăpadă – stă înfipt în vârful un Crucioi de lemn, puțin aplecat spre Răsărit... Cum de le-a venit în cap? – mă întreb. După culoarea lemnului – Crucea e proaspătă. E Crucea părintelui meu Vasile. Dar de ce oare au înfipt-o în omăt, tocmai pe toloacă?

Mă frec pe la ochi. Stau înlemnit. Nici nu mă pot mișca mai departe, deși o urmă, prin zăpada adâncă, de o jumătate de metru și mai bine, duce chiar spre porțile noastre...

Să încerc să mă orientez: în fața casei lui Ionică al Palaghiei – acum un an-doi, unul dintre copiii lui Tică al lui Tănase, în memoria unuia dintre frați, ucis în satul vecin, Volcineții Vechi, a înălțat un Paraclis. De obicei, asemenea „Kaplicikă”, după cum i se spune, pe ucrainește, a apărut, ultima vreme, la intrările în sat, ca să fie ocrotite de necazuri, de războaie, de ciumă, sfințite cu mare pompă de către preot, în care ard zi și noapte lumânări...

Mă uit spre vârful Paraclisului și văd Crucea de metal, instalată de la bun început; acoperișul e din tablă aurie, ca la Hliboca...

Nu-i vorba de nici un fel de halucinație! Un Crucioi de lemn nevopsit, înfipt în malul de la poarta noastră și altă Cruce în vârful Capelei, precum i se spune în Basarabia... Probabil, de la această denumire s-a și născut varianta ucraineană...

Tulburat, aproape zăpăcit, ros de întrebări, una mai misterioasă decât alta, calc peste urmele lăsate pe zăpadă, cu pași mari, largi, abia dacă reușesc să le nimeresc, să nu-mi umplu cizmele de omăt acum, la sfârșitul drumului meu lung. Mult prea lung și trist...

Fără să-mi dau seama de la bun început – descopăr că urmele (singurele!), care duc spre casa noastră, sunt foarte adânci, măroaie, iar pașii tot mai largi... La un moment dat a trebuit să tot sar, ca să le nimeresc, cu tot cu geanta plină cu cărți din spate... Un fel de joc din copilărie...

Urmele duceau drept spre Crucea de la poartă...

Când mi-am imaginat că ar fi trebuit să ajung – mi-am ridicat ochii și am rămas înmărmurit: urmele de zăpadă din fața mea s-au... terminat, iar Crucea cea mare de

lemn (Crucioiul!) nu mai era la locul ei! Doamne... Doar era cu o clipă în urmă. Aplecată spre mine... Și din ce mă tot apropiam, se tot lăsa amenințătoare spre mine, încât mai n-am țipat în gura mare, de spaimă, să nu mă strivească, sub greutatea ei... Parcă, tot creștea, pe măsură ce înaintam prin zăpadă spre casa natală... Crucea lui tata Vasile... Acum, dacă a dispărut, m-am gândit că o fi fost Crucea mea... Atât de mare, grea, amenințătoare... Cât Crucea din vârful Dealului Fecioarei, de pe Hliujă, numai că cea de pe deal este de culoare neagră, am memorizat-o destul de bine, cu doar o jumătate de oră în urmă, când am ajuns în dreptul ei...

Închid ochii strâns. Poate visez... Delirez... Stau în mare cumpănă. Șocat...

Deschid ochii: nici urmă de Cruce în malul de prundiș acoperit cu zăpadă din fața porții noastre...

Slobod geanta cu cărți în portiță. Nu mă întâmpină nimeni... Îmi șterg fruntea de sudoare (rece!) cu podul palmei... Rămân cu capul descoperit... Poate, nu-i adevărat că tăticul e mort?...

Târâi geanta pe omătul bătut până la ușa de la gang. E deschisă larg... Tăticul nu și-ar fi permis s-o uite deschisă. Se temea, ultimii ani, de frig. Ne ruga și pe noi, copiii, să ne îmbrăcăm mai bine, să nu răcim... Să nu murim de frig...

Ridic geanta, din ultimele puteri și o trântesc, pur și simplu, în gang. Deschei paltonul, pășesc în tindă și îmi îndrept ochii spre Casa cea Mare, peste prag...

- Ce-ai făcut, tată...

Îmi veni să strig, să urlu din toate puterile, din adâncul sufletului... Dar țipătul meu disperat s-a împotmolit undeva în gât, în cerul gurii...

- Ce-ai făcut, tată...

Abia dacă am murmurat cu buzele-mi tremurânde.

Pășesc peste prag...

Încerc să mă las în genunchi, în dreapta sicriului, dar picioarele s-au dovedit a fi de piatră... Nu mi se mai supun...

Ce față senină are! Părintele nostru... N-a zăcut nici o zi... Parcă e viu.. Doarme. Împăcat... Nici un semn de regret pe obrazul proaspăt bărbierit... În costumul său preferat, din stofă de culoare albastră, „cu dunguță albă”, abia sesizabilă. Unicul costum de haine din viața lui, croit și cusut la Cernăuți, la un mare meșter ovreu... Țin minte, cât de bucuros era tăticul meu, acum aproape 60 de ani în urmă, când s-a întors de la Cernăuți cu costumul acesta nou! Nu l-a îmbrăcat decât la marile sărbători: de Sfintele Paști, de Duminica Mare – Hramul satului... Adică, de Sfânta Treime...

În cele din urmă mă aplec și îi sărut mâinile, împreunate pe piept și observ degetele deformate de atâta muncă... Mereu mă cuprindeau fiorii, când veneam acasă și părintele îmi întindea mâna dreaptă, ca să dăm „noroc”. Astfel ne salutăm, nici un fel de pupături sau îmbrățișări... Doar astă toamnă, când m-a petrecut, în zorii zilei, spre București, n-am rezistat și l-am îmbrățișat, și l-am sărutat (ne-am sărutat...) pe obraz, de trei ori... Parcă am presimțit amândoi, că ar putea fi pentru ultima oară...

Acum îl sărut și pe frunte. E rece. Dar nu o răceală a morții...

Scot din buzunarul de la piept o iconiță de carton cu „Maica Domnului și Pruncul”, o așez între degete, alături de lumânarea aprinsă. Și câteva monede: bănuți românești, copeici rusești, ucrainești, ba și un bănuț moldovenesc... Gălbui, de 50...

După un timp (nu știu cât am tot stat în picioare, înlemnit...), am revenit în gang și am scos din geantă cele două portocale mari, pe care le-am cărat tocmai de la București. Le-am pus tăticului în sicriu, cumva, peste costumul lui preferat, cam la subțuoară... Nu-mi dau seama, de ce am ales locul atât de nepotrivit... După care am intrat în căsuță, unde n-am întâlnit deasemenea pe nimeni, am luat de pe televizor (care nu mai funcționează de aproape zece ani...) Sfânta Biblie, pe care eu i-am adus-o

părintelui meu de la București, chiar în anul 1989, sau, mai exact, în toamna anului 1990, Biblia primită cadou din mâinile Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST...

Tata Vasile a tot citit, din Sfânta Biblie, în fiecare duminică, după ce se întorcea de la Sfânta Biserică... A citit până la urmă fără de ochelari, deși se plângea, uneori, că îl cam dor ochii... Și cărțile mele le-a citit. Mai întâi, cele cu litere rusești, tipărite la Chișinău, în special romanul „Îmblânzirea Curcubeului”, pentru care a și deprins buchiile, atât de străine firii lui... Era curios să „vadă” cum l-am zugrăvit... N-a vorbit cu mine după aceea un an întreg!...

Numai cărțile tipărite la Moscova nu le-a citit... Nici nu le-a răsfoit măcar, de parcă n-ar fi fost ale mele... Nu mi le-a iertat...

Revin cu Sfânta Biblie în Casa cea Mare. O așez pe marginea sicriului, din dreapta, mai aproape de inima lui..

- Oi, i venit uncheșul Mihai...

Nepoata Elena a dat busna peste prag, ca la pojar. Izbucnește în lâns... A crescut în casa noastră, alături de părinții mei, de la vârsta de doi anișori... Sora Oltița, căsătorită în celălalt capăt al satului, a mai născut după ea un fecior, apoi încă unul... Și micuța Elena s-a trezit la bunici... Ea este și moștenitoarea. Deși noi, tustrei frații și sora Oltița mai suntem în viață... Mai suntem... Elena a fost aleasă dintre noi toți ca să-i moștenească... Dacă noi ne-am îndepărtat de vatra strămoșească, prin țări străine...

Dau mâna cu nepoata Elena, care mai aprinde o lumânare în sfeșnicul din partea stângă a sicriului și dispare în grabă spre căsuța din ogradă, unde locuiește, cu soțu-i Costică (al doilea...) și cu fetița Georgeta... Acolo mai multe gospodine pregătesc sarmalele pentru praznic...

Stau cu tata Vasile „în doi”, până se întunecă și au început să vină vecinii, „cu lumânarea”. Tot câte doi. Perechi... Nizucă, de pe toloacă, urmat de nevastă-sa, o munteancă, nici nu știu cum o cheamă. Apoi frate-său, Pucă și Filița... După care Tică al lui Tănase cu femeia lui... Fratele său, Mircea, veni singur. Maria, sora cea mai mică a tatălui Vasile, s-a pocăit, a nimerit într-o sectă misterioasă, nu mai frecventează de câțiva ani Sfânta Biserică și nu apare public alături de soțul ei, din pricina căruia, probabil, s-a și pocăit... Alt Mircea, al Vioricăi lui Canadianu, rămas vădăoi (sărmana Viorică s-a prăpădit cu zile acum un an-doi...), pare a fi cel mai alarmat: ținea foarte mult la tata Vasile, umblau unul la altul să se tundă, deși ruda noastră nu prea are păr pe cap... („I l-au zmulș cotoarbele!”, blestema mereu Viorica...).

Spre miezul nopții n-a mai rămas nimeni în Casa cea Mare, în jurul sicriului... Mi-am pus din nou paltonul (în căsuță sunt doar 10 grade de căldură), cu gând să-l priveghez de unul singur pe părintele meu, cea de pe urmă noapte a lui pe pământ...

Toate ușile sunt larg deschise. Afară de cea de la gang, care dă afară. Am închis-o chiar eu, să nu se răcească, totuși, prea de tot în casă. „Șparhatul” e rece. Afumat. Doar caloriferul electric, cu ulei, e pus în priză. E destul de vechi, nu prea încălzește...

Tata Vasile, probabil, ultimele zile n-o mai fi făcut focul în vatră. Deschid portița de la plită. Două lemne în cruce, afumate. O hârtie mototolită sub ele, pe jumătate arsă... Știam că hogeagul nu prea trage, uneori, chiar tot fumul ieșea în căsuță... Într-adevăr, pereții sunt cam afumați, deși nepoata Elena i-a văruiat astă vară și le-a dat un ton albastru destul de puternic... Cu sineală... Până și albastrul este înnegrit în anumite locuri, prin unghere, prin cotloanele mai întunecate...

Oare timpul s-a oprit? Mă tot uit la ceasornicul de perete – stă pe loc. S-o fi învechit bateria, n-a avut cine s-o schimbe... Eu nu mai port ceasul de mână. De când toate sunt cu baterii... Mă folosesc de mobil, dar cum am trecut granița, telefonul meu românesc nu mai are antene și l-am închis... Pe cel rusesc nu l-am deschis, e cu sistemul „rouming”...

Stau îmbrăcat în căsuță, pe patul-divan (oare tata Vasile și-a dat sufletul pe acest pătuț, „al meu”, ori a murit în patul lui de frasin, de dincolo de perdeluța cu floricele, care desparte camera de locuit în două?). Cu ochii sunt mereu peste cele două praguri, tot mai atent, ca să nu se stingă lumânarea din sfeșnic... Atâta mi-a mai rămas. Celelalte griji legate de înmormântare și le-a asumat nepoata Elena, soțul ei Costică, rudele, mai apropiate sau mai îndepărtate... I-am strecurat nepoatei după soră 50 de dolari americani, atâta am reușit să economisesc și să depun pentru tristul eveniment... Fiul meu, Călin, din Canada, a trimis un E-mail fratelui Ghiță din Cahul, prin care ne-a exprimat condoleanțele lui și ale familiei sale – Patricia, soția, născută în Brazilia și cei doi copilași – Rahela și Matei... Întreabă cu ce ne poate ajuta, dacă să trimită niște bani... M-am gândit că o să ne descurcăm și singuri, nici nu-mi dau seama cum și când ar putea să ajungă niște dolari (canadieni?) la Bahrinești... Prea departe suntem unii de alții și atât de înstrăinați... Aștept să mă sune Călin pe mobilul nepoatei Elena, după cum a procedat cu cinci ani în urmă, când s-a prăpădit măicuța noastră Saveta, bunica lui... M-a contactat atunci la telefon la ora două de noapte, mi-a vorbit foarte frumos și emoționant. Mama Saveta l-a iubit mult pe primul ei nepot, Călinaș... Apoi, peste un sfert de oră, m-a sunat și maică-sa, Tatiana, de la Chișinău, cu care n-am mai vorbit niciodată la telefon de la divorț... M-a impresionat până la lacrimi vocea ei caldă, vorbele sincere, tremurul din glas... Poate, o fi vărsat și câteva lacrimi pentru prima ei soacră... Oricum, suntem legați pentru totdeauna, prin sânge! Iar copilașul nostru Călin pe toloaca din fața casei a făcut primii săi pași, la vârsta de doar zece luni... Asta nu se uită! Unde mai pui, că eu am asistat la înmormântarea tatălui ei, a poetului-academician... Am bătut un drum de aproape 500 de km. ca să ajung la Chișinău... Atât că n-a fost înmormântat cu preot și m-a întristat profund...

Nu cumva să se stingă lumânarea! Mi s-a părut că „țârâie”, mă cheamă.. Sar peste cele două praguri, aprind o lumânare nouă, și încă una: să ardă, să nu cruțăm lumânările... Părinții le-au cumpărat, din timp... Câteva sute! Nu știu dacă nu sunt cumva din cele „țigănești”, doar în România întâlnesc, pe la Sfintele Biserici, lumânări marcate de Arhiepiscopia Bucureștilor...

Fie și „țigănești”, numai să nu se stingă!

Astă vară tata Vasile, într-un mod foarte delicat, mi-a atras atenția, că lumânările se află în Casa cea Mare, la rece... Iar sicriul – în șură, sub fân... Cu mulți ani în urmă părinții și-au „comandat” câte un sicriu, la un meșter din sat (doar n-avea tata Vasile să-și meșterească el singur sicriul...), din scânduri groase de stejar. Un timp sicriile au stat în podul casei (adică, la cerdac...), în ele s-au păstrat fasolele și nucile. S-au uscat, s-au „întărit”, de parcă au devenit de piatră... Stejarul are această calitate: dacă se usucă mai mulți ani, la umbră, devine veșnic! Apoi au fost coborâte în șură, mai aproape...

Când a murit, subit, primul soț al Elenei – Ghiță, socrul lui, Zicu, a hotărât să-l înmormânteze în sicriul menit pentru tata Vasile... Nu mai aveau timp ca să comande un sicriu nou, nici bani... Șocați cu toții de moartea prematură – nu împlinise nici treizeci de ani – au folosit sicriul din șură, care tot aștepta de mai mulți ani...

Tata Vasile s-a cam supărat, dar n-a avut încotro. Era în toiul verii, căldură mare... Iar moartea nu alege... Adică, l-a ales, hârca, dar nu pe dânsul, bătrânul, ci pe cel mai tânăr din familie...

Cumnatul Zicu nu știe de „șagă”. El, dacă zice – face! În orice împrejurări. Nu întâmplător este poreclit „spețnaz”. Adică, din „trupele cu misiuni speciale”. Atât că niciodată n-o să-ți dai seama, dacă vorbește serios, ori în glumă... Dacă e treaz, ori băut... De obicei, este „bine făcut”...

Noul sicriu a fost „croit” tot din scânduri groase de stejar, dar „meșterit”, cumva, din „topor”. Tata Vasile, de câte ori dădea cu privirile peste „lădoiul cela”, mai arunca, supărat, câte un braț de fân peste el, ca să nu-i „sară în ochi”, să nu-i tulbure existența...

După cum spuneam, tăticul, astă vară, cumva, rușinat, cu glas scăzut, potolit, cum nu l-am auzit niciodată înainte, m-a rugat:

- Săcriul șela din șură să-l măturați mai întâi di colb...

Nu mi-am dat seama, din primele clipe, ce a avut în vedere... Când m-am lămurit, m-au trecut valuri-valuri de fiori prin tot corpul...

- Bine, bine, tată...

Cred că i-am răspuns mai mult în gând. Să nu aibă grijă... Că noi, cei trei feciori, sora și droaia de nepoți...

Avea presimțirea morții. Cred că nu se temea de cotoroața cea bătrână cu coasa în spate... Deși, tristețea cumplită de pe chipul lui îmi vorbea despre altceva...

Cu mama Saveta au trăit 61 de ani! Cu cinci ani mai tânăr, pe parcursul celor șase decenii de căsnicie, diferența de vârstă s-a „tocit”, s-a armonizat într-un mod misterios, încât, tata Vasile, în ultimii ani, arăta chiar mai bătrân, mai „trecut”, decât mama Saveta...

Atunci, în noaptea cumplită de 12 spre 13 iunie 1941, când familia Patraș, dimpreună cu alte mii de familii din Bucovina, a fost deportată, Vasilică nu avea nici 12 ani împliniți... Era „la păscut cârlanii”... Iar când viitoarea mea mamă s-a întors din Siberia (de unde a evadat, fără de acte...), viitorul meu tată era „flăcău în toată legea”, s-au revăzut, fiind vecini, chiar „hat în hat”, s-au îndrăgit și s-au căsătorit, în mare taină, la Cernăuți, Saveta devenind Elizaveta și din Patraș – Prepeliță, mai exact: Perepelița... Pe ucrainește... Astfel, i s-au pierdut urmele, pentru mai multă vreme... Până au identificat-o copoi de la NKVD, de care nu scăpau nici șoarecii de sub pământ, dacă era cazul să-i găbjească...

Mereu mă rugam Bunului Dumnezeu să-l mai „rabde” pe acest pământ, cel puțin, cinci ani după moartea mamei Saveta. Să-și îplinească, într-un fel, ambii, soroacele...

Bunica Lucheria, după ce s-a întors singurică din stepele pustii ale Kazahstanului, a mai trăit până la vârsta de 85 de ani. Nu i-au ajuns doar două luni de zile... Deși a dus o viață de muceniță! Credința a salvat-o. Credința în Dumnezeu...

Mama Saveta, cu inima bolnavă, după o operație grea (cancer la stomac...), nevăzătoare, ultimii trei ani, a atins vârsta de 85 de ani și jumătate...

Fac numărătoarea și descopăr că tăticului nu i-au ajuns doar 45 de zile, ca să îplinească și el vârsta de 85 de ani, și 6 luni și o zi – ca să atingă cei 5 ani de la decesul soției sale...

L-a măcinat singurătatea, l-a ros pe dinăuntru. Cred că n-a murit de bătrânețe, ci de tristețe... De unul singur, nu mai avea nici un sens viețișoara lui, el, care a crezut mereu atât de mult în viața sa de pe pământ, pentru care s-a luptat și a muncit cu toate puterile ființei sale...

Nu boala l-a doborât, deși, ultima vreme mâinile îi tremurau atât de neplăcut, încât nu se mai putea bărbieri singur... Chiar și-a lăsat barbă, uitându-se o vară întregă la mine... Dar n-a rezistat... Prea țepoasă era... L-am bărbierit chiar eu, de câteva ori... Aveam impresia că a tot plâns de neputință, cât m-am tot porăit cu pământul, cu lama... Căci de briceagul lui, nemțesc, nu m-am atins, de frică, să nu-l rănesc, să nu-mi tremure și mie mâna...

Mahna l-a dus la groapă. Starea de mahnă... O boliște incurabilă...

Primul an, după moartea mamei Saveta, când reușeam să stau 2-3 luni în casa părintească, unde mi-am scris cele mai importante cărți ale mele, în fiecare dimineață, ieșind din dormitor, cu ochii înroșiți de nesomn ori de durere, mă întreba:

- Tu o visezi macar câteodată pe Saveta?

Deoarece eu nu reușeam imediat să-i dau un răspuns – un timp îndelungat nu mi s-a arătat măicuța în vis – el se destăinuia, cu glas greu, încețoșat...

- Da eu o visez în fiștecare noapte...

Nu l-am știut înainte vreme să fi fost sentimental, cu noi, chiar cu mama...

Dimpotrivă, s-a arătat mereu un dur, aspru, deseori crud...

Iar astă toamnă...

Fratele Gheorghe și soție-sa Cornelia au plecat spre Cahul cu o săptămână înaintea mea. Și-au pregătit mașina pentru un drum lung, Marcel-fiul și cu logodnica lui Marina și-au luat rămas bun de la bunelul Vasile, iar când au intrat în căsuță fratele și cumnata – părintele era culcat pe patul-divan – a început să răcnească... Nu doar să plângă, să se tânguie la plecarea lor, ci răcnea în gura mare...

- N-am să vă mai vă-ă-ăd! Ioi, n-am să vă mai vă-ă-ăd...

Încât fratele s-a pierdut cu firea, nu reușea să scoată o vorbă din gură, iar Cornelia s-a speriat de-a binelea, îl tot mângâia pe frunte și repeta:

- Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat, tată?

Așa s-au despărțit, cu lacrimi în ochi, cu urlete... Eu mă aflam în tindă, n-am îndrăznit să mă apropii...

Parcă își cunoștea zilele, erau numărate, undeva, acolo, Sus, doar el avea cunoștință (lucidă!) de numărul lor, câte i-au mai rămas pe acest pământ...

Uneori, astă vară, îl întrebam:

- Ce te doare, tată?

Nu se grăbea cu răspunsul. Doar uneori, când mă vedea că m-am oprit din scris, îmi spunea:

- Tăt mă doare, pi dinăuntru...

Nu l-am auzit niciodată să se fi plâns de dureri de inimă, de cap... A avut probleme cu stomacul. După câte știu, n-a stat niciodată la spital, poate, de două-trei ori în viața lui a fost la un control medical la Hliboca...

Adevărat, degetele de la picioare i s-au încălecat unul peste altul, i s-au deformat, ca și degetele de la ambele mâini, a suferit și de un fel de ecsemă la picioare, dar s-a tratat cu „leacuri băbești”, cu plante și rădăcini...

Poate, o fi îndurat de frig, după ce am plecat, astă toamnă la București... Acum chiar că îmi pare rău, că nu i-am oferit cele 55 de volume ale lui Lenin să le pună pe foc, să se încălzească...

M-am gândit, poate, la anul viitor...

L-am întrebat și pe fratele Gheorghe, dacă nu cumva E TIMPUL să ne eliberăm de povara din gang, de Satan...

M-a rugat să nu mă grăbesc. Lucrurile sunt încă atât de tulburi. Evenimentele din ultima vreme – cețoase... S-ar putea întâmpla să mai avem, din nou, nevoie de „operele complete” ale lui Lenin... Și el, fratele, ca ziarist, cu soția lui, Cornelia, ziaristă și ea, cu Marcel-fiul, absolvent al Universității din Chișinău... Desigur, tustrei cu o experiență mai modestă decât a mea, cea de scriitor, totuși, locuind în actuala Republică Moldova... Ei știu mai bine...

- Mai lasă blestematele de volume să zacă în fundul gangului...

Cam acesta a fost verdictul fratelui meu...

Tata Vasile, totuși, o fi avut un anume sentiment față de „Lenin așa...” (cu accentul pe „i”). Un sentiment de frică?

Atunci, în vara anului 1985, când m-am căsătorit cu rusoaica Anna Liubimova, i-am invitat, desigur, pe părinții mei la nuntă, la Moscova... Pe cei doi frați ai mei, pe sora Oltița...

Au sosit la Gara Kiev, în zorii zilei, cumva desperecheați: tata Vasile fără de mama Saveta (zăcea la pat, încă nu fusese depistat cancerul la stomac.), fratele Gavril-arhitectul, s-a prezentat cu Raia, cumnată-sa (soția, Zina, era gravidă și trebuia de pe o zi pe alta să nască...), Zicu de la Ungureni – fără de soră-mea, care nu s-a „înghezuit” să facă un drum de aproape 2000 de kilometri până la Moscova, lăsând acasă vacă de muls, vițel, purcel, găini, pui, rațe și pe mama bolnavă... Numai fratele meu, Gheorghe, a reușit să vină la nunta mea cu soția...

Tata Vasile, cum a făcut cunoștință cu mireasa și cu viitorii lui cuscari, înainte de a pleca spre „ZAGS” (oficiul stării civile...), m-a luat într-o parte și mi-a spus, aspru de tot:

- Cum de-ai putut să te legi, măi băiete, cu rusalăii iștea? Tu n-ai văzut ce ochi au ei?

- Albaștri, tată...

- Lasă-i dracului! Haide acasă...

- Prea târziu, tată... Nu mai pot schimba nimic...

Nu i-am spus adevărul. Aleasa inimii mele era gravidă. Probabil părinții fetei cunoșteau acest detaliu, avea 26 de ani... Când i-am cerut mâna, au căzut imediat de acord...

Mi s-a părut, că nu era momentul, nici nu aveam timp, ca să-i povestesc totul părintelui meu...

Nunta la celebrul restaurant „Slavianski Bazar”, alte, o mulțime de griji și surprize... Cazarea oaspeților... Emoțiile „primei nopți” (deși, pentru noi, „prima noapte”, de fapt, „zi” avuseseră loc cu cel puțin o lună în urmă: fetița noastră Maria-Mașa avea să se nască la 8 luni după nuntă..) – totul și toate m-au învăluit, m-au copleșit, m-au...

Totuși, am reținut, că tata Vasile, la un moment dat, și-a exprimat dorința să-l „vadă pe Lenin”... La mausoleu... Era pentru prima (și ultima...) dată când a nimerit la Moscova...

Cumnatul Zicu (el făcuseră armata în regiunea Moscova...) s-a apucat să-i conducă pe toți oaspeții mei spre Piața Roșie, la mausoleu, dar când a văzut ce coadă enormă era... De o bună jumătate de zi! Timpul rudelor mele și așa era limitat... Mai ales, tăticul se simțea alarmat, o lăsase pe mama Saveta acasă, grav bolnavă, cu lacrimi în ochi...

- Lăsați-mă pe mine! „Spețnaz”-ul o să vă ducă drept la tătuca Lenin, dacă nu mai puteți trăi fără dânsul...

Cică, ar fi spus cumnatul meu, după care a scos un hohot de râs infernal, de se cutremurau zidurile de pe strada Gorki... Pentru că i-am „cazat” în „kommunalka” mea (temporară, o cameră destul de mare, cu două geamuri, într-o locuință comună, în blocul din care cu aproape 12 ani în urmă fuseseră arestat și expulzat Aleksandr Soljenițin; unde, de fapt, a și fost concepută viitoarea noastră fetiță...).

Cât despre „spețnaz”, repet, este porecla cumnatului meu, i se trage de la denumirea înfiorătoarei echipe operative sovietice, „cu misiuni speciale”, mai târziu – celebrul OMON...

S-au plimbat un timp prin Piața Roșie. Zicu a observat (are ochi de vultur, ce-i a lui, e a lui...), că unele mici grupuri, probabil, delegații din străinătate, se strecoară la mausoleu „peste rând”...

- Că n-om fi noi, românii, mai blegi...

Le-a ordonat să vorbească numai „pe românește”, să gesticuleze detașat, să se „bâțâie” ca străinii (chiar erau străini, dar prea cumiți...) și el, în calitate de „conducător al delegației”, s-a apropiat de intrarea sumbră a mausoleului, vociferând:

- Propustite! Propustite... Delegația iz Rumîinii...

Adică: „Lăsați-ne să trecem! Lăsați-ne să trecem... Suntem o delegație din România...”.

Pe tata Vasile l-au împins în față...

- Propustite deputata Velikogo Rumînskogo Naționalinogo Sobrania...

Adică: „Permiteți-i să treacă deputatului Marii Adunări Naționale a României...”

Și au trecut fără de rînd!

Și l-a văzut, pentru câteva secunde, tata Vasile, pe Lenin (cu accentul pe „i”)...

N-am știut. Până n-am primit o fotografie. Tot grupul, afară de fratele Gheorghe, care a jucat rolul de „fotograf al delegației române”. Tata Vasile, în centru, cu părul zburlit, în spate mausoleul, cu înfiorătoare litere de un metru – L E N I N...

Nu mi-a destăinuit niciodată ce a simțit atunci, când s-a trezit în fața sicriului lui Satan... Am tot amânat să-l descos...

Și după toate acestea să-i ofer volumele lui Lenin să le pună pe foc... Chiar dacă o fi zdrevenit de frig...

Acum eu mă lupt cu frigul din casa noastră bătrânească. Examinez termometrul. Între 9 și 10 grade plus... Beculețul roșu de la radiatorul electric pâlpâie, dar ce folos...

Numai să nu se stingă lumânarea!

Potopit de amintiri, îngrijorat, ca nu cumva să ațipesc, îmbrăcat în palton, încălțat cu cizme, dar cu capul descoperit, mereu cu ochii spre sicriu, impresionat de chipul senin și chiar frumos al părintelui meu drag, nici nu mi-am dat seama, cum a scârțâit ușurel ușa de la gang și s-a furișat înăuntru mătușa Maria, cu o lumânare ascunsă în mânecă...

O fi fost spre dimineață. Poate, ora cinci... Poate, ora șase...

Nici n-a reușit să pășească bine peste pragul de la Casa cea Mare, că s-a gârbovit, nu știu cum, până la pământ, abia dacă a reușit să aprindă lumânarea și s-o potrivească în sfeșnic, sughițând înfundat, făcându-și Semnul Crucii, cumva speriată, parcă s-ar fi temut de Dumnezeu, sau de frățiorul ei, care zăcea în sicriu, după care a izbucnit în hohote de plâns...

Parcă nici nu m-ar fi observat, de la bun început, deși i-am ieșit în întâmpinare și chiar m-am bucurat mult, că a „îndrăznit”, ea, pocăita... Sora la frate... Mezina...

S-a ghemuit pe un taburet, la capul sicriului, cu fața neagră de durere și a tot plâns și suspinat, până s-a făcut ziua mare afară și au început să-și facă apariția mai mulți bărbați și femei din mahală, până am auzit glasul tunător al cumnatului Zicu...

- Groapa e gata! Șese oameni au săpat-o tăvănoaptea... Cu cazmalele și topoarele... Și buldozerul o rănit drumul până la țântirim...

Mătușa Maria a dispărut fără de urmă... Nici n-am observat când și cum...

La ușa gangului, afară, stătea rezemată Crucea tăticului meu Vasile... Din lemn de brad. Geluită... O fi adus-o în spate chiar Zicu, de la Ungureni?

Cât de mult seamănă cu Crucioiul, pe care l-am „văzut”, mi s-a năzărit, ieri, înfipt în malul de prundiș, acoperit cu zăpadă, din fața porții...

Mare minune!

Cealaltă soră a părintelui meu, Viorica, deocamdată, n-a dat măcar un telefon... A fost anunțată... De când s-a înstrăinat – aproape că nu mai apare prin sat... Soțul ei, unchiul Fănel, a murit, acum câțiva ani, iar cei cinci copii s-au îndepărtat de casa natală. Trei dintre fete și fiul Gheorghe (alt Gheorghe...), verii mei, s-au căsătorit prin alte sate, unele ucrainene... Doar Domnica a rămas la vatră. S-a măritat cu un văr de-al doilea.

Una dintre fiicele ei a ajuns să moștenească gospodăria mătușii Viorica și a unchiului Fănel, pe care ei au întemeiat-o cu mare greutate și mult chin... După ce au schimbat trei sau patru case din sat, s-au hotărât să se stabilească pe locul străbunilor noștri – al străbunicului Nicu al lui Petran, ceva mai la vale de casa noastră, peste drumeagul care duce spre hudița lui Nicoață... Nu mai rămăseseră acolo decât fântâna de pe timpuri...

Au pus mână de la mână, au muncit o jumătate de viață, au înălțat casa, șura, o bucătărioară de vară; au curățit fântâna, au schimbat gardurile și porțile, iar când „le era mai mare dragul să trăiască și să tot trăiască”, unchiul Fănel a lunecat de pe o scară și în scurtă vreme s-a prăpădit. E adevărat, a fost și un mare fumător: aprindea țigară după țigară, fiind foarte nervos de felul lui...

Rămânând singură, mătușa Viorica a luat-o pe una dintre fiicele Domnicăi în gospodărie, dar nu s-au împăcat și în cele din urmă s-au despărțit cu scandal, a vândut casa unui vecin și s-a mutat la una dintre fetele ei, într-un sat ucrainizat...

Chiar să nu apară la înmormântarea fratelui? După o viață petrecută împreună în satul natal... Șase frați și două surori au fost în familie. Dintre toți frații doar tata Vasile a rămas la vatră. Unul, Grigore – un mare viorist, s-a înecat, de tânăr, la Cernăuți, în râul Prut. Costică și Nicolae au murit în România, unde s-au refugiat în timpul războiului. Ghiță (iar un Ghiță...) a murit destul de tânăr la Cernăuți, nici n-a ajuns la vârsta de pensionare... Mezinul, Ion, adică, Vanea, cum i se spune, căci s-a rusificat de tot, mai trăiește undeva în Rusia, în regiunea Belgorod, după ce s-a tot mutat cu traiul „ca țiganul cu șatra”... Nici nu se răspunde, cam de doi ani încoace...

Dau să ies până afară. În ogradă e lume de peste lume. Au bătătorit omățul cu picioarele. Și la poartă, până hăt la drumușor tot pâlcuri-pâlcuri de bărbați și femei, cu fețele tăcute, doar unde și unde se aude câte o vorbă, în șoaptă...

În căsuță, pe masa din colț, a apărut „Pomul”, împodobit cu toate bunătățile de pe pământ: bomboane de ciocolată, portocale, lămâi, banane... Nici nu mai știu, acesta e „Pomul Vieții”, sau „Pomul Morții”... Țin minte că trebuie purtat până la Sfânta Biserică...

Au sosit patru tineri cu Prapurii, de la Biserica cea veche, de lemn, de la țântirim...

Forfota e mare, aidoma unui cazan în fierbere...

Iată că apare și preotul Constantin. Dau să-l întâlnesc în tindă, dar el reușește să mă îmbrățișeze din mers, să mă sărute pe obraz, de trei ori, să-mi exprime condoleanțe... După ce a pășit peste prag, în Casa cea Mare, din care clipă „mortul a fost doar al lui”...

În odăjdii negre, tivite cu aur, înalt, negricios la față, cu barbă bogată, părintele paroh Constantin este o rudă de-a noastră... Bunica lui, după mamă, Odochia, a fost cea mai bună prietenă a mamei Saveta, ea m-a botezat pe mine...

Sora Oltița, încotoșmănată într-un cojoc de croială nouă, aleargă din căsuță spre bucătăria din ogradă, se răstește la o gospodină, care a făcut sarmalele prea mari, după părerea ei, dar simt că abia își reține lacrimile...

Părintele Constantin își încheie destul de perede datoria în casa răposatului, posibil, din cauza frigului și a zăpezii de afară, ca să nu-i nenorocească pe cei mulți, sosiți la înmormântare...

Sicriul e scos din Casa cea Mare de către șase bărbați tineri, înalți și vânjoși. Pe unii nici nu-i cunosc... Reușesc să ridic Sfânta Biblie, să nu nimerească în fundul pământului, odată cu tătuța...

Ultima oară a ieșit părintele nostru din casă, pentru cea de pe urmă oară privește acum Cerul, din mijlocul curții, din sicriul așezat pe două scaune... Chiar dacă are pleoapele închise, simt că el „vede” totul și „ne vede”. Din cauza temperaturii joase din Casa cea Mare și a gerului de afară, chiar dacă este a treia zi, paloarea feței lui rămâne

atât de proaspătă, aproape rumenă, de parcă s-ar fi îmbujorat la vedera atâtor oameni, care au sosit să-l petreacă pe ultimul drum...

Înainte de ridicarea sicriului din ogradă și așezarea pe dricul din poartă, îmi dau seama că tata e fără de căciulă... Căciula lui preferată, din blăniță de iepure, neagră, pufoasă, aproape nouă... Dau busna în Casa cea Mare, o descopăr pe pervazul ferestrei din jos, alerg, reușesc s-o așez în sicriu, lângă cap, din partea dreaptă...

Și am pornit!

Nici nu știam că satul nostru dispune de un adevărat car mortuar, tras de doi cai... Probabil, tânărul preot l-a comandat, sau primarul satului, Nicolae Patraș, care e și el o rudă de-a noastră, e la al doilea mandat... Îl și zăresc printre mulțimea de pe toloacă...

A început să ningă. Cu fulgi grei. Cerul este cu noi, chiar dacă, în scurt timp, ne acoperă cu o plapumă albă... Poare, acești fulgi mășcați nu sunt decât niște îngerii?...

Primul „Pod” e în fața porții Niuței lui Iriman. Biata femeie, vecina noastră, se ține de stâlpul porții și plânge. De mai mulți ani e frântă în două, abia dacă se mai poate mișca... Singurică, doar cu un cocoș și câteva găinuțe...

Sora Oltița îi oferă un colăcel „peste sicriu”...

Alte „Poduri”, în fața Biserici Noi, la care a muncit și tata Vasile, de la temelie și până la finisarea-tencuirea pereților; în fața Primăriei, iar când ne-am aflat în fața școlii – am observat cum toate geamurile erau numai ochi, de dincolo...

În dreptul hudiței lui Cocean „Podul” a durat mai puțin, abia dacă am reușit să-l zăresc pe Mircea lui Tiuță, bolnav, așezat pe un scaun, cu fața nebarbierită, poate că își lăsaseră barbă... Unul dintre prietenii mai tineri ai părintelui meu, cu care a muncit împreună în brigada de construcții mulți ani la rând... Stătea cu o mină atât de jalnică, încât, din mers, am cerut un colăcel de la sora Oltița, m-am desprins de scândura dricului, din câteva mișcări am și fost în dreptul lui Mircea, care m-a și recunoscut...

- De sufletul lui tata Vasile...

- Bogdaproste... Dumnezeu să-l ierte... Că degrabă îl ajiung și eu din urmă...

Următorul „Pod”, chiar ultimul, avu loc la răscrucea principală a satului: în dreapta – duce spre ieșirea din sat, spre Fântâna Albă și Volcineții Vechi, mai departe spre Hliboca și Cernăuți, Kiev... Adică, spre Ucraina!

Drept înainte: spre România, dar peste doar o sută sau două de metri drumul se termină brusc, lovindu-se de granița cu România... Acum „evropenească”...

Cel din stânga duce drept spre Biserica cea veche, cu cimitir, dar drumul ca atare mai continuă și de data aceasta câteva sute de metri, până dă iarăși în graniță... Este drumul (bine pietruit!), care ducea spre satul Baineț, din România, și pe care n-a mai trecut nici un vehicol, nici picior de om, după 1944...

Cum am pășit prin poarta Sfintei Biserici, cum am intrat înăuntru, nu mai țin minte. Eram și eu, parcă, „dus pe altă lume”. Mi-am mai revenit puțin, când mi-am dat seama, că sicriul cu trupul neînsuflețit al tatălui meu a fost așezat chiar în fața Sfântului Altar, în naos... Dacă mai țin bine minte, și bunicuța Lucheria, și măicuța Saveta, la înmormântare au fost depuse în pronaos, imediat după tindă...

Slujba de Prohod de data asta a ținut aproape o oră. Am descoperit, cu surprindere și Corul, după vocile de bărbați, cam răgușite, printre care se evidențiază cea a lui Nizucă a lui Macedon, care și dirija, prin câteva gesturi abia sesizabile... Până mai anțărț și tata Vasile a cântat în Corul Bisericii, deși nu se prea lăuda cu o voce melodioasă... În tinerețe, până la însurătoare, tata a cântat la vioară, pe la nunți – vioara moștenită de la fratele său Grigore, care s-a înecat în Prut...

Mi-au țâșnit lacrimi din ochi, când am auzit „Cuvântul cel de pe urmă” al preotului Constantin:

- Iubiții mei, astăzi e o zi tristă pentru satul nostru Bahrinești... Pentru că astăzi ne despărțim pentru totdeauna de robul lui Dumnezeu Vasile Prepeliță, un bun creștin, care a avut de îndurat toate persecuțiile și perioadele cumplite ale regimului sovietic de ocupație: arestul, expedierea spre minele de cărbuni din Donbas, reușind să evadeze din coloană, ani grei de prigoană, colectivizarea forțată... A educat patru copii cuminți, cu care se mândrește foarte mult satul nostru... A cântat în Corul Bisericii, până în ultimii ani, cât i-a permis sănătatea... Bunul Dumnezeu să-l ierte și să-l primească în rândul celor drepecți...

După care a urmat „Sărutarea ce de pe urmă”...

Nu ne-a ticnit... Nepoata Elena bocea în gura mare. Îmi veni și mie să bocesc, dar nu mai aveam lacrimi... Mama Savera, sărmana, uneori, când nu mai avea cuvinte, ne spunea nouă, bărbaților, dar, mai ales, îl avea în vedere pe tata Vasile: „Voi aveți inimi de chiatră!”. Ea, care toată viața a suferit de inimă și era de o bunătate, de o blajinătate ieșită din comun... Despre blândețea ei și glasu-i frumos se vorbea în toate satele din jur, pentru că se pricepea să cânte dumnezeiește pe la nunți și doar ea mai cunoștea și respecta rânduielele nunților de pe timpuri, de pe „timpul românului”, cum se spune la noi...

Când au dat să scoată sicriul cu trupul neînsuflețit al mamei Saveta din Biserică, acum aproape cinci ani în urmă, tata Vasile s-a înhățat de scândura din spate și urla în gura mare: „Unde te du-u-uși, Savetă-ă-ă... Unde te du-u-uși...”

Chiar m-am speriat atunci de-a binelea, că n-o să-i putem desprinde mâinile de sicriul mămuței noastre...

Și iată că acum sicriul cu trupul tăticului Vasile trece „liber” peste pragul Sfintei Biserici, purtat de cei șase bărbați puternici, înalți, apoi prin mijlocul țântirimului, până la margine, la groapa proaspătă de lângă mormântul mamei Saveta... Cu Cruce mare, de beton, la cap... O a doua Cruce, identică, desigur, „comandată” din timpul vieții, îl așteaptă, pe un mal de lut și pe tata Vasile, ceva mai într-o parte

ENCICLOPEDIA DACOROMÂNĂ.....

p.18. **aforism** Formulare concisă a unui adevăr sau fenomen universal valabil, fie idee, fie sentiment, într-o formă originală și ușor memorabilă. Termen folosit de Hipocrat ca titlu pentru o lucrare referitoare la boli și tratamente, ulterior întrebuințat pentru exprimarea înțelepciunii de către marii oameni de spirit ai umanității. Din autorii contemporani ai acestui gen, membri ai Academiei Dacoromâne, menționăm cartea lui Mihai Prepeliță „Aforismele unei vieți ratate” (1001 aforisme), Editura PACO, București, 2007, 100 p.

p.23. **Alexandru, Ioan** (25.12.1941, Topa Mică, Cluj – 16.09.2000, Bonn, Germania, înmormântat la Mănăstirea Nicula din comuna Fizeșul Gherlei, jud.Cluj), fiul lui Ioan Șandor și al Valeriei (n.Cozar), țărani. Poet național român, eseist, traducător, senator, luptător consecvent pentru Reîntregirea României. A absolvit Liceul „G.Barițiu” din Cluj (a.1962), două cursuri ale Facultății de Filologie (1962-1964), după care se transferă la Universitatea din București, unde își va lua licența, în 1968, devenind asistent. Ca asistent universitar beneficiază de o bursă Humboldt, urmează studii de specializare în limbile greacă și ebraică (a.1968-1972), la Freiburg, Aachen și München. Doctorat în filologie cu teza „Patria lui Pindar și Eminescu” (a.1973). Membru al Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat (din decembrie 1989), senator în Parlamentul României. Cartea de debut – „Cum să vă spun”, București, a.1964. Autor a 19 cărți, printre care cele mai valoroase: „Imnele Transilvaniei”, „Imnele Moldovei”, „Imnele Țării Românești”, „Imnele Maramureșului”, „Imnele Putnei”, „Bat clopotele în Ardeal”, „Căderea zidurilor Ierihonului sau Adevărul despre Revoluție” etc.

Traduceri: „Cântarea Cântărilor”; Pindar, „Ode”, I-III; Rainer Maria Rilke, „Scrisori către un tânăr poet” ș.a. Întreaga sa creație este pătrunsă de accente mistice, iar tema satului românesc și a istoriei neamului sunt mereu prezente. A contribuit la renașterea națională din teritoriile ocupate: Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herța.

p.25. **Aman, Theodor** (20.03.1831, Câmpulung Muscel, Argeș – 19.08.1891, București). Pictor și grafician român, unul din fondatorii școlii românești de pictură și cofondator, alături de Gh.Tătărescu, al Școlii de Arte Frumoase din București (a.1863). Tablouri cu subiecte istorice, portrete, peisaje rustice.

p.27. **Andru, Vasile** (22.05.1942, satul Bahrinești, județul Rădăuți; în prezent regiunea Cernăuți, Ucraina). Fiul Ecaterinei (n.Păun) și al lui Teodor Andrucovici, țărani. Pe parcursul anului 1944, după ocupația sovietică, familia viitorului scriitor se stabilește în satul Mușenița, județul Suceava. Studii: Școala primară din Mușenița (a.1949-1955), Gimnaziul din Baineț (a.1955-1956), Liceul, început la Siret, apoi continuat la Rădăuți („Eudoxiu Hurmuzachi”), Facultatea de Filologie, secția franceză, a Universității „Al.I.Cuza” din Iași. Prozator, eseist, jurnalist. Profesor de limba franceză la Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava (a.1965-1967), asistent universitar la Institutul Pedagogic din Suceava (a.1967-1973), apoi la Universitatea din Craiova (a.1973-1975). Redactor la revista „Viața Românească” (din 1978). Beneficiază de o bursă de documentare la Biblioteca Vaticanului, astfel căderea comunismului din România îl surprinde în Italia. Participă la un șir de schimburi de delegații, manifestări literare, congrese, la Budapesta, Berlin, Roma, Moscova (unde se întâlnește, pentru prima oară, cu consăteanul său, scriitorul și artistul plastic Mihai Prepelită). Șef al Secției de proză a Asociației Scriitorilor din București (din 1990), membru al Consiliului Uniunii Scriitorilor din România (a.1995-1999). Practici sapiențiale, membru al grupului de practicanți Yoga, interzis în 1982. Inaugurează cursuri și conferințe-atelier de practică isihastă și de optimizare umană, întemeietor al Centrului Național de Practică Isihastă (a.1994). Călătorii de studii în India (a.1992 și 1996). Master (acharya) în filosofia și în practica Vedanta. Debut literar cu volumul de proză scurtă „Iutlanda posibilă” (a.1970). Autor de romane, volume de proză scurtă, eseuri teoretico-programatice ori sapiențiale, memorii, note de călătorie etc. Valoros autor de tematică dacică (romanul „Noaptea Împăratului”, București, 1979), alt roman („Mirele”, 1975) – inițiativ, cu un subiect bucovinean (tradus și în limba rusă de Mihai Prepelită și Alla Ter-Akopian); „India văzută și nevăzută”, București, 1995; „Misticii din Carpați”, Chișinău, 1998; „Păsările Cerului”, București, 1999; „Istorie și taină la Sf.Munte Athos”, București, 2001; „Operație pe creier sau Eros și Thanatos”, București, 2003 etc.

p.28. **Antim, Mănăstire..... de luat din internet**

p.52. **Asachi, Gheorghe** (1.03.1788, Herța – 12.11.1869, Iași). Mare om de cultură, scriitor, cărturar enciclopedist român, ctitor de instituții de cultură, întemeietor al învățământului superior în limba română, pictor, arhitect. A urmat Colegiul clasic din Lemberg (Lvov), a.1796-1803, Facultatea de Filosofie, Litere și Științe, cu specializare în inginerie civilă și arhitectură (a.1803-1804), după care își continuă studiile la Viena, Roma, unde cercetează arhive și biblioteci, face excerpte la Vatican și revine în țară (a.1812) cu visul Daciei rediviva... În 1816 a organizat primul spectacol de teatru în limba română la Iași (pastorala „Mirtil și Hloe”, dramatizare de J.Florian, după S.Gessner). Întemeiază „Școala Normală” pe lângă Mănăstirea „Trei Ierarhi” din Iași (a.1828). Fondează, în 1832, „Institutul Albinei”, pentru imprimarea de cărți și litografii, pune bazele Arhivelor Statului, inaugurează, la 16 iunie 1835, Academia Mihăileană – instituție de învățământ superior după model european, cu trei facultăți (filosofie, drept, teologie), cu clase de pictură și arhitectură; înființează

Conservatorul filarmonic-dramatic (15 noiembrie 1836), la care va fi profesor de declamație. Deschide o fabrică de hârtie la Piatra Neamț (Petrodava), în 1841. Este unul dintre întemeietorii publicațiilor periodice din Iași, editând, de la 1 iunie 1829 prima gazetă politică și literară din Moldova „Albina românească”, urmată de alte publicații periodice, mai târziu „Calendar pentru români”, cu suplimentul literar „Almanah de învățătură și petrecere” (a.1847-1869), în care și-a publicat o bună parte din operele sale literare. S-a mai ocupat de arheologie și istoriografie. Dintre lucrările sale grafice cea mai cunoscută este gravura „Muma lui Ștefan cel Mare împiedică pe fiul său de a intra în cetatea Neamț la 1484”, realizată în a.1833. Traduce din operele lui Voltaire, Carlo Goldoni, V.Hugo, Racine etc. G.Călinescu avea să scrie despre marele cărturar și scriitor iluminist: „În balade și în legende, Asachi s-a străduit să înjghebeze o mitologie literară română bizuindu-se pe tradiția populară... El năzuiește să determine punctele mitice din teritoriul moldav și să facă lista divinităților, spre a putea transporta în Dacia sistemul mitologic elin”. În prezent, la Herța (Regiunea Cernăuți, Ucraina) și la Chișinău există câte un liceu, care poartă numele „Gheorghe Asachi”.

p.78.**Baba, Corneliu** (18.11.1906, Craiova – 29.12.1997, București). Unul dintre cei mai importanți pictori români ai sec.XX, studentul lui N.Tonitza, creator de școală de artă plastică, artist al poporului, membru al Academiei Române, membru al unor academii din străinătate, inclusiv, membru de onoare al Academiei de arte a URSS (a.1958). În operele sale, portrete, tablouri clasice, redă într-un mod strălucit universul condiției țărănești, figurile unor personalități marcante ale dacoromânității, printr-o cromatică sobră, folosind, în special, clarobscurul („Odihnă pe câmp”, „Portretul scriitorului M.Sadoveanu”, „Cap de fată”).

p.88. **Basarabia..... de adăugat:** Actul Unirii de la 27 martie 1918 rămâne valabil pentru totdeauna. Generațiilor ulterioare, dar, mai ales, politicienilor de astăzi de pe ambele maluri ale Prutului, respectiv, din Parlamentele de la Chișinău și București nu le rămâne decât să înfăptuiască Reîntregirea României, care este un proces ireversibil. Lucrări recente: Ion Popa, Luiza Popa, „Românii, Basarabia și Transnistria”, Editura „Fundația Europeană Titulescu” (Centrul de Studii Strategice), București, 2009; Mihai Prepelită, BASARABIA – 200” (Vol.VI din serialul „Românii uitați în Imperiul Răului”), Editura PRINTECH, București, 2012.

p.95. **Bețianu Mihail** (4 aprilie 1934, satul Drepcăuți, județul Hotin, România Mare – 22 iulie 2010, Moscova, înmormântat în cimitirul Bogorodskoe din regiunea Moscova). Pictor și poet român, membru de onoare al Academiei Dacoromâne, Doctor în dacoromânică al Academiei Dacoromâne (postmortem). Evacuat, în anul 1942, dintr-un sanatoriu de la Odessa, în Siberia (Ținutul Altai), deportat, împreună cu familia (18 copii!) din satul natal în Siberia (a.1949); a muncit de la vârsta de 12 ani: fierar, tâmplar (combinatul din or.Șadrinsk), decorator (Teatrul dramatic din or.Kurgan), turnător la furnalele din Sverdlovsk, la uzina „Rosselmaș” din or.Rostov-pe-Don, mutându-se cu traiul (i s-a interzis să revină la locurile natale...) la Alma-Ata, capitala RSSKazahe, unde a studiat, pe parcursul a 4 ani, pictura, în atelierelor și studioul de arte plastice ale maeștrilor Ivan Stadniciuc și Abram Cerkasski, a activat și în mai multe cenacluri literare, scriind și publicând versuri în limba rusă. În anul 1967 se stabilește cu traiul la Chișinău, unde organizează câteva expoziții personale de pictură, bulversând prin portretele și compozițiile sale lumea artistică din RSSMoldovenească. Nu este acceptat în uniunea artiștilor plastici... „Sfătuit” să părăsească Basarabia, în 1974 se mută cu traiul la Moscova, unde va munci creator până la sfârșitul vieții, organizând mai multe expoziții personale (inclusiv, la Ambasada României). În a.1991-1992 pictează 32 de pânze (format mare) în județul Prahova din România (în special, la Câmpina, Cornu, Provița de Sus etc.), aceste lucrări au rămas pe teritoriul României. Alte 11 tablouri au rămas la

Chișinău, iar la Moscova se păstrează circa 300 de lucrări de artă plastică și peste 600 de sonete (în limba rusă). Sunt în curs de editare un album și un volum de sonete. Printre lucrările cele mai cunoscute menționăm compoziția „Lupta lui Ștefan cel Mare” (300 x 200 cm.), „Portretul unui dac”, „Portretul scriitorului Mihai Prepeleț” etc. Regizorul basarabean Igor Isac i-a consacrat un film documentar de scurt metraj. Despre viața și creația lui M.B. a scris, în special, M.Prepeleț (volumul „Altarul Muzelor” și în serialul „Românii uitați în Imperiul Răului), deasemenea este unul din personajele romanului „Dragoste și moarte la sfârșit de mileniu” (autor M.Prepeleț). Pictorul Nicolae Guțu i-a consacrat mai multe poeme.

p.110. **Blandiana, Ana Otilia Valeria Coman** (25.03.1942, Timișoara). Una dintre cele mai importante poete contemporane, prozatoare, eminentă participantă la formarea și stabilirea procesului cultural și politic actual din România. Este fiica Otiliei (n.Diacu) și a lui Gheorghe Coman, preot. Studii liceale la Oradea (1955-1959), Facultatea de Filologie a Universității din Cluj (1962-1967). În 1973 și 1974 a beneficiat de o bursă la Yowa (SUA). Premiul Herder (1982). Președintă a PEN-Clubului român (din 1990); președintă și vicepreședintă a Alianței Civice (1991-1996), președintă a Fundației Academia Civică, inițiatore și realizatoare a proiectului Memorialului de la Sighet, dedicat victimelor comunismului. Debut în revista „Cravata roșie” (1954), apoi, în 1959, în revista clujeană „Tribuna”. Prima carte de poezie „Persoana întâia plural” (București, 1964). Autoare a peste 40 de volume de poezie, proză, eseuri, dialoguri, cărți pentru copii etc., multe traduse în 20 de limbi străine, inclusiv, în limba rusă (cea mai recentă: „posle smerti, nautro...” – „după moarte, dimineața...”, Editura Kriterion, Moscova, 2007). Are o atitudine sinceră față de dacistică.

p.122. **Brâncuși, Constantin** (19.02.1876, Hobița, Gorj – 16.03.1957, Paris). Sculptor român de geniu, inspirat din motivele artei tradiționale ale simbolisticii străvechi ale neamului românesc. După studii în țară, pleacă, în 1902, în străinătate, stabilindu-se, din 1904, la Paris, unde, la început sculptează în spiritul lui Rodin. Spre finele primului deceniu al sec.XX abandonează stilul tradițional, formându-și un pronunțat stil propriu, întemeiat pe simboluri și esențe, pe o structură magică ancestrală, devenind fondatorul sculpturii moderne universale. Lucrările cele mai cunoscute: *Muza adormită, Vrăjitoarea, Oul și Pasărea, Pasărea în spațiu, Pasărea măiastră* etc. au devenit motive fundamentale pentru serii întregi de opere artistice, sugerând eternitatea nașterii, imponderabilitatea zborului. A creat, la Târgu-Jiu, între 1937-1938, celebrul complex monumental, alcătuit din: *Coloana Infinitului, Poarta Sărutului și Masa Tăcerii*. Atelierul său din Paris este astăzi muzeu. Cele mai importante lucrări ale lui Constantin Brâncuși sunt expuse în muzeele din România și în marile muzee din Europa și SUA. Se întreprind acțiuni pentru a fi înhumat în patrie. În comunicarea sa „Spațiul sacru de la Târgu-Jiu”, prezentată la Congresul Mondial de Antropologie și Etnologie de la Florența (Italia, 5-10 iulie 2003) plasticianul român Neculai Hilohi precizează: „Ansamblul este cunoscut a fi un omagiu eroilor căzuți în marile războaie mondiale din 1916-1918. Se compune din trei părți distincte: COLOANA FĂRĂ SFÂRȘIT, ARCUL DE TRIUMF și MASA TĂCERII. Arta Lui Brâncuși se distinge printr-o stilizare maximă și o concentrată încărcătură simbolică; renunțând la canoanele academice și revoluționând din temelii arta sculpturală, a suscitat comentarii, polemici și analize de către critici și cercetători de toate categoriile și de pe toate meridianele globului. Spiritualitatea universală imprimată operelor sale, „mușenia”, cu care le-a ocrotit, recomandând mucalită cheia de cod a citirii acestora prin lentile metaforice: PRIVIȚI-LE PÂNĂ LE VE-ȚI VEDEA; CEI MAI APROAPE DE DUMNEZEU LE-AU VĂZUT... Capodopera COLOANA FĂRĂ SFÂRȘIT, cel mai comentat element din ansamblu, simbolizează *f u m u l d e j e r t f ă* de la vechile altare, păstrat tradițional până în zilele noastre în lăcașurile de cult prin ardere de materii aromatice (lumânări, cădelnițe, cățui), iar în arhitectura religioasă, prin *z v â c n i r e a s p r e c e r a* turelelor bisericilor,

unele sugerând meșteșugit chiar spirala fumului unduind spre Înalt (vezi turlele Mănăstirii Curtea de Argeș). Al doilea element din complexul sacru, *ARCUL DE TRIUMF*, este înzestrat de Constantin Brâncuși cu adevărate mesaje SAGA, înscrise la vedere, după un cod ce se caută încă a fi descifrat: *MATER PATRIAE* – simbol al regenerării unui neam; stâlpii porții sunt ornați cu însemnele fecundității în câte patru fațete, iar pe arhitravă – incizat – față și spate, efectul înmulțirii: $(4 \times 4 \times 4) =$ foetuși îngemănați, în total la „vedere” 64 ! Aceeași cifră o obținem, dacă foetusii laterali (care nu sunt expuși privirii directe, dar păstrați pentru continuitatea frizei decorative), adică: $(4 \times 2 = 8) \times (4 \times 2 = 8) = 64$! Astfel, cheia înmulțirii registrului de jos se confirmă în cel superior, subliniind intenția artistului, care, după câte se vede, aplică într-un mod filozofic regula jocului de șah, opera brahmanului *SESSA*, care a cerut ca recompensă un modest bob de grâu pentru prima căsuță din cele 64, două pentru a doua căsuță și apoi geometric înmulțite pentru celelalte, obținând o cifră de ne citit, dar care practic ar fi însemnat de 8 ori mai mult, decât producția anuală a întregului glob însământat cu grâu... Cunoscuta metaforă a unor comentatori, care compara decorația incizată pe arhitravă, cu lăzile de zestre țărănești, devin acum (dacă această interpretare se acceptă...) – un compliment adjuvant: cea mai frumoasă zestre a unui neam este... tineretul său. Să fi insinuat, oare, aluziv „Brahmanul Brâncuși” urarea regenerării minunate la zicerea lui Herodot despre neamul Tracilor – cum că „sunt cei mai numeroși din lume după cel al inzilor...” , ca și despre Geți, că „sunt cei mai viteji și mai drepți dintre Traci?!”

„COLOANA FĂRĂ SFÂRȘIT de la Târgu-Jiu este cel mai important monument creștin, care leagă Pământul de Cer” (Mihai Prepelită).

p.123. **Breban, Nicolae** (1.02.1934, Baia Mare). Important prozator și eseist român. Este fiul Constanței (n.Böhmler) și al lui Vasile Breban, preot greco-catolic. Debutază la *Viața Studențească*, cu schița *Doamna din vis* (1957). Primul roman (1965), urmat de *Animale bolnave* (1968), *Bunavestire* (1977), anul în care sprijină poziția lui Paul Goma; *În absența stăpânilor*, *Îngerul de ghips*, *Don Juan* (1981), *Pândă și seducție*, *Amfitrion: I.Demonii mărunți*, *II.Procuratorii*, *III.Alberta* (1994), *Ziua și noaptea*. Alte scrieri: *Stricte amintiri literare* (2001), *Voința de putere* (2001) etc. Membru corespondent al Academiei Române (din 1997).

p.123. **Brecht, Bertolt** (10.02.1898, Augsburg, Germania – 14.08.1956, Berlin). Poet, autor dramatic, regizor și teoretician al teatrului modern. Inițiator al „teatrului epic” de orientare profund umanistă. Cele mai cunoscute piese de teatru: *Opera de trei parale*, montată pe scenele din România și la Chișinău (Teatrul muzical-dramatic „A.S.Pușkin”, a.1964, regizor D.Alexidze din Tbilisi, Georgia), *Mutter Courage*, *Omul cel bun din Sâciuan*, *Teroarea și mizeriile celui de al III-lea Reich*, *Cercul de cretă caucazian*. Întemeietorul instituției teatrale *Berliner Ensemble*.

p.123. **Brejnev, Leonid Ilici** (19.12.1906, Kamenskoie, Ucraina – 10.11.1982, Moscova). Lider politic sovietic. Inginer, comisar politic, general, prim-secretar al CC al PC (b) din RSSMoldovenească (1950-1952), secretar general al CC al PCUS (1966-1982), mareșal, șef al partidului și al statului. Doctrina sa, care îi poartă numele, susținea dreptul URSS de a interveni în țările membre ale Tratatului de la Varșovia. Dezvoltând complexul industrial-militar, a defavorizat alte ramuri ale economiei. De politica sa a fost influențată linia politică de răspuns a României din perioada respectivă și starea națiunii dacoromâne.

p.132. **Bucovina**, regiune istorică din NE Carpaților Orientali, parte a teritoriului Țării Moldovei, cedată de turci Austriei (1775), printr-o gravă încălcare a dreptului internațional. În noiembrie 1918, în condițiile destrămării imperiului Austro-Ungar, s-a unit cu România. În

1940 și 1944 partea de Nord a Bucovinei a fost ocupată, prin forța armelor, de către URSS. În prezent face parte din Ucraina (regiunea Cernăuți, pe teritoriul căreia, la 1 aprilie 1941, la Varnița-Fântâna Albă a avut loc cel mai mare masacru al românilor, în care au fost uciși circa 3000 de țărani din satele de pe frontiera nedreaptă „dintre români și români”, despre care a scris, în mai multe cărți ale sale, scriitorul Mihai Prepelită, născut la 3 km. de la locul de masacru...). Visul românilor nordbucovineni este de a se reîntregi cu Patria-Mamă România.

p.133. **Bug (Bugul de Sud)** Râu în Ucraina, care se varsă lângă orașul Nikolaevsk în Marea Neagră și delimitează la est Transnistria. La vest Transnistria este delimitată de râul Nistru. Lungimea 806 km., supr. baz. 63,7 mii km.p. Provincie istorică dacoromânească locuită de sciți, dacii liberi, iar în evul mediu spațiu de margine, în care se refugiau boierii moldoveni din motive politice și unde locuiau cazacii proveniți din moldovenii războinici liberi. Este cunoscută *cultura bugo-nistreană* – cultură neolitică (mil. 6-5 î.e.n.), răspândită, mai ales, pe teritoriul actual al Basarabiei, precum și în sud-vestul Ucrainei. Sunt stabilite 5 faze: Prima – aceramică. Pentru fazele 2-5 sunt caracteristice vasele de lut în două cu pleavă, scoici pisate și grafit, cuțite etc. Din spațiul respectiv s-au retras 300 de familii, la 1711, care au plecat odată cu Domnitorul Dimitrie Cantemir, în Rusia, la îndemnul lui Petru cel Mare, după înfrângerea în luptă la Stănilești (20-22 iulie 1711). În prezent doar în Transnistria (parte componentă a Republicii Moldova, există 86 de sate românești), iar în bazinul râului Bug (de Sud) s-au mai păstrat importante localități cu denumiri românești, puțin cercetate. Doar ziaristul cernăuțean Gheorghe Gorda a întreprins câteva călătorii de documentare în acest teritoriu și a publicat un șir de materiale uluitoare în presa de la Cernăuți. Deasemenea poetul și ziaristul de la Chișinău Nicolae Dabija a publicat o carte (*Moldova de peste Prut – vechi pământ strămoșesc*, Chișinău, 1991), dar destul de controversată. Există și *Bugul de Vest*, râu în Ucraina și Polonia, afluent al Vistulei.

p.133. **Bulandra, Lucia Sturdza** (25.08.1873, București – 19.09.1961, București) Actriță română celebră, prof. universitar la București. Împreună cu soțul ei Tony au întemeiat, în 1914, o companie de teatru, cu un bogat repertoriu. Din 1947 și până la sfârșitul vieții a condus Teatrul Municipal din București, care îi poartă astăzi numele. S-a impus în fața publicului larg printr-un joc scenic de o deosebită eleganță, o manieră realistă și lucidă. Roluri din repertoriul clasic și contemporan: Maria Stuart, doamna Warren, Mamouret, Vassa Jeleznova etc. Scrieri: *Actorul și arta dramatică*, *Amintiri*.

p.134. **Bulgakov, Mihail (Afanasievici)** (15.05.1891, Kiev – 10.03.1940, Moscova) Romancier, dramaturg și nuvelist rus. Romanele *Garda Albă* (1925-1927), *Maestrul și Margarita* (publ.1966-1967); piesele de teatru: *Zilele familiei Turbin*, *Fuga*. Subiecte tragice din timpul războiului civil din Rusia, proză fascinantă, în care se îmbină măiestrit realismul dur cu elemente mitologice. După textele *Inimă de câine* și *Maestrul și Margarita* s-au montat și în România spectacole expresive, impresionante, de un larg ecou în sufletele spectatorilor.

p.161. **Cantemir Dimitrie.....de adăugat, la început: ziua, luna anul, locul nașterii și ziua, luna, anul, locul morții, apoi, la finalul textului:**

Poetul și dramaturgul român din Basarabia Ion Gheorghiuț i-a consacrat poemul dramatic *Zodia Inorogului* (montat pe scena Teatrului muzical-dramatic „A.S.Pușkin” din Chișinău, premiera: 26 octombrie 1973, la 300 de ani de la nașterea lui D.Cantemir și prezentată la Moscova, pe scena Teatrului MHAT, în a.1986, într-o nouă redacție). La Moscova (în Biblioteca Arhivelor Principale ale Ministerului de Externe) se află 6 manuscrise ale lui Dimitrie Cantemir: 1. Hronicul vechimei a Româno-Moldo-Vlahilor; 2. Istoria Ieroglifică, 661 foi; 3. Compediolum universae Logices institutiones, 88 foi; 4. Curanus; 5. Historia

Moldo-Vlahica; 6. Dell'acrescimento e decadenza del'Impero Othomano ossia epitome dell'Istoria Turca, tradotta in Italiano da Antioco Principe Cantemir, figlio dell'autore + annotazioni B.

.....**lipsește Antioh Cantemir, fiul lui Dimitrie Cantemir:**

(.....1708 -1744).....**de văzut pe internet ziua, luna și locul nașterii și morții):** Conte, poet și diplomat rus, fiul lui Dimitrie Cantemir. Iluminist-raționalist, unul dintre inițiatorii clasicismului în literatura rusă. Satire: *Minții mele sau celor ce iubesc știința*, *Satire și alte poetice compuneri*; tratatul filozofic *Scrisori despre cultură și om*; ode, fabule, poezii lirice, epopeea eroică *Petrida* etc.

p.184. **Căpriana, mănăstirea** Lăcaș monahal, monument de arhitectură, situat lângă satul Căpriana, în Codrii Lăpușnei (actualul raion Strășeni din Republica Moldova), înălțat pe timpul domniei lui Alexandru cel Bun și reconstruită pe vremea lui Ștefan cel Mare (înainte de 1470). Include trei biserici: Adormirii Maicii Domnului (1545), Sf.Nicolae (1840) și Sf.Gheorghe (1903). Aici a fost înmormântat Gavriil Bănulescu-Bodoni (1746-1821), teolog și om de cultură, Mitropolit al Kievului (1799-1803), ecsarh al Valahiei, Moldovei și Basarabiei (1806-1812), Mitropolit al Basarabiei (din 1812).

p.184. **Cărtărescu, Mircea** (n.1.06.1956, București). Absolvent al Liceului „Dimitrie Cantemir” și al Facultății de Limbă și Literatură Română din București (1980). Profesor de școală generală, iar din 1991 asistent la Catedra de Istorie a literaturii Române a Facultății de Litere a Universității din București. Poet, prozator și eseist, lider al generației '80. Debut editorial cu placheta de versuri *Faruri, vitrine, fotografii* (1980), urmat de volumul colectiv (împreună cu Florin Iaru, Traian T.Coșovei și Ion Stratan) *Aer cu diamante* (1982), un fel de manifest poetic al Cenaclului de Luni din București. Trilogia romanescă *Orbitor (Aripa stângă, Corpul, Aripa dreaptă)*, o încercare de „divină comedie românească”. Alte volume mult apreciate de cel mai larg cititor: *Visul* (1989), *Levantul* (1990), *Postmodernismul românesc* (1999), *Jurnal* (2001), *Enciclopedia zmeilor* (2002), *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli* (2003) etc. Tradus în circa 20 de limbi (inclusiv în limba rusă: poeme traduse de Mihai Prepelită). Candidat la Premiul Nobel.

p.188.**Cebotari, Maria** (Cebotaru) (10.12.1910, Chișinău – 09.06.1949, Viena) Cântăreață (soprană lirico-dramatică). În copilărie a cântat în corul Catedralei din Chișinău (condus de M.Berezovski), între anii 1924-1929 a studiat la Conservatorul din Chișinău (prof.G.Afanasiu), apoi la Școala Superioară de Muzică din Berlin (prof.O.Daniel). Evoluiează pe scenele de la Chișinău, București și Paris, în componența unei trupe dramatice ruse. Din anul 1931 – solistă la teatrele din Dresda, Viena, Berlin. Numeroase turnee în Anglia, Franța, Italia, Suedia, Danemarca, Belgia, Elveția, Cehoslovacia. A stăpânit la perfecție arta belcanto. A interpretat cu mult succes peste 60 de roluri de operă. S-a produs și ca actriță de film în: „Fete în alb”, „Cântec de leagăn”, „Melodii de dragoste”, „Premiera Cio-Cio-san”. Scriitoarea din Basarabia Vera Malev i-a consacrat romanul „Recviem pentru Maria”, Chișinău, 1986, 1990, 2004.

p.188. **Cehov, Anton Pavlovici** (29.01.1860, Taganrog, Rusia – 14/15.07.1904, Badenweiler, Germania) Dramaturg și prozator rus celebru. Membru de onoare al Academiei de Științe din Peterburg. Piese de teatru montate în întreaga lume: „Pescărușul” (1896), „Unchiul Vanea” (1897), „Trei surori” (1901), „Livada cu vișini” (1904). Povestiri: „Duelul” (1891), „Salonul nr.6” (1892) „Casa cu mezanin” (1896), „Doamna cu cățelul” (1899), „Omul în cochilie”

(1898) etc. Majoritatea pieselor au fost montate pe scenele teatrelor din România și Basarabia. În URSS a fost editat în 30 de volume (opere complete).

p.190. **Cernăuți** Oraș românesc situat pe râul Prut. Atestat documentar în anul 1408, pe timpul lui Alexandru cel Bun. Până în anul 1774 – în componența Țării Moldovei, din 1775 – ocupat de către Austria, între a.1918 - 1940, 1941-1944 – reunit cu România. În prezent – sub stăpânirea statului suveran și independent Ucraina. Între a.1858 -1866 aici a studiat și a debutat poetul național Mihai Eminescu. Scriitorul și pictorul Mihai Prepelită a absolvit Școala medie românească nr.10 din Cernăuți (1965).

p.190.**de adăugat la Cernenko:** activist de partid și om de stat sovietic. În a.1948 - 1956 – șef de secție la CC al PC al RSSMoldovenești.

p.193. **Chișinău** Municipiu situat pe cursul râului Bâc, veche vatră geto-dacică din sec.I î.Chr. Atestat documentar din a.1466, ca oraș – din 1666. Din 1812, după răpirea Basarabiei de către Rusia țaristă – centrul regiunii, din 1873 – al guberniei Basarabia. Aici a fost exilat poetul Aleksandr Pușkin (1821-1823). La 27 martie/9 aprilie 1918 aici Sfatul Țării – organul legislativ, a votat Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă România (*vezi Basarabia*).

p.336. **Dabija, Nicolae** (Ciobanu) (15.07.1948, satul Bișcotari, azi Codreni, fostul județ Lăpușna, în prezent raionul Cimișlia din Republica Moldova) Poet, publicist, istoric literar, eseist, autor de manuale, traducător, remarcabil om politic, unionist din Moldova. Absolvent al Universității de Stat din Chișinău (1972). Redactor-șef al cunoscutei reviste săptămânale „Literatura și Arta” (din 1986), deputat în Parlamentul Republicii Moldova (1990-1994, 1998-2001), Președinte al Asociației Oamenilor de Știință, Cultură și Artă din Moldova (din 1991), Președinte al Forului Democrat al Românilor din Moldova (din 2005) – cea mai numeroasă și importantă formațiune politică unionistă și proeuropeană din Basarabia. Publică din a.1965. Debut editorial cu volumul de versuri „Ochiul al treilea” (1975), care a devenit denumirea generației tinerilor poeți din RSSMoldovenească. Alte cărți de poezie: „Apă neînceptută” (1977, 1980), „Pe urmele lui Orfeu” (1983, 1990), „Zugravul anonim” (1985), „Aripă sub cămașă” (1988), „Moldova de peste Nistru – vechi pământ strămoșesc” (1991) etc. Romanul „Tema pentru acasă” (Iași, 2009) este desemnat drept „*Cartea anului*” în cadrul Salonului Internațional de Carte de la Chișinău (2010). Premiul de Stat al Moldovei (1988), Marele Premiu pentru Poezie „Nichita Stănescu” (1992), Premiul Academiei Române (1993), membru de Onoare al Academiei Române (2003). Luptător consecvent pentru afirmarea identității naționale. S-a documentat solid în diferite centre istorice și culturale din fosta URSS și a transpus, fragmentar, din slavonă, polonă, vechea rusă, greacă și latină mai multe texte ale unui șir de autori uitați pe nedrept sau descoperiți din negura vremurilor. Adept înflăcărat al originii dacice a poporului român și a istoriei și culturii noastre multimilenare, a creștinării poporului român cu aproape 2000 de ani în urmă.

p.405.**de adăugat la Daniel :** Pentru susținerea aspirațiilor unioniste și de reîntregire a României, la 27 martie 2008, scriitorul Mihai Prepelită, în cadrul unei delegații a românilor din afara actualelor frontiere ale României, i-a cerut Patriarhului să efectueze o vizită oficială în Republica Moldova, să susțină Mitropolia Basarabiei, în frunte cu Mitropolitul Petru Păduraru, deasemenea să viziteze Nordul Bucovinei și Ținutul Herța, care sunt cu adevărat SPAȚII CANONICE ALE BISERICII ORTODOXE ROMÂNE. Problema se cere urgentată și rezolvată, pe cale diplomatică, în spirit democratic, cu Patriarhia Bisericii Ortodoxe din Rusia.

p.440. **Doga, Eugen** (01.03.1937, s.Mocra, Dubăsari, Transnistria) Compozitor celebru, violoncelist, profesor de muzică. După absolvirea Conservatorului din Chișinău (clasa de violoncel condusă de G.Hohlov, a.1960), și-a continuat studiile la Institutul de Arte „G.Musicescu” din Chișinău (clasa de compoziție cu prof. S.Lobel, a.1965). Violoncelist în orchestra Comitetului de Stat al RSSMoldovenești pentru televiziune și radiodifuziune (1957-1962), profesor la Școala de muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău (1962-1967), consilier al colegiului repertorial-redacțional al Ministerului culturii al RSSMoldovenești. A compus muzică simfonică, vocal simfonică, cameral-instrumentală, vocală, de balet, estradă, film și teatru. Este autorul cantatelor „Primăvara omenirii” (1970) și „Curcubeul alb” (1983), al ciclului pentru orchestră de estradă „Ritmuri citadine” (1965-1966), al trei cvartete de coarde (1965, 1973, 1983) etc.; semnează coloana sonoră pentru spectacolele de teatru „Radu Ștefan, întâiul și ultimul” (1968), „Păsările tinereții noastre” (1972), „Președintele” (1975), precum și muzica la circa 200 de filme de artă, turnate la diferite studiori din URSS și de peste hotare. Cele mai cunoscute: „Se caută un paznic” și „Nunta la palat” (regizor Vlad Ioviță), „Casă pentru Serafim” (regizor Iacob Burghiu), dar a devenit cunoscut în lumea întreagă prin muzica compusă pentru capodoperele lui Emil Loteanu: „Lăutarii”, „Șatra” (O șatră urcă la cer), „Dulcea și tandra mea fiară”, „Anna Pavlova”. Este autorul baletului „Luceafărul”, inspirat de creația poetului național Mihai Eminescu (libretul semnat de Emil Loteanu), prezentat în premieră absolută pe scena Teatrului liric din Chișinău (1983), apoi la Moscova. Artist al poporului din RSSMoldovenească (1982) și din URSS (1987), laureat al Premiilor de Stat din RSSMoldovenească (1980) și al URSS (1984), academician etc. Concerte de autor pe scenele cele mai cunoscute din Moscova, Sankt-Petersburg, Kaliningrad, Kiev, Tallinn, Chișinău și la Ateneul Român din București (a.2008 și 2012).

p.442. **Dostoievski, Fiodor Mihailovici** (11.11.1921, Moscova – 9.02.1881, Sankt-Petersburg) Scriitor celebru rus, membru-corespondent al Academiei de Științe din Peterburg. În tinerețe participă la cercul revoluționar al lui M.V.Petrașevski, împărtășind ideile socialismului utopic. Este arestat, condamnat la moarte, sentința i s-a comutat cu munca silnică în Siberia (1850-1854), după care a fost încorporat în armată ca soldat. Începând cu a.1859 a revenit la Peterburg. Pe parcursul anilor grei la ocnă și-a alimentat gândirea artistică, într-un mod profund, cu o trăire mistică și creștină, oglindind în creația sa literară și filosofică, în mod special, condiția dramatică și tragică a ființei umane din Rusia țaristă. Adept al Mântuirii omului prin jertfă și credință. A lăsat omenirii întregi opere nemuritoare: „Oameni sărmani” (în spirit gogolian), „Amintiri din casa morților” (atmosfera de la ocna siberiană); romanele „Umiliți și obidiți”, „Crimă și pedeapsă”, „Idiotul”, „Demonii”, „Frații Karamazov”, multe dintre ele au fost dramatizate și au văzut lumina rampei pe diferite scene, au fost ecranizate, traduse în majoritatea limbilor de circulație europeană și mondială. Dramaturgul din Moscova (născut în a.1952 în regiunea Tiumen din Siberia) i-a consacrat piesa de teatru „Din casa morților” (1994), tradusă în limba română de Mihai Prepelită.

p.454. **Druță, Ion** (3.09.1928, satul Horodiște, județul Soroca, România Mare) Scriitor român, dramaturg, publicist, eseist. A absolvit cursurile de tractoriști (1945), Școala silvicolă (1946) și Cursurile superioare de literatură la Institutul de Literatură „Maxim Gorki” din Moscova (1957). Membru de onoare al Academiei Române (1990), membru titular al

Academiei de Științe din Republica Moldova (1992). După un șir de conflicte cu autoritățile de vârf ale RSSMoldovenești se stabilește cu traiul la Moscova (din 1969), scriind în limbile română și rusă. Cartea de debut „La noi în sat” (1953), urmată de „Poveste de dragoste” (1954) demonstrează, de la bun început, o tematică preponderent rurală, care va deveni, pe parcursul anilor, o adevărată epopee a vieții patriarhale din Basarabia. Cele mai cunoscute volume de proză: „Frunze de dor” (1957), „Dor de oameni” (1959), „Piept la piept” (1964), „Întoarcerea țărânei în pământ” (ultimul an din viața lui Lev Tolstoi), „Povara bunătății noastre” (1970), „Clopotnița” (1972), „Ultima lună de toamnă” (1975), „Biserica Albă” (1975-1981, 1986-1987); volumul de proză, publicistică și scrisori „Ora jertfirii”, ediție bilingvă (1998), „Dacoromania” (București, 2006), „Îngerul supraviețuirii”, poeme (Editura Academiei Române, București, 2011). A devenit cunoscut, în fosta URSS și peste hotare, mai ales, prin opera dramatică, debutând cu „Casa Mare” (corect ar fi „Casa cea Mare”, a.1954; montată, mai întâi la Moscova, apoi la Chișinău...), „Păsările tinereții noastre” (deasemenea a văzut luminile rampei, mai întâi, la Moscova, la celebrul Malîi Teatr, apoi, în anul 1973, pe scena Teatrului Muzical-Dramatic „A.S.Pușkin” din Chișinău, regizor Valeriu Cupcea, secretar literar Mihai Prepeleț), „Doina” (1979), „Cervus divinus” (1977-1981, 1987), „Sfânta Sfintelor” (1977), montată pe scena mică a Teatrului Armatei Sovietice din Moscova (regizor Ion Ungureanu), „Apostolul Pavel. Epopee creștină” (1999), „Harul Domnului. Epopee teatrală” (2001), „Maria Cantemir. Ultima dragoste a lui Petru cel Mare” (Editura Academiei Române, București, 2008). Scrieri, vol.I-IV, Chișinău, 1989-1990; Opere, în 8 volume (au apărut vol.I-IV, Chișinău, 2008). Este tradus în peste 20 de limbi ale popoarelor din fosta URSS și de peste hotare. Anul 2008 a fost declarat de Guvernul Republicii Moldova „Anul Ion Druță”. Scriitor al Poporului din RSSMoldovenească; Ordinul „Lenin” (1988), laureat al Premiului de Stat al RSSMoldovenești (1967), laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (2008).

p.485. **Esenin, Serghei Aleksandrovici** (3.10.1885, satul Konstantinovo, gubernia Riazan – 27.12.1925, Leningrad) Unul dintre cei mai importanți poeți ruși din prima jumătate a sec.XX, cu o puternică origine țărănească. Maestru neîntrecut al peisajului, talent liric nativ, cunoscător profund al limbii și caracterului poporului rus, sensibilitate ieșită din comun – iată doar câteva din trăsăturile cele mai evidente ale creației sale. În a.1919-1923 a aderat la mișcarea numită *imaginism*. Culegeri de poezie: „Radunița” (1916), „Ceaslovul satelor” (1918), „Moscova cârciumărească” (1924), „Omul negru” (1925); poeme: „Balada celor douăzeci și șase”, „Anna Sneghina”; poemul dramatic „Pugaciiov” etc. Deși s-a afirmat mereu că s-ar fi sinucis, datele recente dovedesc, fără dubiu, că a fost asasinat... În limba română a fost tradus excelent de către poetul și traducătorul George Lesnea. Scriitorul Mihai Prepelită în eseul „La baștina lui Esenin”, dar, mai ales, în volumul de nuvele „Moartea, din gelozie...” (București, Ed.Dacoromână TDC, 2010), descrie, pe baza unor arhive, deocamdată nepublicate, de la Moscova, ultimele zile ale lui S.Esenin.

p.494. **Evtușenko, Evgheni Aleksandrovici** (18.07.1933, stația Zima, regiunea Irkutsk, URSS) Poet rus celebru. Prozator. Traducător. Cineașt. Autor a peste 120 de cărți, editate în fosta Uniune Sovietică și peste hotare. Tradus în circa 30 de limbi. Poetul-tribun al stadioanelor și scenelor de estradă și teatru. Purtător al duhului imperial rus, dar și al celor mai curajoase idei, care au zdruncinat din temelii „închisoarea popoarelor”. Răsunătoare s-a dovedit a fi propunerea sa de a dărâma Zidul Berlinului, la care secretarul Partidului Unității Socialiste, tot el și șeful statului est-german, Walter Ulbricht s-a plâns lui Nikita Hrușciiov, care i-ar fi răspuns: „Păi, ce pot să-i fac – să-l deportez pe Evtușenko în Siberia? Dar el acolo s-a născut!”. Poeme de factură epică: „Hidrocentrala de la Bratsk”, „Universitatea din Kazan”, „Sub pielea statuii Libertății” (după care s-a realizat un spectacol emoționant pe scena Teatrului Tahanka de la Moscova); volume de poezie: „Șoseaua Entuziaștilor”, „Lirică intimă”, „Popor matinal” etc. Versul „Poetul în Rusia este mai mult decât poet” – a devenit o formulă proverbială. După 1991 poetul își trămuiește timpul între Rusia Nouă și SUA, unde susține cursuri de literatură rusă la Queens College din New York și la Universitatea Tulsa din Oklahoma. Recent Editura CD PRESS din București i-a tipărit un volum de poeme (în transcrierea românească a lui Ștefan Dimitriu), cu titlul „Mierea târzie” (a.2006).

p.504.**Flondor Iancu.....de adăugat la final:** Strada din centrul istoric al Cernăuților, care i-a purtat numele, până la 28 iunie 1940 (1944?), oferită doar pietonilor, acum se numește Olga Kobileanska (deasemenea și cinematograful, de pe aceeași stradă și Teatrul muzical-dramatic ucrainean, fost Teatrul național...).

ATENȚIE: de văzut, în internet? Data de 15 noiembrie 1918? Nu cumva 25 sau 27 ?????

p.509. **Fusu Silviu** (11.08.1953, satul Parcova, Edineț) Regizor de teatru, scenograf, poet, fondator al Festivalului-Tabără Internațională de Creație de la Parcova, profesor de teatru, fondator al Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” din Chișinău, al Teatrului Liber, al Teatrului ACASĂ etc. Studii: Facultatea de Litere a Universității de Stat din Chișinău și Facultatea de Regie de Teatru a Institutului de Artă Teatrală (GhITIS) din Moscova (în prezent Academia de Teatru). A montat circa 200 de spectacole pe scenele teatrelor din Basarabia, Moscova și din fosta URSS. Membru al Uniunii Teatrale din R.Moldova, membru al UNITER. Membru al Academiei Dacoromâne. În 1989 a realizat spectacolul „Decebal” de Mihai Eminescu (redacție scenică de Mihai Prepelită) la Teatrul „Ion Creangă” din Chișinău și drama alegorică „Îndurarea Norocului” de M.Prepelită (cu scene de sorginte dacică „Paparuda” și „Caloianul”), ambele prezentate și la Moscova, în 1990 (Săptămâna de Teatru Românesc din Basarabia). Spectacolul „Decebal”(pe video) a intrat în Fondul de Aur al Televiziunii din R.Moldova. Din spectacolele mai recente s-a

întipărit în memoria spectatorilor „Baltagul” de Mihail Sadoveanu (dramatizare de M. Prepeleț), montat pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți (a.2007). În pregătire volumul de versuri „În căutarea sinelui pierdut”. (*Mihai Prepeleț*).

p.510..... **după Gafencu Grigore**

Gafencu, Valeriu (24.01.1921, comuna Sângerei, Basarabia – 18.02.1952, Târgu Ocna). Este numit de către Nicolae Steinhardt *Sfântul Închisorilor*. A fost ridicat de pe băncile Facultății de Drept și Filosofie din Iași, în 1941 și condamnat la 25 de ani de muncă silnică de guvernul Antonescu, în calitate de conducător de grup al Frățiilor de Cruce. În 1949, bolnav de tuberculoză, este transferat, în stare gravă, de la Pitești la Târgu Ocna, unde își prevede moartea cu două săptămâni înainte de 18 februarie 1952. Mucenic român din vremea prigoanei comuniste.

p.510.....**după Galeră**

Galeriu Constantin.....de luat din internet.

p.511. **Galiția** (Halicz) Regiune dacoromână în nordul Munților Carpați, văile Vistulei, ale Nistrului, Bugului și Siretului (în prezent regiunile Ivano-Frankovsk, Lvov și Ternopol din Ucraina și voievodatele Geșuv și, parțial, Krakovia din Polonia), cotropită de Imperiul Austriac, după prima împărțire (1772, Galiția de Est) și cea de a treia împărțire a Recipospolitei (1795, Galiția de Vest). Astfel, din 1772 și până în 1918 a fost provincie a Imperiului Habsburgilor. În 1939 Galiția de Est va fi inclusă în componența RSSUcrainene.

p.568.....**Germano.....de adăugat, la final, după scoaterea parantezei**

Discutat furtunos la Congresul deputaților poporului din URSS, de la Moscova (decembrie 1989), la cererea delegațiilor din Țările Baltice și RSSMoldovenească (printre cei mai activi deputați s-a evidențiat poeta Leonida Lari), condamnat și declarat *nul ab initio*. Dar consecințele acestui Pact criminal, cel puțin, pentru Basarabia românească, n-au fost anulate nici în prezent. Conferință internațională la Chișinău (28 iunie 1991). „Basarabia și Pactul Ribbentrop-Molotov”, Dr.Iftene Pop (București, Ed.ARITMOS, 2002).

p.590. **Goma, Paul** (2.10.1935, satul Mana, județul Orhei, România Mare) Refugiat din Basarabia, rebel, protestatar, scriitor. Din familie de intelectuali. Tatăl său este arestat de către NKVD-iști și exilat în Siberia. Elev la Liceul „Andrei Șaguna” din Sibiu (1946); în 1946 urmează Liceul „Gh.Lazăr” din același oraș, dar este exmatriculat din motive politice. În 1953 absolvă Liceul din Făgăraș. Susține examenele la Facultatea de Filologie a Universității din București și la Școala de Literatură „M.Eminescu”, optând pentru a doua. După evenimentele din Ungaria, este arestat, apoi condamnat la doi ani de muncă corecțională la Maimalson, Jilava (1957) și Gherla (1958), după care va mai suporta trei ani de arest la domiciliu cu prelungiri în localitatea Lătești (până în 1963). Muncitor necalificat, fotograf ambulant,

trompetist, tehnician la Buhuș, Făgăraș, Segarcea și Brașov. Debut în revista „Luceafărul” cu povestirea *Cum bate toba* (1966). Editorial debutează cu volumul de nuvele *Camera de alături* (1968). Romanul *Ostinato* (mărturii despre închisorile din România) va apare în Germania (1971), apoi este tradus în franceză și olandeză. Romanul *Ușa* va apare deasemenea în Germania, apoi în Franța. *Gherla* (1976), *În cerc* (1977), *Garda inversă*, *Culoarea Curcubeului* – ambele în 1979; *Patimile după Pitești* (1981), *Soldatul câinelui* (1985), *Bonifacia* (1986), tipărit la București în 1991. Romanul autobiografic *Din calidor. O copilărie basarabeană* a văzut lumina tiparului la București și la Chișinău în a.1990. Inițiază, în 1977, în România, mișcarea pentru drepturile omului, în urma căreia este, din nou, arestat, apoi eliberat, după o largă campanie internațională și a PEN-Club-ului Internațional. Părăsește România cu o viză turistică. Din 1977 locuiește la Paris. După 1989 își publică toate lucrările în România și Basarabia, scrie altele noi: romane, nuvele, jurnal, corespondență etc., scandalizând unele medii intelectuale și literare prin curajul cu care descrie un șir de evenimente și personaje, într-o manieră personală, demascatoare. *Jurnal de apocrif*, Cluj, 1999; *Basarabia*, 3 volume, Chișinău, 2003; *Săptămâna Roșie -28 iunie- 3 iulie 1940 sau Basarabia și Evreii*, Bacău, 2010 etc. Refuză să viziteze România (nedecomunizată...) și Basarabia (comunistă și în prezent...).

p.590. Gorbaciav.....de adăugat, la final:

Rusia actuală îl afurisește (pentru că a destrămat Uniunea Sovietică și a rămas fără „colonii”...), Occidentul îl ovaționează (pentru că a încheiat Războiul Rece și a îndepărtat pericolul celui de-al treilea război mondial, ca urmare a destrămării complexului militar al URSS). A întemeiat un Fond, care îi poartă numele și conferențiază în întreaga lume, inclusiv, în România postdecembristă.

p.592.....după Graur Alexandru:

Graur, Valeriu (23.12.1940, or.Reni, România Mare – 15.09.2012, București). Profesor de fizică și matematică, deținut politic, lider al Asociației Culturale „PRO BASARABIA ȘI BUCOVINA”, membru al KopyRo, publicist, traducător. Patriot basarabean, unionist. La 13 iunie 1941 (nu avea decât 6 luni...) a fost deportat în Siberia, împreună cu părinții, unde s-au aflat pe parcursul a 16 ani. Bunelul din partea tatălui Vasile, funcționar – Ion Graur, profesor la Reni, avea să fie împușcat în închisoarea din Nijni Taghil, iar bunicul din partea mamei, Dumitru, a murit de foame și frig în Siberia, în anul 1942... În 1960 devine student al Facultății de Fizică și Matematică a Institutului Pedagogic din Tiraspol (Transnistria), unde l-a avut ca profesor pe Gheorghe Ghimpu. Învățător la Căinari, apoi, din 1969 – la Chișinău, capitala rusificată a RSSMoldovenești. Se înrolează în Frontul Național Patriotic, inițiat de Alexandru Usatiuc. În 1972 are loc procesul patrioților basarabeni, face parte din lotul Usatiuc-Ghimpu-Șoltoianu și este condamnat la 4 ani de GULAG (lagăr cu regim sever), astfel va rotunji pedeapsa de 20 DE ANI PENTRU CĂ S-A NĂSCUT ROMÂN! În 1977 reușește să se repatrieze în patria sa adevărată – România (caz rar!). Până la pensionare va munci la o școală din București, în calitate de profesor. Scrie mai multe texte despre rezistența basarabeană. Cu ajutorul unor foști camarazi de lagăr, ajunși în Israel, adevărul ajunge la postul de radio „Europa Liberă”. Disidentul basarabean Nicolae Lupan le publică în Belgia, în română, franceză, engleză, germană, cu titlul „Scrisoare din închisoarea popoarelor”. După 1989 devine secretar general al Asociației Culturale „Pro Basarabia și Bucovina”, este mereu prezent cu articole incendiare, mai ales, în cotidianul „România Liberă”, care vor deveni volumul „De te voi uita, Basarabie...” (București, 2010). Cităm din „Cuvânt înainte”:
„Reîntregirea neamului și a teritoriului național se vor realiza! Inevitabil! Dar timpul pierdut și tratatele nesăbuite vor produce efectele lor nefaste încă mult timp în viitor. Am scris aceste

articole pentru că am simțit că nu pot și nu trebuie să tac, atunci când am văzut uluit cum cei responsabili de destinele României nu-și fac datoria sau, chiar mai rău, acționează în detrimentul interesului național suprem, pentru că mă doare problema basarabeană, pentru că aud cum bunicii mei, asasinați de ocupantul sovietic, îmi vorbesc de dincolo de mormânt și îmi cer să nu tac și să nu uit dreptatea lor batjocorită, pentru că simt ațintite asupra mea privirile pline de reproș ale zecilor de mii de victime inocente ale sălbaticii represiuni sovietice, pentru că sunt solidar cu sutele de mii de basarabeni, bucovineni și herțeni trecuți prin gulag, prin deportări, prin jefuirea averilor, prin calvarul bejeniei, prin degradări și umilințe, victime, care nici astăzi nu au primit reparații morale pentru suferințele lor, pentru că problema basarabeană își așteaptă încă rezolvarea...” S-a stins din viață subit, fără să-și vadă Neamul și Țara reîntregite. Despre viața și destinul lui Valeriu Graur a scris Mihai Prepelită în volumul „Dialoguri de sânge” (2 ediții) și în serialul „Românii uitați în Imperiul Răului”.

p.644. **Halippa Pan(telimon)** (1.07.1883 – satul Cubolta, Soroca – 30.04.1979, București, înmormântat la Mânăstirea Cernica) Important om politic, militant pentru unirea Basarabiei cu România, poet, publicist, memorialist. Din familie de preoți. Studii: Școala duhovnicească din Edineț, Seminarul Teologic din Chișinău (1904), Facultatea de Științe Naturale și Agronomie a Universității din Dorpat (azi or.Tartu, Estonia), după care își continuă studiile la Universitatea din Iași (1908-1912). Participă la Congresul Uniunii Țărănești din Moscova. Editează, la Chișinău (împreună cu C.Stere și Ion Pelivan), prima gazetă în limba română „Basarabia” (1906). Fondează (împreună cu N.Alexandri) la Chișinău ziarul „Cuvânt Moldovenesc”. Fondator al Partidului Național Moldovenesc, copreședinte al Sfatului Țării (1917-1919), care a decis Unirea Basarabiei cu România. Deputat în Parlamentul României (1918-1934), ministru al Lucrărilor Publice și al Sănătății. Arestat și predat NKVD-ului (1950), condamnat la 25 de ani de muncă silnică în Siberia. Revine în România, în 1955, după moartea lui Stalin. Este din nou arestat, închis la Sighetul Marmăției, pentru 2 ani. Debut în literatură cu volumul de versuri „Flori de pârloagă” (Iași, 1921), cu o prefață de M.Sadoveanu. Alte cărți: „Pământul nădejilor mele”, „Basarabia sub Împăratul Alexandru”, Chișinău, 1914; „Basarabia, schiță geografică”, Chișinău, 1917; „Cuvântare ținută în Parlamentul țării”, București, 1924; „Sfaturi pentru țărani”, Chișinău, 1939; „Basarabia noastră”, București, 1941; „Povestea vieții mele”, Chișinău, 1990, „Pulicistică”, Chișinău, 2001 etc.

p.654. **Hrușciiov, Nikita Sergheievici** (17.04.1894, Kalinovka, Ucraina – 11.09.1971, Moscova, înmormântat la Mânăstirea Novodevicii) Important activist de partid și om de stat. Din 1938 prim-secretar al CC al PC (b) din Ucraina. După moartea lui Stalin devine prim-secretar al PCUS. A supus unei critici curajoase cultul personalității lui Stalin, dar a zdrobit revoluția ungară din 1956. Din 1958 ocupă și postul de Președinte al Consiliului de Miniștri al URSS, în același an semnează Acordul de retragere al trupelor sovietice de pe teritoriul României (cu ocazia unei vizite oficiale, însoțit de Ministrul Apărării al URSS Mareșalul Rodion Malinovski), moment crucial pentru restabilirea independenței României. Învinuit de voluntarism și subiectivism, este eliberat din funcția supremă de prim-secretar al CC al PCUS și cea de membru al Prezidiului CC al PCUS, la plenara din 14 octombrie 1964. La București, Editura PAIDEIA, a publicat volumul „O mie și una de zile din viața lui Hrușciiov” de Oleg Grinevski, a.2012 (traducere din limba rusă de Mihai Maxim, postfață de Mihai Prepelită).

p.696. **Ioan Paul II (Karol Wojtyła)de adăugat, la final:**
, în timpul vizitei oficiale din a.1999. Scriitorul și diplomatul român Nicolae Mareș i-a consacrat monografia „Ioan Paul al II-lea, papă pentru mileniul al III-lea” (a.2000), în care a

avansat și ipoteza originii sale române; cartea „Receptarea Papei Ioan Paul al II-lea în România” (a.2004). I-a tradus volumul „Poeme” (din limba poloneză) în limba română (cu o prefață de Ioan Alexandru), București, 1992.

p.696. **Ion Gheorghe.....trebuie trecut la: GHEORGHE Ion (p.568, după Gestapo):**

de adăugat, la final: Este deținătorul unei colecții unice de pietre dacice (statuiete din betoane arhaice, descoperite la Istrița, în preajma necropolei de la Monteoru, județul Prahova, despre care s-a pronunțat a fi „reprezentări ale mitologiei românești, opere de artă magică, hieroglife dacice”.

p.696. **Ionescu, Eugen (Ionesco Eugène)** (13/26.11.1909, Slatina – 28.03.1994, Paris) Dramaturg celebru, eseist, prozator și poet român de origine evreiască. Este fiul Thérèsei (n.Ipcar), fiica unui inginer francez, stabilit în România, și al lui Eugen Ionescu, avocat. Debut editorial în literatură cu placheta de versuri „Elegii pentru ființe mici” (1931), urmată de cartea de eseuri cu titlu exploziv „NU” (București, 1934), în care contestă valoarea unor autori români. Debutează ca dramaturg cu piesa „Cântăreața cheală” (montată pe scena Théâtre des Noctambules din Paris, regizor Nicolas Bataille), a.1950. Urmează piesele „Lecția”, „Scaunele”, „Regele moare”, „Rinocerii” etc. Membru al Academiei Franceze (1970). I se acordă numeroase premii și titluri internaționale. Ediții în limba română: „Teatru”, vol.I-V (traducere de Dan C.Mihăilescu), București, 1994-1998; „Teatru”, vol-III (traduceri de Vlad Russo și Vlad Zografi), București, 2003 etc. La Chișinău, un grup de tineri actori, cu studii la Moscova, în frunte cu actorul și regizorul Petru Vutecărau, au fondat primul teatru din lume, care poartă numele dramaturgului Eugen Ionescu.

p.700. **Istrati, Panait** (10.08.1884, Brăila – 16.04.1935, București) Scriitor. Fiul nelegitim al spălătoresei Joița Istrate și al contrabandistului grec Gherasim (Gheorghios) Valsamis din insula Kefalonia. Debutează cu un articol („Regina-Hotel”) în „România muncitoare” (1906). În 1923, la Paris, în revista „Europe” îi apare „Kyra Kyralina”, cu o prefață de Romain Rolland, intitulată „Un Gorki balcanic”. Alte lucrări: „Moș Anghel”, „Haiducii”, „Codin”, „Ciulinii Bărăganului” etc. „Opere”, vol I-II (îngr.Teodor Vârgolici, intr.Eugen Simion), București, 2003.

p.714.**Jukov, Gheorghi Konstantinovici** (1.12.1896, Kaluga, Rusia – 18.06.1974, Moscova). Celebru comandant militar sovietic în cel de al Doilea Război Mondial, Mareșal (din 1943). Din însărcinarea Comandamentului suprem, la 8 mai 1945, a primit capitularea forțelor armate germane. În a.1955-1957 – ministru al apărării din URSS, destituit de către Nikita Hrușciiov și înlocuit cu Mareșalul Rodion Malinovski.

p.719. **Katin, masacru.....de consultat internet-ul!!!!!!!!!!!!**

p.769. **Leonardo da Vinci.....de adăugat, la final:**

Descoperiri importante și cercetări experimentale în domeniul matematicii, mecanicii, opticii, științelor naturale, astronomiei, aeronauticii etc.

p.786. **Literatorul.....de adăugat:**

Serie nouă, fondată în 1991 de Marin Sorescu. Mai mulți ani director a fost Fănuș Neagu. În prezent este editată de Biblioteca Metropolitană „Mihail Sadoveanu” din București, director Florin Rotaru.

VOLUMUL II al Enciclopediei:

p.9. **Malinovski, Rodion Iakovlevici** (23.11.1898, Odessa – 31.03.1967, Moscova). Mareșal sovietic (din 10 septembrie 1944), a avut un rol important în Bătălia de la Stalingrad din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, Comandant al Frontului de Sud, de Sud-Vest, III și II Ucrainean. A elaborat și condus Operațiunea militară Iași-Chișinău (august 1944), a eliberat Basarabia, România și Austria. Ministru al Apărării al URSS (1957-1967). În anul 1958 a semnat la București, împreună cu Nikita Hrușciiov, Acordul de retragere al forțelor armate sovietice de pe teritoriul României. A avut o simpatie aparte pentru poporul și cultura română, înmugurită în suflet din anii copilăriei, când și-a făcut prieteni din cartierul Moldovanca, la Odessa. În Basarabia există satul Malinovskoie (până în a.1973 s-a numit Bălan), unde s-a aflat, în august 1944, Statul major al Frontului II Ucrainean și unde în prezent este deschis Muzeul „R.I.Malinovski”. La București, Editura PAIDEIA, a publicat volumul „Mareșalul Malinovski – Ostașul patriei” de Anatoli Marcenko (a.2009), traducere și note de Mihai Maxim, cu o prefață și un dialog desfășurat, cu fiica Mareșalului, Natalia Malinovski, realizate de Mihai Prepelită.

p.59. **Milescu, Nicolae, spătarul..... așa e corect!**

De adăugat, la final:

Pe scena Teatrului Academic Muzical-Dramatic „A.S.PUȘKIN” din Chișinău, la începutul anilor '80 s-a montat spectacolul „Prologul” de Valeriu Matei (regizor și interpret al chipului lui Nicolae Milescu – Valeriu Cupcea, artist al poporului din RSSMoldovenească). Doctorul și scriitorul român Cornelii Zeana a efectuat o călătorie de documentare, pe urmele lui Milescu și a editat cartea „Trei secole după Milescu”, la Editura Enciclopedică din București.

p.60. **Miorița.....de adăugat, la final:**

Poetul, folcloristul și istoricul literar Ion Filipciuc, doctor în filologie al Universității „Al.I.Cuza” din Iași (cu teza „Constante stilistice și semnificații arhaice în „Miorița”), editează, la Câmpulung Moldovenesc revista „Miorița”, unde a fondat și conduce Editura „Biblioteca „MIORIȚA”. A tipărit volumul „Miorița străbate lumea sau 123 de traduceri ale colindei și baladei” (a.2001). Cercetătorul bucovinean demonstrează că balada își „trage „semnele poetice constante dintr-o paradigmă ritualică dezvoltată din două culte păgâne anterioare pătrunderii creștinismului în ținuturile locuite de geto-daci”; a mai publicat și volumul „La balada MIORITZA en lenguas de la Union Europa” (2008), lansat la Institutul Cultural Român de la Madrid.

p.69. **Molotov, Veaceslav Mihailovici (Skriabin)** (9.03.1890, Kukarka, Rusia – 9.01.1986, Moscova). Lider sovietic, bolșevic, stalinist. Membru al Biroului Politic (1926-1953) și al Prezidiului (1953-1957) CC al PCUS; Președinte al Consiliului Comisarilor Poporului (1930-1941), Președinte al Internaționalei Comuniste (1930-1934), ministru al afacerilor externe (1939-1949, 1953-1956) al URSS. În 1939 a participat la negocierea Pactului de neagresiune germano-sovietic, pe care l-a și semnat, inclusiv, Protocolul adițional secret (*Pactul criminal Molotov-Ribbentrop*). Din 1962 a fost pensionat și trecut pe linie moartă. N-a lăsat mărturii scrise. Poetul Felix Ciuiiev din Moscova a editat un volum masiv „260 de întâlniri cu Veaceslav Molotov”, în care sunt și anumite referințe la România. O variantă prescurtată s-a

tipărit la Paris, în limba franceză. De consultat și volumul diplomatului, doctorului în drept internațional, senatorului PNȚCD Iftene Pop „Basarabia și Pactul Ribbentrop-Molotov” (Adevăratul sens juridic, conexiuni internaționale și mizerii naționale), Editura ARITMOS (București, 2002).

p.92. **Naum, Gellu** (1.08.1915, București – 29.09.2001, Comana, jud.Ilfov)....**de corectat! de adăugat (după...nestrăbătute):** În spațiul suprarealismului stă alături de Virgil Teodorescu, Sașa Pană, Gherasim Luca, Ștefan Roll, Paul Păun și Geo Bogza.

p.149. **La Paparuda..... de adăugat, la final:**

În spectacolul Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” (fondator Silviu Fusu) „Îndurarea Norocului” de Mihai Prepelită *paparudele* constituie un moment aparte, un fel de *microspectacol în spectacol*, interpretat, în mod special, de copii (Studioul de copii al Teatrului). Costumele, regia și coregrafia au fost realizate de Silviu Fusu și Otilia Dediu.

p.183. **Petru I cel Mare.....de adăugat, după „...putere europeană”:**

L-a convins pe Domnitorul Dimitrie Cantemir, după înfrângerea în lupta de la Stănilești, pe Prut (1711), să părăsească Tronul Moldovei și să-l urmeze în Rusia... O altă pedeapsă pentru România s-a dovedit a fi *Testamentul lui Petru cel Mare*, care este valabil (și amenințător!) și în prezent.

p.207. **Porumbescu, Ciprian.....de adăugat (după...”folcloristice”):**

Lider al „Arboroasei”. A fost arestat și închis la închisoarea din Cernăuți de către administrația austro-ungară (din care i s-a tras moartea).

p.211. **Preda, Marin.....de adăugat, la final:**

A fost otrăvit. Medicul legist Ovidiu Ionescu de la Institutul Legal, care i-a făcut autopsia, i-a mărturisit scriitorului Mihai Prepelită (nepot după soția sa Ecaterina, născută la Bahrinești): „A fost otrăvit cu o substanță necunoscută, foarte puternică, introdusă în băutura, care i-a provocat o erupție abundentă a stomacului, Marin Preda asfixiindu-se în propria vomă. Eu i-am secționat fiecare 10 cm. de intestine, cu forfecuțele, am analizat conținutul lor în modul cel mai minuțios, conform prevederilor regulamentului profesiei mele, dar cei doi securiști, care ne-au asistat, fără să-și dezvăluie numele – eram cu șeful meu – ne-au interzis categoric să indicăm prezența otrăvii în organism și ne-au ordonat să scriem în certificatul de deces doar „asfixiat în propria vomă”... Nu mi-am permis să las nici o mărturie în scris despre această crimă oribilă, nici sub altă formă (testament, declarație imprimată pe bandă magnetică, scrisoare sigilată și depusă la o bancă etc.), deoarece am depus, la încheierea facultății, *Jurământul lui Hipocrat*, pe care nu l-am încălcat niciodată pe tot parcursul vieții”.

p.233. **Pumnul, Aron (Arune)** (27.11.1818, Cuciulata, Brașov – 24.01.1866, Cernăuți) Filolog și istoric literar, format în tradiția Școlii de la Blaj, ca profesor de filosofie, iluminist. A colaborat cu Timotei Cipariu la editarea publicațiilor „Organul luminării” și „Învățătorul poporului”. După participarea la Revoluția de la 1848-1849, se refugiază la București, pentru scurt timp, apoi trece, ilegal, în Bucovina, unde ajutat de familia Hurmuzachi, va ocupa prin concurs postul de profesor de limba și literatura română la Ober-Gymnasium, liceul german din Cernăuți, unde l-a avut ca elev pe Mihai Eminescu și unde a avut loc DEBUTUL

ABSOLUT al poetului (poezia „La mormântul lui Arune Pumnul”, publicată în broșura „Lăcrimioarele învățăceilor gimnăziaști den Cernăuți la mormântul preaiubitului lor profesoriu Arune Pumnul”, semnată M.Eminoviciu, privatist, Cernăuți, 1866). A fost mentorul viitorului poet național Mihai Eminescu. Prin „Lepturariu rumânesc cules den scriptori rumâni” (vol.I-IV, Viena, 1862-1865) devine primul istoric literar român. Ca fololog s-a distanțat de etimologismul ardelenilor (a susținut necesitatea înlocuirii slovelor chirilice cu litere latine) și tendințele de modernizare ale limbii literare, elaborând un model propriu (denumit *pumnulismul*) bazat în ortografie pe absolutizarea principiului fonetic, pe crearea de termeni abstracti prin analogie în lexic din fondul lexical românesc neoaș. Criticul literar Titu Maiorescu a respins categoric și a demontat *pumnulismul*. Chipul luminos al profesorului Aron Pumnul este zugrăvit în „evocarea documentară” „*Tânguiosul glas de clopot...*” de Mihai Prepelită (Chișinău, 1989) și volumul „*Ucenic la Eminescu*”, de același autor (București, 1997). În timpul vieții Aron Pumnul a publicat volumul „Convorbire între un tată și între fiul lui asupra limbei li literelor românești”, Cernăuți, 1850. Despre profesorul lui Eminescu, în a.1889, la Cernăuți a văzut lumina tiparului cartea lui I.G.Sbiera „*Aron Pumnul. Voci asupra vieții și însemnătății lui...*”.

ATENȚIE ! De dat altă foto la Aron Pumnul (cea mai cunoscută, stă pe scaun...)

p.234. **Pușkin.....de adăugat, la final.**

Între a.1821-1823 a fos exilat în Basarabia. Despre această perioadă poetul și dramaturgul Mihai Prepelită a scris poemul dramatic „*Aci, cu lira nordică...*” (publicat în volumul de dramaturgie „La casa cu nebuni”, București, 1997).

p.231.**Rasputin, Valentin Grigorievici.....de adăugat (după Rasputin Gr.):**

(15.03.1937, orașelul muncitoresc Ust-Udă, regiunea Irkutsk din Siberia, copilăria și-a petrecut-o în satul Atalanka). Unul dintre cei mai importanți scriitori ruși contemporani. Nuvele și romane despre viața satului contemporan, subiecte de un dramatism răsunător, pe primul plan evidențiind probleme acute de morală. „Bani pentru Maria” (1967). După această nuvelă s-a montat un spectacol la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți. „Ultimul termen” (1970), „De-a pururi să-ți aduci aminte” (1974), „Adio pentru Matoria” (1974), „Cât trăiești, să tot iubești” (1982), „Incendiul” (1985) etc. Majoritatea au fost traduse în limba română și editate la Chișinău și București.

p.284. **Rokossovski, Konstantin Konstantinovici** (21.12.1896, Velikie Luki, Rusia – 3.08.1968, Moscova) Comandant militar sovietic, închis în 1938, eliberat în 1941, Mareșal al Uniunii Sovietice (1944), Mareșal al Poloniei (1949). În Marele Război pentru Apărarea Patriei a condus armata a 16-a în bătălia de lângă Moscova, Comandant al Fronturilor Breansk, Don (în bătălia de la Stalingrad), Central, Bielor, I Bielor, II Bielor. Comandant suprem al Grupului de Oștiri de Nord (1945-1949). Ministru al apărării și vice-președinte al Consiliului de Miniștri al Poloniei (1949-1956). Ministru adjunct al apărării al URSS (1956-1957 și 1958-1962).

p.330. **Russo, Alecu** (17.03.1819, târgul Strășeni, Lăpușna, iar după „*Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2010, născut la Chișinău – 5.02.1859, Iași*) Scriitor român, revoluționar. Învăță carte acasă, cu un dascăl grec, apoi studiază la Institutul „François Naville” din Vernier, Elveția. Pentru câteva aluzii curajoase din piesa de teatru „Jicnicerul Vadră sau Provincialul la Teatrul Național” este surghiunit la schitul de la Soveja (februarie-

aprilie 1846, unde avea să descopere balada „MIORIȚA”, pe care o va publica pentru prima oară Vasile Alecsandri). În mai 1848 participă la Marea Adunare de pe Câmpia Libertății de lângă Blaj. Cu sănătatea șubredă, se stinge de fizie. Opera: „Scrieri”, București, 1908. „Piatra Teiului și Iașii în 1840” (tr.Mihail Sadoveanu), București, 1915, „Scrieri literare”, București, 1996. După cum se menționează în *Dicționarul general al literaturii române* (vol.V, p.714, București, 2006), poemul alegoric în proză CÂNTAREA ROMÂNIEI, „a fost atribuit, pe rând, lui Russo, lui N.Bălcescu, precum și amândurora”, scris în limba franceză (1850), versiunea română din 1855.

p.332. Sadoveanu, Mihail.....de adăugat, la final.

, (a.1933). Dramatizată de scriitorul Mihai Prepelită (a.2009), la sugestia regizorului Silviu Fusu (anunțat și ca film de artă, în 2 serii, coproducție: România, Turcia, Rusia, SUA...). La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți s-a montat spectacolul „Baltagul” (a.2007, dramatizare de Mihai Prepelită, regizor și scenograf Silviu Fusu). Unele pagini de manuscris ale celebrului prozator, mare prieten al Uniunii Sovietice, au fost descoperite, la Moscova, în arhiva lui Mihail Fridman și depuse de către Mihai Prepelită la Muzeul Național al Literaturii Române și la Biblioteca Metropolitană „Mihail Sadoveanu” din București.

p.417. Soljenițin..... corect: cu „î” (numele rusești se scriu...), Aleksandr Isaievici (11.12.1918, or.Kislovodsk, Rusia – 3.08.2008, Troițe-Lîkovo, reg.Moscova, înmormântat la Mănăstirea Donskoi din Moscova). Scriitor celebru rus, disident, istoric, predicator pravoslavnic. Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (a.1970). Deținut politic. Expulzat din URSS (în 1974), a locuit și scris în SUA, de unde a revenit în Rusia lui Boris Elțin în a.1994. Opera: „O zi din viața lui Ivan Denisovici”, „Primul cerc”, „Pavilionul canceroșilor”, „August 1914”, „Arhipelagul GULAG” (în trei volume), „De două secole împreună” etc. Prin opera sa vastă și luările de cuvânt a zdruncinat din temelii, împreună cu academicianul Andrei Saharov și alți patrioți, imperiul sovietic – „închisoarea popoarelor”. S-a pronunțat și pentru revenirea Basarabiei la Patria-Mamă România. Majoritatea operelor sale au fost traduse în limba română și publicate la București.

p.423. spiritism..... DE CORECTAT și de adăugat, la final:

La Castelul „Julia Hasdeu” din Câmpina (jud.Prahova) există o CAMERĂ DE SPIRITISM.

p.440. Stănescu.....de corectat: Cartea de recitare... de adăugat:

Epica magna, Opere imperfecte etc. Este nominalizat de Academia Suedeză pentru candidatura la Premiul Nobel pentru Literatură (1979). În anul 1982 i se acordă Marele Premiu „Cumuna de Aur” în cadrul Serilor de Poezie de la Struga (Iugoslavia). Membru (post-mortem) al Academiei Române (a.1990).

p.441. Stere.....de adăugat, după Viața Românească.

În ultimul an de studii la Liceul nobilimii din Chișinău aderă la mișcarea narodnicistă din Rusia, este arestat și condamnat la mai mulți ani de închisoare, exilat în Siberia (1886-1892), un timp se află dincolo de Cercul Polar. Deputat în „Sfatului Țării”, artizan al Unirii Basarabiei cu România în 1918, deputat în Parlamentul României.

Apoi, de adăugat, după *În preajma revoluției* (roman-fluviu, în 8 volume, comparat de unii critici literari cu epopeea „Război și pace” de Lev Tolstoi – lucrare unicat în întreg spațiul literar românesc, pe care G.Călinescu o compară cu romanul „Roșu și Negru” de Stendhal).

ATENȚIE!**de tăiat** *Smaranda Todorovna* (este corect *Smaragda Teodorovna*, pentru că este titlul unui volum din epopeea „În preajma revoluției”).

p.573. **Tolstoi.....de adăugat, la final:**

În ce constă credința mea? Ediție în 90 de volume (jubiliară), publicată pe parcursul a 30 de ani (1928-1958). În prezent au apărut la Moscova primele volume (opere complete) din noua ediție, în 100 de volume. Majoritatea operelor lui Lev Tolstoi au fost traduse și editate în România. Pe parcursul anului 1854 tânărul ofițer Lev Tolstoi s-a aflat la București (unde era Statul Major al Armatei Rusești), în timpul războiului dintre Rusia și Turcia. Despre acest episod, mai puțin cunoscut, a scris Mihai Prepelită (în limba rusă și română), participant la Congresul Mondial „100 de ani de la moartea lui Lev Tolstoi”, care a avut loc la Moscova, Tula, Iasnaia Poliana și Astapovo, a.2010). Cu titlul „La București... mi-a rămas o impresie poetică” textul lui M.Prepelită a văzut lumina tiparului în Revista Academiei Dacoromâne „Studii și cercetări de dacoromânistică”, a.I, nr.I, 2011.

p.584. **Tula,de adăugat, înainte de TUMOARE:**

Oraș pe râul Upa din centrul Rusiei. Atestat documentar din a.1146.

p.613. **Vatra.....de adăugat:**

Cu același titlu apare o revistă și la Craiova (din 1929, cu întreruperi, până în 1947); alta la Roma, Paria, Freiburg și în alte orașe europene (din 1951, neregulat, până în 1994), dar și la Târgu Mureș (din 1971, lunar, ca serie nouă a revistei din a.1894), redactori-șefi: Romulus Guga (1971-1984), Cornel Moraru (din 1984). În prezent, redactor-șef Virgil Podoabă.

p.618. **Vuieru.....de adăugat:**

Strigat-am către tine, Acum și-n veac, Taina care mă apără (Iași, a.2008, 2009), poezii pentru copii. Versurile sale au fost traduse și editate în 18 țări: Franța, Macedonia, Rusia, Bulgaria, Ucraina, Georgia, Țările Baltice, Italia etc. Diploma de Onoare „H.Ch.Andersen” a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (1988), Scriitor al poporului din Republica Moldova (1992), din 1990 – Membru de Onoare al Academiei Române (din 1993 – membru corespondent). Mare patriot unionist, doctor în dacoromânistică.

p.626. **Vișniec.....de adăugat, după ...în Franța:**

(din 1987, în a.1988-1989 locuiește la Londra, în calitate de jurnalist la postul de radio BBC). Debutază cu versuri pe paginile revistei rădăuțene „Luceafărul”, editorial cu placheta „La noapte va ninge” (București, 1980). Dar s-a afirmat ca dramaturg, montat, în prezent, pe scenele teatrale din circa 20 de țări (Franța, Polonia, Rusia, Olanda, Elveția, Germania, Canada, Belgia, Italia, SUA, Austria, Finlanda, Republica Moldova). Peste 20 de piese i-au fost montate și în România, în majoritatea teatrelor. Cele mai cunoscute și mult aplaudate spectacole: „Sufletul fricii”, „Angajare de clovn”, „Spectatorul condamnat la moarte”, „Și cu violoncelul ce facem?”, „Țara lui Gufy”, „Trei nopți cu Madox” etc. Volume publicate în

România: „Istoria comunismului povestită pentru bolnavii mintali” și alte piese (Brașov, 2001), „Caii la fereastră. Ultimul Godot” (Brașov, 2002) ș.a.

p.643. Voroneț.....de adăugat, după final:

A fost populată, de la început, cu călugări, dar viața monahală s-a întrerupt în anul 1785, după ocuparea Bucovinei de către Imperiul Habsburgic, atunci mănăstirea a fost desființată, iar chiliile călugărilor lichidate. Reînființată în anul 1991, reluată ca obște de maici, în frunte cu Stareța Stavroforă Irina Pântescu. (*De văzut volumul lui Vasile Dumitrache, „Mănăstirile și schiturile României, pas cu pas”; vol.II: Mitropolia Moldovei și a Bucovinei, Editura NEMIRA, 2002, București*).

p.645. Vulcan, Iosif.....de adăugat (după „În această revistă a debutat,...

(după DEBUTUL ABSOLUT de la Cernăuți, cu poezia „La mormântul lui Arune Pumnul”, în ianuarie 1866, în broșura „*Lăcrimioarele învățăceilor gimnăziaști den Cernăuți la mormântul preaiubitului lor profesoriu Arune Pumnul*”) cu poezia „*De-aș avea*” viitorul Poet Național Mihai Eminescu (se presupune, că anume Iosif Vulcan i-ar fi transformat numele din *Eminovici* în **Eminescu**). Scrieri: „Poezii”, Pesta, 1866; „Panteonul român”, Pesta, 1869; „Novele”, I-III, Pesta, 1872-1874; „Goronul lui Horia”, Budapesta, 1876; „Ranele națiunii”, Budapesta, vol.I-III, 1976 etc. A tradus din opera lui Al.Dumas, Victor Hugo, Heinrich Heine ș.a.

p.649. Whitman..... de adăugat, la final:

Din creația lui a tradus poetul român din Basarabia Ion Vatamanu (volumul „*Cântec despre mine însumi*”, Chișinău, 1969; culegerea „*Poezia americană*”, Chișinău, 1977.....